

GALERIA
72

GALERIA 72
50 lat kształtowania przestrzeni dla sztuki
50 Years of Shaping the Space for Art
1972–2022

GALERIA 72
50 lat kształtowania przestrzeni dla sztuki
50 Years of Shaping the Space for Art
1972–2022

GALERIA 72
50 lat kształtowania przestrzeni dla sztuki
50 Years of Shaping the Space for Art
1972–2022

Spis treści / Contents

Wstęp / Introduction Natalia Jędruszczak, Jagoda Barczyńska	6
<i>Tempus fugit... Półwiecze Galerii 72 / Tempus fugit... Half a Century of the Gallery 72</i> Jagoda Barczyńska	10
Galeria 72 i jej twórca / The Gallery 72 and Its Founder Lechosław Lameński	20
Język geometrii – temat wiodący plenerowych spotkań / The Language of Geometry – a Leading Theme of the Open-Airs Jürgen Weichardt	26
Kolekcja <i>Hommage à Henryk Stażewski</i> w zbiorach Galerii 72 / <i>Hommage à Henryk Stażewski</i> Collection at the Gallery 72 Elżbieta Kościelak	28
Wystawy w Galerii 72 / Exhibitions at the Gallery 72	32
Katalog prac wystawy / Catalogue of Exhibited Works	41
Artyści w kolekcji Galerii 72 / Artists in the Collection of Gallery 72	296

Wstęp

Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie obchodzi w 2022 roku jubileusz 50-lecia Galerii 72, istniejącej i działającej od momentu powołania w strukturach chełmskiej Instytucji. Przestrzeń prezentująca wyjątkowe zbiory sztuki współczesnej to szczególne miejsce na mapie kulturalnej nie tylko naszego miasta, ale również województwa lubelskiego, Polski i Europy.

Oddajemy w Państwa ręce wydawnictwo, które jest katalogiem towarzyszącym wystawie jubileuszowej przygotowanej w 50-tą rocznicę działalności Galerii 72. Jego zawartość jedynie sygnalizuje charakter muzealnej kolekcji o międzynarodowym zasięgu, w której zbiorach znajduje się blisko 2800 obiektów.

Składam serdecznie podziękowania Wszystkim, którzy przyczynili się do powstania wystawy i wydania katalogu. Autorkom i Autorom tekstów oraz Osobom zaangażowanym w to przedsięwzięcie dziękuję za poświęcony czas i włożony wysiłek.

Dziękuję Wszystkim, którzy przez 50 lat byli zaangażowani i wpływali na kształt oraz działalność Działu Sztuki Współczesnej i Galerii 72.

Dziękuję Pani Beacie Mazurek Poseł do Parlamentu Europejskiego, Panu Jarosławowi Stawiarskiemu Marszałkowi Województwa Lubelskiego, Panu prof. dr. hab. Józefowi Zajączowi Senatorowi RP, Pani Annie Dąbrowskiej-Banaszek Poseł na Sejm RP, Panu dr. Krzysztofowi Grabczukowi Posłowi na Sejm RP oraz Panu Jakubowi Banaszekowi Prezydentowi Miasta Chełm, którzy wydarzenie promujące Chełm a także województwo lubelskie, objęli honorowym patronatem.

Natalia Jędruszczak
Dyrektor
Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie

Introduction

In 2022 the Wiktor Ambroziewicz Regional Museum in Chełm celebrates the 50th anniversary of the Gallery 72 which has operated within the structures of the Chełm institution since its foundation. The gallery venue, which hosts an exceptional collection of contemporary art, has been a special place not only on the cultural map of our city, but also of the Lublin Voivodeship, Poland and Europe.

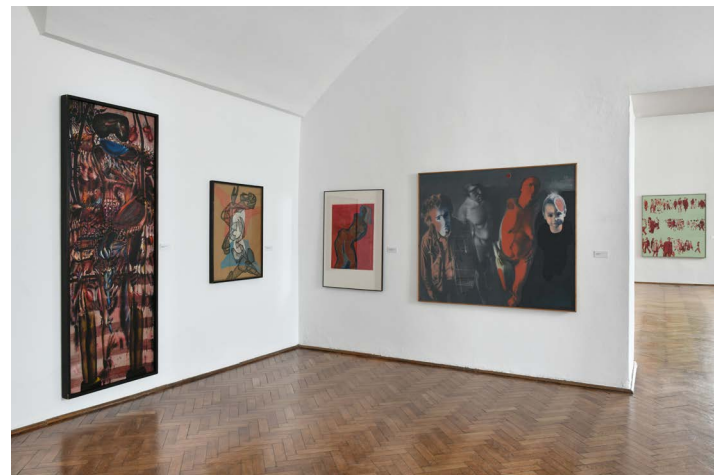
We are offering you this catalogue that accompanies the jubilee exhibition organized to honour the 50th anniversary of the Gallery 72. Its content is just an indication of character of the international collection which includes nearly 2800 objects.

I would like to express my sincere thanks to all those who contributed to the exhibition and publication of the catalogue. My gratitude goes to the authors of the texts, and everybody involved in this endeavor for their time and effort.

I would like to thank all those who have influenced the shape and activities undertaken by the Contemporary Art Department and the Gallery 72 for 50 years.

I would express my gratitude to Ms. Beata Mazurek MEP, Mr. Jarosław Stawiarski, Marshal of the Lublin Voivodeship, Prof. Dr. Józef Zajac, Senator of the Republic of Poland, Ms. Anna Dąbrowska-Banaszek MP, Dr. Krzysztof Grabczuk MP, and Mr. Jakub Banaszek, President of the City of Chełm, who gave their honorary patronage to the event which promotes Chełm and the Lublin Voivodeship.

Natalia Jędruszczak
Director
Wiktor Ambroziewicz Regional Museum in Chełm

Wydawnictwo, które przekazujemy w Państwa ręce jest katalogiem towarzyszącym wystawie jubileuszowej przygotowanej w pięćdziesiątą rocznicę działalności Galerii 72. Jego zawartość przybliża jedynie charakter muzealnej kolekcji o międzynarodowym znaczeniu, stanowi wąski wybór spośród blisko 2800 obiektów, które składają się na mozaikę prac przynależnych do nurtów abstrakcji geometrycznej i metafory. Kilkanaście z prezentowanych utworów poszerzyło, jako dary, chełmską kolekcję w ciągu tego roku; ich autorzy swoim gestem podkreślili pozycję Chełma w kreowaniu panoramy współczesnej kultury plastycznej.

Na uwagę zasługuje przyjęta w wydawnictwie zasada prezentacji twórców, którzy zostali przedstawieni zgodnie z chronologią ich urodzin – od najstarszych, urodzonych jeszcze pod koniec XIX wieku, po pokolenie najmłodsze, które przyszło na świat w latach osiemdziesiątych minionego stulecia.

Wyrazy szacunku i wdzięczności zechcą przyjąć sami Artyści – autorzy prac, bez których wrażliwości, talentu i wyobraźni nie powstałaby kolekcja Galerii 72. Dzieła tu zgromadzone wpisują się na trwałe w dzieje kultury najnowszej.

Jagoda Barczyńska

This publication handed over to you is a catalogue accompanying the jubilee exhibition celebrating the 50th anniversary of the Gallery 72. Its content offers only a general idea of our internationally recognized collection. It is a limited selection made out of nearly 2,800 objects collected by the museum constituting the mosaic of works representing geometric abstraction and metaphor. Over a dozen of the presented works are recent donations that expanded the Chełm collection this year. By their gesture, the donors emphasized Chełm's position in creating the panorama of contemporary visual culture.

The principle which was adopted in this publication was to present the artists in the chronological order of their birth dates – starting with the ones born as late as the end of the 19th century and ending with the youngest generation born in the 1980s of the last century.

Our respect and gratitude go to the artists who created these works and without whose sensitivity, talent and imagination the collection of Gallery 72 would not have been created. The works collected here are permanently inscribed in the most recent history of culture.

Jagoda Barczyńska

Tempus fugit... Półwiecze Galerii 72

Półwiecze, pięćdziesiąt lat, pięć dekad, na różne sposoby staramy się określić czas istnienia Galerii 72 – miejsca wystawienniczego dedykowanego sztuce najnowszej, działającego w strukturach i przestrzeni Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie. Okoliczności narodzin chełmskiej Galerii wiążą się z Kajetanem Sosnowskim (1913–1987), jedną z prominentnych postaci sztuki awangardowej, artystą przed wojną zamieszkałym w Chełmie i pielęgnującym wielki sentyment do tego miasta. Sosnowski, współtwórca (z Marianem Boguszem i Zbigniewem Dłubakiem) Grupy 55 oraz związanej z nią Galerii Krzywe Koło, współdziałał z tym pierwszym przy kształtowaniu programu Galerii EL w Elblągu oraz tamtejszego Biennale Form Przestrzennych. Chętnie wystawiał w galeriach o charakterze eksperymentalnym, które powstawały w atmosferze poszukiwań i intelektualnego fermentu lat sześćdziesiątych minionego wieku. Uczestnik spotkań, plenerów, sympozjów przyjmujących formę laboratoriów sztuki poszerzonych o dyskusje teoretyczne, które nakreśliły nie tylko jego postawę twórczą, ale ewokowały potrzebę działań na rzecz popularyzacji najnowszej myśli plastycznej. Autor nowatorskich cykli malarskich rozważających fenomen światła (*Obrazy puste*), podejmujących wątek o rysie ekologicznym (obrazy szyte *Katalipomena*), prezentujących swą zmienną naturę ujawnianą w zależności od stopnia nasycenia powierzchni płótna wilgocią (obrazy chemiczne *Metalepseis*). Sosnowski swoje pragnienie powołania galerii o charakterze autorskim postanowił urzeczywistnić w miejscu, które kształtowało jego młodzieńczą wrażliwość.

Początki

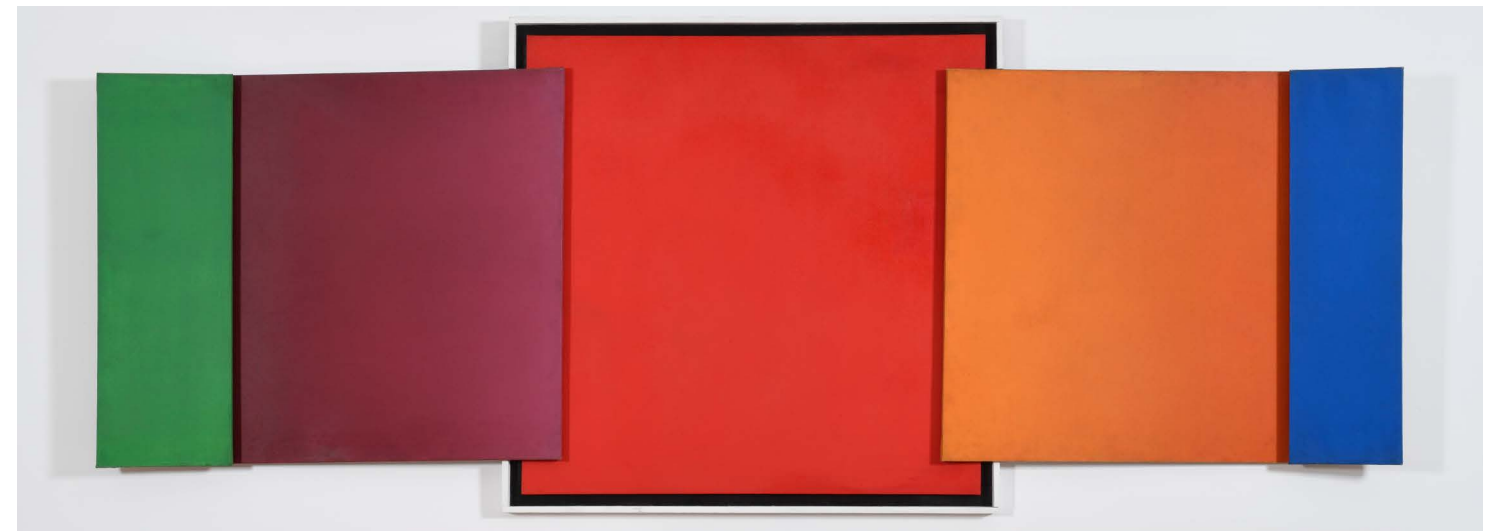
Była wiosna 1972 roku, a układ gwiazd na niebie najwyraźniej sprzyjał planom. Zenon Stachira – ówczesny kierownik Wydziału Kultury Powiatowej Rady Narodowej w Chełmie – człowiek otwarty i dalekowzroczny, przychylny propozycjom wnoszącym daleką i obiecującą perspektywę, przyklasnął temu projektowi. Synergia czasu, życzliwości i zrozumienia, temperamentu i ambicji osób uczestniczących w tym przedsięwzięciu stały się załącznikiem aliansu miasta ze sztuką najwyższej próby. Sosnowski był autorem nazwy chełmskiej Galerii zawierającej datę narodzin tej przestrzeni, zaprojektował jej logotyp (do dzisiaj używany), opracował graficznie plakat-katalog, który przez wiele lat służył jako wzór druków towarzyszących wystawom. Kiedy rok później artysta zachorował, swym pełnomocnikiem ustanowił dr Bożenę Kowalską, której zadaniem było nakreślenie i pokierowanie programem Galerii. Wieloletnia przyjaźń twórcy o nerwie eksperymentatora ze znaną krytyczką sztuki i autorką sztandarowych opracowań o sztuce najnowszej gwarantowała spełnienie oczekiwań stawianych temu miejscu. Już w latach sześćdziesiątych swe preferencje artystyczne ujawniał Sosnowski na łamach miesięcznika *Poezja*, którego był redaktorem graficznym. Utwory literackie ilustrował pracami artystów, których Galeria 72 gościła w latach siedemdziesiątych i następnej dekadzie. Bożena Kowalska, dzieląca z założycielem Galerii wrażliwość estetyczną i poglądy na sztukę, w swej książce *Polska*

Tempus fugit... Half a Century of the Gallery 72

Half a century, fifty years, five decades – these are various ways in which we attempt to define the time of existence of the Gallery 72, an exhibition venue dedicated to contemporary art, operating within the structure of the Wiktor Ambroziewicz Regional Museum in Chełm. The circumstances of the birth of the Chełm Gallery relate to Kajetan Sosnowski (1913–1987), one of the most prominent figures of Polish avant-garde art, an artist who lived in Chełm before the war and cherished a great sentiment for this city. Sosnowski was a co-founder (with Marian Bogusz and Zbigniew Dłubak) of the 55 Group and the Krzywe Koło Gallery, associated with it. In collaboration with Bogusz he formulated the programme of the EL Gallery in Elbląg and the Biennale of Spatial Forms organized there. He exhibited in galleries promoting experimental art, which were established in the atmosphere of exploration and intellectual ferment of the 1960s. Sosnowski participated in meetings, open-air and symposia that functioned as art laboratories. They featured theoretical discussions, which outlined not only his creative stance, but also evoked the need for action to popularize the most recent ideas which emerged in the field of contemporary art. He created innovative series of paintings including *Empty Paintings* which explored the phenomenon of light and *Catalipomena*, the cycle of sewn paintings focused on ecological issues. His cycle of chemical paintings *Metalepseis* presented their changeable nature which was being revealed in relation to the degree of the saturation of canvas with moisture. Towards the end of his life Sosnowski realized his desire to set up his own independent gallery in the place that shaped his youthful sensibility.

The Early Days

It was the spring of 1972 when the alignment of stars apparently favored his plans. Zenon Stachira – then the head of the Department of Culture of the District Council in Chełm – an open-minded and farsighted man, sympathetic to proposals which were bringing a distant and promising perspective, approved of the project. The synergy of time, kindness and understanding, temperament and ambition of the people involved in that venture became the seed of the city's alliance with art of the highest order. Sosnowski coined the name of the Chełm Gallery which featured the date of the initiation of this venue and also designed its logotype (still in use today) as well as its poster-catalogue which for many years served as a model for publications accompanying successive exhibitions. When a year later the artist fell ill, he appointed Bożena Kowalska as his plenipotentiary whose task was to outline and run the Gallery's programme. The long-standing friendship of the artist characterized by his experimental nerve with the well-known art critic, author of leading studies on the latest developments in contemporary art guaranteed the fulfillment of expectations related to the gallery. As early as in the 1960s, Sosnowski was manifesting his artistic preferences in *Poezja* monthly of which he was a graphic editor. He illustrated poetry pieces with the works of the artists that the Gallery 72 exhibited in the 1970s and 1980s. Bożena Kowalska, who shared the aesthetic sensibility and approach to art with the gallery founder, formulated a statement

Kajetan Sosnowski
Pentaptyk z czerwonym kwadratem / Pentaptych with red square, 1970
tempera, płótno / tempera, canvas, 123 × 361 cm
MCH/S/M/218
zakup od autora / purchased from the artist, 1974

awangarda malarska 1945–1970: Szanse i mity, wydanej przez PWN w 1975 roku, zawarła czytelną zapowiedź planowanych wystaw. Premierowy pokaz w Galerii 72 przypadł na koniec września 1972 roku. Jej sale wypełniło malarstwo Jana Dobkowskiego, artyści wówczas młodego, dziś klasyka naszej współczesności, jednej z najbardziej wyrazistych postaci na firmamencie rodzimej sztuki. Jego dokonania gościły tu jeszcze dwukrotnie: w roku 1983 oraz w 2012 z okazji jubileuszu 40-lecia działalności tej przestrzeni ekspozycyjnej. Nikt się nie spodziewał, że Galeria, której wrócono krótki żywot efemerydy wrośnie na dobre w pejzaż kulturalny grodu malowniczo okalającego wzniesienie Góry Chełmskiej.

Lata 1972–2000

Każda z minionych dekad miała swoją narrację. Galeria, założona w mieście powiatowym, niebawem znalazła się w obrębie stolicy województwa, którą Chełm został w 1975 roku. Lata siedemdziesiąte to czas wartkiego rozruchu nie tylko na polu wystawienniczym, ale i zakupu prac, które po każdej ekspozycji systematycznie nabywano do muzealnej kolekcji. W pierwszym dziesięcioleciu odbiorcy Galerii 72 zapoznali się z twórczością 48 artystów, spośród których 38 odeszło już od nas na zawsze. Wystarczy wymienić kilku z nich, by dzieje Galerii postrzegać już w historycznym aspekcie. Byli nimi – obok samego fundatora tego miejsca – artyści tej miary co Ryszard Winiarski, Włodzimierz Borowski, Alfred Lenica, Jan Ziemiński, Jan Berdyszak, Jerzy Rosołowicz, Zbigniew Dłubak, Roman Opałka, Jan Chwałczyk, Henryk Stażewski, Jerzy Nowosielski, Tadeusz Brzozowski, Jadwiga Maziar-ska, Stanisław Fijałkowski, Adam Marczyński, Janusz Orbitowski,

concerning planned exhibitions in her book *Polska awangarda malarska 1945–1970: Szanse i mity (Polish Avant-Garde Painting 1945-1970: Opportunities and Myths)*, published by PWN in 1975. The first exhibition at the Gallery 72 was presented at the end of September 1972. The venue accommodated the paintings by Jan Dobkowski, a young artist at the time and today a classic, one of the most distinctive figures in the realm of Polish art. His works were exhibited at the gallery two more times – in 1983 and in 2012, the latter one on the occasion of the 40th anniversary of the gallery. No one expected that the Gallery 72, which was assumed to have a short life of ephemera, would become a permanent ingredient of the cultural landscape of the city picturesquely surrounding the Chełmska Mountain.

The Years 1972-2000

Each of the past decades had its own narrative. When the gallery was founded Chełm was a county town, then in 1975 it acquired the status of a province capital. The 1970s witnessed a rapid development of the gallery, not only as far as exhibitions were concerned, but also in respect to purchasing artworks. They were systematically acquired for the museum's collection following each exhibition. In the first decade, the viewers became acquainted with the works of 48 artists, 38 of whom are not alive any longer. It is enough to mention a few of them to offer you an insight into the history of the Gallery 72. They were – besides the gallery founder himself – such renowned artists as Ryszard Winiarski, Włodzimierz Borowski, Alfred Lenica, Jan Ziemiński, Jan Berdyszak, Jerzy Rosołowicz, Zbigniew Dłubak,

Jan Dobkowski
Klatka / Cage, 1972
 akryl, płótno / acrylic, canvas, 195 x 145 cm
 MCH/S/M/211
 zakup od autora / purchased from the artist, 1973

Jerzy Grabowski, Zdzisław Jurkiewicz, Jonasz Stern. Wszyscy stanowili przednią straż polskiej formacji artystycznej.

Lata osiemdziesiąte, kojarzone z czasem ubogim, pełnym niepokojów społecznych, sygnowanych dramaturgią wydarzeń stanu wojennego oraz widmem pustych półek sklepowych, dla Chełma i Galerii okazały się okresem rozwoju i prosperity. Publiczność, coraz liczniej odwiedzająca Galerię 72, miała sposobność uczestniczyć w 69 wernisażach. Bojkot przez środowiska artystyczne oficjalnych instytucji kultury został zastąpiony pokazami twórców niezwiązanych (Jerzy Krawczyk, Danuta Lewandowska, Alfons Mazurkiewicz). Praktykę zakupu prac z wystaw uzupełniono obiektami nabywanymi ze środków Państwowego Funduszu Zamówień Plastycznych uruchomionego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki. Ponadto, w 1985 roku, Bożena Kowalska – kuratorka i autorka linii programowej Galerii 72 –

Roman Opałka, Jan Chwałczyk, Henryk Stażewski, Jerzy Nowosielski, Tadeusz Brzozowski, Jadwiga Maziarska, Stanisław Fijałkowski, Adam Marczyński, Janusz Orbitowski, Jerzy Grabowski, Zdzisław Jurkiewicz and Jonasz Stern. They all constitute the avantgarde of the Polish art formation.

The 1980s, associated with hard times, full of social unrest, stigmatized by the drama of martial law and overshadowed by empty store shelves, turned out to be a period of the prosperity for Chełm and the gallery. The public, visiting Gallery 72 in increasing numbers, had an opportunity to attend 69 vernissages over that decade. The boycott of official cultural institutions made the curator Bożena Kowalska to find a solution in organizing exhibitions of the late artists including Jerzy Krawczyk, Danuta Lewandowska and Alfons Mazurkiewicz.

The practice of buying works from exhibitions went parallel to the acquisition of objects purchased by the State Art Procurement Fund launched by the Ministry of Culture and Art. What is more, in 1985 Bożena Kowalska approached the museum with an idea of organizing International Open-Airs for Artists Using the Language of Geometry. They aimed at bringing together artists from Poland as well as Central and Western Europe. It was also a way to create an opportunity of enriching the collection with the works of Polish and international artists of constructivist provenience. The 1980s featured the exhibitions of the renowned artists: Wanda Gołkowska, Marian Bogusz, Mieczysław Wiśniewski, Erna Rosenstein, Maria Michałowska, Edward Krasiński, Jan Tarasin, Józef Szajna, Edward Dwurnik, Józef Łukomski, Jerzy Duda-Gracz, Andrzej Szewczyk, Jan Pamuła, Andrzej Dłużniewski, Marian Szpakowski, to name a few. In 1987, the first exhibitions of artists from abroad took place. Two German artists, active on both sides of the Iron Curtain - Karl-Heinz Adler from East Germany and Georg-Karl Pfahler from West Germany were featured there. It gave rise to future presentations that opened the gallery space to art from different parts of our continent. In 1988, for the first time in its history, a selection of the works from the Chełm collection was exhibited abroad. It was *The Geometry and Metaphor* exhibition at the Budapest Gallery featuring 109 artworks by 58 Polish artists.

Ryszard Patkowski (1946-2021), the longtime director of the Chełm museum, supported the activities of the Gallery 72, recognizing its growing potential for the development of culture and promotion of the city of Chełm. The coordination of numerous exhibitions, logistics of open-air as well as educational, documentary and promotional activities related to the Gallery 72 functioning were assumed by Jagoda Barczyńska.

In the 1890s social and political changes which gave priority to global rather than local standards, and finally the fact that in 1998 Chełm lost its position as a province capital, resulted in a substantial lack of funding that would allow to expand the contemporary art collection. Since then, artworks created at successive open-air as well as donations from artists and generous collectors, have been the only way to develop it. In appreciation of the artistic quality of the collection Jürgen Weichardt from Oldenburg and Getulio Alviani from Milan enriched it with the works by outstanding artists from Western and Central Europe missing in the collection. Without any exceptions, all of them employed the language of Euclidean forms in their art.

zapropnowała chełmskiemu muzeum organizację Międzynarodowych Plenerów dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii, gromadzących twórców z kraju, Europy Środkowej i Zachodniej. Stworzyło to możliwość wzbogacenia kolekcji o przykłady sztuki rodzimej i obcej wywodzącej się z tradycji konstruktywistycznej. Dekadę lat osiemdziesiątych znaczyły pokazy dzieł autorów o zasłużeniu wysokiej pozycji: Wandy Gołkowskiej, Mariana Bogusza, Mieczysława Wiśniewskiego, Erny Rosenstein, Marii Michałowskiej, Edwarda Krasińskiego, Jana Tarasina, Józefa Szajny, Edwarda Dwurnika, Józefa Łukomskiego, Jerzego Dudy-Gracza, Andrzeja Szewczyka, Jana Pamuły, Andrzeja Dłużniewskiego, Mariana Szpakowskiego, żeby wymienić dla przykładu kilkoro z nich. W 1987 roku odbyły się pierwsze wystawy twórców z zagranicy; swoje dokonania zaprezentowali artyści niemieccy działający wówczas po obu stronach żelaznej kurtyny: Karl-Heinz Adler z NRD oraz Georg-Karl Pfahler z RFN. Dało to początek prezentacjom, które otworzyły chełmską przestrzeń galeryjną sztuce wywodzącej się z różnych kierunków naszego kontynentu. W 1988 roku wybór prac z chełmskiej kolekcji został pokazany po raz pierwszy za granicą. Wystawa *Geometria i metafora* w Galerii Budapest w Budapeszcie składała się z 109 przykładów sztuki polskiej, które wyszły spod ręki 58 autorów.

Ryszard Patkowski (1946–2021), wieloletni dyrektor muzeum, wspierał działalność Galerii 72, dostrzegając w niej rosnący potencjał dla rozwoju kultury i promocji miasta. Koordynację wystaw, organizacyjne obowiązki spotkań plenerowych, działalność edukacyjną, dokumentacyjną i popularyzatorską związaną z funkcjonowaniem Galerii 72 przyjęła na siebie pisząca te słowa.

Lata dziewięćdziesiąte, przemiany społeczne i ustrojowe, oddanie priorytetu wartościom bardziej globalnym niż rodzimym, wreszcie utrata przez Chełm w 1998 roku pozycji miasta wojewódzkiego, skutkowały brakiem funduszy na uzupełnianie zbiorów sztuki współczesnej drogą zakupów. Od tej pory prace będące pokłosiem kolejnych plenerów, jak również dary pochodzące od samych artystów i hojnych kolekcjonerów, były jedyną drogą poszerzania zasobów chełmskiej kolekcji. Jürgen Weichardt z Oldenburga oraz Getulio Alviani z Mediolanu, doceniając walory artystyczne tego zbioru, wzbogacili go o utwory należące do wybitnych twórców z Europy Zachodniej i Środkowej, których dotychczas w nim brakowało. Wszyscy bez wyjątku sięgali w swojej sztuce po język form euklidesowych.

Program wystaw – dostosowując się do nowej sytuacji ustrojowej – obok rodzimych, objął również twórców z zagranicy. Zorganizowano 55 prezentacji, z czego siedemnaście pokazów zadedykowano autorom z różnych części Europy (Niemiec, Holandii, Austrii, Szwecji, Włoch, Danii, Francji). Przeważali twórcy z Niemiec, a sztuka sąsiada z zachodniej granicy do dziś stanowi w chełmskim zbiorze najbardziej znaczący zespół prac spoza naszego kraju. Nośnym wydarzeniem były pokazy Heinza Macka, Getulia Alvianiego oraz Wojciecha Fangora, których dokonania wpisują się w szeroki międzynarodowy kontekst. Wystawy z przesłaniem kommemoratywnym dedykowano trzem protagonistom rodzimej awangardy minionego wieku: Kajetanowi Sosnowskiemu, Henrykowi Stażewskiemu i Janowi Ziemskiemu. Na lata 1998–1999 przypadła prezentacja chełmskich zasobów na wystawie *Konstruktive Kunst in Polen aus den Museum*

The programme of exhibitions got adapted to a new political situation and started including international artists at a bigger scale. Out of 55 shows 17 were dedicated to artists from various parts of Europe (Germany, Holland, Austria, Sweden, Italy, Denmark and France). German artists were the major international group represented there. The art of our neighbour with whom we share our western border still constitutes the most significant part of works from outside our country in the Chełm collection. Among the most significant exhibitions were the ones which presented the oeuvre of the artists enjoying international recognition: Heinz Mack, Getulio Alviani and Wojciech Fangor. Three commemorative exhibitions were dedicated to three most outstanding representatives of Polish avant-garde of the past century: Kajetan Sosnowski, Henryk Stażewski and Jan Ziemski. In 1998-1999 the Chełm collection was presented at the exhibition *Konstruktive Kunst in Polen aus den Museum von Chełm* at the Städtischen Galerie Schwarzes Kloster in Freiburg im Breisgau in Germany. Its expanded version was shown at the Tiroler Kunstpavillon in Innsbruck, Austria.

In the New Millenium

The year 2000 witnessed the last artistic events curated by Bożena Kowalska. "Without Kajetan Sosnowski nothing would have happened, and without Bożena Kowalska not much would have happened." – this statement has been often repeated by Jagoda Barczyńska, the author of this text. From now on it has been Barczyńska, the head of the Department of Contemporary Art and Gallery 72, who took charge of the programme realized in the space sanctioned by a thirty-year tradition. It was not an easy task. It had to be done from the position of Chełm, not Warsaw, following the path laid out by the previous curator, renowned authority on contemporary art. It has to be noted that Ireneusz Pradun, an art historian and important pillar of the museum's Gallery activities, made invaluable contributions to the process of documenting the works collected here.

Open-air meetings were continued for three more years in Okuninka, then for the next five seasons they were moved to the picturesque scenery of the Janowiec Castle. The celebration of the 25th jubilee of open-air was held in 2009 in Chełm, bringing together distinguished artists from home and abroad. Karl Heinz Stockheim, a German businessman and great friend of artists who hosted Kajetan Sosnowski in the 1980s, donated three large canvases from his *Catalipomena* series to celebrate the special anniversary.

A new chapter in the history of Chełm gallery opened with a spectacular show *Graphics Opera Prima* which was organized in cooperation with the District Museum in Toruń. Graphic works by the most recognized representatives of geometric abstraction from Europe and both Americas that linked beauty and order with a rational message were presented. Josef Albers, Max Bill, Carlos Cruz-Diez, Ellsworth Kelly, Victor Vasarely were among 34 artists which provides an evidence of the calibre of this exhibition. Polish artists were also featured in the show - Jerzy Grabowski, Henryk Berlewi, Henryk Stażewski and Ryszard Winiarski. They successfully entered into a dialogue with

von *Chełm* w Städtischen Galerie Schwarzes Kloster we Fryburgu Bryzgowijskim w Niemczech oraz jej poszerzona wersja w Tiroler Kunstpavillon w Innsbrucku w Austrii.

W nowym tysiącleciu

W roku 2000 miały miejsce ostatnie wydarzenia artystyczne pod patronatem dr Bożeny Kowalskiej. „Bez Kajetana Sosnowskiego nie wydarzyłoby się nic, a bez Bożeny Kowalskiej nie wydarzyłoby się wiele” – często powtarza Jagoda Barczyńska, autorka tych słów. Od tej pory to ona jako kierownik Działu Sztuki Współczesnej i Galerii 72 przejęła pieczę nad programem realizowanym w tej przestrzeni usankcjonowanej już trzydziestoletnią tradycją. Nie było to zadanie łatwe. Należało mu sprostać z pozycji Chełma, a nie stolicy, podążać drogą wytyczoną temu miejscu przez dotychczasową kuratorkę i uznany autorytet w dziedzinie sztuki naszych czasów. Ireneusz Pradun – historyk sztuki, ważny filar działań muzealnej Galerii, wniósł nieocenione zasługi do procesu dokumentacji zgromadzonych tu prac. Organizację plenerowych spotkań kontynuowano przez trzy lata w Okunince, by na kolejne pięć sezonów przenieść je do malowniczej scenarii Zamku w Janowcu. Jubileuszowy XXV plener odbył się w 2009 roku w Chełmie, gromadząc znamienitych twórców z kraju i z zagranicy. Karl Heinz Stockheim – niemiecki biznesmen i przyjaciel artystów, który gościł Kajetana Sosnowskiego w latach osiemdziesiątych minionego wieku, podarował z tej okazji trzy pokaźne płótna artysty z cyklu *Katalipomena*.

Nowy rozdział dziejów chełmskiej przestrzeni galerijnej rozpoczął spektakularnym pokazem *Grafika Opera Prima*, który został przygotowany we współpracy z Muzeum Okręgowym w Toruniu. Zaprezentowano grafikę artystów najwyższej miary, dzieła najznamienitszych przedstawicieli abstrakcji geometrycznej wywodzących się z Europy i obu Ameryk, którzy piękno i ład wiązali z racjonalnym przesłaniem. Josef Albers, Max Bill, Carlos Cruz-Diez, Ellsworth Kelly, Victor Vasarely – wystarczy wymienić kilku spośród 34 autorów, by ukazać rangę tego pokazu. Nie zabrakło w nim Polaków (Jerzy Grabowski, Henryk Berlewi, Henryk Stażewski, Ryszard Winiarski), którzy z powodzeniem podjęli dialog z międzynarodową awangardą sztuki rządzącej się językiem geometrii. Kolejne edycje tej wystawy z uznaniem przyjęły środowiska Krakowa (Międzynarodowe Centrum Kultury), Łodzi (Akademia Sztuk Pięknych), Bratysławy (Muzeum Milana Dobeša).

W nowym tysiącleciu w Galerii 72 zorganizowano 83 wernisaże wystaw, które prezentowały dorobek jednego artysty, przyjęły formę dialogu prowadzonego przez dwóch lub trzech autorów, eksponowały zróżnicowanie postaw w ramach pokazów zbiorowych. Wystawy indywidualne, w większości o charakterze premierowym, w kilku przypadkach przywiodły na pamięć autorów sprzed lat, przybliżając nowy obszar ich poszukiwań. Kontakty z artystami i kuratorami z zagranicy stworzyły płaszczyznę do porównań sztuki rodzimej z myślą plastyczną wywodzącą się z różnych części Europy. Konfrontacje na niwie artystycznej odbyły się dzięki wydatnej pomocy Włoskiego Instytutu Kultury w Krakowie (wystawa prac Lucio

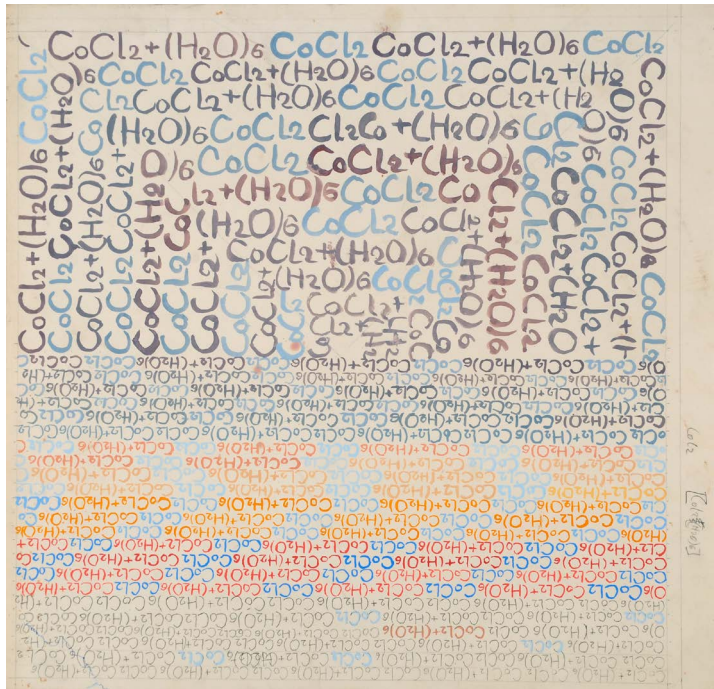
the international avant-garde of art governed by the language of geometry. Subsequent editions of that exhibition were appreciated in Cracow (International Cultural Center), Łódź (Academy of Fine Arts) and Bratislava (Milan Dobeš Museum).

In the new millennium, the Gallery 72 organized 83 exhibitions presenting the oeuvre of individual artists as well as prompting a dialogue between two or three artists which aimed at exposing the diversity of attitudes. One-man exhibitions, most of them presented for the first time, brought back the memory of the artists from the past but they introduced their most recent works. Contacts with artists and curators from abroad created a platform for confrontation of Polish art with various ways of expression in different parts of Europe. It was made possible thanks to considerable help provided by the Italian Cultural Institute in Cracow (the exhibition of works by Lucio Fontana and Edoardo Landi - *Italy Yesterday and Today. Arte esatta*), Ministry of Culture of the Republic of Croatia (*Istarsko plavo. Blu d'Istria*), the Slovak Institute in Warsaw (*Danuta Binder - Painting, Pavol Binder - Sculpture; Adam Szentpétery - Painting*), the Foundation for Polish-German Cooperation in Warsaw (*Hartmut Böhm. Graphic Systems. Prints from the 1960s and 1970s; Ein Latt and Three Spaces for Chełm: Dirk Rathke, Rainer Splitt, Arne Schreiber; Vis á Vis Karin Radoy, Klaus Staudt; Diet Sayler. Parlando*), the Association of Authors ZAiKS (events and exhibitions celebrating the 40th anniversary and 50th anniversary of the Gallery 72). Our collaboration with the Východoslovenska Gallery in Košice brought about two shows featuring the works from the Gallery 72 collection: *Polish Abstract Art* (2004) and *European Abstraction from the Gallery 72 Collection* (2006). In exchange, the Chełm museum showed the exhibition *Contemporary Slovak Art* from the collection of the Východoslovenska Galéria which featured a significant number of works by our southern neighbour. The cooperation undertaken with Polish artists living and working abroad brought their work back to the audience at home. Artists working for years in Canada (Kazimierz Głaz, Alfred Hałasa, Leszek Wyczółkowski) and the United States (Janusz Kapusta and Jerzy Grochocki) were invited to show their works. An important position in the programme of the Gallery 72 was played by the exhibitions focusing on selected themes. Each exhibition offered a new approach to the collection: *Optical and Kinetic Art; Large Format - Small Format; Colour Criterion. Geometric Abstraction from the Gallery 72 Collection; Omne trinum perfectum - Triangular Forms in the Gallery 72 Collection; Image-Object; Different Attitudes - Four Spaces. Masters of Modernity from the Gallery 72 Collection*. Another perspective was time caesura which determined the presentations of works belonging to individual decades (*Art of the 1970s; Art of the 1980s from the Gallery 72 Collection*). Group shows connected Polish artists with the artists from abroad introducing a new quality of international dialogue.

Several exhibitions were presenting donated works which were added to the collection in significant numbers after 2000. The resources of the Department of Contemporary Art were enriched by valuable works donated by outstanding Polish and international artists: Wanda Gołkowska and Jan Chwałczyk, Kazimierz Głaz, Alfred Hałasa, Leszek Wyczółkowski, Tomasz Kawiak, Hartmut Böhm, Klaus Staudt, Karin Radoy, Jacek Dyrzyński, Ewa Zawadzka, Marcin Berdyszak, Tomasz

Fontany i Edoardo Landiego, pokaz *Włochy wczoraj i dziś. Arte esatta*), Ministerstwa Kultury Republiki Chorwacji (*Istarsko plavo. Blu d'Istria*), Instytutu Słowackiego w Warszawie (*Danuta Binder – malarstwo, Pavol Binder – rzeźba; Adam Szentpétery – malarstwo*), Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie (*Hartmut Böhm. Systemy graficzne. Druki z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych; Ein Latt i trzy przestrzenie dla Chełma: Dirk Rathke, Rainer Splitt, Arne Schreiber; Vis á Vis Karin Radoy, Klaus Staudt; Diet Sayler. Parlando*), Stowarzyszenia Autorów ZAiKS (wydarzenia i wystawy z okazji jubileuszu 40-lecia oraz 50-lecia Galerii 72). Współpraca z Východoslovenską galerią w Koszycach, zaowocowała dwoma pokazami ze zbiorów Galerii 72 w tamtejszej przestrzeni. Słowacy postawili na abstrakcję, proponując odbiorcy dwie odsłony z chełmskich zasobów sztuki najnowszej: *Polską sztukę abstrakcyjną* (2004) oraz *Europejską abstrakcję z kolekcji Galerii 72* (2006). W ramach wymiany sale chełmskiego muzeum wypełniła wystawa *Współczesna sztuka słowacka ze zbiorów Východoslovenskiej galérii*, na której zgromadzono znaczącą ilość utworów południowego sąsiada. Podjęta współpraca z artystami polskimi, zamieszkałymi i tworzącymi poza granicami kraju, przywróciła ich dzieło rodzimej publiczności. Przypomniani zostali twórcy od lat pracujący w Kanadzie (Kazimierz Głaz, Alfred Hałasa, Leszek Wyczółkowski) oraz w Stanach Zjednoczonych (Janusz Kapusta i Jerzy Grochocki). Ważną pozycję w programie Galerii 72 pełniły wystawy problemowe, przy każdej kolejnej odsłonie proponując nowe ujęcie tych zbiorów (*Sztuka optyczna i kinetyczna; Duży Format – mały format; Kryterium koloru. Abstrakcja geometryczna z kolekcji Galerii 72; Omne trinum perfectum – formy trójkątne w kolekcji Galerii 72; Obraz-obiekt; Odmienne postawy – cztery przestrzenie. Mistrzowie współczesności z kolekcji Galerii 72*). Inny aspekt, tym razem cezury czasowej, towarzyszył prezentacjom utworów należących do poszczególnych dekad (*Sztuka lat siedemdziesiątych; Sztuka lat osiemdziesiątych XX wieku z kolekcji Galerii 72*). Zbiorowe pokazy łączyły przykłady sztuki polskiej ze sztuką twórców z zagranicy, kreując nową wartość międzynarodowego dialogu.

Kilka wystaw złożono z darów, które po 2000 roku w znaczącej liczbie trafiły do tej kolekcji. Zasoby Działu Sztuki Współczesnej wzbogaciły się o cenne zespoły prac przekazanych przez wybitnych twórców sztuki polskiej i europejskiej: Wandę Gołkowską i Jana Chwałczyka, Kazimierza Głaza, Alfreda Hałasę, Leszka Wyczółkowskiego, Tomasza Kawiaka, Hartmuta Böhma, Klaus Staudta, Karin Radoy, Jacka Dyrzyńskiego, Ewę Zawadzką, Marcina Berdyszaka, Tomasza Zawadzkiego, grupę Zawa & Worpus (Hanna Zawa-Cywińska i Wiesław Budziejewski). Przekazy młodszego pokolenia pedagogów wyższych uczelni artystycznych dopełniają tę kolekcję o myśl plastyczną kolejnych generacji. Tomasz Barczyk – profesor Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu, który swą młodzieńczą wrażliwość kształtował w oparciu o wystawy w Galerii 72 – dzisiaj powierza temu miejscu swoje *dossier* w formie opracowań graficznych i malarskich. Z podobnym gestem wystąpił Zdzisław Kwiatkowski – znany artysta lubelski urodzony w Chełmie. Dzięki takim postawom licząca pół wieku Galeria 72 zatacza krąg. Staje się ważnym punktem na mapie łączącym nie tylko międzynarodową społeczność artystyczną, ale kilka pokoleń twórców wyznających pokrewny estetyczny kod.

Kajetan Sosnowski
Zapis obrazu chemicznego (szkic) / Record of a chemical picture (sketch), 1972-1973
gwasz, papier / gauche, paper, 50,2 × 51,6 cm
MCH/S/M/2073
dar Aleksandra Sosnowskiego / gift of Aleksander Sosnowski, 2013

Zawadzki, the Zawa & Worpus group (Hanna Zawa-Cywińska and Wiesław Budziejewski). Donations from the younger generation of art college professors provided another perspective on art featured in the practice of successive age groups. Tomasz Barczyk, a professor at the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Toruń whose youthful sensibility was formed by the exhibitions presented at the Gallery 72 donated his dossier consisting of graphic works and painting studies. A similar gesture was made by Zdzisław Kwiatkowski, a well-known artist based in Lublin and born in Chełm. It allowed the half-century-old Gallery 72 to fulfill its history and become an important point on the map which connects an international art community and several generations of artists following a shared aesthetic code.

Despite a disastrous impact of COVID-19 pandemic on all of us, the year 2021 proved to be a propitious time for further expansion of the Chełm collection. Two spectacular donations arrived from afar – one from Chicago, the other from Oldenburg. The provenance of the first one donated by Małgorzata Kościelak-Królikowska (1962-2021) is fully explained in the text by Elżbieta Koscielak which is included in this publication. Jürgen Weichardt – a prominent art critic and collector, a great friend of Poland and the Gallery 72 – had already generously endowed the Chełm museum in 1995 with a collection of 45 works by the representatives of art using the language of geometry. This

W 2014 roku chełmski zbiór muzealny został poszerzony o cenny dar złożony z siedemdziesięciu dwóch grafik autorstwa Marii Wąsowskiej (1931–1993), znamienitej mistrzyni druku wypukłego. Jej dzieła wykonane w technice linorytu i drzeworytu wpisują się w nurt metafory – kierunku definiującego drugi odłam tej kolekcji.

Miniony 2021 rok, mimo nękającej nas wszystkich pandemii COVID-19, okazał się czasem przychylnym dla dalszego powiększania chełmskich zbiorów. Dwa o spektakularnej zawartości dary dotarły z daleka – z Chicago i z Oldenburga. Proweniencja pierwszego z nich, nadesłanego przez Małgorzatę Kościelak-Królikowską (1962–2021), znalazła wyczerpującą eksplikację w tekście Elżbiety Kościelak zamieszczonym w niniejszej publikacji. Jürgen Weichardt – wybitny krytyk sztuki i kolekcjoner, wielki przyjaciel Polski i Galerii 72 – już wcześniej, w 1995 roku, hojnie obdarował chełmskie muzeum zbiorem 45 prac, które wyszły spod ręki przedstawicieli sztuki operującej językiem geometrii. Tym razem, obok pięćdziesięciu prac Eugenii Gortchakovej (1950–2016), zmarłej żony niemieckiego darczyńcy (której utwory już od lat dziewięćdziesiątych muzealna kolekcja przechowuje i eksponuje na wystawach czasowych), do Chełma trafiły przykłady grafiki warsztatowej, rysunku i malarstwa na papierze. Ich autorami – obok kilku twórców zagranicznych – okazali się wybitni artyści polscy od lat reprezentowani w tej kolekcji (Janusz Przybylski, Stanisław Fijałkowski, Adam Myjak, Barbara Gawdzik-Brzozowska, Aleksandra Jachtoma, Marek Radke), jak również znakomici twórcy dotychczas tu nieobecni (Małgorzata Żurakowska, Konrad Szrednicki, Walenty Gabrysiak, Halina Chrostowska, Andrzej Pietsch, Ryszard Otręba, Stanisław Wejman, Barbara Łuczakowiak i wielu innych). Przynależąc w znaczącej swej części do nurtu figuratywnego, czynią tę część kolekcji bardziej różnorodną i bogatszą.

Jubileusz półwiecza oraz wystawa towarzysząca

Zbliżający się jubileusz 50-lecia Galerii 72 oraz towarzysząca mu wystawa stały się impulsem do kolejnych darów, które uzupełniają pokaz o dzieła datowane na ostatni czas. Niektóre z nich w symbolicznej formie nawiązują do wydarzeń dziejącej się tuż za granicą wojny. Artyści, uznani profesorowie ze środowisk akademickich Warszawy (Elżbieta Banecka, Sławomir Marzec, Janusz Oskar Knorowski, Arkadiusz Karapuda, Maciej Duchowski, Marcin Chomicki, Wojciech Zubala), Lublina (Tomasz Zawadzki, Piotr Korol), Katowic (Ewa Zawadzka), Poznania (Marcin Berdyszak), Torunia (Tomasz Barczyk) swymi najnowszymi darami wyrazili uznanie dla chełmskiej Galerii. Do tego grona dołączyły Bogna Fogler i Olga Wolniak – warszawskie artystki o szerokim dorobku i ugruntowanej pozycji na naszej scenie plastycznej. Nadesłane z zagranicy prace malarskie Dieta Saylera i Victora Luceny nobilitują chełmskie zbiory, wyszły bowiem spod ręki twórców o międzynarodowej pozycji. Przykłady ich utworów znajdziemy w najbardziej prestiżowych kolekcjach (Tate Modern w Londynie i MOMA w Nowym Jorku), zaś Victor Lucena reprezentował swój kraj na słynnym Biennale Sztuki w Wenecji. Tomasz Kawiak nadesłał z Francji okazały plakat-kolaż przygotowany specjalnie na tę okoliczność. Dla pozyskania tych darów i uświet-

time, in addition to fifty works by Eugenia Gortchakova (1950–2017), the late wife of the German donor (whose works have been looked after and displayed at the Gallery 72 in temporary exhibitions since the 1990s), he donated prints, drawings and paintings on paper by other artists, the foreign ones as well as outstanding Polish artists already featured in the Chełm collection (Janusz Przybylski, Stanisław Fijałkowski, Adam Myjak, Barbara Gawdzik-Brzozowska, Aleksandra Jachtoma and Marek Radke), as well as several renowned artists previously absent here (Małgorzata Żurakowska, Konrad Szrednicki, Walenty Gabrysiak, Halina Chrostowska, Andrzej Pietsch, Ryszard Otręba, Stanisław Wejman, Barbara Łuczakowiak and many others). As their works represent predominantly figurative tradition, they contribute to making the collection more diverse and richer.

The Jubilee and Its Exhibition

The upcoming 50th anniversary of the Gallery 72 and the accompanying exhibition provided an impetus for further donations which complement the collection with more recent works. Some of them refer symbolically to the events of the war that has been going next door in Ukraine. They are works by renowned professors from Warsaw (Elżbieta Banecka, Sławomir Marzec, Janusz Oskar Knorowski, Arkadiusz Karapuda, Maciej Duchowski, Marcin Chomicki, Wojciech Zubala), Lublin (Tomasz Zawadzki, Piotr Korol), Katowice (Ewa Zawadzka), Poznań (Marcin Berdyszak) and Toruń (Tomasz Barczyk). All of them expressed their appreciation for the Chełm Gallery with their most recent donations. This group was joined by two Warsaw based well-established and most appreciated artists at Polish art scene - Bogna Fogler and Olga Wolniak. Paintings sent from abroad by Diet Sayler and Victor Lucena ennoble our collection being the works by the artists of an international standing, featured in the most prestigious collections (Tate Modern in London and MOMA in New York). It is worth mentioning that Victor Lucena represented his country at the famous Venice Art Biennale. Tomasz Kawiak sent from France a large poster-collage made especially for this occasion. Acquiring these works honouring the events of the Gallery 72 jubilee required a substantial amount of efforts by the curator of the Chełm collection.

Today the Chełm collection of contemporary art includes over 2,800 exhibits by over 380 artists, 150 of whom represent foreign countries. Half of the them are dead now. Alas the list of their names is becoming alarmingly longer every year...

The decisive criterion in forming the Chełm collection is the artistic quality of its ingredients as well as the programme consistency and carefully considered selection. Bożena Kowalska, who consequently and continuously collected works over the first thirty years of the Gallery 72 existence, explained her decisions while outlining the profile of the Chełm collection in the following way: "It aimed at art whose hallmark is a meditative factor, transmission of a universal message which is most often existential and metaphysical. It aimed at art in which the individual element is dominated by the universal, the subjective by objectification, and the detail by generalization.

nienia nimi wydarzeń półwiecza Galerii 72 wiele starań dołożyła kuratorka chełmskiej kolekcji.

Muzealny zbiór sztuki współczesnej liczy dziś ponad 2800 eksponatów, które wyszły spod ręki ponad 380 autorów, przy czym 150 z nich to przedstawiciele sztuki obcej. Lista nazwisk obejmuje połowę twórców nieżyjących i, niestety, z roku na rok niepokojąco się wydłuża... Decydujące kryterium przy tworzeniu zbiorów chełmskiej Galerii stanowi artystyczna wartość prezentowanych dzieł, a także programowa spójność i starannie przemyślany dobór jej komponentów. Bożena Kowalska, która konsekwentnie i na bieżąco gromadziła prace w pierwszych trzydziestu latach istnienia Galerii, tak ujmowała swoje decyzje definiujące profil chełmskiej kolekcji: „Chodziło o twórczość, której znamieniem jest czynnik medytacyjny, przekaz uniwersalnego przesłania – najczęściej egzystencjalnego i metafizycznego. Chodziło o sztukę, w której nad elementem jednostkowym dominuje uniwersalny, nad subiektywnym – zobiiektywizowanie, nad szczegółami – uogólnienie. [...] Z tak ustawionych założeń programowych wynikało bowiem, iż zbiory muzealne obejmują w większości dzieła artystów używających w swych wypowiedziach języka geometrii. Jako że jest to język najbardziej adekwatny dla przekazywania treści filozoficznych i postaw medytacyjnych, ponieważ jest językiem najdalej posuniętego procesu abstrahowania pojęć, językiem o najwyższym stopniu uogólnienia, zobiiektywizowania i uniwersalizacji”¹.

Pochodną tego artystycznego *credo* jest chełmski zbiór muzealny, na który składają się dzieła klasyków rodzimej awangardy. W gronie koryfeuszy preferowanej tendencji znaleźli się najlepsi: Henryk Stażewski, Kajetan Sosnowski, Jan Chwałczyk, Wanda Gołkowska, Ryszard Winiarski, Jan Berdyszak, Jan Ziemski, Adam Marczyński, Wojciech Fangor, Edward Krasiński, Jerzy Kałucki, Mieczysław Wiśniewski, Jan Pamuła i wielu innych, którzy już odeszli, ale na stałe wpisali się w dzieje naszej sztuki. Ich pozycję w znacznie szerszej perspektywie równoważą protagoniści światowej rangi, dla których rygor dyscypliny intelektualnej przekładał się na matematyczną sprawdzalność przesłania. Należą do nich między innymi artyści tej miary, co Josef Albers, Carlos Cruz-Diez, Getulio Alviani, Georg Karl-Pfahler, Klaus Staudt, Heinz Mack, Ludwig Wilding, Hartmut Böhm, Jeffrey Steele, Peter Lowe, Michael Kidner, Diet Sayler, Victor Lucena i wielu pokrewnych im autorów, którzy obierając formy geometryczne za język wypowiedzi, wierzyli w jego moc ustanawiania porządku, kreację ponadczasowych wartości. Sztuka formowana na kształt obrazu, opracowań graficznych i rysunkowych, kolaży, rzeźb, reliefowych struktur, kompozycji przestrzennych, multipli – dzieł powtarzalnych, by uczynić je dostępnymi szerszemu odbiorcy – emanuje różnorodnością układów, faktur, barw, zaskakuje raz po raz sugestią ruchu, dynamiką komponentów, generuje zjawiska optyczne, które łudzą i zniewalają wzrok.

Zbiory Galerii cechuje dychotomiczny podział – obok przykładów abstrakcji geometrycznej obejmują dzieła wpisujące się w nurt figuracji i metafory. Ta narracja, nasyciona refleksją o człowieku, mówi o naszych emocjach, samotności i zagubieniu, dotyka spraw zarówno

¹ B. Kowalska, *Z dziejów chełmskiej kolekcji*, katalog wystawy „Geometria językiem sztuki. Kolekcja Galerii 72 Muzeum Ziemi Chełmskiej 1972–2000”, Galeria Extravagance, Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki, wrzesień–październik 2010, s. 5.

Kajetan Sosnowski
Z cyklu Katalipomena / From the series Katalipomena, 1978
płótno szyte / sewn canvas, 100 × 100 cm
MCH/S/M/414
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

[...] The program defined in this way resulted in the collection which mostly consisted of the works by the artists who use the language of geometry. For it is the language which is most appropriate for conveying philosophical content and meditative attitudes, being the language of the most far-reaching process of abstracting concepts, the language of the highest degree of generalization, objectification and universalization”¹.

This artistic credo found its expression in the Chełm museum collection which features the works of the classics of Polish avant-garde. Among the corypheuses of this trend were the most renowned artists: Henryk Stażewski, Kajetan Sosnowski, Jan Chwałczyk, Wanda Gołkowska, Ryszard Winiarski, Jan Berdyszak, Jan Ziemski, Adam Marczyński, Wojciech Fangor, Edward Krasiński, Jerzy Kałucki, Mieczysław Wisniewski, Jan Pamuła and many others who are not with us any longer, but they have become a permanent constituent of the history of Polish art. In a much broader perspective, their position is balanced by the renowned international artists for whom the rigor of intellectual discipline got translated into the mathematical verifiability of the message. This group includes such outstanding artists as Josef Albers, Carlos Cruz-Diez, Getulio Alviani, Georg Karl-Pfahler,

¹ B. Kowalska, *Z dziejów chełmskiej kolekcji*, exhibition catalogue, "Geometria językiem sztuki. Kolekcja Galerii 72 Muzeum Ziemi Chełmskiej 1972–2000", Galeria Extravagance, Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki, September–October 2010, p. 5.

Józef Szajna, 1969

Józef Szajna, 1969

Józef Szajna, 1969

Józef Szajna, 1969

Józef Szajna, 1969

ziemskich, jak i tych o wymiarze eschatologicznym. Nawiązując do ulotności ludzkiego życia i nieuchronności przemijania, staje się współczesną wersją *memento mori*. W tej kategorii mieszczą się również dzieła z zakresu sztuki materii, uformowane z materiałów – jak je określał Tadeusz Kantor – „najniższej rangi”. Koncepcja *objet trouvé* przyjęła tu postać kolaży, asamblaży, reliefowych struktur (Józef Łukomski, Władysław Hasior, Jonasz Stern, Józef Szajna). Obie grupy prac łączy zespół obiektów balansujących na granicy figuracji i bezprzedmiotowej formy. Ich architekтура została zakłeta w słowa, pojedyncze lub przyjmujące dukt pisma litery, znaki, szeregi cyfr i linii, sugestie znajomych kształtów i bliżej nieokreślonych przedmiotów. Prace emanują symboliką o treściach filozoficznych i egzystencjalnych, skłaniają do poszukiwania relacji między wizualnym komunikatem a potocznym oglądem rzeczy. Przekaz nie do końca odkryty, o zawołowanych treściach, zaciekawia, staje się pożywką dla wyobraźni, refleksji i zadumy nad ludzkim losem. W tym miejscu warte przytoczenia wydają się słowa Józefa Szajny cytowane na wystawie jego prac w Muzeum Śląskim w Katowicach: „Sięgam w swojej sztuce po symbole, po znaki przedmiotów, aby stała się ta sztuka uniwersalna, w każdym czasie i w każdej kulturze rozumiana”².

Pokaz jubileuszowy z uwagi na ograniczenia przestrzeni wystawiennej stanowi jedynie niewielki wybór prac z bogatego zestawu dzieł zgromadzonych w Chełmie w ciągu minionych pięćdziesięciu lat. Prezentuje – obok najnowszych darów, jakie wpłynęły dla oświetlenia rocznicowego wydarzenia – przykłady utworów, których autorzy wzbogacili Galerię 72 o historyczny już kontekst. Każda z tendencji rysujących charakter chełmskiego zbioru znalazła swe przełożenie na kształt wystawy. Najliczniej reprezentowany nurt abstrakcji geometrycznej, nazywanej również sztuką scjencyntną, przyjął tu formę międzynarodowego dialogu toczonego w języku kilku pokoleń. Podobnie jak konfrontacja sztuki operującej formą znaku i komunikatu, która została podjęta w kręgu szerszej dysputy. Jedynie sztukę figuratywną znaczy rodzimy zasięg. Galeria 72 reprezentuje niemal wszystkie dyscypliny działań artystycznych: malarstwo, rzeźbę, grafikę, rysunek, formy przestrzenne, fotografię, plakat, dokumentację działań performatywnych, instalacje wzbogacone o multimedialny przekaz.

Chełmska kolekcja, zwarta i wysokiej rangi, zdaje się przystawać do definicji nakreślonej słowami prof. Krzysztofa Pomiana, który uważał, że sensem kolekcji jest „nadać wielości przedmiotów jedność pozwalającą postrzegać je wszystkie jako składniki tego samego zespołu”³. Bożena Kowalska, wieloletnia jej twórczyni, zdaje się potwierdzać to przekonanie: „[...] W tym zbiorze geometria pojmowana jest jako język, którym artyści wyrażają swoje postawy i swoje przesłania. Dlatego kategoria geometrii jest tu daleka od rygoryzmu. Jest podobnie szeroko i globalnie rozumiana, jak w drugim skrzydle chełmskiej kolekcji – pojęcie sztuki metaforycznej. Nie efekt wizualny

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Klaus Staudt, Heinz Mack, Ludwig Wilding, Hartmut Böhm, Jeffrey Steele, Peter Lowe, Michael Kidner, Diet Sayler, Victor Lucena and many others, who while taking geometric forms as their language of expression, believed in its power in establishing order and creating timeless values. Art represented in its multiple forms - paintings, graphic works, drawing studies, collages, sculptures, relief structures, spatial compositions and multiples emanates with a variety of arrangements, textures and colors, repeatedly surprising us with the suggestion of movement, dynamics of its components and generating optical phenomena that delude and captivate our eyes.

The collection is characterized by a dichotomous division as apart from geometric abstraction it includes works that are figurative and metaphorical. This narrative, saturated with reflection on man, speaks of our emotions, loneliness and loss, and touches on earthly and eschatological matters. Referring to the transience of human existence and the inevitability of dying, it becomes a contemporary version of *memento mori*. This category also includes the works of the art of matter which are made from materials “of the lowest rank” - as they were named by Tadeusz Kantor referring to Bruno Schulz. There the concept of *objet trouvé* took the form of collages, assemblages, and relief structures (Józef Łukomski, Władysław Hasior and Jonasz Stern, Józef Szajna). Both groups of works share the use of objects balancing on the border between figuration and objectless form. Their architecture has been enchanted into words, the single ones or the ones assuming the duct of writing letters, signs, rows of numbers and lines, suggestions of familiar shapes and undefined objects. The works emanate with symbolism featuring philosophical and existential content, prompting an exploration of the relationship between visual communication and the colloquial approach to things. The ambiguous message, not fully disclosed, makes one curious and becomes food for imagination, reflection and meditation on human fate. At this point, the words of Józef Szajna, quoted at an exhibition of his works at the Silesian Museum in Katowice ask for reminding of: “In my art I reach for symbols, signs of objects which makes this art universal, understood at every time and in every culture”².

Due to the limitations of the exhibition space, this jubilee show offers only a small selection of works constituting our rich collection formed over the past fifty years. In addition to the most recent donations honoring this anniversary event, it presents the works by the artists that have enhanced the Gallery 72 with its historical context in the course of time. Each of the tendencies defining the character of the Chełm collection contributed to the shape of the exhibition. Geometric abstraction, also known as scientific art, constitutes a dominating element being an embodiment of an international dialogue formulated by several generations, It is just like the confrontation of art focused on sign and message adopting the form of a broader dispute. Figurative art is represented only by the works of Polish artists. The Gallery 72 collection features almost all art disciplines - painting, sculpture, printmaking, drawing, spatial forms, photography, poster, documentation of performances, installations expanded by multimedia.

^[1] As quoted in the catalogue 100 x TeArt. Wolność Józefa Szajny, Muzeum Śląskie w Katowicach, ul. Dobrowskiego 1, 3.06.2022–8.01.2023, curated by Jolanta Niedoba in collaboration with Łukasz Szajna

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

jest tu bowiem istotny, ale sposób myślenia artysty, jego autentyzm i adekwatność użytego kodu do zawartości zamierzonego przekazu”⁴. By sztukę tę uczynić czytelną i przybliżyć rzeszy zainteresowanych nią odbiorców, muzeum prowadzi szeroką działalność edukacyjną. Cenną okazję promocji jego zbiorów stanowią użyczenia eksponatów na ważne wystawy organizowane przez galerie i muzea o randze narodowej.

Swego rodzaju prologiem do jubileuszowego święta była wystawa 72/21. Kolekcja Galerii 72 Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie, przygotowana w maju ubiegłego roku w prestiżowej przestrzeni Kordegardy. Galerii Narodowego Centrum Kultury w Warszawie. Jej pomysłodawczynią była prof. Elżbieta Banecka, znana artystka wizualna, która ten wyjątkowej urody pokaz przygotowała przy współudziale chełmskiego muzeum⁵. Towarzyszące prezentacji wydawnictwo, program edukacyjny oraz szeroko zakrojona promocja wydarzenia spełniły założenia tego przedsięwzięcia.

Od 2002 roku muzeum chełmskie co pięć lat było organizatorem wydarzeń dla uczczenia kolejnych jubileuszy działalności Galerii 72. Ten ostatni, dedykowany twórczości Tomasza Kawiaka, przedstawił Ślady (tak zatytułowana została wystawa) jego dokonań, którymi artysta znaczył czas mierzony latami istnienia Galerii. Od tamtej pory pełni oczekiwañ i nadziei wypatrywaliśmy tej okrągłej, a zarazem najbardziej dostojnej rocznicy, która niespodziewanie pojawiła się w trudnym dla nas wszystkich momencie. Pandemia COVID-19 i dramat toczącej się tuż obok wojny kreują aurę niepokoju i nieprzewidywalności. Gorączka przygotowań tłumi obawy i niepewność, a zarazem wyzwała inne spojrzenie na miniony czas i ludzi, którzy przyczynili się do wykreowania tego miejsca. Najważniejszymi aktorami na tej scenie są sami artyści. Ich obecność wciąż pozostaje namacalna w postaci dzieł tutaj złożonych. Postrzegamy je również nieco inaczej, nakładając filtr czasu, w którym obecnie żyjemy.

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

The Chełm collection, consistent and high quality, seems to fit the definition outlined in the words of Prof. Krzysztof Pomian who believed that the meaning of creating a collection is “to give the multiplicity of objects a unity that allows them all to be perceived as components of the same entity”³. Bożena Kowalska, its long-time creator, seems to confirm this conviction: “[...] In this collection geometry is understood as a language with which artists express their attitudes and messages. Therefore the category of geometry is far from being rigorous. It is broadly and globally understood, as in the other wing of the Chełm collection the concept of metaphorical art. For it is not the visual effect that is important here, but the artists’ way of thinking, the authenticity and adequacy of the code used to convey the content of the intended message”⁴.

In order to make this art more communicative and bring it closer to the wide range of viewers interested in it, the museum conducts intense educational activities. A valuable opportunity to promote its collection is to lend exhibits to important exhibitions organized by other galleries and museums.

A kind of prologue to the jubilee celebration was the exhibition 72/21. The Collection of Gallery 72 of the Wiktor Ambroziewicz Chełm Regional Museum, presented in May and June last year in the prestigious space of the Kordegarda Gallery of the National Cultural Center in Warsaw. It was initiated by Prof. Elzbieta Banecka, a well-known visual artist who curated this exceptionally beautiful show in collaboration with the Chełm museum. The accompanying publication, educational program and widespread promotion of the event fulfilled the objectives of this undertaking.

Since 2002, the Chełm museum has organized events every five years to celebrate successive anniversaries of the Gallery 72. The last one, dedicated to the work of Tomasz Kawiak, was called *Traces*. The artist marked time measured by the years of the Gallery’s existence with the traces of his oeuvre. Since then, full of expectation and hope, we have been looking forward to this special and most important anniversary which unexpectedly came in difficult times. The COVID-19 pandemic and the drama of the war in Ukraine create an aura of anxiety and unpredictability whereas the fever of preparation diminishes our fear and uncertainty. At the same time it triggers a different view of a bygone time and people who contributed to creating this place. The most important actors in this theatre are the artists themselves. Their presence is still tangible through the works assembled here. We are given an opportunity to perceive these works slightly differently, applying the filter of the time in which we currently live.

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

Władysław Hasior, 1969

^[2] Cytat z wystawy czasowej 100 x TeArt. Wolność Józefa Szajny, Muzeum Śląskie w Katowicach, ul. Dobrowskiego 1, czynna: 3.06.2022–8.01.2023, kurator wystawy Jolanta Niedoba, współpraca kuratorska Łukasz Szajna

^[3] B. Frydryczak, Świat jako kolekcja, Poznań 2002, s. 148.

Galeria 72 i jej twórca

Funkcjonująca z powodzeniem w Chełmie już od pięćdziesięciu lat Galeria 72 to jedna z najciekawszych i najważniejszych galerii polskich od samego początku konsekwentnie promująca sztukę współczesną – przede wszystkim malarstwo artystów polskich i obcych, z naciskiem na wszelkie odmiany zaangażowanej abstrakcji geometrycznej, której twórcy nie pozostają obojętni wobec świata i spraw ludzkich. To nurt, który narodził się co prawda w latach 1911–1914, ale, nie tracąc nic ze swej atrakcyjności, do dnia dzisiejszego wzbudza duże zainteresowanie artystów europejskich i światowych.

Za swoisty fenomen należy uznać fakt, że Galeria 72 powstała w niedużym, prowincjonalnym mieście na Lubelszczyźnie, zaledwie kilkadziesiąt kilometrów od zachodnich rubieży ówczesnego Związku Radzieckiego. Mieście co prawda o ciekawej i burzliwej historii, do 1939 roku zróżnicowanym etnicznie, o interesujących przykładach architektury barokowej i modernistycznej, ale nieodgrywającym większej roli w polskim życiu artystycznym, zarówno w okresie dwudziestolecia międzywojennego, a tym bardziej po 1945 roku.

Ale to właśnie w Chełmie spędził dzieciństwo i wczesną młodość urodzony w Wilnie Kajetan Sosnowski (1913–1987), przyszły twórca Galerii 72¹. W 1920 roku jego rodzice, uciekając przed ofensywą bolszewicką, po wielodniowej podróży koleją (ojciec Aleksander był jej pracownikiem) zatrzymali się na dłużej w mieście położonym nad rzeką Uherką. Tutaj Kajetan, obdarzony licznymi talentami, w tym plastycznym, ukończył szkołę podstawową, a następnie – w 1934 roku – Miejskie Seminarium Nauczycielskie. W trakcie nauki w Seminarium miał szczęście spotkać dwóch wybitnych pedagogów, którzy wywarli ogromny wpływ na jego oryginalną osobowość twórczą, tj. zainteresowanie przedmiotami ścisłymi, w tym matematyką, ale również muzyką i przede wszystkim malarstwem. Byli to Zenon Waśniewski (1891–1945), nauczyciel rysunku, utalentowany malarz, a zarazem zafascynowany muzyką miłośnik gry na wiolonczeli (instrumentu, na którym grał również Kajetan) oraz Kazimierz Andrzej Jaworski (1897–1973), poeta, tłumacz i wydawca, a także nauczyciel języka polskiego. Obaj pedagodzy byli także założycielami *Kameny*, pisma literackiego o ogólnopolskim zasięgu, w którym wiersze i teksty prozatorskie publikowali ówczesni najwybitniejsi twórcy. Pierwszy numer miesięcznika ukazał się w Chełmie we wrześniu 1933 roku, a więc zanim w 1934 roku Sosnowski wyjechał do Warszawy. Tutaj podjął pracę najpierw w Państwowym Instytucie Robót Ręcznych, a następnie, pragnąc rozwijać zainteresowania plastyczne rozbudzone przez Waśniewskiego, wstąpił do Akademii Sztuk Pięknych. W latach 1935–1939 studiował malarstwo w pracowni Tadeusza Pruszkowskiego (1888–1942), uwielbianego przez studentów znakomitego pedagoga, świetnego portrecisty, zwolennika realizmu bazującego na zasadach solidnego rzemiosła i tradycji malarstwa europejskiego XVII i XVIII wieku. A także duchowego ojca kilku grup artystycznych, w tym Bractwa Świętego Łukasza, której członkowie, podobnie jak profesor, odkryli dla własnych potrzeb artystycznych niepowtarzalnie piękno krajobrazu i zabytków Kazimierza Dolnego nad Wisłą. Znaczący wpływ na twórcze poszukiwania

The Gallery 72 and Its Founder

The Gallery 72 which has operated successfully in Chełm for fifty years now is unquestionably one of the most significant art places in Poland. This institution has been promoting contemporary art uninterruptedly since its foundation. Its activities place a special emphasis on Polish and international artists whose oeuvre focuses on geometrical abstraction, while they are not being indifferent to the issues concerning the world and a human condition. It is true that this artistic trend emerged in 1911-1914, but it has not lost its momentum and still attracts a substantial number of artists in different countries. It is genuinely amazing that the Gallery 72 was founded in a relatively small, provincial town of the Lublin region, situated less than a hundred kilometers away from the western territories of then Soviet Union (currently Belarus and Ukraine). Whereas Chełm is a town with an interesting and turbulent history, ethnically diverse (until 1939), featuring remarkable baroque and modernist architecture, it never played a major role in Polish artistic life, neither in the interwar period, nor even more so after 1945.

But it was in Chełm that the Vilnius-born Kajetan Sosnowski (1913-1987), a future founder of the Gallery 72, spent his childhood and early youth. In 1920, his parents fleeing the Bolshevik offensive, after a long train journey (Alexander's father was a railway worker), decided to stay in this town. From an early age, Kajetan showed numerous talents, including the artistic ones. After finishing school, he studied at the Chełm Municipal Teacher Training Seminary from which he graduated in 1934. During his studies he was fortunate to meet two outstanding professors who had a huge impact on his original creative personality. Thanks to them he developed his interest in science, including mathematics, as well as music and, above all, painting. One of them was Zenon Waśniewski (1891-1945) his drawing teacher. He was a talented painter and dedicated cello player (an instrument that Kajetan played, too). His other professor was Kazimierz Andrzej Jaworski (1897-1973), a poet, translator and publisher, and also Polish teacher. Waśniewski and Jaworski were the founders of *Kamena*, a renowned literary magazine, in which the most eminent Polish writers published their poems and prose pieces. The first issue of *Kamena* came out in Chełm in September 1933, a year before Sosnowski left for Warsaw. When he arrived there, he got a job at the State Institute of Handicrafts, but his urge to develop his artistic dispositions, skillfully awakened by Zenon Waśniewski, led him to the Academy of Fine Arts. In the years 1935-1939, he studied painting in the studio of Professor Tadeusz Pruszkowski (1888-1942), an excellent pedagogue, adored by students, a great portraitist, supporter of realism based on solid craftsmanship and the tradition of European painting of the 17th and 18th centuries. At the same time, Pruszkowski was a spiritus movens of several artistic groups, including St Luke Brotherhood, whose members, like their professor, discovered for their own artistic needs the unique beauty of the landscape and architecture of Kazimierz Dolny on the Vistula River. Sosnowski studied also with Professor Wojciech Jastrzębowski (1884-1963), an outstanding representative of applied arts and graphic artist, co-founder of the Cracow Workshops (1913).

Sosnowskiego wywarł również Wojciech Jastrzębowski (1884–1963), rektor warszawskiej ASP, wybitny grafik, przedstawiciel sztuki użytkowej i współzałożyciel w 1913 roku Warsztatów Krakowskich, czyli stowarzyszenia artystów i rzemieślników.

Okres okupacji niemieckiej Kajetan Sosnowski przeżył w Siedlcach, zajmując się malowaniem portretów, renowacją malarstwa sakralnego w pobliskich kościołach oraz prowadzeniem od 1942 roku, wraz z Wacławem Polakowskim, na tajnych kompletach kursu rysunku i malarstwa w swojej pracowni, którą po wyzwoleniu przekazał powstającej w Siedlcach Szkole Rzemiosł Artystycznych i Malarstwa. Następnie wyjechał do Łodzi, gdzie po związaniu się z ruchem lewicowym zajął się organizacją szkolnictwa artystycznego i łódzkiego oddziału Związku Polskich Artystów Plastyków. Przez pewien czas pełnił również funkcję dyrektora Robotniczego Domu Kultury, a także redaktora naczelnego wydawanego na potrzeby ośrodka miesięcznika *Świetlica*. W 1947 roku objął stanowisko kierownika artystycznego w prestiżowym tygodniku społeczno-literackim *Kuźnica*, w którym zamieszczał m.in. swoje ilustracje do utworów literackich publikowanych na jego łamach. Po dwóch latach, wraz z redakcją pisma, przeniósł się do Warszawy.

W życiu Kajetana Sosnowskiego rozpoczął się nowy etap, zwłaszcza na polu uprawianego z niespotykaną pasją malarstwa. Malarstwa, w którym w początkowej fazie bardziej czytelne były ślady fascynacji francuskim postimpresjonizmem niż dokonaniem jego akademickich i zapatrzonych w przeszłość profesorów. Tymczasem na przełomie lat 40. i 50. XX wieku malarstwo Sosnowskiego zmieniało się pod wpływem dwóch artystów warszawskich: Mariana Bogusza i Zbigniewa Dłubaka, którzy, mimo że młodszy od niego, pokazali mu nowe (zdecydowanie awangardowe) formy wyrazu i wprowadzili w świat nieznanych dotąd doznań artystycznych, dalekich od realistycznego widzenia rzeczywistości. W efekcie, w pierwszej połowie 1955 roku Sosnowski, wraz z Boguszem i Dłubakiem, powołał Grupę 55. „Założeniem Grupy 55 – zdaniem Mariana Bogusza, głównego twórcy i teoretyka grupy – jest poszukiwanie i ustalanie w kategoriach warsztatu malarskiego, w oparciu o osiągnięcia plastyki nowoczesnej, właściwego nowego wyrazu i form zaangażowania się malarza we współczesnym świecie i wiedzy o nim [...] Nasz kierunek poszukiwań opiera się głównie na doświadczeniach nadrealistów i taszystów”.² Sosnowski nie tylko aktywnie uczestniczył w wystawach Grupy, ale brał również czynny udział we wszelkich przejawach życia artystycznego (przede wszystkim w wystawach sztuki współczesnej oraz w towarzyszących im zażartych dyskusjach na tematy nurtujące środowisko). Organizowano je w opiniotwórczej Galerii Krzywe Koło, funkcjonującej – z inicjatywy Bogusza – w stołecznym Staromiejskim Domu Kultury od 1956 roku. Obrazy opuszczające wówczas pracownię Sosnowskiego nawiązują do koncepcji sztuki metaforycznej sformułowanej w Grupie 55. Artystę pociągała w tym czasie wieloznaczność niedookreślonych form, które mógł na płótnie dowolnie zestawiać, tworząc ich barwne i fakturowe wersje.

Jak wspomina Aleksander Sosnowski, syn artysty, jego ojciec kochał ludzi, był bardzo wrażliwy na ich krzywdę, szczególnie na los młodych

During the Second World War Kajetan Sosnowski lived in Siedlce where he painted portraits and renovated paintings in nearby churches. From 1942, together with Wacław Polakowski, he was involved in underground teaching which included drawing and painting courses taking place in his studio. After the war he donated that venue to a newly founded School of Artistic Crafts and Painting in Siedlce. Then he moved to Łódź where he got associated with the leftists and started organizing art education system as well as the Łódź branch of the Union of Polish Artists and Designers. At the same time, he was a

Kajetan Sosnowski
Kompozycja / Composition, 1961
gwasz, papier / guache, paper, 42,8 × 26,2 cm
MCH/S/M/2072
dar Aleksandra Sosnowskiego / gift of Aleksander Sosnowski, 2013

¹ Wszystkie informacje dotyczące życia i twórczości Kajetana Sosnowskiego zaczerpnięte z niepublikowanych wspomnień jego syna Aleksandra (maszynopis bez tytułu z 13 grudnia 2013 roku), a udostępnionych mi łaskawie przez Panią Jagodę Barczyńską.

² Zob. K. Zakrzewska, *Grupa 55* [w:] *Polskie życie artystyczne w latach 1945–1960*, praca zbiorowa pod red. A. Wojciechowskiego, Wrocław 1992, s. 36.

artystów, którym pomagał jak mógł. Jego warszawskie mieszkanie przy ulicy Franciszkańskiej było domem otwartym dla wszystkich potrzebujących pomocy materialnej lub duchowego wsparcia. Chętnie bywali u niego liczni przyjaciele i znajomi – wybitne osobistości nie tylko warszawskiego, ale także ogólnopolskiego świata kultury. Zmysł organizacyjny, potrzeba działania i pomagania innym twórcom, dzielenia się zdobytą wiedzą i doświadczeniem na polu artystycznym doprowadziły do powołania w 1962 roku, wspólnie z Gerardem Jürgenem Blumem Kwiatkowskim i innymi artystami, Galerii EL w Elblągu. Ale na tym nie koniec aktywności Sosnowskiego – trzy lata później wziął udział w I Biennale Form Przestrzennych organizowanym przez Galerię przy współpracy z robotnikami z Zakładów Mechanicznych ZAMECH w Elblągu. Natomiast od grudnia 1962 do listopada 1972 roku z powodzeniem prowadził dział plastyczny w miesięczniku *Poezja*, „gdzie współpracując z artystami i krytykami sztuki, propagował krajową i światową sztukę awangardową,

director of Workers’ Culture Centre and an editor-in-chief of *Świetlica* monthly, published there. In 1947 he became an artistic editor of the prestigious social and literary weekly *Kuźnica* in which he published his illustrations. In 1949, together with his colleagues from the editorial board, Sosnowski moved to Warsaw.

A new period in Kajetan Sosnowski’s life started there, with respect to his passionate dedication to painting. His works from that period reflected his fascination with French post-impressionism, opposite to the artistic practice of his academic professors, the followers of the past. In the late 40. and early 50. Sosnowski’s paintings underwent a substantial transformation under the influence of two Warsaw artists Marian Bogusz and Zbigniew Dłubak. Although they were younger than him, they made him acquainted with new avant-garde forms of expression and introduced him into the world of artistic experience he was not familiar with, an alternative to realistic perception. In early 1955, as a result of that encounter Sosnowski, Dłubak and Bogusz founded Group 55. According to Marian Bogusz, who was its major theoretician “Group 55 aimed at investigating and establishing in the categories of painting the new expression and forms of a painter’s engagement in contemporary world and knowledge about it based on the developments in modern art. [...] Our direction of investigations is primarily based on the experience of the surrealists and tachists”.¹

Not only did Sosnowski actively participate in the Group 55 exhibitions, but also took part in various forms of artistic life (including exhibitions of contemporary art and passionate discussions on the vital issues concerning art and artists) organized at the Krzywe Koło Gallery. It was an influential venue, established on Bogusz’s initiative in the Warsaw Old Town Culture Centre in 1956. Sosnowski’s paintings of that period follow the concept of metaphorical art practiced by Group 55. The artist was attracted to the ambiguity of undefined forms which could be freely juxtaposed on the canvas, bringing about the variety of textures and colours.

As recollected by his son Aleksander, Kajetan Sosnowski was an extremely caring person. He loved people and was exceptionally sensitive to the vicissitudes of young artists and helped them as much as he could. His Warsaw flat in Franciszkańska street welcomed all who needed assistance and spiritual support. His numerous friends and acquaintances, often outstanding figures of the artworld not only from Warsaw but also from other countries, liked visiting him. His organizational skills, urge to act, helping other artists, sharing his knowledge and experience lead to founding the EL Gallery in Elbląg in 1962. He did it together with Gerard Jürgen Blum Kwiatkowski and other artists. Three years later he took part in the 1st Biennale of Spatial Forms organized by that gallery in collaboration with the workers from Mechanical Factory ZAMECH in Elbląg. From December 1962 to November 1972 Sosnowski was responsible for visual arts section in *Poezja* monthly “where in collaboration with artists and art critics he promoted Polish and international avant-garde art.

¹ Quoted after Krystyna Zakrzewska, *Grupa 55* [in:] *Polskie życie artystyczne w latach 1945-1960*, edited by. Aleksander Wojciechowski, Wrocław 1992, p. 36.

zamieszczając reprodukcje dokonań twórczych artystów, opatrując je stosownymi tekstami, których niejednokrotnie był autorem”³.

Dalsze zainteresowanie rozwojem nauk ścisłych, tak bliskich Sosnowskiemu od najmłodszych lat – i prowadzone konsekwentnie studia nad zjawiskami barwnymi, przestrzennymi i świetlnymi – przyniosły w dekadzie lat 60. i 70. XX wieku kolejne prace malarskie, chętnie łączone w rozbudowane cykle. Tu zwraca uwagę zarówno cykl *Katalipomena*, obejmujący monochromatyczne kompozycje powstałe z pozszywanych kawałków surowego płótna, w których Sosnowski akcentował związek sztuki z naturą, starając się przy tym zwrócić uwagę na zagrożenia cywilizacyjne, jak i obrazy z cyklu *Metalepseis*, prezentujące zjawisko chemiczne polegające na zmianie barwy obrazu z koloru niebieskiego w jasny róż, i odwrotnie, pod wpływem różnic w stopniu wilgotności powietrza.

W 1972 roku Kajetan Sosnowski, po latach nieobecności, pojawił się w Chełmie. Tym razem jako znany i ceniony artysta malarz ze środowiska warszawskiego, aby w mieście, w którym spędził szczęśliwe lata dzieciństwa i młodości zrealizować marzenie swego życia. Korzystając ze wsparcia i pomocy Zenona Stachiry, ówczesnego dyrektora Wydziału Kultury Powiatowej Rady Narodowej, oraz Ryszarda Patkowskiego, kierownika, a później dyrektora Muzeum Chełmskiego (obecnie Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza), mieszczącego się w zabytkowych zabudowaniach dawnego Kolegium Pijarów przy ul. Lubelskiej 55, doprowadził do powstania w ramach jego struktur Galerii 72. Galerii, która dzięki akceptacji i wsparciu ze strony kolejnych dyrektorów funkcjonuje do chwili obecnej w tym samym miejscu jako składowa część Muzeum.

Niemal na samym początku Sosnowski zaprosił do stałej współpracy zaprzyjaźnioną z nim Bożenę Kowalską, warszawskiego historyka sztuki i krytyka, autorkę wielu ważnych publikacji naukowych poświęconych polskiej sztuce awangardowej, a zwłaszcza jej nurtom nieprzedstawiającym, na czele z abstrakcją geometryczną. W efekcie to ona wiele lat później napisała fundamentalną publikację podsumowującą bogaty i różnorodny dorobek twórcy pt. *Kajetan Sosnowski – malarz niewidzialnych światów*, która towarzyszyła pośmiertnej wystawie prac artysty, zorganizowanej w 1998 roku przez warszawską Zachętę, Narodową Galerię Sztuki. Stało się tak, bowiem na początku 1973 roku niespodziewanie zły stan zdrowia (rozległy udar mózgu) nie pozwolił Sosnowskiemu na regularne przyjazdy z Warszawy do Chełma, a tym samym kontynuowanie prac organizacyjnych. Dlatego właśnie Kowalska prowadziła faktycznie w latach 1973–2001 Galerię 72 i była kuratorem wszystkich organizowanych wówczas wystaw. Wystaw, które mimo że prezentowały niełatwe w odbiorze najciekawsze nurty i tendencje obecne w sztuce najnowszej (począwszy od pierwszej kontrowersyjnej wystawy malarstwa Jana Dobkowskiego), na czele z abstrakcją geometryczną, bardzo szybko doczekały się własnej, nie tylko lokalnej, wyjątkowo dojrzałej publiczności, która chętnie i licznie uczestniczyła w kolejnych wernisażach. Postawa Sosnowskiego, jego otwartość, dojrzałość artystyczna z jednej strony i skłonność do eksperymentów formalnych z drugiej oraz operatywność i fachowość Kowalskiej zjednywały Galerii 72 artystów (początkowo polskich, a później również

³ A. Sosnowski [Wspomnienie o ojcu], dz. cyt., s. 4.

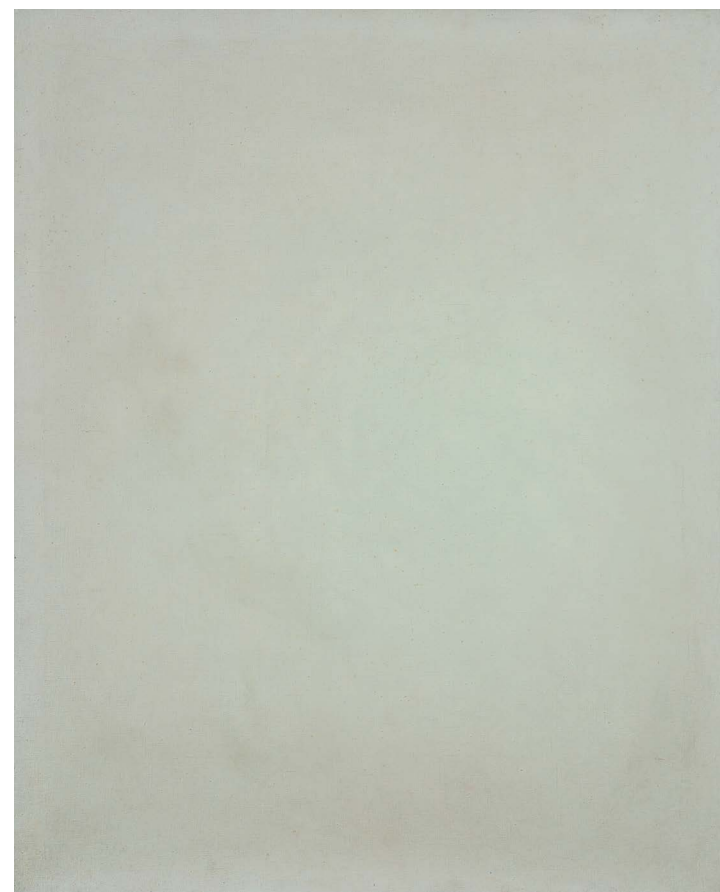
The reproductions of artworks were published there along with critical texts often written by him.”².

Kajetan Sosnowski continued his interest in science, featured in his life since the early days. His studies in colour, spatial and light phenomena in the 60. and 70. resulted in new paintings, often combined into well-developed cycles including two remarkable ones - *Katalipomena* and *Metalepseis*. The first one consisted of monochromatic compositions in which he used some bits of plain canvas sown together. By doing that Sosnowski emphasized the connection between art and nature and tried to turn people’s attention to the dangers caused by our civilization. The paintings from the second cycle presented a chemical phenomenon consisting in the change of colour from blue to pale pink and the other way round generated by the changes of air humidity.

In 1972, after almost forty years of not being there Kajetan Sosnowski visited Chełm, this time as well-known and much appreciated artist from Warsaw to realize the dream of his life in the place where he spent his happy childhood and youth. Taking advantage of the support and help of Zenon Stachira, a director of Culture Department of the Regional National Council and Ryszard Patkowski, a manager and later director of the Chełm Museum (now Wiktor Ambroziewicz Chełm Regional Museum) located in the historical buildings of the former Piarists Collegium in 55 Lubelska street, he managed to found the Gallery 72 operating within the structure of the museum. Thanks to the support received from the successive directors over the years, the gallery has functioned since then in the same place.

Almost from the very moment of the gallery foundation Sosnowski invited his friend, the Warsaw based art historian and art critic Bożena Kowalska to collaborate with him. She is the author of numerous academic publications on Polish avant-garde art, mainly non-figurative art and especially geometrical abstraction. Many years later she wrote a fundamental publication on his rich and versatile oeuvre – *Kajetan Sosnowski, the Painter of Invisible Worlds*, which accompanied his postmortem exhibition at the Zachęta National Gallery in 1988. In 1973 Sosnowski suffered from brain stroke which resulted in an unexpected deterioration of his health and made regular travels from Warsaw to Chełm impossible, hence continuing his gallery work. Kowalska took over his duties and ran the gallery from 1972 to 2001, curating all exhibitions presented there. In spite of the fact that the artworks were not mainstream, being focused on the most interesting trends and tendencies featured in contemporary art, primarily geometrical abstraction (starting with the controversial exhibition of Jan Dobkowski’s paintings), the gallery soon began attracting its own, not only local audience that fully appreciated its programme and numerous attended successive exhibitions. Sosnowski’s attitude, his openness and artistic maturity on the one hand, and his interest in formal experiments on the other, along with Kowalska’s professionalism and effectiveness attracted numerous artists (originally Polish and soon international) who considered being honoured by a possibility to show their works in Chełm, even though located far from the most influential art centres.

² A. Sosnowski, [Wspomnienie o ojcu/ Recollections about Father], op.cit, p. 4.

Kajetan Sosnowski
Z cyklu Obrazy puste / From the series Empty pictures, 1965
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 81 cm
MCH/S/M/412
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

zagranicznych), którzy poczytywali sobie za zaszczyt możliwość pokazywania swoich prac w niewielkim Chełmie, mieście położonym z dala od największych ośrodków życia artystycznego Polski.

W 1985 roku Bożena Kowalska rozszerzyła działalność Galerii 72 o organizację plenerów. W efekcie zainicjowała Międzynarodowy Plener dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii, który miał aż szesnaście edycji (w latach 1985–2000) w Okunince nad Jeziorem Białym koło Włodawy. Naturalną konsekwencją plenerów były prace twórców podarowane do kolekcji Galerii 72, które pozwalały (obok skromnych zakupów) na systematyczne powiększanie starannie wyprofilowanego zbioru malarstwa nowoczesnego. Zbioru, którego najciekawsze eksponaty były wielokrotnie pokazywane w różnych galeriach i muzeach w Polsce, a od 1988 roku – także za granicą.

Od 1976 roku z Bożeną Kowalską rozpoczęła współpracę Jagoda Barczyńska, także historyk sztuki, absolwentka ówczesnej Sekcji Historii Sztuki (obecnie Instytut Nauk o Sztuce) Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, która po rozstaniu się z Muzeum Chełmskiego ze współzałożycielką Galerii w 2001 roku, przejęła jej obowiązki i zadania jako kierownik Działu Sztuki Współczesnej. To ona, dzięki ogromnej wrażliwości, autentycznej pasji i rzadko spotykanej pracowitości kontynuuje z powodzeniem do dziś ustalony przed laty artystyczny profil Galerii. Nic więc dziwnego, że Galeria 72 nadal tętni życiem. Są w niej organizowane kolejne wystawy (od pierwszej, w 1972 roku, do chwili obecnej już ponad 270), międzynarodowe plenery (w latach 2004–2009 przeniesione z Okuninki do Janowca nad Wisłą) i warsztaty artystyczne (w latach 2007–2011 w Lipinkach w pobliżu Chełma, przygotowane we współpracy z Fundacją Marka Marii Pieńkowskiego). Systematycznie powiększa się kolekcja sztuki współczesnej, zwłaszcza po 2000 roku, dzięki darom twórców. Obecnie zbiór liczy ponad 2800 eksponatów z dziedziny malarstwa, grafiki, rysunku, rzeźby, form przestrzennych, plakatu i fotografii autorstwa blisko 400 artystów, w tym blisko 150 z zagranicy.

Czy na tym koniec? Z całą pewnością nie. Dzięki zaangażowaniu i pracy grona autentycznych zapaleńców oraz panującej w Chełmie wyjątkowo przychylny atmosferze dla wszelkich odmian nieprzestawiającej sztuki nowoczesnej Galeria 72 nadal pozostaje ważnym punktem na mapie awangardowej sztuki geometrycznej i w Polsce, i w Europie.

Lechosław Lameński

In 1985 Bożena Kowalska supplemented the activities of Gallery 72 with regular open-air exhibitions. She initiated International Open-Air for Artists Using the Language of Geometry that had its sixteen editions (1985–2000) in Okuninka at the Białe Lake. Their natural consequence were donations of their participants' works to the 72 Gallery collection. Next to modest purchases, it allowed systematic expansion of the carefully profiled collection of contemporary works. The most interesting exhibits of this collection have been presented in various galleries and museums in Poland, and from 1988 also abroad.

In 1976 Bożena Kowalska acquired a permanent collaborator in the person of Jagoda Barczyńska, an art historian who graduated from then Art History Section (now Institute of Art Sciences) of the Catholic University of Lublin. In 2001 Kowalska stopped collaborating with the Chełm Museum and then Barczyńska took over her duties as a head of Contemporary Art Department. With her extraordinary sensitivity, unusual laboriousness and authentic passion she has continued the initially established artistic profile of the gallery. Therefore it is no wonder that the gallery works at full speed.

Since 1972 over 270 exhibitions have been presented, international open-air exhibitions organized (in the years 2007–2011 they were relocated from Okuninka to Janowiec on the Vistula River) and art workshops organized in Lipniki near Chełm in collaboration with the Marek Maria Pieńkowski Foundation (2007–2011). The collection has been systematically expanded, especially after 2000, thanks to the donations of various artists. Now it consists of 2800 exhibits including paintings, graphic works, drawings, sculptures, spatial forms, posters and photographs by nearly 400 artists, about 150 of them from outside Poland.

Is this the end? Certainly not. Thanks to the commitment and work of a group of genuine enthusiasts and the exceptionally favorable atmosphere in Chełm for the whole spectrum of non-figurative contemporary art, the Gallery 72 is still an important place on the map of avant-garde geometric art in Poland and Europe.

Lechosław Lameński

Kajetan Sosnowski

Z cyklu Katalipomena / From the series Katalipomena, 1977

plótno szyte / sewn canvas, 190 × 190 cm

MCH/S/M/1936

dar Karla-Heinza Stockheima / gift of Karl-Heinz Stockheim, 2009

Kajetan Sosnowski

Z cyklu Katalipomena / From the series Katalipomena, 1977

plótno szyte / sewn canvas, 190 × 190 cm

MCH/S/M/1935

dar Karla-Heinza Stockheima / gift of Karl-Heinz Stockheim, 2009

Bożena Kowalska stworzyła naukową bazę dla „języka geometrii”, zbadała geometryczno-konstruktywistyczne pierwiastki obecne w sztuce XX wieku. Organizowane przez nią Plenery dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii bardziej były sympozjami niż spotkaniami artystycznymi. Towarzyszyły im dyskusje i wymiana myśli, a każdy z uczestników miał możliwość zabrania głosu, wyrażenia opinii czy przedstawienia charakterystyki danego zjawiska w sztuce na podstawie własnych obserwacji i doświadczeń.

Sympozja w dziedzinie sztuki starają się przybliżyć procesy rozwoju mediów, stylów oraz czynników, które mają wpływ na sztukę z zewnątrz. Często trwają tylko kilka godzin. Natomiast sympozja o charakterze plenerowym, zainicjowane i prowadzone przez Bożenę Kowalską, miały odrębny charakter; wiązały się z kilkudniowym pobytem, w trakcie którego zaproszeni artyści mieli sposobność – w godzinach popołudniowych lub wieczornych – zademonstrować założenia swojej twórczości. Każdy mógł odnieść się do form sztuki aktualnej, ale w swej wypowiedzi skupiał się przede wszystkim na dochodzeniu do własnych rozwiązań w obszarze formy i koloru. Sposoby prezentacji były dowolne, zależały tylko od tego, kto je przedstawiał, i nie podlegały krytyce. Wypowiedzi dokumentowały zdjęcia lub filmy, często pochodzące z wystaw zbiorowych, co stwarzało możliwość konfrontacji własnej sztuki z dokonaniem innych uczestników pokazu. Już sympozja organizowane w Okunince poruszały wiele kwestii i tematów toczących się wokół sztuki, do których wracano w trakcie spotkań przeniesionych kolejno do Orońska i do Radziejowic. Przyczyną powrotów do raz już podjętych zagadnień było zmieniające się forum uczestników spotkań. Do tematów szczególnych należały relacje z najważniejszych imprez o randze światowej, takich jak Biennale w Wenecji czy Documenta w Kassel.

Sympozja miały charakter międzynarodowy. Oprócz licznej grupy polskich artystów, którzy wywodzili się z różnych generacji, na plenery przyjeżdżali goście ze Szwecji, Francji, Włoch, Szwajcarii, Niemiec, Węgier, Słowacji i Czech. I, co ważne, nie tworzyły się formacje grupowe, ale kręgi przyjaciół, zwłaszcza wśród polskich twórców, których znajomość często sięgała czasów studiów lub uczestnictwa we wspólnych wystawach. Charakter tych spotkań, pełnych sympatii i serdeczności, zapadał w pamięć na długie lata. Do cennych wspomnień należy moja, mająca miejsce pewnego popołudnia, rozmowa z Bożeną Kowalską, która posłużyła lepszemu poznaniu się, wymianie wiedzy i informacji. Dopełniającym elementem integrującym uczestników sympozjum były wspólne posiłki, często skutkujące zmianą miejsc przy stole, co dawało dodatkową możliwość rozmowy i lepszego poznania się. W ten sposób odnawiały się starsze i porzucone już w niepamięć relacje, ale najczęściej rodziły się okazje do nowych kontaktów, a w ich następstwie – do spotkań.

Podsumowaniem każdego sympozjum były wystawy prac uczestników. Początkowo odbywały się one w muzeum w Chełmie, natomiast do pokazów będących pokłosiem spotkań w Radziejowicach szukano kameralnych przestrzeni galerijnych w Warszawie. Otwarcia takich wystaw uzgadniano w terminie najbardziej dogodnym dla szerokiego grona twórców. Dla Bożeny Kowalskiej była to zawsze sposobność do podsumowania przebiegu sympozjum i przygotowania wypowiedzi na temat prezentowanych prac. Założeniem plenerowych sesji było

Bożena Kowalska created the academic basis for “the language of geometry” and researched geometrical and constructivist elements featured in the 20th century art. Her Open-Airs for Artists Using the Language of Geometry acquired a character of symposia rather than of art meetings. They featured discussions and exchange of ideas where each participant had a chance to talk, express his/her opinion or provide some characteristic of selected art phenomena based on his/her personal observations and experience.

Regular art symposia attempt at taming the subject pertaining to the development of media, styles and external factors that have their impact in the field. They often last for several hours only whereas the open-air symposia initiated and conducted by Bożena Kowalska had quite a different nature. They were taking place over several days in the evenings or late afternoons during which the invited artists had a chance to demonstrate the foundations of their work. Everybody could relate in their own way to the forms featured in contemporary art and the talks were mainly focused on the process of reaching individual solutions concerning form and colour. The way a given presentation was performed was not subjected to any restrictions, the choice belonged entirely to the artists. Photographs and films, often documenting group exhibitions were shown which allowed to confront one’s own art with the works of other artists present there. The symposia in Okuninka discussed a number of art related issues and topics which were later revisited during the meetings organized in Orońsko and Radziejowice. The reason why the once discussed issues recurred was determined by the fact that the group of participants kept changing. The presentations of the most important international events including Venice Biennale or Documenta in Kassel were given a prominent position there.

The symposia were international. Apart from a numerous group of Polish artists representing various generations there were also guests from Sweden, France, Italy, Switzerland, Germany, Hungary, Slovakia and the Czech Republic (formerly Czechoslovakia). What is significant, there were no group formations evolving. There were just circles of friends, especially among Polish artists who knew each other from their university days and participation in group exhibitions. The character of those meetings which was truly congenial, everybody being well disposed to everybody which made them memorable events. The memories I treasure most was of one afternoon when I had an opportunity to talk with Bożena Kowalska. It allowed us to know each other better while we were exchanging ideas and experience. Another significant element which integrated the symposium participants were shared meals which often ended up in swoping places at the table. It helped having a conversation with whoever you wanted and getting acquainted with each other. In this way some old and long forgotten relationships got revived and opportunities for establishing new contacts and further meetings emerged.

Each symposium culminated in an exhibition featuring the artworks of its participants. Initially they were presented at the Chełm Museum. Later intimate gallery spaces in Warsaw served as venues for the exhibitions following the symposia in Radziejowice. The dates for vernissages were determined in the most agreeable way for that big group of artists. For Bożena Kowalska those exhibitions offered

gromadzenie międzynarodowej kolekcji o charakterze abstrakcji geometrycznej. Każdy z uczestników zobowiązywał się do przekazania jednej pracy na rzecz organizatorów spotkania. Dlatego właśnie plenery odbywające się w Okunince nad Jeziorem Białym wniosły znaczącą ilość prac twórców polskich i zagranicznych posługujących się językiem geometrii do kolekcji chełmskiego muzeum. Zbiory, przechowywane przez Muzeum Ziemi Chełmskiej, pokazywane są w ramach wielu wystaw o charakterze problemowym.

Z uwagi na skromne zasoby finansowe placówek muzealnych zarówno w Polsce, jak i w Republice Federalnej Niemiec, organizacja takich spotkań to okazja do tworzenia cennych kolekcji. Dary napływające do muzealnych zasobów sprawiają, że kolekcja rozrasta się, wzbogaca, zmienia swe oblicze, a nowe dzieła wchodzą w dialog z już zastanymi. Muzeum, poszerzając swoje zbiory o nowe prace, dba o ich integralność, dokumentuje, przechowuje i eksponuje. Ta złożona działalność polega na integracji zasobów muzealnych już istniejących z tymi, które dopiero do nich trafiły. Dary do kolekcji muzealnych to ważna i często jedyna droga na ich poszerzanie.

W 1996 roku, wraz z pracami mojej żony Eugenii Gortchakovej (1950–2017), miałem sposobność zaoferować chełmskiemu muzeum kolekcję 45 grafik ze sceny międzynarodowej, których autorzy nie byli wcześniej reprezentowani w jego zbiorach. Muzeum ze swoją Galerią 72 znalazło okazję do wystawienia tego daru w Galerii Rzeźby w Warszawie. Podczas wernisazu, w obecności Bożeny Kowalskiej, głos zabrała krytyk sztuki Ewa Garztecka. Miesiąc później подарowany zespół prac trafił do miejsca swego przeznaczenia i został pokazany w przestrzeni chełmskiego muzeum.

W kolejnych latach sympozja przeniosły się do Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, a następnie do Pałacu i Parku w Radziejowicach pod Warszawą, co spowodowało, że mój kontakt z muzeum w Chełmie rozluźnił się. Dopiero prezentacja prac prof. Stanisława Baja w Oldenburgu w 2020 roku, przygotowana ze strony polskiej przez Jagodę Barczyńską, kustosza Galerii 72, która już wcześniej była komisarzem organizacyjnym sympozjów w Okunince, przywróciła mój kontakt z chełmskim muzeum. W 2021 roku, z okazji zbliżającego się 50-lecia Galerii 72, Muzeum Ziemi Chełmskiej otrzymało z moich rąk darowiznę o łącznej liczbie 100 prac. Są to głównie grafiki, gwasze, rysunki wielu wybitnych artystów polskich i kilku zagranicznych. Dar został poszerzony o wybór dzieł z zakresu malarstwa, grafiki i fotografii autorstwa Eugenii Gortchakovej, która w latach 1995–2016 była uczestniczką wielu plenerowych spotkań. Podobnie jak inni uczestnicy, którzy odeszli od nas na zawsze, nie wzięła już udziału w spotkaniu, które przypadło na 2017 rok. Jednakże jej obecność zostanie symbolicznie zaznaczona w trakcie jubileuszowych obchodów i wystawy z okazji 50-lecia Galerii 72.

Jürgen Weichardt

an opportunity to sum up a given symposium and prepare a critical statement concerning the presented works. The aim of those open airs was to create an international collection of geometrical abstraction. Each of the participants agreed to donate one work to expand the collection. Hence the open-air in Okuninka on the Białe Lake resulted in forming a considerable compendium of the works by Polish and international artists using the language of geometry owned by the Chełm Regional Museum. It has been presented in numerous exhibitions focusing on selected aspects of contemporary art.

Due to modest state funding museums usually receive, both in Poland as well as in Germany, such meetings provided an opportunity to create valuable collections. Continuous donations make it expand and change its character as new works enter into a dialogue with the old ones. While the collection develops, the museum takes care of its integrity, documenting, safeguarding and exhibiting it. This complex activity consists in incorporating new arrivals into the existing collection. Donations constitute an important factor and frequently the only way to build museum collections.

In 1996 along with the works of my wife Eugenia Gortchakova (1950–2017) I had an opportunity to donate to the Chełm Museum 45 graphic works by international artists who had not been featured in the collection. The Gallery 72 managed to present these works at the Sculpture Gallery in Warsaw. At its vernissage honoured by the presence of Bożena Kowalska the audience had a chance to listen to a talk delivered by the art historian Ewa Garztecka. A month later all the works travelled to the Chełm Museum and were presented there. In subsequent years the symposia were relocated to the Centre of Polish Sculpture in Oronsko, and later to the Radziejowice Palace and Park which made my contacts with the Chełm Museum less frequent. It was only in 2020 at the exhibition of Professor Stanisław Baj presented in Oldenburg and curated from Polish side by Jagoda Barczyńska, a manager of the Gallery 72, who was in the past an assistant curator of the symposia in Okuninka when I reestablished my contacts with the Chełm Museum. In 2021 in the course of preparations for the 50th anniversary of the Gallery 72 the Chełm Museum received my donation of 100 works. They were mostly graphic works, gouaches and drawings by eminent Polish and international artists. This donation was complemented by the selected works of Eugenia Gortchakova including her paintings, graphic works and photographs. In the years 1995–2016 she participated in a number of the earlier discusses open-air meetings. Like other artists who left us forever, she did not take part in the symposium in 2017. However her presence will be symbolically featured during the jubilee celebrations and exhibition at the Gallery 72.

Jürgen Weichardt

Przekazanie do Muzeum Ziemi Chełmskiej kolekcji dzieł mail-artu *Hommage á Henryk Stażewski*, stworzonych w 1989 roku przez 125 artystów z 18 krajów w hołdzie dla Henryka Stażewskiego (1894–1988), zbiegło się w czasie z obchodami 50-lecia Galerii 72 działającej w strukturach Muzeum. Koincydencja jest niezwykle znacząca i symboliczna, bowiem kuratorka tej wystawy Gosia Kościelak, ko-kuratorka Elżbieta Kościelak, a także pomysłodawczyni wystawy, wybitna artystka polskiej awangardy prof. Wanda Gołkowska, były związane z chełmskim muzeum zarówno przez Galerię 72, w kolekcji której znajdują się dzieła artystek, jak też przez plenery plastyczne, których kuratorką w latach 1985–2000 była dr Bożena Kowalska. Od 2000 roku opiekę nad Galerią 72 i kolekcją dzieł sztuki współczesnej sprawuje historyczka sztuki Jagoda Barczyńska.

Zbiór dzieł sztuki składających się na wystawę *Hommage á Henryk Stażewski* zatoczył metaforyczny krąg między Polską, Holandią, Grecją, USA – i ponownie Polską. Podobnie wyglądała droga życia i etapy twórczości Gosi Kościelak (Małgorzaty Kościelak-Królikowskiej, 1962–2021), która była główną kuratorką wystawy poświęconej Stażewskiemu. Gosia Kościelak była artystką, studentką i asystentką prof. Wandy Gołkowskiej we wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych (wówczas PWSSP). Tworzyła w nurcie abstrakcji geometrycznej nowych mediów. Była absolwentką wrocławskiej uczelni artystycznej na dwóch wydziałach: grafiki i ceramiki, asystentką w pracowni malarstwa prof. Wandy Gołkowskiej, założycielką i kuratorką Galerii Rekwizytornia działającej przy Teatrze Współczesnym we Wrocławiu (1987–1992) oraz stypendystką Fundacji Fulbrighta i absolwentką Szkoły Instytutu Sztuki w Chicago, w USA (School of The Art Institute of Chicago), gdzie studiowała w latach 1992–1994, kończąc studia pracą magisterską z zakresu nowych mediów. Artystka w latach 1992–2021 mieszkała i tworzyła w Chicago, gdzie prowadziła Kościelak Studio & Gallery oraz pracownię projektową MEK Design Studio. Zmarła 1 października 2021 roku w Warszawie, jej prochy spoczęły w katakumbach na Starych Powązkach.

Małgorzata (Gosia) Kościelak była *spiritus movens* projektu *Hommage á Henryk Stażewski*. Bez jej pasji, zaangażowania, umiejętności skupiania wokół swoich inicjatyw artystów z całego świata, realizacja tej wystawy byłaby niemożliwa. Jej decyzją kolekcja prac mail-artu, które z istoty swojej są ulotne i nie podlegają zwrotowi artystom (bowiem idea „sztuki poczty” jest duchowa i artystyczna wymiana i wspólnota działania w przestrzeni sztuki *pro publico bono*), nie uległa ani rozproszeniu, ani zniszczeniu i została przekazana do zbiorów Galerii 72 Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza we wrześniu 2021 roku.

Nim w skrócie opowiem historię powstania tej niezwyklej wystawy i unikatowej kolekcji, na którą składa się zbiór prac artystów z 18 krajów nadmienię, że myśl przekazania jej do Muzeum w Chełmie powstała kilka lat temu, a została zrealizowana w 2021 roku, pięć miesięcy przed śmiercią Gosi Kościelak. Artystka osobiście, mimo zaawansowanej choroby, nadzorowała ofiarowanie zbioru Galerii 72. Ma to znaczenie symboliczne, zamyka bowiem klamrą okres artystycznej aktywności Gosi Kościelak i wiąże się z jej uczestnictwem w plenerach organizowanych przez Muzeum w Okunince dla artystów tworzących językiem geometrii. Po raz pierwszy Gosia

Handing over the mail art collection *Hommage á Henryk Stażewski* of 1989, which consists of the works by 125 artists representing 18 countries exclusively dedicated to Henryk Stażewski (1894-1988), to the Chełm Regional Museum coincided with the 50th anniversary of the foundation of the Gallery 72 which is part of its structure. This coincidence is particularly meaningful and symbolic as the exhibition curator Gosia Kościelak, its co-curator Elżbieta Kościelak and Professor Wanda Gołkowska, an outstanding Polish avant-garde artist and creator of the exhibition concept, were all connected with the museum through the Gallery 72. Not only their works do belong to its collection but they participated in open-air curated by Bożena Kowalska in the years 1985-2000, followed by the art historian Jagoda Barczyńska who has been managing the Gallery 72 and contemporary art collection from 2000.

The artworks that constitute *Hommage á Henryk Stażewski* exhibition completed a metaphorical circle running through Poland, Holland, Greece, the USA and returning to Poland. It reveals a certain similarity with the life and respective stages of the oeuvre of Gosia Kościelak (Małgorzata Kościelak-Królikowska, 1962-2021), a curator of the exhibition dedicated to Stażewski. She was originally a student, then an assistant of Professor Wanda Gołkowska at the Wrocław Academy of Fine Arts (then the State College of Fine Arts). Her oeuvre was situated in the field of geometrical abstraction and new media art. Gosia graduated from two departments: graphic art and pottery. Apart from being an assistant in Professor Wanda Gołkowska's painting studio, she was also a founder and curator of the Rekwizytornia Gallery associated with Teatr Współczesny in Wrocław (1987-1992). She was awarded the Fulbright scholarship and from 1992 studied at School of The Art Institute of Chicago from which she graduated in 1994 with MA thesis focused on new media art. From 1992 to 2021 she lived and worked in Chicago where she managed the Kościelak Studio & Gallery and MEK Design Studio. She died on October 1st, 2021 in Warszawa and was buried in the Old Powązki Cemetery.

Małgorzata (Gosia) Kościelak was a *spiritus movens* of *Hommage á Henryk Stażewski* project. Without her passion, involvement, and a special talent to attract international artists to her initiatives, the exhibition would not have happened. It was her decision that mail art collection should not be lost and dispersed but donated to the Gallery 72 and that eventually happened in September 2021. The collection consists of works that are ephemeral in nature and are not meant to be returned to the artists as the idea of mail art is spiritual and constitutes an artistic exchange based on the common actions in the field of pro publico bono art.

Before briefly presenting a story how this extraordinary exhibition and unique collection consisting of works which originated in 18 countries, I would like to mention that the idea of donating them to the Chełm Museum had been conceived several years before it was realized in 2021, five months before Gosia's death. Despite being seriously ill, the artist supervised personally the process of donating the collection to the Gallery 72. It has a symbolic dimension since it completes a circle of Gosia's artistic activity period and is related to her participation in the open-air curators for artists using the language of geometry organized by the Chełm Museum in Okuninka. Her first informal encounter

Kościelak odwiedziła nieformalnie plener *Geometria i ład* w 1986 roku, będąc jeszcze studentką ASP, gdzie spotkała się w Okunince ze mną, jej siostrą, krytyczką sztuki i kuratorką. Muzeum zaprosiło mnie na plener wraz z dwójką artystów z Grecji Nausicą Pastrą i Yannisem Michasem¹. W tym samym roku, dzięki uprzejmości i w towarzystwie artystki Aleksandry Jachtomy, razem z siostrą odwiedziliśmy Henryka Stażewskiego w jego warszawskiej pracowni². Po ukończeniu wrocławskiej ASP Gosia Kościelak uczestniczyła m.in. w plenerach organizowanych przez Muzeum w Chełmie: *Geometria – scenizm czy mistyka?* (1988) i *Geometria i światło* (1990), w czasie którego zrealizowała performance i instalację ze światłem fluorescencyjnym nad brzegiem Jeziora Białe w Okunince. Od 1992 roku zamieszkała w Chicago.

Zbiór prac składających się na wystawę *Hommage á Henryk Stażewski* łączy przytoczone tu wątki życia i aktywności artystycznej Gosi Kościelak oraz osób spotkanych na twórczej drodze, która prowadziła ją przez plenery w Okunince, Galerię Rekwizytornia przy wrocławskim Teatrze Współczesnym oraz własne Studio & Gallery w Chicago.

Propozycję międzynarodowej wystawy-hołdu dla zmarłego rok wcześniej Henryka Stażewskiego (1894–1988) przedstawiła w 1989 roku we Wrocławiu prof. Wanda Gołkowska należąca do pokolenia powojennej awangardy polskiej, dla której Henryk Stażewski stanowił realną i symboliczną kontynuację awangardy polskiej II RP (1918–1939), w tym konstruktywizmu polskiego. Artystka wraz ze swoim mężem Janem Chwałczykiem uczestniczyła w latach 70. i 80. XX wieku w ruchu mail-artu – spontanicznej wymianie twórczości artystów z całego świata, którzy komunikowali się między sobą za pomocą tradycyjnej poczty, przesyłając dzieła-symbole, dzieła-hasła, czasami dzieła-żarty w formie ulotnych interwencji na papierze lub na innych lekkich materiałach. I co ważne, nie określając tej przesyłki „transportem dzieł sztuki”, który był obwarowany licznymi zezwoleniami i kosztownym ubezpieczeniem ograniczającym swobodę wymiany myśli i idei artystycznych. Taka forma komunikacji artystycznej była w pewnym sensie „pozasystemowa”, dawała artystom poczucie wolności od rygorów celnych, swobodę komunikacji między państwami o różnych ustrojach, działo się to bowiem pod koniec minionej epoki, ale w czasie nadal obowiązującej ideologii „zimnej wojny” i „żelaznej kurtyny”. Mail-art bez wątplenia był prekursorską formą współczesnych akcji artystycznych prowadzonych w sieci internetowej.

Na apel dwóch artystek z Wrocławia, Wandy Gołkowskiej i Małgorzaty (Gosi) Kościelak, by uczcić twórczość Henryka Stażewskiego w pierwszą rocznicę jego śmierci, odpowiedziało 125 artystów z 18 państw. Ku zdziwieniu organizatorek wystawy przesyłane prace

¹ W pierwszym plenerze dla artystów posługujących się językiem geometrii, organizowanym przez dr Bożenę Kowalską w Okunince pt. *Geometria i wyraz* w 1985 roku, m.in. uczestniczyła liczna grupa artystów abstrakcji geometrycznej z Grecji, którą zaprosił krytyk sztuki Haris Savvopoulos, wówczas mąż Elżbiety Kościelak. W plenerze uczestniczyli następujący artyści: Bia Davou, Nausica Pastra, Pantelis Xagoraris, Yannis Michas, Opy Zouni, George Lappas oraz krytycy sztuki z Grecji Haris Savvopoulos i Elżbieta Kościelak-Savvopoulou.

² Elżbieta Kościelak spotkała się po raz pierwszy z Henrykiem Stażewskim, odwiedzając jego pracownię z Aleksandrą Jachtomą i Istvanem Haászem, węgierskim artystą, także uczestnikiem pleneru w Okunince.

with the *Geometry and Order* open-air took place in 1986 while she was still a student. We went there together, me being her sister, art critic and curator. I was invited to this event together with two Greek artists Nausica Pastra and Yannis Michas¹. Later that year, thanks to the artist Aleksandra Jachtoma and in her company we both visited Henryk Stażewski in his Warsaw studio². After graduating from Art College in Wrocław Gosia participated in the open-air curators organized by the Chełm Museum including *Geometry – Scientism or Mysticism?* (1988) and *Geometry and Light* (1990). In the latter one she presented her performance and installation using fluorescent light at the Białe Lake in Okuninka. In 1992 she moved to Chicago.

The collection presented at the exhibition *Hommage á Henryk Stażewski* constitutes a link between Gosia Kościelak's life and artistic activities. It is also connected with the people she came across on her creative path leading through the open-air curators in Okuninka and the Rekwizytornia Gallery in Wrocław to her own Studio & Gallery in Chicago.

It was in Wrocław in 1989 that Professor Wanda Gołkowska - who belonged to the post war generation of Polish avant-garde for whom Henryk Stażewski was a real and symbolic continuation of Polish interwar avant-garde (1918-1939) including Polish constructivism - proposed an international exhibition that would pay tribute to the artist one year after his death. In the 70. and 80. Wanda Gołkowska, and her husband Jan Chwałczyk were actively involved in mail-art movement which was a spontaneous exchange among artists from all over the world. They communicated with each other by means of traditional mail sending works-symbols, works-watchwords, sometimes works-jokes, ephemeral works on paper or other light materials. What was crucial: while sending them they did not use the term “transporting artworks” which was restricted by obtaining numerous permissions and expensive insurance, not conducive to free exchange of artistic concepts and ideas. Such a form of artistic communication was “outside the system” and provided the artists with a sense of freedom from duty rigors and allowed the autonomy of communication between countries representing different political systems (as it was happening at the end of the epoch when the ideology of the cold war and iron curtain was still on the cards). It goes without saying that mail-art was a pioneering form of the current art actions carried by means of the internet.

The appeal of two Wrocław artists, Wanda Gołkowska and Małgorzata (Gosia) Kościelak, to pay tribute to Henryk Stażewski celebrating the first anniversary of his death was met with the unexpected response of 125 artists from 18 countries. Surprisingly, most of the works did not follow the convention of a mail-art letter or post-card, but they were smaller or bigger artworks made by the artists representing various conventions, forms and style characteristic of their oeuvre and dedicated to Henryk Stażewski.

¹ In the first open-air for the artists using the language of geometry organized by Bożena Kowalska in Okuninka *Geometry and Expression* (1985) participated a substantial group of geometrical abstraction artists from Greece invited by the art critic Haris Savvopoulos, then Elżbieta Kościelak's husband. That group included artists: Bia Davou, Nausica Pastra, Pantelis Xagoraris, Yannis Michas, Opy Zouni, George Lappas and art critics Haris Savvopoulos and Elżbieta Kościelak-Savvopoulou.

² For the first time Elżbieta Kościelak met Henryk Stazewski visiting his studio with Aleksandra Jachtoma and Istvan Haász, a Hungarian artist who participated in the Okuninka open-air.

w większości nie zostały stworzone w konwencji listu czy kartki mail-artu, lecz były to mniejsze lub większe dzieła sztuki zrealizowane przez artystów w charakterystycznej dla ich twórczości konwencji, formie i stylu, które zadedykowano Henrykowi Stażewskiemu.

Pierwsza odsłona wystawy *Hommage á Henryk Stażewski* miała miejsce w Galerii Rekwizytornia we Wrocławiu w 1989 roku. Liczna reprezentacja artystów z Niderlandów spowodowała, że w 1990 roku chęć prezentacji tej wystawy zgłosiła Hannie van der Made właścicielka galerii „L’Ideé” z Zoetermeer w Holandii. Następnym miejscem, gdzie ten unikatowy zbiór dzieł sztuki został pokazany było Centrum Sztuki Miasta Aten w stolicy Grecji w 1991 roku. Na tym etapie zajęłam się ko-kuratingiem wystawy, tworząc w Atenach rozbudowany suplement z dzieł o dużym formacie. Były to instalacje, rzeźby i projekcje multimedialne stworzone przez dodatkowo zaproszonych ośmiu artystów greckich, poza tymi, którzy już uczestniczyli w pierwotnym projekcie wystawy mail-artu. Sponsorem ateńskiej odsłony wystawy *Hommage á Henryk Stażewski*, z suplementem zatytułowanym *Concept/Form*, była firma motoryzacyjna, główny importer i przedstawiciel marki Alfa Romeo w Grecji. Wystawa z Aten poleciała do Chicago, gdzie miała swoją prezentację w 1993 roku. W tym miejscu konieczne jest przekazanie ogromnych podziękowań personelowi ambasady RP w Atenach w roku 1991 i konsulatowi RP w Chicago w 1993 roku za pomoc i częściowe sfinansowanie transportu między Europą a USA. Główne koszty przygotowania kolejnych wystaw ponosiły Małgorzata i Elżbieta Kościelak.

Wystawa *Hommage á Henryk Stażewski* była w 1989 rok symbolem marzeń artystów o dialogu twórczym bez granic i podziałów, próbą realizacji romantycznej utopii o planecie zwanej SZTUKĄ (ART), w której idee artystyczne są ważniejsze od innych idei, gdzie sztuka łączy ludzi, a nie dzieli.

W tym miejscu, w imieniu własnym i mojej niezjącej już siostry Małgorzaty (Gosi) Kościelak, bardzo chciałabym podziękować Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza, a szczególnie Pani Jagodzie Barczyńskiej, za przyjęcie kolekcji do zbiorów Muzeum, gdzie trafiła pod profesjonalną opiekę konserwatorską i będzie udostępniana zwiedzającym.

W wystawie zorganizowanej w 1991 roku w Centrum Sztuki Miasta Aten wzięli udział artyści z Austrii: Martin Krist; Belgii: Jean J. Bauweraerts, J.P. Husquinet, Jean P. Maury, Ramon, Albert Rubens, Jaak Vuylsteke; Kanady: Ron Kostyniuk; Czechosłowacji: Dalibor Chartny, Vladimir Havlik, Otis Laumbert, Milan Magni, Ivo Sedlacek, Iri Valoch; Francji: Charles Bezie, Michel Jouet, Pascal Lenoir, Vera Molnar, Philippe Untersteller; Niemiec: Heinz Gruchot, Hans Hess, Geza Perneczki, HD Schrader, Hilla Talmon-Gruchot; Węgier: Istvan Haasz; Włoch: Flavio Coltri, Emilio Morandi, Sever Rossi, Alberto Zilocchi; Japonii: Ryosuke Cohen, Shozo Shimamoto; Holandii: Joost Baljeu, Willem Van Ballegooyen, Dre Devens, Haringa+Olijve, Rity Jansen Hejtmajer, Free Ilgen, Willem Kloppers, Baukje Kruit, Andre Van Lier, Marus Van Der Made, Bernard Olsthoorn, Hans Van Rhoon, George Schade, Wim Smits, Huub Thorissen, Vanka; Nowej Zelandii: Lloyd Godman; Norwegii: Paul Brand, Terje Roalkvam, Dag Skedsmo;

The first presentation of *Hommage á Henryk Stażewski* exhibition took place at the Rekwizytornia Gallery in Wrocław in 1989. The fact that the Dutch artists were featured significantly in that exhibition resulted in an invitation from Hannie van der Made who owned the “L’Ideé” Gallery in Zoetermeer to present it there. The next venue for this unique collection of artworks was the Art Centre of the City of Athens in 1991. At that stage I joined the project as a co-curator and added a substantial supplement of big-size works. They were installations, sculptures and multimedia projections created by eight Greek artists invited to be part of it on top of the artists from that country who participated in the original project. The Athens edition of *Hommage á Henryk Stażewski* with a supplement entitled *Concept/Form* was sponsored by a motor company, the main importer and representative of Alfa Romeo in Greece. The exhibition travelled from Athens to Chicago where it was presented in 1993. In this place we would like to express our gratitude to the 1991 staff of the Polish Embassy in Athens and the Polish Consulate in Chicago of 1993 for their assistance and co-financing transport from Europe to the USA. Most expenses pertaining to both exhibitions were covered by Małgorzata and Elżbieta Kościelak.

In 1989 the exhibition *Hommage á Henryk Stażewski* was a symbol of artists’ dream about a creative dialogue beyond the borders and divisions, an attempt at romantic realization of the utopian planet called ART where the artistic ideas are superior to the other ones and where art unites people.

In this place, on my and my late sister Małgorzata (Gosia) Kościelak’s behalf I would like to express my gratitude to the Wiktor Ambroziewicz Chełm Regional Museum and especially to Jagoda Barczyńska for the collection becoming part of the museum where it has been met with professional conservation care and will be made accessible to the public.

In the exhibition presented at the Art Centre of the City of Athens in 1991 participated the following artists - from Austria: Martin Krist; Belgii: Jean J. Bauweraerts, J.P. Husquinet, Jean P. Maury, Ramon, Albert Rubens, Jaak Vuylsteke; Kanady: Ron Kostyniuk; from Czechoslovakia: Dalibor Chartny, Vladimir Havlik, Otis Laumbert, Milan Magni, Ivo Sedlacek, Iri Valoch; from France: Charles Bezie, Michel Jouet, Pascal Lenoir, Vera Molnar, Philippe Untersteller; from Germany: Heinz Gruchot, Hans Hess, Geza Perneczki, HD Schrader, Hilla Talmon-Gruchot; from Hungary: Istvan Haasz; from Italy: Flavio Coltri, Emilio Morandi, Sever Rossi, Alberto Zilocchi; from Japan: Ryosuke Cohen, Shozo Shimamoto; from Holland: Joost Baljeu, Willem Van Ballegooyen, Dre Devens, Haringa+Olijve, Rity Jansen Hejtmajer, Free Ilgen, Willem Kloppers, Baukje Kruit, Andre Van Lier, Marus Van Der Made, Bernard Olsthoorn, Hans Van Rhoon, George Schade, Wim Smits, Huub Thorissen, Vanka; from New Zealand: Lloyd Godman; from Norway: Paul Brand, Terje Roalkvam, Dag Skedsmo; from Poland: Jacek Bigoszewski, Piotr Błazejewski, Elżbieta Chodzaj-Smolińska, Jan Chwałczyk, Jan Dobkowski, Andrzej Dobrzaniecki, Andrzej Dudek-Dürer, Kazimierz Głaz, Wanda Gołkowska, Alojzy Gryt, Aleksandra Jachtoma, Zdzisław Jurkiewicz, Leszek Kaćma, Jerzy

Polski Jacek Bigoszewski, Piotr Błazejewski, Elżbieta Chodzaj-Smolińska, Jan Chwałczyk, Jan Dobkowski, Andrzej Dobrzaniecki, Andrzej Dudek-Dürer, Kazimierz Głaz, Wanda Gołkowska, Alojzy Gryt, Aleksandra Jachtoma, Zdzisław Jurkiewicz, Leszek Kaćma, Jerzy Kałucki, Małgorzata Kieres, Małgorzata (Gosia) Kościelak, Wiesław Łuczaj, Maria Michałowska, Anna Mizak, Jolanta Nikt, Zdzisław Nitka, Fredo Ojda, Janusz Orbitowski, Zbigniew Paluszak, Leon Podsiadły, Maria Anna Potocka, Julian Raczko, Alina Rogalska, Eugeniusz Smoliński, Katarzyna Szczyrbuła, Stanisław Szyba, Ryszard Winiarski; Hiszpanii: F. Jevier Campos, Julian Gil; Szwecji: Hans Karlewski, Bo Zaleski; Wielkiej Brytanii: Graham Acroyd, Douglas Allsop, Robin Crozier, Tam Giles, David Hollis, Tim Johnson, Michael Kinder, Richard Parker, G.R. Thomson; USA: Carl Andre, Stephen Antonakos, John Baird, William Bodenhamer, Ralph Feik, Essex Garner, Carlos J. Setien, T. Michael Stephens, Christine Whittaker, Michael Zagalik, Hanna Zawa-Cywińska, Yvonne Ellsworth; Grecji: Irene Aperghis, Danil, Opy Zouni, Michalis Katzourakis, MIT Mitropoulos, Yannis Michas, Bia Davou, Pantelis Xagoraris, Nausica Pastra, Jeanne Spiteris, w suplementie *Concept/Form*: Vasilis Yeros, Polyxene Kasda, Nefeli Kontarini, Zafos Xagoraris, Katia Roka, Angelos Skourtis, Nakis Tastsigiou, Pantelis Handris.

Elżbieta Kościelak

ko-kuratorka wystawy *Hommage á Henryk Stażewski* w Atenach w 1991 roku
krytyczka sztuki, kulturoznawczyni, galerzystka
Warszawa–Wrocław

Kałucki, Małgorzata Kieres, Małgorzata (Gosia) Kościelak, Wiesław Łuczaj, Maria Michałowska, Anna Mizak, Jolanta Nikt, Zdzisław Nitka, Fredo Ojda, Janusz Orbitowski, Zbigniew Paluszak, Leon Podsiadły, Maria Anna Potocka, Julian Raczko, Alina Rogalska, Eugeniusz Smoliński, Katarzyna Szczyrbuła, Stanisław Szyba, Ryszard Winiarski; from Spain: F. Jevier Campos, Julian Gil; from Sweden: Hans Karlewski, Bo Zaleski; from Great Britain: Graham Acroyd, Douglas Allsop, Robin Crozier, Tam Giles, David Hollis, Tim Johnson, Michael Kinder, Richard Parker, G.R. Thomson; USA: Carl Andre, Stephen Antonakos, John Baird, William Bodenhamer, Ralph Feik, Essex Garner, Carlos J. Setien, T. Michael Stephens, Christine Whittaker, Michael Zagalik, Hanna Zawa-Cywińska, Yvonne Ellsworth; from Greece: Irene Aperghis, Danil, Opy Zouni, Michalis Katzourakis, MIT Mitropoulos, Yannis Michas, Bia Davou, Pantelis Xagoraris, Nausica Pastra, Jeanne Spiteris and in the supplement *Concept/Form*: Vasilis Yeros, Polyxene Kasda, Nefeli Kontarini, Zafos Xagoraris, Katia Roka, Angelos Skourtis, Nakis Tastsigiou and Pantelis Handris.

Elżbieta Kościelak

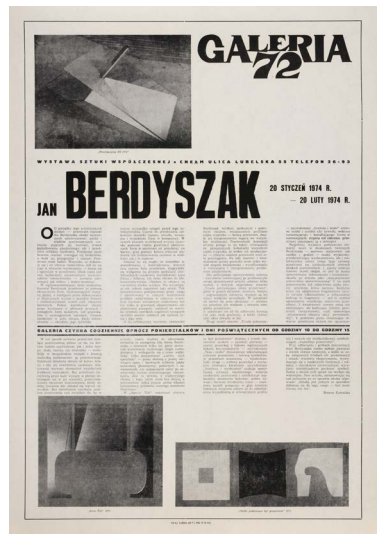
Co-curator of *Hommage á Henryk Stażewski* exhibition in Athens in 1991
art critic, culture expert and gallerist
Warszawa–Wrocław

Wystawy w Galerii 72 / Exhibitions at the Gallery 72

1. *Jan Dobkowski*, 1 X–31 X 1972
2. *Grzegorz Wdowicki*, 1 XI–30 XI 1972
3. *Ryszard Winiarski*, 28 XII 1972–31 I 1973
4. *Kajetan Sosnowski*, 1 IV–30 IV 1973
5. *Janusz Przybylski*, 2 VI–30 VI 1973
6. *Włodzimierz Borowski*, 1 VIII–31 VIII 1973
7. *Alfred Lenica*, 1 IX–30 IX 1973
8. *Stefan Gierowski*, 1 X–31 X 1973
9. *Jan Ziemiński*, 15 XII 1973–15 I 1974
10. *Jan Berdyszak*, 20 I–20 II 1974
11. *Andrzej Matuszewski*, 03 III–30 III 1974
12. *Antoni Starczewski*, 1 IV–30 IV 1974
13. *Marek Sapetto*, 20 VIII–20 IX 1974
14. *Jerzy Rosołowicz*, 5 X–31 X 1974
15. *Zbigniew Dłubak*, 10 XI–10 XII 1974
16. *Jerzy Grabowski*, 10 I–10 II 1975
17. *Adam Marczyński*, 20 II–20 III 1975
18. *Jan Chwałczyk*, 1 IV–20 IV 1975
19. *Roman Opałka*, 1 VI–30 VI 1975
20. *Kazimierz Ostrowski*, 1 VII–31 VII 1975
21. *Jerzy Jękat*, 15 VIII–15 IX 1975
22. *Grzegorz Sztabiński*, 1 X–31 X 1975
23. *Stefan Krygier*, 1 XI–31 XI 1975
24. *Stanisław Fijałkowski*, 15 I–15 II 1976
25. *Henryk Stażewski*, 1 III–31 III 1976
26. *Lech Kunka*, 5 V–30 V 1976
27. *Jerzy Nowosielski*, 1 VI–30 VI 1976
28. *Zofia Artymowska*, 2 IX–30 IX 1976
29. *Janusz Orbitowski*, 1 X–30 X 1976
30. *Jerzy Kałucki*, 1 XI–30 XI 1976
31. *Marian Warzecha*, 5 I–30 I 1977
32. *Jan Świtka*, 1 II–20 II 1977
33. *Tadeusz Brzozowski*, 1 III–30 III 1977
34. *Tomek Kawiak*, 23 IV–20 V 1977
35. *Karol Broniatowski*, 10 V–5 VI 1977
36. *Maciej Szańkowski*, 20 VII–20 VIII 1977
37. *Józef Łukomski*, 1 IX–30 IX 1977
38. *Julian Henryk Raczko*, 1 X–30 X 1977
39. *Barbara Gawdzik-Brzozowska*, 1 XII–30 XII 1977
40. *Zdzisław Jurkiewicz*, 15 I–15 II 1978
41. *Jadwiga Maziarska*, 15 IV–15 V 1978
42. *Jonasz Stern*, 25 IV–15 V 1978
43. *Piotr Bogusławski*, 29 V–20 VI 1978
44. *Konrad Jarodzki*, 28 X–20 XI 1978
45. *Eugeniusz Smoliński*, 15 I–10 II 1979
46. *Jerzy Kalina*, 26 V–15 VI 1979
47. *Benon Liberski*, 15 VIII–15 IX 1979
48. *Janusz Kaczmarek*, 30 IX–30 X 1979
49. *Janusz Eysymont*, 12 II–5 III 1980
50. *Wanda Gołkowska*, 1 III–30 III 1980
51. *Marian Bogusz*, 15 VI–15 VII 1980
52. *Marek Żuławski*, 27 VII–15 VIII 1980
53. *Tadeusz Łapiński*, 15 VIII–10 IX 1980

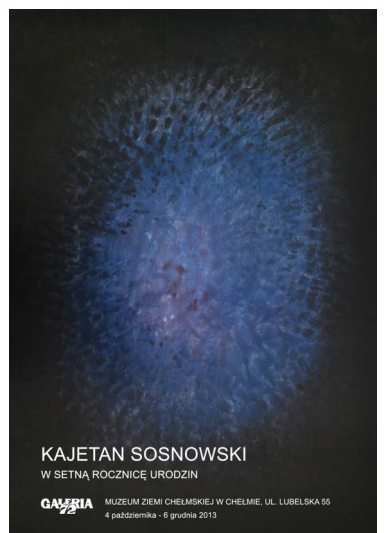
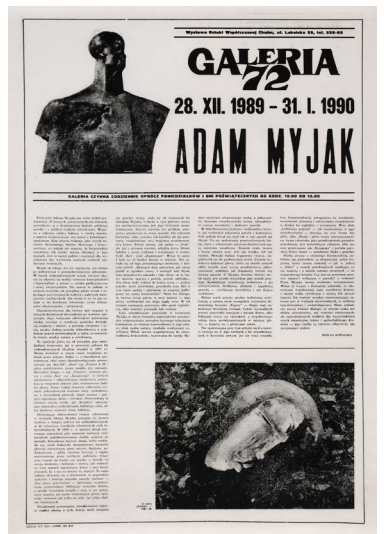
54. *Barbara Szubińska*, 10 XI–10 XII 1980
55. *Mieczysław Wiśniewski*, 10 XII–30 XII 1980
56. *Erna Rosenstein*, 24 IV–24 V 1981
57. *Maria Michałowska*, 3 VII–10 VIII 1981
58. *Józef Hałas*, 20 VIII–20 IX 1981
59. *Aleksandra Jachtoma*, 2 X–5 XI 1981
60. *Edward Krasiński*, 16 III–20 IV 1982
61. *Jerzy Krawczyk*, 5 IV–30 IV 1982
62. *Danuta Lewandowska*, 14 V–20 VI 1982
63. *Alfons Mazurkiewicz*, 2 VII–20 VII 1982
64. *Roman Artymowski*, 16 IX–15 X 1982
65. *Jerzy Budziszewski*, 15 XII 1982–15 I 1983
66. *Marian Szpakowski*, 24 II–20 III 1983
67. *Izabella Gustowska*, 5 VI–5 VII 1983
68. *Jan Dobkowski*, 13 VII–30 VII 1983
69. *Barbara Szajdzińska-Krawczyk*, 14 VIII–10 IX 1983
70. *Jan Tarasin*, 18 XI–16 XII 1983
71. *Józef Szajna*, 18 XII 1983–18 I 1984
72. *Edward Dwurnik*, 26 I–20 II 1984
73. *Artur Brunsz*, 24 II–24 III 1984
74. *Antoni Fałat*, 10 IV–10 V 1984
75. *Wiesław Markowski*, 29 VI–5 VIII 1984
76. *Czesław Tumielewicz*, 1 VIII–30 VIII 1984
77. *Teresa Miszkin*, 7 IX–5 X 1984
78. *Andrzej Dłużniewski*, 26 X–26 XI 1984
79. *Wiktor Gajda*, 30 XI–30 XII 1984
80. *Włodzimierz Dudkowiak*, 8 II–8 III 1985
81. *Józef Łukomski*, 7 III–15 IV 1985
82. *Jerzy Duda-Gracz*, 2 V–12 VI 1985
83. *Kiejstut Bereźnicki*, 15 IV–15 V 1985
84. *Leszek Brogowski*, 1 VIII–31 VIII 1985
85. *Jan Ziemiński*, 17 IX–10 X 1975
86. *Jacek Bigoszewski*, 11 XI–11 XII 1985
87. *Andrzej Gieraga*, 17 XII 1985–10 I 1986
88. *Eugeniusz Markowski*, 31 I–28 II 1986
89. *Ignacy Bogdanowicz*, 3 IV–3 V 1986
90. *Koji Kamoji*, 15 V–12 VI 1986
91. *Andrzej Szewczyk*, 30 VII–5 IX 1986
92. *Geometria i wyraz / Geometry and Expression, Okuninka 1985*, 12 IX–2 XI 1986
93. *Mieczysław Knut*, 7 XI–10 XII 1986
94. *Jan Pamuła*, 17 XII 1986–25 I 1987
95. *Apoloniusz Węglowski*, 2 II–28 II 1986
96. *Dorota Grynczel*, 25 III–30 V 1987
97. *Karl-Heinz Adler*, 6 VI–6 VII 1987
98. *Adam Styka*, 28 VII–30 VIII 1987
99. *Geometria i ład / Geometry and Order, Okuninka 1986*, 9 IX–26 IX 1987
100. *Julian Henryk Raczko*, 24 IV–23 V 1987
101. *Georg Karl-Pfahler*, 2 X–1 XII 1987
102. *Wiesław Szamborski*, 16 I–14 II 1988
103. *Wiesław Łuczaj*, 24 II–20 III 1984
104. *Jerzy Bereś*, 8 IV–15 V 1988

105. *Maria Pinińska-Bereś*, 8 IV–15 V 1988
106. *Adam Wsiołkowski*, 28 VII–30 VIII 1988
107. *Geometria wobec natury / Geometry vs. Nature, Okuninka 1987*, 6 IX–17 X 1988
108. *Bogdan Anastazy Wiśniewski*, 20 X–20 XI 1988
109. *Teresa Murak*, 2 II–2 III 1989
110. *Dariusz Lipski*, 11 III–22 IV 1989
111. *Tadeusz Gustaw Wiktor*, 26 IV–15 V 1989
112. *István Haász*, 19 V–20 VI 1989
113. *Kazimierz Ostrowski*, 6 VII–7 VIII 1989
114. *Ryszard Ługowski*, 10 VIII–2 IX 1989
115. *Grupa Abeitskreis / Abeitskreis Group: José Brévál, Ryszard Winiarski, Hans Dieter Schrader, Jacqueline Vanlandschoot, Ad de Keijzer, Jean Spencer, Malcolm Hughes*, 5 IX–10 IX 1989
116. *Geometria. Scjentyzm czy mistyka / Geometry. Scientism or mysticism, Okuninka 1988*, 12 IX–10 XI 1989
117. *Grzegorz Sztabiński*, 15 XI–15 XII 1989
118. *Adam Myjak*, 8 XII 1989–31 I 1990
119. *Kajetan Sosnowski (1913-1987)*, 2 II–28 II 1990
120. *Ewerdt Hilgemann*, 2 III–17 IV 1990
121. *W hołdzie Henrykowi Stażewskiemu / Hommage á Henryk Stażewski*, 18 V–13 VI 1990
122. *Janusz Przybylski*, 20 VI–17 VII 1990
123. *Geometria i Przestrzeń / Geometry and Space, Okuninka 1989*, 6 IX–30 IX 1990
124. *Mieczysław Wiśniewski*, 6 XI–1 XII 1990
125. *Jan Berdyszak*, 4 XII 1990–3 I 1991
126. *Jerzy Trelński*, 16 I–28 II 1991
127. *Jan Ziemiński (1920-1988)*, 26 III–20 IV 1991
128. *Marcin Berdyszak*, 21 VI–4 VIII 1991
129. *Hanna Zawa-Cywińska*, 6 VIII–4 IX 1991
130. *Geometria i światło / Geometry and Light, Okuninka 1990*, 6 IX–30 IX 1991
131. *Xawery Wolski*, 1 X–15 XI 1991
132. *Józef Robakowski*, 20 XI 1991–15 I 1992
133. *Marek Radke*, 9 I–29 I 1992
134. *Sjoerd Buisman*, 25 III–30 IV 1992
135. *Jerzy Budziszewski*, 14 V–15 VII 1992
136. *Antoni Mikołajczyk*, 6 VIII–6 IX 1992
137. *Aleksandra Mańczak*, 9 III–15 IV 1993
138. *Wiesław Łuczaj*, 5 IV–5 V 1993
139. *Gerard Blum-Kwiatkowski*, 18 VIII–10 IX 1993
140. *Forma i myśl / Form and Idea, Okuninka 1992*, 6 IX–30 X 1993
141. *Józef Hałas*, 25 XI 1993–9 I 1994
142. *Anna Kutera*, 11 I–13 II 1994
143. *Alojzy Gryt*, 23 II–25 III 1994
144. *Anders Lidén*, 25 VI–25 VII 1994
145. *Getulio Alviani*, 10 VIII–5 IX 1994
146. *Geometria i intuicja / Geometry and Intuition, Okuninka 1993*, 8 IX–14 X 1994
147. *Stanisław Zbigniew Kamieński*, 2 XII 1994–10 I 1995
148. *Wojciech Fangor*, 17 I–20 II 1995
149. *Stanisław Dróżdź*, 16 II–13 III 1995

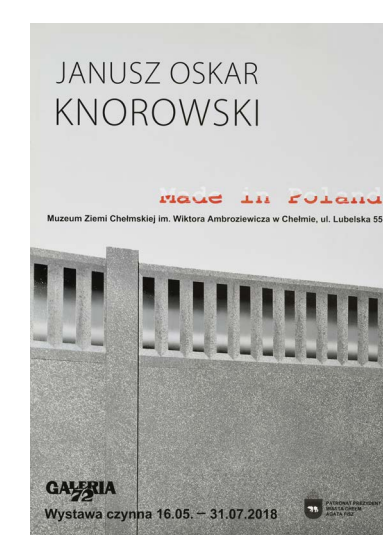
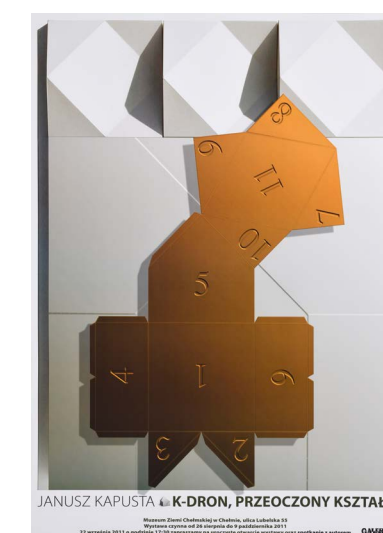
150. *Koji Kamoji*, 26 VI–5 VIII 1995
151. *Hellmut Bruch*, 4 VIII–3 IX 1995
152. *Kształt prawdy czy prawda kształtu / Shape of Truth or Truth of Shape, Okuninka 1994*, 6 IX–30 X 1995
153. *Natalia Lach-Lachowicz*, 3 XI–30 XI 1995
154. *Jan Stanisław Wojciechowski*, 1 XII–27 XII 1995
155. *Lise Kjaer*, 4 I–4 II 1996
156. *Ryszard Gieryszewski*, 4 VII–5 VIII 1996
157. *Wanda Gołkowska*, 7 VIII–7 IX 1996
158. *Sztuka wobec swojego czasu / Art in Relation to Its Time, Okuninka 1995*, 11 IX–30 X 1996
159. *Sławomir Marzec*, 18 XI–4 XII 1996
160. *Heinz Mack*, 14 XII 1996–30 I 1997
161. *Helly Oestreicher*, 26 VI–31 VII 1997
162. *Kolekcja Jürgena Weichardta. Dar dla chełmskiej kolekcji / The Jürgen Weichardt Collection. A Gift to the Chełm Collection*, 27 VII–2 IX 1997
163. *Piękno – kategoria przebrzmiała? / Beauty - a Category Gone by?, Okuninka 1996*, 9 IX–12 X 1997
164. *Friedrich Kracht*, 15 X–15 XI 1997
165. *Stanisław Filipczuk*, 12 XII 1997–31 I 1998
166. *Ewa Zawadzka*, 27 III–20 IV 1998
167. *Halina Eysymont*, 30 IV–30 V 1998
168. *Kazimierz Gład*, 9 VII–5 IX 1998
169. *Między Wielką Narracją a Indywidualnością / Between Grand Narrative and Individuality, Okuninka 1997*, 9 IX–12 X 1998
170. *Ulrich Otto*, 8 IV–15 V 1999
171. *Charlie Möller*, 17 VII–5 IX 1999
172. *Geometria a granice sztuki / Geometry vs. the Limits of Art, Okuninka 1998*, 10 IX–27 IX 1999
173. *Alfons Kunen*, 1 X–10 XI 1999
174. *Dorota Grynczel, Apoloniusz Węglowski*, 19 IV–15 V 2000
175. *Tamara Berdowska*, 16 V–4 VI 2000
176. *Nurt geometrii wobec sztuki końca XX wieku / Geometry and the Boundaries of Art, Okuninka 1999*, 11 IX–18 X 2000
177. *Grafika Opera Prima*, 23 V–20 VIII 2001
178. *Miejsce nurtu geometrii w sztuce przełomu XX wieku / The Place of the Geometry Trend in the Art of the Turn of the 20th c, Okuninka 2000*, 29 VIII–21 IX 2001
179. *Lucio Fontana (1899-1968)*, 20 IX 2001–6 I 2002
180. *Edoardo Landi*, 29 XI 2001–30 I 2002
181. *Janusz Orbitowski. Białe reliefy*, 12 VI–15 VIII 2002
182. *Artyści Galerii 72. Wystawa z okazji jubileuszu 30-lecia Galerii 72 / Artists of the Gallery 72. Exhibition Celebrating the 30th Anniversary of the Gallery 72*, 9 IX–30 XI 2002
183. *Historia Galerii 72 w fotografii. Wystawa z okazji jubileuszu 30-lecia Galerii 72 / The Gallery 72 History in Photographs. Exhibition Celebrating the 30th Anniversary of the Gallery 72*, 9 IX–5 X 2002
184. *Włochy wczoraj i dziś / Italy of Yesterday and Today. Arte esatta*, 14 XI 2002–15 II 2003
185. *Tomasz Zawadzki*, 28 III–20 V 2003
186. *Adam Wsiołkowski*, 2 VI–31 VIII 2003

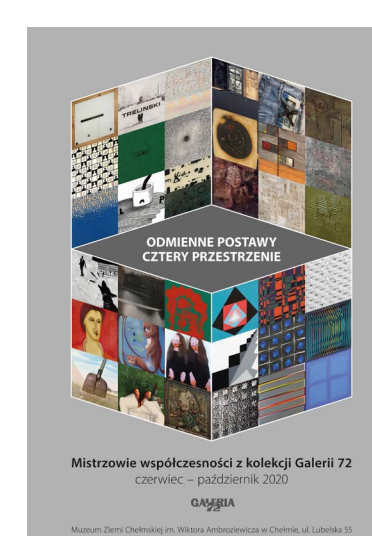
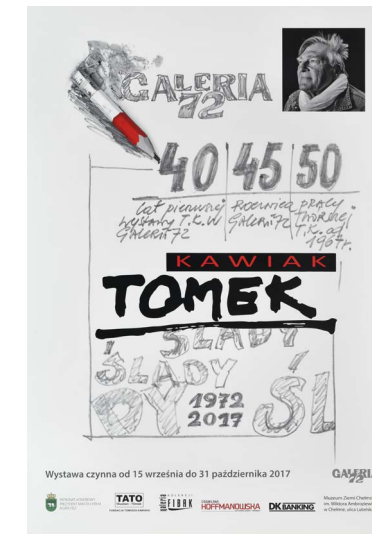
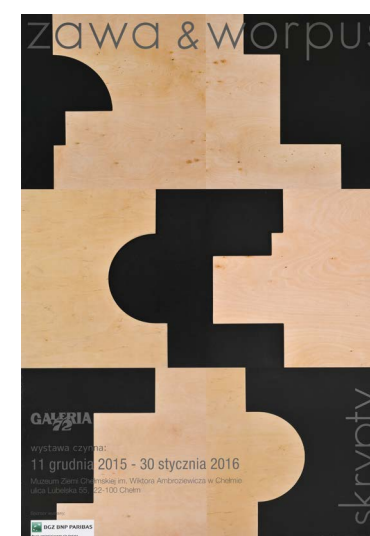
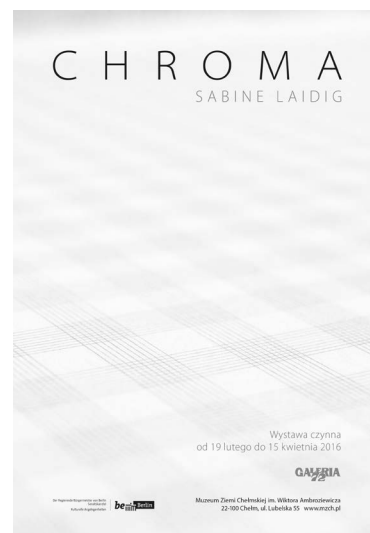
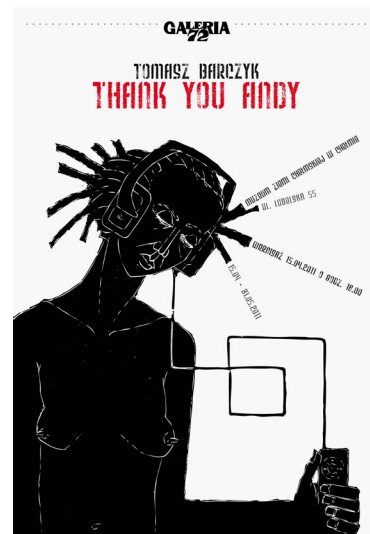
187. *Nabytki / Purchases 2003*, 9 IX–30 X 2003
188. *Metafory Janusza Kapusty / Janusz Kapusta's Methaphors*, 5 I–30 III 2004
189. *Marek Sapetto. 30 lat później / 30 Years Later*, 15 IV–10 VI 2004
190. *Pavol Binder, Danuta Binder*, 15 VI–31 VIII 2004
191. *Istarsko plavo. Blu d'Istria*, 7 X–30 XI 2004
192. *Ci, którzy odeszli – Artyści Galerii 72 / Those who Have Passed away - Artists of the Gallery 72*, 24 V–20 VI 2005
193. *Krzysztof Kiwerski*, 24 VI–30 VIII 2005
194. *Sztuka optyczna i kinetyczna ze zbiorów Galerii 72 / Optical and Kinetic Art from the Gallery 72 Collection*, 30 III–19 VI 2006
195. *Adam Szentpétery*, 20 VIII–5 IX 2006
196. *Mieczysław Wejman (1912–1997). „Rowerzysta” – akwaforty i szkice z lat 1957–1971 / “Cyclist” - Etchings and Sketches from 1957–1971*, 5 I–5 II 2007
197. *Stanisław Baj*, 7 V–10 VI 2007
198. *Nabytki Galerii 72 z lat 2004–2006 / Acquisitions of the Gallery 72 from the Years 2004-2006*, 18 X–5 XII 2007
199. *Współczesna sztuka słowacka ze zbiorów Východoslovenskej galerii w Koszycach / Contemporary Slovak Art from the Collection of the Východoslovenska Gallery in Košice*, 18 X–5 XII 2007
200. *Małe enklawy / Little Enclaves: Arkadiusz Karapuda, Łukasz Rudnicki, Igor Przybylski*, 6 III–28 V 2008
201. *Hartmut Böhm. Systemy graficzne. Druki z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych / Graphic Systems. Prints from the 1960s and 1970s*, 8 V–10 VII 2008
202. *Kazimierz Głaz. Formy w przestrzeni kanadyjskiej – dar dla chełmskiej kolekcji / Forms in Canadian Space - a Gift to the Chełm Collection*, 31 VII–31 VIII 2008
203. *Leszek Wyczołkowski. Leszek = geometria + natura / Leszek = Geometry and Nature*, 27 XI 2008–15 II 2009
204. *Zbyszek Kosowski. To nie to samo / It Is Not the Same*, 27 II–15 IV 2009
205. *Ewa Pełka. Trwałość i zmiana / Permanence and Change*, 29 IV–15 VI 2009
206. *Nabytki Galerii 72 z lat 2007–2009 / The Gallery 72 Acquisitions from the Years 2007–2009*, 9 IX–15 X 2009
207. *Duży format – mały format. Prace z kolekcji Galerii 72 / Big Format – Small Format. Works from the Gallery 72 Collection*, 12 III–5 V 2010
208. *Mistrzowie Galerii 72 w ramach wystawy Skarby przeszłości / Masters of the Gallery 72 within the Framework of the Exhibition Treasures of the Past*, 15 V–30 VI 2010
209. *Jerzy Grochocki*, 14 VII–30 VIII 2010
210. *Ein Latt i trzy przestrzenie dla Chełma / Ein Latt and Three Spaces for Chełm: Dirk Rathke, Rainer Splitt, Arne Schreiber*, 15 X–15 XII 2010
211. *Urszula Ślusarczyk. Przezroczystość / Transparency*, 21 I–20 II 2011
212. *Tomasz Barczyk. Thank you Andy*, 15 IV–30 V 2011
213. *Kryterium koloru. Abstrakcja geometryczna ze zbiorów Galerii 72 / Criterion of Color. Geometric Abstraction from the Gallery 72 Collection*, 3 VI–3 VII 2011

214. *Ewa Zawadzka. Neuronalne przestrzenie / Neuronal Spaces*, 7 VII–21 VIII 2011
215. *Janusz Kapusta. K-dron, przeoczony kształt / K-drone, an Overlooked Shape*, 26 VIII–9 X 2011
216. *Sztuka polska lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych z kolekcji Galerii 72 / Polish Art of the 1950s and 1960s from the Gallery 72 collection*, 17 XI 2011–30 III 2012
217. *Jolanta Studzińska. Droga linii / By the Way of the Line*, 12 IV–3 VI 2012
218. *Black White & Grey. Prace z kolekcji Galerii 72 / Black White & Grey. Works from the Gallery 72 Collection*, 12 VI–9 IX 2012
219. *Jan Dobkowski. Malarstwo, rysunek. Wystawa z okazji 40-lecia Galerii 72 / Jan Dobkowski. Painting, Drawing. Exhibition Celebrating 40 years of the Gallery 72*, 19 IX–11 XI 2012
220. *Jan Chwałczyk, Wanda Gołkowska – dar dla chełmskiej Galerii 72. Pokaz wychowanków: Pawła Bagińskiego, Izzy Bick, Darii Mileckiej, Jarka Nowaka, Anny Stępkowskiej. Wystawa z okazji 40-lecia Galerii 72 / Jan Chwałczyk, Wanda Golkowska - a donation to the Gallery 72. A Graduate Show of: Paweł Baginski, Iza Bick, Daria Milecka, Jarek Nowak, Anna Stępkowska. Exhibition Celebrating the 40th Anniversary of the Gallery 72*, 19 IX–11 XI 2012
221. *Jacek Dyrzyński*, 28 XI–31 XII 2012
222. *Koło, kropka, okrąg. Z kolekcji Galerii 72 / Circle, Dot, Circle. From the Gallery 72 Collection*, 18 V–18 VI 2013
223. *Tomasz Ciecierski*, 25 VI–18 IX 2013
224. *Vis à Vis. Karin Radoy, Klaus Staudt*, 18 IX–20 X 2013
225. *Kajetan Sosnowski (1913–1987). W setną rocznicę urodzin / Kajetan Sosnowski. The Centenary of His Birth*, 4 X–6 XII 2013
226. *Przenikania. Tkaniny Bogny Fogler i Anny Michniewicz / Penetrations. Textiles by Bogna Fogler and Anna Michniewicz*, 25 X–31 XII 2013
227. *Wojciech Zubala. Rzeczywistość obrazu / The Reality of Painting*, 10 I–31 III 2013
228. *Omne trinum perfectum. Formy trójkatne z kolekcji Galerii 72 / Omne trinum perfectum. Triangular Forms from the Gallery 72 Collection*, 23 IV–15 VI 2013
229. *Karolina Zdunek. Malarstwo / Painting*, 26 VI–5 IX 2014
230. *Jarosław Modzelewski. Malarstwo / Painting*, 19 IX–21 XI 2014
231. *Elżbieta Dzikowska. Widziane z bliska / Seen From Close Up*, 14 XII 2014–31 I 2015
232. *Marek Jaromski. Wszystko o czym myślę / Everything I Think About*, 30 I–1 III 2015
233. *Maria Wąsowska (1931–1993). Dar dla kolekcji Galerii 72 / A Donation to the Gallery 72 Collection*, 18 III–3 V 2015
234. *Część współczesna wystawy: Tropem buta – od pradziejów do współczesności / Contemporary Part of the Exhibition: in the Footsteps of the Shoe - From Prehistory to the Present Day*, 15 V–30 VIII 2015
235. *Józef Szajna (1922–2008)*, 15 V–10 VIII 2015
236. *Adam Myjak. Rzeźba, rysunek / Sculpture, Drawing*, 28 VIII–11 X 2015
237. *Diet Sayler. Parlando*, 23 X–30 XI 2015
238. *ZAWA&WOPUS (Hanna Zawa-Cywińska, Wiesław Budziejewski). Skrypty / Scripts*, 11 XII 2015–12 II 2016

239. *Sabine Laidig. Chroma*, 19 II–24 IV 2016
240. *Sztuka lat siedemdziesiątych z kolekcji Galerii 72 / Art of the 1970s from the Gallery 72 Collection*, 18 V–15 VIII 2016
241. *Włodzimierz Pawlak. Malarstwo, rzeźba / Painting, Sculpture*, 27 VIII–30 X 2016
242. *Jan Ryszard Lis (1935–1997). Non omnis moriar*, 10 XI–31 XII 2016
243. *Sławomir Lewczuk. Malarstwo / Painting*, 13 I–28 II 2017
244. *Elżbieta Banecka. Czas we fragmencie / Time in a Fragment*, 13 III–30 IV 2017
245. *Sztuka lat osiemdziesiątych z kolekcji Galerii 72 / Art of the 1980s from the Gallery 72 Collection*, 17 V–30 VII 2017
246. *Jerzy Grochowski. Tekst wizualny / Visual Text*, 1 VIII–2 VIII 2017
247. *Sztuka lat osiemdziesiątych z kolekcji Galerii 72 (odstona druga) / Art of the 1980s from the Gallery 72 Collection (Part 2)*, 10 VIII–3 IX 2017
248. *Tomek Kawiak. Ślady 1972–2017. Wystawa z okazji jubileuszu 45-lecia Galerii 72 / Traces 1972–2017. Exhibition on the occasion of the 45th anniversary of the Gallery 72*, 15 IX–31 X 2017
249. *Kazimierz Głaz, Alfred Hałasa. Polscy artyści w Kanadzie. Dar dla kolekcji Galerii 72 / Polish Artists in Canada. A Donation to the Gallery 72 Collection*, 17 II 2017–31 I 2018
250. *Obraz-obiekt. Prace z kolekcji Galerii 72 oraz pracowni artystów / Image-Object. Works from the Gallery 72 Collection and Artists' Studios*, 23 II–6 V 2018
251. *Janusz Oskar Knorowski. Made in Poland*, 16 V–31 VII 2018
252. *Zofia i Roman Artymowscy. Malarstwo, grafika, collage / Painting, Graphic Art, Collage*, 24 VIII–4 XI 2018
253. *Stanisław Baj. Portrety wody / Water Portraits*, 23 XI 2018–20 I 2019
254. *Mieczysław Wiśniewski (1929–2018)*, 22 II–4 IV 2019
255. *Jeden wiek – wiele dróg. Sztuka polska XX wieku z kolekcji Muzeum Lubelskiego w Lublinie / One century - Many Roads. Polish Art of the 20th c. from the Collection of the Lublin Museum in Lublin*, 1 V 2019–19 V 2020
256. *Odmienne postawy – cztery przestrzenie. Mistrzowie współczesności z kolekcji Galerii 72 (odstona I i II) / Different Attitudes - Four Spaces. Masters of Modernity from the Gallery 72 Collection (Part I and Part II)*, 25 VIII 2020–25 IV 2021
257. *Sztuka znaku. Aspekt międzynarodowy / The Art of the Sign. The International Aspect*, 25 VIII 2021–5 IV 2022
258. *Marcin Berdyszak. Interwencje, relacje, dialogi / Interventions, Relationships, Dialogues*, 27 IV–7 VIII 2022
259. *Galeria 72. 50 lat kształtowania przestrzeni dla sztuki, 1972–2022 / Galeria 72. 50 Years of Shaping the Space for Art, 1972–2022*, 23 IX 2022–31 III 2023

Josef Albers

1888, Bottrop – 1976, New Haven

Jeden z najwybitniejszych artystów XX wieku, uważany za prekursora op-artu. W latach 1925–1933 był profesorem Bauhausu w Dessau. Po zamknięciu szkoły przez nazistów, wyemigrował w 1933 do USA, gdzie nauczał w Black Mountain College (1933–1949) w Północnej Karolinie. Od 1925 dążył do maksymalnej redukcji formy, dedykując się sztuce języka geometrii. Przez ostatnie 25 lat życia realizował cykl malarski *Hołd dla kwadratu*, w którym ujawnił swoją wielką fascynację kolorem. W jego rodzinnym mieście znajduje się Josef Albers Museum Quadrat Bottrop, które przechowuje ponad 300 obiektów z jego bogatej spuścizny.

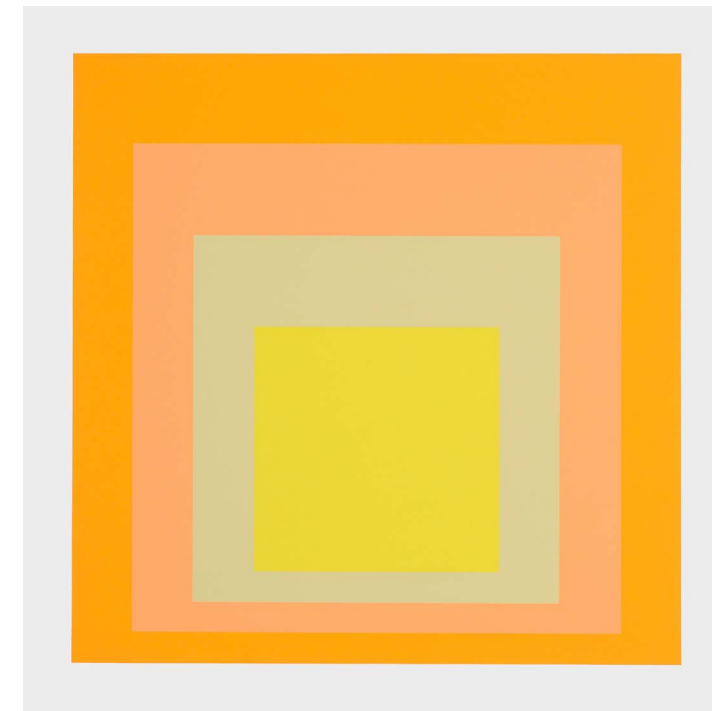
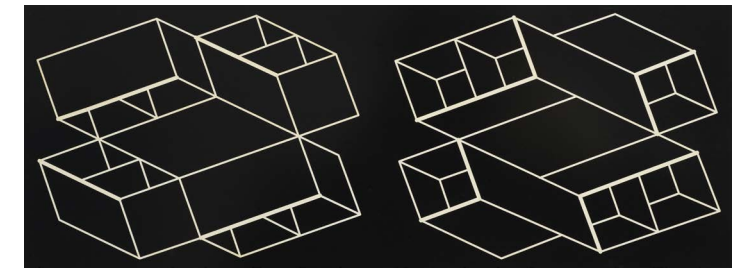
One of the most prominent artists of the 20th century, considered a forerunner of op-art. From 1925 to 1933 he was a professor at Bauhaus in Dessau. After the Nazis closed the school, he emigrated to the US in 1933, where he taught at Black Mountain College (1933–1949) in North Carolina. From 1925 he pursued the maximum reduction of form, dedicating himself to the art of the language of geometry. For the last 25 years of his life, he pursued the painting series *Homage to the Square*, in which he revealed his great fascination with color. The Josef Albers Museum Quadrat Bottrop, which preserves more than 300 objects from his rich legacy is located in his hometown.

Composition from series B, 1966

technika własna, relief / own technique, relief, 23 × 42,5 cm

MCH/S/M/1195

dar Getulio Alvianiego / gift of Getulio Alviani, 1993

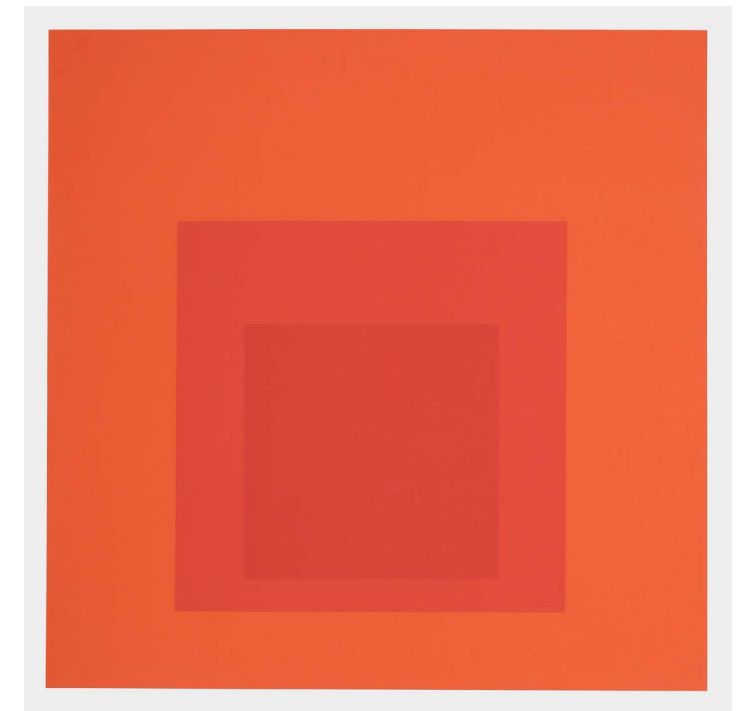

Homage to the square, niedatowany / undated

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 50 × 50 cm

MCH/S/M/1008

dar Tadeusza Mysłowskiego / gift of Tadeusz Mysłowski, 1989

Homage to the square, 1968

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 50 × 50 cm

MCH/S/M/1007

dar Tadeusza Mysłowskiego / gift of Tadeusz Mysłowski, 1989

Henryk Stażewski

1894, Warszawa – 1988, Warszawa

Pionier polskiej abstrakcji geometrycznej, malarz i teoretyk sztuki. Studiował w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych (1913–1919). Założyciel i członek ugrupowań Blok (1924), Praesens (1926) i a.r. (1929). Swą działalnością artystyczną i teoretyczną włączył się w krąg europejskiej awangardy. Należał do międzynarodowych ugrupowań Cercle et Carré (1930–1931) oraz Abstraction-Création (1931–1936). Przyjaźnił się z Mondrianem i Seuphor. Przyczynił się do powstania międzynarodowej kolekcji sztuki nowoczesnej w Łodzi. Po wojnie, po krótkim okresie malarstwa figuratywnego, dedykował się sztuce abstrakcyjnej tworząc obrazy i reliefy oparte na racjonalnej dyscyplinie geometrii. Zyskał międzynarodowe uznanie, stając się autorytetem dla nowatorskich artystów.

A pioneer of Polish geometrical abstraction, painter and art theoretician. Studied at the Warsaw School of Fine Arts (1913-1919). Founder and member of Blok (1924), Praesens (1926) and a.r. (1929) groups. With his artistic and theoretical activities he joined the circle of the European avant-garde. He belonged to international groups Cercle et Carré (1930-1931) and Abstraction-Création (1931-1936). He made friends with Mondrian and Seuphor. He contributed to founding the international collection of modern art in Łódź. After the war he entered into a brief period of figurative painting, but soon he dedicated himself to abstract art, creating paintings and reliefs based on the rational discipline of geometry. He gained international recognition, becoming an authority for experimenting artists.

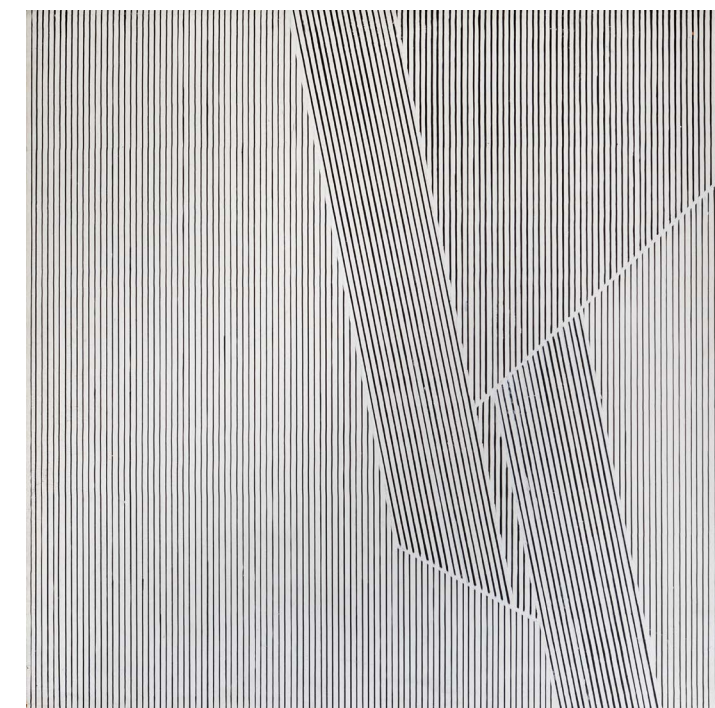

Relief Nr 7 / Relief no. 7, 1966
aluminium / aluminum, 45 × 37 cm
MCH/S/M/933
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1987

Rzeźba przestrzenna / Spatial sculpture, 1963,
aluminium, drewno / aluminum, wood, 65 × 52 × 30 cm
MCH/S/M/241
zakup od autora / purchased from the artist, 1976

Bez tytułu / Untitled, 1981
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 64 × 64 cm
MCH/S/M/642
zakup od autora / purchased from the artist, 1984

Kompozycja Nr 15 / Composition no. 15, 1974
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 60 × 60 cm
MCH/S/M/243
zakup od autora / purchased from the artist, 1976

Kompozycja Nr 3 / Composition no. 3, 1968
akryl, płyta pilśniowa, aluminium / acrylic, fibreboard, aluminum, 58 × 58 cm
MCH/S/M/242
zakup od autora / purchased from the artist, 1976

Konrad Szrednicki

1894, Wysokie Mazowieckie – 1993, Kraków

Grafik i malarz, studiował w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, dyplom uzyskał w 1936 roku. W latach 1929–1939 pracował jako asystent w Katedrze Grafiki Artystycznej warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1939 został profesorem ASP w Krakowie, gdzie w latach 1951–1952 pełnił funkcję rektora. Był członkiem stowarzyszenia Ryt (od 1931) i Grupy 9 Grafików (1952–1960). Uprawiał litografię, techniki metalowe, drzeworyt. Jeden z najwybitniejszych grafików polskich, laureat wielu nagród w kraju i za granicą. Od 1965 członek honorowy Akademii Sztuk Pięknych we Florencji. Jego utwory cechuje poetycka interpretacja natury.

A graphic artist and painter. He studied at the School of Fine Arts in Warsaw and received his diploma in 1936. From 1929 to 1939 he worked as an assistant in the Department of Artistic Graphics at the Warsaw Academy of Fine Arts. In 1939 he became a professor at the Academy of Fine Arts in Cracow, then its rector from 1951 to 1952. He was a member of the Ryt association (since 1931) and the Group of 9 Graphic Artists (1952-1960). He practiced lithography, metal techniques and woodcut. One of the most outstanding Polish graphic artists, winner of many awards at home and abroad. Since 1965 an honorary member of the Academy of Fine Arts in Florence. His works are characterized by poetic interpretation of nature.

Zew / Call, 1972
akwaforta, akwatinta barwna, papier / etching, colour aquatint, paper, 49,5 × 65 cm
MCH/S/M/2555
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2022

Alfred Lenica

1899, Pabianice – 1977, Warszawa

Studia rozpoczął na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego (1922), by rok później wstąpić do Państwowego Konserwatorium Muzycznego, gdzie studiował w klasie instrumentów smyczkowych. Rysunku i malarstwa uczył się prywatnie (1925–1928). W 1947 był współzałożycielem poznańskiej awangardowej Grupy 4F+R (Forma, Farba, Faktura, Fantastyka + Realizm). W połowie lat 50. ub. wieku doszedł do własnej formuły malarstwa abstrakcyjnego opartego na fascynacji taszyzmem i malarstwem gestu. Spod jego ręki wyszedł pierwszy polski obraz taszystowski (*Farby w ruchu*, 1949). W 1965 został przyjęty do Grupy Krakowskiej. Jego malarstwo, tworzone metodą zbliżoną do surrealistycznej dekalcomanii, to czytelny znak rozpoznawczy.

He began his studies at the University of Poznań in 1922 and a year later entered the music conservatory. He studied drawing and painting privately (1925-1928). In 1947 he co-founded the Poznań-based avant-garde group 4F+R. In the mid-1950s he arrived at his own formula of abstract painting based on his fascination with tashism and gesture painting. From his hand came the first Polish tashist painting (*Paints in Movement*, 1949). His paintings which followed a method similar to surrealist decalcomania, became his trademark. In 1965 he was admitted to the Cracow Group.

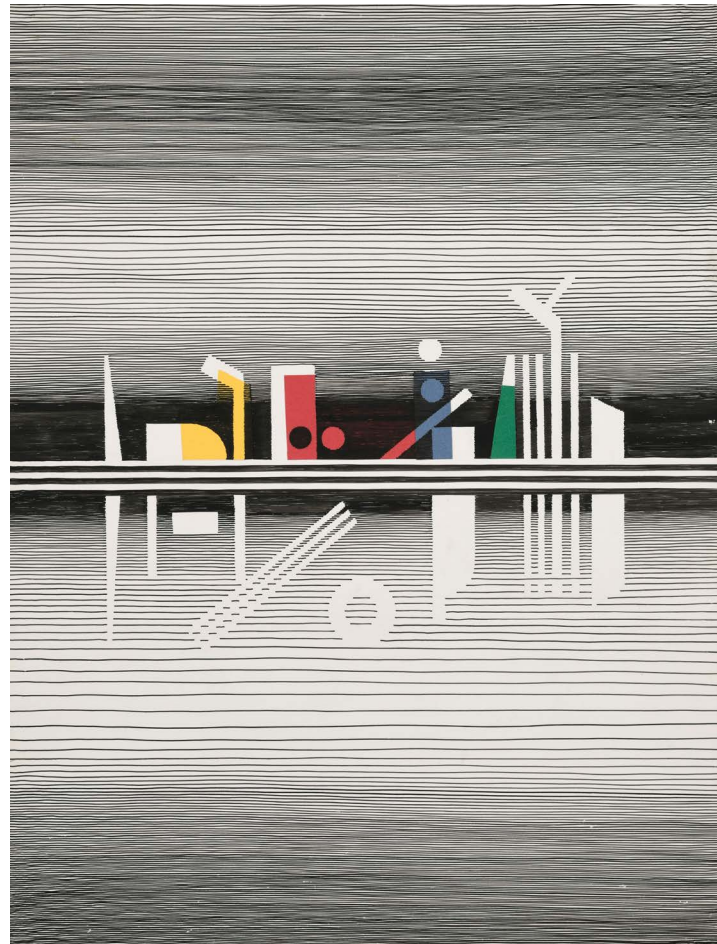
Kompozycja / Composition, 1963
gwasz, papier / gouache, paper, 42 × 29,4 cm
MCH/S/M/321
zakup Desa, Kraków / purchased from Desa, Cracow, 1977

Michel Seuphor

1901, Antwerpia – 1999, Paryż

Francuski poeta, teoretyk i krytyk sztuki, rysownik i malarz, Belg z pochodzenia. W 1921 założył czasopismo *Her Overzicht* dedykowane literaturze, muzyce, sztukom plastycznym. W 1923 poznał w Paryżu Mondriana, z którym się zaprzyjaźnił i opowiedział za koncepcją neoplastycyzmu. Nawiązał ożywione kontakty ze środowiskiem awangardy w całej Europie. W 1929 był współzałożycielem międzynarodowej grupy Cercle et Carré. W 1926 zaczął uprawiać twórczość plastyczną, głównie w zakresie rysunku. Swoje opracowania kreślił z misternych układów horyzontalnych linii, ujawniając w ich prześwitach zarysy abstrakcyjnych form. Był przede wszystkim historykiem sztuki abstrakcyjnej, oddanym orędownikiem jej idei. Pozostawił po sobie wiele opracowań, m.in.: *L'art abstrait, ses origines, ses premiers maîtres* (1949), *Histoire de l'art abstrait, Dictionnaire de la peinture abstraite* (1957), *Piet Mondrian, sa vie, son oeuvre* (1956).

Seuphor was a French poet of a Belgian descent, art theoretician and critic, illustrator and painter. In 1921 he founded the magazine *Her Overzicht* dedicated to literature, music, fine arts. In 1923 he met Mondrian in Paris with whom he became friends and advocated the concept of neoplasticism. He established lively contacts with avant-garde circles throughout Europe. In 1929 Seuphor co-founded the international group Cercle et Carré. In 1926 he began his art practice, mainly drawing. He drew his studies from intricate arrangements of horizontal lines, revealing in their clearances the outlines of abstract forms. He was first and foremost a historian of abstract art, a dedicated advocate of its ideas. Seuphor is an author of numerous studies, including: *L'art abstrait, ses origines, ses premiers maîtres* (1949), *Histoire de l'art abstrait, Dictionnaire de la peinture abstraite* (1957), *Piet Mondrian, sa vie, son oeuvre* (1956).

Le miroir facétieux, 1981
tuszu, collage / ink, collage, 67 × 50,5 cm
MCH/S/M/1303
dar Getulio Alvianiego / gift of Getulio Alviani, 1993

Jonasz Stern

1904, Kałusz – 1988, Zakopane

Malarz i grafik. Od 1928 mieszkał w Krakowie, gdzie w latach 1929–1935 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1933 był współorganizatorem Grupy Krakowskiej. W 1941 w czasie okupacji niemieckiej trafił do lwowskiego getta, gdzie w 1943 cudem ocalał podczas masowego rozstrzelania. W 1957 był jednym z odnowicieli Grupy Krakowskiej. W latach 1954–1974 wykładał malarstwo w krakowskiej ASP. Już w latach 50. ub. wieku tworzył kompozycje abstrakcyjne. W połowie lat 60. włączył się w nurt sztuki materii, wypracowując bardzo osobisty styl. Tworzył kolaże ze specjalnie preparowanych rybich ości, skór, zwierzęcych kości, sieci, piór i tkanin, z których aranżował metaforyczne kompozycje. Nawiązywał w nich do losów narodu żydowskiego i dramatu wojny. Jego prace były często wystawiane w kraju i za granicą. Wiele muzeów polskich i zagranicznych posiada w swoich zbiorach jego dzieła. Uhonorowany został wieloma nagrodami i odznaczeniami, między innymi Nagrodą im. Cypriana Kamila Norwida (1979).

A painter and graphic artist. From 1928 he lived in Cracow, where he studied at the Cracow Academy of Fine Arts (1929–1935). In 1933 he was a co-organizer of the Cracow Group. In 1941, during the German occupation, he was sent to the Lviv ghetto. IN 1943 he miraculously survived a mass shooting. In 1957 he contributed to bringing back to life the Cracow Group. From 1954 to 1974 he taught painting at the Academy of Fine Arts in Cracow. Already in the 1950s, he created abstract compositions. In the mid-1960s, he joined the trend of the art of matter, developing a very personal style within this idiom. He created collages from specially prepared fish bones, skins, animal bones, nets, feathers and fabrics, from which he arranged metaphorical compositions. In them he referred to the fate of the Jewish people and the drama of the war. His works were exhibited widely at home and abroad. Many Polish and foreign museums have his works in their collections. He was honored with many awards and distinctions, including the Cyprian Kamil Norwid Award (1979).

Struktury / Structures, 1961
technika mieszana / mixed technique, 66 × 82 cm
MCH/S/M/324
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

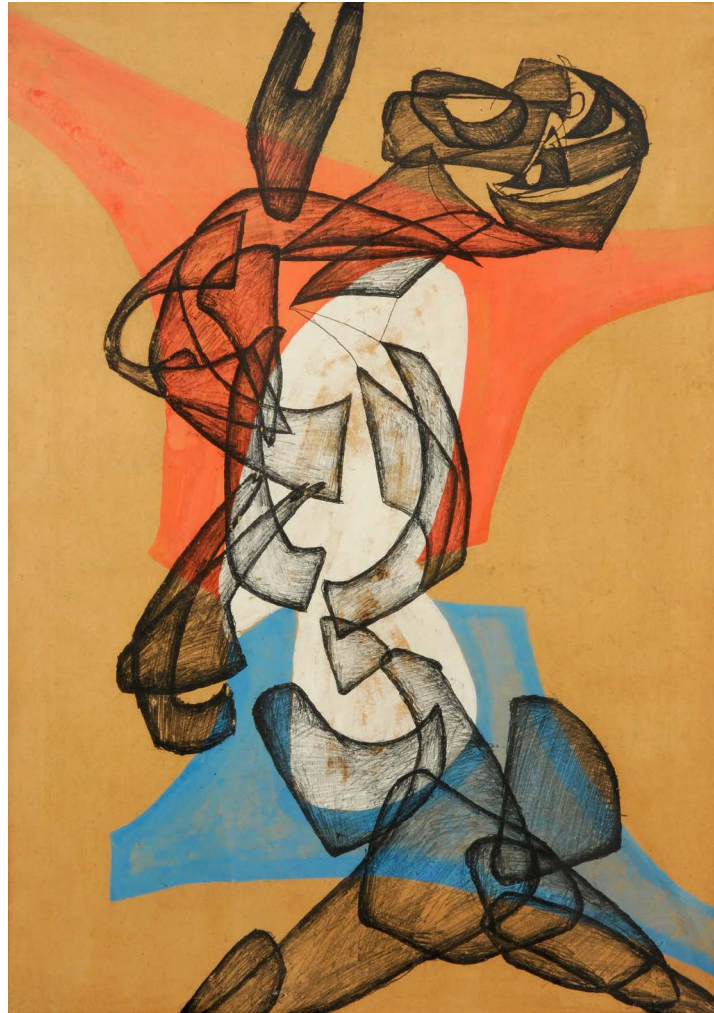
Kompozycja różowa / Pink composition, 1971
plótno, collage / canvas, collage, 133 × 36 cm
MCH/S/M/322
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Maria Jarema

1908, Stary Sambor – 1958, Kraków

W latach 1929–1935 studiowała na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, pod kierunkiem Xawerego Dunikowskiego. Współzałożycielka I Grupy Krakowskiej (1933–1937), należała do reaktywowanej po wojnie II Grupy Krakowskiej (1957). Projektowała scenografię i kostiumy dla eksperymentalnego teatru Cricot oraz Cricot 2 Tadeusza Kantora. Fascynowała ją postać ludzka i jej miejsce w przestrzeni, a także zagadnienie ruchu w obrazie. Jej prace reprezentowały polską sztukę na Biennale Sztuki w Wenecji (1958) oraz (już po śmierci artystki) na Biennale Sztuki Współczesnej w São Paulo (1961).

From 1929 to 1935 she studied at the Department of Sculpture of the Academy of Fine Arts in Cracow, in Xawery Dunikowski's studio. A co-founder of the 1st Cracow Group (1933–1937) and a member of the 2nd Cracow Group (1957) which was reactivated after the war. She designed sets and costumes for experimental Cricot Theater and Tadeusz Kantor's Cricot 2. She was fascinated by the human figure and its place in space, as well as the issue of movement in painting. Her works represented Polish art at the Venice Art Biennale in 1958 and at the São Paulo Biennale of Contemporary Art in 1961 after the artist's death.

Postacie / Characters, 1955
tempera, monotypia, płyta pilśniowa / tempera, monotype, fibreboard, 85 × 61 cm
MCH/S/M/724
zakup Galeria Pawilon, Kraków / purchased from Galeria Pawilon, Cracow, 1985

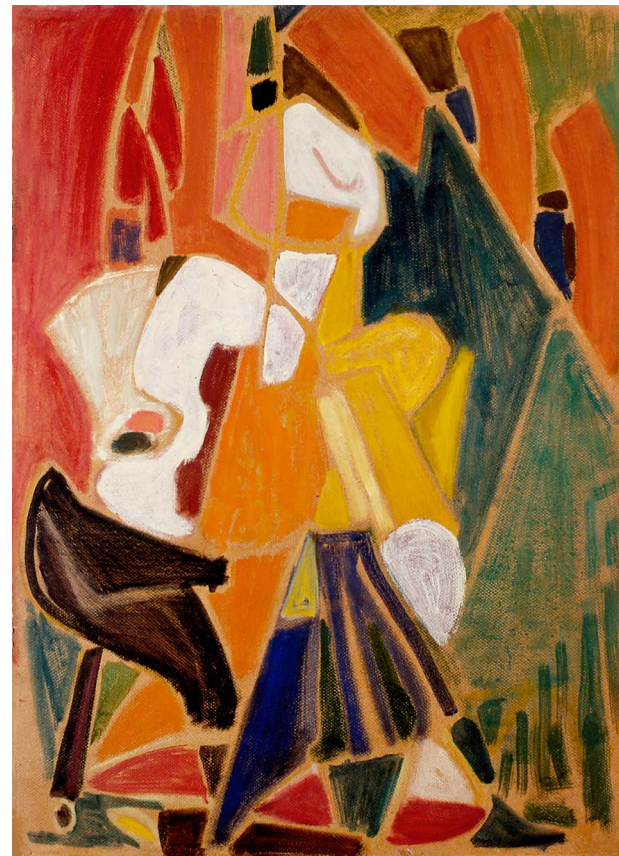

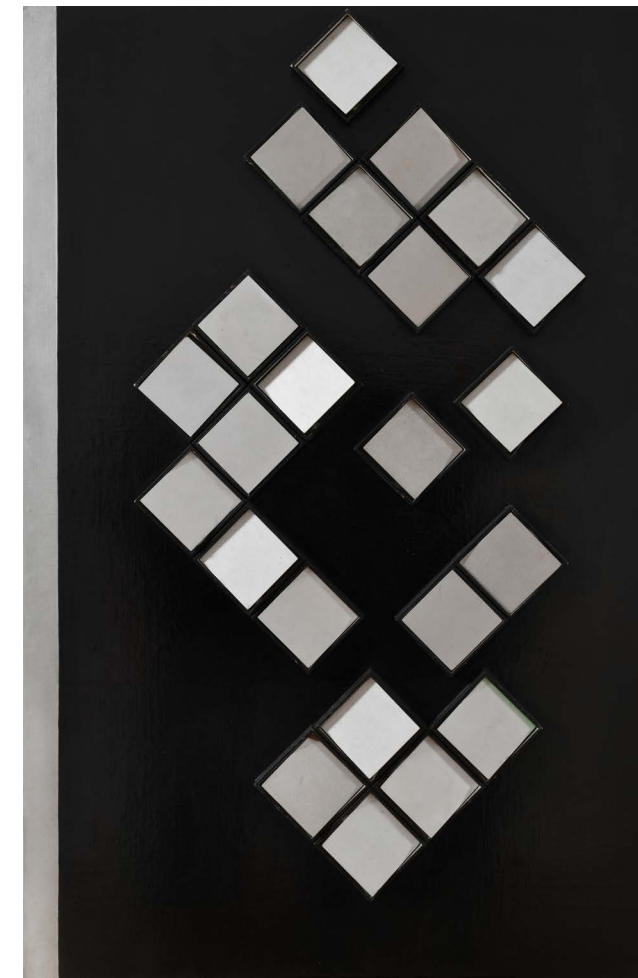
Figura / Figure, 1948
tempera, olej, tektura / tempera, oil, cardboard, 69 × 49,5 cm
MCH/S/M/637
zakup Galeria Pawilon, Kraków / purchased from Galeria Pawilon, Cracow, 1984

Adam Marczyński

1908, Kraków – 1985, Kraków

Malarz, rysownik, ilustrator i grafik, twórca asamblaży, w latach 1929–1936 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowniach Władysława Jarockiego oraz Ignacego Pieńkowskiego. W latach 30. ub. wieku utrzymywał kontakty ze środowiskiem krakowskiej awangardy i artystami I Grupy Krakowskiej. W latach 1945–1979 był pedagogiem w macierzystej uczelni. W 1956 reprezentował Polskę na Biennale Sztuki w Wenecji, a w 1959 w São Paulo; od 1957 należał do II Grupy Krakowskiej. Przed wojną w swoim malarstwie nawiązywał do tradycji polskiego postimpresjonizmu/koloryzmu, po 1945 skierował swoje zainteresowania w stronę surrealizmu i abstrakcji. W latach 60. realizował obiekty o charakterze półprzestrzennych kolaży/asamblaży z listewek, tektury, blachy. Od lat 70. twórczość Marczyńskiego przyjęła formę obiektów z układami prostych form przestrzennych budowanych na planie kwadratu lub prostopadłościanu z ruchomymi kłapkami przypominającymi otwierane kasetony. Artysta odwoływał się do otwartej formy obiektów sygnalizującej ciągłą zmienność rzeczywistości.

A painter, draughtsman, illustrator and graphic artist, creator of assemblages. From 1929 to 1936 he studied at the Cracow Academy of Fine Arts in the studio of Władysław Jarocki and Ignacy Pieńkowski. In the 1930s he maintained contacts with the Cracow avant-garde circles and the artists of the 1st Cracow Group. In 1945–1979 he was a teacher at his alma mater. In 1956 Marczyński represented Poland at the Venice Art Biennale and in 1959 in São Paulo. From 1957 he was a member of the 2nd Cracow Group. Before the war his paintings referred to the tradition of Polish Post-Impressionism/Colorism. After 1945 his oeuvre moved into the realm of surrealism and abstraction. In the 1960s he realized objects in the form of semi-spatial collages/assemblages made of slats, cardboard and sheet metal. In the 1970s Marczyński focused on the objects with arrangements of simple spatial forms built on a square or cuboid plan with movable flaps, resembling opening coffers. The artist referred to the open form of objects, signaling the constant changeability of reality.

Refleksy zmienne XXIII / Changing reflections XXIII, 1972
technika mieszana, relief / mixed technique, relief, 100 × 65 cm
MCH/S/M/375
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

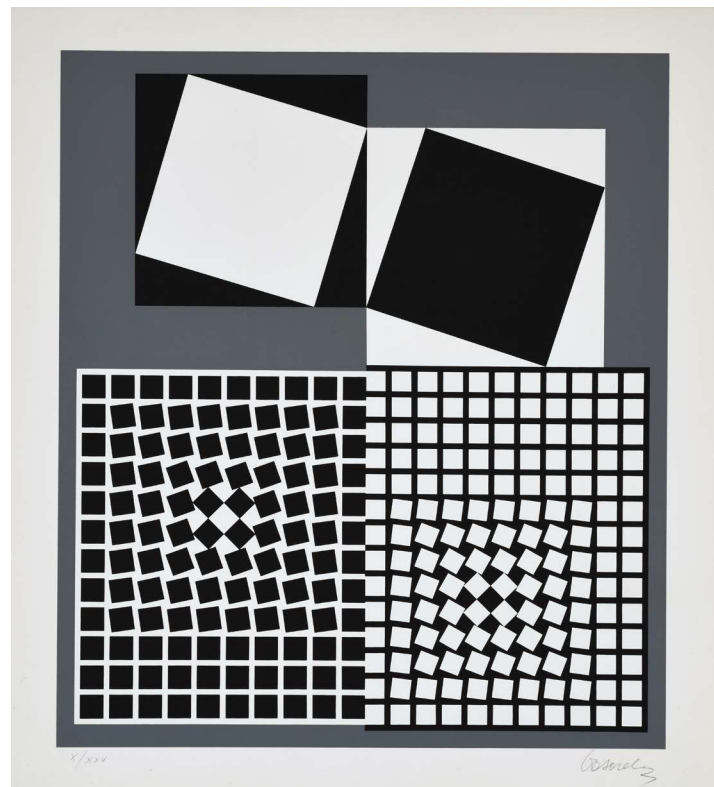
Dekompozycja w kole x 3 / Decomposition in a circle x 3, 1974
akryl, płyta pilśniowa, relief / acrylic, fibreboard, relief, 90 × 65 cm
MCH/S/M/1239
dar autora / gift of the artist, 1975

Victor Vasarely

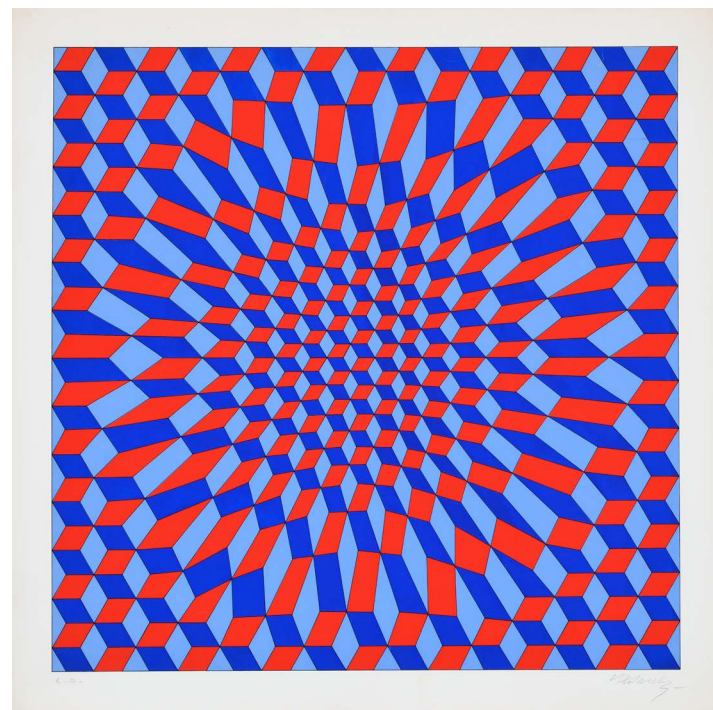
1908, Pecz – 1997, Paryż

Studiował w Akademii Poldini-Volkman w Budapeszcie, a od 1929 w prywatnej akademii sztuki wzorowanej na filozofii i praktyce Bauhausu prowadzonej przez Sándora Bartnyika. W 1931 wyjechał do Paryża, gdzie pracował jako grafik w agencjach reklamowych. Od 1943 skierował się w stronę malarstwa. Od 1955 publikował manifesty będące zapowiedzią op-artu i sztuki kinetycznej. Dążył do integracji sztuki z architekturą i urbanistyką. Uznawany za ojca optycznej iluzji. Prekursor i główny przedstawiciel nurtu op-art, związany ze słynną paryską Galerią Denise René. Jego prace z początku czarno-białe, później angażujące pełną paletę barw, tworzyły iluzję głębi, sprawiały wrażenie pulsowania, falowania, wirowania i migotania form.

He studied at the Poldini-Volkman Academy in Budapest and from 1929 at a private art academy which followed the philosophy and practice of Bauhaus, run by Sándor Bartnyik. In 1931 he went to Paris, where he worked as a graphic designer in advertising agencies. In 1943 he dedicated himself to painting. From 1955 he published manifestos announcing op-art and kinetic art. He sought to integrate art with architecture and urbanism. He is considered the father of optical illusion. A forerunner and main representative of op-art, associated with the famous Denise René gallery in Paris. His works, at first black and white, later involving a full color palette, created the illusion of depth, gave the impression of pulsating, rippling, swirling and shimmering forms.

Eridan 73, 1955
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 60 x 52,3 cm
MCH/S/M/1178
dar Getulio Alvianiego / gift of Getulio Alviani, 1993

POK-ITALIE, 1978/1982
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 59,5 x 60 cm
MCH/S/M/2464
dar Getulio Alvianiego / gift of Getulio Alviani, 2004

Mieczysław Tadeusz Janikowski

1912, Zaleszczyki – 1968, Kraków

W latach 1934–1939 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Był żołnierzem 1 Dywizji Panczernej gen. Maczka. Ciężko ranny w walkach pod Alphen (Holandia), został ewakuowany do Szkocji. Po wojnie studiował w College of Art w Edynburgu. W 1962 osiedlił się na stałe w Paryżu. Począwszy od lat 40. ub. wieku tworzył kompozycje o charakterze abstrakcyjnym, które przyjmowały coraz bardziej oszczędną i ascetyczną formę.

From 1934 to 1939 he studied at the Academy of Fine Arts in Cracow. He was a soldier in General Maczek's 1st Armored Division. Janikowski was evacuated to Scotland after being seriously wounded in the battle near Alphen. After the war, he studied at the College of Art in Edinburgh. In 1962 he settled permanently in Paris. Starting from the 1940s, he worked on abstract compositions which were becoming increasingly sparse and ascetic in their form.

Kompozycja / Composition, 1966
olej, płótno / oil, canvas, 122 x 61 cm
MCH/S/M/920
zakup od Stanisława Janikowskiego / purchased from Stanisław Janikowski, 1987

Kompozycja / Composition, 1962
olej, płótno / oil, canvas, 50 x 60,5 cm
MCH/S/M/919
zakup od Stanisława Janikowskiego / purchased from Stanisław Janikowski, 1987

Jadwiga Maziarska

1913, Sosnowiec – 2003, Kraków

W roku 1933 podjęła studia artystyczne w Prywatnej Szkole Malarskiej Alfreda Terleckiego w Krakowie, które kontynuowała w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1957 przystąpiła do reaktywowanej Grupy Krakowskiej. Eksperymentowała w zakresie sztuki materii, tworząc strukturalne prace, reliefowe obrazy z wykorzystaniem grubo kładzionej farby i stearinu. Autorka rzeźb z rozmaitych materiałów, w tym także tekstylnych.

In 1933, she started art studies at the Alfred Terlecki Private Painting School in Cracow, which she continued at the Cracow Academy of Fine Arts. In 1957, she joined the reactivated Cracow Group. She experimented with the art of matter, creating structural works, relief paintings using thickly laid paint and stearin. Her sculptures used a variety of materials, including textiles.

Kompozycja / Composition, 1977
technika mieszana, płótno / mixed technique, canvas, 72 × 60 cm
MCH/S/M/354
zakup Desa, Kraków / purchased from Desa, Cracow, 1978

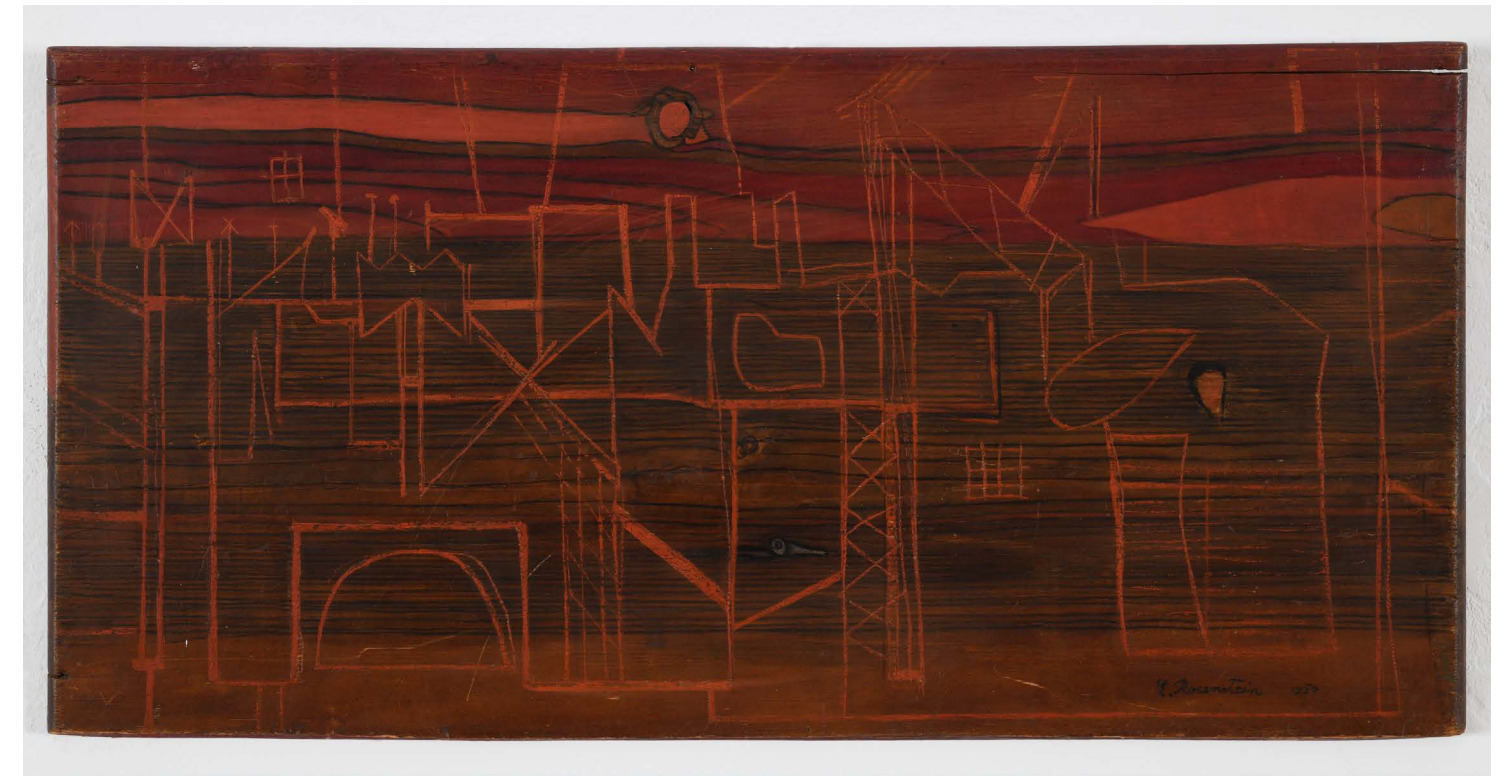
Bez tytułu / Untitled, nie datowany / not dated
cyna, miedź / tin, copper, 76 × 64 × 40 cm
MCH/S/M/1037
zakup od autorki / purchased from the artist, 1990

Erna Rosenstein

1913, Lwów – 2004, Warszawa

Malarka, rysownicza, poetka, autorka kolaży i asamblaży. W latach 1932–1934 studiowała w wiedeńskiej Frauen Akademie, a następnie w latach 1934–1936 w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem Wojciecha Weissa. W czasie studiów zbliżyła się do środowiska Grupy Krakowskiej. W 1937 odbyła krótką podróż do Paryża, gdzie miała okazję poznać malarstwo surrealistyczne. Czas wojny spędziła z rodzicami we Lwowie. W 1942 udało jej się uciec z tamtejszego getta. W 1949 wyszła za mąż za krytyka literackiego, eseistę i tłumacza Artura Sandauera i zamieszkała w Warszawie. Związana z gronem krakowskiej i warszawskiej awangardy pokazywała swoje prace zarówno w Galerii Krzysztofora, jak w Galerii Krzywe Koło. Jej malarskie i poetyckie utwory są przesiąknięte poetyką surrealizmu. Ze swobodą zestawiała elementy realne i abstrakcyjne będące zarówno odbiciem jej osobistych doświadczeń, jak i tych wyrastających z pogranicza fantazji i snów. W 1977 otrzymała Nagrodę Krytyki Artystycznej im. Cypriana Kamila Norwida, a w 1996 Nagrodę im. Jana Cybisa, przyznaną jej za całokształt twórczości.

She was a painter, illustrator, poet, collage and assemblage artist. From 1932 to 1934 she studied at the Frauen Akademie in Vienna, and then from 1934 to 1936 at the Cracow Academy of Fine Arts in the studio of Wojciech Weiss. During her studies she got associated with the Cracow Group. In 1937 she took a short trip to Paris, where she had the opportunity to learn about Surrealist painting. During the war she lived with her parents in Lviv. In 1942 she managed to escape from the local ghetto. In 1949 Rosenstein married the literary critic, essayist and translator Artur Sandauer and settled in Warsaw. She was associated with the Cracow and Warsaw avant-garde. Rosenstein showed her works at the Krzysztofor Gallery and the Krzywe Koło Gallery. Her painterly and poetic works represent the poetics of surrealism. She freely juxtaposed real and abstract elements that reflected her personal experience and were located on the borderline of fantasy and dreams. In 1977 she received the Cyprian Kamil Norwid Art Criticism Award, and in 1996 – the Jan Cybis Award for lifetime achievement.

Miasto powstaje / The City is rising, 1950
technika mieszana / mixed technique, 20 × 40 cm
MCH/S/M/460
zakup od autorki / purchased from the artist, 1981

Kajetan Sosnowski

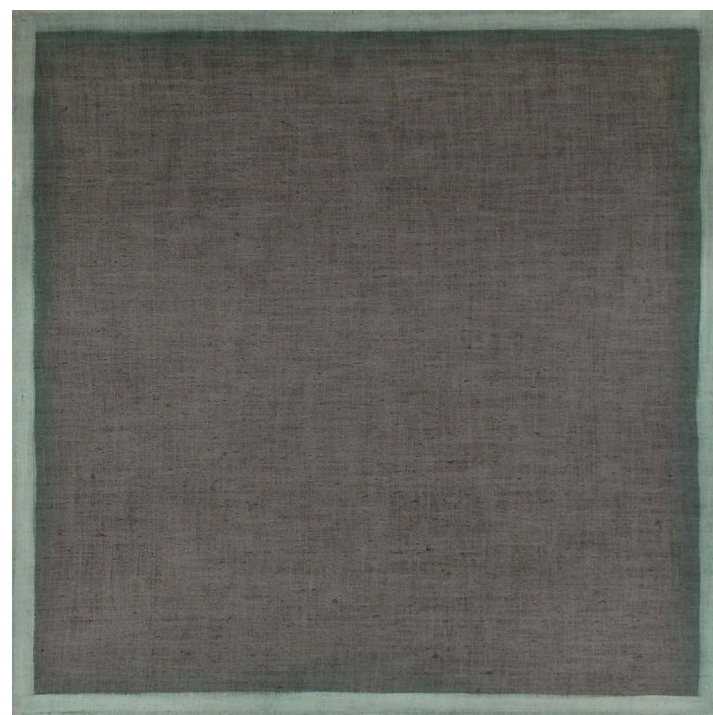
1913, Wilno – 1987, Warszawa

W latach 1920–1934 mieszkał w Chełmie, uczył się w Seminarium Nauczycielskim, gdzie jego przyszłe zainteresowania ukształtowali dwaj pedagodzy: Zenon Waśniewski (nauczyciel rysunków) oraz Kazimierz Andrzej Jaworski (polonista). Studia odbył w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem Tadeusza Pruszkowskiego i Wojciecha Jastrzębowski (1934–1939). Po wojnie aktywnie uczestniczył w organizacji życia artystycznego. W latach 1947–1951 współpracował z tygodnikiem *Kuźnica*. Był współzałożycielem – obok Mariana Bogusza i Zbigniewa Dłubaka – Grupy 55, a następnie Galerii Krzywe Koło, w działalności której aktywnie uczestniczył. Współpracował z Boguszem przy kształtowaniu programu Galerii EL w Elblągu oraz tamtejszego Biennale Form Przestrzennych. Uczestniczył w wystawach i wydarzeniach polskiej awangardy artystycznej. W 1972 roku założył w Chełmie Galerię 72, która od początku działała w strukturach chełmskiego muzeum. Zajmował się malarstwem, rysunkiem, sporadycznie rzeźbą. Na różnych etapach swej drogi twórczej podejmował odrębne zagadnienia, a przy rozwijaniu każdego z nich stosował odmienne środki wyrazu. W końcu lat 50. ub. wieku odszedł od malarstwa znaczonego figuracją, kierując się w stronę różnych form abstrakcji. Pracował cyklami, z biegiem lat coraz bardziej eksponując swoje zainteresowania naukami ścisłymi. W cyklu *Katalipomena* wyprzedził czas, dedykując swoją sztukę zagadnieniom ekologii. Jego poszukiwania coraz bardziej ascetyczne w formie, konsekwentnie rozwijane i intelektualnie spójne, uczyniły go jednym z najważniejszych artystów doby powojennej.

From 1920 to 1934 he lived in Chełm. He studied at the Teachers' Seminary where his future interests were shaped by two professors: Zenon Waśniewski (his drawing teacher) and Kazimierz Andrzej Jaworski (his Polish teacher). He studied at the Warsaw Academy of Fine Arts in the studios of Tadeusz Pruszkowski and Wojciech Jastrzębowski (1934–1939). After the war Sosnowski actively participated in the organization of artistic life. In 1947–1951 he collaborated with the weekly magazine *Kuźnica*. He was a co-founder - along with Marian Bogusz and Zbigniew Dłubak - of the Group 55, and later of the Krzywe Koło Gallery, in the activities of which he entirely immersed. He collaborated with Bogusz in shaping the programme of the EL Gallery in Elbląg and the Biennial of Spatial Forms there. The artist participated in the exhibitions and events presenting Polish avant-garde. In 1972 he founded the Gallery 72 operating within the structures of the Chełm museum. His art practice involved painting, drawing and occasionally sculpture. At different stages of his creative path, Sosnowski focused on separate issues and used different means of expression in developing each of them. At the end of the 1950s he moved away from figurative painting to abstraction. His oeuvre was developed in cycles, over the years increasingly exposing his interest in the sciences. In the *Katalipomena* cycles, he was ahead of his time, dedicating his art to ecology. His explorations, increasingly ascetic in form, consistently developed and intellectually consistent, made Sosnowski one of the most important artists of the postwar era.

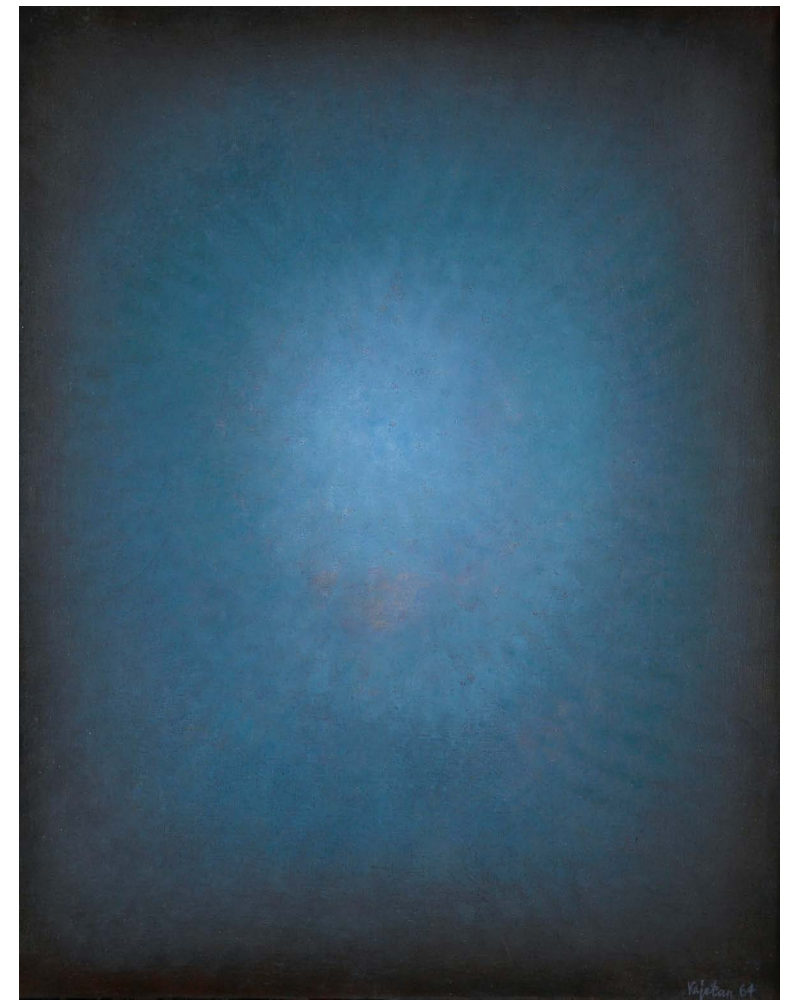
Z cyklu Interwencje / From the series Interventions, 1981/86
płótno szyte / sewn canvas, 30 x 30 cm
MCH/S/M/770
pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Z cyklu Metalepseis / From the series Metalepseis, 1975
farba chemiczna / hemical paint, canvas, 91,5 x 91,5 cm
MCH/S/M/413
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

Bez tytułu / Untitled, 1961
gwasz, papier / gouache, paper, 42,8 x 26,2 cm
MCH/S/M/2072
zakup od Florentyny Radwańskiej / purchased from Florentyna Radwańska, 2014

14/35, 1964
olej, płótno / oil, canvas, 77,5 x 61,5 cm
MCH/S/M/1938
zakup od Marka Adama Jaworskiego / purchased from Marek Adam Jaworski, 2009

Tadeusz Kantor

1915, Wielopole Skrzyńskie – 1990, Kraków

Malarz, rysownik, animator życia artystycznego, teoretyk, światowej sławy twórca teatru, scenograf, autor happeningów. W latach 1934–1939 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, ucząc się malarstwa pod kierunkiem Władysława Jarockiego oraz scenografii u Karola Frycza. W latach 1942–1944 prowadził w Krakowie Teatr Konspiracyjny. W 1947 wyjechał na stypendium do Paryża, co miało istotny wpływ na jego twórczość. Tworzył wówczas amorficzne postacie – istoty cierpiące i napiętnowane. W 1948 zorganizował I Wystawę Sztuki Nowoczesnej w Pałacu Sztuki w Krakowie. Był związany z Grupą Krakowską. W 1955 wraz z Marią Jarewą założył teatr awangardowy Cricot 2 – jeden z najgłośniejszych teatrów eksperymentalnych, tworząc spektakle, które przyniosły mu światowy rozgłos, m.in.: *Umrłą klasę*, *Wielopole*, *Wielopole*. Twórca asamblaży i ambalazy, włączał w swoje kompozycje przedmioty zdegradowane, nikomu niepotrzebne, nadając im rangę sztuki. Był artystą niesłychanie sprawnym w chwytaniu nowinek artystycznych. Jego teatr spajał w jedno tradycję galicyjską, żydowską i polską. Laureat wielu nagród w Polsce i na świecie pozostaje nadal jednym z najślawniejszych w świecie artystów polskich XX wieku.

He was a painter, draughtsman, animator of artistic life, art theoretician, world-renowned theater director, stage designer, creator of happenings. In 1934–1939 he studied at the Academy of Fine Arts in Cracow in the painting studio of Władysław Jarocki and in stage design studio with Karol Frycz. In 1942–1944 he ran the Conspiracy Theater in Cracow. In 1947 the artist went to Paris on a scholarship which had a significant impact on his work. At that time he created amorphous figures – suffering and stigmatized beings. In 1948 Kantor organized the First Exhibition of Modern Art at the Palace of Art in Cracow. He was associated with the Cracow Group. In 1955, together with Maria Jarema, he founded the avant-garde theater Cricot 2, one of the most famous experimental theatre companies in the world. Kantor's performances – among others *The Dead Class*, *Wielopole*, *Wielopole* – brought him international fame. He also created assemblages and ambalages incorporating degraded objects into his compositions thus giving them the rank of art. He was an artist incredibly adept at grasping novelties. His theater fused Galician, Jewish and Polish traditions into one. Kantor was a winner of many awards in Poland and internationally. He remains one of the most celebrated Polish artists of the 20th century.

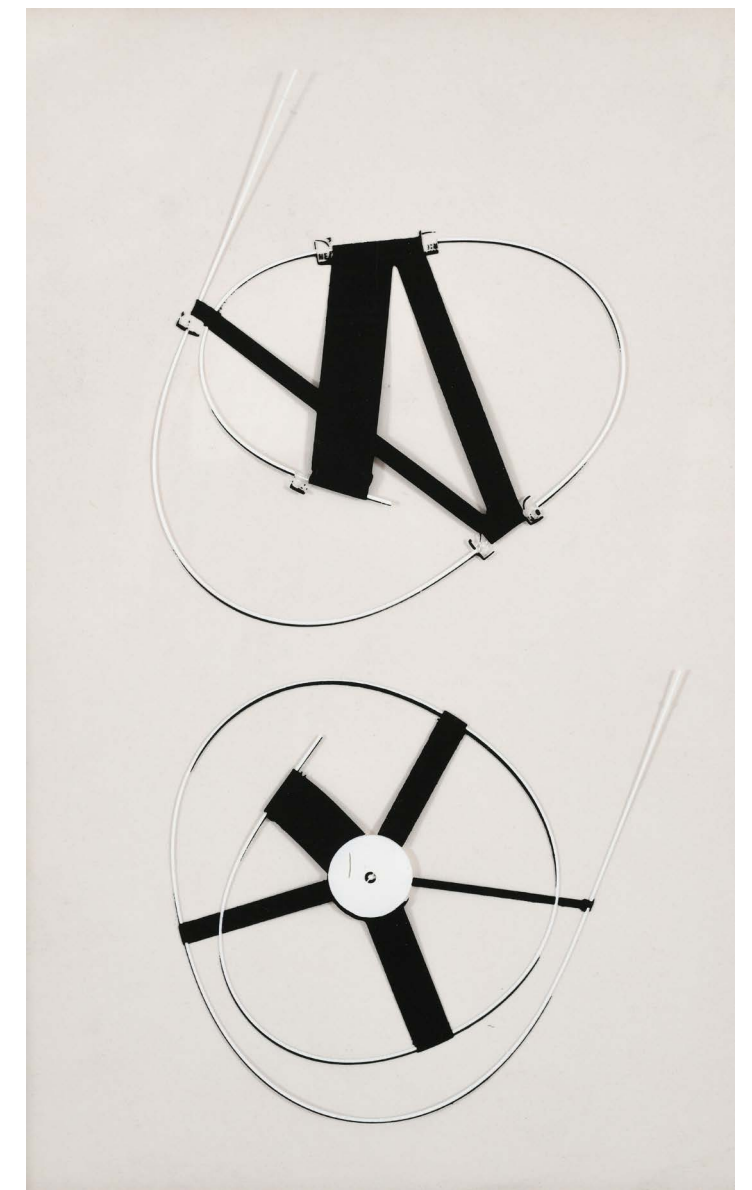
Kompozycja / Composition, 1949
gwasz, papier / gouache, paper, 21,2 x 21 cm
MCH/S/M/298
zakup Desa, Kraków / purchased from Desa, Cracow, 1977

Michael Kidner

1917, Kettering – 2009, Londyn

Brytyjski malarz, rysownik, rzeźbiarz, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli op-artu. W 1939 roku uzyskał dyplom z historii i antropologii w Jesus College, University of Cambridge. Po wojnie uczył się malarstwa u André Lothe'a – francuskiego malarza kubisty. Był jednym z najznamienitszych twórców łączących działanie efektu optycznego z zasadami sztuki systemu. Z zamiłowania konstruktivistą, który swe zainteresowania koncentrował na matematyce, teorii chaosu i fal. Przez całe życie zajmowały go nieprzewidywalne wydarzenia na świecie, które prowokowały nieplanowane elementy w jego pracach; potrafił jednak w końcowym efekcie uchwycić i oddać ukryty porządek kompozycyjny przy użyciu formy i koloru. W 2004 Kidner został wybrany członkiem Królewskiej Akademii Sztuki.

He was a British painter, graphic artist, sculptor, one of the most prominent representatives of op-art. In 1939 he received a degree in history and anthropology from the Jesus College at the University of Cambridge. After the war he studied painting with André Lothe, a French Cubist painter. He was one of the most prominent artists combining optical effects with the principles of system art. A passionate constructivist, he focused his interests on mathematics, chaos and wave theory. Throughout his life the artist was preoccupied with unpredictable world events that provoked unplanned elements in his works. However, he was able to capture and render the hidden compositional order using form and color. In 2004 Kidner was elected a member of the Royal Academy of Arts.

Hommage à Henryk Stażewski, 1989
technika mieszana, collage / mixed technique, collage, 23 x 15 cm
MCH/S/M/2609
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Kazimierz Ostrowski

1917, Berlin – 1999, Gdynia

Studia artystyczne podjął w 1945 roku w gdańskiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) pod kierunkiem Janusza Strzaleckiego i Artura Nachta-Samborskiego, które kontynuował w latach 1949–1950 w pracowni Fernand Légera w Paryżu, w ramach stypendium rządu francuskiego. Uprawiał malarstwo, rysunek, projektował tkaniny i witraże. W latach 1964–1987 był cenionym pedagogiem gdańskiej uczelni, a w latach 1981–1984 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Malarstwa i Grafiki. Jego twórczość, odnosząca się do świata form przedstawiających, niezwykle dekoracyjna i dynamiczna w formie, swą nadzwyczajną moc i siłę oddziaływania zawdzięcza barwie.

He began his studies in 1945 at the State College of Visual Arts (now the Academy of Fine Arts) in Gdańsk under the supervision of Janusz Strzalecki and Artur Nacht-Samborski. Ostrowski continued his education at the studio of Fernand Léger in Paris, as a recipient of a scholarship from the French government in 1949-1950. His art practice included painting, drawing, textile and stained-glass design. From 1964 to 1987 he was a professor of high reputation at the Gdańsk University. From 1981 to 1984 he served as vice-dean of the Faculty of Painting and Graphic Art. His oeuvre, relating to the world of representational forms, extremely decorative and dynamic in form, owes its extraordinary power and impact to color.

Owale na czerwonym tle / Ovals on red background, 1985
tempera, wosk, papier / tempera, wax, paper, 70 x 100 cm
MCH/S/M/1026
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1990

Martwa natura z rakami, z cyklu Kaszuby / Still life with crayfish, from the series Kashubia, 1980
akryl, płótno / acrylic, canvas, 100 x 150 cm
MCH/S/M/294
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Kazimierz Mikulski

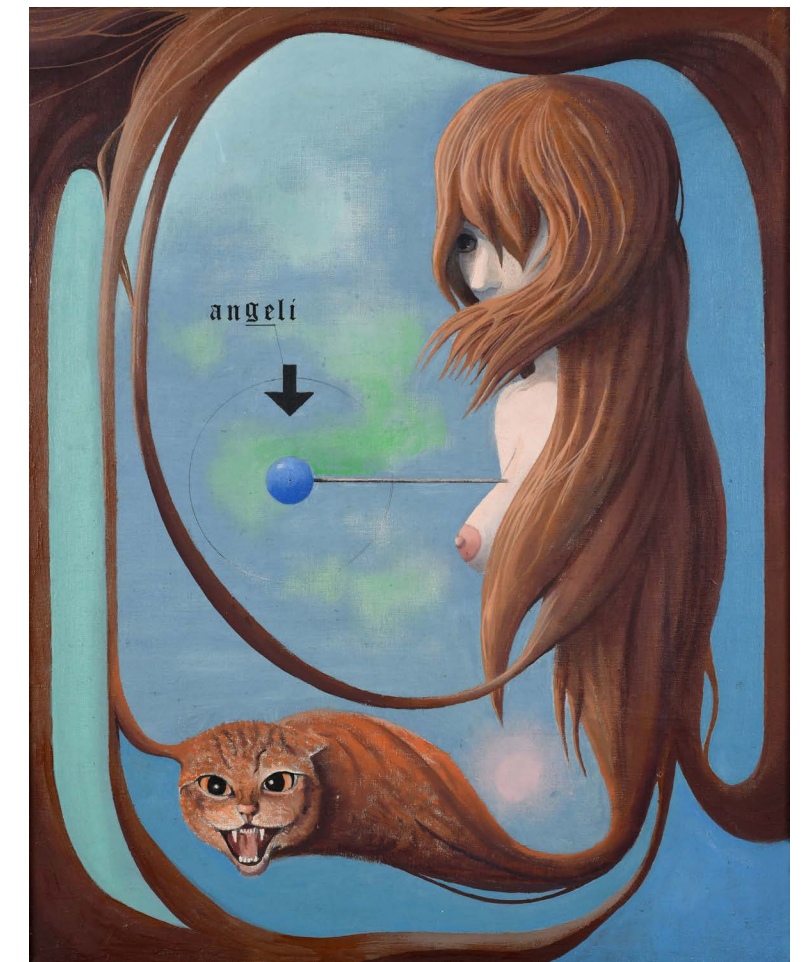
1918, Kraków – 1998, Kraków

Malarz, scenograf, ilustrator, poeta, aktor teatralny. W latach 1938–1939 studiował malarstwo w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, a podczas wojny, po zlikwidowaniu ASP – w Staatliche Kunstgewerbeschule Krakau (Państwowej Szkole Rzemiosła Artystycznego Kraków). W latach 1945–1946 uczył się aktorstwa i reżyserii w Studiu Dramatycznym przy Starym Teatrze w Krakowie. Był aktorem w okupacyjnym teatrze Tadeusza Kantora, a po wojnie w jego teatrze Cricot 2. Od 1957 członek reaktywowanej Grupy Krakowskiej. Scenograf Teatru Lalki, Maski i Aktora *Groteska*. Charakteryzująca jego sztukę poetyka, klimat onirycznych fantazji, nierzeczywiste zestawienia motywów (akty kobiece, stylizowane ptaki, zwierzęta, rośliny), podkreślone kolorystyką wnoszącą melancholijny nastrój, zapewniły mu osobne i trwałe miejsce wśród twórców, których malarstwo wyrosło z tradycji i doświadczeń surrealizmu.

Painter, stage designer, illustrator, poet, theater actor. From 1938 to 1939 he studied painting at the Academy of Fine Arts in Cracow, during the war at the Kunstgewerbeschule. From 1945 to 1946 he studied acting and directing at the Drama Studio at the Old Theater in Cracow. He was an actor in Tadeusz Kantor's theater during the war and in Cricot 2 after the war. Since 1957, a member of the reactivated Cracow Group. A set designer of the *Groteska* Puppet, Mask and Actor Theater. The poetics that characterize his art, the climate of oneiric fantasies, unreal juxtapositions of motifs (female nudes, stylized birds, animals, plants), emphasized by colors that bring a melancholy mood, secured him a separate and permanent place among artists whose painting originated from the tradition and experience of surrealism.

Kompozycja metaforyczna / Metaphorical composition, 1949
gwasz, papier / gouache, paper, 30,4 x 21 cm
MCH/S/M/320
zakup Desa, Kraków / purchased from Desa, Cracow, 1978

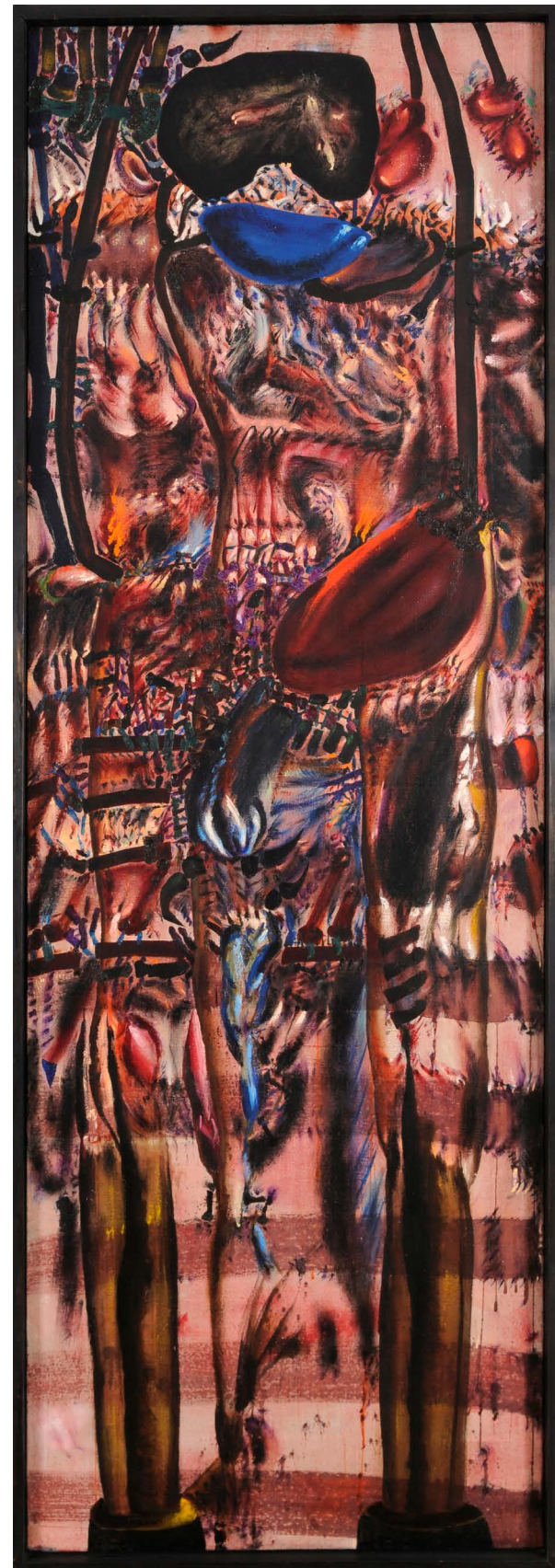
Prosty sposób na wypędzenie demona / A simple way for demon expulsion, 1976
olej, płótno / oil, canvas, 76 x 60 cm
MCH/S/M/417
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

Tadeusz Brzozowski

1818, Lwów – 1987, Rzym

W 1946 uzyskał dyplom krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Jako pedagog wykładał na Politechnice Krakowskiej (1945–1954), w Liceum Plastycznym w Zakopanem (1954–1969), poznańskiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (1962–1979) i ASP w Krakowie (1979–1981). Od 1954 zamieszkał w Zakopanem. Członek Grupy Krakowskiej od 1957. Należał do międzynarodowego ugrupowania Phases. Od lat 60. uważany za jednego z największych malarzy polskich. Jego malarstwo emanowało siłą ekspresji, odrębną stylistyką, techniczną wirtuozerią, wyszukaną materią powierzchni płócien. Reprezentował Polskę na Biennale w São Paulo (1959, 1975) oraz na Biennale Sztuki w Wenecji (1962).

In 1946 he received a diploma from the Academy of Fine Arts in Cracow. He taught at the Cracow University of Technology (1945-1954), the High School of Fine Arts in Zakopane (1954-1969), the Academy of Fine Arts in Poznań (1962-1979) and the Academy of Fine Arts in Cracow (1979-1981). In 1954 he settled in Zakopane. A member of the Cracow Group since 1957 and the international Phases group. In the 1960s he started to be considered one of the greatest Polish painters. His painting emanated with the power of expression, distinct style, technical virtuosity, sophisticated surface of his canvases. He represented Poland at the São Paulo Biennale (1959, 1975) and the Venice Art Biennale (1962).

Mamroty / Mumbles, 1975
olej, płótno / oil, canvas, 196 × 66 cm
MCH/S/M/293
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Roman Artymowski

1919, Lwów – 1993, Warszawa

Dyplom krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych uzyskał w 1949 roku. Od 1969 był pedagogiem w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi. Od 1976 wykładał grafikę w ASP w Warszawie, gdzie piastował godność rektora (1982–1986). Wykładowca w Akademii Sztuk Pięknych w Bagdadzie, w Iraku (1962–1967); później wielokrotnie odwiedzał kraje Bliskiego Wschodu. Był wrażliwym kolorystą, który wyrafinowanie barwne z czasem zaczął łączyć z wyrazistą kompozycją malarską o geometrycznym rysunku. Powstająca po 1976 seria *Pejzaże*, z kulą słońca dominującą nad całością założenia kompozycyjnego, została zainspirowana egzotycznym krajobrazem Iraku.

He received his diploma from the Academy of Fine Arts in Cracow in 1949. From 1969 he was a teacher at the State Higher School of Fine Arts in Łódź. Since 1976 he taught graphic art at the Academy of Fine Arts in Warsaw, where he held the post of its rector (1982-1986). He taught at the Academy of Fine Arts in Baghdad, Iraq (1962-1967). He visited Middle Eastern countries many times. He was a sensitive colorist who, over time, began to combine color sophistication with expressive, geometrically drawn painting composition. His series of *Landscapes* painted after 1976 with a sphere of the sun dominating the whole composition, was inspired by the exotic landscape of Iraq.

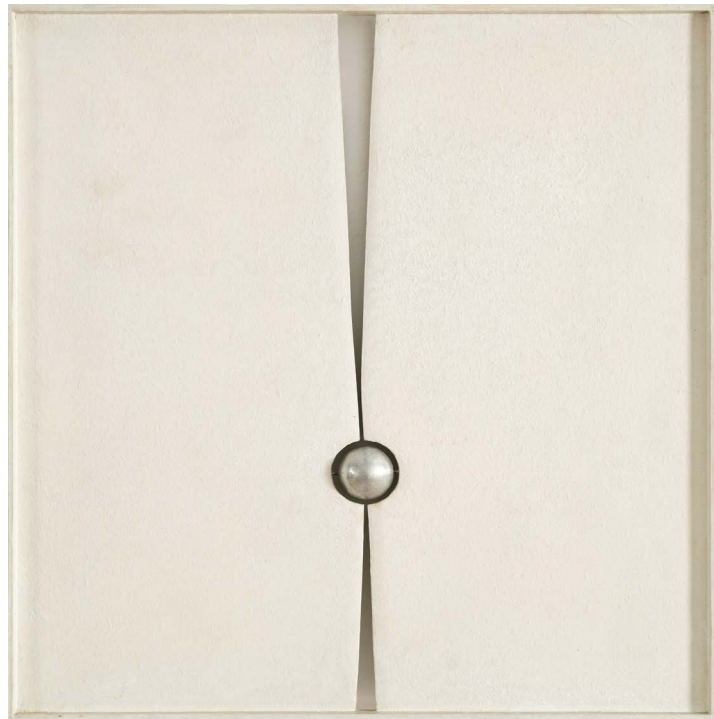
Pejzaż LXI / Landscape LXI, 1982
akryl, płótno / acrylic, canvas, 116 × 89 cm
MCH/S/M/504
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Ignacy Bogdanowicz

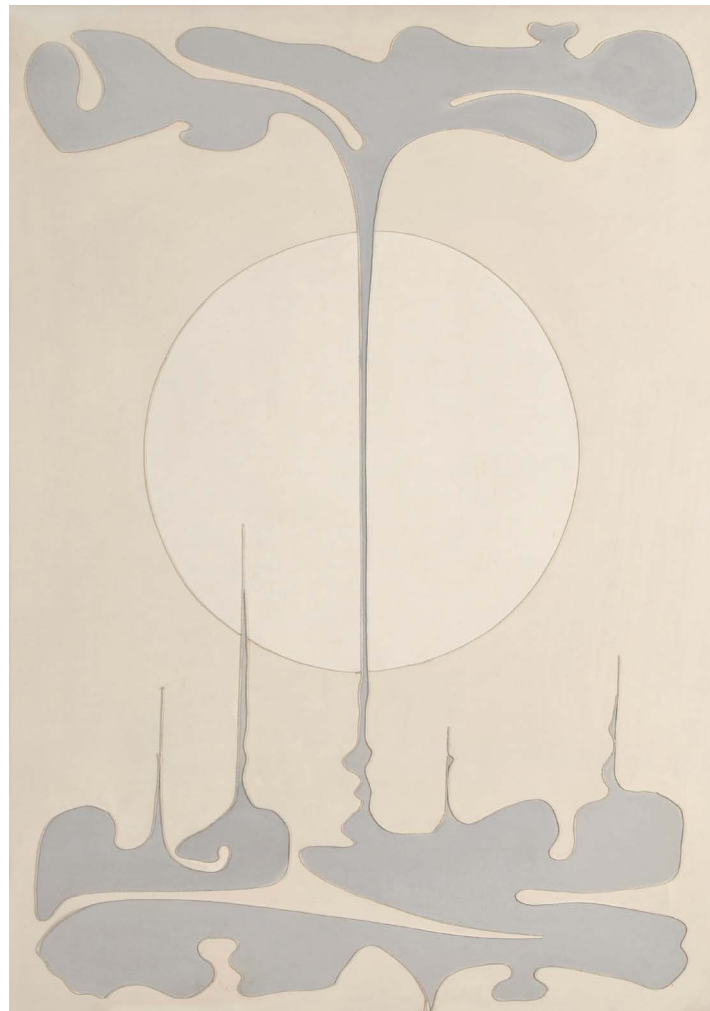
1920, Wilno – 1989, Słupsk

W 1938 roku podjął studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie. W 1946 osiedlił się w Słupsku. Malarz, projektant, organizator i animator życia artystycznego Pomorza i Słupska, wykładowca plastyki w szkolnictwie na poziomie średnim. W latach 60. ub. wieku zainteresował się geometrią. Tworzył reliefy dwustronne, którym nadawał różne funkcje i znaczenie w otoczeniu i środowisku człowieka. Jego sztuka – oszczędna i ascetyczna w formie – jest wyrazem dążenia artysty do ustanawiania ładu, równowagi, twórczego konstruowania świata..

In 1938 he started his studies at the Faculty of Fine Arts at the Stefan Batory University in Vilnius. In 1946 he settled in Słupsk. A painter, designer, organizer and animator of artistic life in Pomerania and Słupsk, lecturer of fine arts in secondary schools. In the 1960s he became interested in geometry. He created double-sided reliefs to which he attributed different functions and meanings in the human environment. His art, economical and ascetic in form, is an expression of the artist's desire to establish order, balance and creative construction of the world.

Relief XV, 1966
akryl, drewno / acrylic, wood, 60 x 60 cm
MCH/S/M/2484
pozyskano z pleneru, Okuninka '88 / acquired from open-air, Okuninka '88

Obraz XIII z cyklu Labirynty / Picture XIII from the series Labyrinths, 1975
technika mieszana / mixed technique, 140 x 100 cm
MCH/S/M/551
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1983

Marian Bogusz

1920, Pleszew – 1980, Warszawa

Studia w ASP w Warszawie (1946–1948) w pracowni prof. Jana Cybisa i prof. Jana S. Sokołowskiego. Dyplom w 1948. Jeden z najaktywniejszych animatorów polskiego powojennego życia artystycznego. Od 1947 współpracował z Klubem Młodych Artystów i Naukowców (1947), w 1955 założył (wraz z Z. Dłubakiem i K. Sosnowskim) Grupę 55 w Warszawie, przyczynił się do organizacji Pleneru Koszalińskiego w Osiekach (1963), Biennale Form Przestrzennych w Elblągu (1965), Symposium Wrocław 70, Lubelskich Spotkań Plastycznych (1976–1978). Jego twórczość różnorodna i czuła na liczne konwencje nowoczesności, dostosowywała się do rytmu nowatorskich koncepcji.

Studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw (1946-1948) in the studio of Prof. Jan Cybis and Prof. Jan S. Sokołowski. Graduated in 1948. One of the most active animators of Polish postwar artistic life. Since 1947 he cooperated with the Club of Young Artists and Scientists (1947), in 1955 founded (together with Z. Dłubak and K. Sosnowski) Group 55 in Warsaw, contributed to the organization of Open-Airs in Osieki (1963), Biennale of Spatial Forms in Elbląg (1965), Symposium Wrocław 70, Lublin Art Meetings (1976-1978). His work, diverse and responding to many conventions of modernity, was adapting to the rhythm of innovative concepts.

Przestrzeń / Space, 1977
akryl, aluminium / acrylic, aluminum, 70 x 100 cm
MCH/S/M/607
zakup od Eulalii Bogusz / purchased from Eulalia Bogusz, 1982

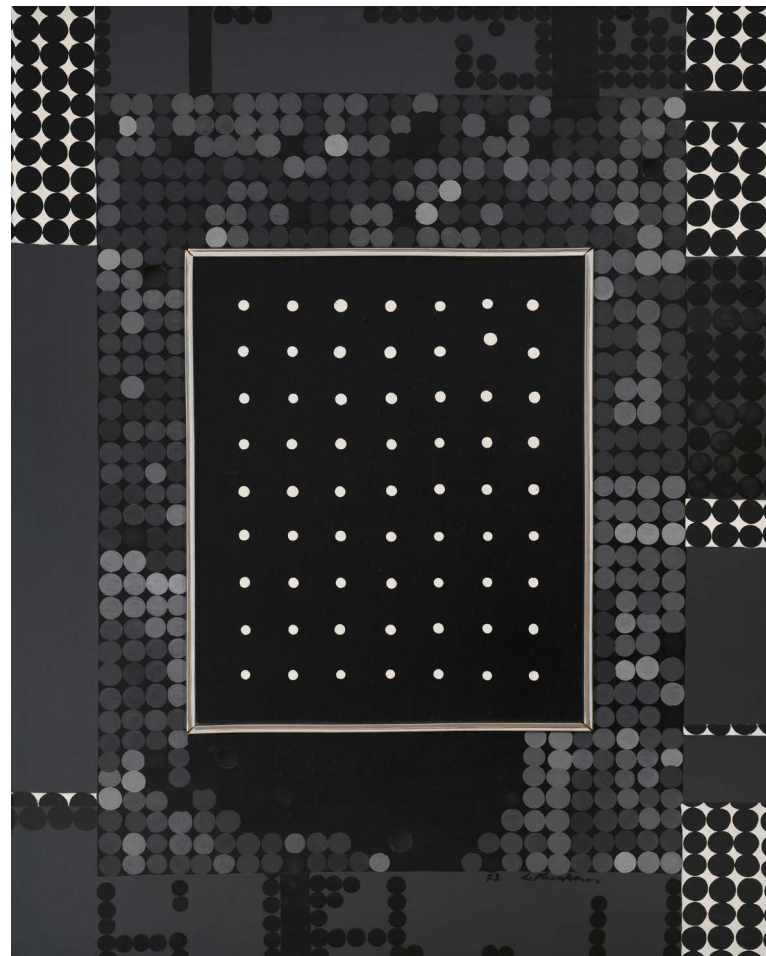
Rytmy / Rhythms, 1962
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 70 cm
MCH/S/M/609
zakup od Eulalii Bogusz / purchased from Eulalia Bogusz, 1982

Lech Kunka

1920, Pabianice – 1978, Łódź

Malarz, rysownik, scenograf, w latach 1945–1951 studiował w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) pod kierunkiem Władysława Strzemińskiego, a następnie został pracownikiem naukowym macierzystej uczelni. Był współzałożycielem katowickiej Grupy St-53. W latach 1948–1949 wyjechał na stypendium do Paryża, gdzie kształcił się w Académie Moderne Fernanda Légera, przyjaźnił się też z Oskarem Hansenem. W latach 50. XX wieku malował dynamiczne obrazy z geometrycznie uproszczonymi postaciami ludzkimi i zwierzęcymi, pod koniec lat 50. uległ fascynacji materią i fakturą w obrazie. Od lat 70. skierował swoje zainteresowania w stronę abstrakcji geometrycznej. Jego prace są odbiciem inspiracji nauką, komórkową budową natury, strukturami biologicznymi oraz liczbami.

A painter, draughtsman and stage designer. From 1945 to 1951 he studied at the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Łódź where Władysław Strzemiński was his mentor. Later he worked at his alma mater. Kunka was a co-founder of the Katowice-based St-53 Group. In 1948–1949, he went on a scholarship to Paris, where he studied at the Académie Moderne Fernand Léger, and was friends with Oskar Hansen. In the 1950s Kunka painted dynamic paintings with geometrically simplified human and animal figures. In the late 1950s he succumbed to a fascination with matter and texture in painting. Since the 1970s, he turned his interests towards geometric abstraction. His works were inspired by science, in particular by the cellular structure of nature, biological structures and numbers.

Układ LXX / System LXX, 1973
akryl, płótno / acrylic, canvas, 105 × 85 cm
MCH/S/M/247
zakup od autora / purchased from the artist, 1976

Józef Łukomski

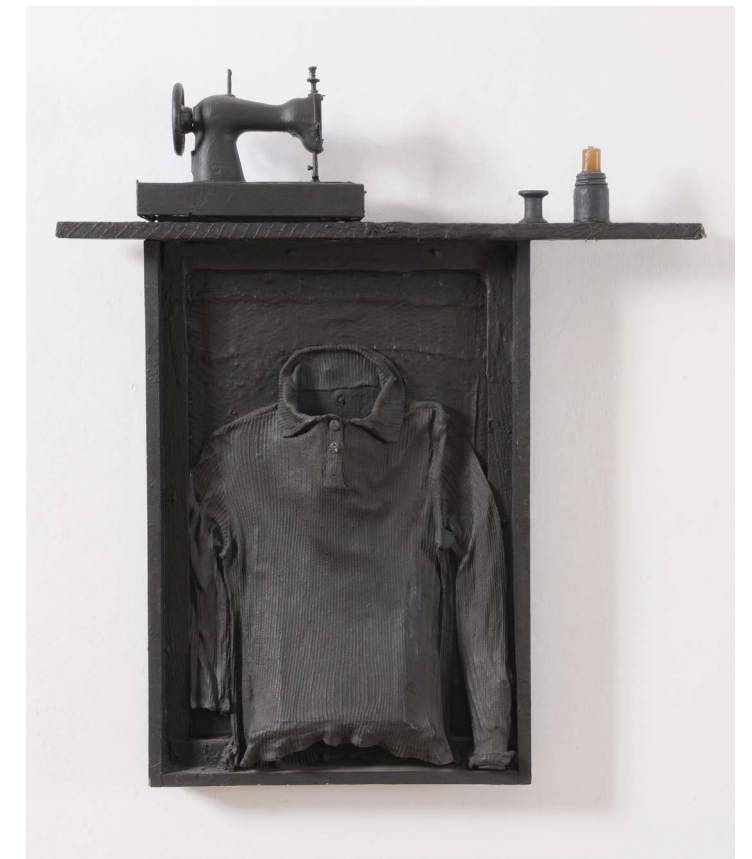
1920, Sławsko Górne – 1996, Warszawa

Malarz, rzeźbiarz, twórca kompozycji przestrzennych. W latach 1950–1958 studiował w Centralnej Akademii Sztuk Pięknych w Pekinie, a następnie w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom uzyskał w 1962 roku w pracowni Aleksandra Kobzdeja. W latach 70. ub. wieku skoncentrował się na tworzeniu dzieł wykonanych z usztywnionej, znoszonej odzieży, które przyjmowały rzeźbiarską formę. Swoje utwory układał w cykle *Requiem*, *Totemy*, *Epitafia*, *Portrety*. Każda z tych aranżacji, utrzymana w charakterze współczesnego vanitas, była znaczone śladem ludzkiej obecności. W 1977 roku artysta reprezentował Polskę na Biennale w São Paulo. Dwa lata później otrzymał Nagrodę Krytyki Artystycznej im. Cypriana Kamila Norwida.

He was painter, sculptor and worked with spatial compositions. From 1950–1958 he studied at the Central Academy of Fine Arts in Beijing, and then at the Academy of Fine Arts in Warsaw. He received his diploma in 1962 in the studio of Alexander Kobzdej. In the 1970s he focused on creating works made of stiffened, worn-out clothing that took on sculptural forms. His works formed cycles: *Requiems*, *Totems*, *Epitaphs*, and *Portraits*. Each of these arrangements expressing contemporary vanitas was marked by a trace of human presence. In 1977 the artist represented Poland at the São Paulo Biennale. Two years later he received the Cyprian Kamil Norwid Art Criticism Award.

X z cyklu Epitafia / X from the series Epitaphs, 1974
technika mieszana / mixed technique, 95 × 54 × 70 cm
MCH/S/M/299
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

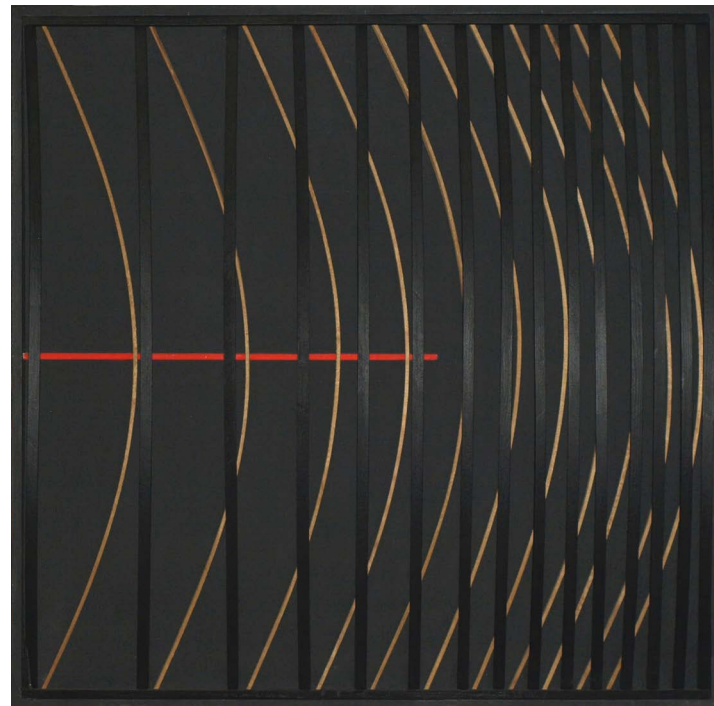
Epitafium II / Epitaph II, 1975
technika mieszana / mixed technique, 82 × 71 × 10 cm
MCH/S/M/300
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Jan Ziemski

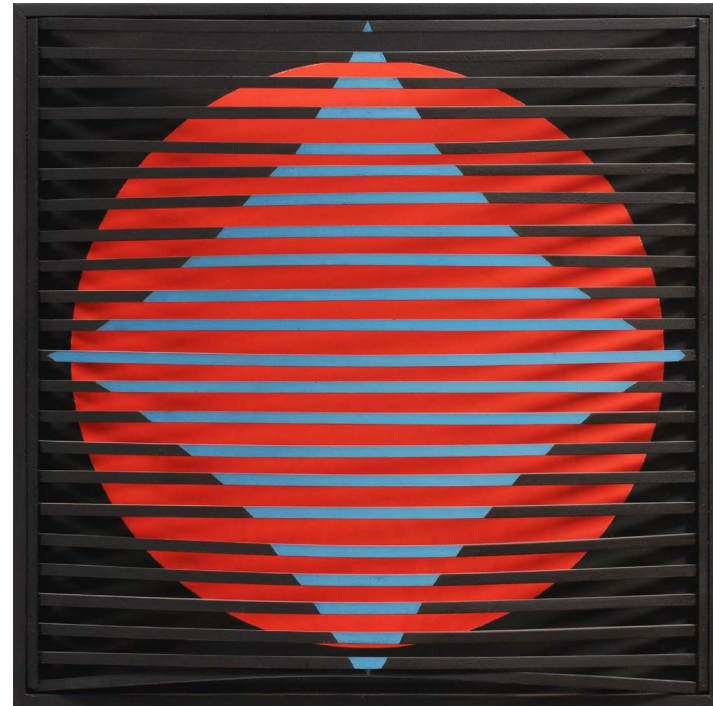
1920, Kielce – 1988, Lublin

Malarz i rysownik, twórca kompozycji przestrzennych. W latach 1942–1946 kształcił się w Wolnej Szkole Malarstwa i Rysunku Janiny Miłosiowej w Lublinie, a następnie w latach 1956–1959 studiował historię sztuki w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Był członkiem lubelskiej grupy artystycznej Zamek, należał także do Towarzystwa Miłośników Astronomii. Na kanwie jego inspiracji kosmosem, astronomią i nauką już pod koniec lat 50. ub. wieku powstały cykle prac o abstrakcyjnych kompozycjach. W latach 60. artysta zwrócił się w stronę malarstwa eksperymentującego z fakturą, materią i tworzywami. Od połowy lat 60. jego twórczość zdominowały formy geometryczne analizujące przestrzenność, ruch i światło, grające ze złudzeniami ludzkiego wzroku. Obiekty Ziemskiego poddają w wątpliwość jednoznaczność postrzegania, wskazują na nieustanną zmienność rzeczywistości wynikającą z procesu patrzenia i wielości czynników wpływających na jej obraz.

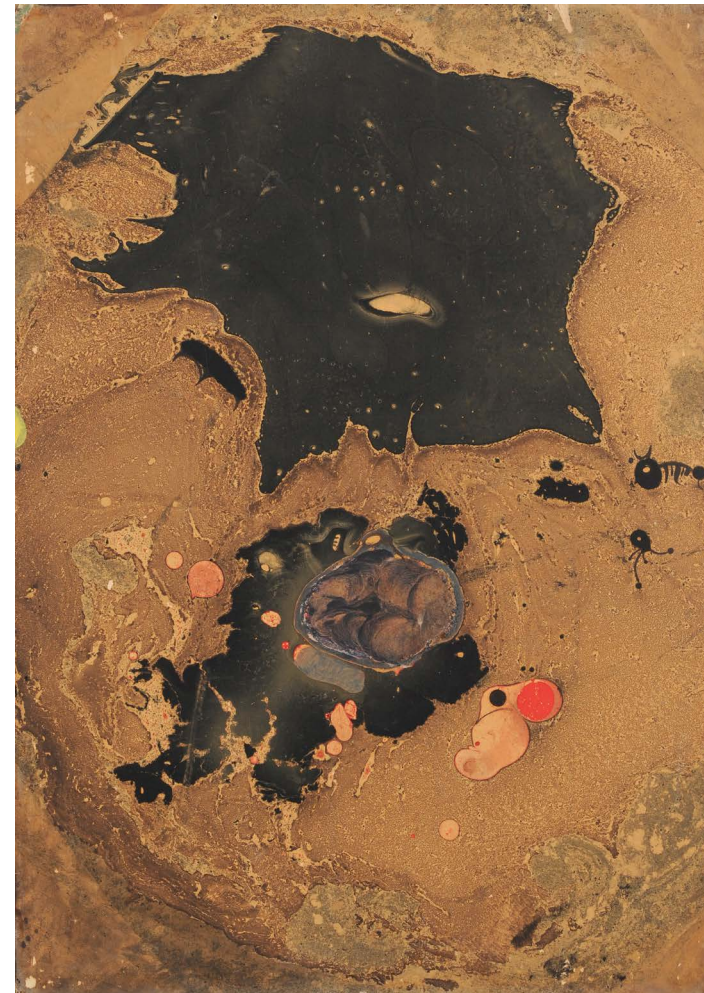
A painter and draughtsman, creator of spatial compositions. In 1942–1946 he studied at the Janina Miłosiowa Free School of Painting and Drawing in Lublin. In 1956–1959 he studied art history at the Catholic University of Lublin. He was a member of the Lublin art group Zamek (Castle) and the Society of Astronomy Lovers. In the late 1950s his interest in the cosmos, astronomy and science inspired him to create series of abstract compositions. In the 1960s the artist turned to painting experimenting with texture, matter and materials. Since the mid-1960s, his work was dominated by geometric forms that analyze spatiality, movement and light, playing with the illusions of human vision. Ziemski's objects question the unequivocalty of perception, pointing to the constant changeability of reality, resulting from the process of looking and the multiplicity of factors influencing its image.

Interferencje / Interferences, 1966
technika mieszana / mixed technique, 60 × 60 cm
MCH/S/M/917
zakup od autora / purchased from the artist, 1987

Laser / Lazer, 1970
technika mieszana / mixed technique, 50 × 50 cm
MCH/S/M/308
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Mgławice z cyklu Kosmos / Nebulae from the series Cosmos, 1957
technika własna / own technique, 42 × 30 cm
MCH/S/M/441
zakup od autora / purchased from the artist, 1980

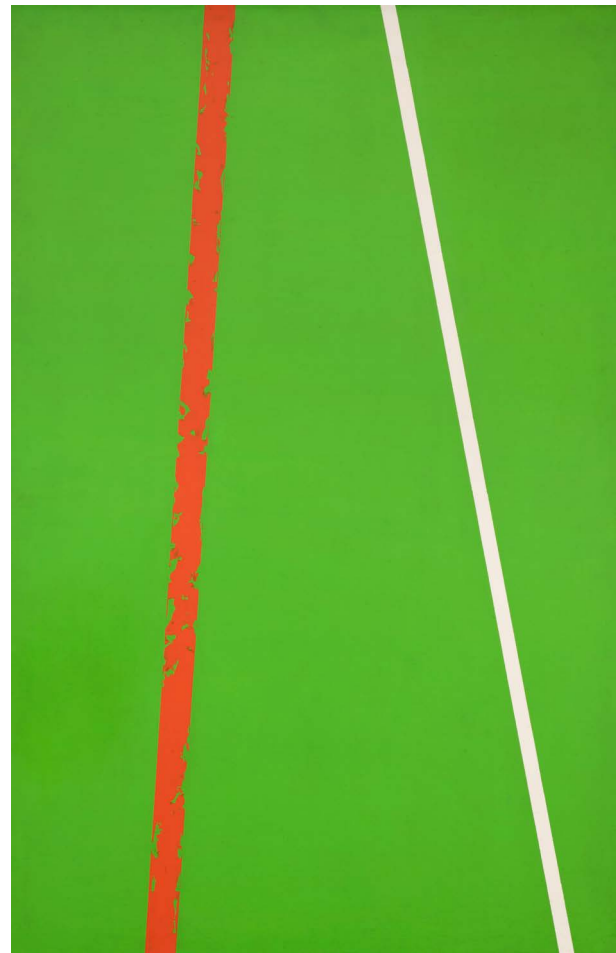
Grawitacje – Tory / Graviations – Tracks, 1958
olej, płyta pilśniowa, masa plastyczna / oil, fibreboard, plastic mass, 61 × 51 cm
MCH/S/M/443
zakup od autora / purchased from the artist, 1980

Zbigniew Dłubak

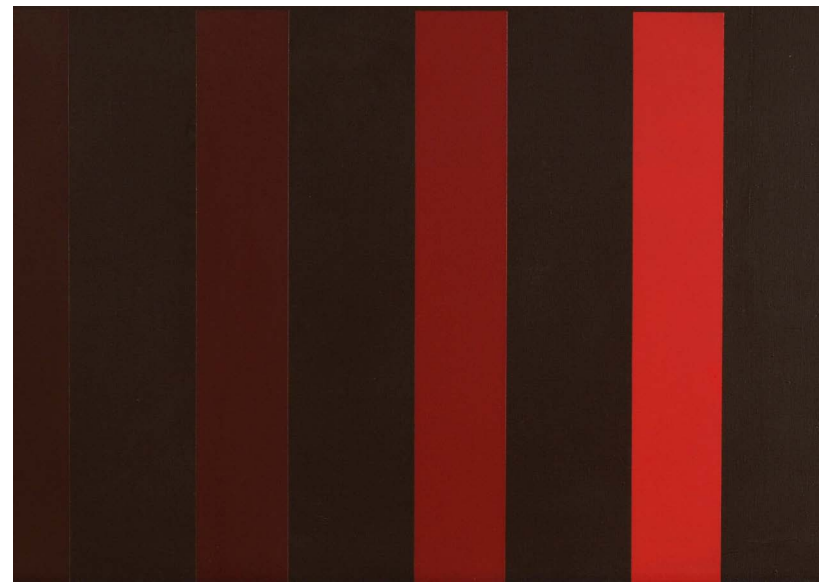
1921, Radomsko – 2005, Warszawa

Wybitna postać polskiej sceny artystycznej II poł. XX wieku, malarz, fotograf i teoretyk sztuki, samouk. W czasie wojny był więźniem obozu Auschwitz i Mauthausen. W latach 1947–1949 działał w Klubie Młodych Artystów i Naukowców w Warszawie; w 1948 był współorganizatorem Wystawy Sztuki Nowoczesnej w Krakowie; w 1955 razem z Boguszem i Sosnowskim założył Grupę 55. Współpracował z warszawskimi galeriami Krzywe Koło, Foksal, Współczesna i Remont, a także z wrocławską Permafo i Foto-Medium-Art. W latach 1965–1975 był wykładowcą łódzkiej Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych, a w latach 1953–1972 pełnił funkcję redaktora naczelnego magazynu *Fotografia*. Autor koncepcji rozwijających problemy teoretyczne sztuki, fotografii i procesu twórczego. Początkowo realizował prace malarskie i fotograficzne nawiązujące do surrealizmu i abstrakcji; w 1967 przedstawił *Ikonosferę*, environment, w którym zainicjował dematerializację pojęcia fotografii artystycznej. W kolejnych latach swoje zainteresowania skierował w stronę koncepcji sztuki kontekstualnej. Od 1982 mieszkał w Meudon pod Paryżem.

A prominent figure of the Polish art scene of the second half of the 20th century. He was a self-taught painter, photographer and art theoretician. During the war he was a prisoner of Auschwitz and Mauthausen concentration camps. In 1947–1949 Dłubak got involved in the activities of the Club of Young Artists and Scientists in Warsaw. In 1948 he co-organized the Modern Art Exhibition in Cracow. In 1955, together with Bogusz and Sosnowski, he founded Group 55. He was associated with several Warsaw galleries: Krzywe Koło, Foksal, Współczesna and Remont, as well as Permafo and Foto-Medium-Art in Wrocław. From 1965 to 1975 Dłubak was a lecturer at the State Art College in Łódź. From 1953 to 1972 he was an editor-in-chief of the magazine *Photography*. Dłubak theoretical work focused on the problems of art, photography and creative process. In his early paintings and photographic works the artist was an advocate of surrealism and abstraction. In 1967 he presented *Iconosphere*, an environment in which he initiated the dematerialization of the concept of artistic photography. In subsequent years, he turned his interests towards contextual art. Since 1982 he lived in Meudon near Paris.

Movens 12, 1968
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 91 × 60 cm
MCH/S/M/290
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

System efemeryczny 2 / Ephemeric system 2, 1974
akryl, płótno / acrylic, canvas, 81 × 116 cm
MCH/S/M/289
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Kurt Teuscher

1921, Radonitz – 2016, Hof (Saale)

Niemiecki malarz, przedstawiciel nurtu konstruktywistycznego. W latach 1949–1953 studiował w Werkkunstschule (Szkoła Rzemiosła) w Wiesbaden oraz w Kunstschule Alsterdamm w Hamburgu. W latach 1954–1981 pracował jako artysta reklamowy w Hamburgu, Kolonii i Frankfurcie nad Menem. Od 1982 roku zwrócił się w stronę malarstwa utrzymanego w charakterze abstrakcji geometrycznej, które było pozbawione matematycznej kalkulacji. Jego geometria form wyprowadzona linią prostą wyznacza płaszczyzny wypełnione płasko położonym, intensywnym kolorem. Swoje prace pokazywał na wystawach indywidualnych w Niemczech, Francji i w Czechach.

A German painter, representative of the Constructivist movement. From 1949 to 1953 he studied at the Werkkunstschule (School of Crafts) in Wiesbaden and the Kunstschule Alsterdamm in Hamburg. From 1954 to 1981 he worked in advertising in Hamburg, Cologne and Frankfurt am Main. From 1982 he moved to painting featuring geometric abstraction devoid of mathematical calculation. His geometry of forms derived by straight lines delineates planes filled with flat, intense color. His works were shown at one-man exhibitions in Germany, France and the Czech Republic.

Bez tytułu / Untitled, 1992
akryl, płótno / acrylic, canvas, 80 × 80 cm
MCH/S/M/1457
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Bez tytułu / Untitled, 1995
akryl, płótno / acrylic, canvas, 80 × 80 cm
MCH/S/M/1272
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

Stanisław Fijałkowski

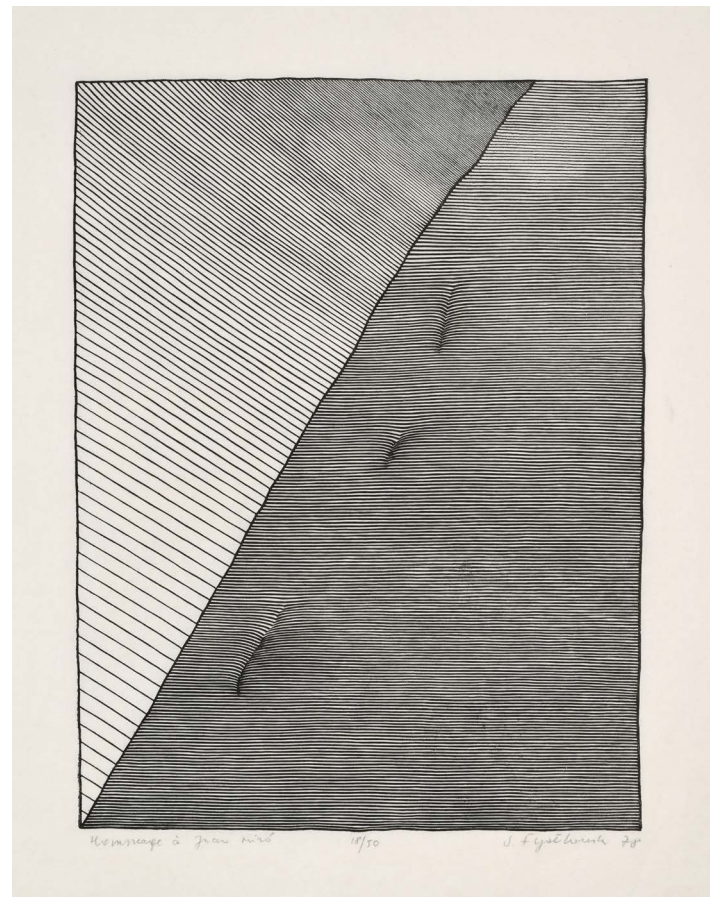
1922, Zdołbunów – 2020, Łódź

W latach 1946–1951 studiował w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi (obecnie ASP), gdzie był uczniem Władysława Strzemińskiego i Stefana Wegnera. Należał do grupy łódzkich awangardzistów skupionych w tzw. „kręgu Strzemińskiego”. Pracownik dydaktyczny i profesor macierzystej uczelni. Uważany za jednego z najwybitniejszych polskich malarzy i grafików. Od końca lat 50. ub. wieku w swojej sztuce wykorzystywał środki ekspresji bliskie bezprzedmiotowej wypowiedzi. W 1997 roku przetłumaczył rozprawę Wassily'ego Kandinsky'ego *Über das Geistige in der Kunst (O duchowości w sztuce)*. W swojej twórczości starał się łączyć emocje z intelektem, intuicję ze świadomością wyborów, ekspresję indywidualną z treściami kolektywnymi. Stosował lapidarność form w połączeniu z oszczędną, lekko rozmytą paletą barw. Reprezentował Polskę na Biennale w São Paulo (1969) i na Biennale w Wenecji (1972). W 1972 został wyróżniony Nagrodą Krytyki Artystycznej im. Cypriana Kamila Norwida, a w 1990 – Nagrodą im. Jana Cybisa. Doctor honoris causa ASP w Łodzi. W ciągu swojego długiego i aktywnego życia zdobył wiele międzynarodowych nagród, m.in.: na Biennale Grafiki w Krakowie (1968, 1970) i na Biennale Grafiki w Lublanie (1977).

From 1946 to 1951 he studied at the College of Art in Łódź (now the Academy of Fine Arts) where he was a student of Władysław Strzemiński and Stefan Wegner. He belonged to the group of Łódź avant-gardists of the so-called "Strzemiński circle". He was a professor at his alma mater. Fijałkowski is considered to be one of the most outstanding Polish painters and graphic artists. Since the late 1950s in his oeuvre he used the means of expression close to objectless expression. In 1997 he translated Wassily Kandinsky's treatise *Über das Geistige in der Kunst (On Spirituality in Art)*. In his work, he sought to combine emotion with intellect, intuition with conscious choices, individual expression with collective content. Fijałkowski's art is characterized by conciseness of forms combined with a limited and slightly blurred color palette. He represented Poland at the São Paulo Biennale (1969) and the Venice Biennale (1972). In 1972 he was awarded the Cyprian Kamil Norwid Art Award, and in 1990 the Jan Cybis Award. The artist was awarded doctor honoris causa title at the Academy of Fine Arts in Łódź. During his long and active life he won many international awards, including the ones at the Biennale of Graphics in Cracow (1968, 1970) and the Biennale of Graphics in Ljubljana (1977).

Studnia / Waterwell, 1972
linoryt, papier / linocut, paper, 41,5 x 31 cm
MCH/S/M/416
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

Hommage á Joan Miró, 1978
linoryt, papier / linocut, paper, 44,5 x 34 cm
MCH/S/M/415
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

Plener geometrystów II / Geometrists' plein-air II, 1985
olej, płótno / oil, canvas, 70 x 60 cm
MCH/S/M/763
zakup od autora / purchased from the artist, 1985

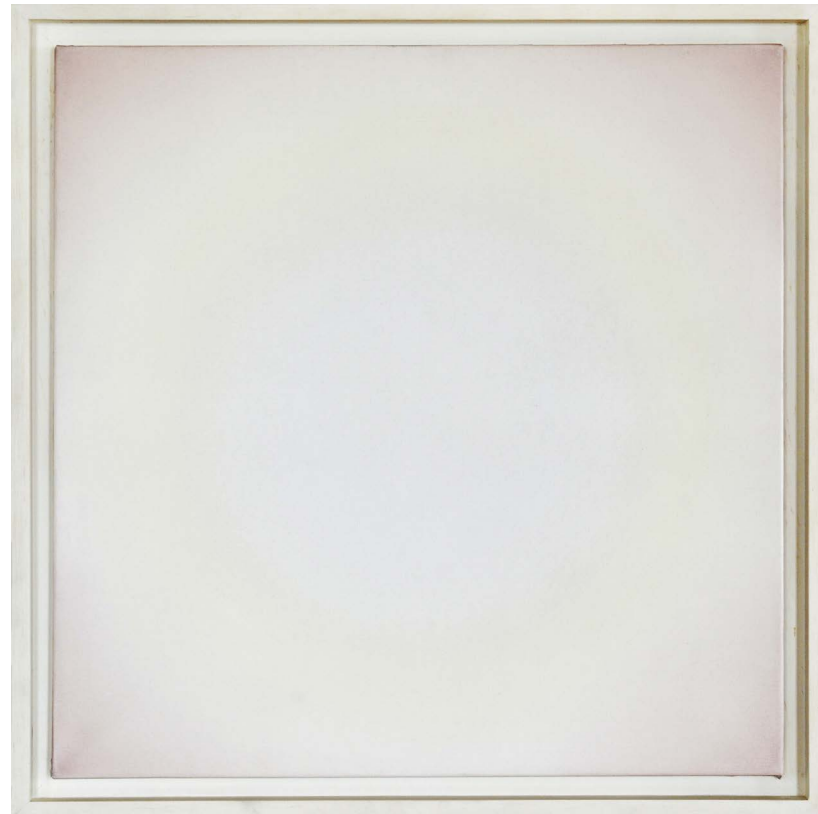
Nieświadome związki, 1970/1976 / *Unconscious relationships*, 1970/1976
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 73 cm
MCH/S/M/422
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

Wojciech Fangor

1922, Warszawa – 2015, Warszawa

Malarz, grafik, autor plakatów i form przestrzennych, jeden z najbardziej znanych i cenionych na świecie polskich artystów. Edukację artystyczną rozpoczął w okresie okupacji na lekcjach prywatnych u T. Pruszkowskiego i F. Szczęsnego Kowarskiego, a kontynuował w latach 1946–1947 w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W drugiej połowie lat 50. zajmował się grafiką użytkową oraz plakatem artystycznym. Jest uważany za współtwórcę tzw. polskiej szkoły plakatu. Był autorem prekursorskich instalacji przestrzennych (*Studium przestrzeni*, 1959). W 1961 roku wyemigrował do Wielkiej Brytanii, a w 1966 roku do Stanów Zjednoczonych. Pracował jako wykładowca w Farleigh Dickinson University w Madison (1966–1983) i w Harvard University (1967–1968). W 1970 Muzeum Guggenheima w Nowym Jorku prezentowało jego wystawę indywidualną. W 1999 roku wrócił do Polski, w 2014 został Laureatem Nagrody im. Jana Cybisa. Malarstwo Fangora charakteryzuje duża różnorodność, obejmuje zarówno motywy figuratywne (lata 50., i 90.) jak i kompozycje abstrakcyjne (lata 60./70.). Jego prace cechuje wrażliwość kolorystyczna i prostota formalna. Ukazują one zależności przestrzenne barw i zestawień kontrastowych, wyzwalając wrażenie przenikania, fluktuacji płaszczyzn i pulsowania form, pozbawionych konturów fal lub okręgów.

A painter, graphic artist, author of posters and spatial forms, one of the most famous and internationally recognized Polish artists. He began his artistic education during the World War 2 at private courses with Prof. T. Pruszkowski and Prof. F. Szczęsny Kowarski. He continued his studies at the Academy of Fine Arts in Warsaw from 1946 to 1947. In the second half of the 1950s his oeuvre was focused on applied graphic art and art posters. He is considered a co-founder of the so-called Polish poster school. Fangor created pioneering spatial installations, including *Study of Space* in 1959. In 1961 the artist emigrated to Great Britain, and in 1966 to the United States. He worked as a lecturer at Farleigh Dickinson University in Madison (1966-1983) and at Harvard University (1967-1968). In 1970, the Guggenheim Museum in New York presented his solo exhibition. In 1999 he returned to Poland. In 2014 the artist was awarded the Jan Cybis Prize. Fangor's paintings are extremely diverse, ranging from figurative motifs (1950s, and 1990s) to abstract compositions (1960s/70s). His works are characterized by color sensitivity and formal simplicity. They present the spatial dependencies of colors and contrasting juxtapositions, triggering the impression of interpenetration, fluctuation of planes and pulsation of forms, waves or circles devoid of their contours.

B-59, 1965
akryl, płótno / acrylic, canvas, 61 × 61 cm
MCH/S/M/1084
dar autora / gift of the artist, 1990

Alfons Mazurkiewicz

1922, Düsseldorf – 1975, Wrocław

Studia we wrocławskiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta) ukończył w 1953 roku. W 1955 brał udział w przełomowej Ogólnopolskiej Wystawie Młodej Plastyki *Przeciw wojnie, przeciw faszyzmowi* w warszawskim Arsenale, gdzie otrzymał nagrodę. Od 1964 pracował jako pedagog w macierzystej uczelni. W 1956 współtworzył Grupę X, a od 1964 był członkiem Grupy Wrocławskiej. Z początkiem lat 60. ub. wieku dążył do połączenia w obrazie fascynacji naturą z urzeczeniem materią malarską. Jego malarstwo przeobraziło się w abstrakcyjne struktury, niemal całkowicie monochromatyczne, o wyrazistej fakturze. Charakterystyczne dla jego malarstwa bruzdy wyprowadzał pędzlem, rzeźbiąc ich rysunek w grubo nałożonej warstwie farby. Był jednym z najwybitniejszych malarzy środowiska wrocławskiego. W 1974 otrzymał I nagrodę na Ogólnopolskim Triennale Rysunku.

He graduated from the Wrocław College of Art (now the Eugeniusz Geppert Academy of Fine Arts) in 1953. In 1955 he participated in the groundbreaking National Exhibition of Young Visual Arts *Against War, Against Fascism* at the Warsaw Arsenal where his contribution was awarded. From 1964 he was teaching at his alma mater. In 1956 he co-founded Group X, and from 1964 was a member of the Wrocław Group. From the early 1960s he strived to combine the fascination of nature with the enchantment of painting matter. His paintings gradually evolved into abstract structures, almost entirely monochromatic and with expressive textures. The furrows which were characteristic of his oeuvre were sculptured in a thickly applied layer of paint. He was one of the most prominent painters of the Wrocław milieu. In 1974 Mazurkiewicz received the first prize at the National Triennial of Drawing.

Odkrywka / 65 / Outcrop / 65, 1965
olej, płótno / oil, canvas, 100 × 120 cm
MCH/S/M/484
zakup od Krzesławy Maliszewskiej-Mazurkiewicz /
purchased from Krzesława Maliszewska-Mazurkiewicz, 1982

Józef Szajna

1922, Rzeszów – 2008, Warszawa

W czasie II wojny był więźniem obozów koncentracyjnych w Auschwitz i Buchenwaldzie, co zaważyło na charakterze jego twórczości artystycznej. Studiował na ASP w Krakowie, uzyskując dyplom w dziedzinie grafiki i scenografii w 1953 roku. W latach 1954–1965 pracował jako pedagog w macierzystej uczelni, a następnie, w latach 1972–1982, jako profesor w warszawskiej ASP. Jako scenograf współpracował z wieloma teatrami w Polsce i za granicą. W 1971 stworzył w Warszawie eksperymentalne Centrum Sztuki Studio – autorski Teatr-Galerię. Wystawione tu spektakle autorskie (*Dante wg Boskiej Komedii*, *Cervantes*, *Majakowski*, *Replika*), które pokazywane na znaczących festiwalach zagranicznych, przyniosły mu prestiżowe nagrody i uznanie. Sztuka, którą tworzył była zwierciadłem jego przeżyć wojennych. Tworzył *environnements* (*Reminiscencje*, 1969; *Drang nach Osten – Drang nach Western*, 1987), w których nawiązywał do tragicznych doświadczeń. Reprezentował Polskę na Biennale w Wenecji w 1970 i 1990 oraz w São Paulo w 1979 i 1989.

During World War II he was a prisoner in Auschwitz and Buchenwald concentration camps, which significantly influenced the character of his oeuvre. Szajna studied at the Academy of Fine Arts in Cracow, graduating in 1953 with a degree in graphics and scenography. From 1954 to 1965 he taught at his alma mater and from 1972 to 1982 at the Academy of Fine Arts in Warsaw. As a stage designer, he collaborated with many theater companies in Poland and abroad. In 1971 he established the experimental Studio Art Center in Warsaw which was his theater-gallery. The plays staged there (*Dante based on The Divine Comedy*, *Cervantes*, *Mayakovsky*, *Replika*) and presented at significant international festivals, brought him prestigious awards and recognition. Szajna's art was a mirror of his wartime experiences. He created *environnements* (*Reminiscences*, 1969; *Drang nach Osten - Drang nach Western*, 1987) in which he referred to his tragic experience. The artist represented Poland at the Venice Biennale in 1970 and 1990, and in São Paulo in 1979 and 1989.

Obecność przeszłości / Presence of the past, 1987
technika mieszana / mixed technique, 114 x 84 cm
MCH/S/M/964
zakup od autora / purchased from the artist, 1988

But jest but / The shoe is a shoe, 2005
ołówek, papier / pencil, paper, 27 x 37 cm
MCH/S/M/2171
dar Bożeny Sierosławskiej-Szajny / gift of Bożena Sierosławska-Szajna, 2017

Zamek według Kafki / The castle according to Kafka, 1982
płyta pilśniowa, technika mieszana / fibreboard, mixed technique, 69 x 78 cm
MCH/S/M/537
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

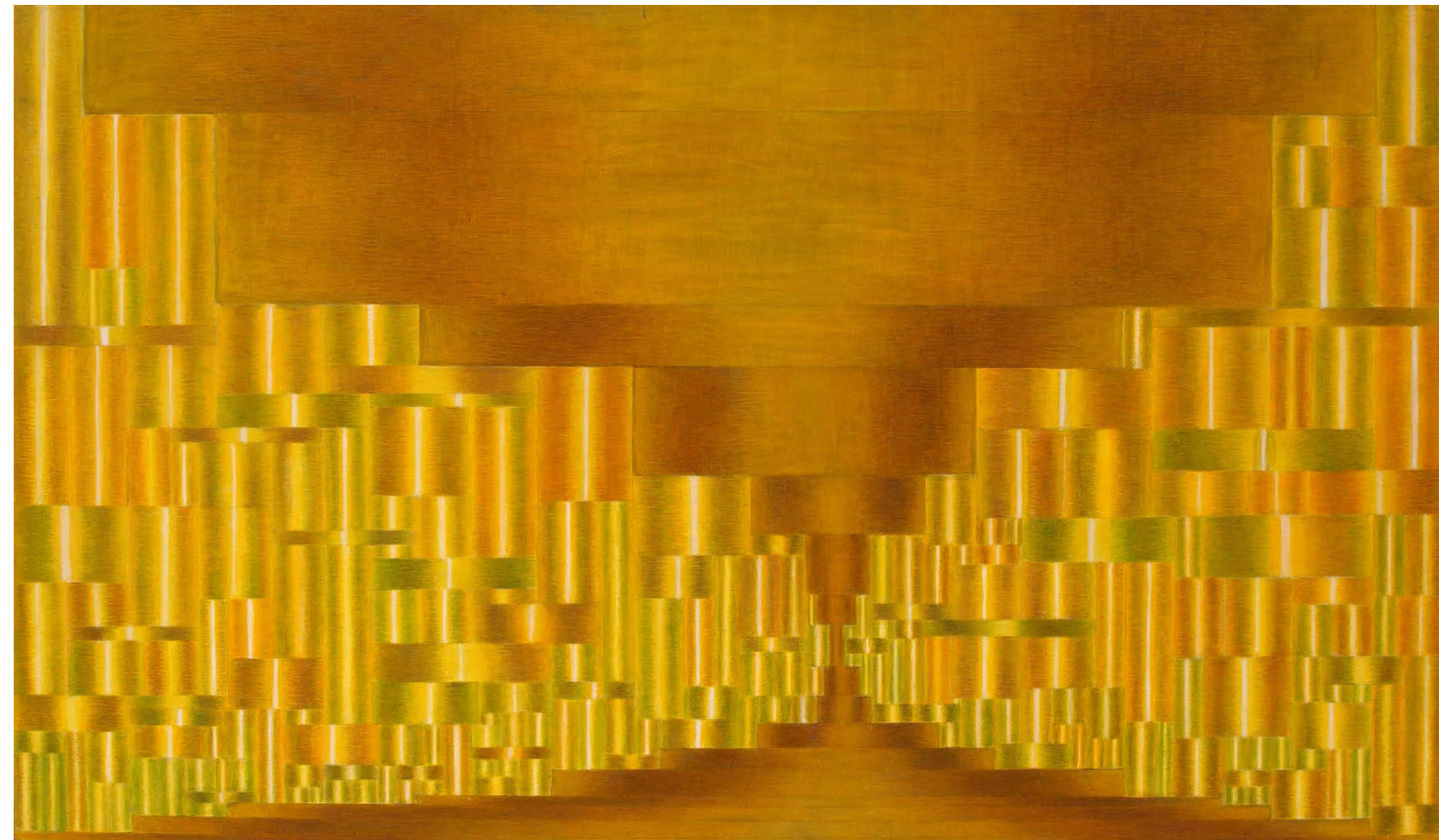
Totem, 1974
technika mieszana / mixed technique, 79,5 x 49,5 x 10 cm
MCH/S/M/635
zakup od autora / purchased from the artist, 1984

Zofia Artymowska

1923, Kraków – 2000, Warszawa

Studia w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie dyplom uzyskała w 1950. Pedagog w krakowskiej i warszawskiej ASP, na uniwersytecie w Bagdadzie oraz w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) we Wrocławiu. Tworzyła mozaiki i monotypie. Od 1965 dedykowała się głównie malarstwu w duchu abstrakcyjnym o konstruktywistycznej proveniencji. Była też autorką kompozycji tworzonych w technice fotokolażu. W swoim malarstwie używając zwielokrotnionych modułów, wydobywała na plan pierwszy walory przestrzenne i optyczne dzieła.

Studied at the Academy of Fine Arts in Cracow, where she received her diploma in 1950. A pedagogue at the Academy of Fine Arts in Cracow and Warsaw, at the University of Baghdad and at the State College of Fine Arts (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław. She created mosaics and monotypes. Since 1965, she dedicated herself mainly to painting in the spirit of abstraction of a constructivist provenance. She also explored the realm of photocollage technique. Using multiplied modules in her painting, she focused on the spatial and optical qualities.

Poliformy LXXXIV, Stan wojenny / Martial law, 1982

akryl, płótno / acrylic, canvas, 85 x 143 cm
MCH/S/M/656

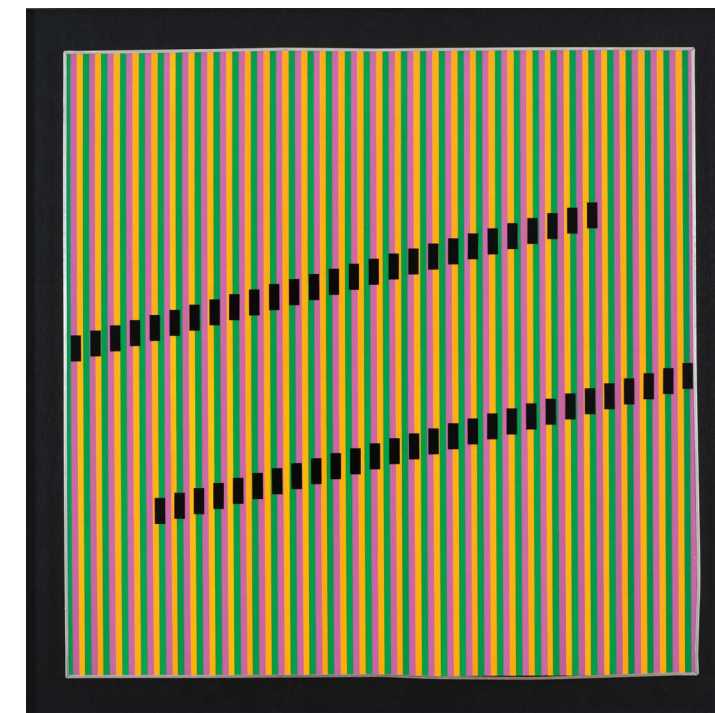
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1984

Carlos Cruz-Diez

1923, Caracas – 2019, Paryż

W 1940 roku ukończył studia w Szkole Sztuk Pięknych w Caracas. W latach 1944–1955 zajmował się głównie ilustracją i reklamą, współpracował z wieloma czasopismami, odbył podróże do Nowego Jorku, Paryża i Barcelony. W 1947 prezentował w Caracas swoją pierwszą wystawę gwaszy. W 1955 eksponował swoje prace przestrzenne i mobilne w Galerii Buchholz w Madrycie. W 1960 przeniósł się na stałe do Paryża. W 1965 uczestniczył w wystawie *The Responsive Eye* w MOMA w Nowym Jorku, a w 1970 reprezentował Wenezuelę na Biennale w Wenecji. W 1989 opublikował książkę *Refleksje o kolorze*. W 2011 Muzeum Sztuk Pięknych w Houston w Stanach Zjednoczonych dedykowało jego twórczości wystawę retrospektywną *Kolor i przestrzeń w czasie*. Jego prace znajdują się w najśłynniejszych muzeach na świecie. Był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli sztuki optycznej i kinetycznej, badaczem i teoretykiem koloru, którego praca przyniosła nowe rozumienie fenomenu chromatyczności kolorystycznej. Postulował „uświadomienie niestałości rzeczywistości”. W swoich pracach, budowanych zazwyczaj z wielokolorowych linii, analizował problematykę związaną z percepcją barw chromatycznych, addytywnych i subtraktywnych.

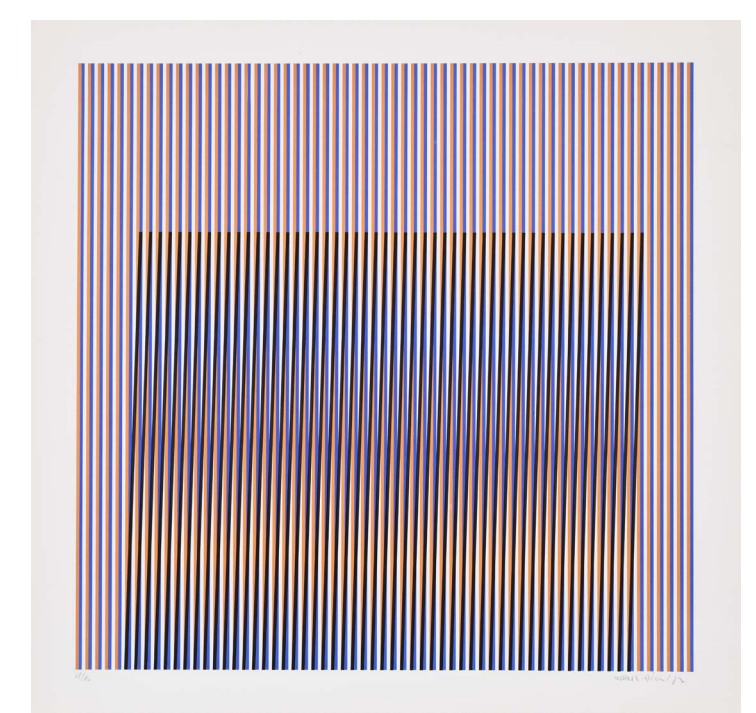
He graduated from the School of Fine Arts in Caracas in 1940. From 1944 to 1955 he worked mainly in illustration and advertising, collaborated with many magazines and traveled to New York, Paris and Barcelona. In 1947 he presented his first exhibition of gouaches in Caracas. In 1955 the artist exhibited his spatial and mobile works at the Buchholz Gallery in Madrid. In 1960 he moved permanently to Paris. In 1965 Cruz-Diez participated in *The Responsive Eye* exhibition at MOMA in New York and in 1970 represented Venezuela at the Venice Biennale. In 1989 he published his book *Reflections on Color*. In 2011 the Museum of Fine Arts in Houston in the United States presented his retrospective exhibition - *Color and Space in Time*. His works can be found in the most famous museums all over the world. Cruz-Diez was one of the most prominent representatives of optical and kinetic art, a researcher and theorist of color whose work brought a new understanding of the phenomenon of colour chromaticity. He postulated a "realization of the instability of reality". In his works, usually built from multicolored lines, he analyzed the problems associated with the perception of chromatic, additive and subtractive colors.

Induction chromatique/ E.103, 1993

olej, płyta laminowana, folia / oil, laminated plate, film, 60 x 60 cm
MCH/S/M/1454

dar autora / gift of the artist, 1998

Bez tytułu / Untitled, 1982

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 59 x 59,7 cm
MCH/S/M/2465

dar Getulio Alvianiego / gift of Getulio Alviani, 2004

Ad de Keijzer

1923, Arhel – 1997, Gorinchem

Twórca holenderski, dorastał w latach 50. ub. wieku, pozostając pod wpływem atmosfery artystycznej tamtego czasu. Jego realizacje utrzymane w duchu abstrakcji geometrycznej przybierały formę reliefowo opracowanych powierzchni, załamujących się w pewnych partiach i wchodzących w interakcję ze światłem. Uczestnik pierwszego Sympozjum Sztuki w Gorinchem w 1974 roku postulującym prymat abstrakcji geometrycznej nad sztuką przedstawiającą (uczestnikiem sympozjum był również Ryszard Winiarski, stąd wzięta się kontynuowana później współpraca obu artystów). Uczestniczył w Międzynarodowych Plenerach dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii w Okunince nad Jeziorem Białym w 1989 i 1990 roku.

He was a Dutch artist influenced by the artistic atmosphere of the 1950s when his personality was formed. His realizations in the spirit of geometric abstraction took the form of relief-worked surfaces, refracting in certain parts and interacting with light. The artist participated in the 1st Art Symposium in Gorinchem in 1974, postulating the primacy of geometric abstraction over representational art. Ryszard Winiarski was another participant of the symposium hence the continued cooperation between these two artists. Ad de Keijzer took part in the International Open-Airs for Artists Using the Language of Geometry in Okuninka in 1989 and 1990.

Bez tytułu / Untitled, 1989
akryl, płyta MDF / acrylic, MDF board, 120 x 80 cm
MCH/S/M/1003
pozyskano z pleneru, Okuninka '89 / acquired from open-air, Okuninka '89

Stefan Krygier

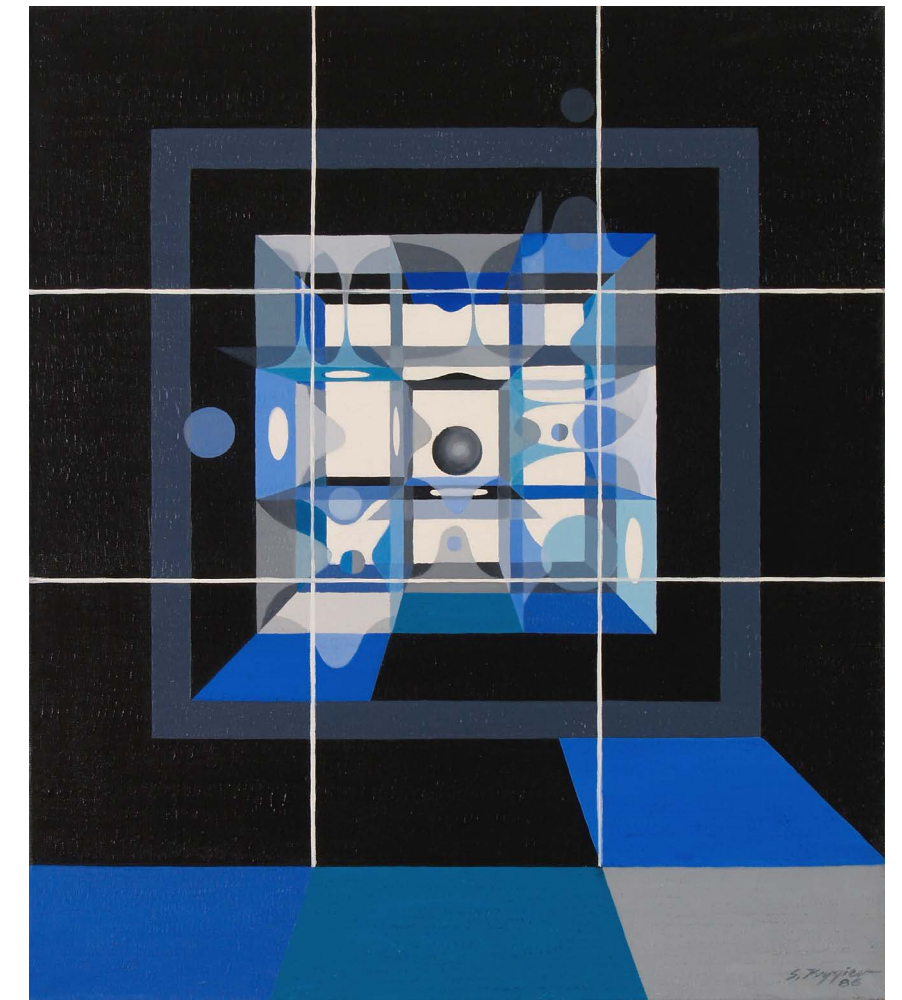
1923, Łódź – 1997, Łódź

W latach 1945–1950 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) w Łodzi pod kierunkiem Stefana Wegnera na Wydziale Malarstwa i Władysława Strzemińskiego na Wydziale Plastyki Przestrzennej. Od 1957 do 1997 roku prowadził zajęcia z kompozycji, grafiki warsztatowej i projektowej w macierzystej uczelni. W 1990 otrzymał tytuł profesora. W 1963 uzyskał również dyplom architekta na Politechnice Warszawskiej, a od 1975 pracował w Instytucie Architektury Politechniki Łódzkiej, gdzie stworzył pracownię rzeźby i kompozycji. Już w czasie studiów zajmował się teorią sztuki, a znajomość ze Strzemińskim miała znaczący wpływ na ukształtowanie się jego twórczości. Brał udział w wystawach i sympozjach polskiej awangardy artystycznej. Interesowały go relacje między sztuką dawną i współczesną. Jego prace z pogranicza malarstwa i rzeźby łączyły geometryczny rytm z elementami o charakterze organicznym, kojarzącymi się z zastygłą lawą wulkaniczną.

From 1945 to 1950, he studied at the State College of Fine Arts (now the Academy of Fine Arts) in Łódź under the supervision of Stefan Wegner in the Painting Department and Władysław Strzemiński in the Spatial Art Department. From 1957 to 1997 he taught composition, graphic art and design at his alma mater. In 1990 he received the title of a professor. In 1963 he was granted a diploma in architecture from the Warsaw University of Technology. From 1975 Krygier worked at the Institute of Architecture at the University of Technology in Łódź where he set up a sculpture and composition studio. He was already involved in art theory during his studies and his acquaintance with Strzemiński had a significant influence on his work. He participated in exhibitions and symposia of the Polish artistic avant-garde. Krygier was interested in the relationship between ancient and contemporary art. His works located on the borderline between painting and sculpture combined geometric rhythm with the elements of an organic nature, associated with the solidified volcanic lava.

Konflikty IX / Conflicts IX, 1970
olej, drewno / oil, wood, 112 x 38 cm
MCH/S/M/380
zakup od autora / purchased from the artist, 1978

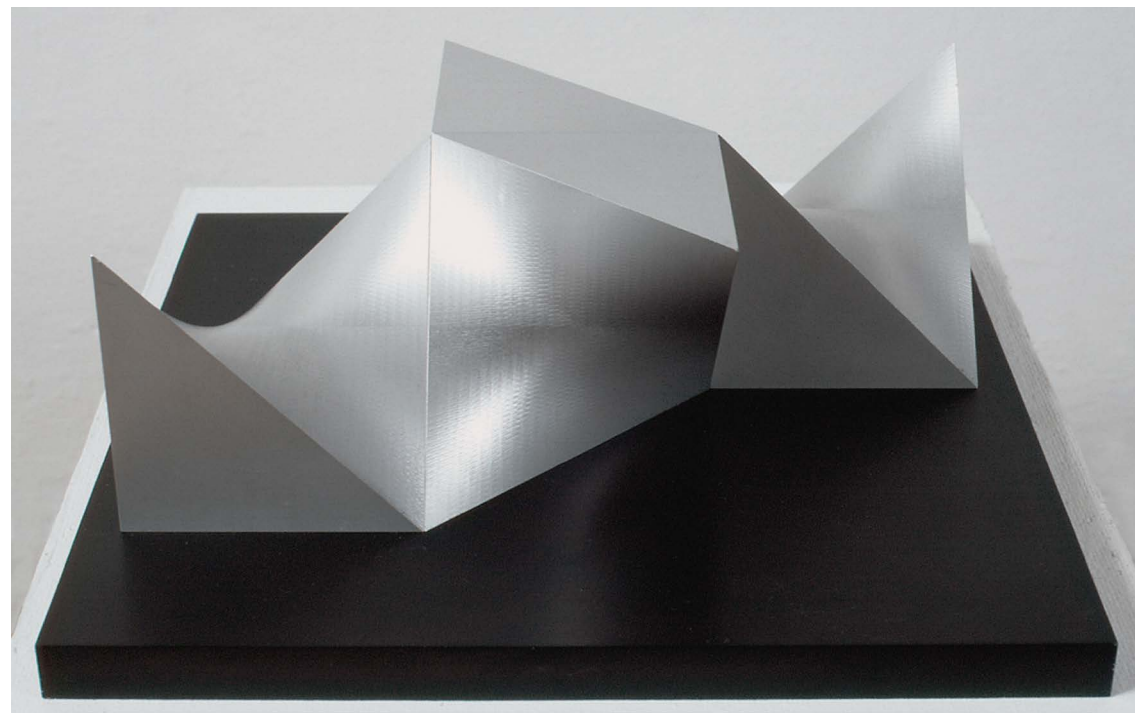
Z cyklu Obrazy symultaniczne / From the series Simultaneous pictures, 1986
olej, płótno / oil, canvas, 69,5 x 60 cm
MCH/S/M/797
pozyskano z pleneru, Okuninka '86 / acquired from open-air, Okuninka '86

Alfons Kunen

1923, Neheim-Hüsten – 2017, Recklinghausen

W 1950 roku ukończył studia politechniczne ze specjalnością budowa maszyn. Od 1982 rozpoczął samokształcenie w zakresie sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem malarstwa i rzeźby. Jego twórczość opierała się na przekonaniu, że matematyka i geometria, świadomie wykorzystane, mogły być podstawą konstruowania rzeźb, kompozycji malarskich i graficznych. Jego obrazy i grafiki, powstające na bazie precyzyjnych obliczeń, można odbierać jako obiekty znaczone proporcją i siłą estetycznego oddziaływania. W przypadku rzeźb dużą rolę odgrywa także wybór materiałów, ich barwa, reakcja na światło i faktura. W 2003 roku artysta zapoczątkował projekt zatytułowany *Nieskończoność i czas*, który – inspirowany dziełem Romana Opałki – za pomocą zapisu graficznego i liczb podejmuje próbę przedstawienia wspomnianych pojęć.

In 1950 he graduated from the University of Technology specializing in mechanical engineering. From 1982 he began his artistic self-education with a special focus on painting and sculpture. Kunen's work was based on the belief that mathematics and geometry, when consciously used, could be the basis for constructing sculptures, painting and graphic compositions. His paintings and graphics followed precise calculations and can be perceived as objects marked by proportion and the power of aesthetic impact. In his sculptures the choice of materials, their color, reaction to light and texture played a major role. In 2003 the artist launched a project entitled *Infinity and Time* which - inspired by the work of Roman Opałka - attempted to represent the aforementioned concepts through graphic notation and numbers.

L/WA 13/99, 1999
aluminium / aluminum, 33 x 33 x 12 cm
MCH/S/M/1620
pozyskano z pleneru, Okuninka 2000 / acquired from open-air, Okuninka 2000

Jerzy Nowosielski

1923, Kraków – 2011, Kraków

W 1940 roku podjął naukę w Staatliche Kunstgewerbeschule w Krakowie. W 1942 przebywał przez kilka miesięcy w Ławrze św. Jana Chrzyciela w Uniejowie pod Lwowem, gdzie uczył się ikonopisarstwa. To doświadczenie wywarło decydujący wpływ na przyszłą twórczość artysty. W latach 1945–1947 kontynuował naukę w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie u Eugeniusza Eibischa, uzyskując dyplom uczelni dopiero w 1961. Od tego czasu aż do przejścia na emeryturę (1993) wykładał na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie. Jego twórczość plasuje go na pozycji artysty osobnego, którego sztuka niezależna stylistycznie została wywiedziona z fascynacji ikoną i sztuką sakralną. Autor kompozycji abstrakcyjnych, nade wszystko znany z opracowań figuralnych: aktów, pejzaży, scen we wnętrzach oraz kompozycji religijnych. Członek Grupy Krakowskiej. Autor malowideł ściennych w obiektach sakralnych. W 1956 reprezentował Polskę na Biennale w Wenecji, a w 1959 na Biennale w São Paulo.

In 1940 he enrolled in the Staatliche Kunstgewerbeschule in Cracow. In 1942 he stayed for several months at the St. John the Baptist Lavra in Uniejów near Lviv where he learned icon painting. That experience had a decisive influence on the artist's future work. From 1945 to 1947 he continued his studies at the Academy of Fine Arts in Cracow under Eugeniusz Eibisch, receiving his diploma as late as 1961. From then until his retirement (1993) he taught at the Faculty of Painting of the Academy of Fine Arts in Cracow. His oeuvre places him in the position of a single artist whose stylistically independent art was derived from his fascination with icons and sacred art. His works include abstract compositions, but he is mostly known for his figurative studies: nudes, landscapes, interior scenes and religious compositions. Nowosielski was a member of the Cracow Group. His oeuvre also features mural paintings in sacred objects. In 1956 he represented Poland at the Venice Biennale, and in 1959 at the São Paulo Biennale.

Portret dziewczyny / Portrait of a girl, 1961
olej, płótno / oil, canvas, 65 x 46 cm
MCH/S/M/249
zakup od autora / purchased from the artist, 1976

Martwa natura / Still life, 1966
olej, płótno / oil, canvas, 60 x 80 cm
MCH/S/M/248
zakup od autora / purchased from the artist, 1976

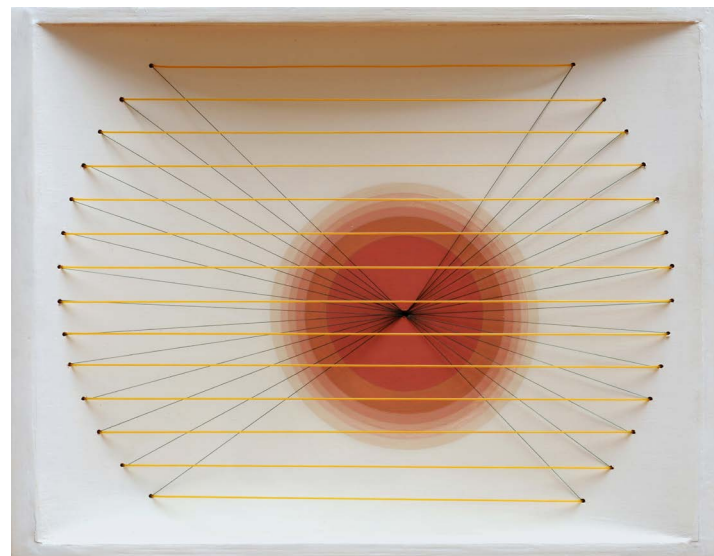
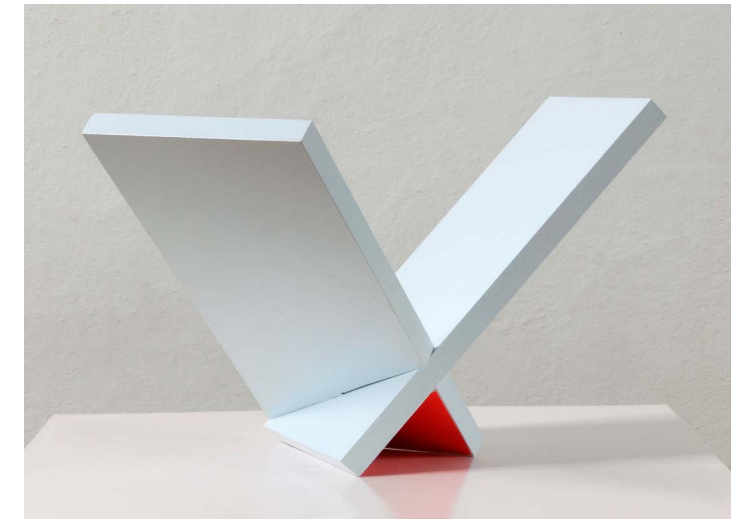
Jan Chwałczyk

1924, Krosno – 2018, Wrocław

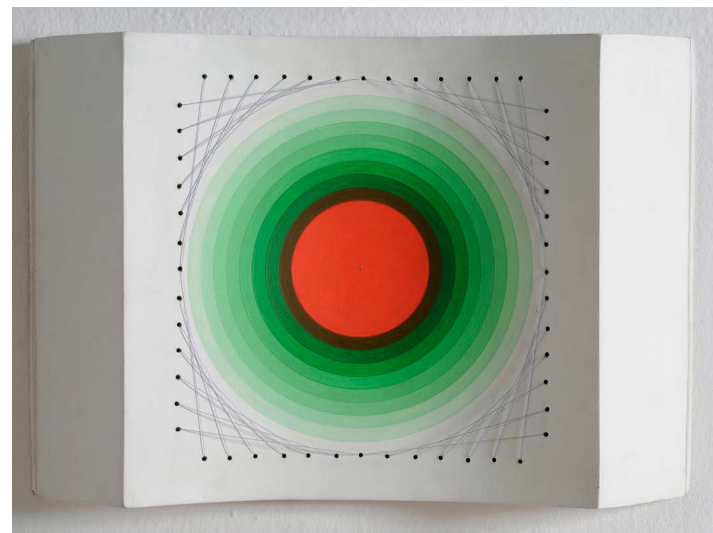
W latach 1946–1951 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) we Wrocławiu, w pracowni prof. Eugeniusza Gepperta. W latach 50. XX wieku współtworzył grupę artystyczną Poszukiwania Formy i Koloru, w latach 60. był członkiem Szkoły Wrocławskiej (Grupy Wrocławskiej). Brał udział w najważniejszych wydarzeniach artystycznych lat 60. i 70. w Polsce, m.in.: w Plenerach Koszalińskich w Osiekach, w Biennale Form Przestrzennych w Elblągu, Sympozjum Artystów i Naukowców w Puławach, Sympozjum Wrocław'70, Sympozjach Złotego Grona w Zielonej Górze. Był także zaangażowany, obok Jerzego Ludwińskiego, w działalność wrocławskiej Galerii pod Moną Lisą. W latach 1972–1974 prowadził Galerię Sztuki Informacji Kreatywnej we Wrocławiu. W kolejnych dekadach uczestniczył w Międzynarodowych Plenerach dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii organizowanych przez Bożenę Kowalską. Przez ponad siedemdziesiąt lat pracy artystycznej zajmował się rysunkiem, malarstwem, fotografią, tworzył instalacje przestrzenne, partycypował w ruchu mail-artu. Był autorem wystaw i licznych publikacji, jak również animatorem życia artystycznego we Wrocławiu. Swoją twórczość dedykował głównie badaniom nad istotą światła i cienia, analizując w swoich obiektach przestrzennych ich barwy oraz zachodzące między nimi zależności w zetknięciu z materią.

From 1946 to 1951 he studied at the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław, in the studio of Professor Eugeniusz Geppert. In the 1950s he co-founded Seeking Form and Colour Group. In the 1960s he was a member of the Wrocław School (Wrocław Group). He participated in the most important artistic events of the 1960s and 1970s in Poland, including the Koszalin Open-Air in Osieki, the Biennale of Spatial Forms in Elbląg, the Symposium of Artists and Scientists in Puławy, the Wrocław'70 Symposium, the Golden Grape Symposia in Zielona Góra. Together with Jerzy Ludwiński, he was involved in the activities of the Mona Lisa Gallery in Wrocław. From 1972 to 1974 he ran the Creative Information Art Gallery in Wrocław. In the following decades, he participated in the International Open-Airs for Artists Using the Language of Geometry organized by Bożena Kowalska. For more than seventy years of artistic work he pursued his interest in drawing, painting, photography, spatial installations and mail art. He exhibited his works at numerous exhibitions and authored many publications. Chwałczyk was an animator of artistic life in Wrocław. His oeuvre was focused on studies of the essence of light and shadow. In his spatial objects the artist analysed their colors and relationships between them in contact with matter.

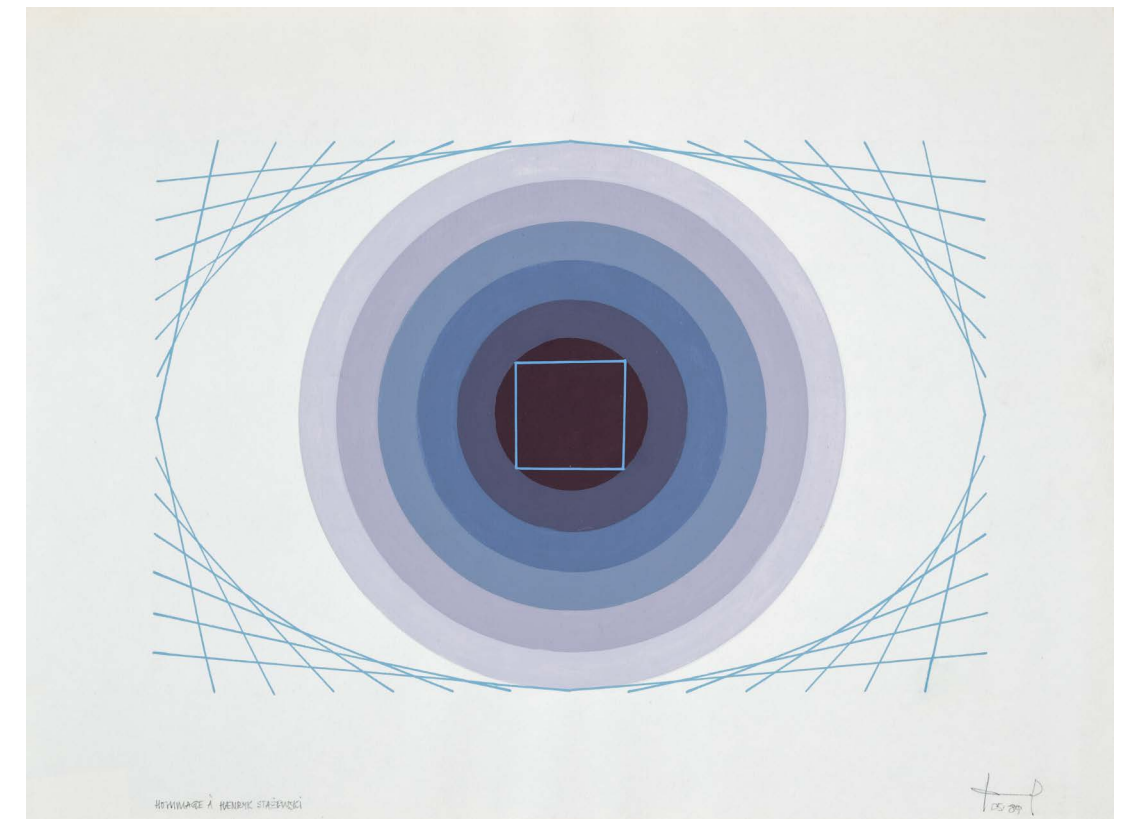
15:30:45°, 1996
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 24 × 45 × 45 cm
MCH/S/M/1356
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

FCRZ Nr 10 – 1985/X, 1985
technika mieszana / mixed technique, 33 × 42 × 6 cm
MCH/S/M/766
pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Echo 6/88, 1988
akryl, żyłka, sklejką / acrylic, line, plywood, 34,5 × 49,5 × 7,5 cm
MCH/S/M/951
pozyskano z pleneru, Okuninka '87 / acquired from open-air, Okuninka '87

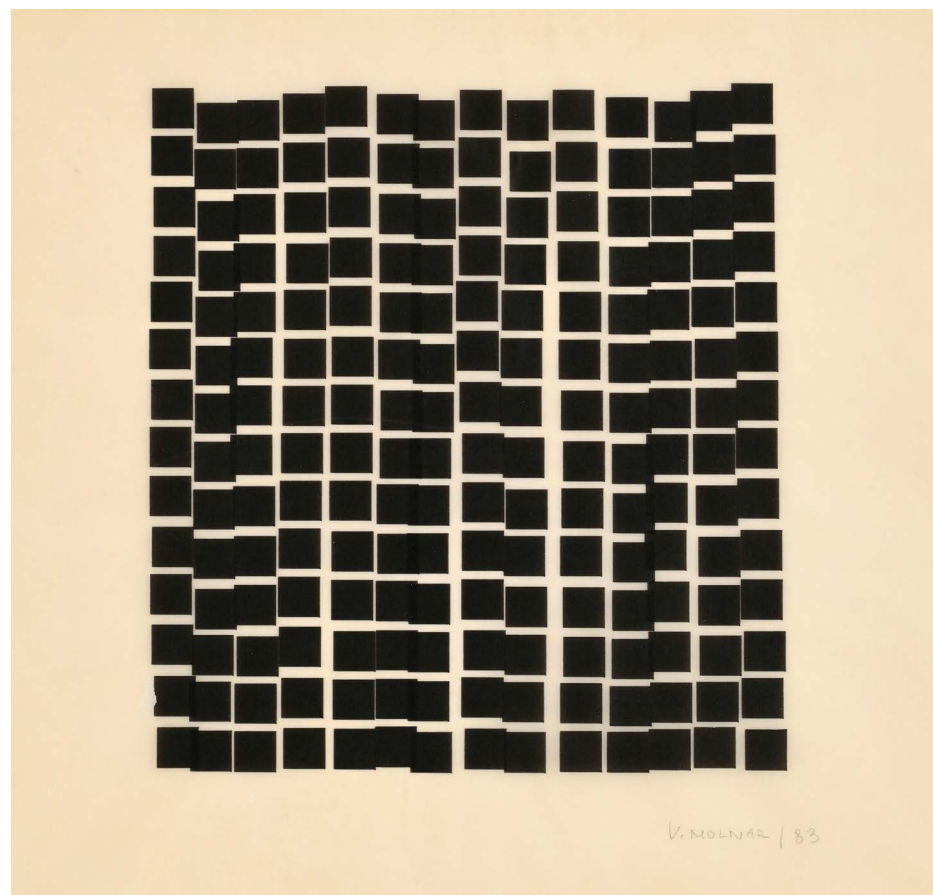
Hommage à Henryk Stażewski, 1989
akryl, papier / acrylic, paper, 42 × 56 cm
MCH/S/M/2598
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Vera Molnar

1924, Budapeszt

Studiowała estetykę i historię sztuki w Budapest College of Fine Arts, następnie wyemigrowała do Francji, gdzie w latach 60. ub. wieku założyła dwie grupy artystyczne – jej członków łączyło wykorzystanie nowych technologii w sztuce. Pierwsza – Groupe de Recherche d'Art Visuel (GRAV) badała wspólne podejście do sztuki mechanicznej i kinetycznej. Druga – Art et Informatique skupiała się na połączeniu sztuki i informatyki. Pracowała u boku takich artystów, jak Jesus Rafael Soto i Victor Vasarely. W 1968 wykorzystwała komputer do swoich pierwszych rysunków algorytmicznych. W tym czasie artyści z kręgu sztuki kinetycznej kwestionowali rolę artysty, włączając oglądającego w proces twórczy. Molnar posunęła się dalej, bo już w swoich najwcześniejszych pracach kwestionowała pozycję artysty jako jedyne go twórcy sztuki, dzieląc twórczą odpowiedzialność z maszynami. Początkowo maszyny składały się z zestawów algorytmów generowanych w jej wyobraźni, dopiero później zostały zastąpione przez rzeczywiste oprogramowanie komputerowe. Jest powszechnie uważana za pionierkę sztuki komputerowej, algorytmicznej i generatywnej, a także za jedną z pierwszych kobiet, które wykorzystują komputery w twórczości artystycznej.

She studied aesthetics and art history at the Budapest College of Fine Arts, then emigrated to France, where in the 1960s she founded two art groups the members of which were united by the use of new technologies in art. The first, Groupe de Recherche d'Art Visuel (GRAV), explored common approaches to mechanical and kinetic art. The second group, Art et Informatique, focused on combining art and computer science. She collaborated with some eminent artists like Jesus Rafael Soto and Victor Vasarely. In 1968 Molnar used her computer to create her first algorithmic drawings. At that time, kinetic artists were questioning the role of an artist by involving viewers in a creative process. Vera Molnar went further, for in her earliest works she questioned the position of an artist as a sole creator of art, sharing creative responsibility with machines. Initially, the machines consisted of sets of algorithms generated in her imagination, only later to be replaced by actual computer software. Molnar is widely regarded as a pioneer of computer-based, algorithmic and generative art, and one of the first women to use computers in her artistic work.

Bez tytułu / Untitled, 1983

serigrafia, kalka techniczna / serigraphy, tracing paper, 21 × 18 cm
MCH/S/M/2618

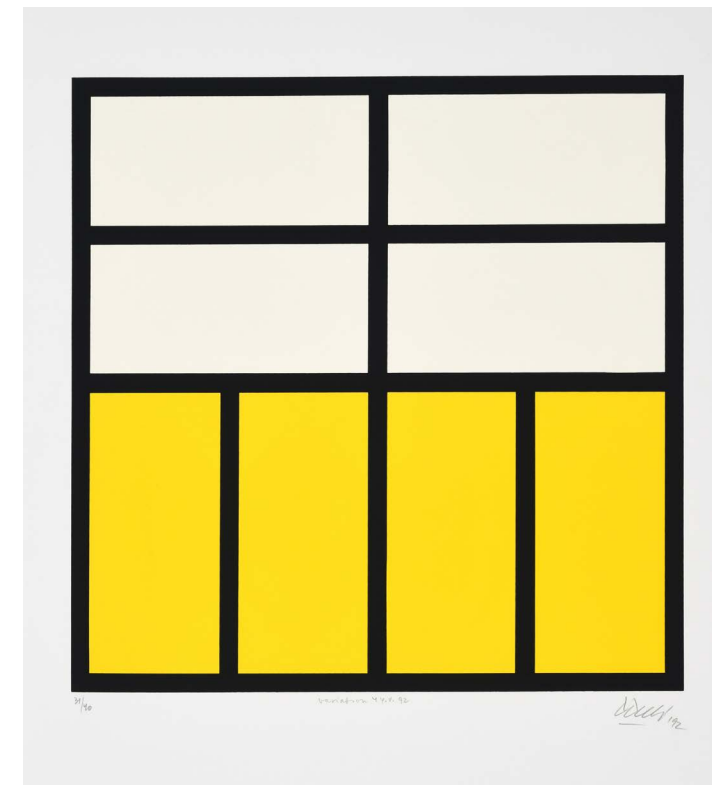
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Ivan Picelj

1924, Okučani – 2011, Zagrzeb

Chorwacki malarz, grafik, rzeźbiarz, projektant graficzny. Studiował w latach 1943–1946 w Akademii Sztuk Pięknych w Zagrzebiu. Był współzałożycielem grupy EXAT 51 skupiającej malarzy i architektów. W latach 1961–1967 współorganizował międzynarodowy ruch Nowych Tendencji (Nove Tendencije) oraz towarzyszące mu wystawy (każda z pięciu wystaw otrzymała oprawę graficzną jego autorstwa). Wiele czasu przebywał w Paryżu, gdzie współpracował i wystawiał w znanej Galerii Denise René. Przyłączył się do grona artystów, którzy za język wizualny najbardziej odpowiadający naukowym aspiracjom sztuki uznali konstruktywizm, rozwijając jego założenia w obszarze sztuki kinetycznej i op-artu. Jego realizowane w drewnie i metalu reliefy tworzyły trójwymiarowe struktury zmieniające się wraz z ruchem odbiorcy. Opracował i wydał kilka tek graficznych. Swoje prace wystawiał na Biennale w Wenecji (1969, 1972); uczestniczył w słynnej wystawie *The Responsive Eye* w Museum of Modern Art w Nowym Jorku. Jego prace znajdują się w najważniejszych kolekcjach muzealnych byłej Jugosławii, jak również w Tate Modern w Londynie i MOMA w Nowym Jorku.

He was a Croatian painter, graphic artist, sculptor and graphic designer. Picelj studied at the Academy of Fine Arts in Zagreb from 1943 to 1946. He co-founded the EXAT 51 group of painters and architects. Between 1961 and 1967 he co-organized the international movement of New Tendencies (Nove Tendencije) and their exhibitions (each of the five exhibitions were designed by him). The artist spent a lot of time in Paris where he was associated with the renowned Denise René Gallery. He joined the group of artists who considered Constructivism to be the visual language which suited best to scientific aspirations of art, developing the areas of kinetic art and op-art. His reliefs in wood and metal created three-dimensional structures that changed with the movement of the viewer. The artist published several graphic portfolios. He exhibited his works at the Venice Biennale (1969, 1972) and participated in the famous exhibition *The Responsive Eye* at the Museum of Modern Art in New York. His works can be found in the most important museum collections of the former Yugoslavia, as well as in the Tate Modern in London and MOMA in New York.

Variation 4 Y H.92, 1992

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 67 × 48 cm
MCH/S/M/1708

dar autora / gift of the artist, 2003

Variation 4 BL-V.H 92, 1992

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 65 × 46 cm
MCH/S/M/1709

dar autora / gift of the artist, 2003

Jerzy Skarżyński

1924, Kraków – 2004, Kraków

Malarz, scenograf teatralny i filmowy, ilustrator, pedagog. W latach 1941–1943 studiował w Kunstgewerbeschule w Krakowie. Po wojnie podjął studia w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych oraz na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej; kończąc obie uczelnie w 1948 roku. Od 1970 był wykładowcą w krakowskiej ASP, a następnie profesorem w Podyplomowym Studium Scenografii. Należał do II Grupy Krakowskiej, formacji artystów skupionych wokół Tadeusza Kantora. Współpracował z żoną Lidią Minticz-Skarżyńską (1920–1994), tworząc wiele scenografii teatralnych i filmowych. Twórczość malarską traktował jako dzieło osobiste, o charakterze prywatnym. Dlatego rzadko pokazywał swoje prace, które wyrosły z ducha surrealizmu.

He was a painter, theatrical and film set designer, illustrator and educator. From 1941 to 1943 he studied at the Kunstgewerbeschule in Cracow. After the war, he continued his studies at the Academy of Fine Arts in Cracow and the Faculty of Architecture at the Cracow University of Technology; graduating from both in 1948. From 1970 he was a lecturer at the Academy of Fine Arts in Cracow, and later a professor at the Postgraduate Stage Design Studio. He was a member of the Second Cracow Group, a formation of artists centered around Tadeusz Kantor. He collaborated with his wife Lidia Minticz-Skarżyńska (1920–1994), creating many theatrical and film set designs. He treated his paintings as a personal, private work. Therefore, he rarely showed his works which grew out of the spirit of surrealism.

Kompozycja abstrakcyjna / Abstract Composition, 1948
gwasz, papier / gouache, paper, 30,5 × 21,5 cm
MCH/S/M/343
zakup Desa, Kraków / purchased from Desa, Cracow, 1978

Kompozycja / Composition, 1948
gwasz, papier / gouache, paper, 30,5 × 21,5 cm
MCH/S/M/344
zakup Desa, Kraków / purchased from Desa, Cracow, 1978

Antoni Starczewski

1924, Łódź – 2000, Łódź

Autor prac malarskich, graficznych, rzeźb, instalacji, obiektów architektonicznych, tkanin i ceramiki. Studiował w latach 1945–1951 w łódzkiej Państwowej Szkole Wyższej Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) na Wydziale Architektury Wnętrz, między innymi u Julii Kotarbińskiej, Elwiry i Jerzego Mazurczyków oraz Władysława Strzemińskiego. Od 1955 związany pracą pedagogiczną z macierzystą uczelnią, w 1991 otrzymał tytuł profesora. Obok działalności artystycznej jego pasją była muzyka (grał na skrzypcach), dołączana w formie nagrań dźwięku do niektórych prac i wystaw. Na początku lat 60. ub. wieku, zafascynowany językiem znaków i symboli, stworzył własny alfabet – litery, pismo i systemy znaków stały się jego główną inspiracją, która przekładała się na kompozycje płaskie (grafika, tkanina) i przestrzenne (ceramika, instalacje, obiekty architektoniczne) o wyraźnych rytmach powtarzanych układów elementów. Jego twórczość, niezwykle różnorodna, nie poddaje się ramom tradycyjnej klasyfikacji, łącząc w sobie wątki sztuki geometrycznej, użytkowej, konceptualnej, procesualnej i performatywnej.

Starzewski's oeuvre features paintings, prints, sculptures, installations, architectural objects, textiles and ceramics. In 1945–1951 he studied at the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Łódź at the Department of Interior Design, among others with Julia Kotarbińska, Elwira and Jerzy Mazurczyk and Władysław Strzemiński. From 1955 Starzewski taught at his alma mater and in 1991 he was awarded the title of professor. Parallel to visual arts he pursued his passion for music (he played the violin), incorporated in the form of sound recordings into some of his works and exhibitions. In the early 1960s, fascinated by the language of signs and symbols, he created his own alphabet. Letters, writing and sign systems became his main inspiration, which got translated into flat (graphics, fabric) and spatial (ceramics, installations, architectural objects) compositions featuring distinct rhythms of repeated arrangements of elements. His oeuvre is extremely diverse, defying the framework of traditional classification, combining the strands of geometric, applied, conceptual, processual or performative art.

rc 1/gc, 1986
kwasoryt, papier, tłoczenie / acid engraving, paper, pressed, 41 × 34 cm
MCH/S/M/831/1
pozyskano z pleneru, Okuninka '86 / acquired from open-air, Okuninka '86

rc 1/gc, 1986
kwasoryt, papier, tłoczenie / acid engraving, paper, pressed, 41 × 34 cm
MCH/S/M/831/2
pozyskano z pleneru, Okuninka '86 / acquired from open-air, Okuninka '86

Grzegorz Wdowicki

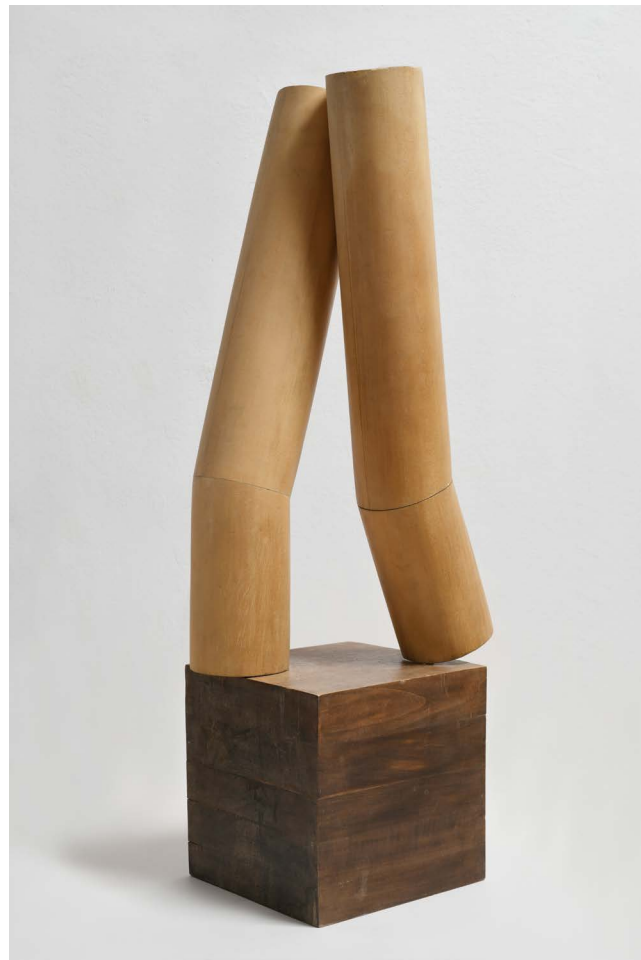
1924, Warszawa – 2002, Warszawa

Studiował na Wydziale Malarstwa w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, dyplom otrzymał w 1951 roku. Zajmował się również rzeźbą i grafiką, był współautorem wielu polichromii kamienic Starego i Nowego Miasta w Warszawie. Od lat 60. ub. wieku tworzył w nurcie abstrakcji geometrycznej prace malarskie i formy reliefowe oraz obiekty przestrzenne przy użyciu prostych, niejednokrotnie monumentalnych brył i płaszczyzn o wyraźnym rygorze geometrycznym.

He studied painting at the Warsaw Academy of Fine Arts, graduating in 1951. He was also a sculptor and graphic artist. Wdowicki co-authored many polychrome paintings of the tenement houses in the Old Town and New Town in Warsaw. Starting with the 1960s the artist's oeuvre featured paintings and relief forms as well as spatial objects inscribed into the geometric abstraction trend with the use of simple and often monumental solids and planes with a clear geometric rigour.

Bez tytułu / Untitled, 1968
drewno lipowe / linden wood, 31 × 26 cm
MCH/S/M/789
pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Forma geometryczna / Geometric form, 1968
drewno lipowe / linden wood, 75 × 19,5 × 19,5 cm
MCH/S/M/711
zakup od autora / purchased from the artist, 1985

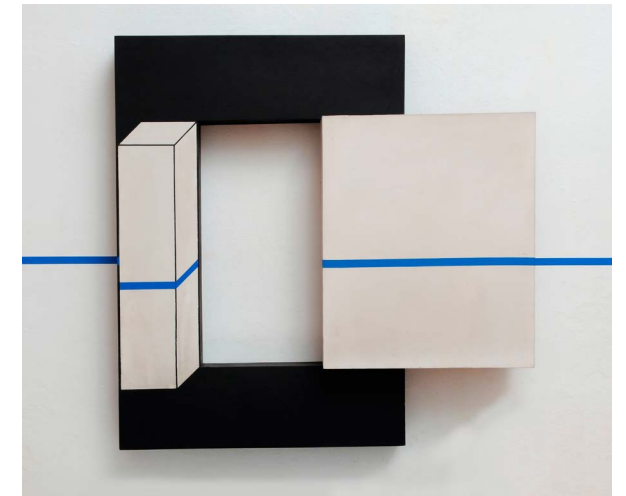
Edward Krasiński

1925, Łuck – 2006, Warszawa

Rzeźbiarz, malarz, autor happeningów; w czasie okupacji w latach 1940–1942 studiował w Staatliche Kunstgewerbeschule w Krakowie, a następnie w latach 1945–1950 w tamtejszej Akademii Sztuk Pięknych, w pracowniach Władysława Jarockiego i Eugeniusza Eibischa. W 1954 przeniósł się do Warszawy, gdzie współpracował z Galerią Krzywe Koło; od 1965 współtworzył Galerię Foksal. Przyjaźnił się z Henrykiem Stażewskim i od 1970 mieszkał w jego pracowni. W 1965 rozpoczął oznaczanie przestrzeni i przedmiotów niebieską linią (niebieską taśmą Scotch Blue) na wysokości 130 cm od poziomu podłogi, co stało się emblematyczne dla całej jego twórczości. Jest uznawany za jednego z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej sztuki konceptualnej.

An artist working in the field of sculpture, painting and happening. During the war (1940–1942) he studied at the Staatliche Kunstgewerbeschule in Cracow and from 1945 to 1950 at the Academy of Fine Arts there in the studios of Władysław Jarocki and Eugeniusz Eibisch. In 1954 the artist moved to Warsaw where he got associated with the Krzywe Koło Gallery. In 1965 Krasiński co-founded the Foksal Gallery. He made friends with Henryk Stażewski and lived in his studio from 1970. In 1965 he began marking spaces and objects with a blue line (Scotch Blue tape) at a height of 130 cm from floor level, which became emblematic of his entire oeuvre. He is considered one of the most prominent representatives of Polish conceptual art.

Intervention, 1981
akryl, sklejka / acrylic, plywood, 100 × 100 × 18 cm
MCH/S/M/497
zakup od autora / purchased from the artist, 1982

Maszynka do mięsa / Meat machine, 1967
technika mieszana / mixed technique, 27 × 10 × 103 cm
MCH/S/M/610
zakup od autora / purchased from the artist, 1983

Stefan Gierowski

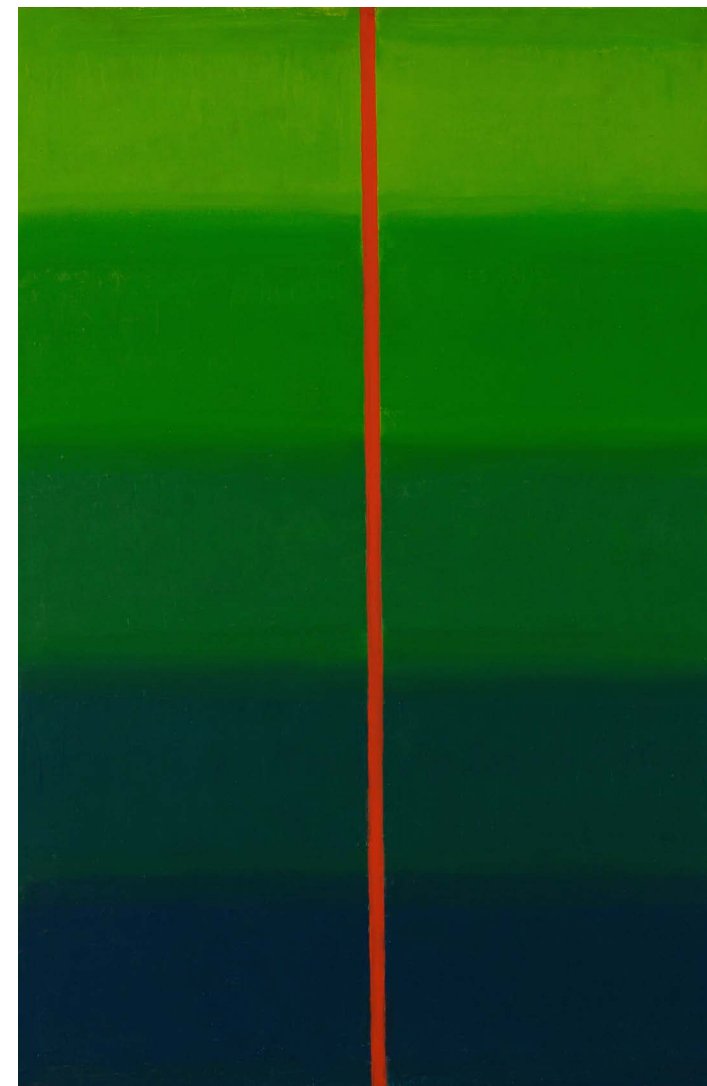
1925, Częstochowa – 2022, Warszawa

Wybitny przedstawiciel polskiej awangardy. Kształcił się w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1945–1948, między innymi w pracowni Zbigniewa Pronaszki i Karola Frycza. Równolegle studiował także historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. W latach 1962–1996 był wykładowcą warszawskiej ASP. Na przełomie lat 50. i 60. ub. wieku współpracował z warszawską Galerią Krzywe Koło. W 1961 jego obrazy były prezentowane na wystawie *15 Polish Painters* w Museum of Modern Art w Nowym Jorku. W 1980 roku został Laureatem Nagrody im. Jana Cybisa. Jego twórczość wyróżniają intensywne zestawienia kolorystyczne, płaszczyzny wypełnione kontrastującymi barwami, które w jednej kompozycji tworzą odmienne przestrzenie; jedne są traktowane płasko, inne przestrzennie, obok kolejnych, drgających plamami barw kładzionych pędzlem. Ryzykowne zestawienia łączą się w zdefiniowaną i odważną całość w twórczości artysty.

An outstanding representative of the Polish avant-garde. He studied at the Academy of Fine Arts in Cracow (1945–1948) in the studios of Zbigniew Pronaszko and Karol Frycz, among others. At the same time, Gierowski studied art history at the Jagiellonian University. From 1962 to 1996 he was a lecturer at the Warsaw Academy of Fine Arts. In the late 1950s and early 1960s the artist collaborated with the Krzywe Koło Gallery in Warsaw. In 1961 his paintings were featured in *15 Polish Painters* exhibition at the Museum of Modern Art in New York. In 1980, the artist was awarded the Jan Cybis Prize. His work is distinguished by intense colour juxtapositions, planes of contrasting colours that create different spaces in a single composition; some treated flatly, others spatially, next to the ones vibrating with patches of color laid down with a brush. Risky juxtapositions result in the defined and bold unity in his oeuvre.

CCCXXXVI, 1975
olej, płótno / oil, canvas, 135 x 135 cm
MCH/S/M/440
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

CCCCXL, 1979
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 65 cm
MCH/S/M/501
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

CCCCXXXVII, 1979
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 65 cm
MCH/S/M/500
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Wanda Gołkowska

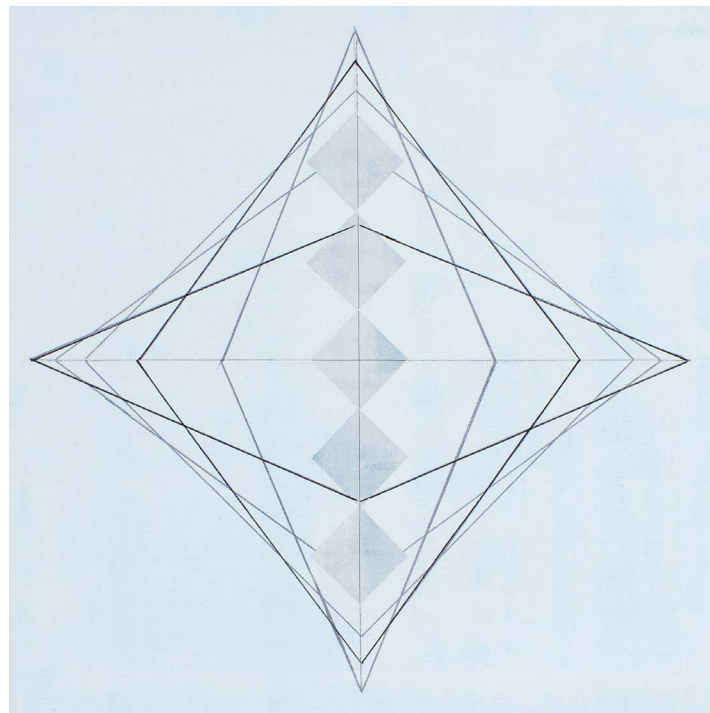
1925, Rzeszów – 2013, Wrocław

Kształciła się w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) we Wrocławiu w latach 1946–1951, w pracowni prof. Eugeniusza Gepperta. W czasie studiów została jego asystentką. Równolegle studiowała polonistykę na Uniwersytecie Wrocławskim. Przez lata była związana pracą pedagogiczną z wrocławską uczelnią artystyczną, w 1991 roku otrzymała tytuł naukowy profesora zwyczajnego. W latach 50. XX wieku współtworzyła grupę Poszukiwania Formy i Koloru, a w latach 60. była członkiem Szkoły Wrocławskiej. Prekursorka polskiego konceptualizmu, brała udział w najważniejszych wydarzeniach artystycznych lat 60. i 70. w Polsce, m.in.: w Plenarach Koszalińskich w Osiekach, w Biennale Form Przestrzennych w Elblągu, Sympozjum Artystów i Naukowców w Puławach, Sympozjum Wrocław'70, Sympozjach Złotego Grona w Zielonej Górze. W kolejnych dekadach uczestniczyła w Międzynarodowych Plenarach dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii organizowanych przez Bożenę Kowalską. Jej twórczość obejmowała malarstwo, rysunek, formy przestrzenne, akcje artystyczne, działania konceptualne, mail-art.

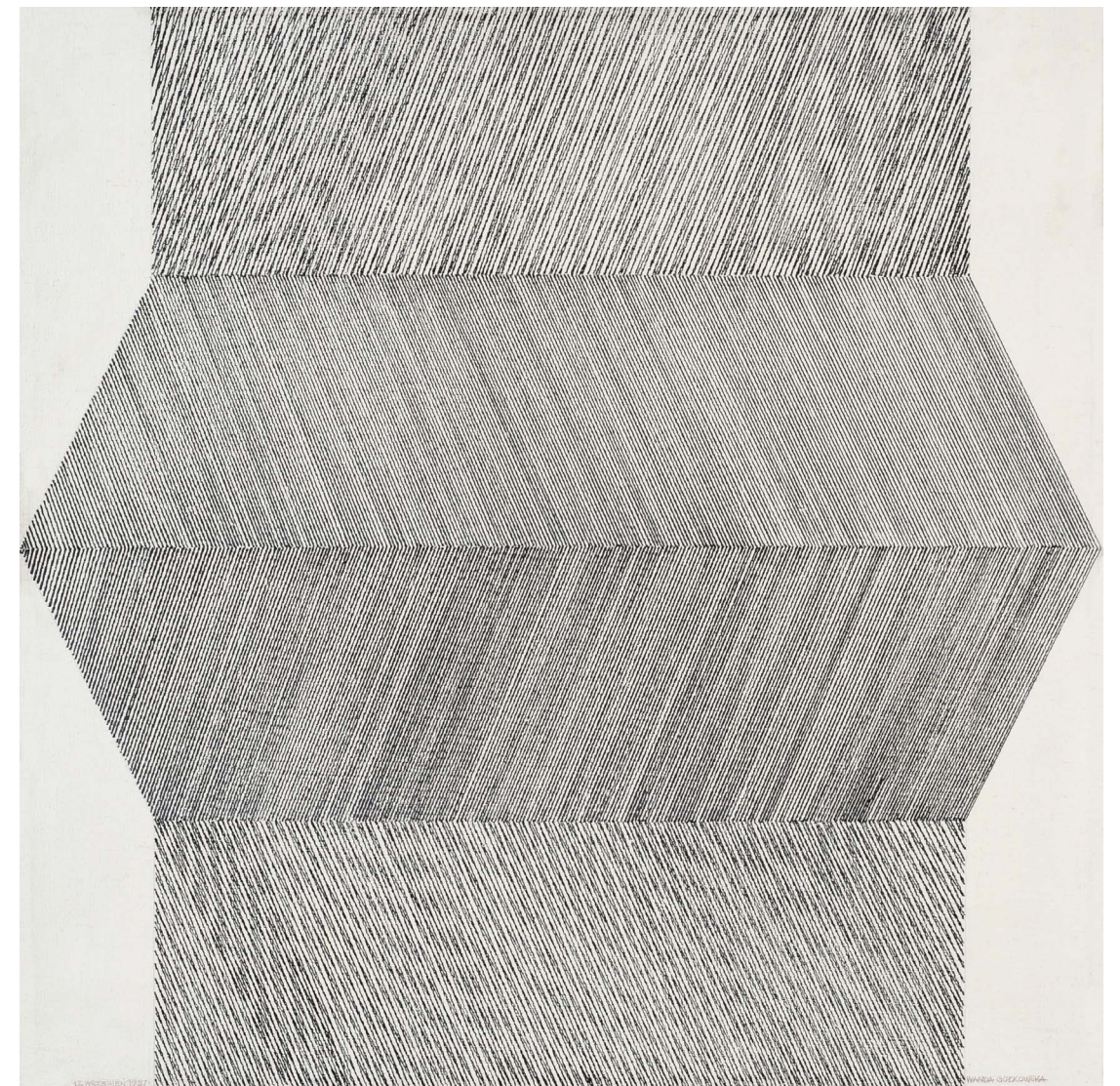
From 1946 to 1951 she studied at the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław, in the studio of Prof. Eugeniusz Geppert. During her studies she became his assistant. At the same time, she was a student of the Polish Department at the University of Wrocław. For years she was teaching at the State Art College in Wrocław. In 1991 she received the full professor title. In the 1950s Gołkowska co-founded the Search for Form and Color Group. In the 1960s she was a member of the Wrocław School. Gołkowska was a precursor of Polish conceptual art. She took part in the most important artistic events of the 1960s and 1970s in Poland, including the Koszalin Open-Air in Osieki, the Biennale of Spatial Forms in Elbląg, the Symposium of Artists and Scientists in Puławy, the Wrocław'70 Symposium, and the Golden Grape Symposia in Zielona Góra. In the following decades, she participated in the International Open-Airs for Artists Using the Language of Geometry, organized by Bożena Kowalska. Her art practice included painting, drawing, spatial forms, art actions, conceptual activities and mail art.

Architektura obrazu Nr 3 / Architecture of Image No. 3, 2002
akryl, płyta MDF / acrylic, MDF board, 62 × 62 cm
MCH/S/M/2034
dar autorki / gift of the artist, 2011

Gwieździsty układ zamknięty / Starry closed system, 2006
akryl, płótno / acrylic, canvas, 55 × 55 cm
MCH/S/M/2035
dar autorki / gift of the artist, 2011

12.IX.1987, 1987
akryl, płótno / acrylic, canvas, 65 × 65 cm
MCH/S/M/846
pozyskano z pleneru, Okuninka '87 / acquired from open-air, Okuninka '87

Friedrich Kracht

1925, Bochum – 2007, Drezno

Niemiecki malarz, grafik, twórca form przestrzennych, projektant form w architekturze i przestrzeni miejskiej. W latach 1947–1949 studiował w Szkole Sztuk Pięknych i Stosowanych w Dortmundzie, następnie w Weimarze, by w 1953 uzyskać dyplom w Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Dreźnie. Od 1953 zamieszkał tam na stałe i działał jako artysta niezależny. Zainspirowany ideami Bauhausu wypracował język formalny bliski sztuce konkretnej. Tworzył prace malarskie i graficzne. Od 1960 wykonywał murale i ściany o charakterze strukturalnym zdobiące elewacje architektoniczne. Projektował fontanny miejskie, elementy wyposażenia placów zabaw dla dzieci. Jego dzieło znaczone matematycznym rygorem, dopowiedziane przemyślanym programem kolorystycznym, ujawnia analityczny charakter opracowań artysty. Od 1984 brał udział w wystawach sztuki konkretnej w Niemczech, na Węgrzech i w Polsce, uczestnicząc między innymi w Międzynarodowych Plenerach Języka Geometrii w Okunince nad Jeziorem Białym (na przestrzeni lat 1986–1998 wziął udział w dziewięciu spotkaniach plenerowych).

He was a German painter, graphic artist, designer of spatial, architectural and urban space forms. From 1947 to 1949 Kracht studied at the School of Fine and Applied Arts in Dortmund, then in Weimar, and finally graduated from the Dresden School of Fine Arts in 1953. He settled in Dresden and worked as an independent artist. Inspired by the ideas of the Bauhaus, he developed a formal language close to concrete art. He created paintings and graphic works. Since 1960 he made murals and structural walls decorating architectural facades. The artist designed urban fountains, elements for children's playgrounds. His work marked by mathematical rigor, complemented by a thoughtful color program, reveals the analytical nature of the artist's studies. Since 1984 he participated in exhibitions of concrete art in Germany, Hungary and Poland. He was a frequent visitor at the International Open-Airs for the Artists Using the Language of Geometry in Okuninka (he took part in nine open-air meetings between 1986 and 1998).

Bez tytułu / Untitled, 1991
akryl, drewno / acrylic, wood, 3 x (31 x 27 x 27 cm)
MCH/S/M/1116
pozyskano z pleneru, Okuninka '91 / acquired from open-air, Okuninka '91

Bez tytułu / Untitled, 1995
akryl, papier / acrylic, paper, 55 x 83,5 cm
MCH/S/M/1414
dar autora / gift of the artist, 1997

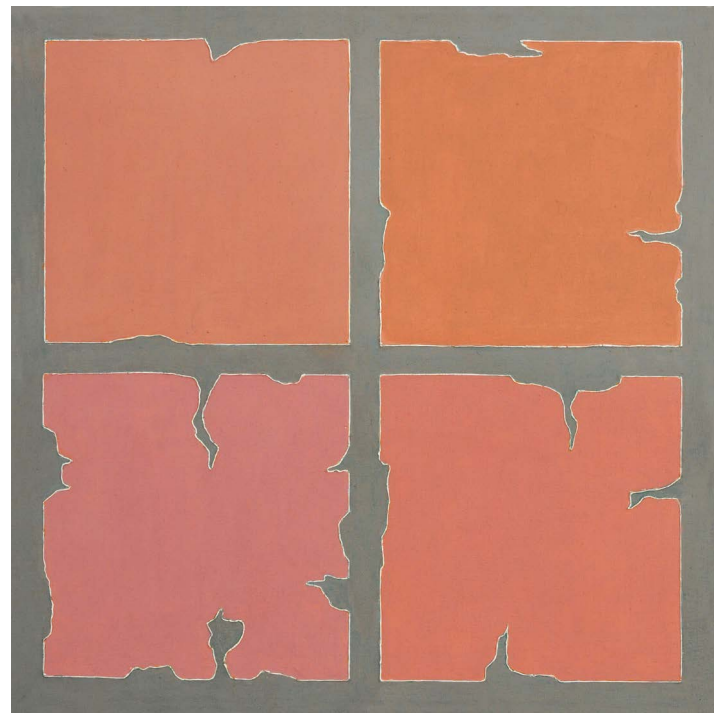
Bez tytułu / Untitled, 1993
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 59,8 x 59,8 cm
MCH/S/M/1187
pozyskano z pleneru, Okuninka '93 / acquired from open-air, Okuninka '93

Maria Michałowska

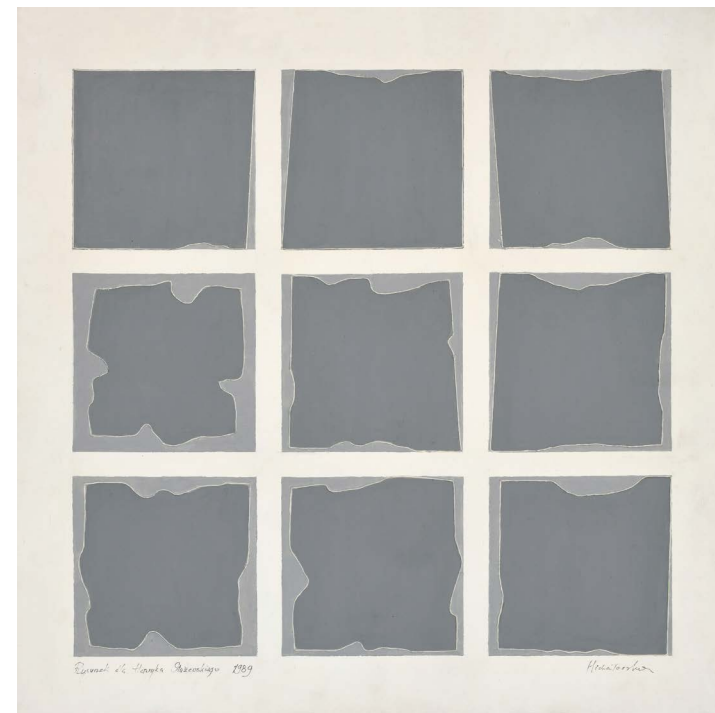
1925, Brzeżany – 2018, Wrocław

Dzieciństwo i młodość spędziła w Warszawie. W latach 1944–1947 mieszkała w Krakowie, gdzie schroniła się po Powstaniu Warszawskim. Od 1947 do śmierci mieszkała we Wrocławiu. W latach 1951–1957 studiowała w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu w pracowni malarstwa prof. Eugeniusza Gepperta. W latach 1965–1976 była członkinią Grupy Wrocławskiej. W początkach jej twórczości widoczne są wpływy koloryzmu, ale w czasie wystawy Grupy Wrocławskiej w Krakowie w 1968 roku prezentowała już malarstwo strukturalne, czego przykładem jest tryptyk *X, Y, Z*. W późniejszym okresie jej twórczość skierowała się w stronę abstrakcji geometrycznej i konceptualizmu. Tworzyła malarstwo, rysunek, kolaże, fotografię, a także akcje plastyczne, z których akcja *Jeden tydzień*, przedstawiona w czasie pleneru w Osiekach w 1970 roku, należy do klasyki tego gatunku w sztuce polskiej XX wieku.

She spent her childhood and youth in Warsaw. From 1944 to 1947 she lived in Cracow, where she fled after the Warsaw Uprising. From 1947 until her death she lived in Wrocław. From 1951 to 1957 she studied at the State College of Fine Arts in Wrocław in the painting studio of Prof. Eugeniusz Geppert. In 1965–1976 she was a member of the Wrocław Group. The influence of colorism is evident in her early work. At the Wrocław Group exhibition in Cracow in 1968 she presented structural painting, exemplified by the triptych *X, Y, Z*. Later her work turned towards geometric abstraction and conceptual art. Michałowska's oeuvre included paintings, drawings, collages, photography as well as actions, of which the action *One Week*, presented during an open-air workshop in Osieki in 1970, belongs to the classics of this genre in 20th century Polish art.

Kwadraty 7 / Squares 7, 1995
akryl, płótno / acrylic, canvas, 42 × 42 cm
MCH/S/M/1253
pozyskano z pleneru, Okuninka '94 / acquired from open-air, Okuninka '94

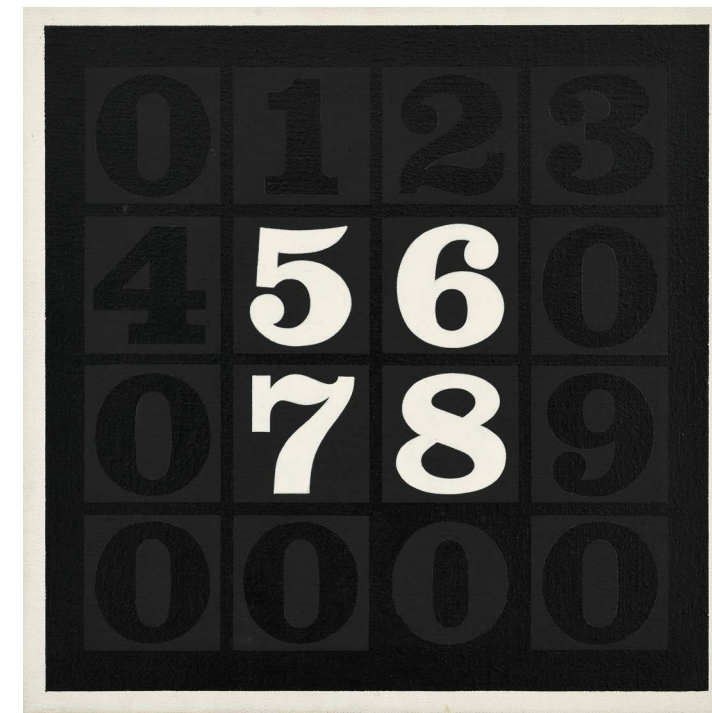
Rysunek dla Henryka Stażewskiego / A drawing for Henryk Stażewski, 1989
akryl, karton / acrylic, carton, 50 × 50 cm
MCH/S/M/2613
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Hans-Albert Walter

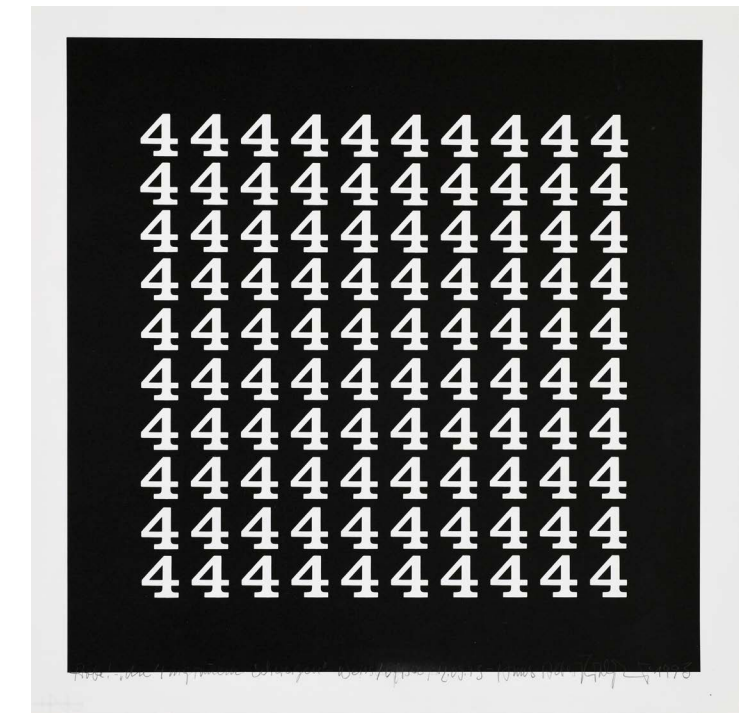
1925, Kolberg – 2005, Diepholz

Niemiecki malarz i grafik. W 1940 roku, w wieku 15 lat, stracił słuch. Mimo tej ułomności studiował w latach 1942–1943 w Meisterschule für Handwerk w Szczecinie, w Akademii Monachijskiej (1946) i Staatliche Kunstschule w Bremie (1950–1952). W 1952 przeniósł się do Düsseldorfu, gdzie w 1954 zaczął pracować jako grafik przemysłowy. Od 1956 brał udział w wielu wystawach i wydarzeniach artystycznych. Jako niezależny artysta pracował od 1962 roku. Uczestniczył w wystawach grupy ZERO. Od 1983 roku mieszkał i pracował w Düsseldorfie i w Diepholz w Dolnej Saksonii. Znany był przede wszystkim ze swoich obrazów liczbowych. Rainer Bessling w 1999 roku opublikował monografię o artyście, która ukazała się w serii wydawniczej *Sztuka Współczesna Dolnej Saksonii*. Napisał wówczas o nim: „Od wczesnych lat 70. zajmuje się wyłącznie liczbami od 0 do 9, z których zastosowania jako tematu malarskiego, wydobywa złożone warianty artystycznej fantazji”.

He was a German painter and graphic artist. In 1940, at the age of 15, he lost his hearing. Despite this handicap, he studied from 1942–1943 at the Meisterschule für Handwerk in Stettin, the Munich Academy (1946) and the Staatliche Kunstschule in Bremen (1950–1952). In 1952 he moved to Düsseldorf, where he got a job as an industrial graphic designer (1954). Walter worked as an independent artist since 1962. He was closely associated with the Düsseldorf avant-garde and participated in the exhibitions of the ZERO group. Since 1983 he lived and worked in Düsseldorf and Diepholz in Lower Saxony. The artist was known primarily for his large-format number paintings. In 1999 Rainer Bessling wrote: "Since the early 1970s, Walter has dealt exclusively with the numbers 0 to 9 and using them as a painting subject he brings out the complex variants of artistic fantasy".

Für Jürgen Weichardt, 1975
akryl, płótno / acrylic, canvas, 40 × 40 cm
MCH/S/M/1350
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 1996

Probe, 1993
druk offsetowy, papier / offset print, paper, 39 × 39 cm
MCH/S/M/2550
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Barbara Szajdzińska-Krawczyk

1925, Kalisz – 2005, Łódź

Studiowała w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi (obecnie Akademia Sztuk Pięknych), którą ukończyła w 1954 roku. Wystawiała obrazy m.in.: na Ogólnopolskiej Wystawie Młodego Malarstwa, Rzeźby i Grafiki w Sopocie w 1959 roku oraz kilkakrotnie na Festiwalu Polskiego Malarstwa Współczesnego w Szczecinie (1964, 1966, 1968, 1970). Wraz z mężem Jerzym Krawczykiem należała do grupy artystycznej „Realisci”, której oboje byli aktywnymi członkami. Twórczość pary artystów wzajemnie na siebie oddziaływała, nie tracąc na niezależności i indywidualności. Podobnie jak jej mąż, posługując się iluzjonistycznie malowanymi ramami, umieszczała jedne obrazy wewnątrz drugich, sugerując wychodzenie postaci i przedmiotów z właściwych im miejsc i przestrzeni.

She studied at the State Art College in Łódź (now the Academy of Fine Arts) from which she graduated in 1954. She exhibited her paintings at the National Exhibition of Young Painting, Sculpture and Graphics in Sopot in 1959 and several times at the Festival of Polish Contemporary Painting in Szczecin (1964, 1966, 1968, 1970). Together with her husband Jerzy Krawczyk she belonged to the art group “Realists” of which they were active members. Both artists influenced each other without losing their independence and individuality. Like her husband, Szajdzińska-Krawczyk used illusionistically painted frames and placed one painting inside another, suggesting the departure of figures and objects from their respective places and spaces.

Okno – remont / Window – renovation, 1967
olej, płótno / oil, canvas, 68 x 55 cm
MCH/S/M/612
zakup od autorki / purchased from the artist, 1984

Cyrk Korona – menażeria / Korona Circus – menagerie, 1963
olej, płótno / oil, canvas, 79 x 130 cm
MCH/S/M/611
zakup od autorki / purchased from the artist, 1984

Benon Liberski

1926, Łódź – 1983, Łódź

Malarz i grafik, jeden z prekursorów polskiego pop-artu. Studia rozpoczął w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi (obecnie Akademia Sztuk Pięknych), które ukończył w 1954 roku na Wydziale Grafiki Propagandowej w Katowicach (filii krakowskiej ASP). Pracował jako pedagog w łódzkiej PWSSP, w latach 1975–1981 pełnił funkcję prorektora uczelni. Był członkiem grupy Malarzy Realistów. Debiutował podczas Światowego Festiwalu Młodzieży i Studentów w Berlinie w 1951, na którym otrzymał I nagrodę za grafikę. Od lat 60. zajmował się głównie malarstwem, które inspirowała sztuka pop-artu. Czerpał ze stylistyki komiksu, stosował skrótowe perspektywiczne, a kształty postaci, zindustrializowanych wnętrz i miast, obwodził zdecydowanym konturem. Rzeczywistość przedstawiana na jego płótnach ma osobny, odrealniony charakter.

He was a painter and graphic artist, one of the precursors of Polish pop art. He began his studies at the State Art College in Łódź (now the Academy of Fine Arts) and graduated from the Department of Propaganda Graphics in Katowice (a branch of the Academy of Fine Arts in Cracow) in 1954. He taught at the Academy of Fine Arts in Łódź and was its pro-rector from 1975 to 1981. Liberski was a member of the Realist Painters group. He made his debut at the World Festival of Youth and Students in Berlin in 1951 where he was awarded the first prize for graphics. From the 1960s onward he was mainly involved in painting inspired by Pop Art. He used comic book stylistics, applied perspective shortcuts, surrounded the shapes of figures, industrialized interiors and cities with definite contours. The reality depicted in his paintings was unreal.

Łódź, 1962
olej, płótno / oil, canvas, 53 x 46 cm
MCH/S/M/452
zakup od autora / purchased from the artist, 1981

Katedra / Cathedral, 1965
olej, płótno / oil, canvas, 45,5 x 51,5 cm
MCH/S/M/453
zakup od autora / purchased from the artist, 1981

Georg Karl Pfahler

1926, Emetzheim – 2002, Emetzheim

Malarz i rzeźbiarz niemiecki. W latach 1950–1954 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Stuttgarcie pod kierunkiem Willi Baumeistera. Po krótkim okresie fascynacji informelem i techniką kolażu zwrócił się ostatecznie ku abstrakcji geometrycznej. W swych pracach wywodzących się z tradycji konstrukttywizmu, podejmował zagadnienie przestrzennej wartości koloru. Pod koniec lat 60. zaczął konstruować struktury trójwymiarowe, w których sugerując ruch zestawiał płaszczyzny barwne. Całą swoją twórczość poświęcił badaniu relacji pomiędzy kolorem, kształtem i przestrzenią. Do dzisiaj pozostaje jednym z czołowych artystów niemieckich XX wieku oraz reprezentantów ruchu color field painting. W 1970 wystawił – obok Günthera Ueckera, Heinza Macka i Thomasa Lenka – na Biennale w Wenecji. W 1981 reprezentował swój kraj na Biennale w São Paulo. Stworzył imponującą ilość prac, które znajdują się w najważniejszych kolekcjach Niemiec i na świecie. W 1999 roku otrzymał zaszczytne zadanie zaprojektowania sali konferencyjnej Rady Starszych w gmachu niemieckiego Reichstagu.

He was a German painter and sculptor. From 1950 to 1954 Pfahler studied at the Academy of Fine Arts in Stuttgart in the studio of Willi Baumeister. After a brief period of fascination with informel and collage the artist turned to geometric abstraction. In his works derived from the tradition of constructivism he addressed the spatial quality of color. In the late 1960s he began constructing three-dimensional structures in which he juxtaposed color planes as to imply movement. He devoted his entire career to exploring the relationship between color, shape and space, a goal he continued to pursue unfailingly until the end of his life. To this day, he remains one of the leading German artists of the 20th century, a representative of the color field painting movement. In 1970 he represented Germany at the Venice Biennale, together with Günther Uecker, Heinz Mack and Thomas Lenk. In 1981 Pfahler represented his country at the São Paulo Biennale. He has created an impressive number of works that can be found in the most important collections in Germany and around the world.

Espan, 1987
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 69 × 69 cm
MCH/S/M/929
pozyskano z pleneru, Okuninka '87 / acquired from open-air, Okuninka '87

Murion Agfhe, 1992
kredka, pisak, papier / crayon, marker, paper, 71 × 71 cm
MCH/S/M/1149
pozyskano z pleneru, Okuninka '92 / acquired from open-air, Okuninka '92

Polska – Espan Nr 23B / Poland – Espan No. 23B, 1975–1986
akryl, płótno / acrylic, canvas, 140 × 140 cm
MCH/S/M/832
zakup od autora / purchased from the artist, 1986

Jan Tarasin

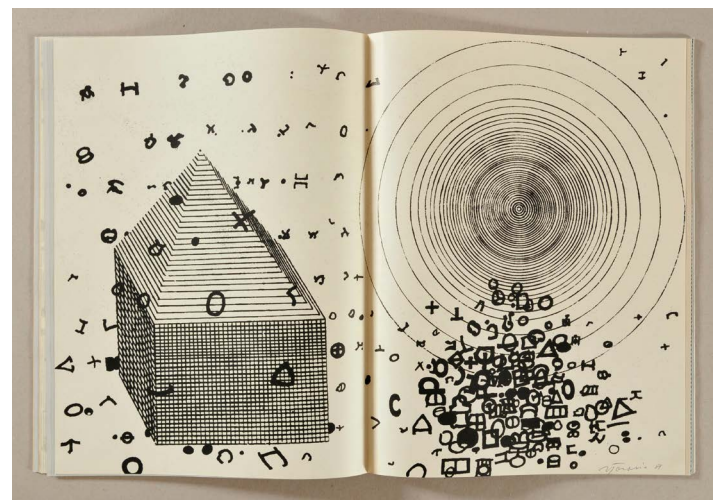
1926, Kalisz – 2009, Warszawa

Malarz i grafik zaliczany do najwybitniejszych polskich twórców II poł. XX wieku. W latach 1946–1951 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowniach Wacława Taranczewskiego i Zbigniewa Pronaszki; w latach 1963–1967 był wykładowcą tej uczelni. W 1948 jako student brał udział w I Wystawie Sztuki Nowoczesnej w Krakowie, a w 1962 został członkiem II Grupy Krakowskiej; w tym samym roku w ramach stypendium odbył podróż artystyczną do Chin i Wietnamu. W 1967 przeniósł się do stolicy, w 1974 rozpoczął pracę w warszawskiej ASP. W 1976 został Laureatem Nagrody im. Cypriana Kamila Norwida, a w 1984 – Nagrody im. Jana Cybisa. Jego twórczość wyróżnia się indywidualnym językiem złożonym z geometrycznych znaków, abstrakcyjnych symboli odnoszących się do świata kształtów i przedmiotów. Przypominają one litery specyficznego i zdefiniowanego alfabetu, które zostały zawieszane w przejrzystych przestrzeniach, uporządkowane w systemowych sekwencjach, ciągach wyrażen i zdań.

A painter and graphic artist considered to be one of the most outstanding Polish artists of the second half of the 20th century. He studied at the Academy of Fine Arts in Cracow in the studios of Wacław Taranczewski and Zbigniew Pronaszko (1946 to 1951) and was a lecturer at the academy from 1963 to 1967. In 1948, still a student, he took part in the 1st Exhibition of Modern Art in Cracow. In 1962 he became a member of the 2nd Cracow Group. In that year he received a scholarship which let him travel to China and Vietnam. In 1967 he moved to Warsaw and in 1974 he began working at the Academy of Fine Arts there. In 1976 he was awarded the Cyprian Kamil Norwid Prize and in 1984 the Jan Cybis Prize. His oeuvre is distinguished by an individual language composed of geometric signs, abstract symbols referring to the world of shapes and objects. They resemble letters of a specific and defined alphabet, suspended in transparent spaces, ordered in systemic sequences, sequences of expressions and sentences.

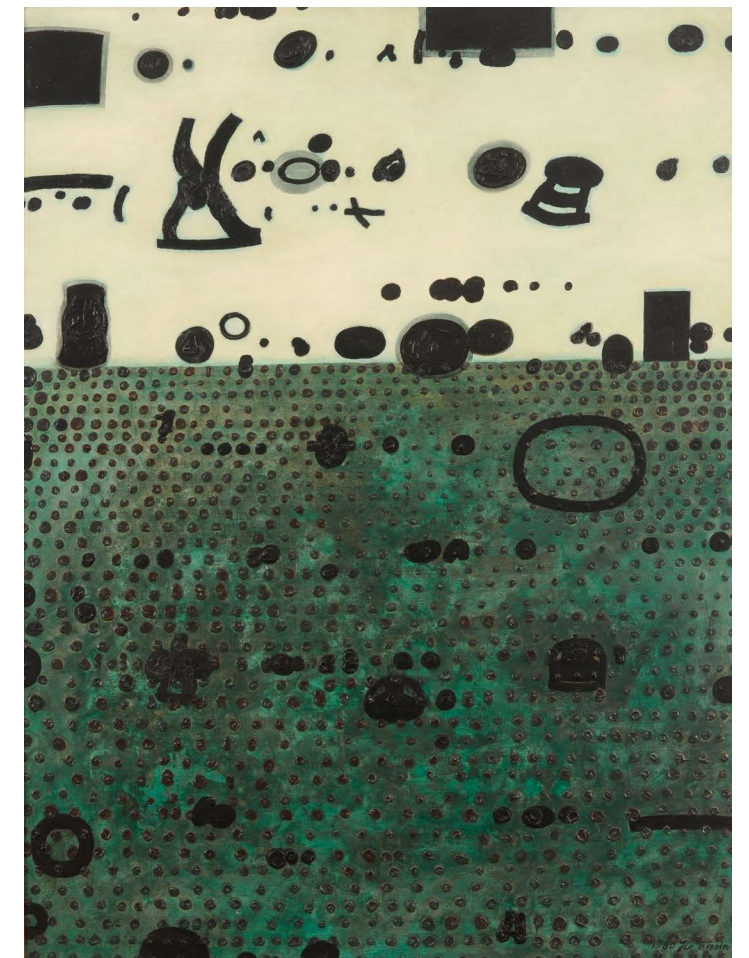
Przedmioty / Objects, 1980
olej, płótno / oil, canvas, 90 x 120 cm
MCH/S/M/706
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

Autoserigrafie (zeszyt) / Autoserigraphies (notebook), 1980/81
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 39,4 x 28,9 cm
MCH/S/M/525
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Sytuacja / Situation, 1984
olej, płótno / oil, canvas, 101 x 80 cm
MCH/S/M/707
zakup od autora / purchased from the artist, 1985

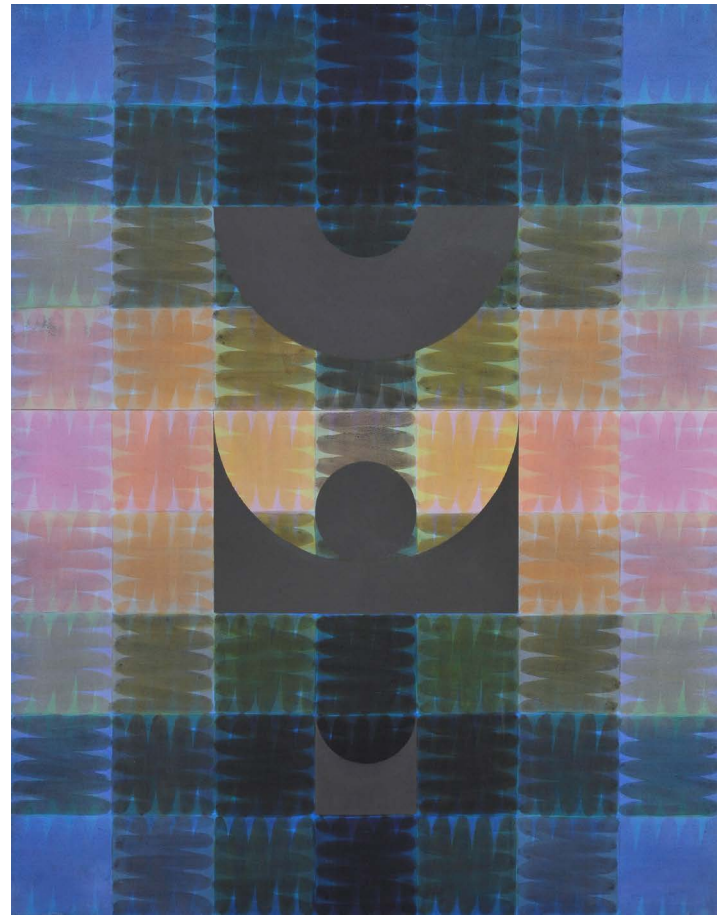
Zapis I / Notation I, 1982
olej, płótno / oil, canvas, 120 x 90 cm
MCH/S/M/519
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Karl-Heinz Adler

1927, Remtengrün/Vogtland – 2018, Drezno

W 1953 ukończył Hochschule für Bildende Künste (Wyższą Szkołę Sztuk Pięknych) w Berlinie Zachodnim, studiował w drezdeńskiej Akademii Sztuki. W latach 1955–1961 wykładał na Wydziale Architektury i Rzeźby Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie. W latach 1988–1995 profesor w Państwowej Akademii Sztuk Pięknych w Düsseldorfie. Należał do nielicznego grona twórców uprawiających sztukę abstrakcji geometrycznej w byłej NRD. Szerszej publiczności był znany jako autor murali z betonu i ceramiki na elewacjach budynków. W latach 1957–1960 tworzył pierwsze geometryczne, systemowo budowane collages. Uprawiał malarstwo, rysunek, collage. Jego twórczość cechowała rytmiczność, dekoracyjność, stonowana i wąska gama kolorystyczna. Interesowała go przestrzeń, którą uzyskiwał drogą nawarstwiania form. W uniwersalnym języku swojej sztuki wyrażał przekonanie o zasadzie nieustannego ruchu i wiecznych przeobrażeniach.

He graduated from the Hochschule für Bildende Künste (College of Fine Arts) in West Berlin in 1953 and then studied at the Dresden Academy of Arts. From 1955 to 1961 he taught at the Department of Architecture and Sculpture at Dresden University of Technology. From 1988 to 1995 he was a professor at the State Academy of Fine Arts in Düsseldorf. He was among a small group of artists practicing geometric abstraction art in the former GDR. He was known to a wider audience as the author of concrete and ceramic murals on building facades. In 1957-1960 he created the first geometric system-built collages. His art practice included painting, drawing and collage. His work was characterized by rhythmic, decorative, subdued and narrow range of colors. He was interested in space obtained by layering forms. In the universal language of his art, he expressed his belief in the principle of constant movement and eternal transformation.

Bez tytułu / Untitled, 1984
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 129 × 100 cm
MCH/S/M/775
pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Bez tytułu / Untitled, 1987
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 59,5 × 41 cm
MCH/S/M/940
pozyskano z pleneru, Okuninka '87 / acquired from open-air, Okuninka '87

Bez tytułu / Untitled, 1987
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 59,5 × 41 cm
MCH/S/M/941
pozyskano z pleneru, Okuninka '87 / acquired from open-air, Okuninka '87

Marian Szpakowski

1926, Zaleszczyki – 1983, Zielona Góra

Malarz, grafik, animator środowiska artystycznego w Zielonej Górze. Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni Hanny Rudzkiej-Cybisowej. Tworzył malarstwo na płótnie, reliefy i kolaże początkowo w duchu postimpresjonizmu. Z czasem swoje zainteresowania skierował w stronę abstrakcji i geometrii. Inicjator Zielonogórskiego Biennale Sztuki Współczesnej *Złote Grono* (1963–1981). Autor reliefu zdobiącego zielonogórską Galerię BWA.

A painter, graphic artist and art animator based in Zielona Góra. He studied at the Academy of Fine Arts in Cracow in the studio of Hanna Rudzka-Cybisowa. His early paintings, reliefs and collages followed the spirit of post-impressionism. Later the artist turned towards abstraction and geometry. Szpakowski initiated the Zielona Góra Biennale of Contemporary Art *Golden Grape* (1963–1981). His relief decorates the Zielona Góra BWA Gallery.

Relief czarny III / Black relief III, 1975

akryl, sklejka / acrylic, plywood, 100 × 100 cm
MCH/S/M/646

zakup od żony autora / purchased from artist's wife, 1983

Relief biały II / White relief II, 1968

akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 84,5 × 85,5 cm
MCH/S/M/526

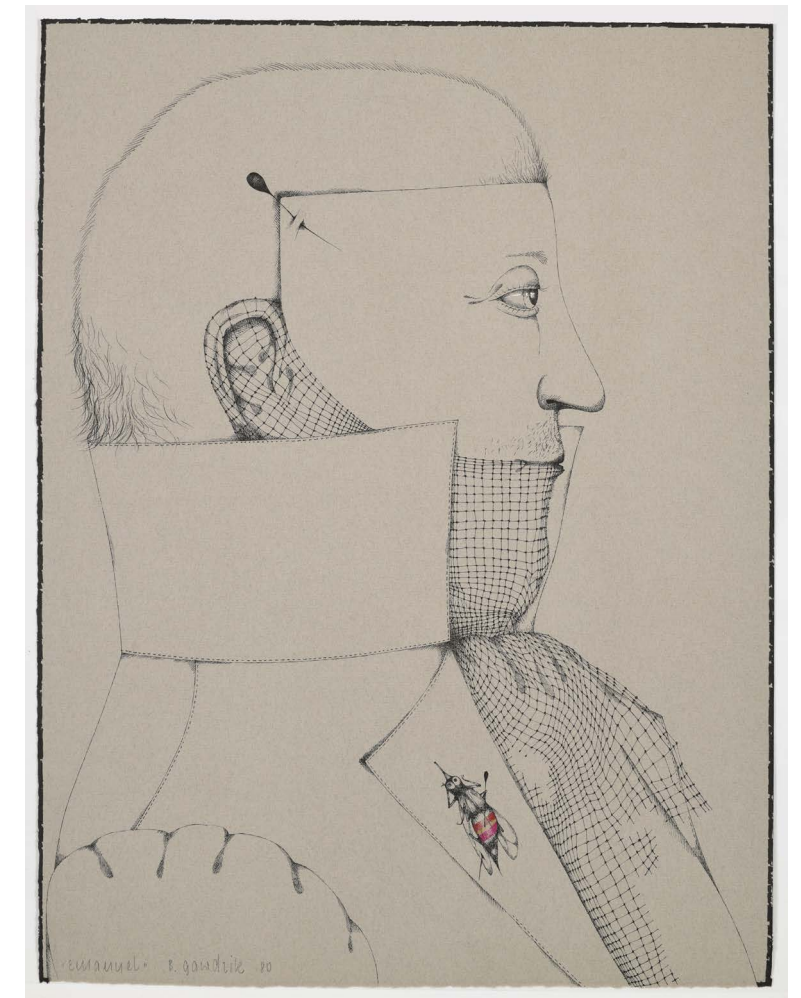
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Barbara Gawdzik-Brzozowska

1927, Katowice – 2010, Zakopane

Absolwentka Zawodowej Szkoły Krawieckiej w Krakowie. Studiowała na Wydziale Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem prof. Eugeniusz Eibischa, dyplom z grafiki uzyskała w pracowni prof. Konrada Szrednickiego w 1952 roku. Uprawiała rysunek, malarstwo ścienne, projektowanie architektoniczne i użytkowe. Jej twórczość wpisuje się w złoty okres polskiej ilustracji (1960–1980). Jej rysunki należą do jednych z najciekawszych i najoryginalniejszych w sztuce polskiej. Posługując się piórkami i tuszem, stworzyła galerię ludzkich typów i charakterów, do tego całą menażerię „zwierzostworów”, gdzie humor i groteska zostały doprawione ironią, zachwycając mistrzostwem ręki, linią zwiewną, subtelną i „delikatną jak włos”.

She graduated from the School of Tailoring in Cracow. She studied at the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Cracow under Prof. Eugeniusz Eibisch. She received her diploma in graphic design in the studio of Prof. Konrad Szrednicki in 1952. Her art practice included drawing, wall painting, architectural and applied design. Her oeuvre belongs to the golden period of Polish illustration (1960–1980). Her drawings are considered to be one of the most interesting and original in Polish art. Using pen and ink, she created a gallery of human types and characters, including a whole menagerie of “animals” where humor and grotesque were supplemented with irony, delighting with the mastery of her hand, airy, subtle and “as fine as hair” lines.

Emanuel, 1980

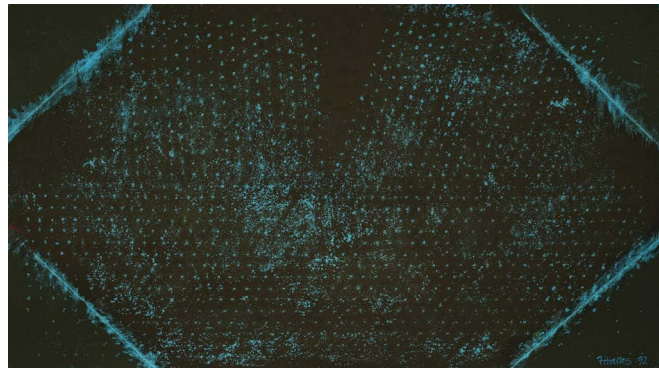
tusz, papier / ink, paper, 48,5 × 32,7 cm
MCH/S/M/2508

dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

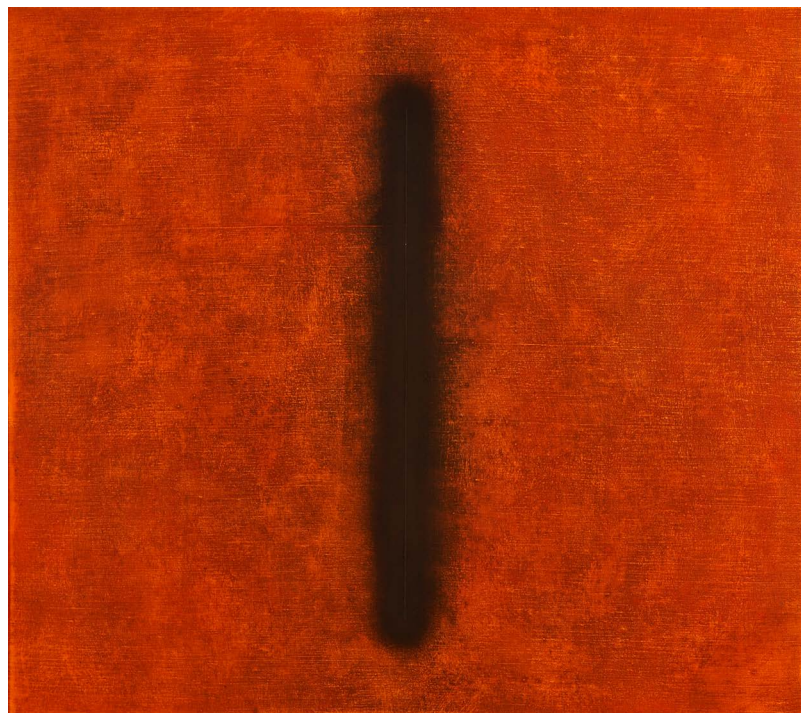
Józef Hałas

1927, Nowy Sącz – 2015, Wrocław

Studiował na Wydziale Ceramiki i Szkła Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu (obecnie Akademia Sztuk Pięknych), którą ukończył w 1954 roku. Był profesorem macierzystej uczelni. Współtworzył istniejącą w latach 1956–1964 Grupę X, a od 1961 należał do Szkoły Wrocławskiej. Jego malarstwo inspirował motyw krajobrazowy zapamiętany z Sądecczyzny. Nadając przestrzeni natury formę syntezy i znaku, artysta swym malarstwem zbliżył się do nurtu abstrakcji. Jego twórczość cechowała poetyckość i liryzm, będące pochodną kolorystyki, stosowanych faktur oraz specyficznego klimatu emanującego ze zrytmizowanych kompozycji. Jego twórczość pokazywana była szeroko w Polsce i na świecie.

Bez tytułu / Untitled, 1992
gwasz, papier / gouache, paper, 48 × 84,7 cm
MCH/S/M/1249
pozyskano z pleneru, Okuninka '94 / acquired from open-air, Okuninka '94

NS 2, 1989
olej, płótno / oil, canvas, 115 × 130 cm
MCH/S/M/1213
dar autora / gift of the artist, 1994

Studied at the Department of Ceramics and Glass of the State College of Fine Arts in Wrocław (now the Academy of Fine Arts), from which he graduated in 1954. He was a professor at his alma mater. He co-founded Group X, which functioned from 1956 to 1964. From 1961 Hałas belonged to the Wrocław School. His painting was inspired by the landscape motives from the Nowy Sącz region. Giving the space of nature the form of synthesis and sign, the artist came close to the trend of abstraction in his paintings. His work was characterized by poeticism and lyricism, being a derivative of the colors, textures and the specific atmosphere emanating from the rhythmic compositions. His work has been shown widely in Poland and around the world.

Ludwig Wilding

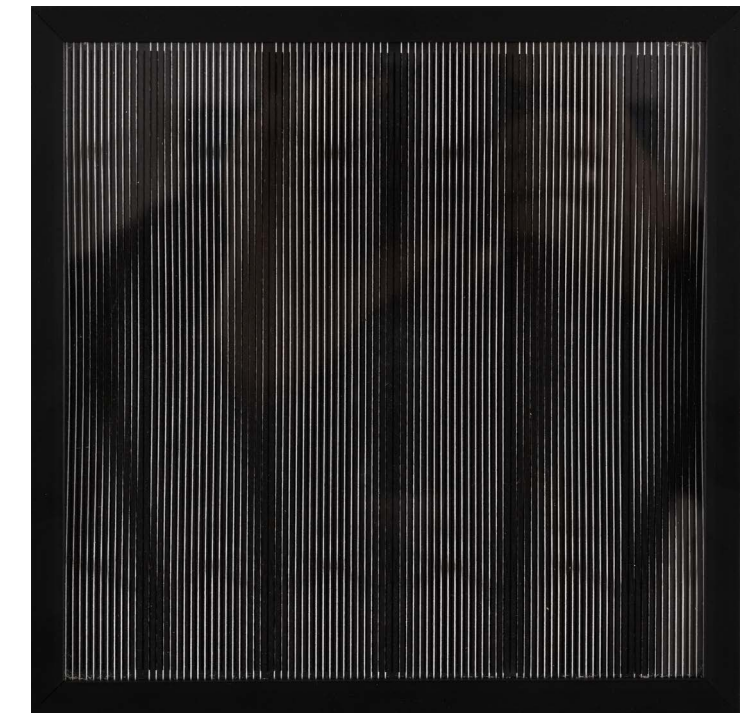
1927, Grünstadt – 2010, Buchholz

Kształcił się na kierunkach historii sztuki i filozofii Uniwersytetu w Mainz, a następnie w Akademii Sztuk Pięknych w Stuttgarcie. W 1960 nawiązał kontakt z artystami francuskiej Groupe de Recherche d'Art Visuel (GRAV), a w 1965 został członkiem grupy Nouvelle Tendance, z którą wziął udział w wystawie w Musée des Art Decoratives w Paryżu. Tego samego roku jego prace zostały pokazane na wystawie *The Responsive Eye* w MOMA w Nowym Jorku. Prace Wildinga to trójwymiarowe struktury utrzymane w bieli i czerni, które tworzą zmieniające się wzory w zależności od kąta patrzenia oglądającego; dezorientują ostrość widzenia i zaburzają wrażenie rzeczywistości trójwymiarowej przestrzeni. Artysta badał problemy percepcji wizualnej przestrzeni, tworząc trójwymiarowe iluzje optyczne przy zastosowaniu wielu fenomenów związanych z iluzją, anamorfozą, zaburzeniami perspektywy, fraktalami czy wzorami *muaré* w ruchu. Jego prace kwestionują nasze konwencjonalne postrzeganie przestrzeni i trójwymiarowej rzeczywistości. Sam Wilding lubił określać swoją sztukę mianem „sztuki irytującej” oko.

He studied art history and philosophy at the University of Mainz, and later at the Academy of Fine Arts in Stuttgart. In 1960 he established contacts with the members of the French Groupe de Recherche d'Art Visuel (GRAV). In 1965 joined the Nouvelle Tendance group with which he participated in an exhibition at the Musée des Art Decoratives in Paris. In same year his work was shown at the exhibition *The Responsive Eye* at MOMA in New York. Wilding's works are three-dimensional structures, rendered in white and black which create changing patterns depending on the viewing angle; they confuse the focus of vision and disturb the impression of the reality of three-dimensional space. The artist explored the problems of the visual perception of space, creating three-dimensional optical illusions using phenomena related to illusion, anamorphosis, perspective disruption, fractals or *muaré* patterns in motion. His works challenge our conventional perception of space and three-dimensional reality. Wilding liked to refer to his art as "art that irritates" the eye.

Objekt – Multiple mit scheinbewegung, SCHB XI, 1995
płyta pilśniowa, pleksiglas, technika mieszana / fibreboard, plexiglass, mixed technique, 18,5 × 18,5 × 4,5 cm
MCH/S/M/2461
dar autora / gift of the artist, 2004

Objekt – Stereoskopisches multiple, LPSR II, 1998
płyta pilśniowa, pleksiglas, technika mieszana / fibreborad, plexiglass, mixed technique, 18,5 × 18,5 × 1,5 cm
MCH/S/M/2460
dar autora / gift of the artist, 2004

Danuta Lewandowska

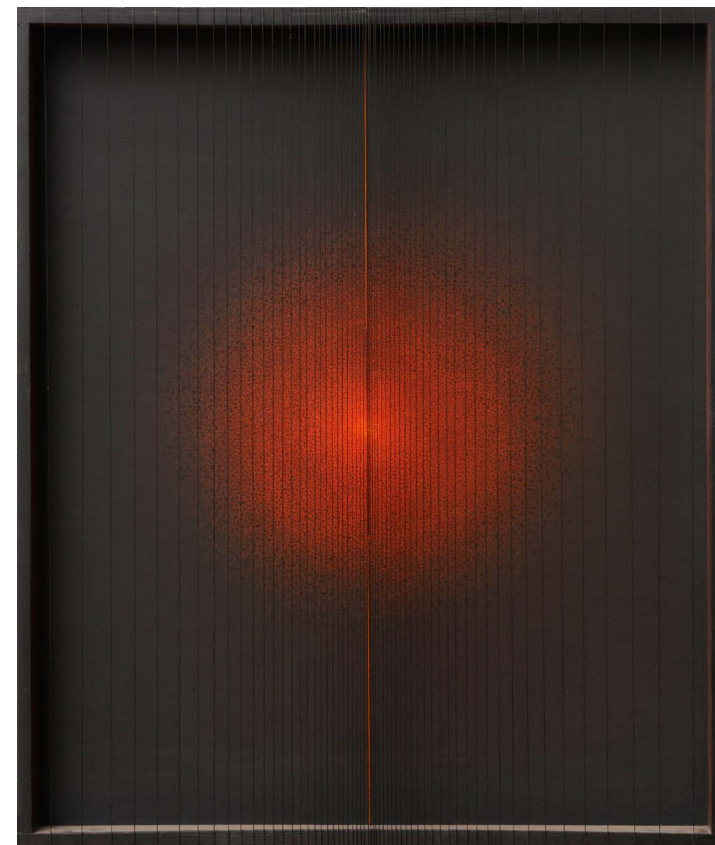
1927, Warszawa – 1977, Warszawa

Malarka i architekt wnętrz, w latach 1950–1955 studiowała w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych na Wydziale Architektury Wnętrz, między innymi w pracowni Jerzego Sołtana. Od 1958 do 1977 roku wykładała w macierzystej uczelni. W pracach malarskich stosowała zazwyczaj centralne układy kompozycyjne oparte na zarysie okręgu wyłaniającego się z ciemnych płaszczyzn. Subtelna kolorystyka i niemal efemeryczna forma koła wykreślana przez rozchodzące się linie/struny stanowią wyróżniający się charakter twórczości Lewandowskiej.

A painter and interior designer. From 1950 to 1955 she studied at the Warsaw Academy of Fine Arts in the Interior Design Department in the studio of Jerzy Sołtan among others. From 1958 to 1977 she taught at her alma mater. In her paintings she usually used central compositional arrangements, based on the outline of a circle emerging from dark planes. Subtle colors and the almost ephemeral form of the circle marked by diverging lines/strings create the distinctive character of Lewandowska's work.

Kompozycja Nr 45 / Composition No. 45, 1976
technika mieszana / mixed technique, 75,5 × 63 cm
MCH/S/M/388
zakup Salon Plastyki Współczesnej w Warszawie /
purchased from Contemporary Art Salon in Warsaw, 1978

Kompozycja nr 8 / Composition No. 8, 1977
technika mieszana / mixed technique, 76 × 64 cm
MCH/S/M/513
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Jerzy Fedorowicz

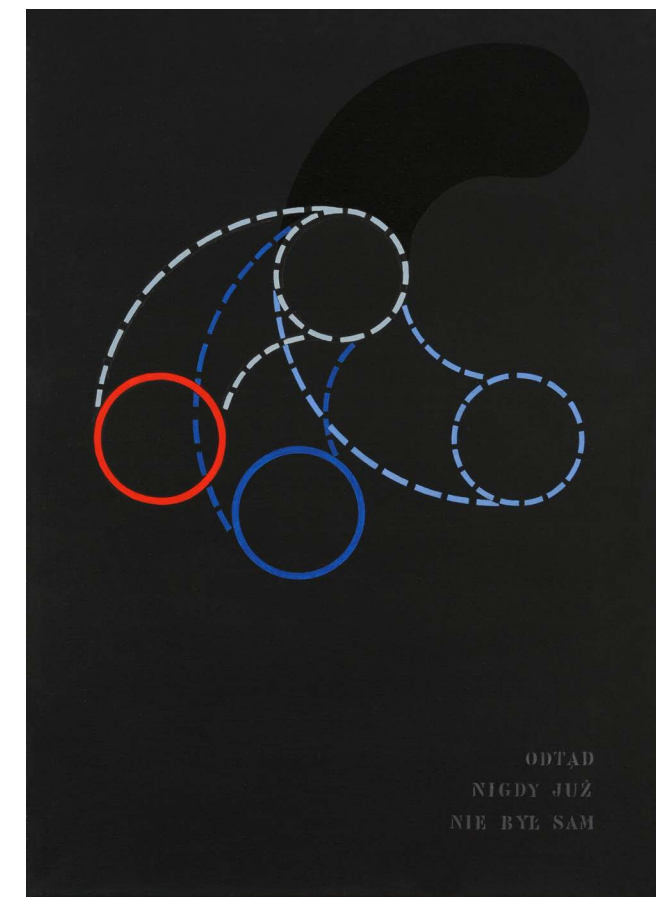
1928, Pruszków – 2018, Warszawa

Ludmiła Popiel

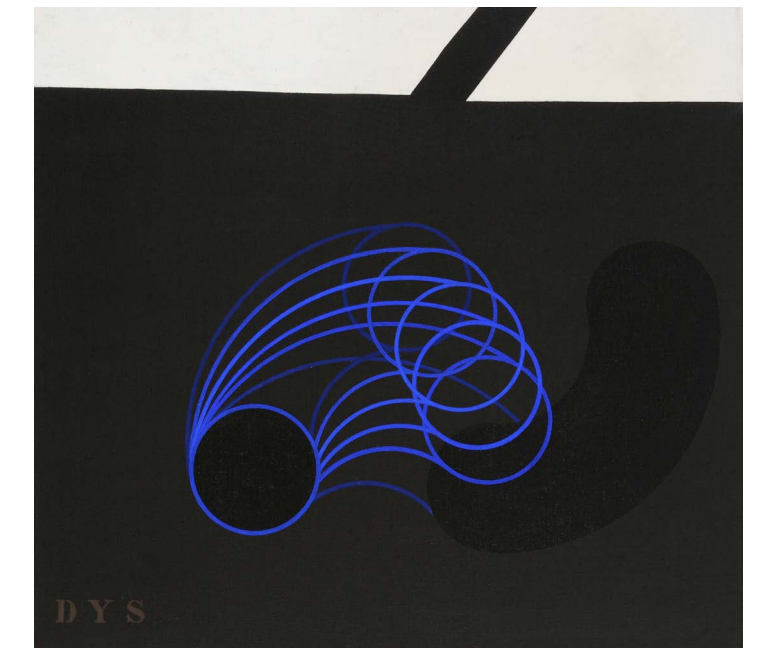
1929, Zarównie – 1988, Warszawa

Ukończyli Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie w 1954 roku. Artyści plastycy, projektanci, wybitni przedstawiciele polskiego nurtu awangardowego i konceptualnego. Brali udział w wystawach grupowych, problemowych, sympozjach i spotkaniach artystycznych. Byli inicjatorami, organizatorami i uczestnikami Spotkań Artystów i Teoretyków Sztuki w Osiekach (1963–1981), które zapoczątkowały kolejne spotkania polskiego ruchu awangardowego. Obok twórczości indywidualnej wiele prac wykonywali wspólnie. Prace indywidualne z lat 60. XX wieku to kompozycje abstrakcyjne w rygorze geometrycznym. W latach 70. i 80. w tekstach i działaniach, w większości wspólnych, eksplorowali zjawiska postrzegania, zależności między pojęciem, mitem a rzeczywistością, pomiędzy fikcją a rzeczywistością i psychologicznymi uwarunkowaniami percepcji. Poruszali kwestie ekologiczne zarówno w proponowanych rozwiązaniach urbanistycznych, jak i w postulatach oszczędności środków artystycznego przekazu (teoria niskiej aktywności Jerzego Fedorowicza rozwijana od 1975).

Visual artists, designers, prominent representatives of the Polish avant-garde and conceptual art. They graduated from the Academy of Fine Arts in Cracow in 1954. Popiel and Fedorowicz participated in numerous group exhibitions, theme exhibitions, symposia and art meetings. They were the initiators, organizers and participants of the Meetings of Artists and Art Theoreticians in Osieki (1963-1981) which gave an impetus to subsequent meetings of the Polish avant-garde movement. In addition to their individual work, they realised many works together. Their individual works from the 1960s were abstract compositions following geometric rigor. In the 1970s and 1980s in texts and actions, most of them joint, they explored the phenomena of perception, the relationship between concept, myth and reality, between fiction and reality and the psychological conditions of perception. They related to ecological issues both in their urbanistic concepts and postulates for the austerity of artistic means. (Jerzy Fedorowicz's Low Activity Theory developed since 1975).

Odtąd nigdy już nie był sam / From then on, he was never alone, 1985
akryl, płótno / acrylic, canvas, 81,5 × 60,5 cm
MCH/S/M/752
pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Dys, 1986
akryl, płótno / acrylic, canvas, 65 × 60 cm
MCH/S/M/823
pozyskano z pleneru, Okuninka '86 / acquired from open-air, Okuninka '86

Władysław Hasiór

1928, Nowy Sącz – 1999, Kraków

W 1952 roku ukończył Liceum Sztuk Plastycznych (Szkoła Kenara) w Zakopanem. W latach 1952–1957 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w pracowni Mariana Wnuka. W latach 1957–1968 pracował jako nauczyciel w LSP w Zakopanem. Wykładał w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu w latach 1970–1971. Już w czasie studiów zaczął tworzyć pierwsze asambláže – reliefowe płótna o zróżnicowanej fakturze, które wzbogacał o znalezione, porzucone i nikomu niepotrzebne już przedmioty. Dzięki tym przypadkowym zestawieniom, jego prace zyskiwały nowy wymiar i posmak poetyckiej metafory. Należał do grona najbardziej cenionych artystów powojennych. W 1984 powstała w Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem Galeria Autorska Władysława Hasióra. Miasto Zakopane artysta przekazał całą swoją spuściznę. Tutaj został pochowany na Pęksowym Brzyzku.

In 1951 he graduated from the Kenar Art School in Zakopane. From 1952 to 1957 Hasiór studied sculpture at the Academy of Fine Arts in Warsaw with Professor Marian Wnuk. From 1957 to 1968 he was a teacher at his former art school in Zakopane. From 1970–1971 he taught at the State Art College in Wrocław. Already during his studies he began creating his first assemblages - relief canvases of mixed textures enriched with found, abandoned and no longer needed objects. Thanks to these accidental juxtapositions his works gained a new dimension and flavor of a poetic metaphor. Despite the controversial nature of his works, he was one of the most respected postwar artists. In 1984 the Władysław Hasiór Gallery was established. It was associated with the Tatra Museum in Zakopane. To this city the artist bequeathed his entire legacy. He was buried at Pęksowy Brzyzek graveyard.

Rusalka przedwojenna / Pre-war rusalka, 1990
assamblage, 130 × 60 × 25 cm
MCH/S/M/1293
dar autora / gift of the artist, 1996

Tadeusz Łapiński

1928, Rawa Mazowiecka – 2016, Floryda

Studiował w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, którą ukończył w 1955 roku. Dyplom z malarstwa uzyskał w pracowni Artura Nachta-Samborskiego oraz z grafiki pod kierunkiem Józefa Pakulskiego. Jego wczesne malarstwo materii wpłynęło na charakter jego prac litograficznych, którymi zainteresował się po 1958 roku. W 1968 osiedlił się na stałe w Stanach Zjednoczonych. W 1972 podjął pracę jako wykładowca na Uniwersytecie Maryland. Głównym obiektem jego zainteresowań była litografia barwna, tęczowo drukowana o geometrycznym rysunku form. Jego eksperymenty graficzne z wykorzystaniem wielokrotnego drukowania przyniosły mu uznanie zarówno w USA, jak i wielu krajach świata. Przykłady jego twórczości znajdują się w najważniejszych galeriach i muzeach na całym świecie, m.in.: w Museum of Modern Art w Nowym Jorku, Whitney Museum, Miami Museum of Modern Art, Albertina Museum w Wiedniu. Za wybitne osiągnięcia na polu sztuki został odznaczony Złotym Medalem „Gloria Artis”.

Cosmoscope III, 1975
litografia barwna, papier / colored lithography, paper, 76 × 38 cm
MCH/S/M/434
zakup od autora / purchased from the artist, 1980

He studied at the Warsaw Academy of Fine Arts from which he graduated in 1955 receiving his painting diploma in the studio of Artur Nacht-Samborski and printmaking diploma in the studio of Józef Pakulski. His early painting influenced the character of his lithographic works which he started focusing on after 1958. In 1968 he settled permanently in the United States. In 1972 Łapiński became a lecturer at the University of Maryland. His oeuvre focused on color lithography, rainbow printed with geometric drawing of forms. His graphic experiments using multiple prints brought him recognition in the USA and many countries around the world. His works can be found in major galleries and museums, including the Museum of Modern Art in New York, the Whitney Museum, the Miami Museum of Modern Art, and the Albertina Museum in Vienna. The artist was awarded the “Gloria Artis” Gold Medal for his outstanding achievements in the field of art.

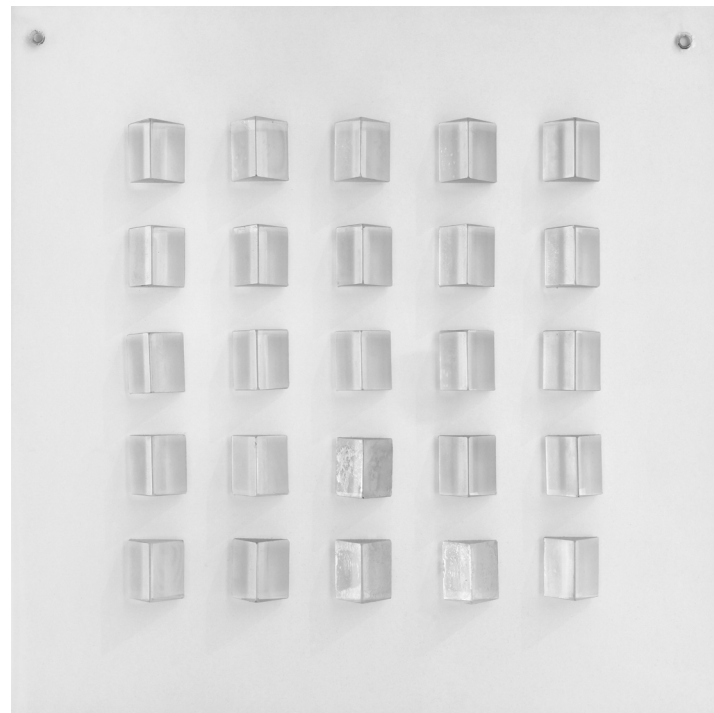
Tryptyk / Triptych, 1974/75
litografia barwna, papier / colored lithography, paper, 106 × 69 cm
MCH/S/M/432
zakup od autora / purchased from the artist, 1980

Jerzy Rosołowicz

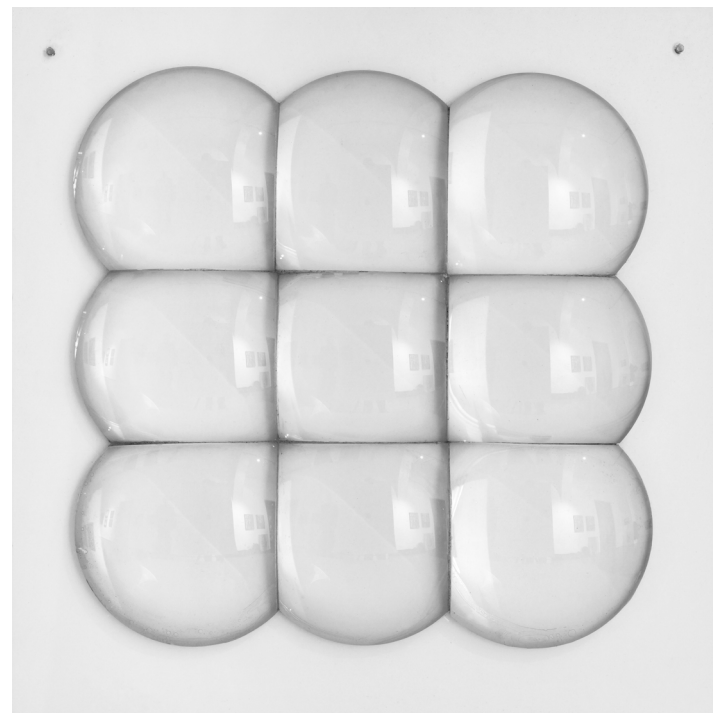
1928, Winniki – 1982, Wrocław

Malarz, twórca obiektów, autor działań konceptualnych (akcji artystycznych), w latach 1948–1953 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu. Współzałożyciel Szkoły Wrocławskiej (Grupy Wrocławskiej), pod koniec lat 60. ub. wieku współpracował z wrocławską Galerią pod Moną Lisą. W 1969 otrzymał nagrodę im. Cypriana Kamila Norwida. Brał udział w najważniejszych wydarzeniach artystycznych lat 60. i 70. w Polsce związanych ze sztuką konceptualną, m.in.: w Plenerach Koszalińskich w Osiekach, Sympozjum Wrocław'70, Sympozjach Złotego Grona w Zielonej Górze. Autor koncepcji „świadomego działania neutralnego” według której twórczość miała być bezinteresowną działalnością człowieka. Prace malarskie Rosołowicza przypominały kompozycje organicznych tworów komórkowych widzianych przez szkło powiększające. W swoich pracach/obiektych wykorzystywał szklane soczewki (szkło optyczne) z których budował geometryczne układy powielające i deformujące obraz postrzeganej przez nie rzeczywistości. Tworzył także projekty „urządzeń” i „obektów” o charakterze konceptualnym.

A painter and creator of objects, involved in conceptual activities (artistic actions). He studied at the State Art College in Wrocław from 1948 to 1953. A co-founder of the Wrocław School (Wrocław Group). In the late 1960s Rosołowicz collaborated with the Mona Lisa Gallery in Wrocław. In 1969 he received the Cyprian Kamil Norwid Award. He participated in the most important artistic events of the 1960s and 1970s in Poland related to conceptual art, including the Koszalin Open-Airs in Osieki, the Wrocław'70 Symposium, the Golden Grape Symposia in Zielona Góra. He coined the concept of "conscious neutral action", according to which creativity was supposed to be a disinterested human activity. Rosołowicz's paintings resembled compositions of organic cellular creations seen through a magnifying glass. In his works/objects he used glass lenses (optical glass) from which he built geometric arrangements that duplicated and deformed the image of the reality as perceived by them. He also designed "devices" and "objects" of a conceptual nature.

Neutronikon, 1974
szkło, pryzmaty / glass, prisms, 35 × 35 cm
MCH/S/M/439
zakup od autora / purchased from the artist, 1980

Neutronikon, 1970
szkło, soczewki / glass, lenses, 35 × 35 cm
MCH/S/M/210
zakup od autora / purchased from the artist, 1975

Artur Brunsz

1929, Warszawa

W latach 1957–1960 studiował historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Jeden z klasyków polskiej awangardy artystycznej. Brał udział przy organizacji wystaw w Galerii Krzywe Koło w Warszawie (1963–1966). Uczestnik imprez z udziałem przedstawicieli awangardy powojennej: Plenerów Koszalińskich w Osiekach (1964, 1966); Biennale Form Przestrzennych w Elblągu (1965); Sympozjum Złotego Grona w Zielonej Górze (1967); Międzynarodowych Plenerów dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii w Białowieży i w Okunince. W latach 70. i 80. minionego wieku współpracował jako asystent prof. Günthera Ueckera przy realizacji scenografii do oper Wilhelma Richarda Wagnera: *Parsifal*, *Tristan i Izolda* (Stuttgart, 1976, 1981), *Lohengrin* (Bayreuth, 1979). W 1976 był stypendystą Folkwang Museum Essen. Swoje dociekania w sztuce koncentrował na barwie, ujawniając w pełni jej intensywność lub zamalowując bielą i pozostawiając jej ledwie dostrzegalny znak. Jego rzeźba jest częścią grupowej kompozycji w Al. Tysiąclecia w Elblągu.

He studied art history at the University of Warsaw from 1957 to 1960. Brunsz is one of the classics of the Polish artistic avant-garde. He participated in organizing exhibitions at the Krzywe Koło Gallery in Warsaw (1963–1966). He took part in the events featuring the representatives of the post-war avant-garde: Koszalin Open-Air in Osieki (1964, 1966); Biennale of Spatial Forms in Elbląg (1965); Golden Grape Symposium in Zielona Góra (1967); International Open-Air for Artists Using the Language of Geometry in Białowieża and Okuninka. In the 1970s and 1980s, he collaborated with Prof. Günther Uecker in the production of set designs for Wilhelm Richard Wagner's operas: *Parsifal*, *Tristan and Isolde* (Stuttgart, 1976, 1981), *Lohengrin* (Bayreuth, 1979). In 1976, he was awarded a scholarship from the Folkwang Museum Essen. His art research is focused on color, fully revealing its intensity or painting it white and leaving its barely perceptible sign. His sculpture is featured in a group composition on Millennium Avenue in Elbląg.

Obraz III z cyklu Światło / Picture III from the series Light, 1992
akryl, płótno / acrylic, canvas, 36 × 46 cm
MCH/S/M/1175
pozyskano z pleneru, Okuninka '92 / acquired from open-air, Okuninka '92

Obraz II z cyklu Światło / Picture II from the series Light, 1992
akryl, płótno / acrylic, canvas, 55 × 46 cm
MCH/S/M/1139
pozyskano z pleneru, Okuninka '91 / acquired from open-air, Okuninka '91

Mieczysław Wiśniewski

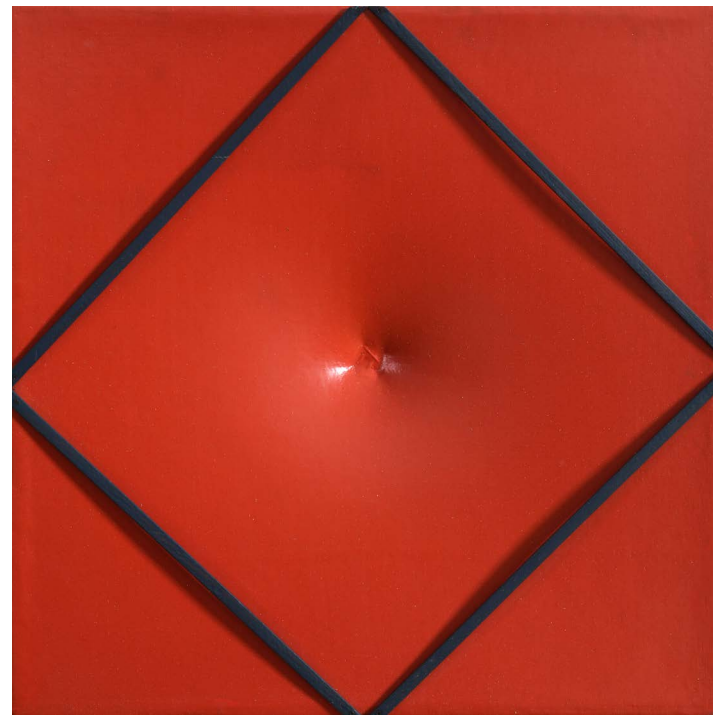
1929, Toruń – 2018, Toruń

W 1949 roku podjął studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w Katedrze Malarstwa Figuralnego u prof. Stanisława Borysowskiego, które ukończył w 1954. Życie zawodowe związał z macierzystą uczelnią, pokonując kolejne szczeble kariery akademickiej. W 1992 uzyskał tytuł profesora zwyczajnego, w latach 1972–1975 był prodziekanem Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Swoje prace wystawiał od 1955 roku. Jego pierwsze kompozycje o charakterze figuralnym ujawniały predyspozycje kolorystyczne oraz skłonność do syntezy formy. W latach 1958–1978 przynależał do Stowarzyszenia Twórczego „Grupa Toruńska”. W latach 60. ub. wieku jego prace wpisały się w nurt sztuki materii, wnosząc doniosły wkład w dzieje tej tendencji. W połowie lat 70. w jego twórczości zaszła zauważalna zmiana; zaczęły powstawać prace należące do cykli *Układów* i *Układów sferycznych*, którymi rządzi geometria, światło, przestrzenne kształtowanie powierzchni obrazu-objektu. Tym eksperymentom artysta poświęcił się do końca swych dni. Brał udział w najważniejszych wydarzeniach skupiających przedstawicieli rodzimej i obcej awangardy artystycznej. Już za życia klasyk polskiej sztuki powojennej znaczonej kodem geometrii.

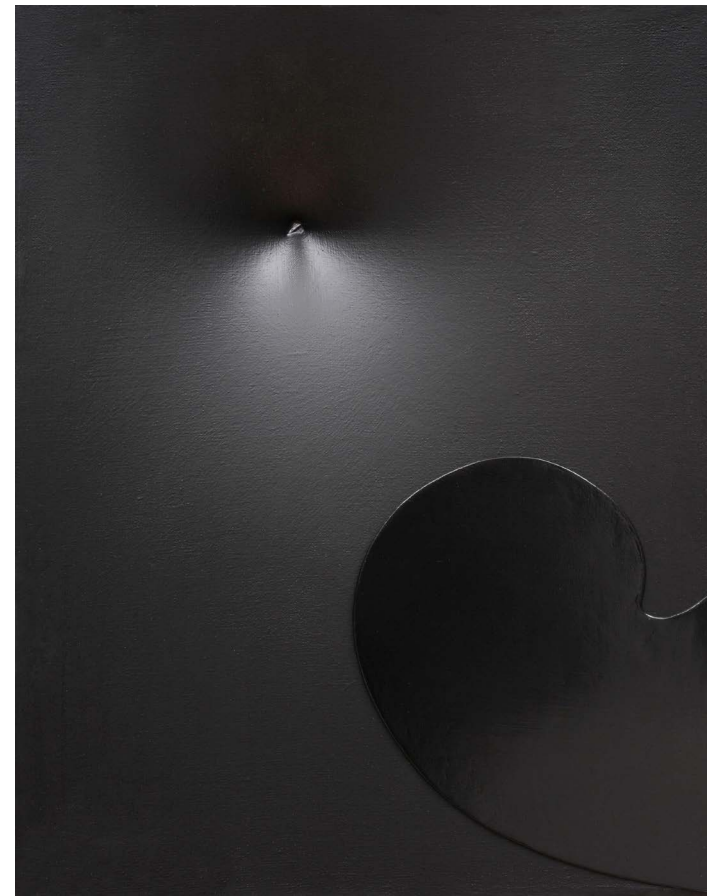
In 1949 he started his studies at the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Toruń, in the Department of Figurative Painting under Prof. Stanisław Borysowski, graduating in 1954. He tied his professional life to his alma mater. In 1992 he was awarded the full professor title. In 1972–1975 he was vice-dean of the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Toruń. He exhibited his works since 1955. Wiśniewski's first figurative compositions revealed his colour predisposition and inclination to the synthesis of forms. In 1958–1978 the artist was a member of the Toruń Group Creative Association. In the 1960s his works got inscribed into the trend of the matter art, making a momentous contribution to the history of that tendency. In the mid-1970s a noticeable change occurred in his oeuvre. The artist started working on the series *Compositions* and *Spherical Compositions*, governed by geometry, light, spatial shaping of the surface of the image-object. Wiśniewski carried these experiments until the end of his life. He participated in the most important events bringing together representatives of the Polish and international artistic avant-garde. Already during his lifetime, he became a classic of Polish post-war art featuring the code of geometry.

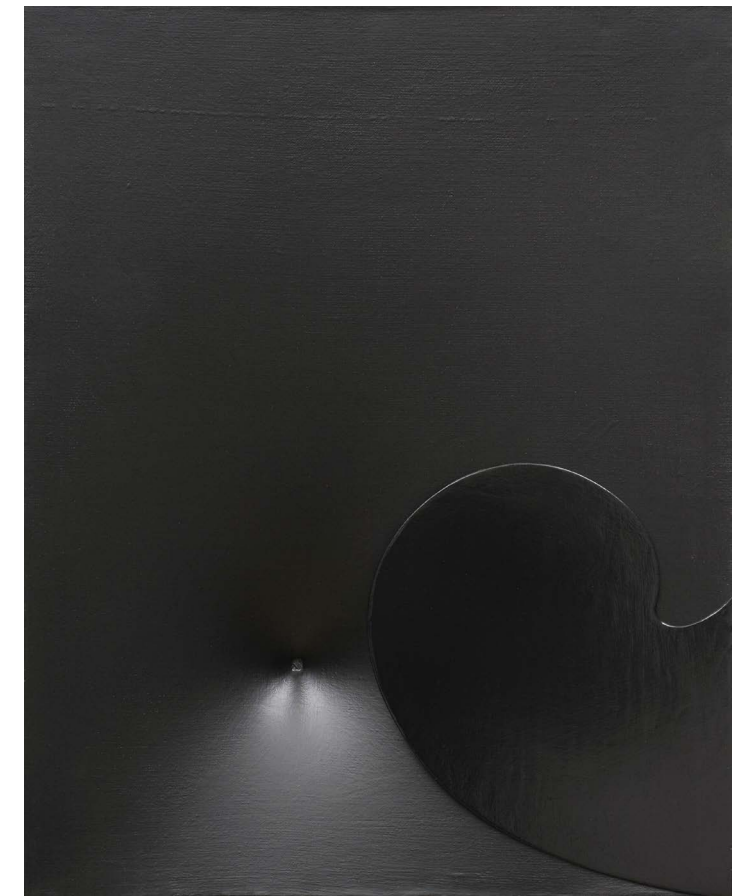
Układ AC/24 / Composition AC/24, 1997
technika mieszana / mixed technique, 43,5 × 40,5 cm
MCH/S/M/1461
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Układ XZ / Composition XZ, 2000
akryl, płótno, drewno / acrylic, canvas, wood, 29,5 × 29,5 cm
MCH/S/M/1625
pozyskano z pleneru, Okuninka '2000 / acquired from open-air, Okuninka '2000

Układ AC/4 / Composition AC/4, 1983
technika mieszana / mixed technique, 66 × 52 cm
MCH/S/M/705
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

Układ AC/3 / Composition AC/3, 1983
technika mieszana / mixed technique, 66 × 52 cm
MCH/S/M/704
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

Halina Chrostowska

1929, Warszawa – 1990, Warszawa

Studiowała w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, uzyskując dyplom w 1952 roku. Jeszcze przed dyplomem, w 1950, rozpoczęła pracę pedagogiczną w macierzystej uczelni, którą kontynuowała aż do śmierci. Uprawiała techniki metalowe, głównie akwafortę. Od lat 60. ub. wieku tworzyła grafikę wielobarwną i strukturalną, łącząc techniki trawione i drzeworyt. Jej pasją do eksperymentów formalnych i technicznych z czasem doprowadziła ją do zatarcia granic między grafiką i malarstwem. W jej opracowaniach ujmuje głębia tonu, bogactwo faktur, różnicowanie matowości i połysku farby. Była najczęściej nagradzaną graphiczką swojego pokolenia. Od 1952 uczestniczyła w wielu wystawach krajowych i zagranicznych, zdobywając nagrody i wyróżnienia, m.in.: w Tokio (1960), we Florencji (1970), w Fredrikstad w Norwegii (1972).

She studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw, graduating in 1952. Even before her diploma - in 1950 - she began teaching at her alma mater, which she continued until her death. She explored metal techniques, mainly etching. From the 1960s onward, she created multicolor and structural prints, combining etching and woodcut techniques. Her passion for formal and technical experimentation led her to blur the boundaries between printmaking and painting. What captivates in her studies is the depth of tone, the richness of textures, the differentiation of mat and glossy paint. She was the most frequently awarded graphic artist of her generation. Since 1952, she participated in many national and international exhibitions, winning awards and distinctions in Tokyo (1960), Florence (1970) and Fridrikstad, Norway (1972), among others.

Figura czerwona XIX / Red Figure XIX, 1982
technika mieszana, papier / mixed technique, paper, 66,3 x 49,5 cm
MCH/S/M/2569
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Jerzy Bereś

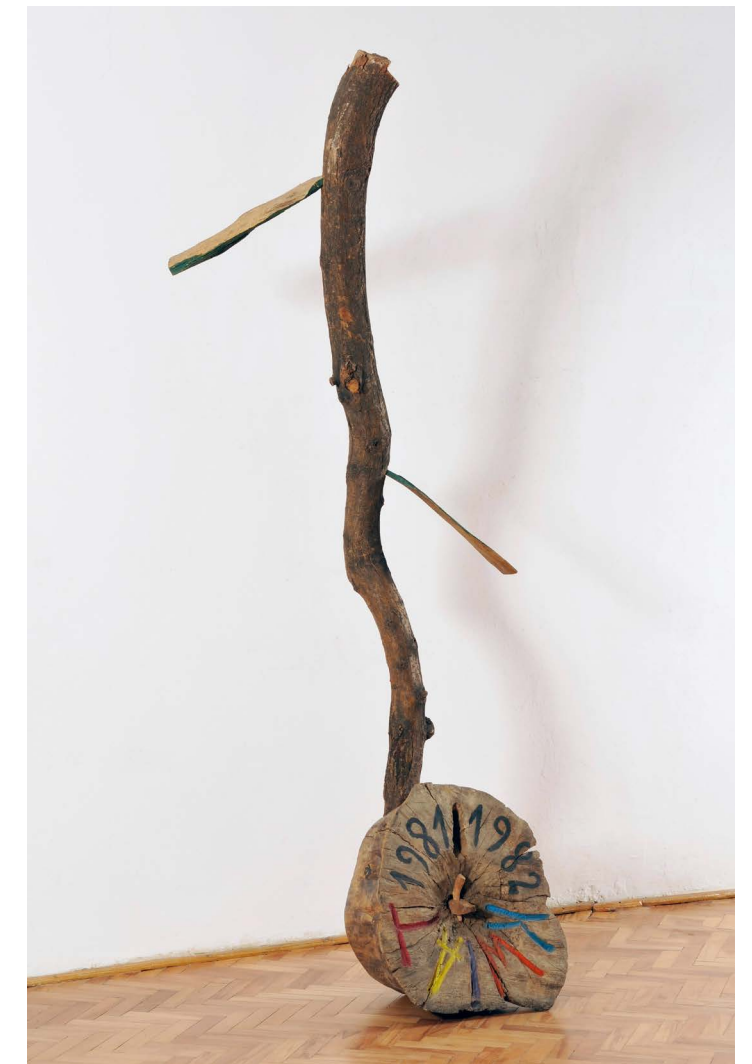
1930, Nowy Sącz – 2012, Kraków

Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Dyplom uzyskał w 1956 roku w pracowni Xawerego Dunikowskiego. Od 1966 członek drugiej Grupy Krakowskiej. W latach 60. i 70. ub. wieku uczestniczył w spotkaniach, seminariach, plenerach skupiających twórców poszukujących, łączących rozmaite media. Jego wczesne prace pośrednio nawiązywały do sztuki ludowej. Od końca lat 60. autor manifestacji – głosił postulat wartości „aktu twórczego” nad przedmiotem. Swoje prace uczynił elementem obrzędów i ceremonii, których głównym bohaterem był on sam. W swojej twórczości odwoływał się do wątków historycznych, aktualnej sytuacji polityczno-społecznej oraz kwestii religijnych i filozoficznych. Był czynnym uczestnikiem ruchu kultury niezależnej, przywołując tym samym romantyczną koncepcję sztuki zaangażowanej. Reprezentował Polskę na Biennale w São Paulo (1967).

He studied at the Academy of Fine Arts in Cracow, receiving his diploma in 1956 in the studio of Xawery Dunikowski. Since 1966 Bereś was a member of the second Cracow Group. In the 60s and 70s the artist participated in meetings, seminars, open-air of artists who combined various media in their practice. His early works indirectly referred to folk art. Since the late 60s he realised his manifestations proclaiming the postulate of the domination of a "creative act" over art objects. He created rituals and ceremonies situating himself in their centre, referring to historical themes, current political and social situation, as well as religious and philosophical issues. Bereś was an active participant of the independent culture movement, evoking the romantic concept of engaged art. He represented Poland at the São Paulo Biennale (1967).

Czekaj / Wait, 1984
akryl, drewno, sznur, płótno / acrylic, wood, cord, canvas, 225 x 110 x 53 cm
MCH/S/M/1035
zakup od autora / purchased from the artist, 1990

Kwiat / Flower, 1981/82
drewno / wood, 282 x 63 x 40 cm
MCH/S/M/723
zakup od autora / purchased from the artist, 1985

Gerard Jürgen Blum-Kwiatkowski

1930, Faulen – 2015, Hünfeld

Polski twórca działający w Niemczech, malarz, twórca instalacji, teoretyk sztuki, inicjator wielu przedsięwzięć artystycznych zarówno w Polsce, jak i na terenie Niemiec. Po wojnie mieszkał w Elblągu, gdzie z jego inicjatywy powstała Galeria EL, którą kierował w latach 1961–1974. Był również pomysłodawcą i kuratorem pięciu edycji Biennale Form Przestrzennych w Elblągu (1965–1973). W 1974 wyjechał na stałe do Niemiec. Realizował ideę „stacjonizmu” – w różnych miejscach zakładając tzw. stacje sztuki, m.in.: w Hünfeld, Fuldzie, Kleinsassen. W 1990 otworzył Museum Modern Art Hünfeld, w którym zgromadził międzynarodową kolekcję o konstruktywistycznej proweniencji. W 2011 część swych zbiorów przekazał Centrum Sztuki Galerii EL. Tworzył minimalistyczne obiekty należące do serii *Skończoność*. Cykl prac *Konstellacje energetyczne* w formie czarno-białych sześcianów najbardziej wyróżnia jego dzieła.

He was a Polish artist active in Germany, painter, installation artist, art theoretician, initiator of many artistic ventures both in Poland and Germany. After the war he lived in Elbląg set up the EL Gallery which he managed from 1961 to 1974. He was also the originator and curator of five editions of the Biennale of Spatial Forms in Elbląg (1965-1973). In 1974 he moved permanently to Germany. He pursued the idea of "stationism" - setting up so-called art stations in various places, including Hünfeld, Fulda, Kleinsassen. In 1990 he opened the Hünfeld Museum Modern Art Hünfeld with an international collection of constructivist art. In 2011, he donated part of his collection to the EL Gallery Art Center. He created minimalist objects termed *The Infinity Series*. *The Constellations of Energy* cycle of black-and-white cubes is his most renowned work.

Das Nichts, 1992
czarny lakier, płyta pilśniowa / black lacquer, fibreboard, 9 x (30 x 30 x 30 cm)
MCH/S/M/1726
dar autora / gift of the artist, 1993

Janusz Eysymont

1930, Lwów – 1991, Warszawa

Studiował w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w latach 1951–1956, między innymi w pracowniach Stanisława Czajkowskiego i Aleksandra Kobzdeja. Był współorganizatorem grupy Rekonesans. W latach 1967–1980 jako projektant artystyczny współpracował z Centralnym Laboratorium Przemysłu Lniarskiego w Żyrardowie. W latach 80. XX wieku, w okresie stanu wojennego, włączył się w działalność społeczno-polityczną jako reprezentant środowisk twórczych; był jednym z organizatorów Kongresu Kultury Polskiej w 1981. Jego malarstwo ewoluowało od abstrakcyjnego koloryzmu i informelu do abstrakcji geometrycznej, zachowując ślady przedmiotowości i surrealistycznego charakteru. W 1971 otrzymał Nagrodę Krytyki im. Cypriana Kamila Norwida.

He studied at the Warsaw Academy of Fine Arts in the studios of Stanisław Czajkowski and Aleksander Kobzdej from 1951-1956. He was a co-organizer of the Rekonesans group. In 1967-1980 the artist cooperated as an artistic designer with the Central Laboratory of the Linen Industry in Żyrardów. In the 1980s, during martial law, he joined the social and political activity as a representative of the artistic circles. Eysymont was one of the organizers of the Congress of Polish Culture in 1981. His painting evolved from abstract colorism and informel to geometric abstraction, retaining the traces of objectivity and surrealism. In 1971 he received the Cyprian Kamil Norwid Award.

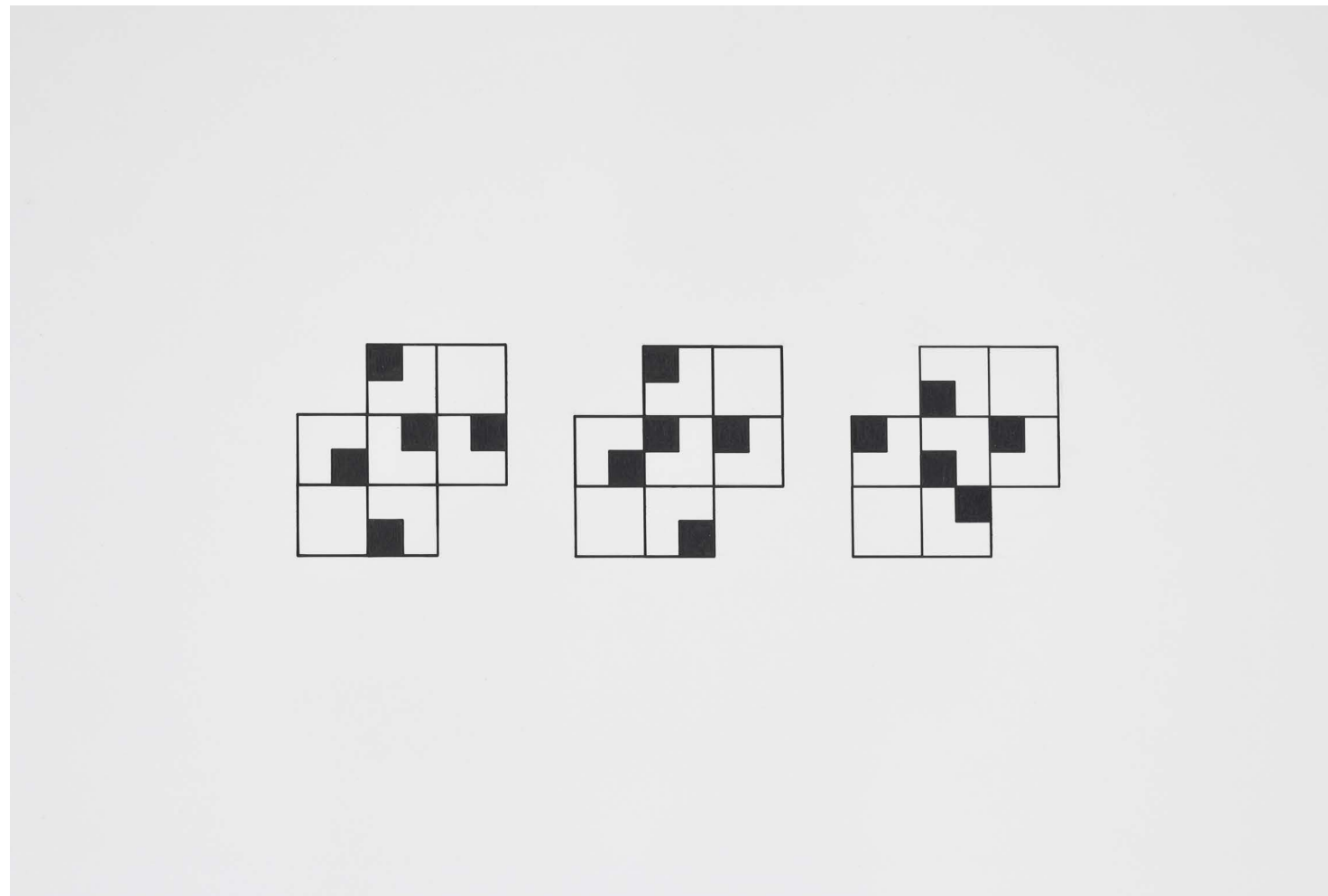
W oczekiwaniu na fundatorów / Waiting for the founders, 1978
akryl, płótno / acrylic, canvas, 130 x 97 cm
MCH/S/M/425
zakup od autora / purchased from the artist, 1980

Anthony Hill

1930, Londyn – 2020, Londyn

Studiował w Londynie w St. Martin's School of Art (1947–1949) oraz w Central School of Art and Design (1949–1951). Jego twórczość nigdy nie była figuratywna – od początku interesowała go abstrakcja i konstruktywistyczne tendencje. Członek brytyjskiego ruchu artystycznego Constructionist Group, kontynuującego międzynarodową tradycję i myśl konstruktywistyczną. Wczesne jego prace zawierały elementy kolażu dadaistycznego, a elementy dadaizmu utrzymywały się w całej jego twórczości (kontynuował je pod nazwą REDO, dadaistycznym alter ego). W 1956 zrezygnował z malarstwa na rzecz reliefu. Przez całe życie pasjonował się matematyką, a w uznaniu dla swoich prac z wątkiem matematycznym, wybrany został na członka London Mathematical Society. Wykładał na Politechnice w Londynie oraz w Chelsea School of Art. Jego prace znajdują się w tak znaczących kolekcjach jak Tate Gallery, Victoria & Albert Museum oraz w wielu innych państwowych kolekcjach Wielkiej Brytanii i za granicą.

He studied at St. Martin's School of Art (1947-1949) and the Central School of Art and Design (1949-1951) in London. His work was never figurative - from the beginning he was interested in abstraction and constructivism. He was a member of the British art movement Constructionist Group that continued the international constructivist tradition. His early works featured the elements of Dada collages. The artist referred to Dada consistently throughout his career (REDO was his Dada alter ego). In 1956 he gave up painting in favor of relief works. His lifelong passion for mathematics present in his work resulted in electing him a member of the London Mathematical Society. Hill taught at London Polytechnic and the Chelsea School of Art. His works can be found in major art collections including the Tate Gallery, the Victoria & Albert Museum and numerous public collections in the UK and abroad.

Bez tytułu / Untitled, 1997

plyta pleksiglas, relief / plexiglass, relief, 33 x 49,5 cm
MCH/S/M/1430

pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Günther Uecker

1930, Wendorf

Malarz, rzeźbiarz i grafik, autor filmów, scenografii, instalacji i akcji landart. Studia artystyczne w Wismar, następnie w Berlinie Wiessensee, w latach 1955–1958 w Kunstakademie w Düsseldorfie, której został później profesorem. W latach 1961–1966, jako współzałożyciel, był związany z grupą ZERO. Od 1968 zredagował i opublikował 9 numerów pisma *Uecker Zeitung O*. Brał udział w wielu ważnych wydarzeniach artystycznych i wystawach lat 60. i 70. XX w., m.in.: w Documenta 3 w Kassel w 1964, w wystawie *The Responsive Eye* w MOMA w 1965, w 1970 reprezentował Niemcy na Biennale w Wenecji. Od 1956 w swoich pracach zaczął używać gwoździ, które stały się charakterystyczne dla jego twórczości; nadają kompozycjom reliefową przestrzenność o dużej dynamice wizualnej. W zależności od kąta patrzenia łączą w sobie przeciwstawne obszary, zarówno organiczną formę przestrzenną jak i opartowską graficzność kompozycji.

Uecker is a painter, sculptor, graphic artist, filmmaker, stage designer as well as land art and installation artist. He studied art in Wismar, then in Berlin Wiessensee and finally at the Kunstakademie in Düsseldorf (1955-1958) where he later became a professor. From 1961 to 1966, as a co-founder, Uecker was associated with the ZERO group. Starting with 1968 he edited and published nine issues of the journal *Uecker Zeitung O*. Uecker participated in many important art events and exhibitions in the 1960s and 1970s, including Documenta 3 in 1964, *The Responsive Eye* at MOMA in 1965, and represented Germany at the Venice Biennale in 1970. From 1956 nails have been featured in his art becoming his signature. They give his compositions a relief-like spatiality with great visual dynamics. Depending on the angle of view, they combine opposing areas, the organic spatial form with the op-artistic graphically of the composition.

W kierunku ciemności / Towards darkness, 1974

kredka, papier / crayon, paper, 26 x 26,3 cm
MCH/S/M/1333

dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 1996

Bez tytułu / Untitled, 1995

tlóczenie, papier / pressed, paper, 38 x 26 cm
MCH/S/M/1316

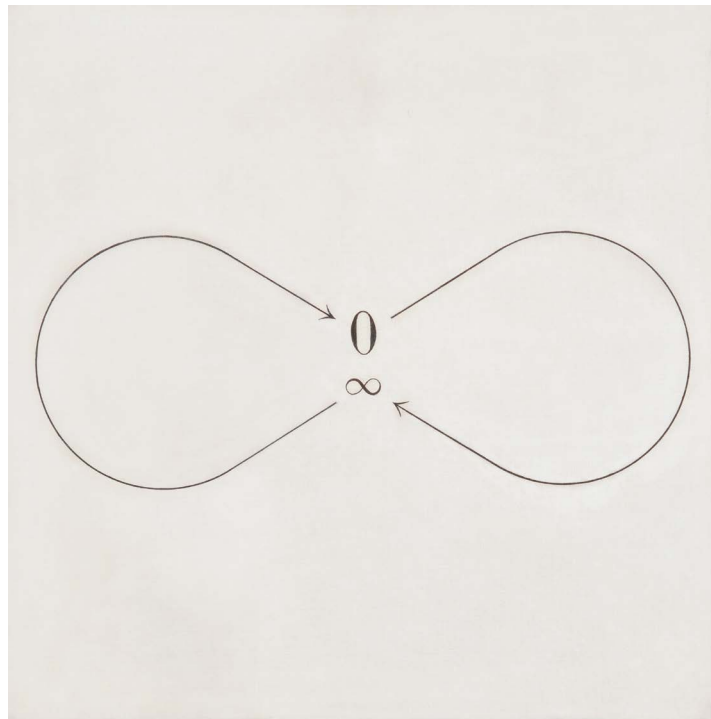
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 1996

Marian Warzecha

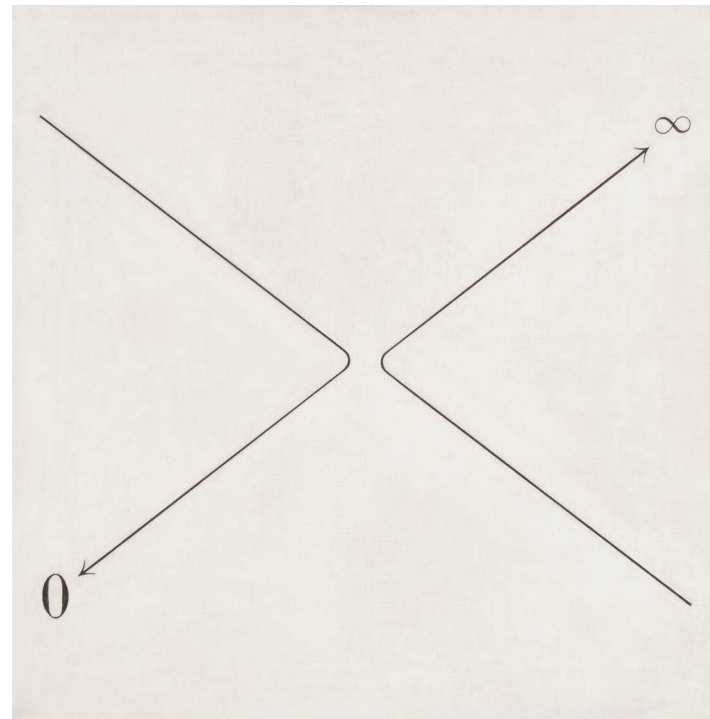
1930, Kraków

W latach 1948–1956 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych początkowo malarstwo, później także scenografię, a równocześnie na Uniwersytecie Jagiellońskim – etnografię i historię sztuki. W 1957 współtworzył reaktywowaną Grupę Krakowską oraz brał udział w II Wystawie Sztuki Nowoczesnej w Warszawie w 1957. W latach 1959–1960 mieszkał we Włoszech. Jego prace pokazano na wystawie *15 Polish Painters* w MOMA w Nowym Jorku w 1961. W 1966 brał udział w Sympozjum Artystów i Naukowców w Puławach. Był inicjatorem konwersatoriów Sztuka–Religia–Nauka, które odbywały się w latach 1983–1989. Od lat 60. ub. wieku jego twórczość łączyła malarstwo, asamblaże i kolaże utrzymane zazwyczaj w wielu odcieniach bieli. Zróżnicowanie płaszczyzn przez przesunięcia nadało obrazom/obiektom Warzecha charakteru reliefowego. Często w swoich pracach umieszczał inskrypcje, a od okresu fascynacji matematyką odwoływał się najczęściej do jej języka wzorów i symboli.

From 1948 to 1956 he studied painting and stage design at the Academy of Fine Arts in Cracow and simultaneously ethnography and art history at the Jagiellonian University. He co-founded the Cracow Group reactivated in 1957. Warzecha took part in the 2nd Exhibition of Modern Art in Warsaw in 1957. In 1959–1960 the artist lived in Italy. His works were shown at the exhibition *15 Polish Painters* at MOMA in New York in 1961. In 1966 he took part in the Symposium of Artists and Scientists in Puławy. Warzecha initiated the Art-Religion-Science seminar, held from 1983 to 1989. Since the 1960s, his work combined painting, assemblages and collages, usually in many shades of white. The variation of planes by shifting them gave Warzecha's paintings/objects a relief character. The artist often included inscriptions in his works and his fascination with mathematics resulted in frequent references to its language of formulas and symbols.

Obraz E1 (Metazbiór F) / Picture E1 (Metaset F), 1975
akryl, płótno / acrylic, canvas, 70 × 70 cm
MCH/S/M/303
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Obraz D (Metazbiór F) / Picture D (Metaset F), 1975
akryl, płótno / acrylic, canvas, 70 × 70 cm
MCH/S/M/292
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Jerzy Grochocki

1931, Warszawa

W 1957 ukończył studia na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, po czym rozpoczął studia w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, podsumowane dyplomem w 1963 roku. W drugiej połowie lat 60. ub. wieku jego sztuka przyjęła rys geometryczny. W 1970, w wyniku rozważań na temat koloru, przestrzeni i płaszczyzny obrazu, wyodrębnił cztery podstawowe pojęcia kształtu: płaszczyznę, kwadrat, linię i punkt oraz cztery pojęcia barwy: czarnej, złotej, srebrnej i białej. Jego twórczość, podporządkowana sztuce systemu, łączy się i wpisuje w międzynarodowy ruch oraz dokonania wielu przedstawicieli tej tendencji; artysta współpracował z ugrupowaniami Arbeitskreis w Holandii, Dimensio w Finlandii, Exakte Tendenzen w Austrii. W 1984 wyemigrował do USA. Od 1989 mieszka w Houston, Texas. Obecnie dzieli czas między Polskę i Stany Zjednoczone.

In 1957 he graduated from the Faculty of Architecture at the Warsaw University of Technology. He continued his studies at the Academy of Fine Arts in Warsaw, graduating in 1963. In the second half of the 1960s his art adopted geometric features. In 1970, as a result of his research concerning color, space and the picture plane, he distinguished four basic concepts of shape: plane, square, line and point, and four concepts of color: black, gold, silver and white. His oeuvre subordinated to the art of the system is connected with the international movement following this tendency. The artist collaborated with the Arbeitskreis groups in the Netherlands, Dimensio in Finland, Exakte Tendenzen in Austria. In 1984 he emigrated to the USA. Since 1989 he has lived in Houston, Texas. He currently lives both in Poland and the United States.

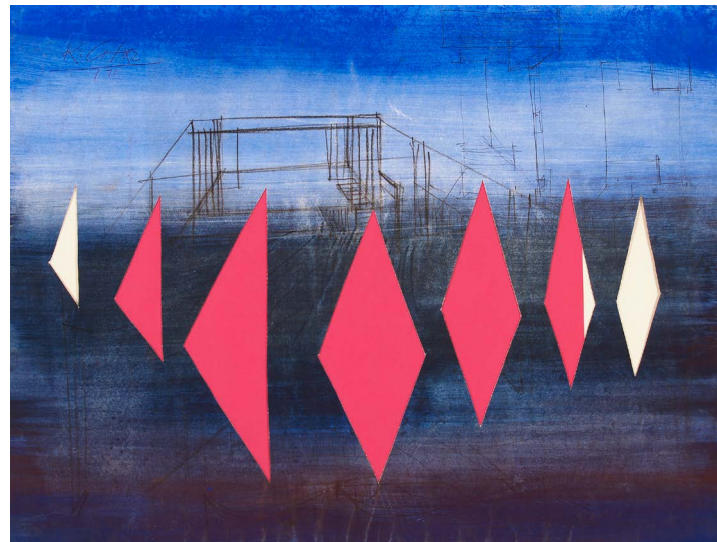
Znaki płaszczyzny / Plane signs, 1981
akryl, sklejka / acrylic, plywood, 100 × 100 cm
MCH/S/M/2172
dar autora / gift of the artist, 2017

Kazimierz Głaz

1931, Borki Nizińskie

W latach 1950–1956 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) we Wrocławiu. W okresie 1965–1968 przebywał w Paryżu (brał udział w IV Biennale Młodych) oraz w Vence w pobliżu Nicei, gdzie poznał Marca Chagalla, Maxa Ernsta i Witolda Gombrowicza, o którym napisał książkę *Gombrowicz w Vence i inne wspomnienia*. W 1968 przeniósł się do Kanady, gdzie w Toronto zorganizował Toronto Center for Contemporary Art. Razem z innymi artystami kanadyjskimi tworzył pierwsze kolekcje sztuki współczesnej z przeznaczeniem dla szkół publicznych i szpitali. Stworzył wiele tek graficznych, z których część przekazał chełmskiemu muzeum. Wiele podróżował, ucząc się języków, zgłębiał kulturę Starego Kontynentu i Ameryki Północnej. Jego twórczość, początkowo nasycona kolorem, w syntetycznej i uproszczonej formie sygnalizująca odniesienia do otaczającej rzeczywistości, z czasem zbliżyła się do minimalizmu poddana została dyscyplinie geometrycznego zapisu.

From 1950 to 1956 he studied at the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław. In 1965-1968 he stayed in Paris (participated in the 4th Biennale of the Young) and in Vence, near Nice, where he met Marc Chagall, Max Ernst and Witold Gombrowicz about whom he wrote the book *Gombrowicz in Vence and Other Memories*. In 1968 he moved to Canada where he founded and ran the Toronto Center for Contemporary Art. Together with other Canadian artists, he created the first collections of contemporary art for public schools and hospitals. He created numerous graphic portfolios, some of which he donated to the Chełm museum. He has traveled extensively, learning languages and exploring the culture of the Old Continent and North America. His work, initially saturated with color, signaling references to the surrounding reality in a synthetic and simplified form, with time came closer to minimalism and got subjected to the discipline of geometric notation.

Formy w przestrzeni kanadyjskiej / Forms in a Canadian space, 1971
gwasz, collage / gouache, collage, 47 x 61,4 cm
MCH/S/M/1816
dar Ireneusza Głaza / gift of Ireneusz Głaz, 2007

Formy w przestrzeni kanadyjskiej / Forms in a Canadian space, 1971
gwasz, collage / gouache, collage, 51 x 66,2 cm
MCH/S/M/1839
dar Ireneusza Głaza / gift of Ireneusz Głaz, 2007

Z cyklu Zrytmizowane światło / From the series Rythmized light, 1968
drewno, płyty metalowe, siatka perforowana plastikowa / wood, metal plates,
perforated plastic mesh, 98,5 x 59 cm
MCH/S/M/2364
dar autora / gift of the artist, 2018

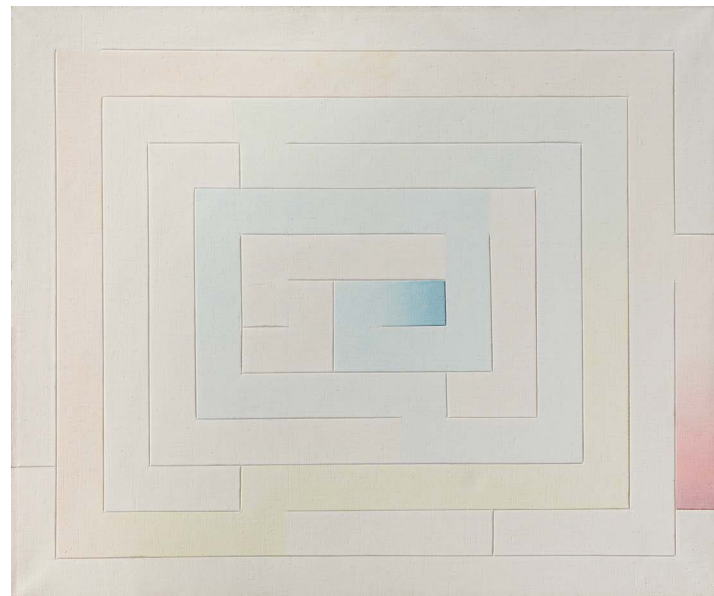
Z cyklu Zrytmizowane światło / From the series Rythmized light, 1968
drewno, płyty metalowe, siatka perforowana plastikowa / wood, metal plates,
perforated plastic mesh, 98,5 x 59 cm
MCH/S/M/2367
dar autora / gift of the artist, 2018

Zdzisław Jurkiewicz

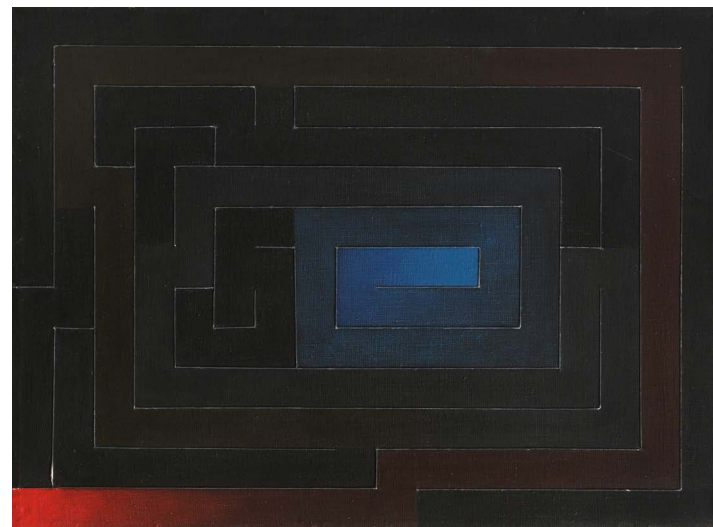
1931, Wolsztyn – 2012, Będków

Ukończył Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej, gdzie studiował w latach 1950–1956, a następnie, do czasu przejścia na emeryturę, pracował w Katedrze Architektury, Malarstwa i Rzeźby, uzyskując w 1996 roku tytuł profesora zwyczajnego. Od 1965 roku był członkiem Grupy Wrocławskiej skupionej wokół Eugeniusza Gepperta. Tworzył w obszarze konceptualizmu, abstrakcji geometrycznej, akcjonizmu i happeningu. W obszar swoich działań artystycznych włączył hodowlę chomików, uprawę kwiatów doniczkowych często pochodzących z egzotycznych obszarów, a także obserwację zjawisk astrologicznych. Wypowiadał się w malarstwie, fotografii, instalacji, akcji i happeningu. Pisał poezję oraz teksty z zakresu teorii sztuki.

He graduated from the Faculty of Architecture at the Wrocław University of Technology, where he studied from 1950 to 1956 and then worked at the Department of Architecture, Painting and Sculpture until his retirement, becoming a full professor in 1996. From 1965 he was a member of the Wrocław Group centered around Eugeniusz Geppert. His art practice features conceptual art and geometric abstraction in the field of painting, photography, installations, actions and happenings. His artistic activities expanded to breeding hamsters, growing potted flowers, often from exotic areas, and observing astrological phenomena. Jurkiewicz wrote texts on the theory of art and poems.

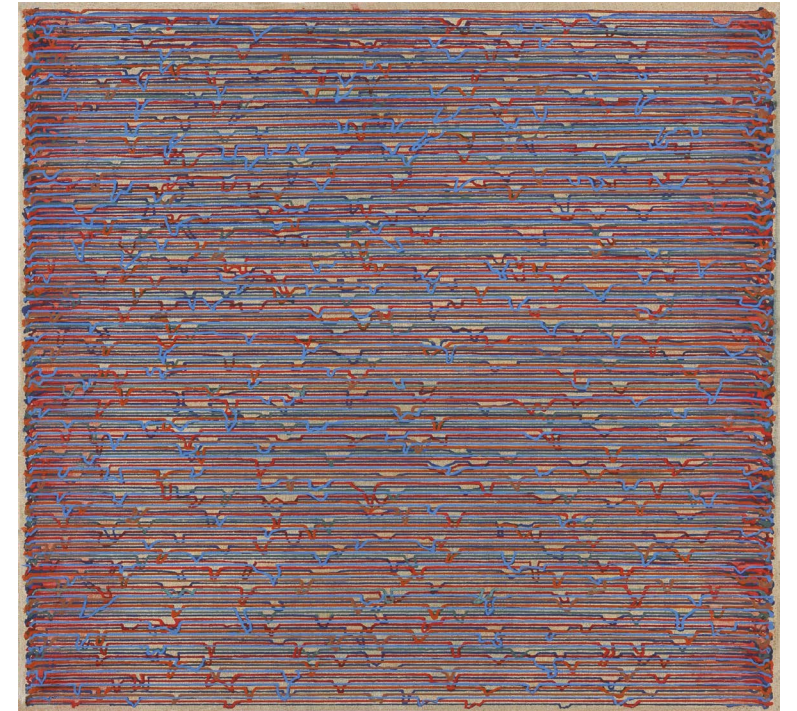

Borgesowi / For Borges, 1990
akryl, płótno / acrylic, canvas, 62 × 73 cm
MCH/S/M/1020
pozyskano z pleneru, Okuninka '89 / acquired from open-air, Okuninka '89

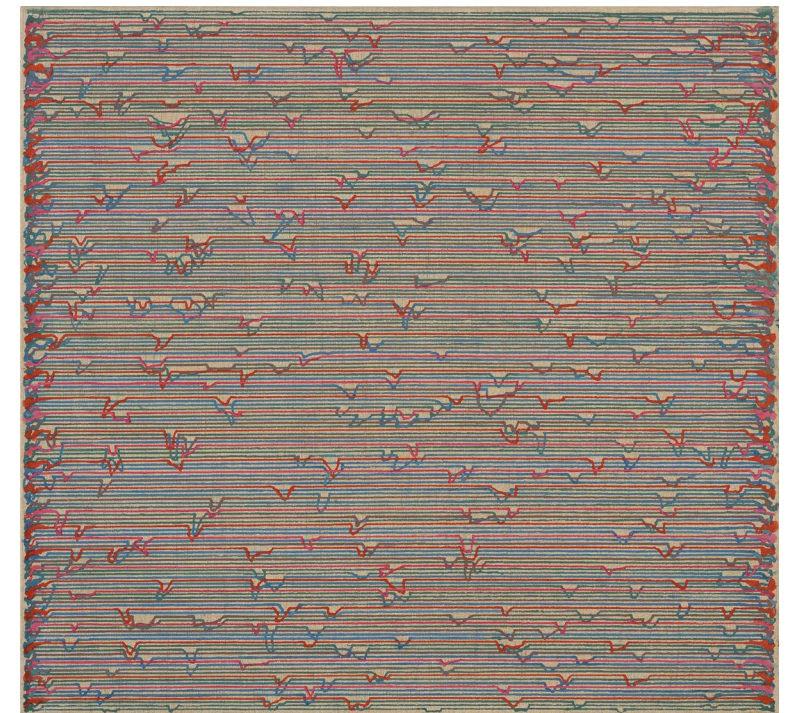

Labirynt dla Minotaura / Labyrinth for Minotaur, 1991
akryl, płótno / acrylic, canvas, 42 × 57 cm
MCH/S/M/1087
pozyskano z pleneru, Okuninka '90 / acquired from open-air, Okuninka '90

233 zielone, niebieskie i czerwone / 233 green, blue and red, 1984
akryl, płótno / acrylic, canvas, 56 × 60 cm
MCH/S/M/856
zakup od autora / purchased from the artist, 1987

192 zielone i czerwone / 192 green and red, 1984
akryl, płótno / acrylic, canvas, 56 × 60 cm
MCH/S/M/855
zakup od autora / purchased from the artist, 1987

Janusz Kaczmarek

1931, Warszawa – 2009, Warszawa

W latach 1949–1950 studiował malarstwo w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w pracowni prof. Stanisława Szczepańskiego. Następnie wyjechał do Leningradu, gdzie w latach 1950–1952 uczył się w tamtejszej Akademii Sztuk Pięknych. Studia kontynuował w Kijowskim Instytucie Sztuk Pięknych dyplom uzyskując w 1956 roku. Pełnił funkcję prezesa Zarządu Głównego ZPAP (1972–1980). Uczył malarstwa w Hochschule für Bildende Künste w Dreźnie (1977–1978), na Wydziale Projektowania Wnętrz w Państwowej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu (1978–1982) oraz na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (1981–1992). Jego sztuka zyskała uznanie we wczesnych latach 70., kiedy wystawiał z Grupą Malarzy Realistów. Jego malarstwo operując przedmiotem (wnętrza pracowni i mieszkalne, martwe natury, autoportrety, studia postaci), sytuuje się styku realizmu i metafizycznych przedstawień. Jego twórczość poruszając problemy koloru, przestrzeni i światła, wnosi klimat skupienia i medytacji.

In 1949–1950 he studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw in the studio of Prof. Stanisław Szczepanski. Kaczmarek continued his education at the Academy of Fine Arts in Leningrad (1950–1952) and at the Kiev Institute of Fine Arts receiving his diploma in 1956. He was as president of the Board of Directors of Union of Polish Visual Artists (1972–1980). He taught painting at the Hochschule für Bildende Künste in Dresden (1977–1978), the Faculty of Interior Design at the State School of Fine Arts in Wrocław (1978–1982) and the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Toruń (1981–1992). His art gained recognition in the early 1970s after he exhibited with the Realist Painters Group. His paintings focused on objects (studio and residential interiors, still lifes, self-portraits, figure studies) are situated at the intersection of realism and metaphysical representations. His work, dealing with issues of color, space and light evoke the atmosphere of concentration and meditation.

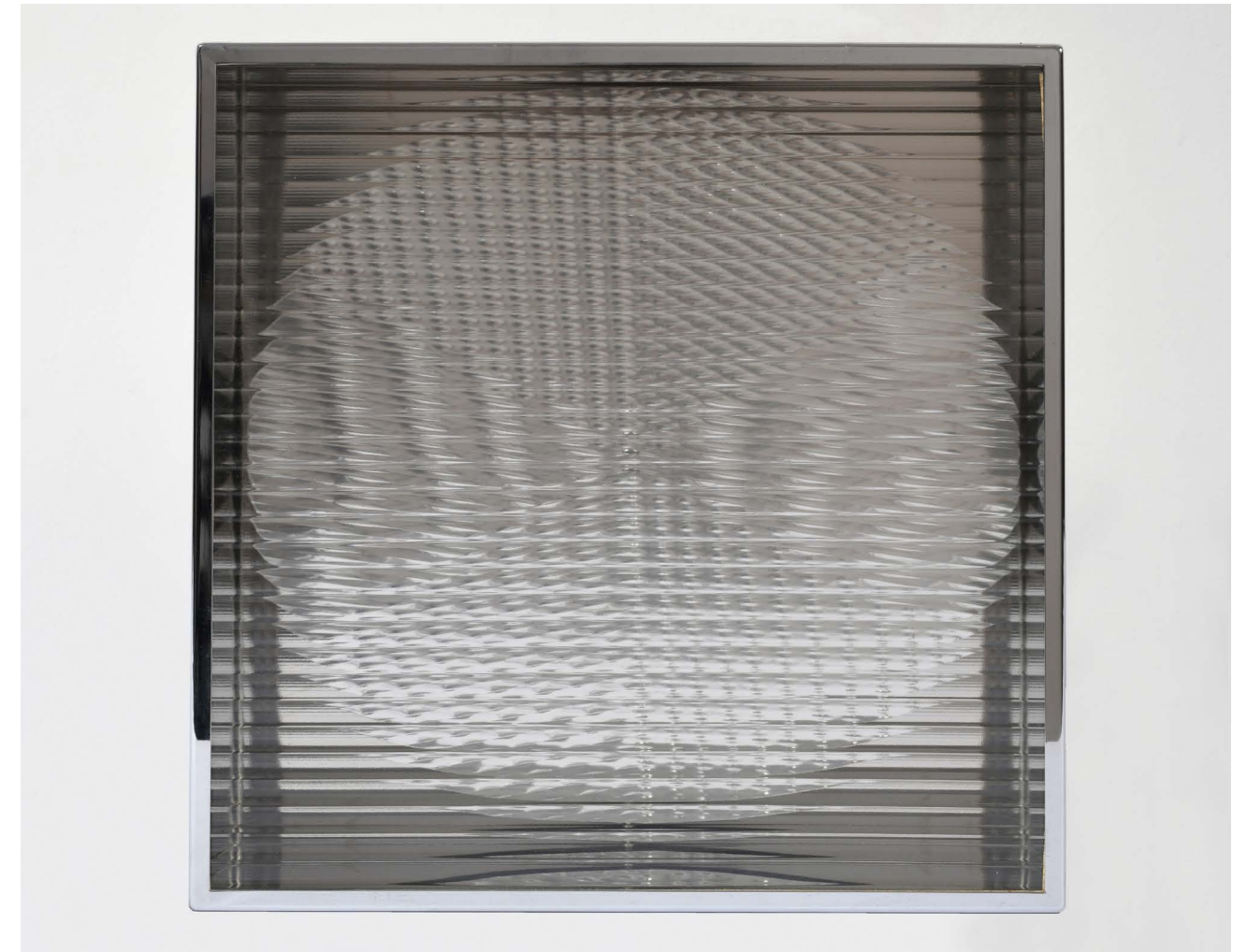
Wnętrze IV / Interior IV, 1972
olej, płótno / oil, canvas, 70 x 59 cm
MCH/S/M/1724
dar autora / gift of the artist, 1979

Heinz Mack

1931, Lollar

Grafik, autor form przestrzennych i kinetycznych. W latach 1950–1953 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Düsseldorfie, a równoległe filozofię w Kolonii. Współzałożyciel Grupy Zero w 1958, w 1964 i 1977 uczestniczył w Documenta w Kassel, a w 1970 reprezentował Niemcy na Biennale w Wenecji. Jeden z głównych artystów niemieckich tworzących w nurcie abstrakcji geometrycznej, mieszka i pracuje w Münchenglądbach i na Ibizie. Swoje kompozycje mobilne wykorzystujące grę światła buduje w oparciu o zasadę jedności przestrzeni, czasu i światła. Jest autorem minimalistycznych form przestrzennych, statycznych, dynamicznych lub kinetycznych, zaliczanych także do op-artu.

A graphic artist, author of spatial and kinetic forms. From 1950 to 1953 he studied at the Academy of Fine Arts in Düsseldorf. At the same time he studied philosophy in Cologne. Mack was a co-founder of the Zero Group in 1958, participated in Documenta in Kassel in 1964 and 1977, and represented Germany at the Venice Biennale in 1970. Mack is one of the leading German artists of geometric abstraction. He lives and works in Münchenglądbach and Ibiza. The artist builds his mobile compositions employing the play of light based on the principle of the unity of space, time and light. His oeuvre features minimalist spatial forms, static, dynamic or kinetic, also classified as op-art.

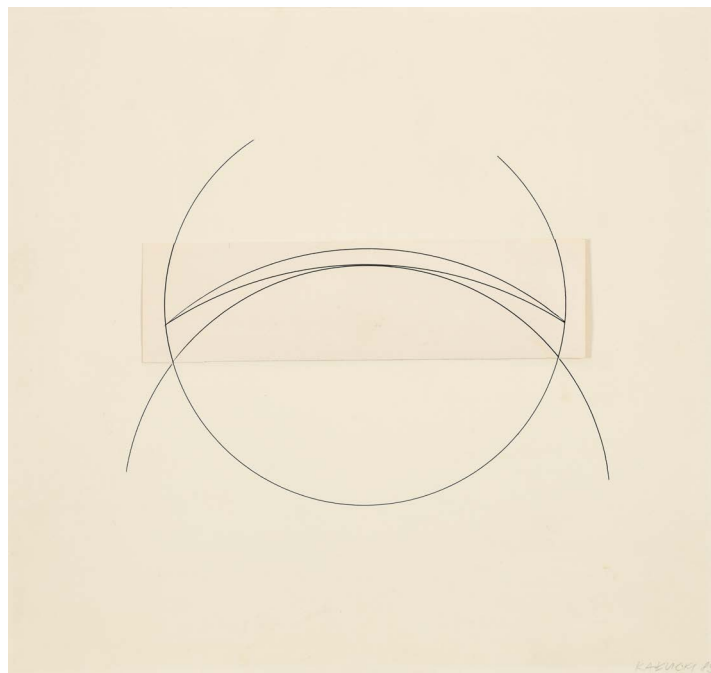
Rotor – Ohne Light, 1995
technika mieszana / mixed technique, 40 x 40 x 16,5 cm
MCH/S/M/1456
dar autora / gift of the artist, 1997

Jerzy Kałucki

1931, Lwów – 2022, Kraków

Malarz, autor instalacji przestrzennych i scenograf. W latach 1951–1957 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1959 prezentował swoje prace na III Wystawie Sztuki Nowoczesnej, był członkiem II Grupy Krakowskiej. Do 1981 pracował jako scenograf w teatrze i telewizji. W latach 1981–2003 prowadził pracownię malarstwa w poznańskiej ASP. Swoją pracą wpisał się w kontynuację tradycji konstruktywizmu; jego twórczość charakteryzuje maksymalna redukcja form i koloru, minimalizm geometrycznych struktur i uniwersalność czystych form podporządkowanych matematycznej precyzji. W kompozycjach zarówno płaskich, jak i przestrzennych dominuje forma łuku podlegająca wyważonej harmonii o rozpoznawalnym charakterze.

Kałucki's oeuvre includes painting, spatial installations and stage design. From 1951 to 1957 he studied at the Academy of Fine Arts in Cracow. In 1959 he presented his works at the 3rd Exhibition of Modern Art. Kałucki was a member of the 2nd Cracow Group. Until 1981 he worked as a stage designer for theater and television. From 1981 to 2003 he ran a painting studio at the Academy of Fine Arts in Poznań. His works follow the tradition of constructivism. Kałucki's oeuvre is characterized by the maximum reduction of form and color, minimalism of geometric structures and universality of pure forms subordinated to mathematical precision. His flat and spatial compositions are dominated by the form of an arc - a fragment of a circle, subjected to a balanced harmony with a recognizable character.

Bez tytułu / Untitled, 1989
tusz, collage / ink, collage, 36 x 36 cm
MCH/S/M/2608
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Mino 2, 1990
akryl, płótno / acrylic, canvas, 55 x 60 cm
MCH/S/M/1048
pozyskano z pleneru, Okuninka '89 / acquired from open-air, Okuninka '89

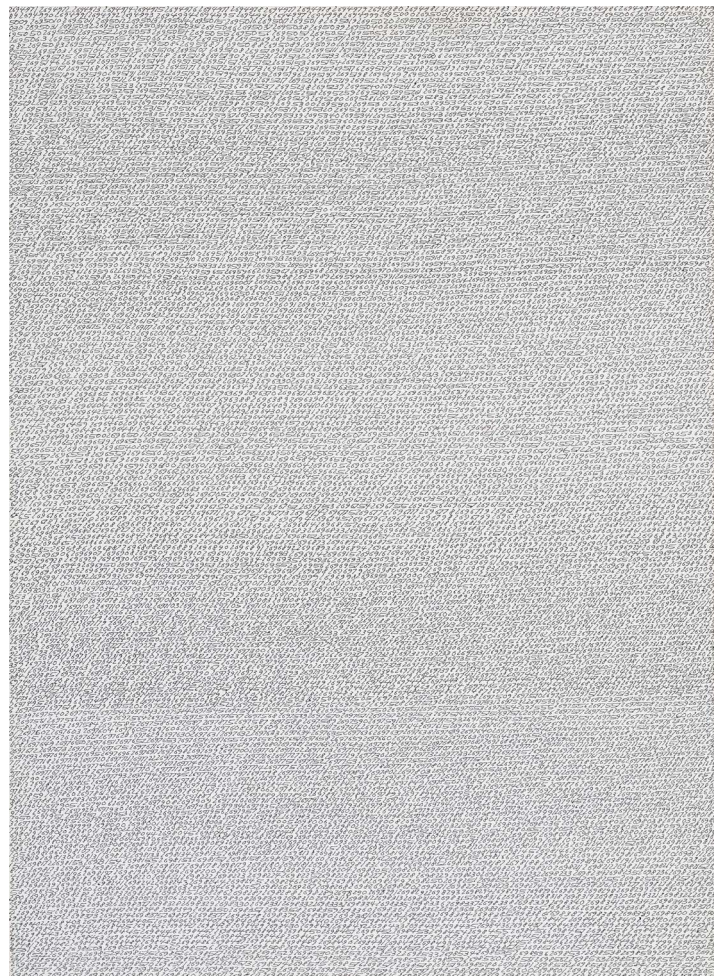
Kulik, 1993
akryl, płótno / acrylic, canvas, 72 x 49,5 cm
MCH/S/M/1160
pozyskano z pleneru, Okuninka '92 / acquired from open-air, Okuninka '92

Roman Opałka

1931, Abbeville-Saint-Lucien – 2011, Rzym

Jeden z najwybitniejszych i najbardziej rozpoznawalnych polskich artystów XX wieku, malarz i grafik. Urodził się we Francji, w okresie okupacji przebywał w Niemczech, a w 1946 roku wraz z rodziną wrócił do Polski. W latach 1949–1950 studiował w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych, a w latach 1951–1956 w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W 1977 wyjechał z Polski i osiedlił się we Francji. W 1965 rozpoczął dzieło swojego życia, inicjując kontynuowany do ostatnich dni życia cykl „obrazów liczonych”. Realizował tym samym koncepcję *Opałka 1965 – od jednego do nieskończoności* będącą zapisem procesu przemijania. Jego prace znajdują się w najważniejszych kolekcjach na świecie, m.in.: w Centrum Pompidou w Paryżu, MOMA w Nowym Jorku, były również kilkakrotnie prezentowane na Biennale Sztuki w Wenecji.

One of the most outstanding and recognizable Polish artists of the 20th century working in the field of painting and graphic art. Opałka was born in France, lived in Germany during the war, and returned to Poland with his family in 1946. From 1949 to 1950 he studied at the State College of Fine Arts in Łódź, and from 1951 to 1956 at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 1977 Opałka left Poland and settled in France. In 1965, he started working on his opus magnum, initiating a series of "counted paintings" continued until the last days of his life. He realized the concept of *Opałka 1965 - from One to Infinity* which recorded the process of passing. His works are featured in the most important international collections, including the Pompidou Center in Paris and MOMA in New York. They were presented at the Venice Biennale several times.

Detail / Detail 2694971–2698625, 1965/1–∞
tusz, papier / ink, paper, 33 x 24 cm
MCH/S/M/419
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

Detail / Detail 2698626–2698873, 1965/1–∞
tusz, papier / ink, paper, 33 x 24 cm
MCH/S/M/420
zakup od autora / purchased from the artist, 1979

Maria Pinińska-Bereś

1931, Poznań – 1999, Kraków

Rzeźbiarka i performerka, autorka instalacji i environment, związana ze środowiskiem artystycznym Krakowa. W 1956 roku ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni Xawerego Dunikowskiego. W 1962 roku wraz z Jerzym Beresiem zainicjowała cykliczne wystawy-konkursy Rzeźba Roku, które odbywały się regularnie przez niemal 20 lat. Od 1979 roku była członkinią Grupy Krakowskiej. Interesowała ją zgłębianie kobiecej natury, z jej złożonym portretem psychologicznym i intymnością. W połowie lat 70. zaczęła tworzyć obłe, miękkie, obszyte materiałem formy, kojarzone z kobiecością, którą dodatkowo podkreślał jasny w odcieniu róż. W 1971 stworzyła pierwsze *Egzystencjarium* na kształt szklanego akwarium, którego ściany zdobiły kobiece usta wykonane z papier maché. Praca zapoczątkowała cały cykl opracowań dedykowanych sprawom miłości, macierzyństwa czy agresji. Swoim pracom nadawała poetyckie tytuły. Od 1976 roku, obok rzeźb-asamblaży, realizowała akcje w plenerze i przestrzeniach galerii.

She was a sculptor and performance artist and also created installations and environments. Pinińska was associated with the artistic community of Cracow. In 1956 she graduated from the Academy of Fine Arts in Cracow, the studio of Xawery Dunikowski. In 1962, together with Jerzy Bereś, she initiated exhibition-competitions Sculpture of the Year, held regularly for almost 20 years. Since 1979 she was a member of the Cracow Group. Pinińska was interested in exploring female nature, providing its complex psychological and intimate portrait. In the mid 70. she began creating oval, soft, fabric-covered forms associated with womanhood, emphasized by a light pink colour. In 1971 she created her first *Existentiarium* in the shape of a glass aquarium, the walls of which were decorated with female lips made of paper maché. The work initiated a whole series of studies dedicated to issues of love, motherhood or aggression. She gave poetic titles to her works. Since 1976 in addition to sculpture-assemblages, she realized actions in gallery and outdoor spaces.

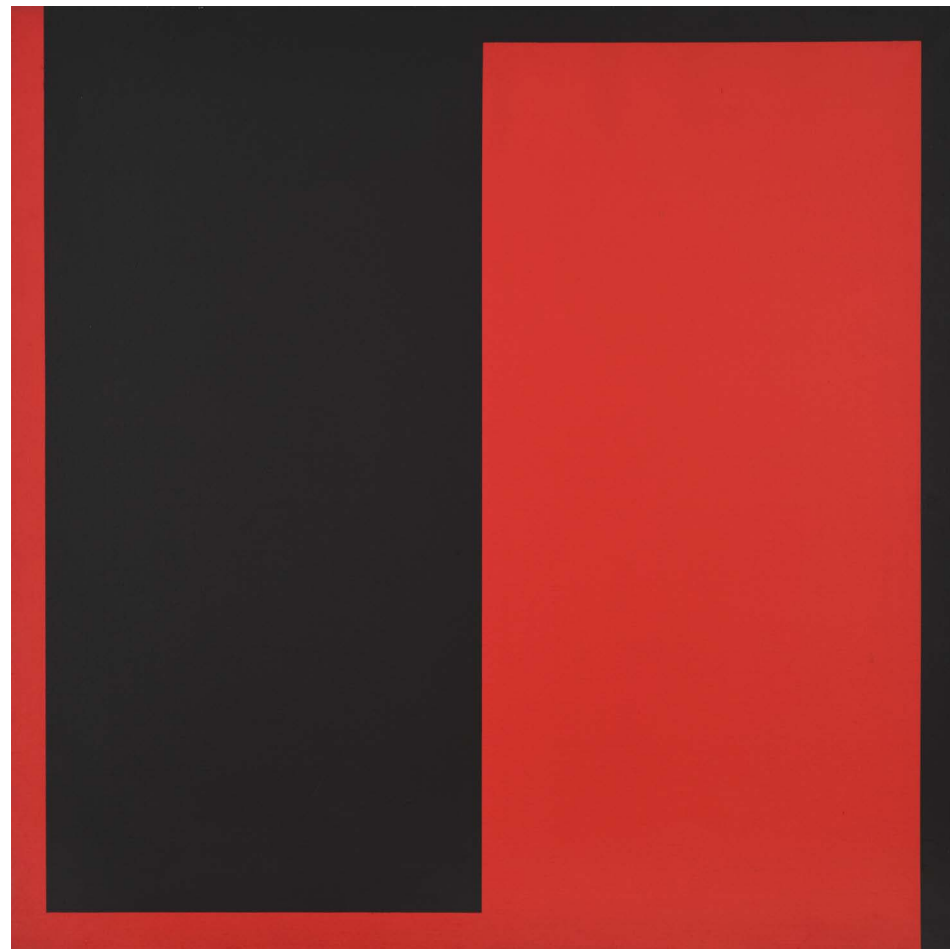
Egzystencjarium / Existentiary, 1971
papier maché, szkło, metal / paper maché, glass, metal, 22,5 x 39 x 27 cm
MCH/S/M/720
zakup od autorki / purchased from the artist, 1985

Peter Staechelin

1931, Lörrach – 2004, Freiburg im Breisgau

Niemiecki malarz, przedstawiciel sztuki konkretnej, kurator, wykładowca uniwersytecki. W latach 1951–1958 studiował w Kunstgewerbeschule w Bazylei oraz w Kunstakademie w Stuttgarcie. Przez 25 lat wykładał sztukę na Uniwersytecie Pedagogicznym we Fryburgu (1970–1995). Uprawiał malarstwo i grafikę. Swoje dokonania opierał na stosowaniu prostych form geometrycznych oraz gładko kładzionego koloru, który w jego twórczości odgrywał jedną z najważniejszych ról. Relacje kolorystyczne, proporcje układów, powodowały uczucie przemieszczania się, wzajemnego obejmowania się czy pulsacji form.

He was a German painter, representative of concrete art, curator and university lecturer. From 1951 to 1958 he studied at the Kunstgewerbeschule in Basel and the Kunstakademie in Stuttgart. For 25 years he lectured at the Pedagogical University of Freiburg (1970–1995). His art practice included painting and graphics. Staechelin based his works on simple geometric forms and smoothly laid color which played one of the most important roles in his oeuvre. The colour relations and proportions of arrangements induced a feeling of movement, mutual embracing, and pulsation of forms.

Verschränkung schwarz, rot, 1994

akryl, płótno / acrylic, canvas, 100,5 × 100,5 cm

MCH/S/M/1260

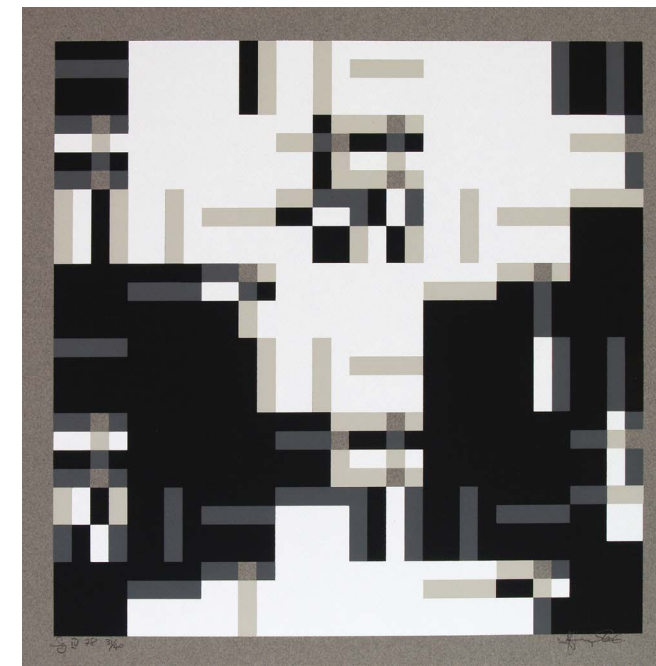
pozyskano z pleneru, Okuninka '94 / acquired from open-air, Okuninka '94

Jeffrey Steele

1931, Cardiff – 2021, Southsea

Kształcił się w szkołach artystycznych w Cardiff i Newport na przełomie lat 40. i 50. XX wieku. W 1959 wyjechał do Paryża, gdzie zetknął się ze sztuką takich artystów, jak Victor Vasarely, Jesús Rafael Soto, Max Bill, Josef Albers, Richard Paul Lohse. Od tego momentu związał się z nurtem abstrakcji geometrycznej, a następnie op-artem. W 1965 jego praca *Baroque Experiment: Fred Maddox*, eksponowana na wystawie *The Responsive Eye* w MOMA w Nowym Jorku, stała się emblematycznym dziełem tego historycznego już pokazu dla sztuki op-artu. W 1969 był współzałożycielem Systems Group. Przez wiele lat pracował, operując jedynie czernią i bielą, dopiero w latach 70. poszerzył gamę kolorystyczną. Jego prace były eksponowane m.in.: w Londynie, Paryżu, Nowym Jorku, Mediolanie, a w 1986 na weneckim Biennale. Jego prace znajdują się w kolekcjach Tate, The British Museum, Victoria and Albert Museum, National Museum of Wales.

He studied at art schools in Cardiff and Newport in the late 1940s and early 1950s. Steele moved to Paris in 1959 where he got acquainted with the works of Victor Vasarely, Jesús Rafael Soto, Max Bill, Josef Albers and Richard Paul Lohse. It generated his dedication to geometric abstraction and op-art in his oeuvre. In 1965 his *Baroque Experiment: Fred Maddox* exhibited at *The Responsive Eye* exhibition at MOMA in New York acquired the status of the emblematic work of that op-art show. In 1969 he co-founded Systems Group. For many years the artist was using only black and white and expanded the color range only in the 1970s. Steele exhibited in London, Paris, New York, Milan and, in 1986, at the Venice Biennale. His works can be found in the collections of the Tate Gallery, The British Museum, Victoria and Albert Museum, and the National Museum of Wales.

Sg IV 78, 2004

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 32 × 32 cm

MCH/S/M/1741

pozyskano z pleneru, Janowiec '04 / acquired from open-air, Janowiec '04

Sg IV 63, 1989

akryl, płótno / acrylic, canvas, 61 × 61 cm

MCH/S/M/1596

dar autora / gift of the artist, 2000

Maria Wąsowska

1931, Chełmża – 1993, Toruń

Graficzka, specjalizowała się przede wszystkim w linorycie. Studiowała na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie dyplom uzyskała w 1953 roku. Studia kontynuowała w Akademii Królewskiej w Kopenhadze. Laureatka wielu nagród i wyróżnień na konkursach grafiki w kraju i za granicą, np. nagroda na Międzynarodowej Wystawie *Xylon VI* w Genewie (1972), medal miasta Clermont-Ferrand (1977). Była członkiem Grupy Toruńskiej oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia Drzeworytników Xylon w Szwajcarii.

She was a graphic artist who specialized primarily in linocut. Wąsowska studied at the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Torun where she received her diploma in 1953. She continued her studies at the Royal Academy in Copenhagen. The artist has won many prizes and awards at graphic art competitions at home and abroad including the *Xylon VI* International Exhibition Award in Geneva (1972) and a medal from the city of Clermont-Ferrand (1977). She was a member of the Toruń Group and the International Association of Xylon Wood Engravers in Switzerland.

Kra / Floe, 1971
linoryt, bibuła japońska / linocut, japanese blotting paper, 67 x 46 cm
MCH/S/M/2120
dar Haliny Burchacińskiej / gift of Halina Burchacińska, 2014

Kielwasser, 1974
linoryt, bibuła japońska / linocut, japanese blotting paper, 62,9 x 47 cm
MCH/S/M/2131
dar Haliny Burchacińskiej / gift of Halina Burchacińska, 2014

Aleksandra Jachtoma

1932, Barchaczów

Ukończyła liceum plastyczne w Zamościu w 1952 roku. W 1953 roku rozpoczęła studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a następnie przeniosła się do krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych (1953–1955). Piąty rok studiów kontynuowała w warszawskiej ASP, którą ukończyła w 1958 roku z wyróżnieniem. Jej twórczość, osadzona w koloryzmie krakowskim, przeszła w formę minimalistycznego malarstwa monochromatycznego. Będąc w kręgu bliskich przyjaciół Henryka Stażewskiego i Edwarda Krasińskiego, do procesu kreowania obrazu malarskiego podchodzi jak do działania z pogranicza wrażliwości emocjonalnej i intelektualnej spekulacji.

She graduated from an art high school in Zamość in 1952. In 1953 she began studies at the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Toruń and continued them at the Academy of Fine Arts in Cracow (1953-1955). Finally she graduated from the Warsaw Academy of Fine Arts in 1958 with a diploma with honors. Her work, embedded in the Cracovian colorism, evolved into the form of minimalist monochrome painting. As a close friend of Henryk Stażewski and Edward Krasiński, she approached the process of creating a painting as if it were an activity bordering on emotional sensitivity and intellectual speculation.

Homage to Henryk Stażewski, 1988–89
gwasz, papier / gouache, paper, 39,6 x 29,6 cm
MCH/S/M/2606
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Cobalt, 1982
olej, płótno / oil, canvas, 60 x 60 cm
MCH/S/M/782
zakup od autorki / purchased from the artist, 1986

Ryszard Otręba

1932, Suszec

Grafik i wykładowca akademicki, zajmuje się także wzornictwem przemysłowym i projektowaniem graficznym. W latach 1953–1959 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie architekturę wnętrz oraz grafikę w pracowni prof. Mieczysława Wejmana. Pracuje głównie w technice gipsorytu. W 1966 roku wyjechał na roczne stypendium do Pratt Institute w Nowym Jorku, co rozstawiło jego nazwisko wśród amerykańskich odbiorców sztuki. Jego prace znalazły się w wielu znamienitych instytucjach, m.in.: w Muzeum Guggenheima, Museum of Modern Art w Nowym Jorku. Dzieła Otręby weszły także w skład stałych ekspozycji w muzeach i galeriach europejskich, m.in.: Muzeum Narodowego w Sztokholmie, Tate Gallery, Australian National Gallery, National Museum of Modern Art w Tokio, Albertina w Wiedniu, a także polskich Muzeach Narodowych (w Krakowie, Warszawie, Poznaniu).

He is a graphic artist and academic lecturer, also industrial and graphic designer. From 1953 to 1959 he studied interior design and graphics at the Academy of Fine Arts in Cracow in Prof. Mieczysław Wejman's studio. Otręba uses mainly gypsorite technique. In 1966 he was on a one-year scholarship at the Pratt Institute in New York which won him recognition at the American art scene. His works are featured in many prominent institutions including the Guggenheim Museum and the Museum of Modern Art in New York. Otręba's works can be found in permanent exhibitions at European museums and galleries including the National Museum in Stockholm, the Tate Gallery, the Australian National Gallery, the National Museum of Modern Art in Tokyo, Albertina in Vienna, as well as Polish National Museums (Cracow, Warsaw, Poznań).

Rys. XI / Drawing XI, 1987
ołówek, papier / pencil, paper, 60 x 40 cm
MCH/S/M/2573
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Andrzej Pietsch

1932, Kraków – 2010, Kraków

Grafik i taternik. W latach 1951–1958 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie dyplom uzyskał w pracowni prof. Mieczysława Wejmana. Był cenionym pedagogiem; w 1986 roku otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Pełnił funkcję prorektora macierzystej uczelni (1972–1978). W latach 1978–1984 był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowego Biennale Grafiki w Krakowie. Uczestniczył w wielu gremiach konkursowych. Był laureatem znaczących nagród, m.in.: na Międzynarodowym Biennale Grafiki w Krakowie (1966, 1968, 1970), na V Międzynarodowym Biennale Grafiki w Bradford (1976) oraz Międzynarodowym Triennale Grafiki we Fredrikstad w Norwegii (1984). Jako jeden z najwybitniejszych polskich grafików, zajmował się wklęsłodrukiem, prace swe układając w cykle, m.in.: *Aktorki*, *Podróźni*, *Trawy*. Wiele utworów dedykował motywom górskim. Równoległe z twórczością artystyczną realizował swoją drugą pasję, jaką była wspinaczka górską; w latach 1951–1957 należał do najlepszych i najbardziej czynnych taterników polskich.

He was a graphic artist and mountaineer. From 1951 to 1958 Pietsch studied at the Academy of Fine Arts in Cracow receiving his diploma in the studio of Prof. Mieczysław Wejman. He was much respected teacher which brought him the title of full professor in 1986. He held a post of a pro-rector at his alma mater from 1972 to 1978. Pietsch was also a chairman of the International Graphic Biennale in Cracow Organizing Committee (1978-1984) and a jury member in many competitions. The artist received numerous significant awards – at the International Graphic Biennale in Cracow (1966, 1968, 1970), the 5th International Graphic Biennale in Bradford (1976) and the International Graphic Triennale in Fredrikstad, Norway (1984). Pietsch was one of the most outstanding Polish graphic artists who used in his art practice intaglio. He arranged his works into cycles: *The Actresses*, *The Travelers*, and *The Grass*. Mountain motifs were often featured in his oeuvre. Along with his artistic work, Pietsch pursued his other passion which was mountain climbing. In 1951-1957 he was one of the best and most active Polish mountaineers.

Karwik, 1987
technika mieszana, papier / mixed technique, paper, 60,5 x 48,5 cm
MCH/S/M/2571
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Klaus Staudt

1932, Otterndorf

W latach 1954–1959 studiował medycynę w Marburgu i Monachium, a jednocześnie w latach 1957–1963 odbył studia artystyczne w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium u Ernsta Geitlingera i Georga Meistermanna. W 1963 przyłączył się do międzynarodowego ruchu Nouvelle Tendance. Współorganizator galerii „nota” (z Jürgenem Morschelem i Gerhardem von Graevenitzem). W latach 1974–1994 profesor w Akademii Sztuki i Designu w Offenbach nad Menem. Należy do klasyków sztuki konstruktywistycznej w Niemczech. Zasiągnął z serii geometrycznych reliefów, do kreacji których używa różnych materiałów, w tym drewna i pleksiglasu. Transparentna obudowa jego prac pozwala widzowi zajrzeć do ich wnętrza. Repetycje jednakowych elementów kompozycyjnych kreują dynamikę form i wrażenie ruchu, co jest zamierzonym efektem oddziaływania dzieła. Wieloletni i znaczący dorobek artysty obejmuje również realizacje w dziedzinie grafiki. Po wspólnej – wraz z Karin Radoy – wystawie, prezentowanej w Galerii 72, artysta przekazał muzeum w Chełmie znaczący dar złożony z jego reliefowych opracowań oraz zespołu grafik.

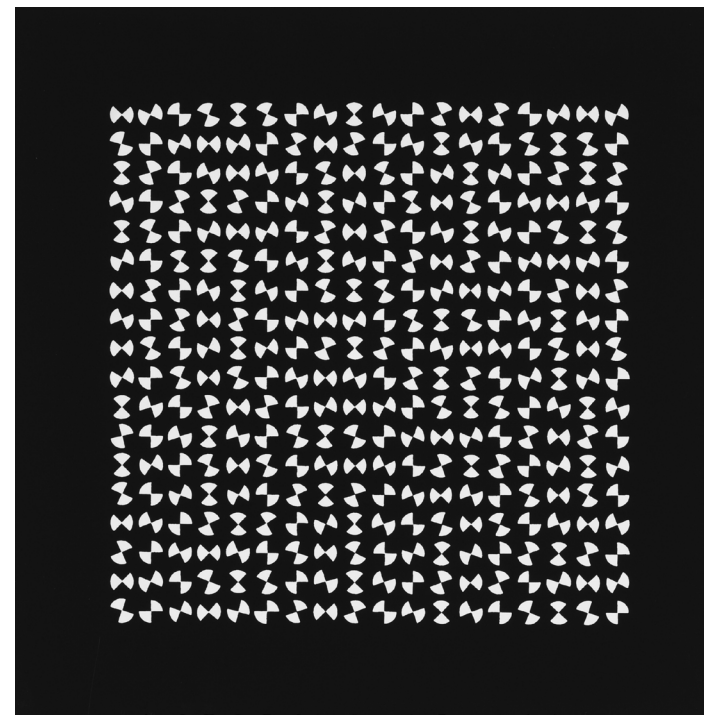
From 1954 to 1959, he studied medicine in Marburg and Munich. From 1957 to 1963, Staudt studied at the Academy of Fine Arts in Munich with Ernst Geitlinger and Georg Meistermann. In 1963 he joined the international movement Nouvelle Tendance. Staudt was a co-organizer of the “nota” gallery (with Jürgen Morschel and Gerhard von Graevenitz). From 1974 to 1994 he was a professor at the Academy of Art and Design in Offenbach am Main. Staudt is one of the classics of constructivism in Germany. The artist became famous for his series of geometric reliefs made from various materials, including wood and plexiglas. The transparent casing of his works allows viewers to look inside them. The repetitions of identical compositional elements create dynamic forms and give an impression of movement which is the intended effect of the work. The artist's significant oeuvre includes also graphic works. After a joint exhibition - with Karin Radoy - presented at the Gallery 72, the artist donated to the Chełm museum a substantial collection of his relief studies and prints.

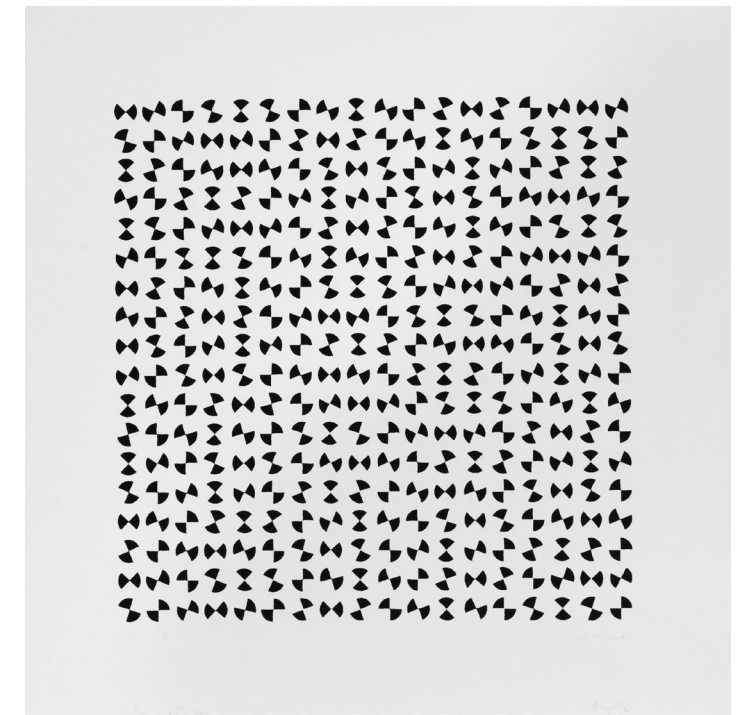
Antithetisch, 2002
płyta MDF, technika mieszana / MDF board, mixed technique, 100 × 100 × 5,5 cm
MCH/S/M/2054
dar autora / gift of the artist, 2013

Contra, 2011
płyta MDF, technika mieszana / MDF board, mixed technique, 70 × 70 × 6,8 cm
MCH/S/M/2055
dar autora / gift of the artist, 2013

Bez tytułu / Untitled, 1965
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 50 × 50 cm
MCH/S/M/2065
dar autora / gift of the artist, 2013

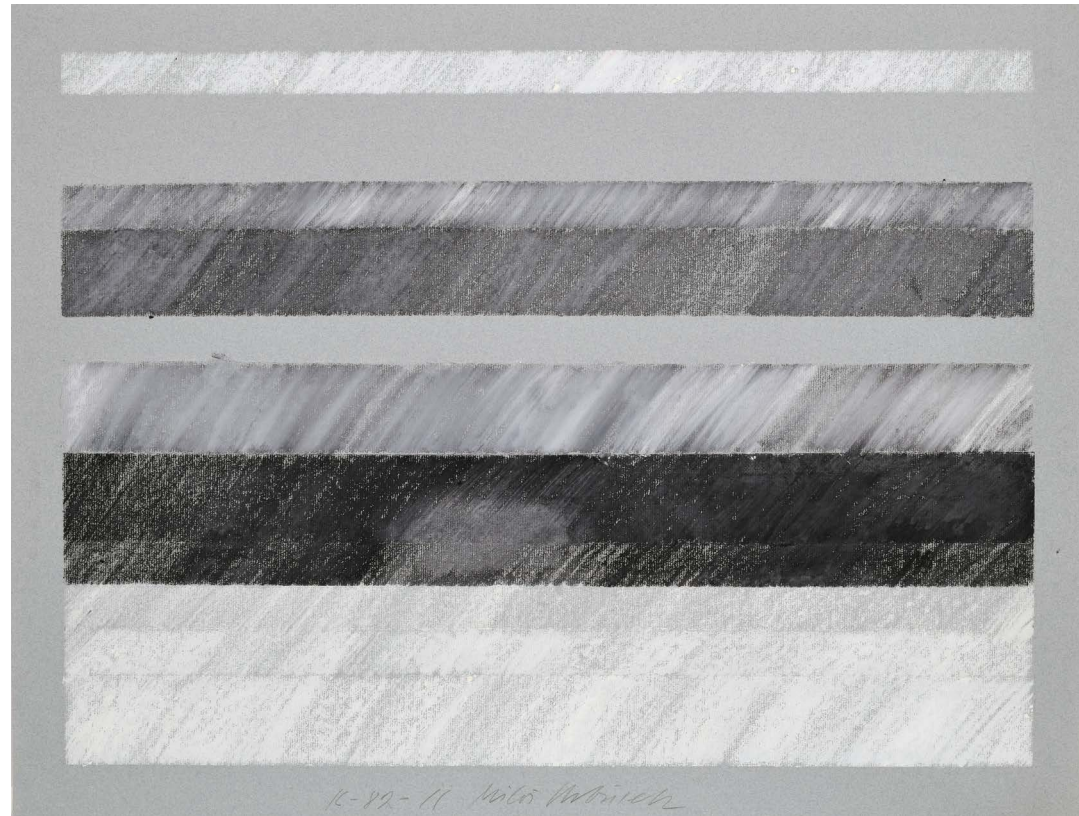
Bez tytułu / Untitled, 1963
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 50 × 50 cm
MCH/S/M/2064
dar autora / gift of the artist, 2013

Miloš Urbásek

1932 Ostrava – 1988 Drábsko

W latach 1958–1964 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Bratysławie. Był jednym z pierwszych artystów na Słowacji, który dedykował się abstrakcji geometrycznej. Eksperymentował z nowymi technologiami. W latach 70. rozwijał ideę motywu koła i jego fragmentów, łącząc poszczególne elementy w rytmiczne i dynamiczne kompozycje. Uczestniczył w wielu akcjach artystycznych. Od 1958 mieszkał i pracował w Bratysławie, uprawiając malarstwo, grafikę, rysunek, ilustrację książkową, projektowanie graficzne, tworząc obiekty i multiple. Jego dokonania utrzymane w estetyce minimalnego artu, przystają do założeń artystycznych niemieckiej Grupy Zero czy ruchu Nowych Tendencji. Mimo, że tworzył w izolacji, jego sztuka dla słowackiej sceny plastycznej miała charakter pionierski. Przyznano mu wiele nagród, m.in.: Folkwang-Pressé w Essen (1967), na Międzynarodowym Biennale Grafiki w Lublanie (1969). Jego prace znajdują się w wielu znaczących galeriach w Niemczech (galerii Teufel, galerii Hoffmann) oraz we Francji (Galerie Raymonde Cazenave).

He studied at the Academy of Fine Arts in Bratislava from 1958 to 1964. Urbásek was one of the first artists in Slovakia dedicated to geometric abstraction. He experimented with new technologies. In the 1970s he developed the idea of the circle motif and its fragments, combining individual elements into rhythmic and dynamic compositions. He participated in numerous art actions. Since 1958 he lived and worked in Bratislava, focusing on painting, printmaking, drawing, book illustration, graphic design, creating objects and multiples. His art practice with its the aesthetics of minimal art is in line with the ideas of the German Zero Group or the New Tendencies movement. Urbásek was a pioneer on the Slovak art scene working in isolation. The artist was awarded many prizes, including the Folkwang-Pressé in Essen (1967) and the International Biennale of Graphic Arts in Ljubljana (1969). His works can be found in major galleries in Germany (the Teufel Gallery, the Hoffmann Gallery) and France (Galerie Raymonde Cazenave).

K-82-11, 1982
pastel, papier / pastel, paper, 50 × 64,5 cm
MCH/S/M/1497
dar Roberta Urbáska / gift of Robert Urbásek, 1998

Thomas Lenk

1933, Berlin – 2014, Schwäbisch Hall

Rzeźbiarz, grafik i projektant. Studiował krótko w Staatliche Akademie der Bildenden Künste w Stuttgarcie (1950), po czym podjął naukę kamieniarstwa. Brał udział w najważniejszych wydarzeniach artystycznych i wystawach lat 60. i 70., m.in.: w Documenta 4 w Kassel w 1968, w Biennale w Wenecji w 1970. Wykładał gościnnie w Kairze w 1978, a od 1989 był profesorem w Akademii w Stuttgarcie. Od 1974 do śmierci mieszkał i tworzył w Schloss Tierberg Braunsbach w Schwäbisch Hall. W swojej twórczości w 1955 zwrócił się w stronę abstrakcji geometrycznej, od 1964 budował charakterystyczne formy graficzne i przestrzenne oparte na zwielokrotnionej formie kwadratu o zaokrąglonych kątach.

He was a sculptor, graphic artist and designer. Lenk studied briefly at the Staatliche Akademie der Bildenden Künste in Stuttgart (1950), followed by apprenticeship in stonemasonry. He participated in the most important art events and exhibitions of the 1960s and 1970s, including Documenta 4 in Kassel in 1968, and the Venice Biennale in 1970. The artist was a guest lecturer in Cairo in 1978 and from 1989 a professor at the Stuttgart Academy. From 1974 until his death, he lived and worked at Schloss Tierberg Braunsbach in Schwäbisch Hall. Lenk turned to geometric abstraction in 1955 and from 1964 was building distinctive graphic and spatial forms based on the multiplied form of a square with rounded angles.

Bez tytułu / Untitled, 1989
akryl, płótno, drewno / acrylic, canvas, wood, 50 × 40 cm
MCH/S/M/1000
pozyskano z pleneru, Okuninka '89 / acquired from open-air, Okuninka '89

Jerzy Grabowski

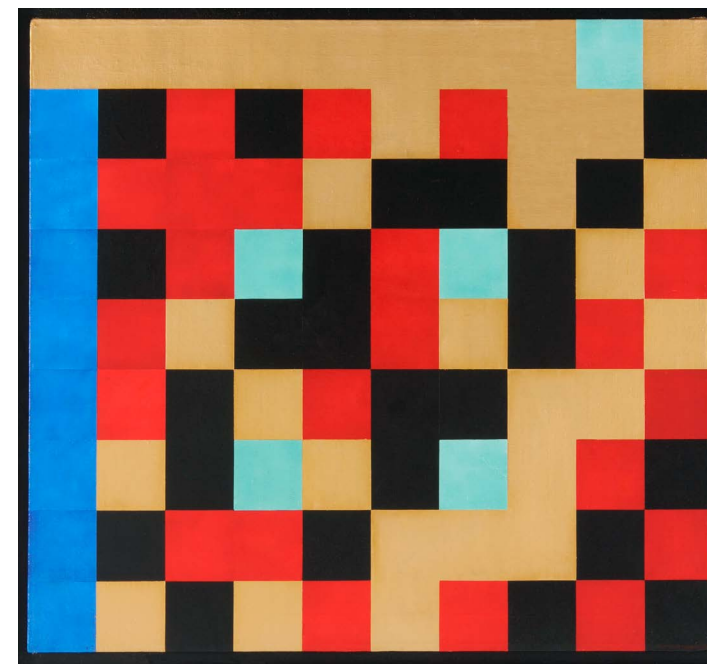
1933, Gutki – 2004, Warszawa

Malarz, grafik i rysownik zaliczany do nurtu abstrakcji geometrycznej w ujęciu scjentystycznym. W latach 1953–1962 studiował na Wydziale Architektury Politechniki we Wrocławiu, następnie na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Od roku 1976 w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi prowadził pracownię druku płaskiego, a od roku 1993 wykładał w Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie. Był członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Drzeworytników XYLON. W latach 60. i 70. utrzymywał stałe kontakty ze środowiskami artystycznymi w Europie Zachodniej, zasiadał w jury wielu prestiżowych konkursów graficznych. Ulubionym elementem kompozycyjnym artysty był trójkąt – rodzaj kodu jego opracowań, wynikający z podziału kwadratu po przekątnej. Kryształiczne struktury trójkątów na powierzchniach jego prac, wywoływały wrażenie pokrewne do efektów stosowanych w sztuce op-artu. Swoją sztukę podporządkował matematycznej regule. Laureat wielu konkursów graficznych. Jego prace znajdują się w ważnych polskich i zagranicznych instytucjach kultury.

He was a painter, graphic artist and draughtsman whose art was classified as geometric abstraction trend with a scientific approach. From 1953–1962 he studied at the Faculty of Architecture of the Technical University in Wrocław, then at the Faculty of Graphic Art of the Academy of Fine Arts in Warsaw. From 1976 he ran a printing studio at the State Art College in Łódź, and from 1993 he taught at the European Academy of Arts in Warsaw. He was a member of the International Association of Wood Engravers XYLON. In the 1960s and 1970s Grabowski maintained regular contacts with the artistic circles of Western Europe, and served on the jury of many prestigious graphic competitions. The artist's favorite compositional element was a triangle - a kind of code for his studies, resulting from the division of a square on its diagonal. The crystalline structures of triangles on the surfaces of his works resulted in an impression related to the effects used in op-art. He subordinated his art to mathematical formulas. The artist was frequently awarded at graphic art competitions. His works can be found in the collections of important Polish and foreign cultural institutions.

Konflikty struktur / Structures' conflicts, 1985
linoryt barwny, papier, relief / colored linocut, paper, relief, 61 x 91 cm
MCH/S/M/1002
pozyskano z pleneru, Okuninka '89 / acquired from open-air, Okuninka '89

Ślady informacji – transfiguracja staro-egipska – szkic / Traces of information – old egyptian transfiguration – sketch, 1986–1989
olej, płótno / oil, canvas, 73,2 x 81,2 cm
MCH/S/M/1222
pozyskano z pleneru, Okuninka '93 / acquired from open-air, Okuninka '93

Zamknięty cykl temperatury i światła, rys. 3, 4, 5, 6 / Closed cycle of temperature and light, drawings 3, 4, 5, 6, 1973
technika mieszana / mixed technique, 4 x (40,9 x 29,8 cm)
MCH/S/M/369
zakup od autora / purchased from the artist, 1978

Lucjan Mianowski

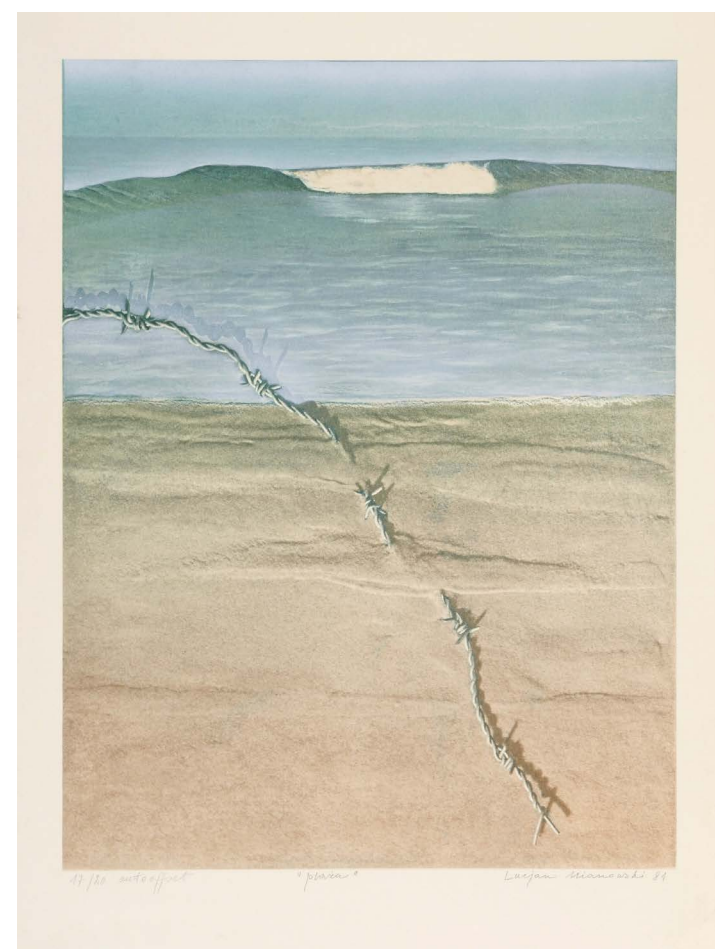
1933, Strzemieszyce – 2009, Kraków

Malarz i grafik. W 1950 roku rozpoczął studia w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni plakatu prowadzonej przez prof. Macieja Makarewicza, a kontynuował w pracowni litografii u prof. Konrada Srzednickiego, gdzie w 1956 roku otrzymał dyplom z wyróżnieniem. Przez dwa lata studiował także malarstwo w pracowni prof. Czesława Rzepińskiego. Otrzymał stypendium rządu francuskiego w École Nationale Supérieure des Beaux-Arts w Paryżu w pracowni litografii u prof. Pierre'a Clairina. Odbił także pobyty artystyczne w Skandynawii i w Algierii. Pracował jako wykładowca litografii w ASP w Poznaniu, gdzie uzyskał tytuł naukowy profesora. Laureat wielu nagród na ogólnopolskich i międzynarodowych wystawach oraz konkursach artystycznych. W 1985 roku został nagrodzony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

He was a painter and graphic artist. In 1950 he began his studies at the Academy of Fine Arts in Cracow in the poster studio of Prof. Maciej Makarewicz and continued them in the lithography studio of Prof. Konrad Srzednicki, where he received his diploma with honors in 1956. Mianowski studied painting for two years in the studio of Prof. Czesław Rzepiński. The artist received a scholarship from the French government at the École Nationale Supérieure des Beaux-Arts in Paris in the lithography studio of Prof. Pierre Clairin. He was an artist-in-residence in Scandinavia and Algeria. Mianowski worked as a lithography lecturer at the Academy of Fine Arts in Poznań where he obtained the title of professor. The artist won numerous awards at national and international exhibitions and art competitions. In 1985 he was awarded the Knight's Cross of the Order of Rebirth of Poland.

Trawa / Grass, 1981
autooffset, papier / auto-offset print, paper, 55 × 39,8 cm
MCH/S/M/570
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1983

Plaża / Beach, 1981
autooffset, papier / auto-offset print, paper, 54 × 41 cm
MCH/S/M/571
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1983

Barbara Szubińska

1934, Skrzywno

W latach 1952–1958 studiowała w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w pracowniach prof. Stanisława Szczepańskiego i prof. Artura Nachta-Samborskiego. Dyplom uzyskała w 1958 roku. W latach sześćdziesiątych była członkiem grupy Rekonesans, uczestnicząc w jej wystawach. W 1968 wyjechała do Paryża jako stypendystka rządu francuskiego. Od 1992 przez wiele lat uczyła malarstwa w Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie. Obok obrazów olejnych, chętnie posługiwała się techniką akwareli. Jej prace to metafory świata, pejzażu, jego bogactwa, złożoności, niebanalnych rozwiązań kolorystycznych, ale i towarzyszących nam nieustannie niepokoju i lęków. Malarska opowieść artystki, sytuuje się na pograniczu figuralności i abstrakcji.

From 1952–1958 she studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw in the studios of Prof. Stanisław Szczepański and Prof. Artur Nacht-Samborski. She received her diploma in 1958. In the 1960s she was a member of the Rekonesans group, participating in its exhibitions. In 1968 she went to Paris having received a scholarship from the French government. Since 1992 she taught painting at the European Academy of Arts in Warsaw. Apart from oil paintings her oeuvre features watercolors. Her works are metaphors of the landscape world, its richness, complexity, original color solutions, but also the anxiety and fears that constantly accompany us. The artist's painterly story is situated on the borderline between figuration and abstraction.

Krajobraz ze zwierzętami / Landscape with animals, 1980
gwasz, papier / gouache, paper, 78 × 85 cm
MCH/S/M/450
zakup od autorki / purchased from the artist, 1980

Jan Berdyszak

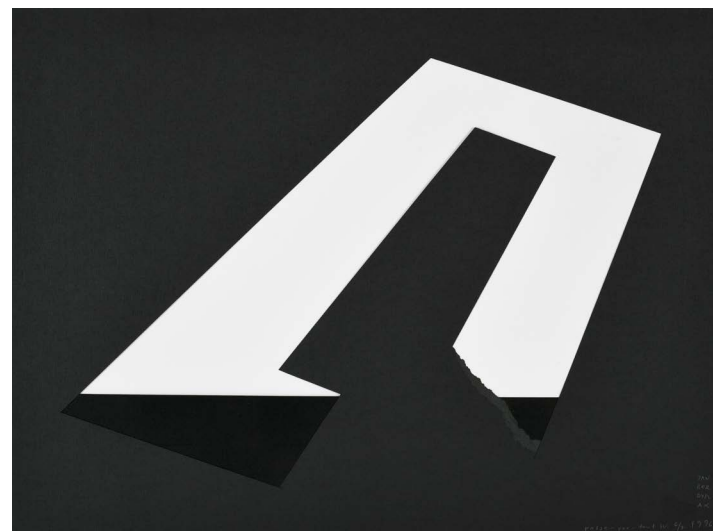
1934, Zawory – 2014, Poznań

W latach 1952–1958 studiował rzeźbę w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Uniwersytet Artystyczny) w Poznaniu, w której pracował od 1965 roku, pełniąc w latach 1984–1987 funkcję prorektora tej uczelni. Tworzył w cyklach, zajmując się filozoficznym aspektem takich pojęć, jak m.in.: pustka, czas, powłoka w strukturze dzieła. Wypowiadał się w malarstwie, które w jego twórczości przyjmowało również cechy obiektu trójwymiarowego, oraz w rysunku, fotografii i szeroko pojętej rzeźbie. Pisał teksty teoretyczne dotyczące sztuki i własnej postawy twórczej.

From 1952–1958 he studied sculpture at the State College of Fine Arts (now the University of Arts) in Poznań where he worked from 1965. From 1984 to 1987 he was its vice-rector. Berdyszak's oeuvre consists of numerous cycles dealing with the philosophical aspects of emptiness, time and external layer in the structure of an artwork. His paintings featured the characteristics of three-dimensional objects. He also worked in the field of drawing, photography and broadly approached sculpture. Berdyszak wrote theoretical texts on art and his own creative path.

Belka / Beam, 1990
akryl, karton / acrylic, carton, 70 x 100 cm
MCH/S/M/1079
zakup od autora / purchased from the artist, 1990

Passe-par-tout IV 6/7, 1996
karton / carton, 50 x 68,5 cm
MCH/S/M/1370
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

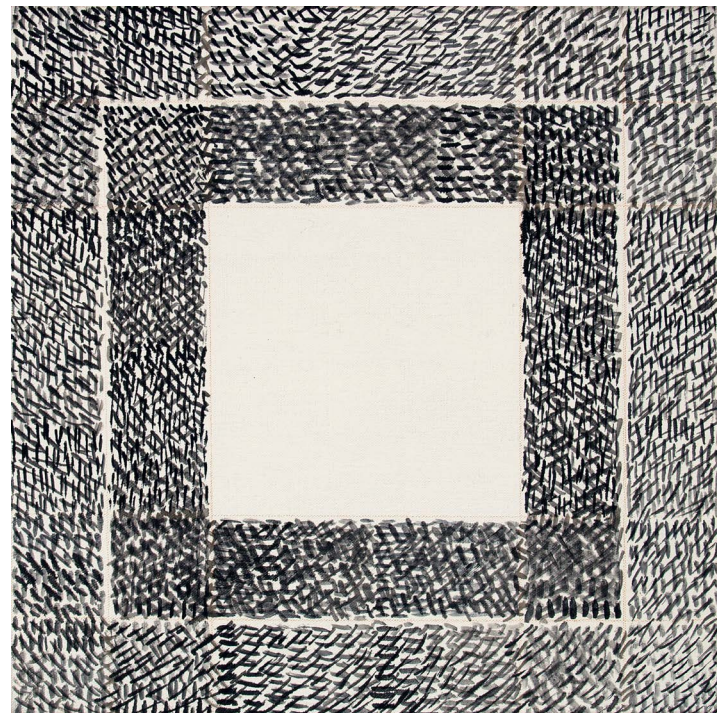
Przezroczysta III / Transparent III, 1972
szkło, metal / glass, metal, 61 x 81 x 50 cm
MCH/S/M/231
zakup od autora / purchased from the artist, 1974

Danuta Binder

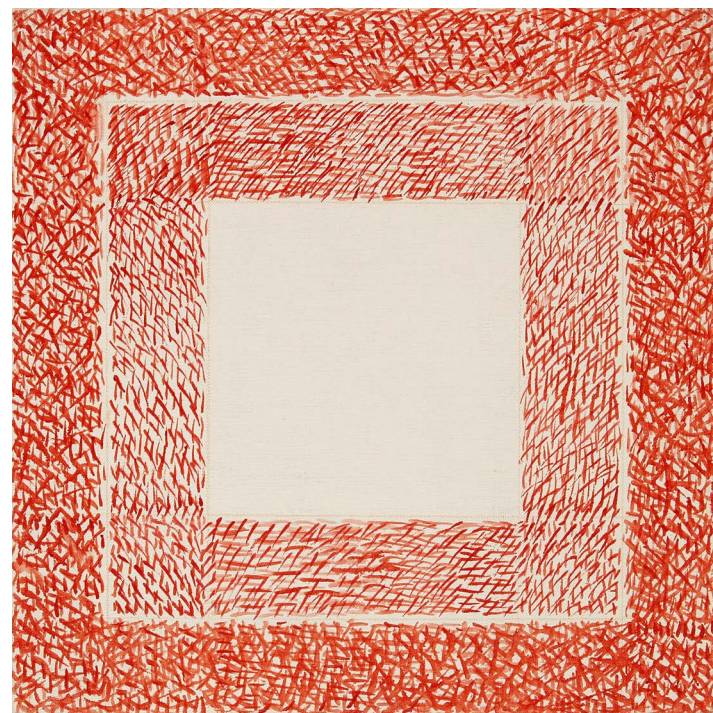
1934, Warszawa – 2009, Warszawa

W latach 1954–1960 studiowała na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, dyplom uzyskała u prof. Artura Nachta-Samborskiego. Po dyplomie wyjechała do Pragi, gdzie przez dwa lata kontynuowała naukę w UMRUM (Wyższej Szkole Rzemiosła Artystycznego). Na studiach w Pradze poznała rzeźbiarza Pavla Bindera, którego poślubiła i przez resztę życia mieszkała w Bratysławie i w Warszawie. Uprawiała malarstwo i rysunek o charakterze abstrakcji geometrycznej. Swoje malarstwo dedykowała formie kwadratu, gdzie matematyczny rygor łagodziła sensualnym gestem. W rysunkach wykorzystywała wyкроje z niemieckiego magazynu mody *Burda*, które docinała do formatu A4, a gotowy wzór dopowiadała własnym komentarzem rysunkowym w technice pastelu.

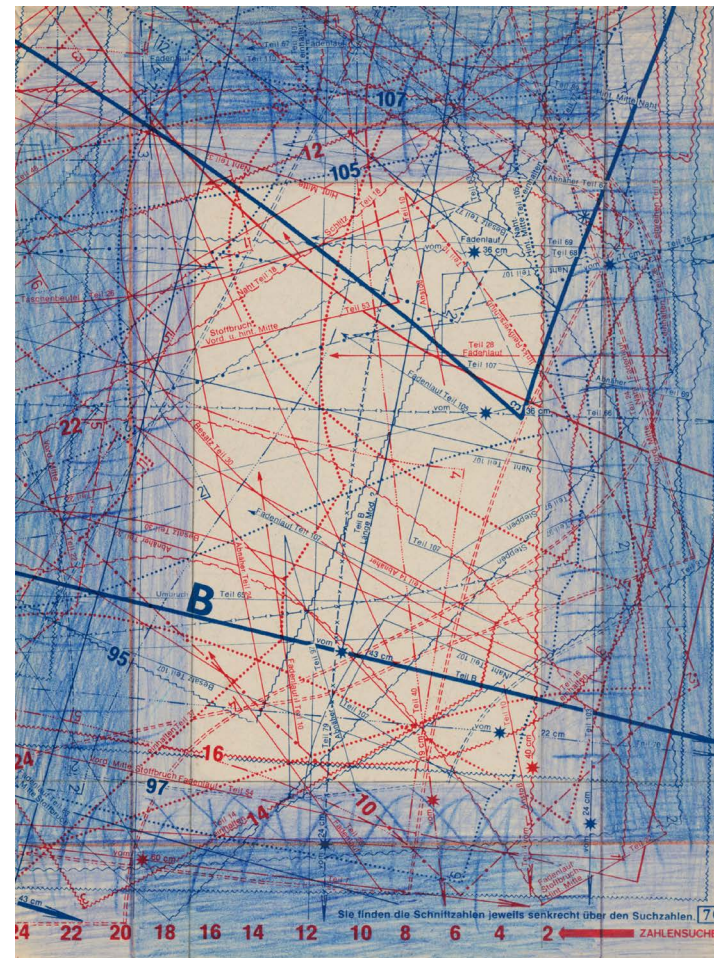
From 1954 to 1960 she studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw, receiving her diploma from Prof. Artur Nacht-Samborski studio. After graduating from the academy, she left for Prague, where she continued her studies at UMRUM (Higher School of Arts and Crafts) for two years. While studying in Prague, she met the sculptor Pavol Binder whom she married. The artist lived in Bratislava and Warsaw for the rest of her life. Her paintings and drawings represent geometric abstraction. She dedicated her painting to the square form tempering the mathematical rigor with a sensual gesture. In her drawings, she made use of the German fashion magazine *Burda* which she cut to A4 format and added her own pastel drawing commentary to the printed patterns.

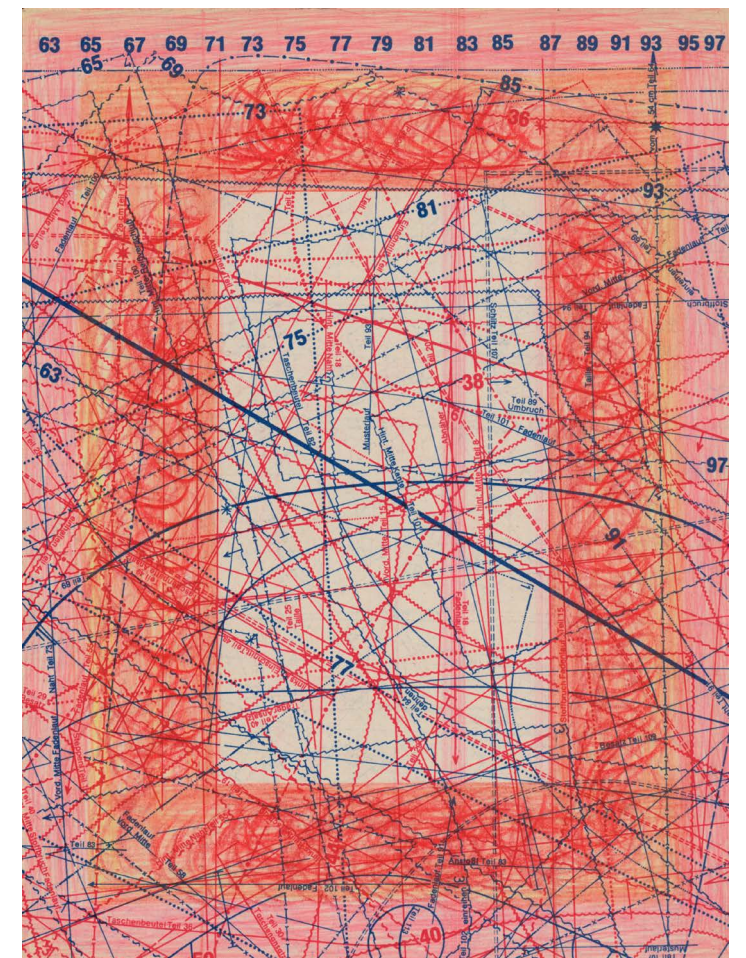
Bez tytułu / Untitled, 2003
olej, płótno / oil, canvas, 45 x 45 cm
MCH/S/M/1744
dar autorki / gift of the artist, 2004

Bez tytułu / Untitled, 2003
olej, płótno / oil, canvas, 45 x 45 cm
MCH/S/M/1743
dar autorki / gift of the artist, 2004

Bez tytułu / Untitled, 2003
kredka, papier offsetowy / crayon, offset paper, 27,8 x 20,5 cm
MCH/S/M/1719/1
pozyskano z pleneru, Okuninka '03 / acquired from open-air, Okuninka '03

Bez tytułu / Untitled, 2003
kredka, papier offsetowy / crayon, offset paper, 27,9 x 20,7 cm
MCH/S/M/1718/1
pozyskano z pleneru, Okuninka '03 / acquired from open-air, Okuninka '03

Andrzej Gieraga

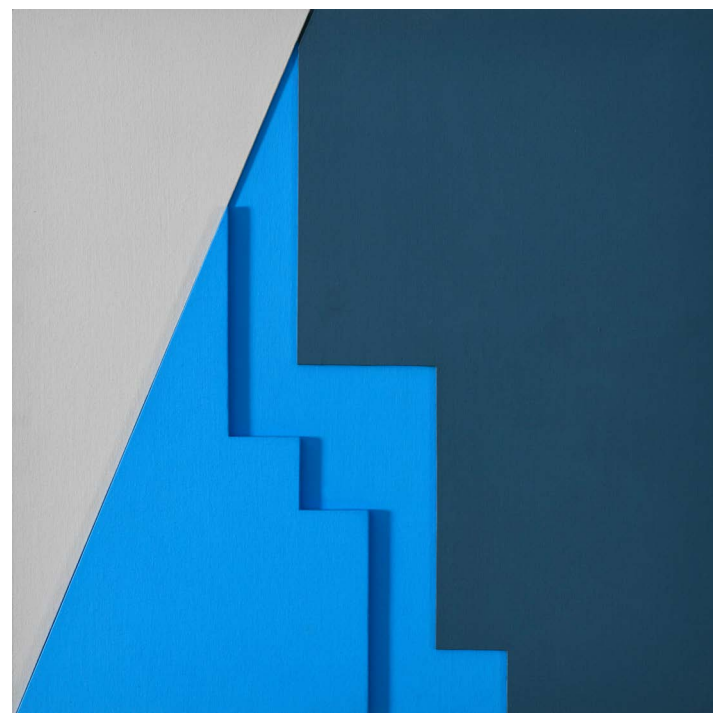
1934, Śliwniki

Malarz i grafik, w latach 1965–1970 studiował w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych), w latach 1987–1992 był także wykładowcą tej uczelni. Nauczyciel akademicki Politechniki w Radomiu od 1994, a od 2014 – Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi. W swojej twórczości operuje prostymi formami geometrycznymi budującymi zazwyczaj tło dla subtelnie przenikających się barw w zestawieniach chromatycznych. Malarstwo Gieragi charakteryzuje ogromna wrażliwość kolorystyczna i perfekcjonizm wykonania, przy zachowaniu wyważonej harmonii kompozycyjnej. W pracach graficznych stosuje zestawienia kontrastowe czerni i bieli, poszerzając kompozycje geometryczne o wątki abstrakcyjne.

A painter and graphic artist. He studied at the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Łódź from 1965 to 1970. From 1987 to 1992 he was a lecturer at the academy, then from 1994 at the Technical University in Radom, and from 2014 at the Academy of Humanities and Economics in Łódź. In his work, he operates with simple geometric forms usually building a background for subtly interpenetrating colors in chromatic juxtapositions. Gieraga's paintings are characterized by great color sensitivity and perfectionism while maintaining balanced compositional harmony. In graphic works he uses contrasting juxtapositions of black and white, expanding geometric compositions with abstract motifs.

CXXXIV, 1989
technika mieszana / mixed technique, 70 x 70 cm
MCH/S/M/992
pozyskano z pleneru, Okuninka '88 / acquired from open-air, Okuninka '88

CCLXXV, 1997
akryl, sklejką, relief / acrylic, plywood, relief, 50 x 50 cm
MCH/S/M/1669
pozyskano z pleneru, Okuninka '96 / acquired from open-air, Okuninka '96

Kompozycja zrównoważona / *Balanced composition*, 1998
grafit ołówkowy, sklejką / pencil graphite, plywood, ø 75 cm
MCH/S/M/1465
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Kiejstut Bereźnicki

1935, Poznań

Studiował na Wydziale Malarstwa w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) w Gdańsku, uzyskując dyplom w 1958 roku. Od 1960 zajmował się pracą pedagogiczną w macierzystej uczelni, w 1994 uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. Malarz i rysownik. Prorektor uczelni w latach 1981–1984. Podejmując dialog z tradycją malarstwa europejskiego, głównie z XVII-wiecznymi malarzami holenderskimi, stworzył własny, rozpoznawalny styl. Typizuje postać ludzką. Maluje mroczne, utrzymane w ciemnej tonacji barwnej martwe natury, portrety i sceny zbiorowe we wnętrzach, które zwykle układają się w tematyczne cykle (uczty, procesje, korowody karnawałowe, sceny pasyjne). W swoim malarstwie łączy skąpą, ograniczoną do kilku kolorów paletę barwną z doskonałością techniczną. W latach 60. ub. wieku uważany za jednego z czołowych twórców figuracji znaczonej metaforą.

Studied at the Faculty of Painting at the State College of Fine Arts (now the Academy of Fine Arts) in Gdańsk, receiving his diploma in 1958. From 1960 he taught at his alma mater. In 1994 he was awarded the title of professor. He was a pro-rector of the university in 1981–1984. A painter and draughtsman. Engaged in a dialogue with the tradition of European painting, mainly with 17th c. Dutch painters, he created his own recognizable style. He typifies a human figure. He paints dark still lifes, portraits and group scenes in interiors, usually arranged in thematic cycles (feasts, parades, carnival processions, passion scenes). In his paintings he combines a sparse color palette, limited to a few colors, with technical excellence. In the 1960s, he was considered one of the leading creators of metaphorical figuration.

Martwa natura z cyklu Vanitas / Still life, from the series Vanitas, 1984
olej, płótno / oil, canvas, 74 x 74 cm
MCH/S/M/716
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1984

Babka Michalina (Kobieta w czerni) / Grandma Michalina (Woman in black), 1980
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 81 cm
MCH/S/M/715
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1984

Pavol Binder

1935, Svätý Anton – 2009, Bratysława

W latach 1954–1960 studiował w Wyższej Szkole Rzemiosła Artystycznego UMRUM w Pradze pod kierunkiem profesorów Štipla i Baucha. W trakcie studiów poznał swoją przyszłą żonę Danutę Binder, malarzkę, dzieląc od tego czasu swoje życie między Bratysławę i Warszawę. W 1968 uczestniczył w międzynarodowym sympozjum i wystawie *Danuvius* będącej manifestacją awangardy słowackiej, z którą artysta od początku się identyfikował. Swoje rzeźby – zarówno te kameralne, jak i plenerowe – tworzył z drutu o różnym przekroju. Są to ażurowe obiekty, najczęściej stojące, ale też leżące lub podwieszane w przestrzeni, a ich cechą nadrzędną jest transparentność pozwalająca na penetrację światła i otoczenia, w którym się znalazły.

From 1954 to 1960 he studied at the UMRUM School of Arts and Crafts in Prague with Professors Štipl and Professor Bauch. During his studies he met his future wife Danuta Binder, a painter. He divided his life between Bratislava and Warsaw since then. In 1968 he participated in the international symposium and exhibition *Danuvius* which was a manifestation of the Slovak avant-garde with which the artist identified himself from the very beginning. He created his outdoor and indoor sculptures from wire of various cross-sections. They were open-work objects, most often standing, but also lying down or suspended in space. Their overriding feature is their transparency, allowing the penetration of light and the environment in which they were placed.

Bez tytułu / Untitled, 2003
drot stalowy, polichromowany / steel wire, polychrome, 85 x 33,5 x 33,5 cm
MCH/S/M/1776
pozyskano z pleneru, Janowiec '04 / acquired from open-air, Janowiec '04

Koji Kamoji

1935, Tokyo

Malarz, twórca instalacji, w latach 1953–1958 studiował w Mausashino Art University w Tokio. W 1959 przyjechał do Polski i podjął studia w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Od 1967 współpracował z Galerią Foksal. W 1975 otrzymał Nagrodę Krytyki im. Cypriana Kamila Norwida. W swojej twórczości nawiązywał do nurtów konstrukttywizmu i konceptualizmu, nie tracąc nigdy rysu charakterystycznego dla estetyki japońskiej w jej minimalistycznej formie i używanych środkach. W pracach odwołuje się do natury, używając materiałów z niej zaczerpniętych, tj. kamieni, drewna. Zachowuje zawężoną gamę kolorystyczną z przewagą czerni, bieli i szarości oraz kompozycje o prostych formach geometrycznych i lapidarnych liniach. Jego prace tworzą systemy znaków, które składają się na charakterystyczny dla tego artysty i rozpoznawalny język.

A painter and installation artist. He studied at Mausashino Art University in Tokyo from 1953 to 1958. In 1959 he came to Poland to continue his studies at the Warsaw Academy of Fine Arts. From 1967 he has collaborated with the Foksal Gallery in Warsaw. In 1975 he received the Cyprian Kamil Norwid Critic Award. His oeuvre refers to constructivism and conceptualism without ever losing the character of Japanese aesthetics with its minimalist form and means. Kamoji's works are related to nature with their use of plain materials like stones and wood. The artist usually uses a narrow range of colors with a predominance of black, white and gray. His compositions feature simple geometric forms and lapidary lines. His oeuvre creates the systems of signs forming this artist's distinctive and recognizable language.

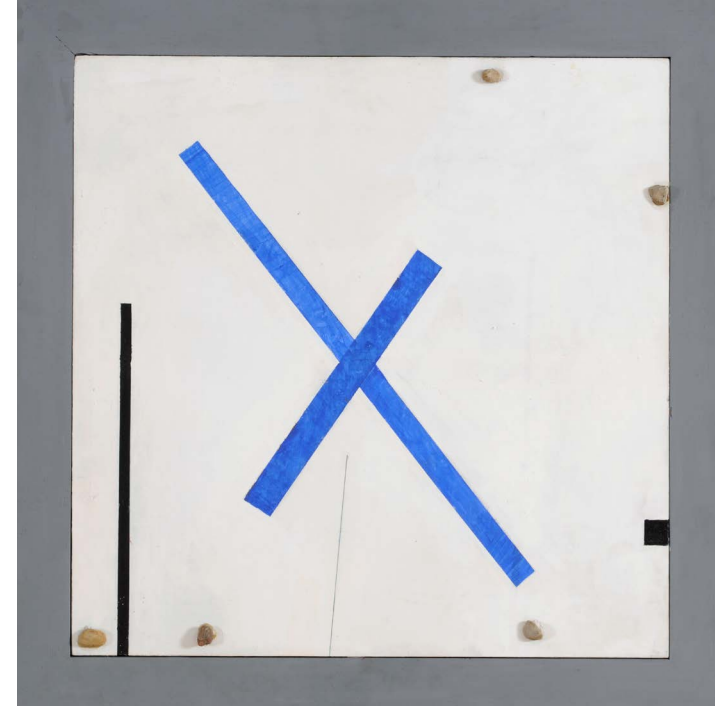

Bez tytułu (Średniowiecze) / Untitled (Middle Ages), 1982

technika mieszana / mixed technique, 60 × 60 cm

MCH/S/M/777

pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Bez tytułu (Średniowiecze) / Untitled (Middle Ages), 1982

technika mieszana / mixed technique, 60 × 60 cm

MCH/S/M/1687

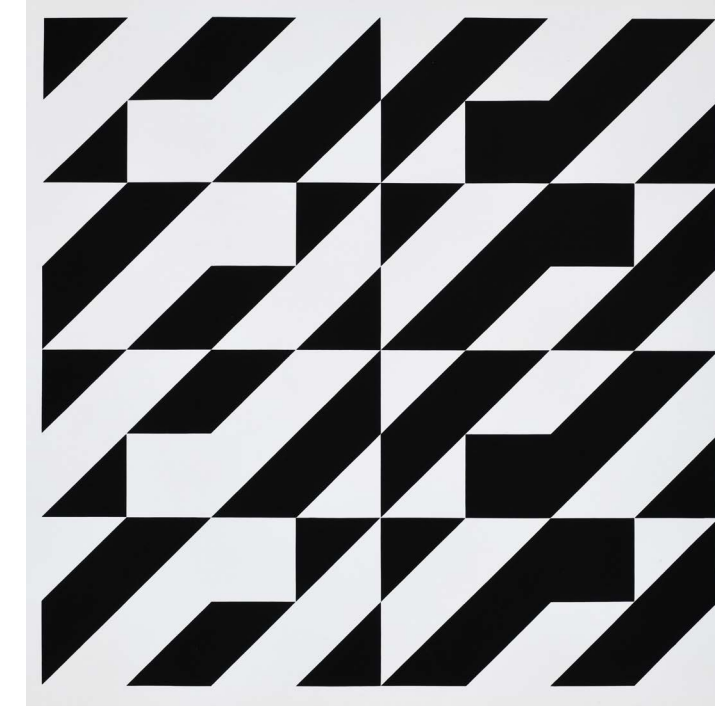
dar autora / gift of the artist, 1993

Horst Bartnig

1936, Milicz

W latach 1954–1957 studiował w Szkole Sztuk Stosowanych w Magdeburgu. Malarz, grafik, scenograf. Jeden z najważniejszych przedstawicieli niemieckiej sztuki konkretnej. Mieszka i pracuje w Berlinie. Już w czasach Niemieckiej Republiki Demokratycznej był artystą wykorzystującym doświadczenia naukowców w zakresie informatyki i technologii komputerowej. Jego sztukę w dużym stopniu determinuje kolor. Geometria jego prac generuje efekty optyczne, których działanie bada w rozbudowanych seriach opracowań malarzkich i graficznych. W 1984 otrzymał nagrodę na VII Norweskim Biennale Grafiki w Fredrikstad w Norwegii. Jego prace znajdują się w najważniejszych kolekcjach dedykowanych sztuce konkretnej w Niemczech i w Europie.

Bartnig studied at the School of Applied Arts in Magdeburg from 1954 to 1957. He is a painter, graphic artist and stage designer. He is one of the most important representatives of German concrete art. Bartnig lives and works in Berlin. Back in the days of the German Democratic Republic, he explored the field of computer science and technology in his oeuvre. His art is largely determined by color. The geometry of his works generates optical effects which the artist explores in his vast series of painting and graphic studies. In 1984 he was awarded a prize at the 7th Norwegian Biennale of Printmaking in Fredrikstad, Norway. His works can be found in the most important collections dedicated to concrete art in Germany and other European countries.

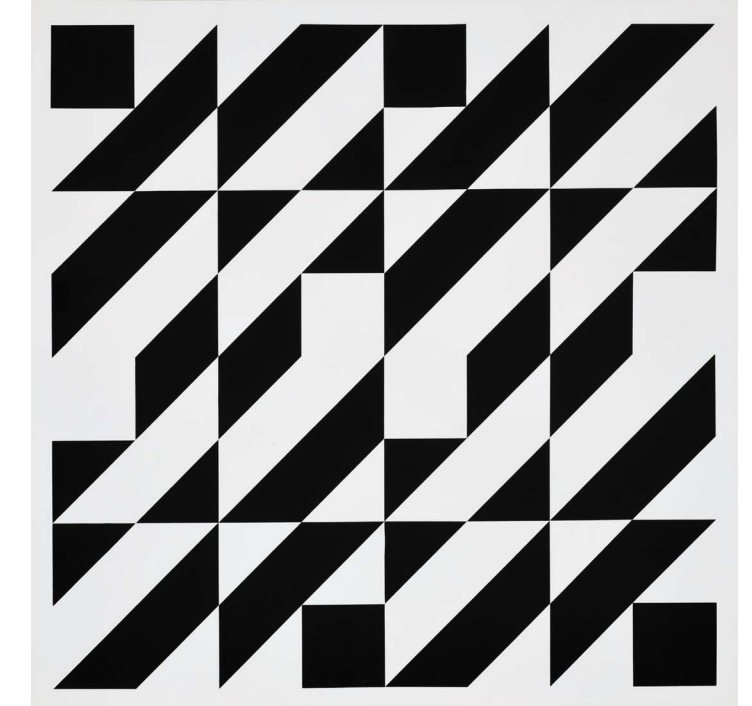

Vier weiße und vier schwarze quadrate 8/2, 1974–1978

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 56 × 56 cm

MCH/S/M/2575

dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Vier weiße und vier schwarze quadrate 8/5, 1974–1978

serigrafia, papier / serigraphy, paper, 56 × 56 cm

MCH/S/M/2576

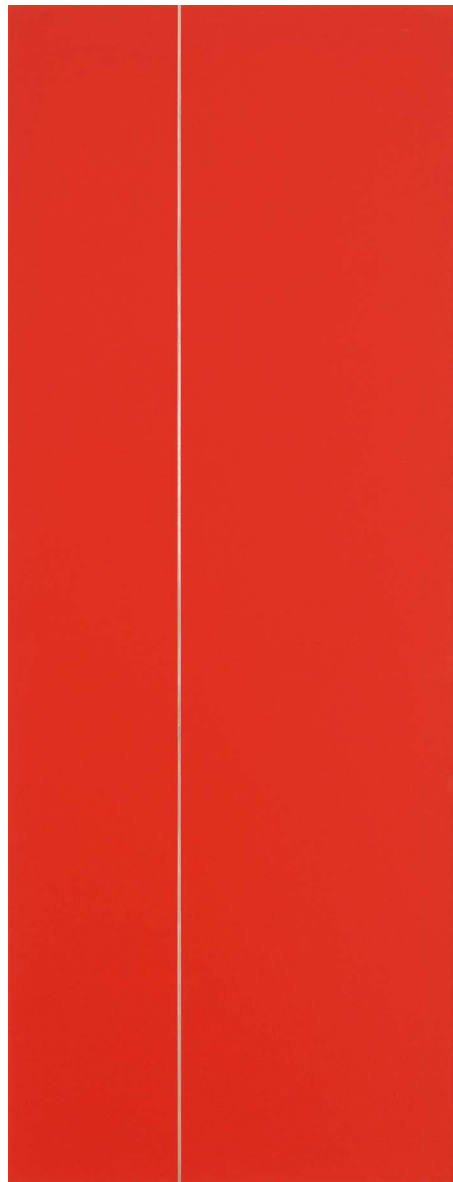
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Hellmut Bruch

1936, Hall

Jest artystą samoukiem, od 1984 roku należącym do Związku Artystów Tyrolu, a od 1986 – do Stowarzyszenia Artystów MAERZ. W swojej sztuce koncentruje się na problemie światła oraz proporcji odwołujących się do praw natury. Jego sztukę determinuje zasada złotego podziału oraz ciąg Fibonacciego. Tworzy ze stali nierdzewnej oraz kolorowego, fluorescencyjnego szkła akrylowego. Klasyczne prawa natury, do których odwołuje się w swojej sztuce znaczonej geometrią form, czynią jego utwory pełnymi równowagi, harmonii, przejrzystości, matematycznych proporcji i uniwersalnego piękna.

He is a self-taught artist who has been a member of the Tirol Artists' Association since 1984 and the MAERZ Artists' Association since 1986. In his art he focuses on the problem of light and proportions referring to the laws of nature. His art is determined by the principle of golden division and the Fibonacci sequence. He works with stainless steel and colored, fluorescent acrylic glass. The classical laws of nature, which he refers to in his art marked by the geometry of forms, make his works full of balance, harmony, clarity, mathematical proportions and universal beauty.

Bez tytułu / Untitled, 1994/95
stal polichromowana / polychrome steel, 89 x 34 cm
MCH/S/M/1365
pozyskano z pleneru, Okuninka '96 / acquired from open-air, Okuninka '96

Progression nach Fibonacci, 1992
stal / steel, 234,5 x 33 x 33 cm
MCH/S/M/1190
pozyskano z pleneru, Okuninka '93 / acquired from open-air, Okuninka '93

Ryszard Gieryszewski

1936, Warszawa – 2021, Warszawa

Grafik i malarz. W latach 1959–1964 studiował w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowni prof. Aleksandra Kobzdej i prof. Andrzeja Rudzińskiego. Jego twórczość prezentowana była na licznych indywidualnych i zbiorowych wystawach w kraju i za granicą. Laureat wielu nagród, m.in.: na Festiwalu Sztuk Pięknych w Warszawie (1968, 1970), Grand Prix na Quadriennale Drzeworytu i Linorytu w Olsztynie (1987 i 1992), Grand Prix na I Biennale Małych Form Malarskich w Toruniu (1988). Był członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Drzeworytników Xylon w Szwajcarii, a jego prace są w wielu kolekcjach sztuki współczesnej w Polsce i za granicą, np.: Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Albertina w Wiedniu, CSW i Zachęta w Warszawie.

He was a graphic artist and painter. Gieryszewski studied at the Warsaw Academy of Fine Arts in the studio of Prof. Aleksander Kobzdej and Prof. Andrzej Rudziński from 1959 to 1964. His work has been presented in numerous individual and group exhibitions at home and abroad. He won many prestigious awards including the Festival of Fine Arts Award in Warsaw (1968, 1970), Grand Prix at the Quadriennale of Woodcut and Linocut in Olsztyn (1987 and 1992), Grand Prix at the 1st Biennial of Small Painting Forms in Toruń (1988). He was a member of the International Association of Xylon Woodcutters in Switzerland. His works can be found in many collections of contemporary art in Poland and abroad including the National Museum in Cracow, the National Museum in Warsaw, the National Museum in Wrocław, Albertina in Vienna, CCA and the National Gallery in Warsaw.

Energia linii / Line's energy, 1996
olej, aluminium / oil, aluminum, 46 x 46 cm
MCH/S/M/1301
dar autora / gift of the artist, 1996

Helly Oestreicher

1936, Karlove Vary

Rzeźbiarka holenderska żydowskiego pochodzenia. W latach 1954–1958 studiowała w Kunstnijverheidsschool (obecnie Gerrit Rietveld Academie) w Amsterdamie, przygotowując dyplom z ceramiki. Jej prace od początku przyciągały uwagę z racji niekonwencjonalnej formy. Artystka ceniła fizyczne właściwości gliny, jej plastyczność, uzyskiwaną po wypaleniu barwę, fakturę, twardość. Podkreślała, że ceramika nie wykazuje oznak rozkładu, nie starzeje się jak papier, farba, nie pokrywa patyną jak brąz. W latach 1977–1980 wykładała w Artibus Utrecht, a następnie w latach 1979–1990 w Gerrit Rietveld Academie w Amsterdamie. Już w 1965 wzięła udział w wystawie *Nowe formy w ceramice* prezentowanej w Stedelijk Museum w Amsterdamie. Na przełomie 1997/1998 jej wystawa miała miejsce w Państwowej Galerii Sztuki Zachęta w Warszawie.

Oestreicher is a Dutch sculptor of Jewish descent. From 1954 to 1958 she studied at the Kunstnijverheidsschool (now Gerrit Rietveld Academie) in Amsterdam, obtaining a degree in ceramics. From the very beginning her works attracted much attention due to their unconventional form. The artist valued the physical properties of clay its natural plasticity and then its color, texture and hardness after firing. She emphasizes that ceramic works show no signs of decay. They do not age like paper or paint and do not get covered with patina like bronze. From 1977 to 1980 she taught at Artibus Utrecht and from 1979 to 1990 at the Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. As early as in 1965, she participated in the exhibition *New Forms in Ceramics* presented at the Stedelijk Museum in Amsterdam. In 1997/1998 her works were shown at the National Art Gallery Zachęta in Warsaw.

The heart of the matter, 1990
szkło, cegła / glass, brick, 51,5 x 35 x 11 cm
MCH/S/M/1440
dar autorki / gift of the artist, 1998

Julian Henryk Raczko

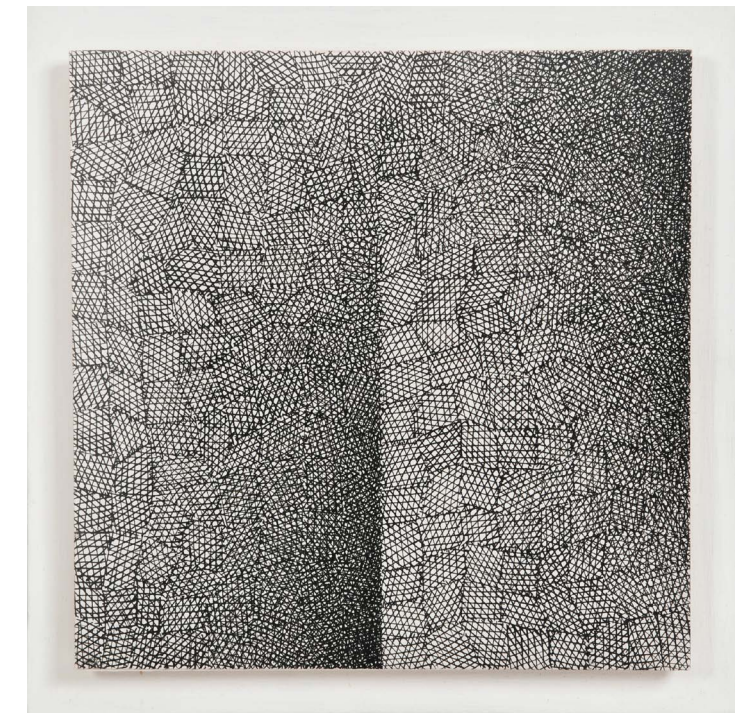
1936, Warszawa – 2019, Warszawa

Studiował na Politechnice Warszawskiej, w latach 1960–1971 pracował jako asystent w macierzystej uczelni. W 1963 rozpoczął indywidualne studia malarskie u Jana Betleya i Aleksandra Kobzdeja. W 1965 debiutował jako malarz w warszawskim Salonie Debiutów. Od 1989 prowadził zajęcia z rysunku w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1975 brał udział w wystawie Złotego Grona w Zielonej Górze, a w 1980 otrzymał Nagrodę Krytyki Artystycznej im. Cypriana Kamila Norwida. Jego twórczość wyrażała się w prostych formach geometrycznych, w których łączył poszukiwania malarskie z problemami z dziedziny fizyki. Interesowało go głównie zjawisko światła, jego częstotliwość i rozszczepialność. W latach 70. ub. wieku zaczął stosować formy reliefowe oparte na podstawowych figurach geometrycznych, kwadracie, kole i krzyżu.

He studied at the Warsaw University of Technology and worked as an assistant at his alma mater from 1960 to 1971. In 1963 he began individual painting studies with Jan Betley and Aleksander Kobzdej. In 1965 he debuted as a painter at the Warsaw Debut Salon. From 1989 he taught drawing at the Warsaw Academy of Fine Arts. In 1975 he took part in the Golden Grape exhibition in Zielona Góra. In 1980 Raczko received the Cyprian Kamil Norwid Award. His oeuvre encompasses simple geometric forms in which he combined painterly explorations with the field of physics. He was mainly interested in the phenomenon of light, its frequency and dispersion. In the 1970s he began to use relief forms based on basic geometric figures – a square, circle and cross.

Relief IV, 1973
metal, pleksiglas / metal, plexiglass, 40 x 40 x 18 cm
MCH/S/M/309
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

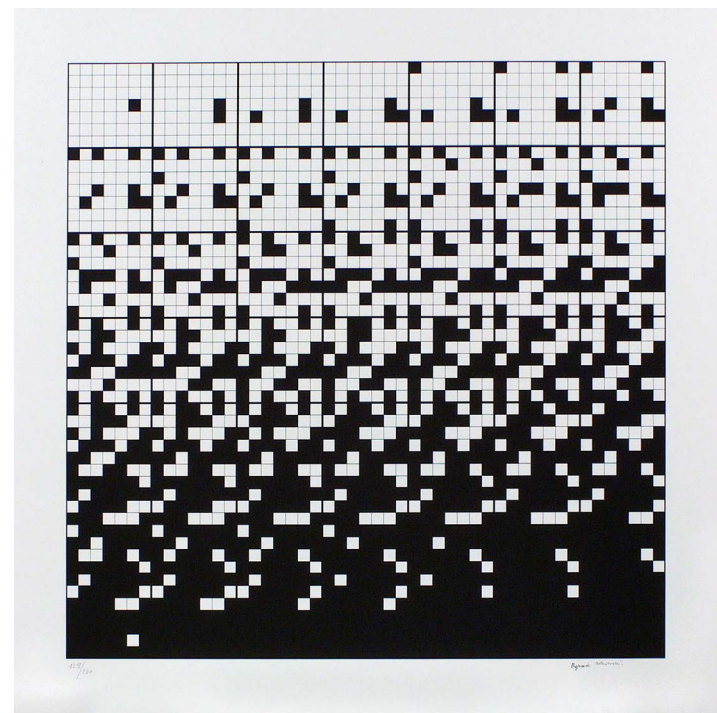
Przekątna 2 / Diagonal 2, 1989
tusz, akryl, sklejką / ink, acrylic, plywood, 24 x 24 cm
MCH/S/M/1071
zakup od autora / purchased from the artist, 1991

Ryszard Winiarski

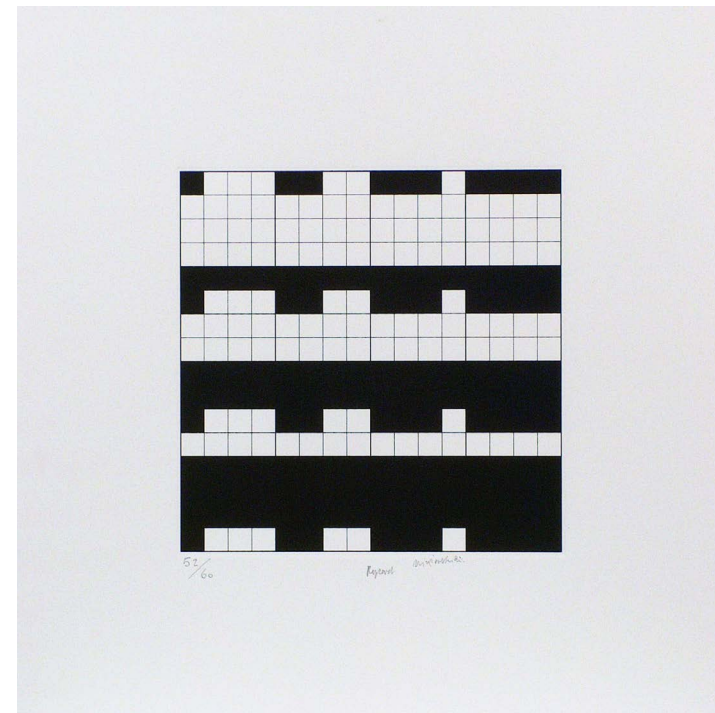
1936, Lwów – 2006, Warszawa

Malarz i scenograf, studiował na Politechnice w Warszawie w latach 1953–1959, a od 1960 do 1966 roku w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, między innymi w pracowni Aleksandra Kobzdeja. W latach 1976–1981 prowadził zajęcia w Instytucie Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie, a od 1985 wykładał w ASP w Warszawie. W 1966 otrzymał główną nagrodę na Sympozjum Artystów i Naukowców w Puławach; w 1996 roku został laureatem nagrody im. Jana Cybisa. Od 1966 w pracach koncepcyjnych proponował przełożenie zagadnień z obszaru nauk ścisłych, takich jak statystyka, teoria gier i przypadek na język sztuki. W pracach/objektach, w których realizował te założenia, wykorzystywał minimalistyczne środki plastyczne, pola kwadratów podzielone na mniejsze białe i czarne pola odpowiadające matematycznemu systemowi złożonemu z zer i jedynek. Używając zmiennej losowej, tworzył rejestracje zmieniających się układów. Czasami wprowadzał do swoich kompozycji elementy przestrzenne i kinetyczne. W 1984 wydał manifest *Geometria w stanie napięcia*, w którym zwrócił uwagę na rolę intuicji i emocji.

A painter and stage designer. He studied at the Warsaw University of Technology from 1953 to 1959, and from 1960 to 1966 at the Warsaw Academy of Fine Arts in the studio of Aleksander Kobzdej, among others. From 1976 to 1981 he taught at the Institute of Artistic Education of the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, and from 1985 at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 1966 he received the main prize at the Symposium of Artists and Scientists in Puławy. In 1996 he was awarded the Jan Cybis Prize. Since 1966, in his conceptual works Winiarski proposed translating science including statistics, game theory and chance into the language of art. In his works/objects in which he pursued these ideas he used minimalist visual means, squares divided into smaller white and black squares which corresponded to a mathematical system composed of zero and one. Using a random variable, he created registrations of changing systems. Sometimes he introduced spatial and kinetic elements into his compositions. In 1984 the artist published the manifesto *Geometry in a State of Tension* in which he drew attention to the role of intuition and emotion.

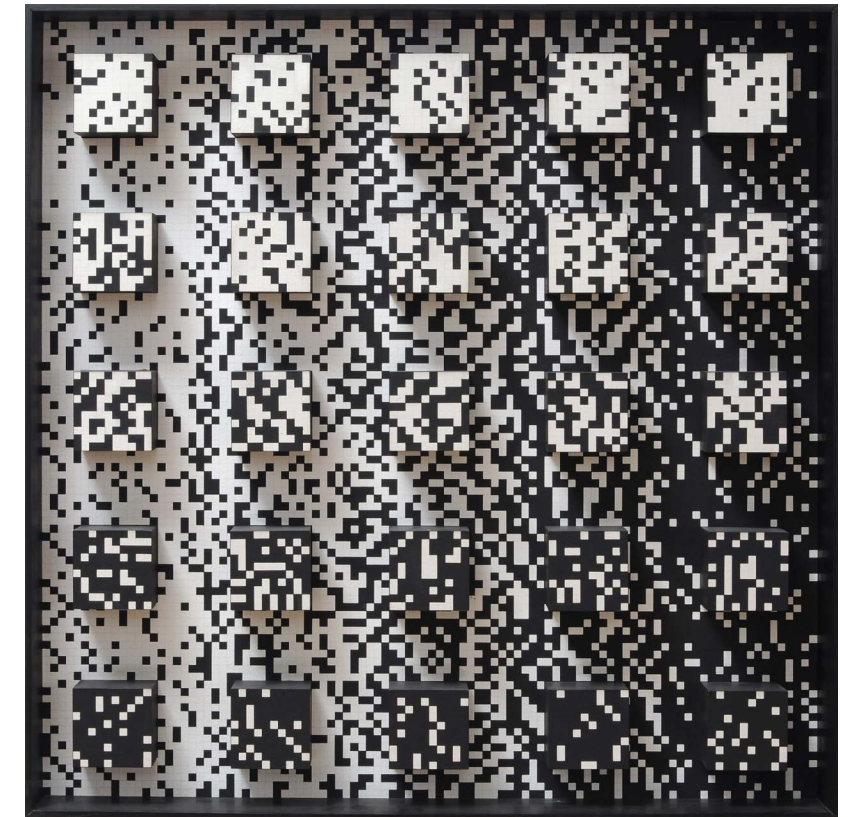

Bez tytułu / Untitled, 2005
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 50 × 50 cm
MCH/S/M/1773
dar autora / gift of the artist, 2006

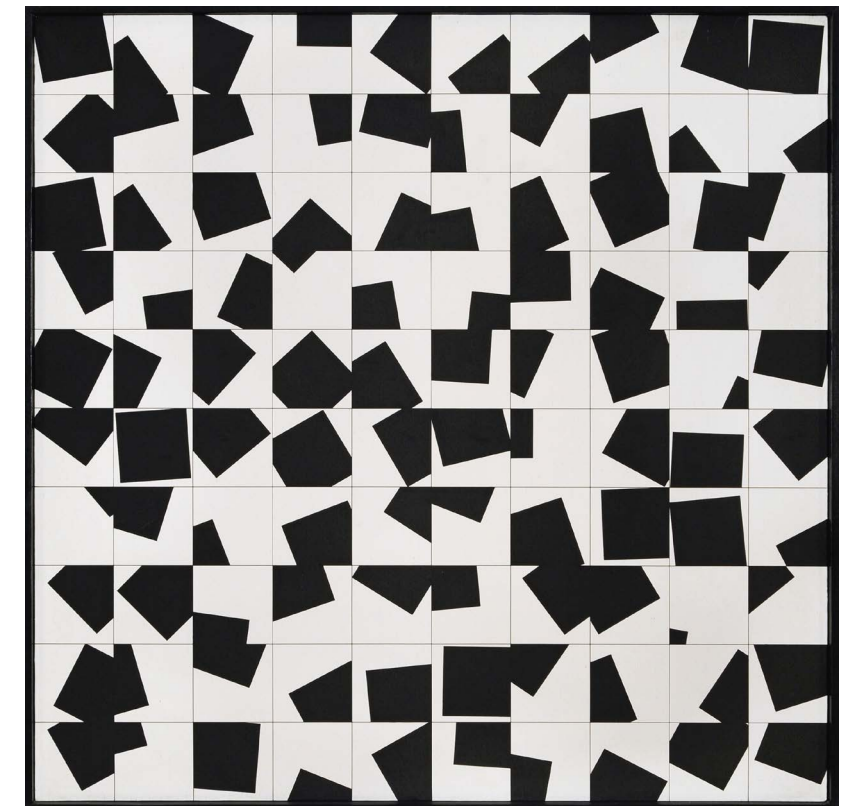

Bez tytułu / Untitled, 2005
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 20 × 20 cm
MCH/S/M/1774
dar autora / gift of the artist, 2006

25 statystycznych doświadczeń / 25 statistical experiences, 1974/1977
akryl, sklejka / acrylic, plywood, 100 × 100 × 10 cm
MCH/S/M/379
zakup od autora / purchased from the artist, 1978

Sto zdarzeń / One hundred incidents, 1977
akryl, płótno / acrylic, canvas, 100 × 100 cm
MCH/S/M/398
zakup od autora / purchased from the artist, 1978

János Fajó

1937, Orosháza – 2018, Budapeszt

Węgierski malarz i grafik. W 1961 ukończył studia na Wydziale Malarstwa Dekoracyjnego na Akademii Sztuk Pięknych w Budapeszcie. W latach 60. studiował pod kierunkiem Lajosa Kassáka, ojca ruchu awangardowego na Węgrzech. Od 1992 roku odbył liczne podróże po Europie Zachodniej, poznając wybitnych kolekcjonerów sztuki oraz przedstawicieli abstrakcji geometrycznej o rysie racjonalnym (Carla Laszlo, Victora Vasarely'ego, Maxa Billa). W ciągu ostatnich dwudziestu lat stał się jednym z czołowych współczesnych artystów węgierskich. Był laureatem wielu znaczących nagród, w tym Nagrody Kossutha, przyznanej mu w 2008 roku przez prezydenta Węgier za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury i sztuki. W swojej twórczości nawiązywał do swych mentorów sztuki operującej językiem geometrii, rozwijając swą wypowiedź w obszarze malarstwa, grafiki i rzeźby.

Fajó was a Hungarian painter and graphic artist. He graduated from the Department of Decorative Painting at the Academy of Fine Arts in Budapest in 1961. In the 1960s he studied with Lajos Kassák, the father of Hungarian avant-garde. The artist traveled extensively in Western Europe, meeting prominent art collectors and representatives of rational geometric abstraction (Carl Laszlo, Victor Vasarely, Max Bill). Over the last twenty years he won a reputation of one of Hungary's leading contemporary artists. Fajó was a recipient of numerous significant awards, including the Kossuth Prize, awarded to him in 2008 by the President of Hungary for his outstanding achievements in the field of culture and art. In his oeuvre he referred to his mentors who practiced art using the language of geometry. His oeuvre featured painting, printmaking and sculpture.

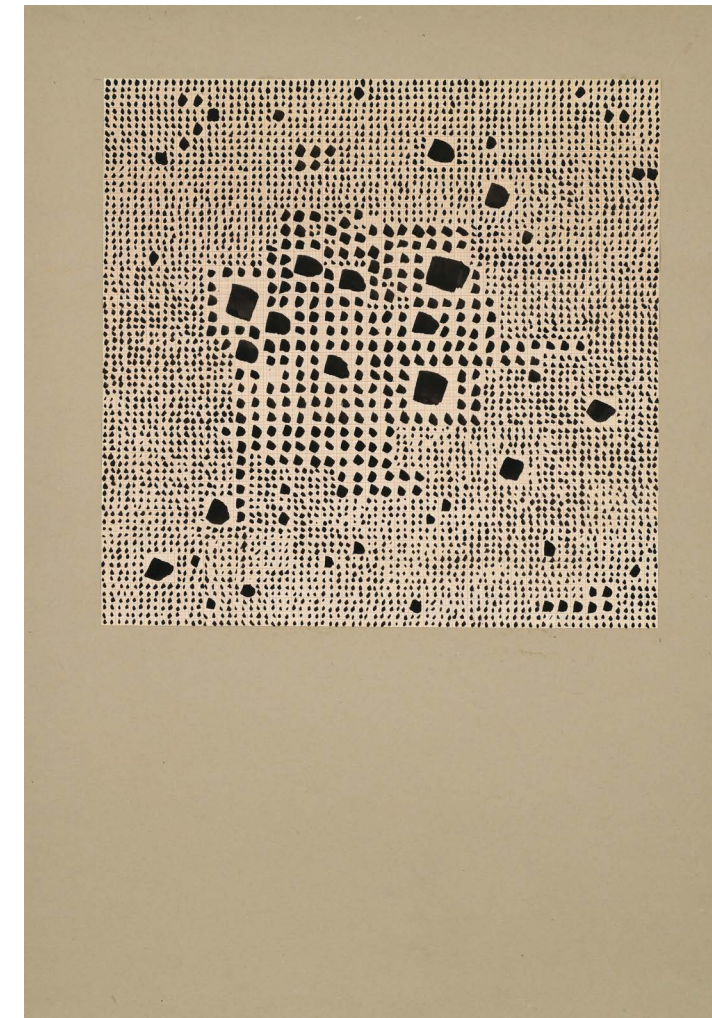
Hullám I, 1994
aluminium / aluminum, 68 x 18 x 18 cm
MCH/S/M/1378
pozyskano z pleneru, Okuninka '96 / acquired from open-air, Okuninka '96

Alojzy Gryt

1937, Niedobczyce

Ukończył Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej w 1962 roku, a także Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) we Wrocławiu w 1965 roku. W macierzystej uczelni artystycznej otrzymał tytuł profesora. Był kierownikiem Katedry Rzeźby i Działań Przestrzennych oraz Katedry Rzeźby wrocławskiej ASP. W swoich rzeźbach, rysunkach, malarstwie i instalacjach przestrzennych utrzymuje minimalistyczną formę, często stosując szkło w taflach jako materiał konstrukcji rzeźby. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1996).

He graduated from the Faculty of Architecture at the Wrocław University of Technology in 1962, and from the College of Fine Arts (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław in 1965. He received the title of professor at his alma mater. He was head of the Department of Sculpture and Spatial Activities and the Department of Sculpture at the Academy of Fine Arts in Wrocław. In his sculptures, drawings, paintings and spatial installations, he maintains a minimalist form, often using sheet glass as the material of sculpture construction. Decorated with the Knight's Cross of the Order of Restoration of Poland (1996).

Bez tytułu / Untitled, 1989
tuszu, papier milimetrowy, karton / ink, graph paper, carton, 70,5 x 50 cm
MCH/S/M/2602
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Forma szklana / Glass form, nie dat. / not dated
szkło / glass, 45 x 12 x 7,7 cm
MCH/S/M/1263
zakup od autora / purchased from the artist, 1995

Thomas P. Kausel

1937, Berlin-Wilmersdorf

Pracował jako fotograf, operator telewizyjny i filmowy, zajmując się dodatkowo malarstwem. Najpierw jako autodydakta, potem przez dziewięć lat studiował właściwości koloru, kompozycję i historię sztuki u Hermana Müllera-Cejki. Pracował jako asystent u Georga Karla Pfahlera. Początkowo malował figuratywnie, z czasem pod wpływem prac Josefa Albersa i Barnetta Newmana zaczął skłaniać się ku wypowiedzi w duchu abstrakcji geometrycznej. Jego sztuka o niczym nie opowiada, jest obiektywna, koncentruje się wokół problemu koloru, który stał się znakiem rozpoznawczym artysty. W swoim malarstwie nie miesza farb; w czystym pigmentcie dostrzega znacznie wyższy potencjał energetyczny niż w tym zmieszonym. Jego twórczość jawi się jak seria eksperymentów, która systematyzuje pigmenty zgodnie z tabelą Colour Index. Obok pojedynczych utworów, swoje prace układa w dyptyki, tryptyki, utwory rozpisane na wiele partytur kolorystycznych. Autor instalacji. Obok wystaw indywidualnych, brał udział w zbiorowych pokazach sztuki konkretnej w Niemczech, Austrii, Polsce, Hiszpanii, we Włoszech i Francji. Mieszka i tworzy w Monachium.

He worked as a photographer, television and film cameraman, and then he started taking an interest in painting. Kausel studied the properties of color, composition and art history with Herman Müller-Cejka for nine years. He worked as an assistant of Georg Karl Pfahler. Initially his paintings were figurative, but over time they got influenced by the works of Josef Albers and Barnett Newman and Kausel began to gravitate towards geometric abstraction. His art has no narrative, being objective it centers around the problem of color which has become the artist's signature. In his painting he does not mix paints; he recognizes much higher energy potential in pure pigments. His work appears like a series of experiments that systematize pigments according to the Colour Index table. In addition to single pieces, he arranges his works into diptychs, triptychs, pieces dissected into multiple color scores. Another area of his artistic pursuit are installations. Kausel lives and works in Munich.

Blue 33, 2017
olej, płótno / oil, canvas, 80 x 80 cm
MCH/S/M/2372
dar autora / gift of the artist, 2018

Natalia Lach-Lachowicz

1937, Zabłocie – 2022, Wrocław

W latach 1957–1963 studiowała w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) we Wrocławiu. Wraz ze Zbigniewem Dłubakiem, Andrzejem Lachowiczem i Antonim Dzieduszyckim założyła w 1970 roku galerię i grupę Permafo, która funkcjonowała do 1981 roku. Galeria Permafo, obok Galerii Pod Moną Lisą (1967–1971), była drugą galerią sztuki awangardowej we Wrocławiu. Jej program był odpowiedzią młodszego pokolenia artystów na propozycje starszych przedstawicieli wrocławskiej awangardy końca lat 50. i 60. XX wieku związanych ze środowiskiem Galerii Pod Moną Lisą, założonej i pozostającej pod wpływem krytyka sztuki Jerzego Ludwińskiego. Natalia LL tworzyła grafikę, malarstwo, a także performance, film eksperymentalny, wideo, instalacje, fotografię i rzeźbę. W swoich pracach artystka poruszała zagadnienia feminizmu oraz kulturowego i obyczajowego tabu. W 2007 roku została odznaczona Srebrnym Medalem „Gloria Artis”.

From 1957 to 1963 she studied at the State College of Fine Arts (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław. In 1979 together with Zbigniew Dłubak, Andrzej Lachowicz and Antoni Dzieduszycki, she founded the Permafo Gallery and Permafo Group that functioned until 1981. Apart from the Pod Moną Lisą Gallery (1967-1971), the Permafo Gallery was the second avant-garde art gallery in Wrocław. Its program was a response of the younger generation to the proposals of the Wrocław avant-garde of the late 1950s and 1960s, associated with the Pod Moną Lisą Gallery, founded and programmed by the art critic Jerzy Ludwiński. Natalia LL's art practice featured graphics, painting, as well as performance, experimental film, video, installations, photography and sculpture. In her works, the artist addressed the issues of feminism, cultural and moral taboos. In 2007 Natalia LL was awarded the "Gloria Artis" Silver Medal.

Forma platońska G / Platonic form G, 1990
akryl, fotografia na płótnie / acrylic, photography on canvas, 130 x 105 cm
MCH/S/M/1262
zakup od autorki / purchased from the artist, 1995

Janusz Przybylski

1937, Poznań – 1998, Warszawa

Edukację artystyczną rozpoczął w poznańskim liceum plastycznym. W latach 1957–1963 studiował w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem Aleksandra Kobzdeja (dyplom z wyróżnieniem). Od 1964 był pedagogiem w macierzystej uczelni. Uprawiał malarstwo i grafikę (litografię i akwafortę), w obu dziedzinach osiągając znaczące sukcesy artystyczne. W 1974 przebywał w Stanach Zjednoczonych w ramach stypendium Fundacji Kościuszkowskiej. Jego sztuka zaliczana do nowej figuracji koncentrowała się na analizie psychologicznej jednostki uwikłanej w sytuacji natury egzystencjalnej. W latach 80. malował kompozycje, których wiodącym motywem była skręcona, czasami zasupłana lina; ten fragment swojej twórczości nazywał „lin-artem”. Jego prace pokazywano m.in.: na Biennale Młodych w Paryżu w 1967 roku oraz na Biennale w São Paulo w roku 1971.

He began his artistic education at a secondary school of fine arts in Poznań. From 1957 to 1963 he studied at the Warsaw Academy of Fine Arts under Aleksander Kobzdej (graduated with honors). From 1964 he was a teacher at his alma mater. He practiced painting and printmaking (lithography and etching), achieving significant artistic success in both fields. In 1974 he was in the United States on a Kościuszko Foundation scholarship. His art, classified as new figuration, focused on psychological analysis of an individual caught up in the situations of existential nature. In the 1980s he painted compositions of which a leading motif was a twisted, sometimes snared rope; he called this part of his work “rope-art”. His works were shown at the 1967 Paris Youth Biennale and the 1971 São Paulo Biennale, among others.

Ona, on i pies / Her, him and the dog, 1972
akwaforta barwna, papier / colour etching, paper, 44,3 × 31,6 cm
MCH/S/M/2564
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Wielki portret / Grand portrait, 1976
litografia, akryl, pastel, lakier / lithography, acrylic, pastel, lacquer, 57 × 49 cm
MCH/S/M/2565
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

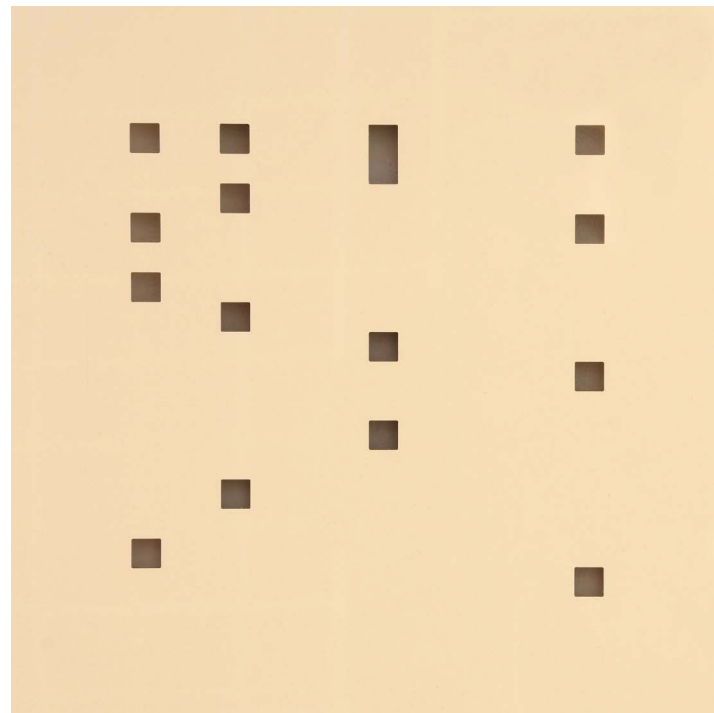
Chłopcy / Boys, 1973
akryl, pastel, płótno / acrylic, pastel, canvas, 140 × 220 cm
MCH/S/M/207
zakup od autora / purchased from the artist, 1974

Hartmut Böhm

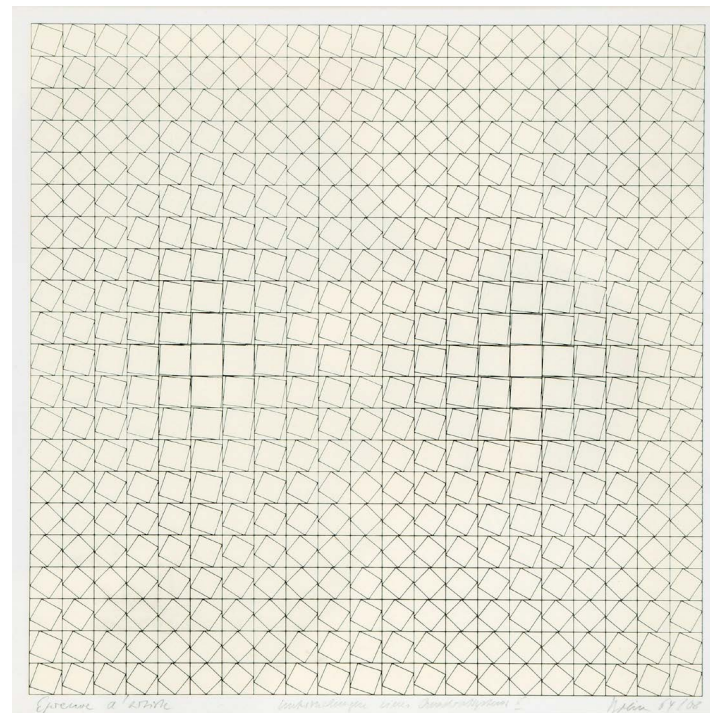
1938, Kassel – 2021, Berlin

W latach 1958–1962 studiował w Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Kassel u Arnolda Bode, założyciela i kuratora Documenta. Pierwsze prace w oparciu o przyjęty system stworzył w 1959 roku. Przez sześć dekad pracował w obszarze różnych mediów: malarstwa, rzeźby, rysunku, grafiki, instalacji, obiektu. Uczestniczył w międzynarodowym ruchu artystycznym sztuki optycznej, kinetycznej i konkretnej. Był jednym z najbardziej wpływowych artystów swojego pokolenia w Niemczech. W 1987 otrzymał stypendium Djerassi Foundation, Woodside, Kalifornia. W 1990 otrzymał nagrodę Camille'a Graesera w Zurychu. W 1992 został członkiem Międzynarodowej Rady Artystycznej Muzeum Artystów w Łodzi. Jego prace wpisują się w systemową estetykę, czerpiąc z europejskiej tradycji abstrakcji geometrycznej. W 2008 w Galerii 72 zaprezentował wystawę *Systemy graficzne. Druki z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych*, z których część przekazał w darze do kolekcji Muzeum Ziemi Chełmskiej. Przykłady jego twórczości znajdują się w najważniejszych zbiorach muzealnych Niemiec oraz w wielu muzeach Europy.

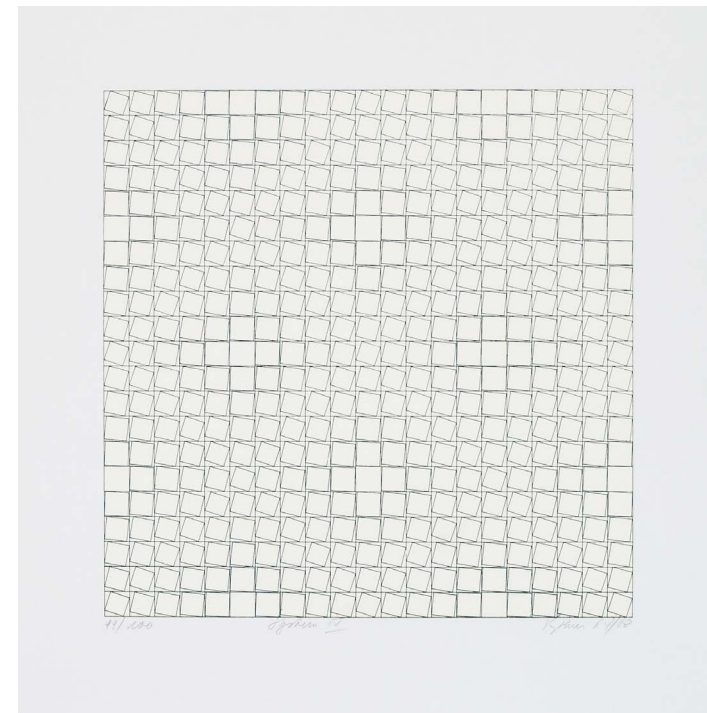
From 1958 to 1962 he studied at the School of Fine Arts in Kassel with Arnold Bode, a founder and curator of Documenta. He created his first works based on the accepted system in 1959. For six decades his oeuvre included painting, sculpture, drawing, printmaking, installations and art objects. He participated in the international art movement of optical, kinetic and concrete art. He was one of the most influential artists of his generation in Germany. In 1987 he was awarded a scholarship from the Djerassi Foundation, Woodside, California. In 1990 he was awarded the Camille Graeser Prize in Zurich. In 1992 he became a member of the International Artist Council of the Artists' Museum in Łódź, Poland. His works are part of a systematic aesthetic, drawing on the European tradition of geometric abstraction. In 2008 the Gallery 72 presented his exhibition *Graphic Systems. Prints from the Sixties and Seventies*, some of the exhibits he donated to the collection of the Chełm Museum. His work are included in the most important museum collections in Germany and other European countries.

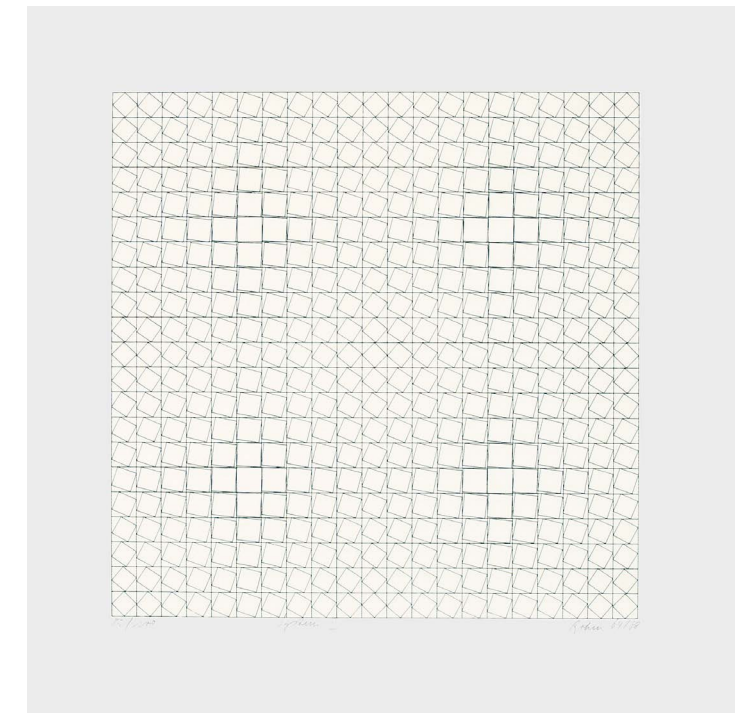
Progression mit den Quadratzahlen von 1 bis 16, Nr 1, 2007
dibond, 43,5 x 43,5 cm
MCH/S/M/1865
pozyskano z pleneru, Janowiec '07 / acquired from open-air, Janowiec '07

Untersuchung Eines Quadratsystems, 1964
sitodruk, papier / screen print, paper, 44 x 44 cm
MCH/S/M/1899
dar autora / gift of the artist, 2008

System IV, 1964–1968
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 54 x 41 cm
MCH/S/M/1314
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 1996

System III, 1964–1968
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 54 x 41 cm
MCH/S/M/1315
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 1996

Wiktor Gajda

1938, Toruń

Rzeźbiarz, malarz, rysownik. W latach 1956–1962 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie na Wydziale Malarstwa w pracowni Artura Nacht-Samborskiego oraz Jana Ślusarczyka. Dyplom uzyskał w 1962 roku. Znany głównie jako twórca rzeźb o wymowie sakralnej oraz nawiązujących do wątków mitologicznych i do treści publicystycznych. W swojej sztuce wytyka ludzkie wady, słabości i lęki, a jako zręczny obserwator życia wychwytuje je z łatwością. Jego grupy figuralne, torsy i portrety charakteryzują się ekspresyjną deformacją i groteską. Nie są to studia modelu, a raczej figury fantastyczne, zbudowane wyobraźnią artysty. Każdą z prac dopowiada tytułem doprawionym humorem i ironią.

A sculptor, painter and draughtsman. From 1956 to 1962 he studied painting in the studio of Artur Nacht-Samborski and Jan Ślusarczyk at the Academy of Fine Arts in Warsaw. He received his diploma in 1962. The artist is known mainly as a sculptor of works with sacred references, mythological themes and publicist content. In his art he shows human flaws, weaknesses and fears. As a skillful observer of life, he captures them with ease. His figure groups, torsos and portraits are characterized by expressive deformation and grotesque. They are not studies of the model, but rather fantasy figures, constructed by the artist's imagination. He completes each of his works with humorous and ironic titles.

Kazenbaum, 1982
brąz / bronze, 24 × 33,5 × 25 cm
MCH/S/M/700
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

Ziutek, 1980
brąz / bronze, 26 × 55,5 × 35 cm
MCH/S/M/701
zakup od autora / purchased from the artist, 1985

Ewerdt Hilgemann

1938, Witten

Niemiecki artysta, mieszkający w Holandii, twórca reliefów ściennych, instalacji i rzeźb. Po krótkim pobycie w Westfälische Wilhelms-University w Münster uczęszczał do Werkkunstschule w Saarbrücken. W latach 60. wystawiał swoje prace w całej Europie, zanim w 1970 przeniósł się do Gorinchem w Holandii. W latach 1977–1998 wykładał w Willem de Kooning Academie w Rotterdamie. Od 1975 do 1994 miał swoją pracownię w Carrarze, gdzie tworzył serie minimalistycznych obiektów z marmuru i granitu, eksperymentując z elementem przypadku. Od 1984 mieszka i pracuje w Amsterdamie. W 1984 stworzył pierwsze rzeźby ze stali nierdzewnej, które poddał implozji (transformacji powstałej na skutek wysysania z obiektów powietrza, co powodowało ich gnieciecie się i kurczenie w nieoczekiwany sposób); w formie pierwotnej były one perfekcyjnym sześcianiem, prostopadłością czy formą piramidalną. Rzeźby po implozji stały się jego znakiem rozpoznawczym. Znajdują się w wielu znaczących muzeach i kolekcjach w Europie i poza nią. W 2014 zrealizował swój słynny projekt w Nowym Jorku, gdzie w centralnej części Park Avenue umieścił zespół imponujących wielkością rzeźb poddanych implozji.

He is a German artist, living in the Netherlands, working with wall reliefs, installations and sculptures. After a brief encounter with the Westfälische Wilhelms-University in Münster, he attended the Werkkunstschule in Saarbrücken. In the 1960s he exhibited his work throughout Europe before moving to Gorinchem in the Netherlands in 1970. From 1977 to 1998, he taught at the Willem de Kooning Academie in Rotterdam. From 1975 to 1994 he had his studio in Carrara where he created a series of minimalist objects in marble and granite, experimenting with the element of chance. Since 1984 he has lived and worked in Amsterdam. In 1984 he realised his first stainless steel sculpture which he subjected to implosion (transformation achieved by sucking air out of objects, causing them to crumple and shrink in unexpected ways). Their original forms were either perfect cubes or pyramids. The post-implosion sculptures have become his signature. They can be found in major museums and collections in Europe and beyond. In 2014 the artist realized his famous project in New York - placing a group of the implosion sculptures of impressive sizes in the central area of Park Avenue.

Imploded cube, 1987/88
miedź / copper, 20 × 20 × 20 cm
MCH/S/M/958
pozyskano z pleneru, Okuninka '88 / acquired from open-air, Okuninka '88

Sławomir Lewczuk

1938, Czerkasy – 2020, Kraków

W dzieciństwie mieszkał przez kilka lat w Chełmie. W latach 1957–1965 studiował na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej oraz na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni prof. Emila Krchy. W latach 1965–1978 był pedagogiem w Katedrze Rysunku i Malarstwa na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Od 1966 uprawiał twórczość w zakresie malarstwa, grafiki, plakatu, rysunku i scenografii. W 2009 był nominowany do prestiżowej Nagrody im. Witolda Wojtkiewicza, w 2019 został jej laureatem. Jego dzieło ujawnia warsztat malarza, architekta i scenografa. Twórczość artysty to refleksja nad ludzkim losem, opowieść o naszych wadach i złych skłonnościach, ubrana w kostium rodem z surrealizmu, przekazana w bardzo wyrazistej formie.

As a child, he lived for several years in Chełm. From 1957–1965 he studied at the Faculty of Architecture of the Cracow University of Technology and at the Faculty of Painting of the Academy of Fine Arts in Cracow in the studio of Professor Emil Krcha. From 1965 to 1978 he was a teacher in the Department of Drawing and Painting at the Faculty of Architecture of the Cracow University of Technology. Since 1966 he was active in the fields of painting, graphics, posters, drawing and stage design. In 2009 the artist was nominated for the prestigious Witold Wojtkiewicz Award and in 2019 he won it. His oeuvre reveals his versatile skills as a painter, architect and stage designer. Lewczuk's work is a reflection on human fate, a story about our vices and evil inclinations, dressed in a costume straight out of surrealism, conveyed in a very expressive form.

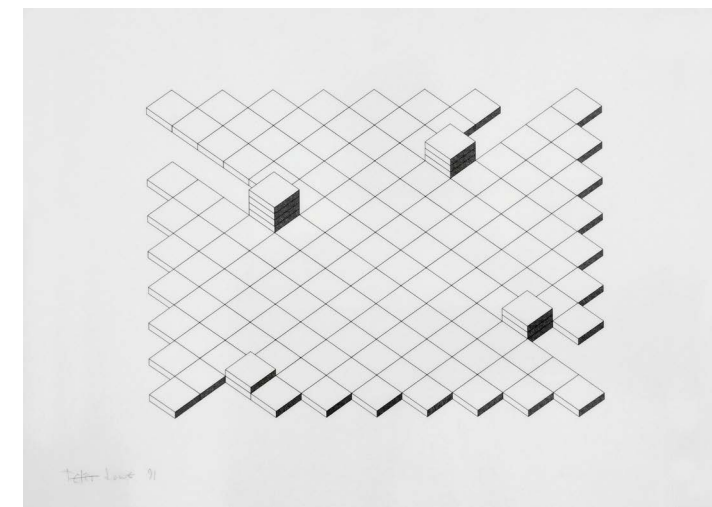
Od ściany do ściany z cyklu Symptomy I / Wall to wall from the series Symptoms I, 1989
olej, płótno / oil, canvas, 120 x 240 cm
MCH/S/M/2170
dar autora / gift of the artist, 2017

Peter Lowe

1938, Londyn

Malarz, rzeźbiarz i grafik. Studia artystyczne odbył w Goldsmiths College pod kierunkiem Kenneth'a i Mary Martin. Wykładowca London University i Goldsmiths College. Od 1972 współtwórca i członek grupy Systems, a od 1974 członek międzynarodowej grupy artystycznej Arbeitskreis, mieszka i pracuje w Londynie. Jego twórczość opiera się na rygorze racjonalnej geometrii; w kompozycjach płaskich i przestrzenno-reliefowych wykorzystuje często formę multiplikowanego kwadratu i sześciangu, analizując wzajemne relacje przestrzenne w niezwykle syntetycznych formach, utrzymanych w kolorach szarości i bieli.

He is a painter, sculptor and graphic artist. Lowe studied art at Goldsmiths with Kenneth and Mary Martin. A lecturer at Goldsmiths, London University. In 1972 he co-founded the Systems group and in 1974 joined the international art group Arbeitskreis. Lowe has been living and working in London since 1972. His work is based on the rigor of rational geometry. In his flat and spatial-relief compositions he often uses the form of the multiplied square and cube, analyzing spatial interrelationships in extremely synthetic forms in gray and white.

Drawing for saw-tooth/volume and void 81 identical units axometric view, 1991
tuszu, papier / ink, paper, 42 x 59,2 cm
MCH/S/M/1426
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Bez tytułu / Untitled, 1994
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 62,5 x 62,5 cm
MCH/S/M/1749
pozyskano z pleneru, Janowiec '04 / acquired from open-air, Janowiec '04

Wiesław Markowski

1938, Lwów – 1978, Gdańsk

W latach 1952–1957 był uczniem Liceum Sztuk Pięknych w Gdyni-Orłowie, gdzie w tajniki malarstwa wprowadził go nauczyciel Zdzisław Kałędkiwicz. Studiował architekturę na Politechnice Gdańskiej, dyplom uzyskał w 1961 roku. W 1966 został przyjęty do ZPAP. Zajmował się głównie malarstwem sztalugowym i rysunkiem, rzadziej grafiką i rzeźbą. Był erudyta, interesowało go wiele dziedzin humanistyki. Z końcem lat 50. jego sztuka zbliżyła się do malarstwa materii. Około 1967 nastąpił przełom w jego malarstwie; jego kompozycje przyjęły metaforyczny charakter, a paletę barwną zdominowały błękity i czerwienie. Jego płótna wypełniały wielopostaciowe sceny, pokazane w pełnym magii i symboliki anturazju, na który składały się rekwizyty typu tarcze, tablice, tajemne księgi, banderole z napisami i cyframi, instrumenty muzyczne, szklane butle i fiołki z nieznanymi miksturami.

From 1952 to 1957 he studied at the Fine Arts College in Gdynia-Orłowo where he was introduced to the secrets of painting by his teacher Zdzisław Kałędkiwicz. Markowski studied architecture at the Gdańsk University of Technology, receiving his diploma in 1961. In 1966 he was admitted to the Union of Polish Visual Artists. His oeuvre focused on easel painting and drawing, and less frequently on printmaking and sculpture. He was an erudite, interested in many areas of the humanities. At the end of the 1950s his art moved closer to matter painting. Around 1967 there was a breakthrough in his painting; his compositions acquired on a metaphorical character and the color palette was dominated by blue and red. His canvases were filled with multifaceted scenes, shown in an entourage full of magic and symbolism, which included props like shields, tablets, secret books, banners with inscriptions and numbers, musical instruments, glass bottles and vials with unknown concoctions.

Zwycięzca / Winner, 1978

olej, płótno / oil, canvas, 90 x 140 cm

MCH/S/M/587

zakup od Bogumiły Markowskiej / purchased from Bogumiła Markowska, 1983

Maciej Szańkowski

1938, Wola Libertowska

W latach 1952–1957 kształcił się w Liceum Plastycznym w Zakopanem pod kierunkiem Antoniego Kenara, Antoniego Rząsy, Barbary Zbrożyny i Tadeusza Brzozowskiego, a następnie studiował na Wydziale Rzeźby warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, między innymi w pracowni Jerzego Jarnuszkiewicza; uczestniczył także w zajęciach Oskara Hansena, Jerzego Sołtana i Józefa Mroszczaka. Od 1982 do 2003 prowadził pracownię rzeźby w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu, gdzie w 1991 otrzymał tytuł profesora. W latach 1996–2008 pracował także na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. W 1971 otrzymał stypendium od rządu francuskiego. Uczestniczył w wielu konkursach rzeźbiarskich, jego prace zostały zrealizowane m.in.: w Norymberdze, Bochum, Mariborze, Berlinie, Hachioji, w Bletchley Park pod Londynem (rzeźba upamiętniająca złamanie szyfru Enigmy), Elblągu, Sandomierzu i Warszawie. Jego twórczość pozostaje wierna tradycji konstrukttywizmu, abstrakcjonizmu geometrycznego i konceptualizmu.

From 1952 to 1957 he studied at the Secondary Art School in Zakopane under Antoni Kenar, Antoni Rząsa, Barbara Zbrożyna and Tadeusz Brzozowski. He continued his art education at the Department of Sculpture at the Warsaw Academy of Fine Arts in the studio of Jerzy Jarnuszkiewicz. He was also a student of Oskar Hansen, Jerzy Sołtan and Józef Mroszczak. From 1982 to 2003 he ran the sculpture studio at the State Art College in Poznań where he received the title of professor (1991). From 1996 to 2008 he worked at the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Toruń. In 1971 he received a scholarship from the French government. The artist has participated in numerous sculpture competitions. His sculptures can be found in Nuremberg, Bochum, Maribor, Berlin, Hachioji, Bletchley Park near London (sculpture commemorating the breaking of the Enigma Code), Elbląg, Sandomierz, Warsaw and other places. The artist has remained faithful to the traditions of constructivism, geometric abstraction and conceptual art.

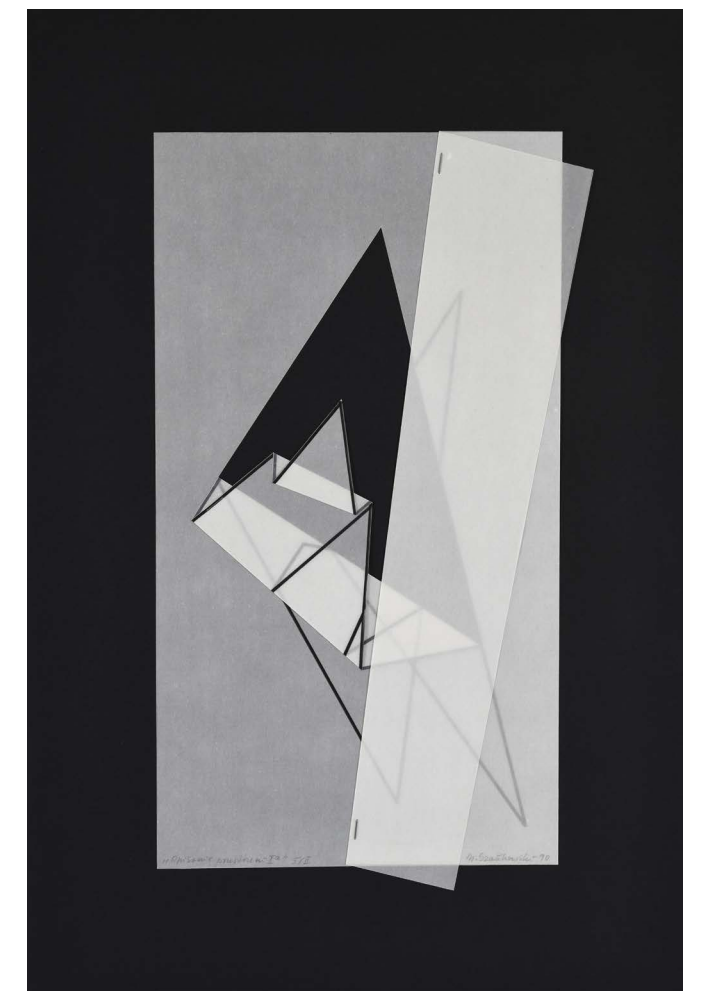

Opisanie przestrzeni IV / Describing space IV, 1990

ołówki, papier, collage / pencil, paper, collage, 65 x 47 cm

MCH/S/M/1212

zakup od autora / purchased from the artist, 1994

Opisanie przestrzeni I a, 5/II / Describing Space I a, 5/II, 1990

tusz, kredka, karton / ink, crayon, carton, 61,5 x 41 cm

MCH/S/M/1271

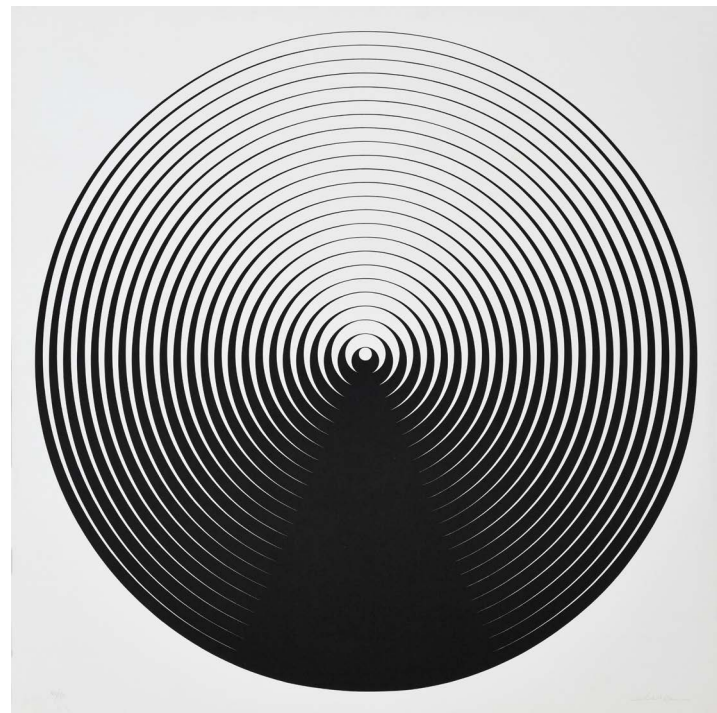
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

Getulio Alviani

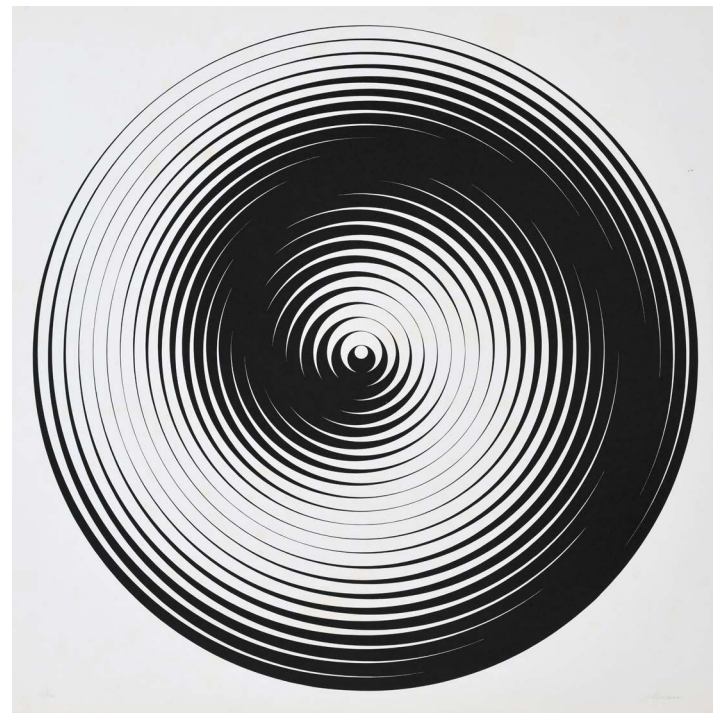
1939, Udine – 2018, Mediolan

Na przełomie lat 50. i 60. ubiegłego wieku prowadził badania w zakresie zjawisk optyczno-percepcyjnych. Właśnie wtedy w cyklu *Superfici a testura vibratile* realizował pierwsze prace z płyt aluminiowych o mechanicznym rysunku, które dają efekty odbić świetlnych i pulsacji. Jego największa aktywność przypadła na lata 60. i 70. Brał udział w wystawach *Arte programmata* (1962–1964); XXXII Biennale w Wenecji, 1964; *Nouvelle tendance*, Paryż, 1964; *The Responsive Eye*, MOMA, New York, 1965; Documenta 4 w Kassel, 1968. W latach 1963–1967 uczestniczył w ruchu *Nove tendencije* w Zagrzebiu. W tym czasie tworzył pierwsze environments, projektował tkaniny z zastosowaniem kryterium kinetyczno-wizualnego, dając początek modzie op-art. W 1976–1981 prowadził katedrę malarstwa w Accademia di Belle Arti w Carrarze, a następnie pełnił funkcję dyrektora Museo de Arte Moderno Jesús Soto w Ciudad Bolívar, Wenezuela (1981–1985). Należał do grona najwybitniejszych przedstawicieli sztuki racjonalnej opartej o reguły matematyczne, był jej wybitnym znawcą, protektorem i kolekcjonerem. Znany kurator wielu wystaw dedykowanych tej tendencji w sztuce. Uważany za czołowego twórcę światowej tendencji op-artu. W ostatnim okresie życia zajmował się również realizacjami i projektowaniem w dziedzinie architektury.

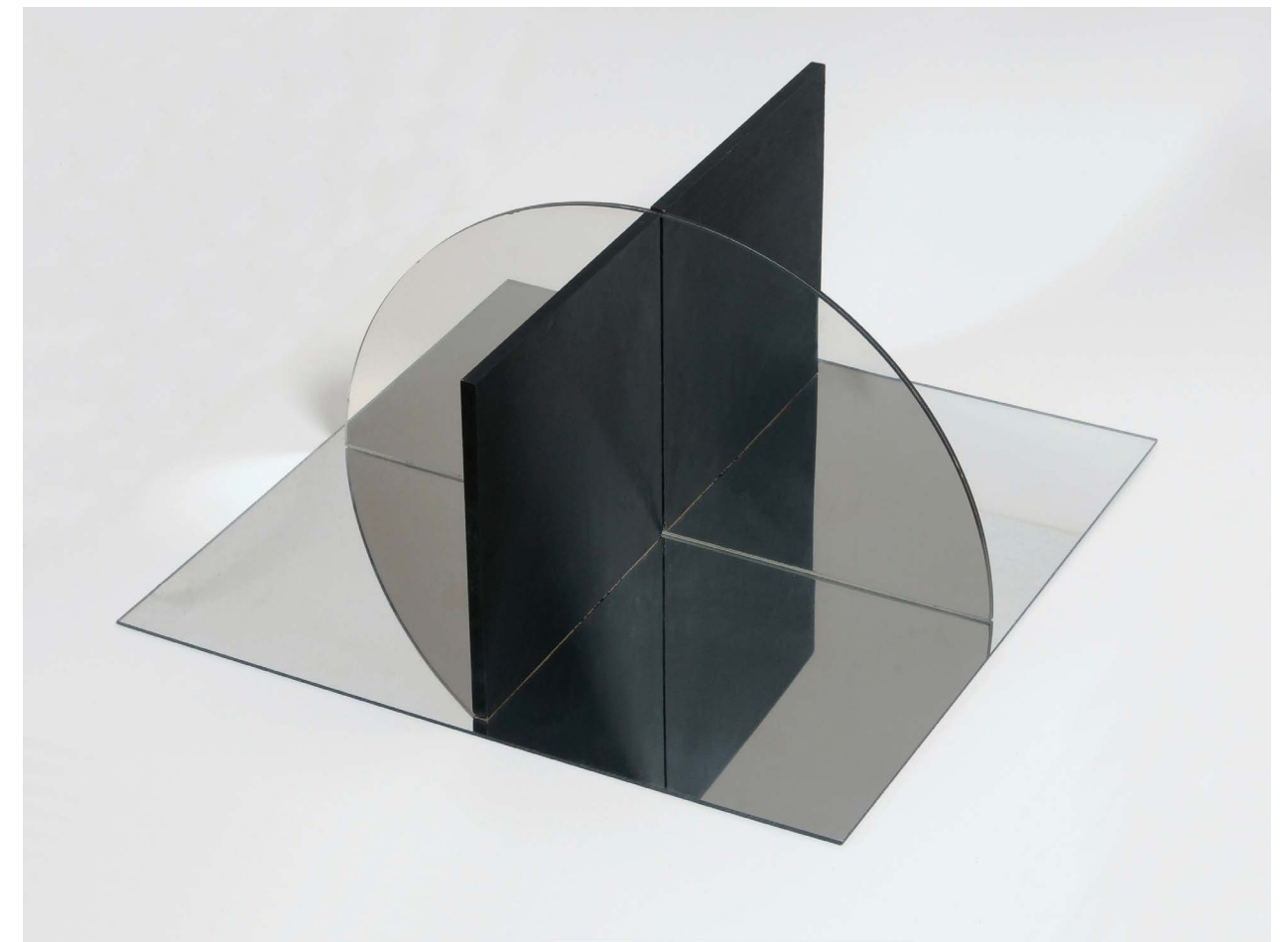
In the late 1950s and early 1960s Alviani researched optical-perceptual phenomena. At that time he realized the first works in the *Superfici a testura vibratile* series of aluminum plates with mechanical drawings which produced the effects of light reflections and pulsations. Alviani's most intensive period of his artistic practice took place in the 1960s and 1970s. He participated in numerous exhibitions including *Arte programmata* (1962–1964); 32nd Venice Biennale, 1964; *Nouvelle tendance*, Paris, 1964; *The Responsive Eye*, MOMA, New York, 1965; Documenta 4 in Kassel, 1968. From 1963 to 1967 he participated in the *Nove tendencije* movement in Zagreb. At that time he created his first environments, designed textiles using the kinetic-visual criterion, giving rise to op-art fashion. In 1976–1981 he held the chair of painting at the Accademia di Belle Arti in Carrara. Then he became director of the Museo de Arte Moderno Jesús Soto in Ciudad Bolívar, Venezuela (1981–1985). His art practice made him one of the most prominent representatives of rational art based on mathematical rules. Alviani was its outstanding expert, protector and collector. He was a well-known curator of numerous exhibitions dedicated to this tendency in art. Alviani won recognition as a leading creator of the world op-art. In his final years his practice expanded onto the field of architecture.

Struttura circolare b/n st., 1964
litografia, papier / lithography, paper, 65 x 65 cm
MCH/S/M/1557
dar autora / gift of the artist, 1999

Struttura circolare 2 rotazioni, 1964
litografia, papier / lithography, paper, 65 x 65 cm
MCH/S/M/1558
dar autora / gift of the artist, 1999

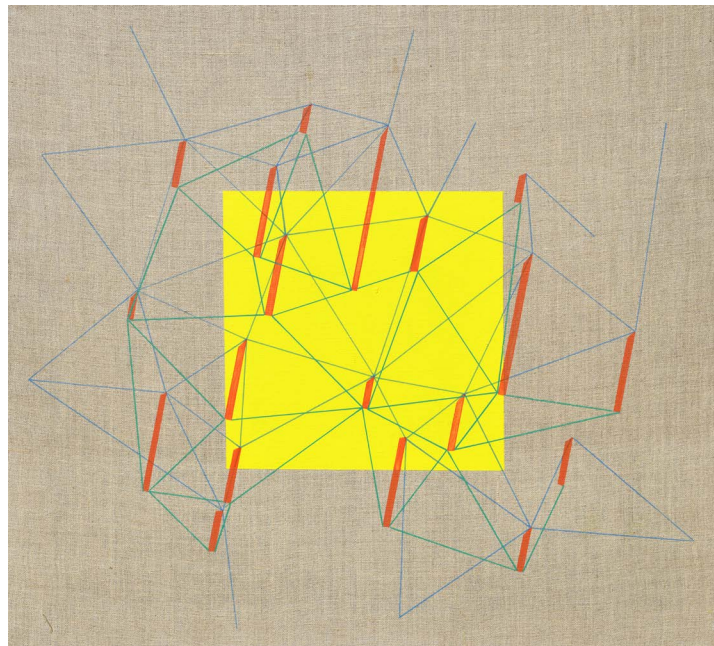
Riflessione trasparente, 1978
płyta laminowana, lustropleksiglas / laminated plate, mirror plexiglass
47 x 47 x 23,3 cm
MCH/S/M/1266
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

Andrzej Dłużniewski

1939, Poznań – 2012, Warszawa

W 1958 roku rozpoczął studia na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej. W latach 1962–1968 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w pracowni prof. Mariana Wnuka oraz w pracowni Projektowania Brył i Płaszczyzn prof. Oskara Hansena. Od 1970 roku pracował na Wydziale Architektury Wnętrz warszawskiej ASP. W 1991 roku otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. W latach 1980–1993, wraz z żoną Emilią Małgorzatą, organizował wystawy artystów polskich i zagranicznych w swoim mieszkaniu przy ulicy Piwnej 20/26, które stało się ważnym ośrodkiem życia artystycznego. W 1997 uległ wypadkowi samochodowemu, w wyniku którego stracił wzrok. Pozostał artystą osobnym, któremu bliska była refleksja konceptualna. Równie chętnie posługiwał się słowem, jak i wypowiedzią plastyczną. Laureat Nagrody im. Katarzyny Kobro (2003) oraz Nagrody im. Jana Cybisa (2006).

In 1958 he began his studies at the Faculty of Architecture at the Wrocław University of Technology. From 1962 to 1968 Dłużniewski studied sculpture at the Academy of Fine Arts in Warsaw in the studio of Prof. Marian Wnuk and in the studio of Solid and Plane Design with Prof. Oskar Hansen. From 1970 he worked at the Faculty of Interior Design at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 1991 he became an associate professor there. From 1980 to 1993 together with his wife Emilia Małgorzata, he organized exhibitions of Polish and international artists in their private flat at 20/26 Piwna Street in Warsaw which became an important center of artistic life. In 1997 he had a car accident and he lost his eyesight. In his art practice Dłużniewski followed his independent path while remaining close to conceptual reflection. He was equally fond of using words and visual expression. The artist was a recipient of the Katarzyna Kobro Award (2003) and the Jan Cybis Award (2006).

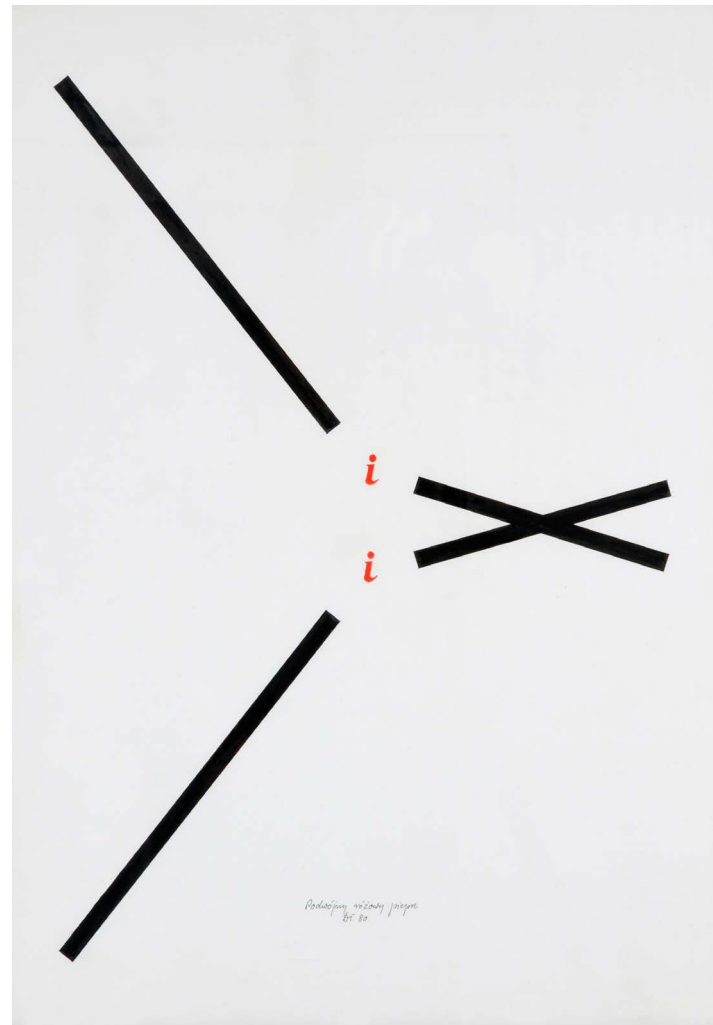

Żółty kwadrat bez sensu / Yellow square without sense, 1986

akryl, płótno / acrylic, canvas, 60 x 65 cm

MCH/S/M/841

pozyskano z pleneru, Okuninka '86 / acquired from open-air, Okuninka '86

Podwójny różowy pieprz (VI) / Double pink pepper (VI), 1980

tusz, papier / ink, paper, 46 x 63 cm

MCH/S/M/1040

pozyskano z pleneru, Okuninka '88 / acquired from open-air, Okuninka '88

Anna Mizak

1939, Warszawa – 2019, Sztokholm

W latach 1962–1968 studiowała w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W 1968 wyjechała do Szwecji, gdzie podjęła studia w Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Sztokholmie (1970–1976). Uprawiała rzeźbę, malarstwo, rysunek, grafikę. Swą twórczość w dużej mierze dedykowała przedstawieniom postaci ludzkiej, sprowadzonej do swoistego znaku, wizualnego skrótu. Figura pokazana zazwyczaj w ruchu, dynamiczna w formie, przełożona została na język każdej z uprawianych przez autorkę dyscyplin artystycznych. Jej rzeźby to odlewy z brązu oraz realizacje w marmurze. Obok prac o rysie figuralnym wykonywała kompozycje nieprzedstawiające, składające się z siatki drobnych, zamasyżycie naniesionych kresek-przecinków, pokrywających całą powierzchnię papieru czy płótna. Rysunki wykonane ołówkiem, węglem, piórkiem, nosiły ślad pewnej swych decyzji i energicznej ręki. Autorka wystaw indywidualnych pokazywanych w Polsce, Szwecji, Paryżu, Moskwie, Atenach, Finlandii, Nowym Jorku. W 1991 jej twórczość przypomniana została w warszawskiej galerii Zachęta, na wystawie *Jesteśmy* złożonej z prac artystów polskich tworzących poza granicami kraju.

From 1962 to 1968 she studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 1968 she went to Sweden where she studied at the Royal Academy of Fine Arts in Stockholm (1970–1976). The artist's oeuvre includes sculpture, painting, drawing and graphics. Mizak dedicated her work primarily to the representations of a human figure, reduced to a kind of sign, visual abbreviation. Her figures, usually shown in motion, dynamic in form, were translated into the language of each of the artistic disciplines she practiced. Her sculptures are made of marble and cast in bronze. She also realised non-figurative compositions, consisting of a grid of small, sweepingly applied line-drawings, covering the entire surface of paper or canvas. Drawings in pencil, charcoal and pen are manifestations of her confident decision-making and energetic hand. Mizak's art was presented in Poland, Finland and Sweden, Paris, Moscow, Athens and New York. In 1991 her work was featured at the Zachęta National Gallery in Warsaw, in the exhibition *We are* featuring Polish artists working abroad.

Bez tytułu / Untitled, 1989

węgiel, papier czerpany / charcoal, handmade paper, 22,5 x 15 cm

MCH/S/M/2661

dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Marek Sapetto

1939, Końskie – 2019, Warszawa

W latach 1960–1966 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie dyplom z wyróżnieniem uzyskał w pracowni prof. Michała Byliny. W 1971 podjął pracę pedagogiczną w warszawskiej ASP, uzyskując w 1999 stopień profesora zwyczajnego. W latach 1968–1974 współpracował i wystawiał z Wiesławem Szamborskim. W latach 80. ub. wieku aktywny członek Ruchu Kultury Niezależnej i jeden z najbardziej zaangażowanych jej reprezentantów. Należał do grona inicjatorów i organizatorów „wystaw w walizce” – pokazów w pracowniach artystów, poza oficjalnym obiegiem. W 1983 laureat nagrody za twórczość malarską Komitetu Kultury Niezależnej. Jego sztuka wykazuje cechy znamienne dla malarstwa nowej figuracji. Artysta krytycznie nastawiony wobec rzeczywistości operował deformacją, skrótem, ekspresją barwy czy wręcz nonszalancją malarskiego gestu, który zawsze ujawniał mistrzostwo ręki. Uprawiał malarstwo i grafikę, w tym grafikę komputerową.

From 1960 to 1966 he studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw. He received a diploma with distinction in the studio of Professor Michał Bylina. In 1971 he began teaching at the Academy of Fine Arts in Warsaw, becoming a full professor in 1999. Between 1968 and 1974 he collaborated and exhibited with Wiesław Szamborski. In the 1980s he was an active member and one of its most committed representatives of the Independent Culture Movement. He was among the initiators and organizers of "exhibitions in a suitcase" taking place in artists' studios, outside official structures. In 1983 he was awarded the prize for painting by the Committee of Independent Culture. Sapetto represented new figuration. The artist manifested his critical approach to reality operating with deformation, reduction, color expression or even nonchalance of the painterly gesture which always revealed the mastery of his hand. Sapetto was a painter and graphic, also exploring the field of computer graphics.

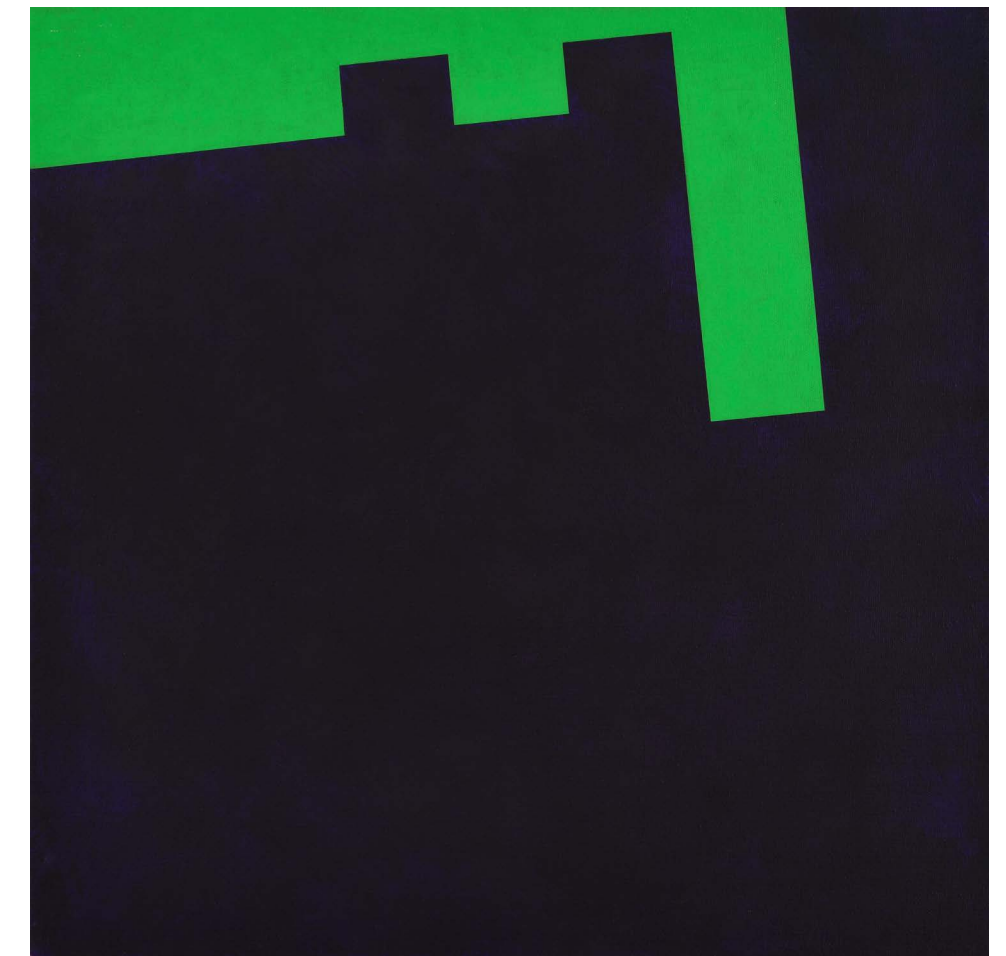
Komiks II (Akademia Pana Kleksa) / Comics (Mr. Kleks' Academy), 1996
akryl, płótno / acrylic, canvas, 117 × 77,5 cm
MCH/S/M/2039
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

Diet Sayler

1939, Timisoara

W latach 1956–1961 studiował inżynierię budowlaną na Politechnice w Timișoarze oraz malarstwo w Atelier Podlipnego. W 1963 stworzył pierwsze abstrakcyjne monotypy w duchu geometrycznym. W 1968 przeprowadził się do Bukaresztu. W 1971 w Pitesti zrealizował dwie – pierwsze w Rumunii – przestrzenie o charakterze kinetycznym z muzyką Johna Cage'a i Jana Sebastiana Bacha. W 1973 wyemigrował do Niemiec, zamieszkał na stałe w Norymberdze. Od 1975 roku wykładowca, a w latach 1975–1992 profesor w Akademii Sztuk Pięknych w Norymberdze. W latach 1980–1990 był organizatorem cyklu wystaw *Konkret*, prezentujących dzieła najwybitniejszych przedstawicieli sztuki spod znaku geometrii. Uprawia twórczość w zakresie malarstwa, rzeźby, grafiki, rysunku, instalacji, fotografii. Jego prace malarskie, często w formie dyptyków, mieszczą się w estetyce *colour field painting*. Jeden z najwybitniejszych niemieckich twórców postępujących się kodem geometrii. Jego prace znajdują się w wielu znaczących kolekcjach, w tym w Tate Modern w Londynie oraz w MOMA w Nowym Jorku.

From 1956 to 1961 he studied structural engineering at the Timișoara Technical University and painting at Podlipny Atelier. In 1963 he created his first abstract monotypes in the geometric spirit. In 1968 he moved to Bucharest. In 1971 in Pitesti he realized two – the first in Romania – kinetic spaces with music by John Cage and Johann Sebastian Bach. In 1973 he emigrated to Germany, settling permanently in Nuremberg. In 1975 he started lecturing at the Academy of Fine Arts in Nuremberg. He was a professor there from 1975 to 1992. From 1980 to 1990 he was the organizer of the *Konkret* series of exhibitions, presenting works by the most prominent representatives of art under the sign of geometry. His oeuvre covers the field of painting, sculpture, graphic art, drawing, installation and photography. His painting works, often in the form of diptychs, fall into the aesthetics of *colour field painting*. Sayler is one of the most prominent German artists using the code of geometry. His works can be found in many major collections, including the Tate Modern in London and MOMA in New York.

Ararat IV, 2010
akryl, płótno / acrylic, canvas, 50 × 50 cm
MCH/S/M/2657
dar autora / gift of the artist, 2022

Jan Świtka

1939, Wiśniowa Góra

W latach 1958–1964 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu w pracowniach prof. Piotra Potworowskiego i prof. Zdzisława Kępińskiego, u którego obronił dyplom z malarstwa. Wykładał na macierzystej uczelni do 2010 roku. Tytuł profesora uzyskał w roku 1989. Uprawia malarstwo, rysunek i sporadycznie grafikę. Wystawia od 1965 roku, mając na swym koncie liczne wystawy indywidualne i udział w pokazach zbiorowych w kraju i za granicą. W swojej sztuce używa motywów zaobserwowanych okiem kamery fotograficznej. Rejestruje sceny uliczne, które układa w cykle tematyczne: *Epizody*, *Teatr ulicy*, *Ślusarska 15 h 15*, *Pewnego dnia któregoś roku*, *Gry uliczne*. Jego twórczość zaliczana do nowej figuracji, obok spontanicznej reakcji na obserwowany obraz tłumu, wyróżnia analityczne podejście do tematu, wnoszące pytania natury egzystencjalnej.

Tłum – Klasyfikacja – Obraz 7 / Crowd – Classification – Picture 7, 1975
olej, płótno / oil, canvas, 140 x 125 cm
MCH/S/M/273
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

From 1958 to 1964 he studied painting at the State College Of Fine Arts in Poznań in the studios of Prof. Piotr Potworowski and Prof. Zdzisław Kępiński. He taught at his alma mater until 2010. He received the title of professor in 1989. Świtka's art practice includes painting, drawing and occasionally printmaking. He has been exhibiting since 1965, having had numerous one-man exhibitions and participating in many group shows at home and abroad. In his art he uses motifs observed through a photographic camera. He records street scenes which he arranges into thematic series: *Episodes*, *Street Theater*, *Slusarska 15 h 15*, *One Day One Year*, *Street Games*. His work is classified as new figuration. In addition to spontaneous reaction induced by the image of the crowd, it is distinguished by an analytical approach with the questions of an existential nature.

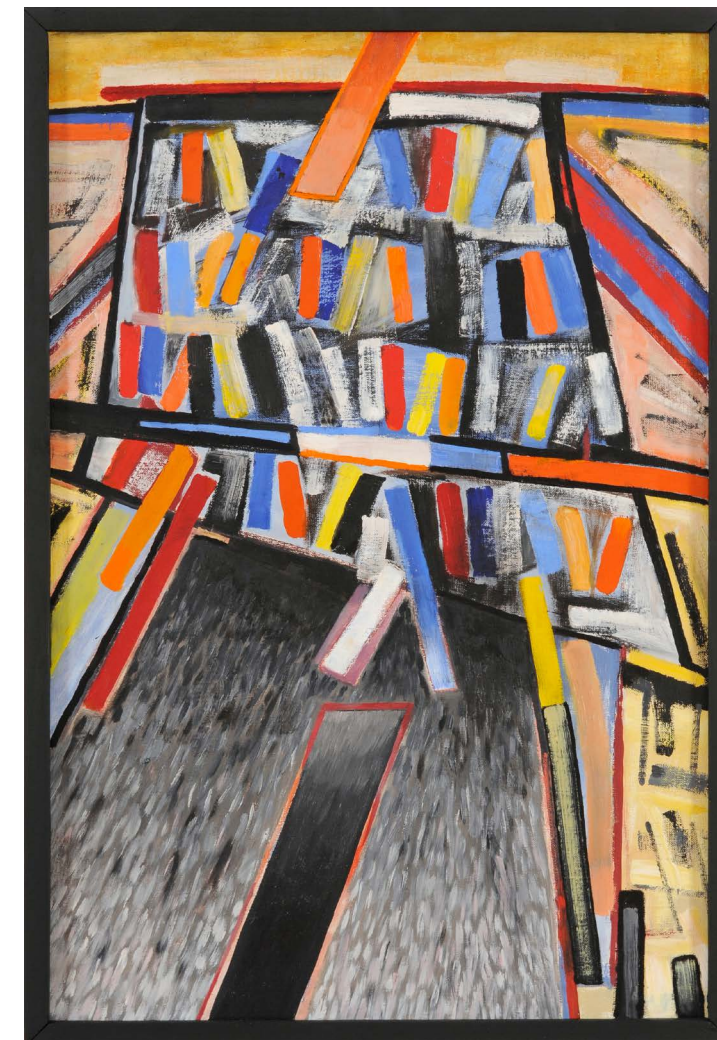
Epizod dziewiąty / Episode nine, 1972
olej, płótno / oil, canvas, 130 x 120 cm
MCH/S/M/275
zakup od autora / purchased from the artist, 1977

Adam Styka

1940, Mielnica

Malarz, grafik, pedagog. Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi (obecnie Akademia Sztuk Pięknych); dyplom z wyróżnieniem uzyskał w 1965 roku w pracowni prof. Mariana Jaeschke. W 1991 otrzymał tytuł profesora. Jako pedagog przez wiele lat związany był z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie oraz z Wydziałem Artystycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia, m.in.: Premio Internazionale Apollo Musagete, Talla, Włochy, 1985, wyróżnienie na XXI Międzynarodowym Festiwalu Malarstwa, Cagnes-sur-Mer, Francja, 1989. W 2004 przebywał na rocznym stypendium twórczym ufundowanym przez The Society for Arts of Chicago. W 2019 został odznaczony Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Jego sztuka od końca lat 70. zmierza do syntetyzowania i abstrahowania form. Elementem wyróżniającym jego dzieło są krótkie, powtarzające się pociągnięcia pędzla, rytmizujące założenia kompozycyjne. Od 1996 architekturę swoich utworów opiera o najprostsze formy geometryczne, takie jak koło, trójkąt, kwadrat. Gradientowe użycie koloru, światło i sugestie przestrzeni, dodają dynamiki i monumentalności malarskim opracowaniom.

Styka is a painter, graphic artist and pedagog. He studied at the State College of Visual Arts in Łódź (now the Academy of Fine Arts), graduated with honors from the studio of Prof. Marian Jaeschke in 1965. In 1991 he received the title of a professor. For many years he was associated with the Academy of Fine Arts in Warsaw and the Faculty of Arts at the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin. He has received numerous awards and honors, including Premio Internazionale Apollo Musagete, Talla, Italy (1985) and honorable mention at the 21st International Painting Festival, Cagnes-sur-Mer, France (1989). In 2004 the artist received a scholarship funded by The Society for Arts of Chicago. In 2019 he was awarded the "Gloria Artis" Gold Medal. Since the late 1970s, his art practice has been focused on the synthesizing and abstracting of forms. The distinguishing element of his works are short, repeated brushstrokes introducing the compositional rhythm. Since 1996, he has based the architecture of his oeuvre on the simplest geometric forms such as circles, triangles and squares. The gradient use of color, light and suggestions of space add dynamism and monumentality to his paintings.

Szkie do obrazu / A sketch for a painting, 1994
olej, płótno / oil, canvas, 70 x 54 cm
MCH/S/M/2040
dar autora / gift of the artist, 2011

Hanna Zawa-Cywińska

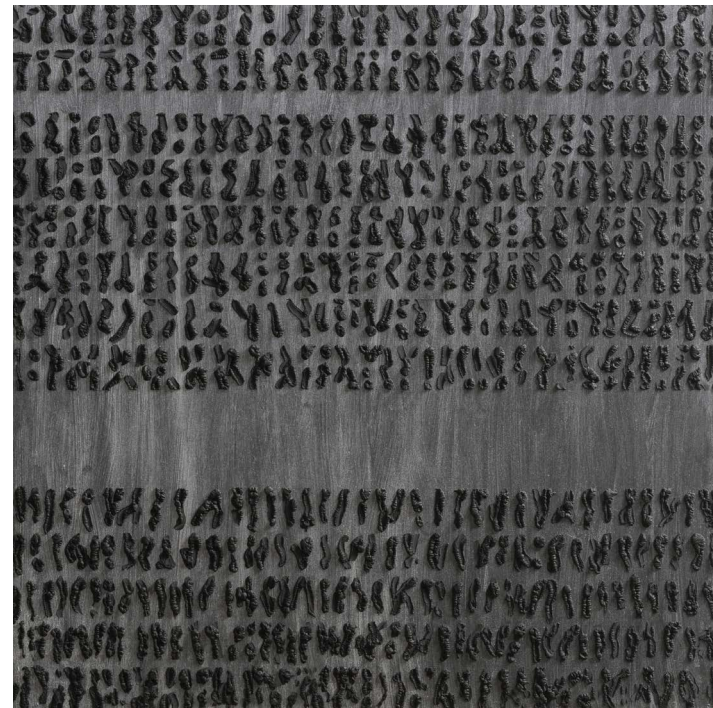
1939, Łomża

Studiowała dziennikarstwo na Uniwersytecie Warszawskim (dyplom w 1965). W 1967 wyjechała do USA, gdzie kształciła się w dziedzinie reklamy w Fashion Institute of Technology w Nowym Jorku, studiowała grafikę w State University of New York. W latach 1994–2004 mieszkała w Szwajcarii, aktywnie działając w Szwajcarskim Stowarzyszeniu Sztuki Wizualnej VISARTE. Od 2004 roku mieszka w Warszawie i w Szwajcarii. Zajmuje się malarstwem, grafiką i rzeźbą. W 2006 roku utworzyła z WOPUSEM (Wiesławem Budziejewskim) tandem artystyczny ZAWA&WOPUS. W swojej sztuce chętnie eksperymentuje w obszarze nieznanymi technologiami (kable, opiłki, substancje termorozszerzalne). Realizuje cykle prac, w których faktury malarskie przywodzą na myśl hieroglify, prehistoryczne rytmy, odręczne zapisy. Jej sztuka łączy obiektywizm geometrycznego porządku z odruchem emocji, który od zawsze konstytuował człowieka świat. W duecie ZAWA&WOPUS stworzyła serię prac inspirowanych alfabetem Władysława Strzemińskiego z 1932 roku. Typograficzny projekt wybitnego przedstawiciela rodzimego konstruktivismu został przełożony na wielość opracowań, które wyróżnia bogactwo form i użytych materiałów, wyczuwanie proporcji, ład kompozycyjny oraz wysublimowany program kolorystyczny.

She studied journalism at Warsaw University (graduated in 1965). In 1967 she moved to the USA where she studied advertising at the Fashion Institute of Technology in New York and graphic design at the State University of New York. From 1994 to 2004 the artist lived in Switzerland, being actively involved in the Swiss Association of Visual Art VISARTE. Since 2004 she has lived in Warsaw and Switzerland. Her oeuvre includes painting, printmaking and sculpture. In 2006 together with Wiesław Budziejewski (WOPUS) she formed the artistic tandem ZAWA & WOPUS. She likes to experiment with unknown technologies (cables, filings, thermally expandable substances). Zawa-Cywińska realizes series of works in which painting textures bring to mind hieroglyphs, prehistoric engravings or handwritten records. Her art combines the objectivity of geometric order with the impulse of emotion that has always constituted the human world. In the duo ZAWA & WOPUS she created a series of works inspired by Władysław Strzemiński's alphabet of 1932. The typographic design of the outstanding representative of Polish constructivism got translated into a multitude of studies which are distinguished by the richness of forms and materials used, a sense of proportion, compositional order and sublime color program.

Krata II / Lattice II, 2000
sklejka, thermoexpencil / plywood, thermoexpencil, 60 × 60 × 7,5 cm
MCH/S/M/1646
pozyskano z pleneru, Okuninka '02 / acquired from open-air, Okuninka '02

Krata I / Lattice I, 2000
sklejka, thermoexpencil / plywood, thermoexpencil, 60 × 60 × 8,5 cm
MCH/S/M/1757
pozyskano z pleneru, Janowiec '05 / acquired from open-air, Janowiec '05

ZAWA&WOPUS (Hanna Zawa-Cywińska i Wiesław Budziejewski)

Wiesław Budziejewski

1951, Grotniki k. Łodzi

Ukończył Wydział Grafiki Użytkowej w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego) w Łodzi. W latach 1989–2011 prowadził działalność pedagogiczną w Studium Technik Teatralnych i Filmowych przy Zespole Sztuk Plastycznych w Łodzi. Jako ceniony nauczyciel przedmiotów plastycznych w łódzkim ZSP prowadził także pracownie technik scenograficznych oraz pracownie malarstwa i rysunku. Obecnie na emeryturze. Zajmuje się malarstwem, rzeźbą, grafiką, w tym grafiką projektową. W 2006 roku, wraz z Hanną Zawą-Cywińską, stworzył tandem artystyczny ZAWA & WOPUS. Już w czasie szkoły średniej interesował się dziedzictwem Władysława Strzemińskiego. W nawiązaniu do typograficznego projektu wybitnego pioniera konstruktivismu z 1932 roku, dwuosobowy zespół twórców zrealizował cykle, do których Budziejewski wniósł wiele nie tylko z przestrzennej myśli kompozycyjnej, ale wzbogacił program o precyzję oraz szeroką znajomość materiałów i wiedzę technologiczną.

He graduated from the Department of Applied Graphics at the State Art College (now the Władysław Strzemiński Academy of Fine Arts) in Łódź. From 1989 to 2011 Budziejewski taught at the Theater and Film Techniques Studio associated with Visual Arts Schools in Łódź. His pedagogical work was highly valued which resulted in him being appointed to run a stage design techniques studio as well as painting and drawing studios. The artist's oeuvre includes painting, sculpture, printmaking and design graphics. In 2006, together with Hanna Zawa-Cywińska, he formed the artistic tandem ZAWA & WOPUS. His interest in the legacy of Władysław Strzemiński began when he was a teenager. Inspired by the typographic project of 1932 by this prominent pioneer of constructivism the two-person art team realized the cycles to which Budziejewski contributed not only with reference to spatial composition ideas, but enriched the programme with precision and extensive knowledge of materials and technological expertise.

Beta 1/2 W, 2015,
sklejka, akryl / plywood, acrylic, 72 × 72 cm
MCH/S/M/2156
dar autorów / gift of the artists, 2016

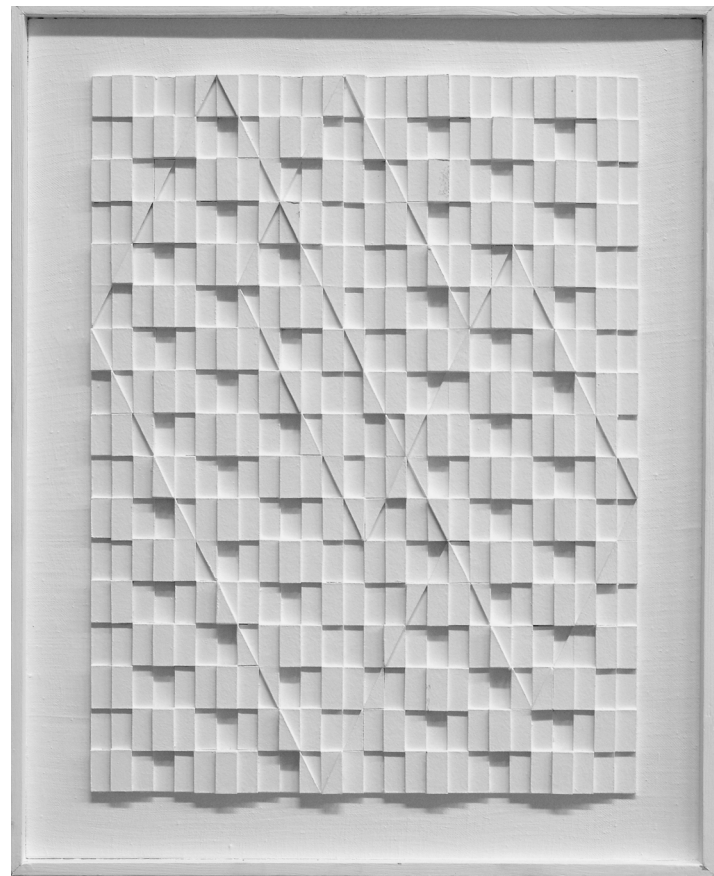
Beta 1/2 WL, 2015
sklejka, akryl / plywood, acrylic, 72 × 72 cm
MCH/S/M/2157
dar autorów / gift of the artists, 2016

Janusz Orbitowski

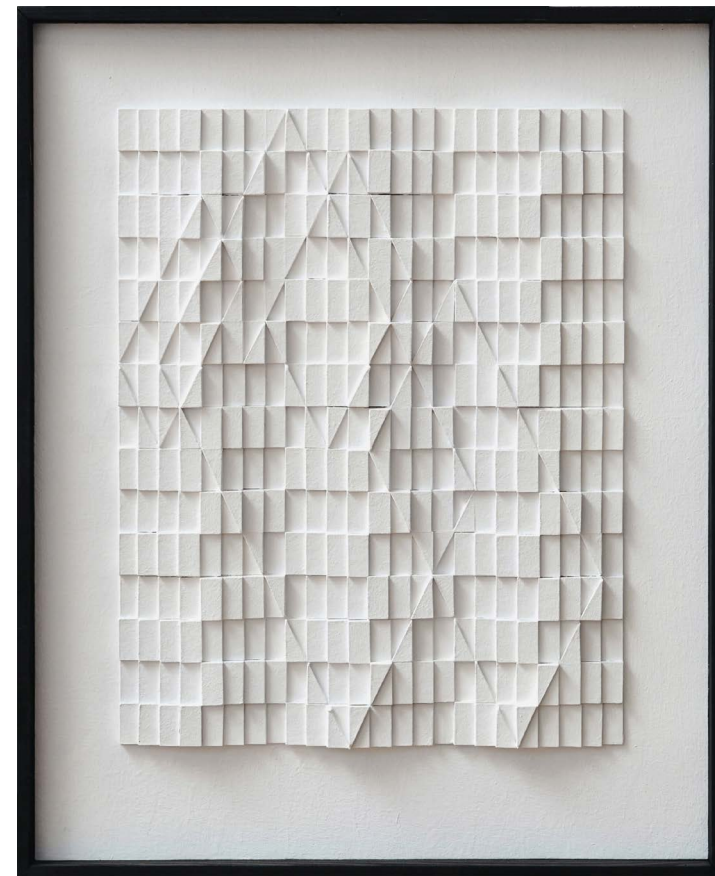
1940, Kraków – 2017, Kraków

Malarz i grafik, twórca reliefów. W latach 1961–1967 studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowni Adama Marczyńskiego, a od 1971 do 2012 wykładał w macierzystej uczelni, kierując Katedrą Rysunku. W 1972 otrzymał stypendium Fondazione Romana, w 1983 Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku a w 2000 The Pollock-Krasner Foundation. Od 1991 roku był związany z Galerią Starmach w Krakowie. Od lat 70. ub. wieku twórczość Orbitowskiego jest identyfikowana z formami reliefowymi utrzymanymi najczęściej w tonacji bieli, bieli i czerni, niekiedy łączącymi inne kolory. Budulcem kompozycji są bryły o podstawie prostokątów i rombów tworzące skomplikowane układy o wyraźnej dynamice, grające z wrażeniem subtelnej przestrzenności rejestrowanym przez zmysł wzroku oglądającego.

A painter and graphic artist, creator of reliefs. From 1961 to 1967 he studied at the Academy of Fine Arts in Cracow in the studio of Adam Marczyński. From 1971 to 2012 he taught at his alma mater, running the Department of Drawing. Orbitowski was awarded two important scholarships - in 1972 from Fondazione Romana and in 2000 from the Pollock-Krasner Foundation. In 1991 he began his association with the Starmach Gallery in Cracow. From the 1970s Orbitowski's work has been identified with relief forms usually in white, white and black, and occasionally featuring other colors. His compositions are built with solids with a base of rectangles and rhomboids, forming complex arrangements with clear dynamics, playing with the impression of subtle spatiality registered by the viewer's sense of sight.

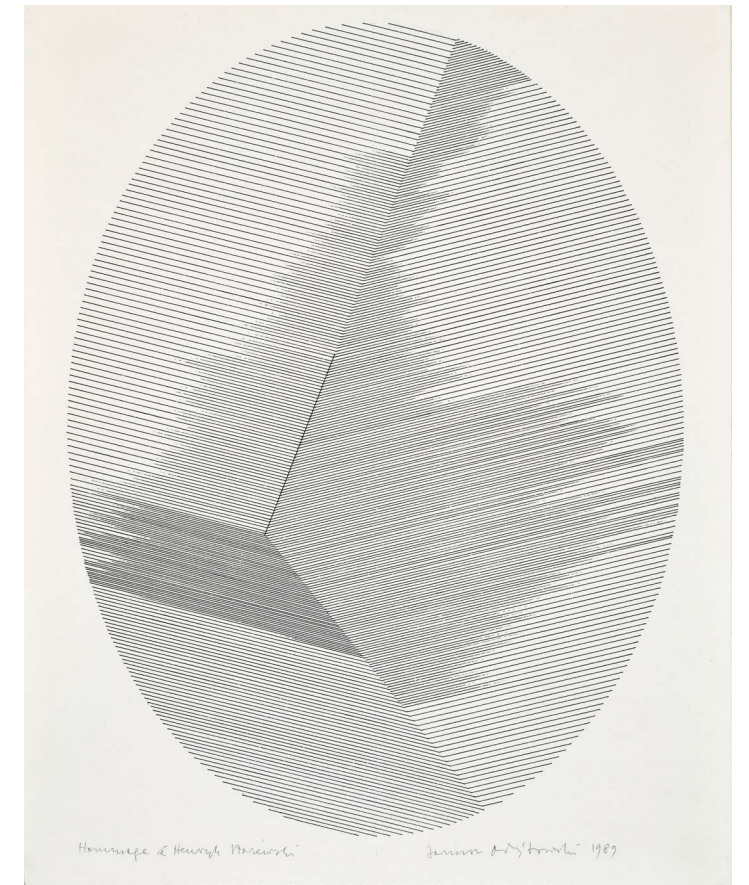
18/02, 2002
płyta pilśniowa, relief / fibreboard, relief, 50 x 40 cm
MCH/S/M/1649
dar autora / gift of the artist, 2002

6/03, 2003
akryl, płyta pilśniowa, relief / acrylic, fibreboard, relief, 50 x 40 cm
MCH/S/M/1712
dar autora / gift of the artist, 2003

17/03, 2003
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fiberboard, 40 x 30 cm
MCH/S/M/1734
pozyskano z pleneru, Janowiec '04 / acquired from open-air, Janowiec '04

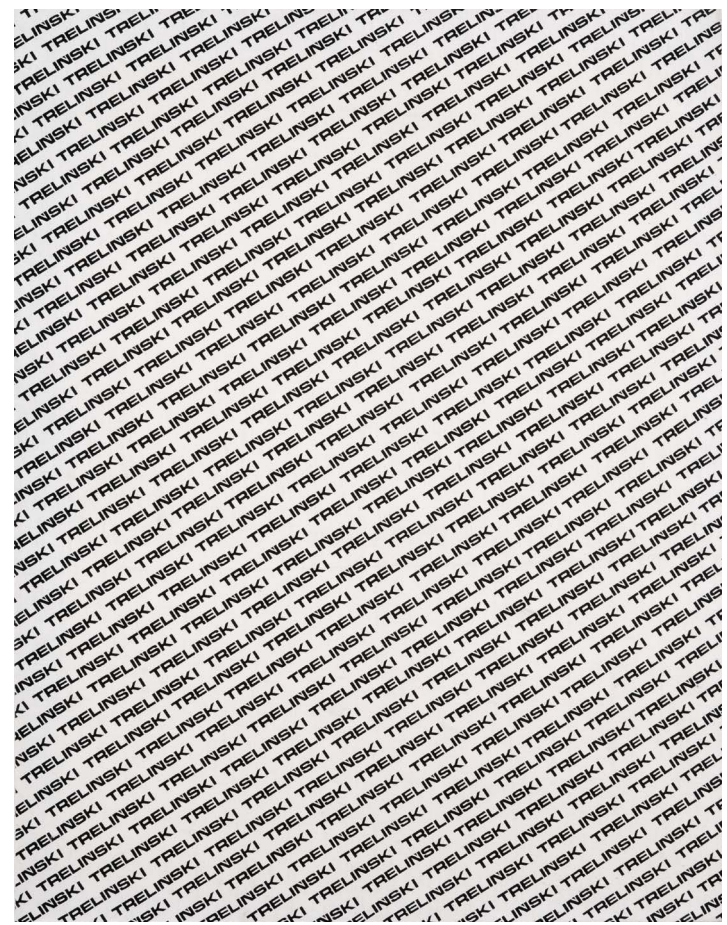

Hommage à Henryk Stażewski, 1989
tuszu, papier / ink, paper, 46 x 34,7 cm
MCH/S/M/2617
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Jerzy Trelński

1940, Szewna

Malarz, grafik, performer, pedagog. Dyplom uzyskał w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) w Łodzi w 1967 roku. W latach 1989–1992 był rektorem ASP w Łodzi. Profesor zwyczajny w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Artysta jest związany z nurtem konceptualnym, znany przede wszystkim ze swojego projektu *Autotautologie*. Od 1972 roku umieszczał swoje nazwisko jako znak graficzny – często wielokrotnie powtórzony – na różnych przedmiotach (książce artystycznej, pocztówce, znaczku) i podczas rozmaitych akcji, także w przestrzeni publicznej (flagi dekorujące miasto, napis w pejzażu). Za najbardziej radykalne uznawane są jego interwencje podjęte w trakcie pochodu pierwszomajowego w pochód pierwszomajowy.

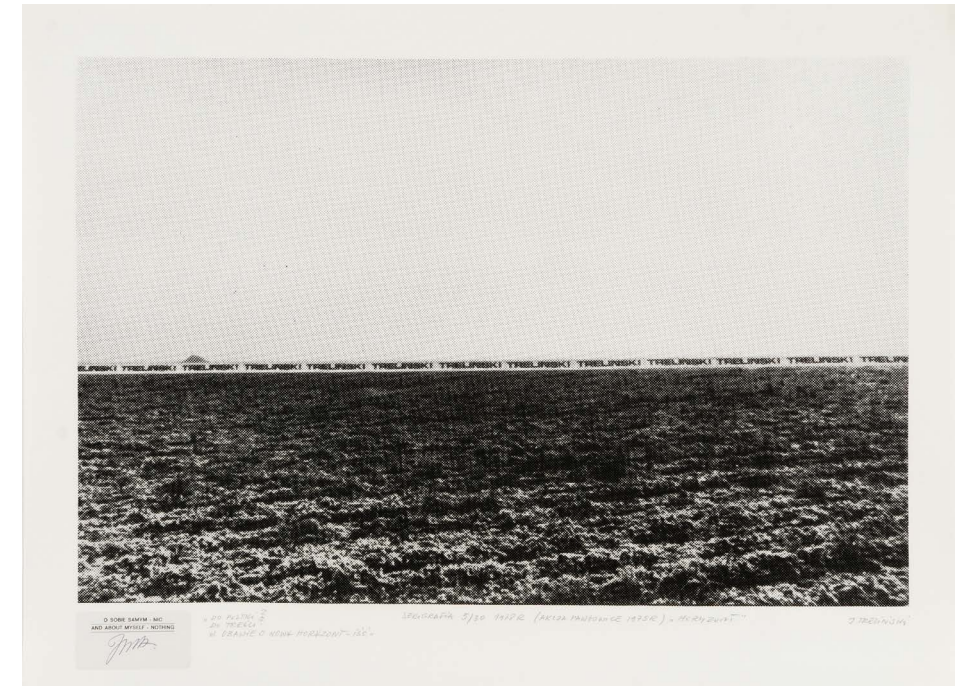
Autotautologie - 1 / Autotautologies - 1, 1974
technika mieszana / mixed technique, 110 × 85 cm
MCH/S/M/1208
zakup od autora / purchased from the artist, 1993

He is a painter, graphic designer, performer and teacher. He received his diploma from the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Łódź. From 1989 to 1992 he was rector of the Academy of Fine Arts in Łódź. The artist is associated with the conceptual art scene, known primarily for his *Autotautologies* project. Since 1972 he has replaced his name by a graphic sign – often repeated many times – to be featured on various objects (art books, postcards, stamps) and during various actions, including the ones in public space (flags decorating a city, an inscription in the landscape). The most radical were his interventions in the 1970s during the May Day parade.

Manifestacja II / Manifestation II, 1979,
autooffset, papier / auto-offset print, paper, 60 × 84 cm
MCH/S/M/1242
zakup od autora / purchased from the artist, 1993

Horyzont / Horizon, 1978,
serigrafia papier / serigraphy, paper, 61 × 83,5 cm
MCH/S/M/1244
zakup od autora / purchased from the artist, 1993

Gablota / Display case, 1979
autooffset, papier / auto-offset print, paper, 61 × 79,5 cm
MCH/S/M/1246
zakup od autora / purchased from the artist, 1993

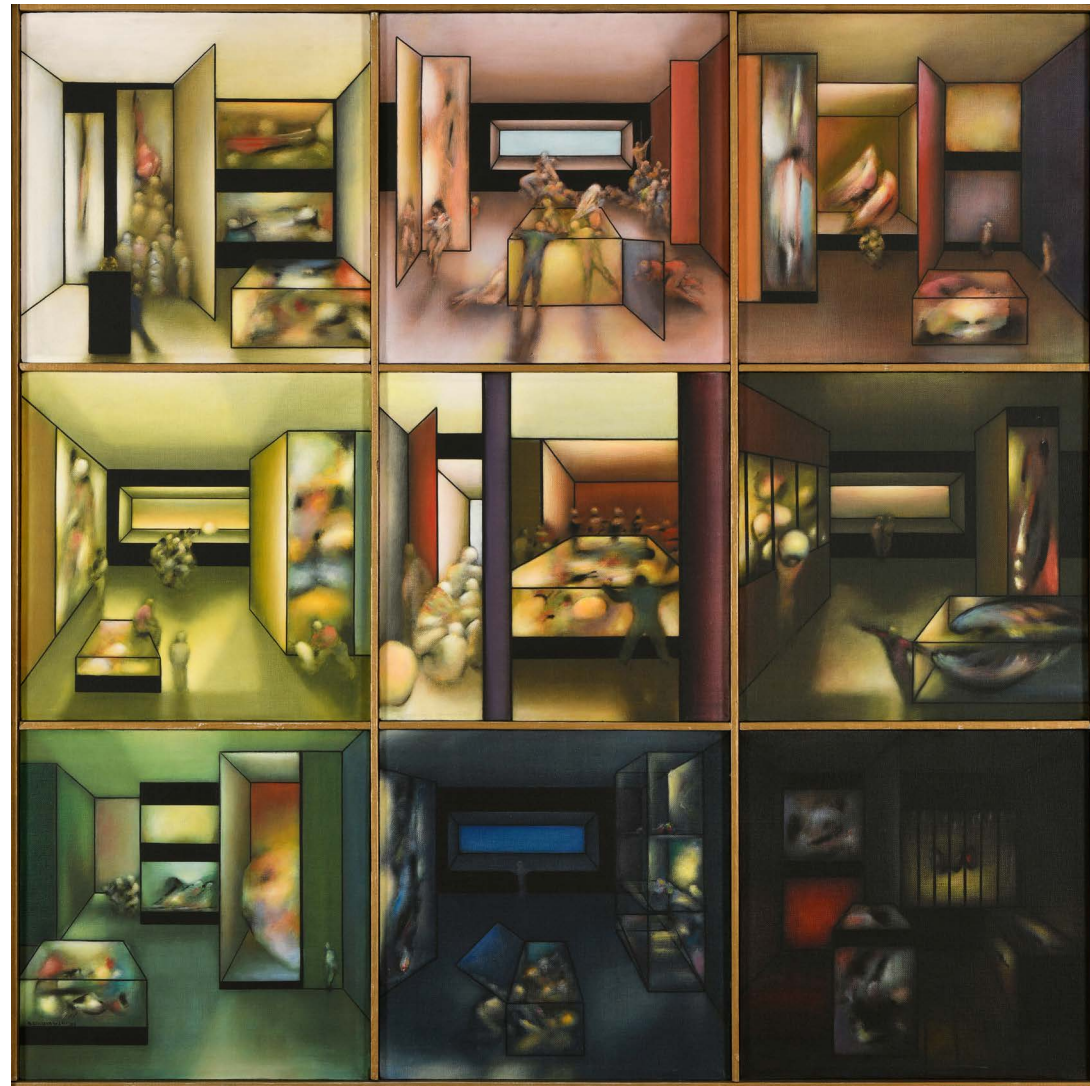

Piotr Bogusławski

1941, Warszawa

Studiował w latach 1960–1967 na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom z wyróżnieniem uzyskał w pracowni prof. Jana Cybisa. W 1975 został pedagogiem macierzystej uczelni, gdzie jako profesor kierował Katedrą Szkolenia Ogólnoplastycznego na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki. Jego malarstwo w formie rozbudowanych tryptyków i poliptyków łączy elementy abstrakcji i metafory. Wypełniają je wnętrza geometrycznie kreślone i sterylnie puste, odbierane jako nieprzyjazna do zamieszkania przestrzeń. Postać ludzka zredukowana do znaku, o zniekształconej i anonimowej sylwetce, znajduje się w opresyjnym i mało przyjaznym otoczeniu. Pesymizm przedstawień podkreśla chłodna w wymowie kolorystyka. Twórca poza malarstwem uprawia grafikę.

He studied painting at the Warsaw Academy of Fine Arts in 1960–1967. He received his diploma with honors in the studio of Prof. Jan Cybis. In 1975 he started teaching at his alma mater. He was a head of the Department of General Artistic Training at the Faculty of Art Conservation and Restoration. His paintings in the form of elaborate triptychs and polyptychs combine the elements of abstraction and metaphor. They are filled with geometrically drawn and sterilely empty interiors, perceived as an unfriendly space to inhabit. The human figure, reduced to a sign, with a distorted and anonymous silhouette, is placed in an oppressive and unfriendly environment. The pessimism of the representations is emphasized by a color scheme that is cool in expression. In addition to painting, the artist's practice includes graphic art.

Gabloty – Poliptyk / Display cases – polyptych, 1976
akryl, płótno / acrylic, canvas, 104 × 104 cm
MCH/S/M/377
zakup od autora / purchased from the artist, 1978

Włodzimierz Dudkowiak

1944, Bronikowo

W latach 1966–1972 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu (obecnie Uniwersytet Artystyczny) na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby; dyplom z malarstwa z wyróżnieniem uzyskał w 1972 roku. W latach 1971–2018 związany pracą pedagogiczną z macierzystą uczelnią. W 1993 otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. W latach 1984–1993 prodziekan, a w latach 1993–1996 dziekan Wydziału Malarstwa, Grafiki i Rzeźby. Od 2005 prowadzi Pracownię Malarstwa i Rysunku na Wydziale Artystycznym Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza w Poznaniu. Jego sztuka sytuuje się na granicy malarstwa i reliefu, wypowiedzi o rysie strukturalnym i obiekcie artystycznego. To opowieść uformowana w oparciu o naturę, przełożona na język bliski sztuce materii, szukająca porządku w rygorze geometrii. Jego paleta barwna w dużej mierze ograniczona została do barw achromatycznych.

From 1966 to 1972 he studied at the State College of Fine Arts in Poznań (now the University of Arts) at the Faculty of Painting, Graphics and Sculpture. Dudkowiak received his diploma in painting with honors in 1972. From 1971 to 2018 he was teaching at his alma mater. In 1993 he was awarded the title of full professor. In 1984–1993 he was Vice-Dean, and in 1993–1996 Dean of the Faculty of Painting, Graphics and Sculpture. Since 2005 he has led the Painting and Drawing Studio at the Art Department of the Prof. Michał Iwaszkiewicz College of Social Skills in Poznań. His art practice is situated on the borderline between painting and relief, structural statement and artistic object. It is a story formed on the basis of nature, translated into a language close to the art of matter, seeking order in the rigor of geometry. His color palette has been largely limited to achromatic colors.

Triadizm Księgi wyjścia / Triadism of the Exodus, 1981
olej, akryl, płótno / oil, acrylic, canvas, 130 × 61,5 cm
MCH/S/M/713
zakup od autora / purchased from the artist, 1985

Jerzy Duda-Gracz

1941, Częstochowa – 2004, Łagów

W 1968 ukończył Wydział Grafiki w katowickiej filii Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (obecnie ASP w Katowicach). Jako pedagog wykładał w macierzystej uczelni, Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie, na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Jego malarstwo wyróżniała wirtuozeria warsztatowa, dbałość o szczegół, manieryczna wręcz deformacja postaci ludzkiej, alegoria przekazu, sięganie po arsenał symboli z obszaru publicystyki. Podpatrywał techniki dawnych mistrzów, stosował laserunki. Prowadził dialog ze znanymi twórcami minionych epok, proponując pastisze ich utworów. Jego obrazy ukazywały szpetotę ludzkich ciał i dusz, pochylając się nad urodą nieskazitelnej natury. Nie ulegał tymczasowym modom, do końca pozostał wierny własnej wizji malarstwa. W 1984 reprezentował Polskę na Biennale w Wenecji.

In 1968 he graduated from the Graphic Arts Department of the Katowice branch of the Academy of Fine Arts in Cracow (now the Academy of Fine Arts in Katowice). As a teacher, he taught at his alma mater and the European Academy of Arts in Warsaw as well as the Silesian University in Katowice. His paintings were distinguished by technical virtuosity, attention to detail, almost manneristic deformation of human figures, allegorical message, reaching for an arsenal of symbols from the field of journalism. He researched the techniques of the old masters and used glazing. He engaged in a dialogue with well-known artists of the past epochs, offering pastiches of their works. His paintings showed the ugliness of human bodies and souls, but adored the beauty of pristine nature. He did not surrender to temporary fashions and remained true to his own vision of painting. In 1984 he represented Poland at the Venice Biennale.

Dół / Hole, 1978
olej, płyta pilśniowa / oil, fibreboard, 60 × 85 cm
MCH/S/M/703
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

Babel 2, 1977
olej, płyta pilśniowa / oil, fibreboard, 94 × 88 cm
MCH/S/M/702
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

Ingo Glass

1941, Timisoara – 2022, Monachium

W latach 1961–1967 studiował rzeźbę i historię sztuki w Akademii Sztuk Pięknych w Kluż-Napoka (Rumunia), dyplom w pracowni Arturo Veto w 1967. W 1993 obronił pracę doktorską *Constantin Brancusi i jego wpływ na rzeźbę XX w.* Mieszkał i pracował w Monachium. W swoich pracach rzeźbiarskich zestawiał płaskie, wycięte z płaszczyzn kształty, z których tworzył przestrzenne kompozycje, używając najczęściej prostych figur geometrycznych koła, kwadratu czy trójkąta o podstawowych kolorach.

From 1961 to 1967 Glass studied sculpture and art history at the Academy of Fine Arts in Klausenburg, Romania, graduating in the studio of Arturo Veto in 1967. In 1993 he defended his doctoral thesis *Constantin Brancusi and His Influence on 20th Century Sculpture*. The artist lives and works in Munich. In his sculptural works, he creates spatial compositions from flat plane-cut shapes, usually using the simple geometric figures - circles, squares or triangles and basic colors.

Bez tytułu / Untitled, 1995
metal polichromowany / polychrome metal, 50,5 × 40 × 40 cm
MCH/S/M/1292
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

Wiesław Szamborski

1941, Skarżysko-Kamienna

Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w latach 1960–1966, uzyskując dyplom w pracowni malarstwa prof. Michała Byliny. Był profesorem w warszawskiej ASP. Po dyplomie współpracował i wystawiał razem z Markiem Sapetto, z którym łączyło go upodobanie do figuracji i pokrewne zainteresowania tematyczne. Jego malarstwo zaliczane do nowej figuracji stosuje uproszczony modelunek przedstawień, agresywną kolorystykę, odważne rozwiązania przestrzenne. Podobnie jak w przypadku Sapetty, jego malarstwo wyrosło na kanwie krytycznego postrzegania rzeczywistości, odnosiło się do ludzkiej egzystencji i alienacji człowieka we współczesnym świecie. Klasyk rodzimej figuracji, którego dzieło przenika melancholijny nastrój malarskich opracowań.

He studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw from 1960 to 1966, graduating from the painting studio of Prof. Michal Bylina. He was a professor at the Warsaw Academy of Fine Arts. The artist collaborated and exhibited together with Marek Sapetto with whom he shared predilection for figuration and thematic interests. His painting, categorized as New Figuration, features the simplified modeling of representations, aggressive colours and bold spatial solutions. As with Sapetto, his painting grew out of a critical perception of reality and referred to human existence and alienation in the modern world. Szamborski is a classic of Polish figuration whose work is full of melancholy.

Pamięć / Memory, 1986
akryl, płótno / acrylic, canvas, 100 × 120 cm
MCH/S/M/946
zakup od autora / purchased from the artist, 1988

Opy Zouni

1941, Kair – 2008, Ateny

Grecka artystka tworząca w nurcie abstrakcji geometrycznej. Pierwsze lekcje malarstwa, ceramiki i fotografii pobierała jako uczennica American College w Kairze. Następnie studiowała w Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Atenach, między innymi w pracowni Yannis Moralis, znanego artysty greckiego, który pod koniec lat 50. XX wieku wprowadził abstrakcję do swojej twórczości i pracy ze studentami. Malarstwo Opy Zouni przedstawia iluzoryczne przestrzenie budowane w oparciu o kanon perspektywy centralnej oraz surrealistyczne wizje obecne w malarstwie Giorgia de Chirico. To połączenie racjonalnej i surrealistycznej wizji nadaje niepowtarzalny charakter jej twórczości, często odczytywanej jako odzwierciedlenie wpływów kultur zachodnioeuropejskiej, arabskiej i greckiego antyku. Poza malarstwem tworzyła obiekty przestrzenne i instalacje, czasami z zastosowaniem lusterek. Uczestniczyła w Międzynarodowym Plenerze dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii, zorganizowanym pod hasłem *Geometria i wyraz* w Okuninka w 1985 roku.

A Greek artist working in the field of geometric abstraction. She took her first lessons in painting, ceramics and photography as a student at the American College in Cairo. She continued her studies at the College of Fine Arts in Athens in the studio of Yannis Moralis, a well-known Greek artist who introduced abstraction into his oeuvre and work with students in the late 1950s. Opy Zouni's paintings depict illusory spaces based on the canon of central perspective, but also surreal visions present in the paintings of Giorgio de Chirico. This combination of rational and surreal visions gives a unique character to her work, often interpreted as reflecting the influence of Arab, Greek Antique and Western European cultures. In addition to painting, she also created spatial objects and installations, sometimes featuring mirrors. The artist participated in the International Open-Air for Artists Using the Language of Geometry - *Geometry and Expression* in Okuninka in 1985.

Hommage à Henryk Stażewski, 1989
serigrafia, papier, collage / serigraphy, paper, collage, 12 x 13 cm
MCH/S/M/2629
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Bez tytułu / Untitled, 1985
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 40,5 x 35 cm
MCH/S/M/740/2
pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Antoni Fałat

1942, Warszawa

Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, dyplom uzyskał w pracowni prof. Aleksandra Kobzdeja w 1969 roku. W 1970 był współzałożycielem warszawskiej grupy Aut (*aut pictura, aut nihil*), której program ujęty został w słowa: „polska figuracja, polski styl, polska egzotyka”. Szuka inspiracji w starych fotografiach rodzinnych, niekiedy sam wykorzystuje zdjęcia zaaranżowanych sytuacji. Tak przygotowany materiał stanowi rodzaj szkicownika do jego obrazów. Zaliczany do ścisłego grona rodzimych przedstawicieli nowej figuracji. Statyczność jego kompozycji podkreśla ograniczona paleta barwna, często zbliżona do estetyki fotografii. W 1992 założył Europejską Akademię Sztuk w Warszawie – pierwszą niepubliczną wyższą szkołę sztuk pięknych, której był rektorem. Uczelnia została zamknięta w 2015 roku.

He studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw and graduated from the studio of Prof. Aleksander Kobzdej in 1969. In 1970 he co-founded the Warsaw group Aut (*aut pictura, aut nihil*) whose program was formulated in the following way: "Polish figuration, Polish style, Polish exoticism". The artist looks for inspiration in old family photographs. Sometimes he uses photos of arranged situations. The material prepared in this way constitutes a kind of sketchbook for his paintings. Fałat is considered to be one of the major representatives of new figuration in Poland. The static nature of his compositions is emphasized by a limited color palette, often reminding of the aesthetics of photography. In 1992 he founded the European Academy of Arts in Warsaw – the first non-public academy of fine arts of which he was the rector. The academy was closed in 2015.

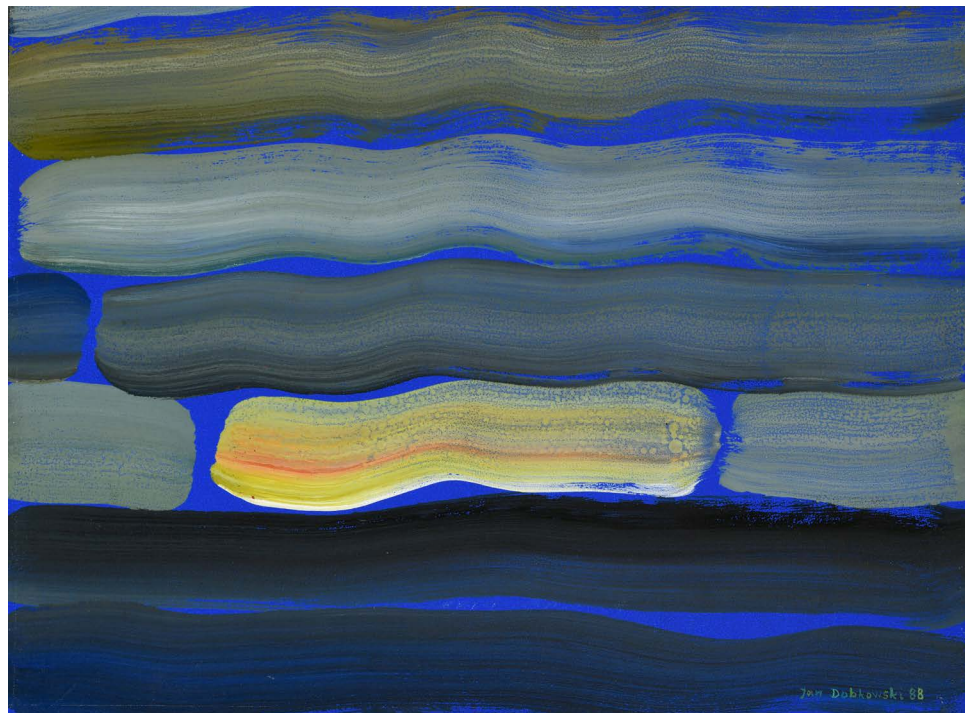
Krzyk / Scream, 1978
akryl, płótno / acrylic, canvas, 100 x 90 cm
MCH/S/M/644
zakup od autora / purchased from the artist, 1984

Jan Dobkowski

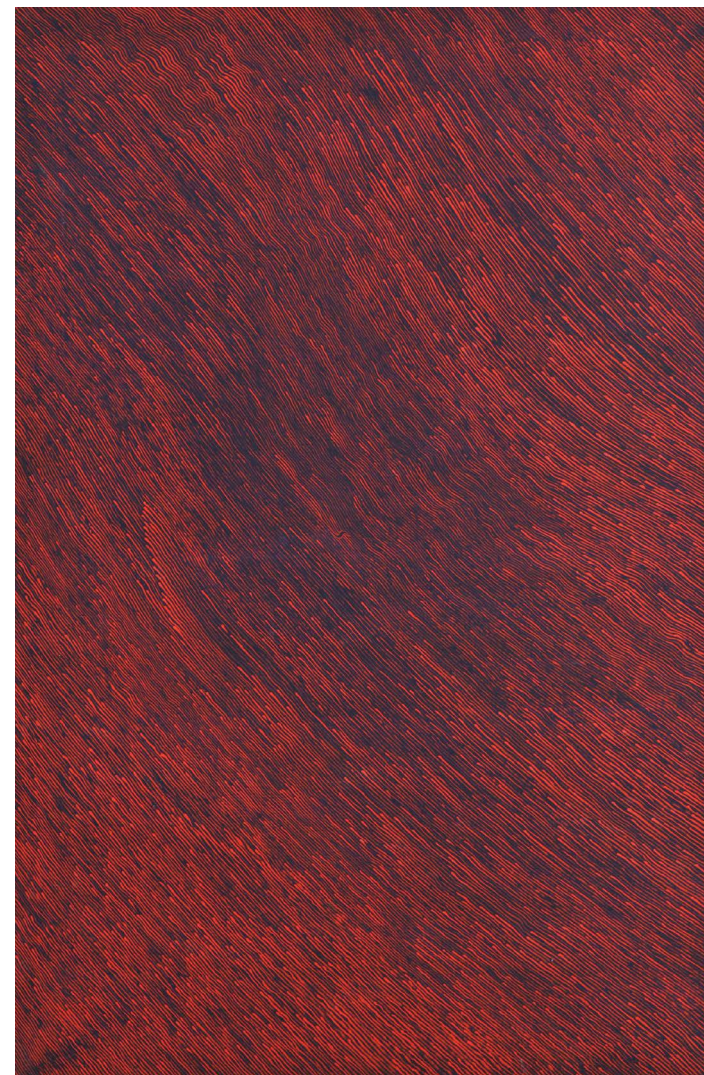
1942, Łomża

W latach 1963–1968 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, dyplom zrobił pod kierunkiem prof. Jana Cybisa w 1968 roku. W 1967, wraz z Jerzym Zielińskim, założył grupę Neo-Neo-Neo. W 1978 został laureatem Nagrody Krytyki Artystycznej im. Cypriana Kamila Norwida. W 1994 otrzymał prestiżową Nagrodę im. Jana Cybisa za całokształt twórczości. Dużo podróżuje. Świat przedstawiony w jego obrazach ukazuje wieczną ekspansję życia i kosmosu. Pracuje cyklami, a wszystkie razem świadczą o spójności wizji artystycznej autora. Kiedyś płaska plama i falujące w secesyjnym rytmie czerwone sylwety postaci na zielonym tle charakteryzowały jego malarstwo; obecnie, już od kilku dekad, podąża śladem linii, która wyznacza trakt jego myśli i doznań. Pięćdziesiąt lat temu jego wystawa malarstwa zainaugurowała działalność Galerii 72 w Chełmie. Artysta przebywał wówczas na stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku. Na wernisażu reprezentowała go żona Maja – najbliższa przyjaciółka i powierniczka drogi twórczej tego wyjątkowego artysty. Należy on do ścisłego grona najwybitniejszych malarzy i rysowników, którego dzieło znajduje się w najważniejszych kolekcjach muzealnych w kraju i poza granicami (Solomon R. Guggenheim Museum w Nowym Jorku).

In 1963–1968 studied at the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw, graduating from Prof. Jan Cybis studio in 1968. In 1967, together with Jerzy Zieliński, he founded the Neo-Neo-Neo Group. In 1978 he won the Cyprian Kamil Norwid Art Criticism Award. In 1994 Dobkowski received the prestigious J. Cybis Award for lifetime achievement. He travels a lot. The world depicted in his paintings shows the eternal expansion of life and the cosmos. He works in cycles. All of them prove the consistency of his artistic vision. Just like once the wavy secession red silhouettes placed against a green background characterized his painting, for several decades now he has been following the line that marks the tract of his thoughts and deep sensations. Fifty years ago the exhibition of his paintings inaugurated the Gallery 72. At the time, the artist was in New York on a Kościuszko Foundation scholarship. He was represented at the opening by his wife Maja – the closest friend and confidante of the creative path of this exceptional artist. He belongs to the inner circle of the most outstanding painters and illustrators, whose work is in the most important museum collections at home and abroad (including R. Guggenheim Museum in New York).

Ocean, 1988
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 35,2 cm x 47 cm
MCH/S/M/2600
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Andrzejowi Jórczakowi / For Andrzej Jórczak, 1981
olej, płótno / oil, canvas, 147 x 99 cm
MCH/S/M/531
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

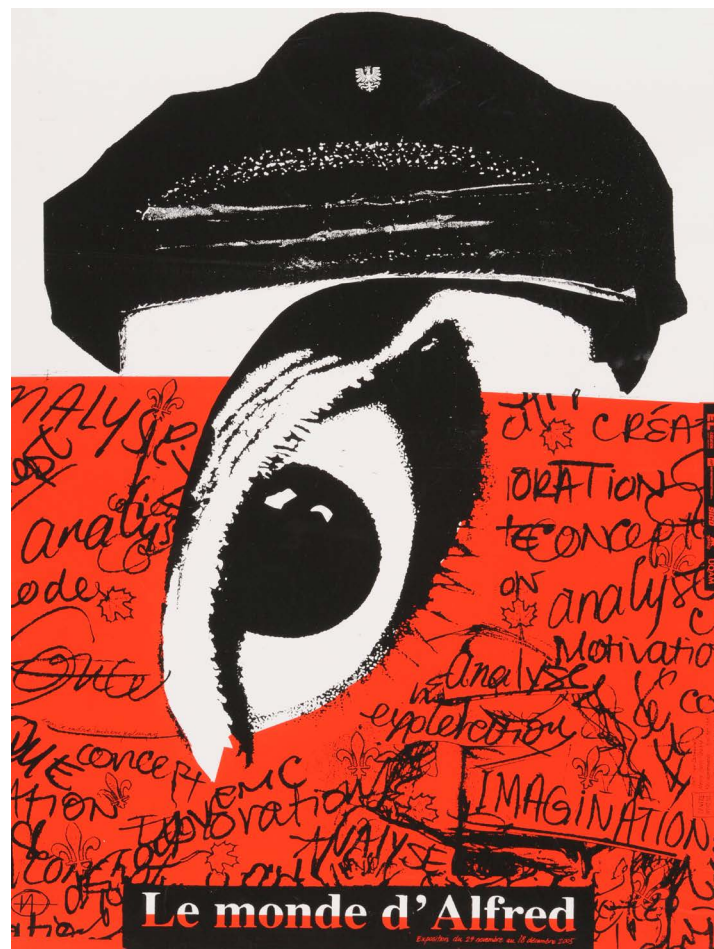

Na skrawku ziemi / On a patch of earth, 1981
olej, płótno / oil, canvas, 147 x 99 cm
MCH/S/M/532
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Alfred Hałasa

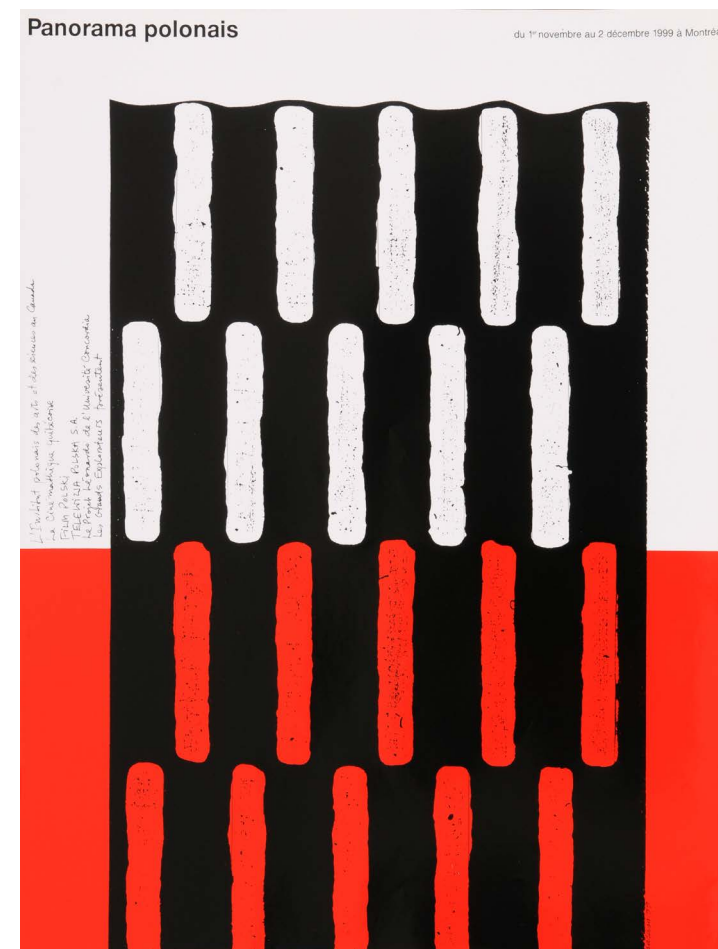
1942, Zawada

W latach 1962–1971 studiował na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz na Wydziale Form Przemysłowych. W 1972 wyjechał do Paryża, gdzie pracował jako projektant. W 1975 przeniósł się na stałe do Montrealu w Kanadzie gdzie podjął pracę na Uniwersytecie Quebec. W 1977 został profesorem na Wydziale Wzornictwa Przemysłowego UQAM. Współorganizował tam laboratorium badań eksperymentalnych w zakresie komunikacji wizualnej. Był organizatorem Design International – corocznych międzynarodowych warsztatów dla studentów, prowadzonych przez najwybitniejszych projektantów z całego świata. Wybitny pedagog, jeden z najbardziej cenionych specjalistów w dziedzinie grafiki projektowej. Za wybitne osiągnięcia uhonorowany został w 2014 tytułem Doctora Honoris Causa krakowskiej ASP. Jego dokonania o wyjątkowych walorach artystycznych, wykonane w technice serigrafii, wyróżnia wyszukana forma i porównująca oko barwa. Odbieramy je nie tylko jako opowieść o zasadach piękna, proporcji, harmonii i rytmu, ale także o wartościach najwyższej próby: patriotyzmie, wierności tradycji i kulturze.

Le monde d'Alfred, 2005
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 113,3 × 81,6 cm
MCH/S/M/2206
dar autora / gift of the artist, 2017

From 1962 to 1971 he studied at the Interior Design Department of the Academy of Fine Arts in Cracow and at the Department of Industrial Forms. In 1972 he went to Paris where he worked as a designer. In 1975 he moved permanently to Montreal where he got a job at the University of Quebec. In 1977 he became a professor at the UQAM's Department of Industrial Design. There he co-organized a laboratory for experimental research in visual communication. He was the organizer of Design International, an annual international workshop for students led by the most prominent designers from around the world. He is one of the most respected specialists in design graphics. He was awarded the title of Doctor Honoris Causa of the Academy of Fine Arts in Cracow in 2014 for his outstanding achievements. His outstanding serigraphy is characterised by sophisticated forms and impressive colors. We perceive them not only as a story about the principles of beauty, proportion, harmony and rhythm, but also about values of the highest order: patriotism, loyalty to tradition and culture.

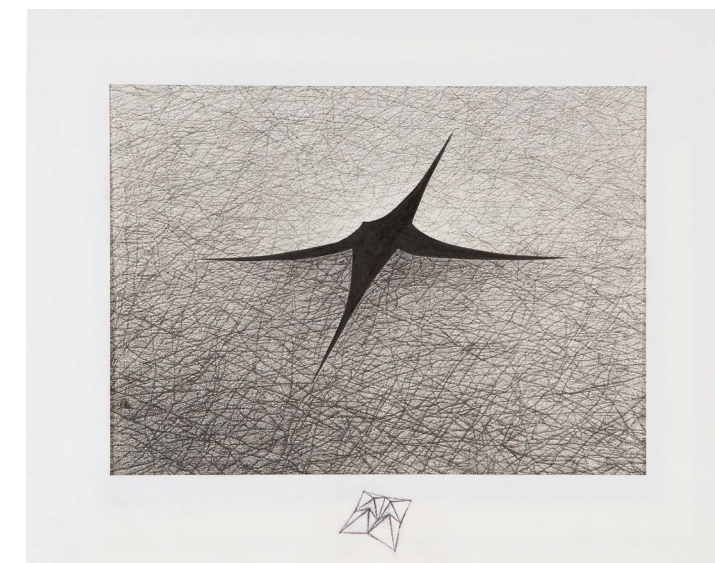
Panorama polonais 1999, 1999
druk offsetowy, papier / offset print, paper, 112,2 × 84,5 cm
MCH/S/M/2190
dar autora / gift of artist, 2017

Eugeniusz Smoliński

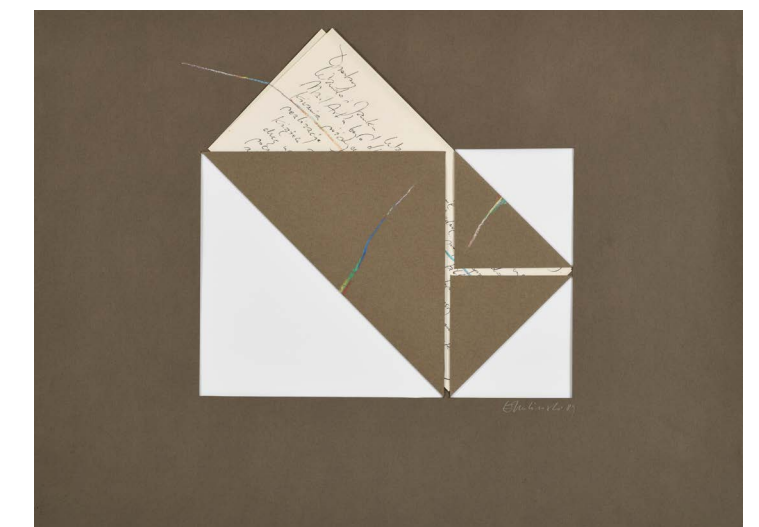
1942, Serdyńce – 2022, Wrocław

Ukończył Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) we Wrocławiu w 1967 roku. Był profesorem tej uczelni na Wydziale Grafiki w Pracowni Projektowania Graficznego. Tworzył malarstwo, rysunek i grafikę projektową. Jego prace mieszczą się w szeroko pojętym nurcie konceptualizmu. Przez zastosowanie tekstu jako znaku wizualnego jego twórczość jest pokrewna poezji konkretnej, bogato reprezentowanej w sztuce środowiska wrocławskiego na przełomie lat 60. i 70. ubiegłego wieku oraz w okresie późniejszym.

Graduated from the State College of Fine Arts (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław in 1967. A professor at the Faculty of Graphic Arts, the Graphic Design Studio at this academy. Painting, drawing and graphic design are featured in his oeuvre. He is considered a conceptual artist in a broad understanding of this term. Through the use of text as a visual sign, his art is related to concrete poetry, extensively represented in the works of the Wrocław artists in the late 1960s, early 1970s and later.

Bez tytułu / Untitled, nie dat. / not dated
grafit ołówkowy, papier / pencil graphite, paper, 40 × 50 cm
MCH/S/M/1647
pozyskano z pleneru, Okuninka '02 / acquired from open-air, Okuninka '02

Bez tytułu / Untitled, 1989
kredka, collage, papier / crayon, collage, paper, 38,5 × 51,7 cm
MCH/S/M/2622
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Klaus Joachim Albert

1943, Dresden-Cotta

W latach 1968–1972 studiował na Wydziale Architektury Wnętrz w Wyższej Szkole Sztuki Stosowanej w Heiligendamm. Na lata 1972–1977 przypadły jego studia na Wydziale Projektowania w Metalu w Wyższej Szkole Sztuki i Designu w Halle. Organizator sympozjów poświęconych kształtowaniu rzeźby w metalu. Tworzy rzeźbę kame-ralną, we wnętrzach publicznych oraz plenerową. W swoich realizacjach przestrzennych używa języka geometrii – obok linii prostych stosuje rysunek form nawiązujących do wzoru krzywych matematycznych. W swojej sztuce poszukuje piękna w formie, proporcji i połyskliwości światła na metalowych powierzchniach.

From 1968 to 1972 he studied at the Department of Interior Design at the School of Applied Arts in Heiligendamm. Between 1972 and 1977 Albert studied at the Department of Metal Design at the Halle School of Art and Design. The artist organized symposia dedicated to sculpture in metal. His sculptures are intimate in character destined for public interiors and outdoors. In his spatial realizations the artist uses the language of geometry. In addition to straight lines, he draws forms that refer to the pattern of mathematical curves. In his art Albert explores the beauty in form, proportion and the shine of light on metal surfaces.

Dreieck metamorphose, 1998
stal / steel, 27 × 31,5 × 18 cm
MCH/S/M/1602
dar autora / gift of the artist, 2000

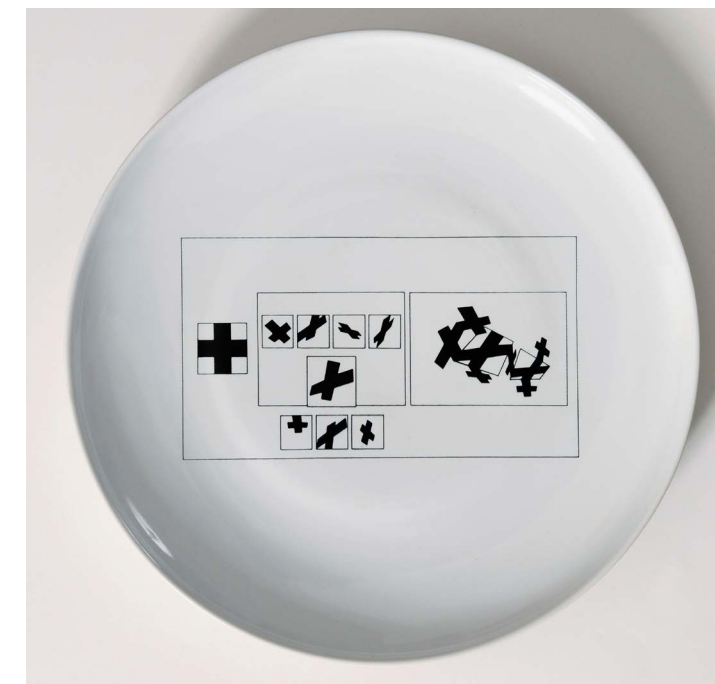
Kreis Dreieck, 1999
stal / steel, 30 × 23,3 × 31,5 cm
MCH/S/M/1601
dar autora / gift of the artist, 2000

Tadeusz Mysłowski

1943, Piotrków

Kształcił się w Liceum Sztuk Plastycznych w Lublinie, w latach 1963–1969 w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, między innymi w pracowniach Wacława Taranczewskiego, Konrada Srzednickiego i Włodzimierza Kunza. W 1970 roku wyjechał na stypendium do Paryża, gdzie prezentował swoje prace w Galerii Lambert. W 1971 wyemigrował do Nowego Jorku, miasta, w którym osiadł na stałe i które swoim charakterem i estetyką nazaczyło jego sztukę. W 1979 Mysłowskiemu przyznano National Studio Space w Institute for Art and Urban Resources w PSI w Long Island City w Nowym Jorku. Artysta, dzięki bogatemu doświadczeniu, łączy w swojej twórczości grafikę, fotografię, malarstwo oraz rzeźbę i instalację; realizował także filmy, partytury muzyczne, formy rzeźbiarsko-użytkowe. Od początku interesował go język geometrii jako forma wypowiedzi, a jego analiza doprowadziła Mysłowskiego do sformułowania koncepcji geometrii organicznej. Jest autorem wielu wystaw prezentowanych na całym świecie, jego prace znajdują się między innymi w Museum of Modern Art (MOMA) w Nowym Jorku.

He started his art education at the Secondary Art School in Lublin, followed by studies at the Academy of Fine Arts in Cracow in the studios of Wacław Taranczewski, Konrad Srzednicki and Włodzimierz Kunz, among others (1963-1969). In 1970 received a scholarship to go to Paris where he exhibited his works at the Lambert Gallery. In 1971 he emigrated to New York and settled permanently there. New York influenced the character and aesthetics of his oeuvre. In 1979, Mysłowski was awarded National Studio Space at the Institute for Art and Urban Resources at PSI in Long Island City, New York. As a result of his versatile experience Mysłowski's work combines printmaking with photography and painting, as well as sculpture and installation. He has also produced films, musical scores, sculptural and utilitarian forms. From the very beginning, he was interested in the language of geometry as a form of expression. Its analysis led Mysłowski to formulate the concept of organic geometry. The artist has presented his works at numerous exhibitions internationally. His works can be found in the collection of the Museum of Modern Art (MOMA) in New York, among others.

Talerz / Plate, 1991
ceramika / ceramic, ø 32,5 cm
MCH/S/M/1484
dar autora / gift of the artist, 1992

New York Composite, 1988
plótno żaglowe, druk / sail canvas, print, 368 × 208 cm
MCH/S/M/960
pozyskano z pleneru, Okuninka '88 / acquired from open-air, Okuninka '88

Edward Dwurnik

1943, Radzymin – 2018, Warszawa

W latach 1963–1970 studiował malarstwo i grafikę w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Dyplom zrobił u prof. Eugeniusza Eibischa. Znaczący wpływ na jego twórczość wywarły prace Nikifora Krynickiego – malarza naiwnego, którego wystawę zobaczył w 1965 roku. Przejął od malarza samouka zbliżony styl obrazowania, który później modyfikował i rozwijał. Od 1966 datuje się jego słynny cykl *Podróże autostopem*, w którym widziane z lotu ptaka miasta i miasteczka zaludniał rojem postaci przyjmujących różne pozy. W latach 80. ub. wieku zmienił styl na bardziej ekspresyjny, pełen dramatyzmu, politycznego zaangażowania, a zarazem bardziej syntetyczny. Stał się rzecznikiem ludzkich słabości, przywar, niekiedy moralizatorem. Spod jego ręki wyszło wiele cykli malarskich, m.in.: *Sportowcy*, *Robotnicy*, *Droga na Wschód*, *Od Grudnia do Czerwca*, *Niech żyje wojna!*. Ten ostatni, traktował jako ostrzeżenie. Pracowity, płodny, niezwykle utalentowany artysta pozostawił po sobie ponad 8000 prac malarskich.

From 1963 to 1970 he studied painting at the Warsaw Academy of Fine Arts in the studios of Eugeniusz Eibisch, and graphic arts in the studio of J. Pakulski. He was significantly influenced by the works of Nikifor Krynicki, a naive painter, whose exhibition he saw in 1965. He adopted a similar style of painting from the self-taught painter which he later modified and developed. In 1966 he started his famous series *Hitchhiking Journeys* in which he populated cities and towns seen from a bird's eye view with a swarm of figures assuming various poses. In the 1980s he moved to a more expressive style, dramatic and political, at the same time more synthetic. He became an advocate of human weaknesses, vices, sometimes a moralizer. His most famous painting series include *Sportsmen*, *Workers*, *Road to the East*, *From December to June*, *Long Live War!*. He treated the latter as a warning. An extremely talented, hard-working, prolific artist of over 8,000 paintings.

Mamy orła / We have the eagle, 1983
olej, płótno / oil, canvas, 146 x 114 cm
MCH/S/M/652

zakup od autora / purchased from the artist, 1984

Bazar z cyklu Podróże autostopem / Bazaar from the series Hitchhiking trips, 1967
olej, płótno / oil, canvas, 114 x 130 cm
MCH/S/M/535

zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Tomek Kawiak

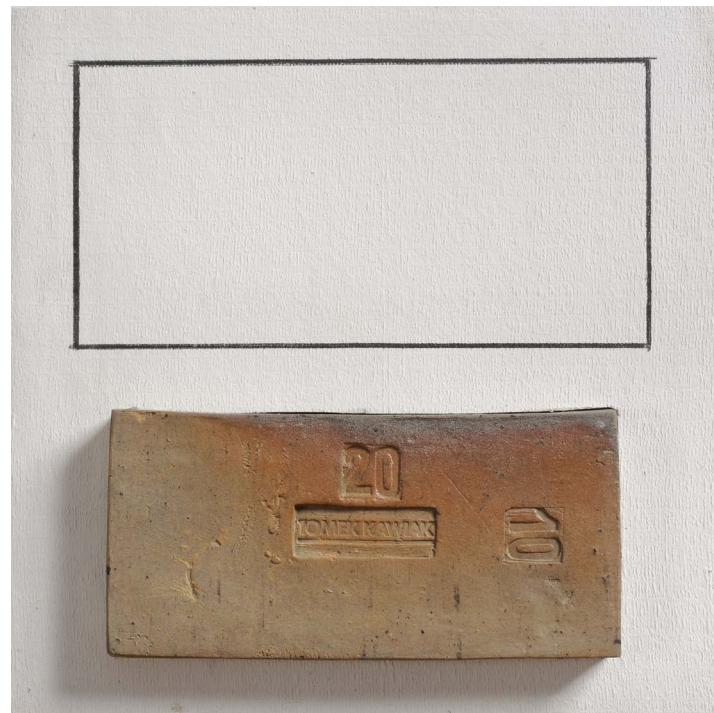
1943, Lublin

Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w 1968 roku. Studiował w paryskiej Academie des Beaux Arts (1971–1974). Przez czternaście lat był profesorem Instytutu Artystycznego w Orleanie we Francji (1977–1990). We Francji mieszka od 51 lat. Twórca pierwszego w Polsce happeningu ekologicznego *Ból Tomaszowy*, który miał miejsce w Lublinie w 1970. Od 1980 prowadzi akcję tzw. cegłowania; podróżując po świecie, zostawia Cegłę Tomka Kawiaka (cegła wypalona z czerwonej gliny z odciśniętym nazwiskiem artysty) w miejscach swego pobytu. Autor monumentalnych rzeźb na temat dzinsów i kieszeni. Krytycy nazwali go kronikarzem XX wieku. Od 1997 realizator projektu *Długi marsz dzinsów*, polegającego na zakopaniu w Chinach 369 ceramicznych figurek dzinsów, które wykonane w dziewięciu wzorach i zróżnicowane wysokością, stają się symbolem triumfalnego pochodu popularnego uniformu naszych czasów. Uprawia rzeźbę, malarstwo, asamblaż, instalację, sztukę akcji. Wystawia od 1970, a jego prace obecne są w licznych kolekcjach publicznych i prywatnych na całym świecie: w Europie, USA, Ameryce Południowej, Japonii, Chinach, Australii i Maroku. Odznaczony medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, 2006; Chevalier de L'Ordre des Arts et des Lettres (Francja, 2011); Złotym Krzyżem Zasługi za upowszechnianie kultury polskiej poza granicami kraju (2014).

He graduated from the Academy of Fine Arts in Warsaw in 1968. Kawiak continued his education at the Academie des Beaux Arts in Paris (1971-1974). For fourteen years he was a professor at the Institute of Arts in Orleans, France (1977-1990). Kawiak has lived in France for 51 years. He realised the first ecological happening in Poland - *Tomasz Pain* in Lublin in 1970. From 1980 he has been carrying out a campaign of so-called bricking. Travelling around the world he leaves Tomek Kawiak's Bricks (bricks fired from red clay with the artist's name imprinted on them) in the places of his stay. He is the author of monumental sculptures on the theme of jeans and pockets. Critics called him a chronicler of the 20th century. From 1997 the artist has been implementing the *Long March of Jeans* project of burying 369 ceramic figurines of jeans in China which made in nine patterns and varying in height, become a symbol of the triumphal march of the popular uniform of our time. His oeuvre features sculpture, painting, assemblage, installation and action art. He has been exhibiting since 1970 and his works can be found in numerous public and private collections around the world: in Europe, the USA, South America, Japan, China, Australia and Morocco. Kawiak was awarded "Gloria Artis" Medal, 2006; Chevalier de L'Ordre des Arts et des Lettres (France, 2011); Gold Cross of Merit for dissemination of Polish culture abroad, (2014).

Mesures d'Action, 1975

plótno, sklejka, mosiądz, węgiel drzewny, akryl, odlew / canvas, plywood, brass, charcoal, acrylic, cast, 25 x 25 cm
MCH/S/M/2357
dar autora / gift of the artist, 2018

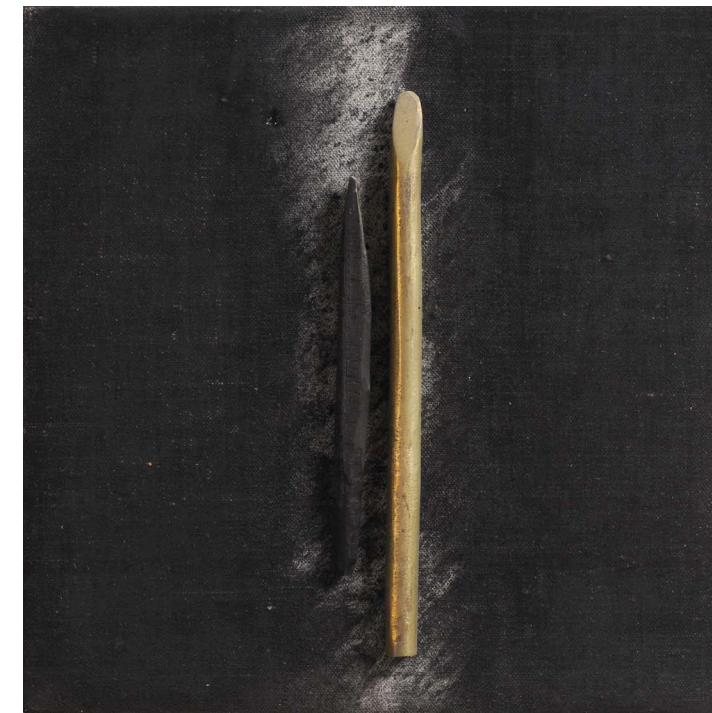
Chere Claudine Lemoine (...), 1976

kredka, akryl, płótno, tektura, mosiądz, cegła wypalana / crayon, acrylic, canvas, cardboard, brass, fired brick, 25 x 25 cm
MCH/S/M/2360
dar autora / gift of the artist, 2018

Retrecissement d'une brique, 1975

plótno, sklejka, mosiądz, akryl, cegła wypalana / canvas, plywood, brass, acrylic, fired brick, 26 x 25 cm
MCH/S/M/2359
dar autora / gift of the artist, 2018

Ślady narzędzi z odlewem z mosiądzu / Tool-marks with cast brass, 1976

plótno, sklejka, mosiądz, odlew / canvas, plywood, brass, cast, 20 x 20 cm
MCH/S/M/2354
dar autora / gift of the artist, 2018

Ślady narzędzi z odlewem z mosiądzu / Tool-marks with cast brass, 1976

plótno, sklejka, mosiądz, węgiel, odlew / canvas, plywood, brass, charcoal, cast, 20 x 20 cm
MCH/S/M/2352
dar autora / gift of the artist, 2018

Frank Badur

1944, Oranienburg

W latach 1963–1969 studiował w Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Berlinie. W 1973 roku otworzył studio w Finlandii, dzieląc od tej pory czas między Finlandią a Berlinem. W 1975 współtworzył międzynarodową grupę Systema. W 1985 roku został profesorem na Uniwersytecie Sztuki w Berlinie. W 1990 jego malarstwo było prezentowane na Biennale w Wenecji. Należy do grona cenionych przedstawicieli sztuki nieprzedstawiającej, którego prace znajdują się w wielu znaczących europejskich i amerykańskich kolekcjach. Uprawia malarstwo, rysunek, kolaż, sztukę obiektu. Jego twórczość – jak sam mówi – „zaczyna się tam, gdzie słowo mówione staje się nieodpowiednie, a język pisany kruchy, by odpowiednio sformułować intuicyjne postrzeganie świata”. Odbiór jego sztuki wymaga wrażliwości zmysłów na piękno prostoty form i rozpoznanie różnorodności w estetyce redukcji.

From 1963 to 1969 he studied at the College of Art in Berlin. In 1973 he opened a studio in Finland and since then has lived in Finland and Germany. In 1975 he co-founded the international group Systema. In 1985 he became a professor at the University of the Arts in Berlin. In 1990 his paintings were presented at the Venice Biennale. Badur is one of the most recognized representatives of non-representational art. His works can be found in the major art collections in Europe and America. Badur's art practice includes painting, drawing, collage and object art. The artist says that his work "begins where the spoken word becomes inadequate, and the written language is too fragile to formulate sufficiently an intuitive perception of the world". His art requires sensitivity which enables to experience the beauty of the simplicity of forms and recognition of the diversity in the aesthetics of reduction.

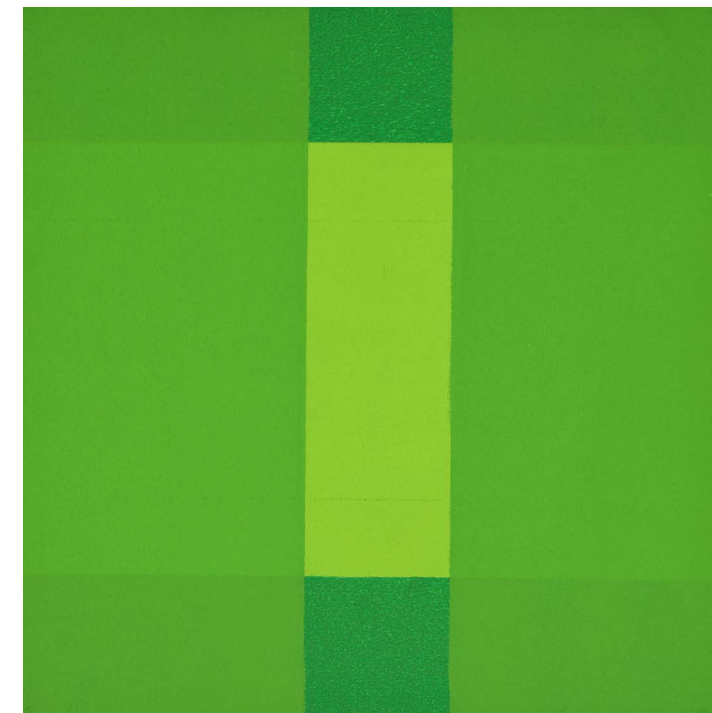
Tallit III, 1990
akryl, płótno / acrylic, canvas, 60 × 50 cm
MCH/S/M/1752
dar autora / gift of the artist, 1990

Ulrich Otto

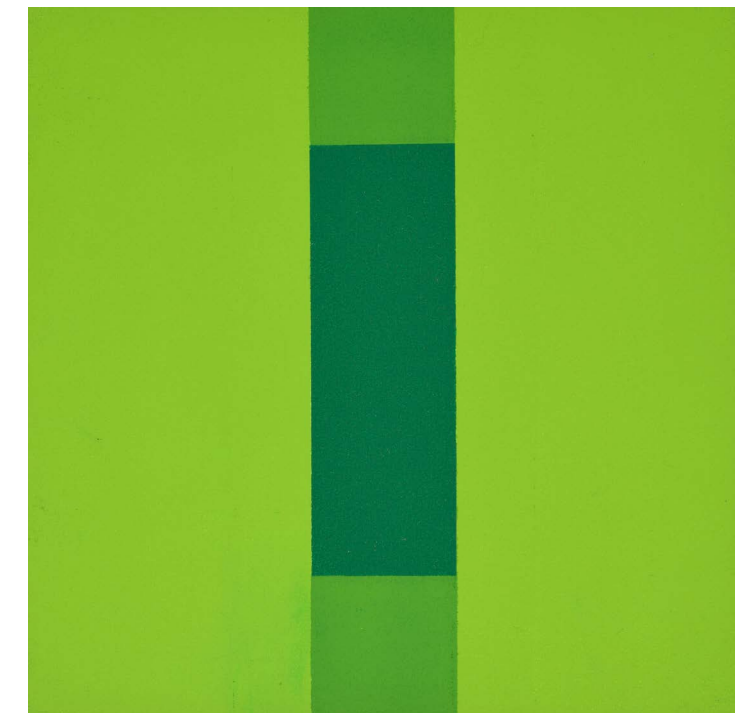
1944, Poczdam

Studiował przez dwanaście lat (1963–1975) dedykując się różnym kierunkom. Rozpoczął od studiów artystycznych w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium, następnie uzyskał dyplom tłumacza języka włoskiego, zgłębiał historię sztuki i archeologię na monachijskim Uniwersytecie. Przez kilka lat pracował jako nauczyciel. Od 1980 uprawia malarstwo i grafikę. Od początku jego twórczość miała charakter analityczny, a zakres swych dociekań koncentrował na badaniu właściwości koloru. Fascynował się spuścizną Johanna Ittena i Josefa Albersa, bliska jest mu twórczość amerykańskiego malarza Ad Reinhardta. Przedstawiciel niemieckiej sztuki konkretnej; jego ulubioną formą jest kwadrat, który stanowi formą wyjściową jego kompozycji. Swoje rozważania na temat koloru ujmuje w cykle malarskie i graficzne. Symetria i równowaga, ład i harmonia, matematyczna sprawdzalność i monochromatyczne barwy o różnym stopniu nasycenia składają się na program tych skłaniających do kontemplacji opracowań.

He studied for twelve years (1963–1975) dedicating himself to various fields. He began by studying art at the Academy of Fine Arts in Munich, then earned a degree in Italian translation, followed by studying art history and archaeology at the Munich University. He worked as a teacher for several years. Since 1980 he has been the practice of painting and graphic art. From the very beginning his work was analytical in nature. Otto focused his investigations on the study of the properties of color. He was fascinated by the legacy of Johannes Itten and Josef Albers. His oeuvre manifests the affinity with the work of American painter Ad Reinhardt. Otto is a representative of German concrete art; his favorite form is a square which constitutes the starting form of his compositions. His reflections on color get formulated in the cycles of paintings and graphics. Symmetry and balance, order and harmony, mathematical verifiability and monochromatic colors of varying degrees of saturation make up the program of these contemplation-inducing studies.

Bez tytułu / Untitled, 1997
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 27,7 × 27,7 cm
MCH/S/M/1434
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Bez tytułu / Untitled, 1997
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 27,7 × 27,7 cm
MCH/S/M/1433
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Douglas Jeal

1944, Croydon – 2015, Londyn

Angielski rzeźbiarz. W 1959 podjął naukę w Croydon College of Art, a następnie w Saint Martin's School of Art (obecnie Central Saint Martins). Jego mistrzem był słynny rzeźbiarz Anthony Caro, którego asystentem został w 1965 roku. Współpracował z Grabowski Gallery w South Kensington, często wystawiając z artystami swego pokolenia. Po zamknięciu galerii w 1975, jej założyciel przekazał prace Jeala wraz z częścią swojej kolekcji do Muzeum Sztuki w Łodzi; w 2007 pokazane zostały w łódzkim muzeum w ramach wystawy *Swinging London*. Artysta pracował w różnych okresach w USA, Meksyku i Hiszpanii, pielęgnując w sobie wielkie zamiłowanie do kultury iberyjskiej. W 1995 kierował Wydziałem Rzeźby w Sonoma State University w Kalifornii. Przez wiele lat prowadził zajęcia w Anglia Ruskin University w Cambridge, a jako wizytujący profesor w Royal College of Art. Jego zróżnicowana twórczość utrzymana była w duchu modernizmu. Tworzył asamblaże, obiekty z metalu, rzeźbił w kamieniu, swoje prace wypalał i odlewał, realizował formy z ciętego przezroczystego akrylu, zadrukowanego i łączonego warstwowo. Przez ostatnie lata życia chorował; jako świadectwo tamtego czasu, pozostawił niewielką, wykonaną z kartonu pracę, przedstawiającą jego samego unieruchomionego w wózku inwalidzkim.

He was an English sculptor. In 1959 Jeal enrolled at Croydon College of Art and then Saint Martin's School of Art (now Central Saint Martins). His master was the famous sculptor Anthony Caro whose assistant he became in 1965. Jeal was associated with the Grabowski Gallery in South Kensington, often exhibiting with the artists of his generation. After the gallery closed down in 1975, its founder donated part of his collection, including Jeal's works, to Muzeum Sztuki in Łódź. In 2007 they were exhibited at the Łódź museum as part of the *Swinging London* exhibition. The artist worked in the USA, Mexico and Spain, cultivating his great love for the Iberian culture. In 1995 he headed the Department of Sculpture at the Sonoma State University in California. For many years Jeal taught at Anglia Ruskin University in Cambridge, and as a visiting professor at the Royal College of Art. His oeuvre featured assemblages, metal objects, stone and bronze sculptures. The artist also realized forms in cut transparent acrylic, printed over and layered together. For the last years of his life he was ill. A small work made of cardboard, depicting himself immobilized in a wheelchair comes from that period.

Codex of the 20th Century, 2006

pleksiglas, druk / plexiglass, print, 14 x (20 x 25 cm)

MCH/S/M/1867

pozyskano z pleneru, Janowiec '07 / acquired from open-air, Janowiec '07

Stanisław Wejman

1944, Jędrzejów

Grafik, malarz i pedagog. W latach 1962–1968 studiował na Wydziale Malarstwa i Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, początkowo malarstwo u prof. Hanny Rudzkiej-Cybis, następnie grafikę. Dyplom uzyskał w 1968 w Pracowni Miedziorytu prof. Mieczysława Wejmana. W tym samym roku został pracownikiem macierzystej uczelni. W 1994 otrzymał tytuł profesora sztuk plastycznych. W latach 1984–1985 pracował jako profesora wizytujący w USA, a w 1990 w Kanadzie. Uczył grafiki na uczelniach artystycznych m.in.: w Antwerpii, Maastricht, Montrealu, Storrs, Urbino. W dorobku artystycznym ma wiele wystaw indywidualnych i zbiorowych, m.in. w ramach Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2013) oraz Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2011).

He is a graphic artist, painter and pedagogue. Wejman studied at the Faculty of Painting and Graphics of the Academy of Fine Arts in Cracow from 1962 to 1968, first painting in the studio of Prof. Hanna Rudzka-Cybis, then graphics. He received his diploma in 1968 in the copperplate studio of Prof. Mieczysław Wejman. In the same year he became an employee of his alma mater. In 1994 he was awarded the title of professor. In 1984-1985 Wejman worked as a visiting professor in the USA, and in 1990 in Canada. He taught graphic art at art colleges in Antwerp, Maastricht, Montreal, Storrs, Urbino and others. His work was presented at many solo and group exhibitions including the International Triennial of Graphic Arts in Cracow. Wejman was awarded the Officer's Cross of the Order of Polonia Restituta (2013) and the "Gloria Artis" Bronze Medal (2011).

Grek / Greek, 1977

akwaforta barwna, papier / colour etching, paper, 49,2 x 52,5 cm

MCH/S/M/2577

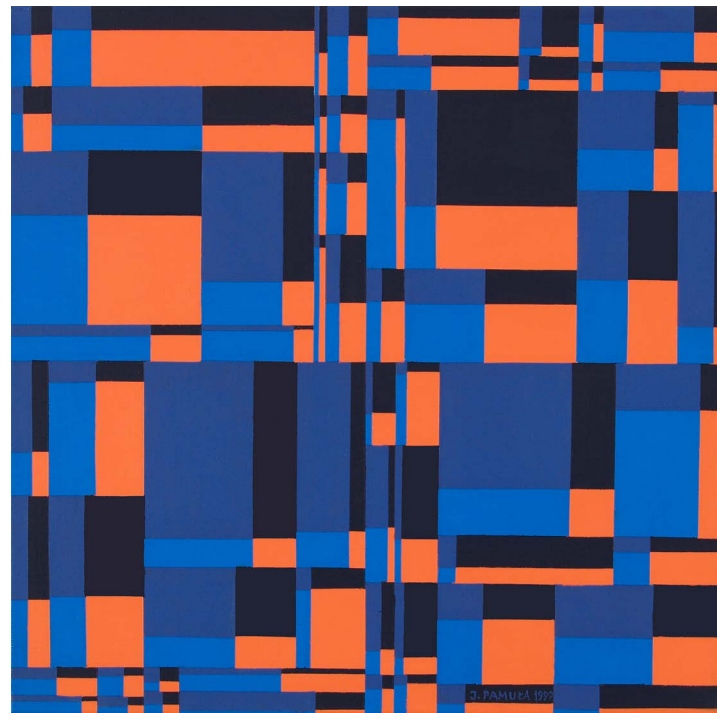
dar Jürgena Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Jan Pamuła

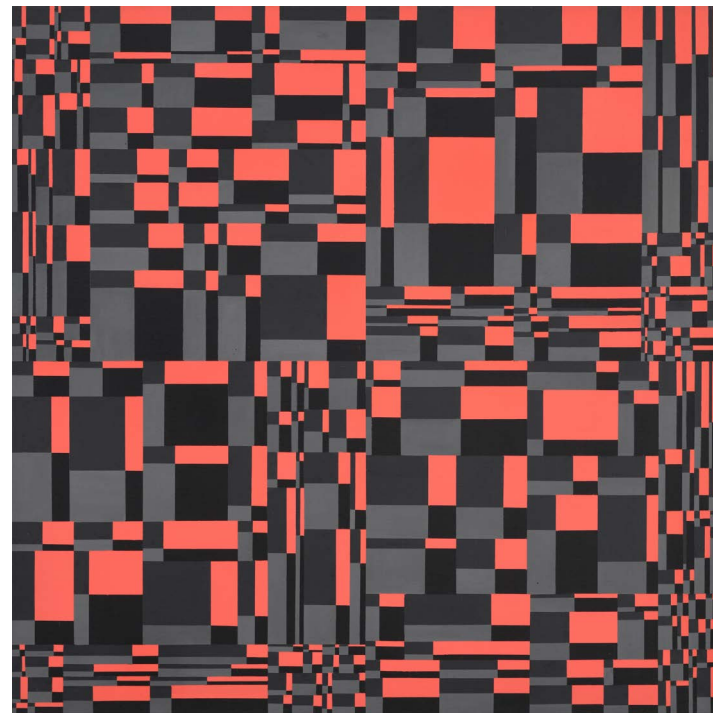
1944, Spytkowice – 2022, Kraków

Studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w latach 1961–1968 oraz w 1967 w École Nationale Supérieure des Beaux Arts w Paryżu. Był członkiem II Grupy Krakowskiej. W 1980 otrzymał stypendium Rządu Francuskiego, w 1982 – Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku, a w 1983 – Fundacji Fulbrighta. Był wieloletnim pedagogiem krakowskiej ASP, prowadził także zajęcia w Connecticut University w Storrs. W 2003 został Laureatem Nagrody im. Witolda Wojtkiewicza. W latach 70. ub. wieku swoje zainteresowania skierował w stronę abstrakcji geometrycznej, a następnie systemów komputerowych, dzięki możliwości pracy w Paryżu z pierwszymi tego typu urządzeniami. W wyniku tej fascynacji w 1980 stworzył pierwszą serię rysunków komputerowych realizowanych w formie grafik oraz obrazów malowanych na ich podstawie. Jest uważany za pioniera polskiej sztuki komputerowej.

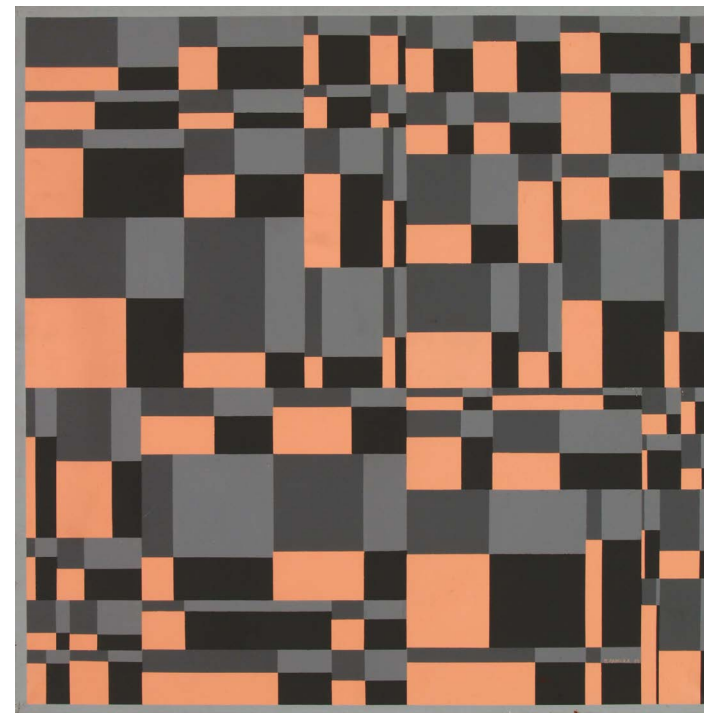
He studied at the Academy of Fine Arts in Cracow from 1961 to 1968 and at the École Nationale Supérieure des Beaux Arts in Paris in 1967. He was a member of the 2nd Cracow Group. In 1980 he received a scholarship from the French Government, in 1982 from the Kościuszk Foundation in New York and in 1983 from the Fulbright Foundation. He was a long-time teacher at the Academy of Fine Arts in Cracow and also taught at Connecticut University in Storrs, USA. In 2003 the artist was awarded the Witold Wojtkiewicz Prize. In the 1970s, he turned his interests toward geometric abstraction and computer systems, thanks to the opportunity to work in Paris with the first devices of this kind. As a result of this fascination, in 1980 he created the first series of computer drawings realized in the form of graphics and paintings based on them. He is considered a pioneer of Polish computer art.

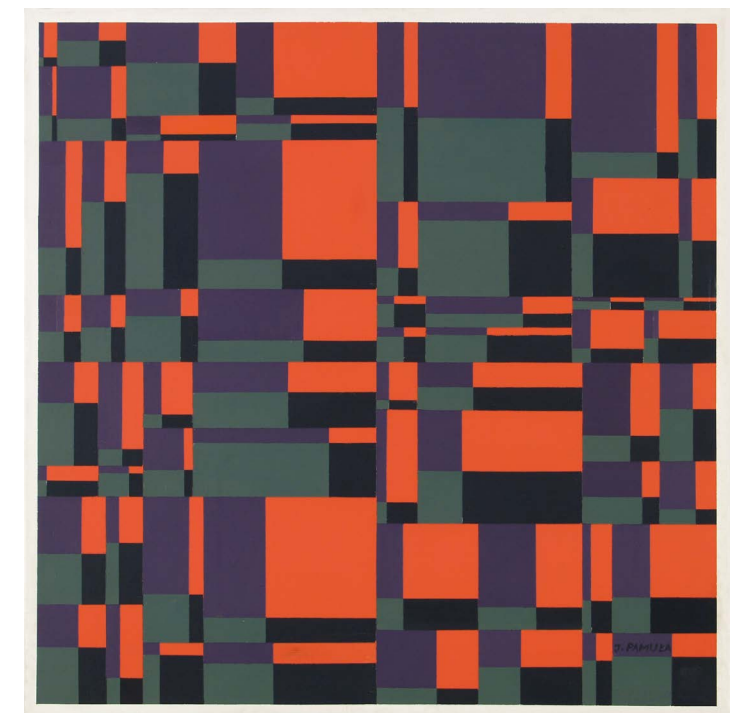
Seria komputerowa I 3/99 / Computer series I 3/99, 1999
akryl, płótno / acrylic, canvas, 46 × 46 cm
MCH/S/M/1671
pozyskano z pleneru, Okuninka '98 / acquired from open-air, Okuninka '98

Seria komputerowa I 1996/3 / Computer series I 1996/3, 1996
akryl, płótno / acrylic, canvas, 70 × 70 cm
MCH/S/M/1458
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Seria komputerowa I / Computer series I, 1985
akryl, płótno / acrylic, canvas, 73 × 73 cm
MCH/S/M/732
pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Seria komputerowa I / Computer series I, 1996
akryl, płótno / acrylic, canvas, 55 × 55 cm
MCH/S/M/1357
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

Jacek Bigoszewski

1945, Łódź – 1997, Łódź

Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) w Łodzi, dyplom otrzymał w 1970 roku. Od 1971 był pedagogiem w PWSSP w Łodzi, w latach 1981–1984 prodziekanem Wydziału Grafiki. Wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi. W 1996 podjął również pracę na Wydziale Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Od 1992 profesor zwyczajny. Twórczość w zakresie malarstwa, grafiki, kostiumologii, aranżacji wystaw, scenografii. Jego utwory malarskie wyróżnia barwa kładzona płasko, czysto, bezwalorowo, a jej ostre, kontrastowe zestawienia potęgują dynamikę kompozycji. Chociaż prace Bigoszewskiego są odruchowo kojarzone z abstrakcją geometryczną, to wykraczają poza ten gatunek, przyjmując formę syntezy pejzażu, którego tytułowy *Horyzont* od lat artystę zajmował.

Studied at the State Fine Arts College (now the Academy of Fine Arts) in Łódź from which he graduated in 1970. From 1971 he worked there, from 1981 to 1984 a vice-dean of the Faculty of Graphics. A lecturer at the Leon Schiller National Film, Television and Theater School in Łódź. In 1996 Bigoszewski began to work at the Radio and Television Department of the University of Silesia in Katowice. His art practice includes painting, graphic design, costume design, exhibition design and stage design. In his paintings color is laid flat, pure, without valor, and its sharp, contrasting juxtapositions intensify the dynamics of the composition. His oeuvre is assumed to be associated with geometric abstraction transcends this genre, taking the form of a synthesis of landscape whose *Horizon* was his focus for years.

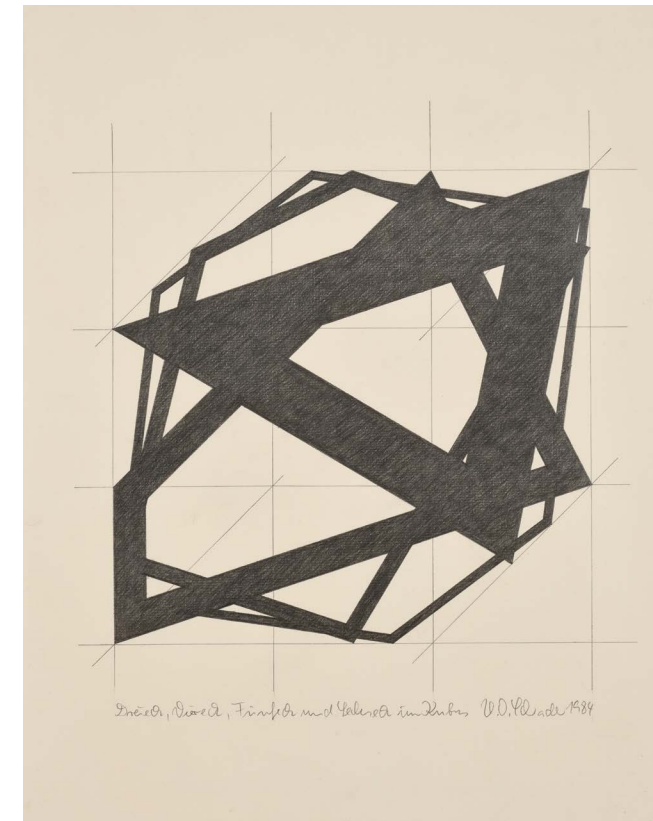
Z cyklu *Horyzont* / *From the series Horizon*, 1990
olej, płótno / oil, canvas, 9 x (27 x 33 cm)
MCH/S/M/1073
zakup od autora / purchased from the artist, 1990

Hans Dieter Schrader

1945, Bad Klosterlausnitz

W latach 1965–1969 studiował projektowanie w Werkkunstschule (Szkoła Sztuk Stosowanych) w Hamburgu. Uprawia rzeźbę, malarstwo, obiekty przestrzenne, rysunek, grafikę. Swoją pierwszą indywidualną wystawę przygotował w 1969 w Bonn, prezentując cykl prac *Quadratrehungen* złożony z rysunków i płaskorzeźb wykonanych z pleksiglasu. W 1972 w Antwerpii był współzałożycielem grupy artystycznej International Work Group for Constructive Art (AIFK), do której należeli twórcy tej miary co Ewerdt Hilgemann, Richard Paul Lohse, Marcello Morandini i François Morellet. Od 1986 jako profesor pracował na wydziale projektowania Uniwersytetu Sztuk Stosowanych w Dortmundzie. Należy do grona wybitnych przedstawicieli niemieckiej sztuki konkretnej. Od 1974 w swoich rysunkach, obrazach, obiektach przestrzennych, instalacjach, bada ideę sześcienu jako przestrzeni sztuki. Dynamizm jego prac – co podkreślił Andrzej Turowski – nie polega na ekspresji formy, lecz na procesie jej przekształcania. Autor wielu realizacji w przestrzeni publicznej, m.in.: w Hamburgu, Hünfeld, Ingolstadt, Nortorf. Jego prace określa kolor czerwony pojmowany jako znak rozpoznawczy artysty. Mieszka i pracuje w Hamburgu i Osterherer w północnych Niemczech.

From 1965 to 1969 he studied design at the Werkkunstschule (School of Applied Arts) in Hamburg. His oeuvre covers the fields of sculpture, painting, spatial objects, drawing and graphics. He had his first solo exhibition in Bonn in 1969, presenting a series of works called *Quadratrehungen* which consisted of drawings and reliefs made of Plexiglas. In 1972 in Antwerp he co-founded the art group International Work Group for Constructive Art (AIFK) that included artists of such caliber as Ewerdt Hilgemann, Richard Paul Lohse, Marcello Morandini and François Morellet. In 1986 the artist got a post of a professor at the Design Department at the Dortmund University of Applied Arts. He is one of the most prominent representatives of German concrete art. From 1974 he has been exploring the idea of a cube as an art space in his drawings, paintings, spatial objects and installations. The dynamism of his works – as stressed by Andrzej Turowski – does not consist in the expression of form, but in the process of its transformation. He has created many realizations in public space, including the ones in Hamburg, Hünfeld, Ingolstadt and Nortorf. His works are defined by the color red perceived as the artist's signature. He lives and works in Hamburg and Osterherer in Northern Germany.

Dreieck, Viereck, Fünfeck, Sechseck in Kubus, 1984
ołówki, papier / pencil, paper, 49 x 35 cm
MCH/S/M/2621
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Bez tytułu / Untitled, 1989
akryl, drewno / acrylic, wood, 3 x (60 x 60 x 5 cm)
MCH/S/M/1001
pozyskano z pleneru, Okuninka '89 / acquired from open-air, Okuninka '89

Jacek Dyrzyński

1946, Sochaczew

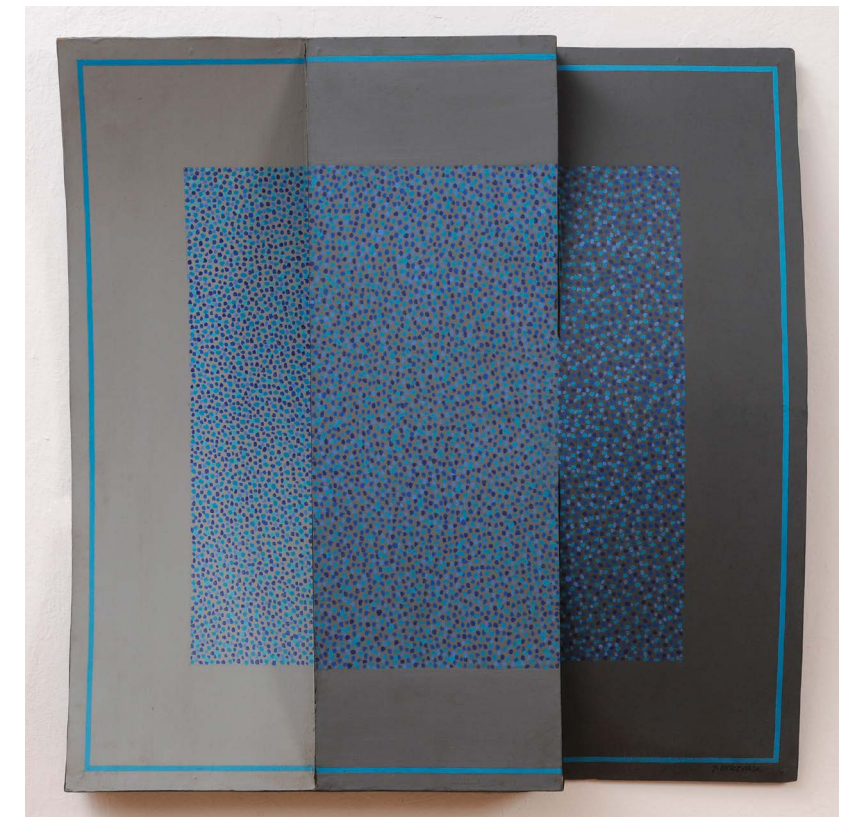
Ukończył Państwowe Liceum Techniki Teatralnej w Warszawie. Studiował na Wydziale Malarstwa stołecznej Akademii Sztuk Pięknych. Po uzyskaniu w 1972 roku dyplomu pod kierunkiem prof. Aleksandra Kobzdeja pozostał na uczelni na Wydziale Malarstwa. Od 1983 do 2020 kierował (od 1995 jako profesor) Pracownią Wiedzy o Działaniach i Strukturach Wizualnych. W latach 1990–1996 był dziekanem Wydziału Malarstwa; od 1999 do 2005 pełnił funkcję prorektora ASP. Uprawia malarstwo, rysunek, malarstwo na jedwabiu i sztukę papieru. Jego twórczość wpisuje się w nurt abstrakcji geometrycznej i op-artu. Obok kodu geometrii artysta stosuje malarski gest, dlatego jego sztukę odbieramy w warstwie zarówno intelektualnego, jak i sensualnego przesłania. Stosuje formę kwadratu, którą uważa za idealnie neutralną i doskonałą. Jego dzieło wyróżnia różnorodność użytych materiałów, złożoność konstrukcji, relacji barwnych, wyrazistość faktur. Jeden z najznamienszych przedstawicieli abstrakcji geometrycznej.

He graduated from the State Secondary School of Theater Technology in Warsaw. His education was continued at the Faculty of Painting of the Warsaw Academy of Fine Arts where Dyrzyński studied with Prof. Aleksander Kobzdej. After graduation in 1972 he got employed at the academy. From 1983 to 2020, he was a head (from 1995 as a professor) of the Studio of Knowledge of Actions and Visual Structures. From 1990 to 1996, he was a dean of the Faculty of Painting. From 1999 to 2005, he was a pro-rector of the Academy of Fine Arts. His oeuvre represents the trend of geometric abstraction and op-art and includes painting, drawing, silk painting and paper art. In addition to the code of geometry, the artist uses painterly gesture therefore his art can be experienced both intellectually and sensually. Dyrzyński uses the form of a square which he considers perfectly neutral and perfect. His oeuvre is distinguished by the variety of materials used, the complexity of construction, color relationships, and the expressiveness of textures. Dyrzyński is one of the most prominent representatives of geometric abstraction.

Symetria z cyklu Interferencje / Symmetry from the series Interferences, 2018
akryl, płyta pilśniowa, bambus / acrylic, fibreboard, bamboo, 60 × 60 × 5 cm
MCH/S/M/2476/4
dar autora / gift of the artist, 2021

Odmiany / Varieties, 1986
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 80 × 80 × 7,5 cm
MCH/S/M/2173
dar autora / gift of the artist, 2017

Porównanie / Comparison, 1985
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 80 × 80 × 7,5 cm
MCH/S/M/2174
dar autora / gift of the artist, 2017

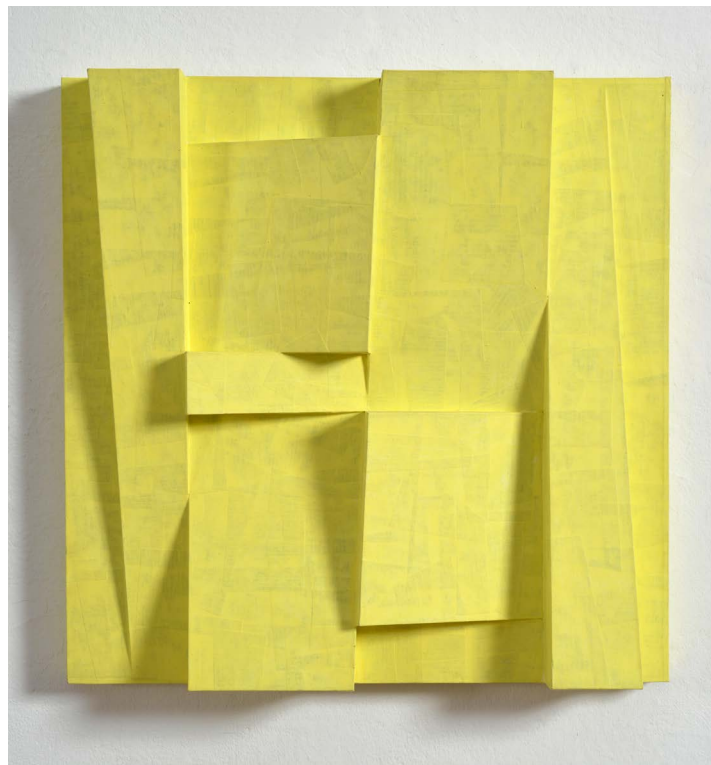

István Haász

1946, Gönc

Węgierski artysta abstrakcji geometrycznej. Ukończył Uniwersytet Sztuk Pięknych w Budapeszcie. Jest profesorem w Uniwersytecie Sztuki Użytkowej w Budapeszcie, w którym wykłada od 1988 roku. Tworzy w nurcie konstrukttywizmu. Wypowiada się w grafice, malarstwie i reliefach. Jego prace charakteryzują się minimalistyczną linią, monochromatycznymi płaszczyznami w jednym lub dwóch/trzech kolorach, które wchodzą we wzajemne relacje. Prace artysty, tworząc uporządkowany system, nie są pozbawione stonowanych emocji – od delikatnego liryzmu po nostalgię.

A Hungarian artist of geometric abstraction who graduated from the University of Fine Arts in Budapest. He is a professor at the Budapest University of Applied Arts, working there since 1988. Haász is a follower of constructivism. He is active in the field of graphics, painting, and reliefs. His works are characterized by minimalist lines, monochromatic planes in one or two/three colors, mutually related. While forming a well-organized system, the artist's works are not devoid of subdued emotions ranging from subtle lyricism to nostalgia.

Bez tytułu / Untitled, 1996
akryl, sklejka, gazety / acrylic, plywood, newspaper, 40,6 x 40,6 cm
MCH/S/M/1361
pozyskano z pleneru, Okuninka '96 / acquired from open-air, Okuninka '96

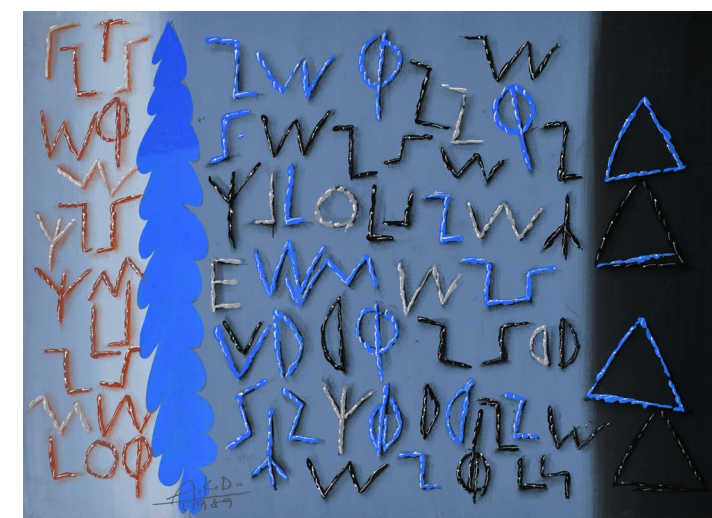
Éjféli (Północ) / Éjféli (North), 1988
akryl, płótno / acrylic, canvas, 40 x 40 cm
MCH/S/M/2603
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Andrzej Klimczak-Dobrzaniecki

1946, Prudnik – 2020, Wrocław

Ukończył Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) we Wrocławiu w 1971 roku, studiując m.in.: w pracowniach Eugeniusza Gepperta, Stanisława Dawskiego i Konrada Jarodzkiego. Jako wykładowca związał się z macierzystą uczelnią pełniąc w niej funkcję rektora w latach 1990–1993. W malarstwie stworzył swój bardzo osobisty język komunikatu wizualnego, dbając w równym stopniu o jego formę, kompozycję, kolor, jak treść. Tematem jego malarstwa były okruszki czy fragmenty codzienności, które podnosił do rangi wydarzenia godnego uwiecznienia malarskiego. Jego obrazy przedstawiają kolekcje naczyń i serwisów kuchennych, imbryki dymiące parą, litery istniejących lub nieistniejących języków, które układają się w nieznanne symbole, budowle jakby z dziecięcych snów. Malarstwo Andrzeja Klimczaka-Dobrzanieckiego jest zawieszane pomiędzy abstrakcją a realizmem, zawierając w równym stopniu cechy obu tych porządków przedstawienia w dziele malarskim.

He graduated from the State College of Fine Arts (now the Academy of Fine Arts) in Wrocław in 1971, studying in the studios of Eugeniusz Geppert, Stanisław Dawski and Konrad Jarodzki, among others. As a lecturer, he became associated with his alma mater, serving as its rector from 1990 to 1993. In his paintings the artist created his very personal language of visual communication, focusing equally on their form, composition, color and content. The subjects of his paintings were fragments of everyday life, which he elevated to the status of an event worthy of pictorial immortalization. His paintings depict collections of kitchen utensils and crockery sets, teapots with steam coming out, letters of existing or non-existing languages arranged in unknown symbols, buildings as if from children's dreams. Andrzej Klimczak-Dobrzaniecki's artworks are suspended between abstraction and realism, at the same rate featuring the characteristics of both ways of representation in a painting.

Hommage à Henryk Szażewski, 1989
akryl, papier / acrylic, paper, 47 x 66,3 cm
MCH/S/M/2614
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

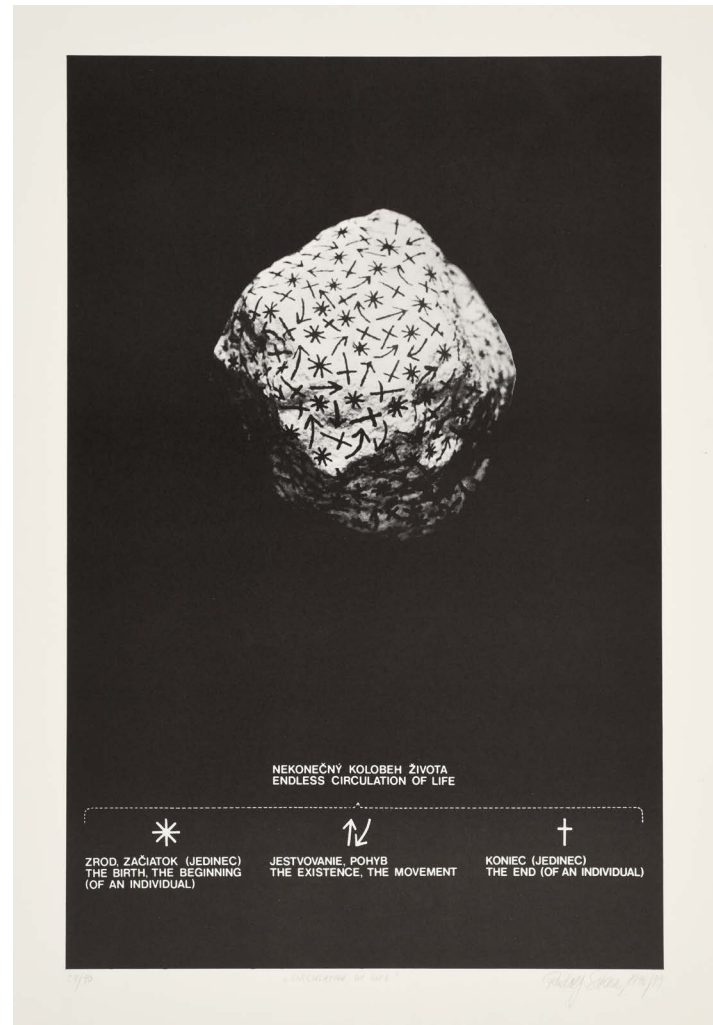
Hommage à Henryk Szażewski, 1989
akryl, papier / acrylic, paper, 47 x 66,3 cm
MCH/S/M/2616
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Rudolf Sikora

1946, Żylna

W latach 1963–1969 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Bratysławie. Od 1990 do 2004 wykładał w macierzystej uczelni, po czym podjął pracę na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Technicznego w Koszycach, którą kontynuował do 2011 roku. W jego sztuce wcześniej pojawiły się wątki ekologiczne oraz analiza zagrożeń jakie niesie ze sobą niekontrolowany rozwój cywilizacji ludzkiej. Od początku rozwijał w swojej sztuce zainteresowania naukami ścisłymi, matematyką, fizyką, astronomią, kosmologią. Swoje fascynacje przekłada na język malarstwa, rysunku, grafiki, fotografii, uprawia sztukę akcji, jest autorem obiektów i instalacji. W jego pracach ważną pozycję zajmuje tekst i znak. Autor retrospektywnych prezentacji w Narodowej Galerii w Pradze (2006) oraz w Słowackiej Galerii Narodowej w Bratysławie (2008). Uczestnik znaczących pokazów zbiorowych, takich jak: *Europa, Europa*, Bonn, 1994; *Aspekte/Positionen. 50 Jahre Kunst aus Mitteleuropa 1949–1999*, Wiedeń, 1999.

From 1963 to 1969 he studied at the Academy of Fine Arts in Bratislava. From 1990 to 2004 he taught at his alma mater, then until 2011 he worked at the Art Department of the Technical University in Košice. His art has featured ecological themes, analysing the dangers caused by the uncontrolled development of human civilization from the very beginning. The artist follows his interest in science, mathematics, physics, astronomy and cosmology. Sikora translates his fascinations into the language of painting, drawing, graphic art and photography. His art practice also includes actions, objects and installations. Text and sign occupy an important space in his work. Sikora's oeuvre has been presented at numerous solo exhibitions, including a retrospective at the National Gallery in Prague (2006) and the Slovak National Gallery in Bratislava (2008). Sikora participated in significant group shows, such as: *Europa, Europa*, Bonn, 1994; *Aspekte/Positionen. 50 Jahre Kunst aus Mitteleuropa 1949-1999*, Vienna, 1999.

Circulation of Life, 1976/1979

druk offsetowy, papier / offset print, paper, 63,5 × 49 cm
MCH/S/M/2560

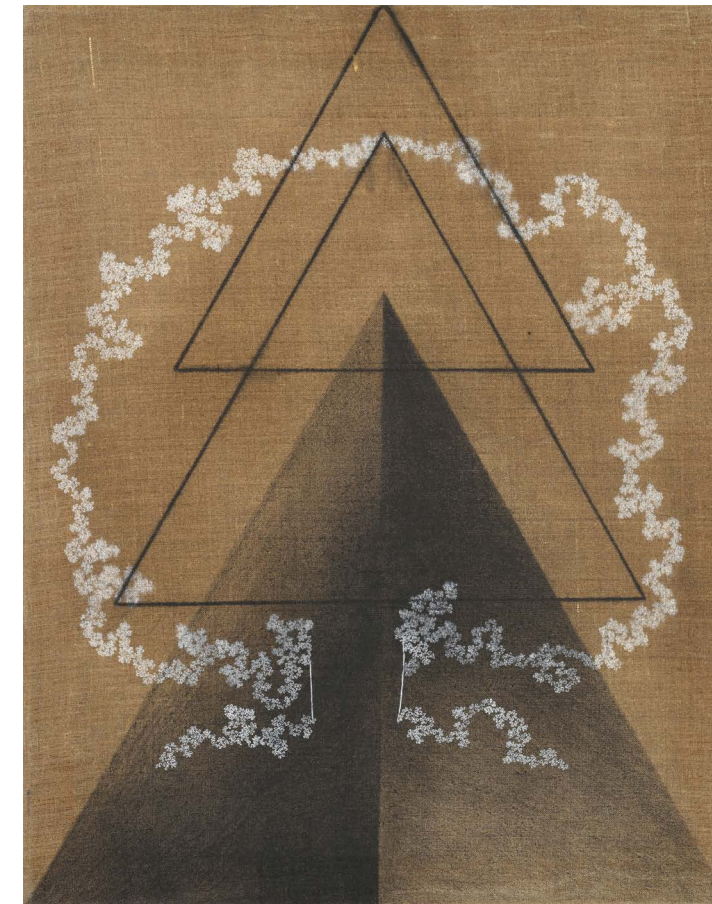
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Grzegorz Sztabiński

1946, Łódź – 2020, Łódź

Studiował w latach 1964–1970 w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademii Sztuk Pięknych) oraz w latach 1967–1972 na Uniwersytecie Łódzkim. W 1980 uzyskał doktorat w zakresie nauk humanistycznych w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie, a w 1990 – habilitację z estetyki na Uniwersytecie Łódzkim. Autor wielu tekstów i publikacji z zakresu estetyki i historii sztuki. Zajmował się malarstwem, rysunkiem, instalacją, a także działaniami performatywnymi. W pracy naukowo-badawczej specjalizował się w zagadnieniach filozoficznych i estetycznych sztuki współczesnej, problematyce intelektualizacji sztuki oraz przejawach języka abstrakcji geometrycznej. W pracy artystycznej rozwijał układy powtarzających się elementów w oparciu o siatki geometryczne, badając struktury systemowe i repetytywne.

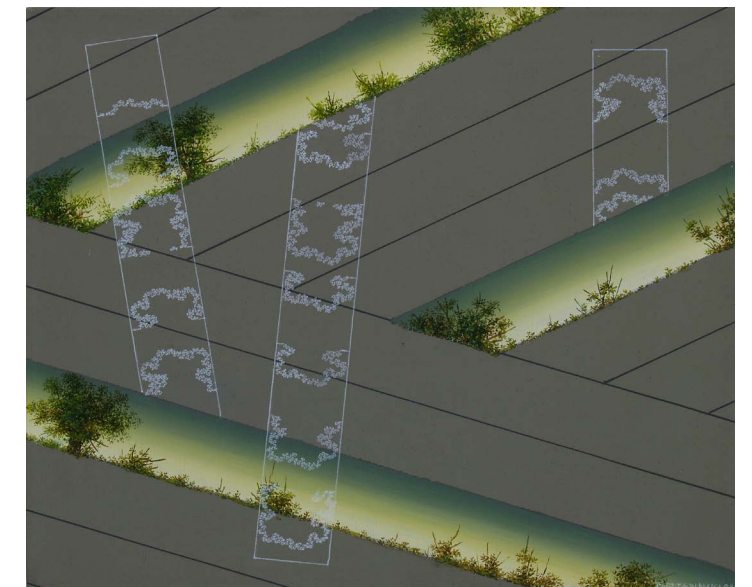
He studied at the State Art College (now the Academy of Fine Arts) in Łódź in 1964–1970 and at the University of Łódź in 1967–1972. Sztabiński received his doctorate in humanities from the Institute of Philosophy and Sociology of the Polish Academy of Sciences in Warsaw in 1980, and his habilitation in aesthetics from the University of Łódź in 1990. He is the author of many texts and publications on aesthetics and art history. His oeuvre includes painting, drawing, installation and performance. In his academic and research work, Sztabiński focused on the philosophical and aesthetic issues of contemporary art, the problem of intellectualization of art and manifestations of the language of geometric abstraction. In his artistic work, he developed systems of repeated elements, based on geometric grids, exploring systemic and repetitive structures.

Przestrzeń trójkątów / Triangles' space, 1985

akryl, płótno / acrylic, canvas, 70 × 55 cm
MCH/S/M/735

pozyskano z pleneru, Okuninka '85 / acquired from open-air, Okuninka '85

Pejzaże możliwe II / Possible landscapes II, 1993

akryl, płótno / acrylic, canvas, 38 × 45,8 cm
MCH/S/M/1224

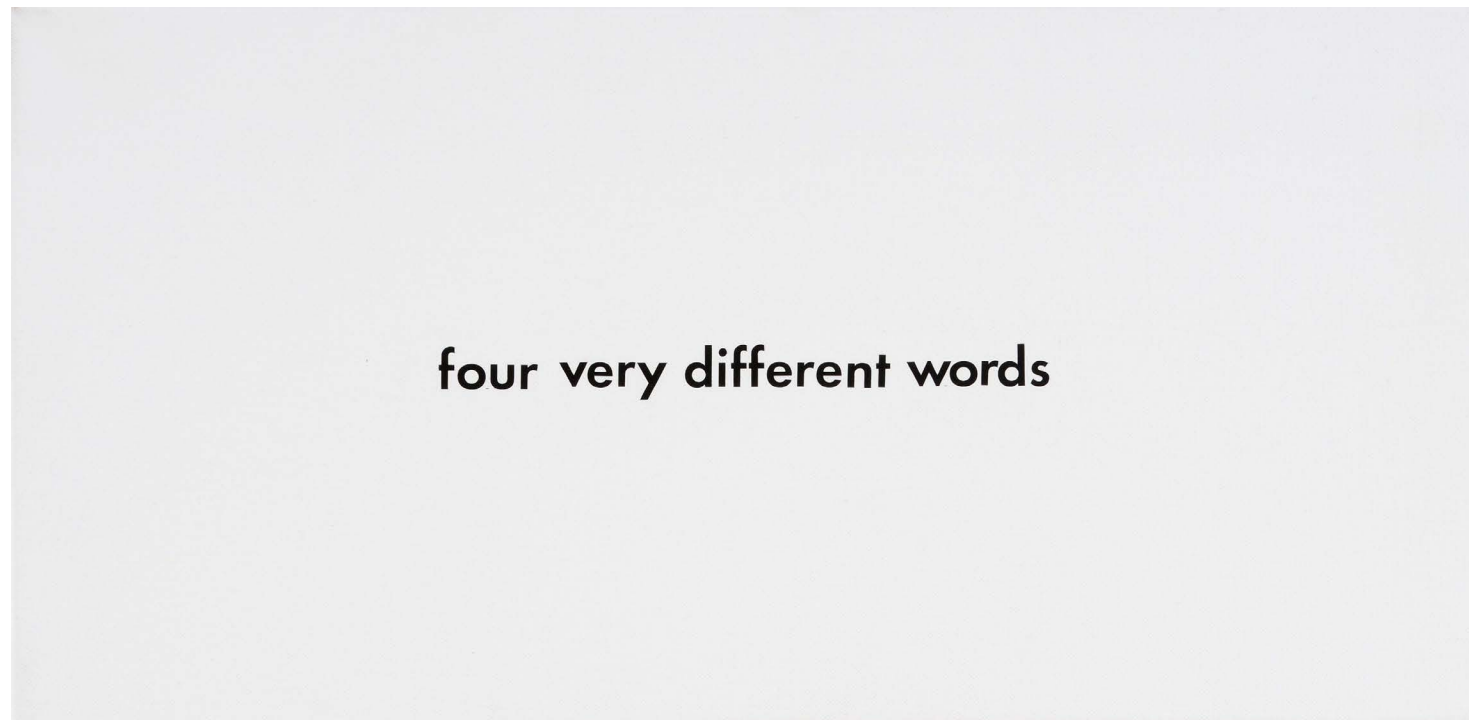
pozyskano z pleneru, Okuninka '93 / acquired from open-air, Okuninka '93

Jiří Valoch

1946, Brno

Artysta, teoretyk sztuki, poeta, kurator wystaw. W latach 1965–1970 studiował filologię czeską i germańską oraz estetykę na Uniwersytecie Masaryka w Brnie. Od 1963 tworzy poezję wizualną, a od 1966 wystawia. W 1968 zorganizował w Brnie wystawę sztuki komputerowej. W kraju znany głównie z aktywności kuratorskiej oraz wydawniczej. Odbiorca zagraniczny utożsamia go z poezją konkretną oraz pracami natury konceptualnej. W latach 1972–2001 pracował jako kurator w Domu Sztuki w Brnie (Dom umění města Brna), przygotowując wystawy przedstawicieli czeskiej i słowackiej awangardy (Milan Knížák, Jiří Kolář), a po 1990 także autorów o znaczącej pozycji międzynarodowej (Richard Paul Lohse, Camille Graeser). Śledził nie tylko scenę artystyczną byłej Czechosłowacji, ale utrzymywał szerokie kontakty z twórcami całego świata. Czerpał z włoskiej poezji wizualnej i wpisywał się w kanon zachodniej myśli konceptualnej. Jego twórczość związana jest ze słowem i strukturą języka. Był kuratorem wystaw oraz zbiorów sztuki współczesnej Galerii Narodowej w Pradze.

He is an artist, art theorist, poet and exhibition curator. From 1965 to 1970 Valoch studied Czech and German philology, then aesthetics at the Masaryk University in Brno. The artist has been creating visual poetry since 1963 and exhibiting since 1966. In 1968 he organized the pioneering exhibition of computer art in Brno. At home he is known mainly as a curator and editor. Abroad he is identified with concrete poetry and conceptual art. From 1972 to 2001 Valoch worked as a curator at the House of Art in Brno (Dom umění města Brna) where he presented exhibitions of Czech and Slovak avant-garde (Milan Knížák, Jiří Kolář) and after 1990 also important international artists (Richard Paul Lohse, Camille Graeser). Apart from his involvement in the art scene of the former Czechoslovakia he maintained close contacts with artists from all over the world. His inspiration came from Italian visual poetry. Valoch belongs to the canon of Western conceptual thought. His work is related to words and the structure of language. Valoch curated exhibitions and the contemporary art collection at the National Gallery in Prague.

four very different words, 2007
akryl, płótno, folia / acrylic, canvas, film, 29,5 × 60 cm
MCH/S/M/1861
pozyskano z pleneru, Janowiec '07 / acquired from open-air, Janowiec '07

Tadeusz Gustaw Wiktor

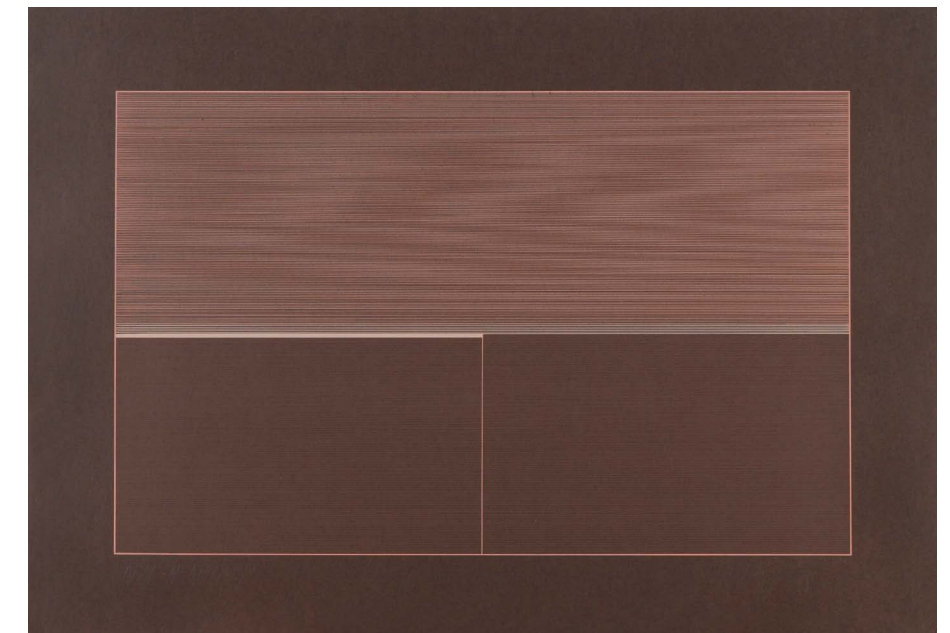
1946, Jelenia Góra

Malarz, rysownik, grafik, krytyk i teoretyk sztuki, studiował w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w latach 1968–1974 na Wydziale Malarstwa i Grafiki w pracowni prof. Adama Marczyńskiego. Od lat 80. ub. wieku był pedagogiem w macierzystej uczelni, a także członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Triennale Grafiki w Krakowie. W latach 1984–2017 uczestniczył w plenerach i sympozjach organizowanych przez Bożenę Kowalską dla artystów posługujących się językiem geometrii. Otrzymał wiele nagród Triennale Grafiki w Krakowie i w Wiedniu. Jego prace malarskie i graficzne operują językiem o uproszczonych formach geometrycznych i dużej intensywności kolorystycznej. Teoretyczne odwołania autora do koncepcji filozoficznych przejawiają się w jego twórczości artystycznej metafizyczną ascezą roztaczającą aurę mistycznej transcendentalności.

A painter, draughtsman, graphic artist, art critic and theoretician. From 1968 to 1974 he studied at the Academy of Fine Arts in Cracow at the Faculty of Painting and Graphic Art in the studio of Prof. Adam Marczyński. From the 1980s Wiktor has been a teacher at his alma mater and a member of the International Association of Graphic Art Triennials in Cracow. From 1984 to 2017 he participated in open-air and symposia organized by Bożena Kowalska for artists using the language of geometry. He received many awards at the Graphic Art Triennale in Cracow and Vienna. His painting and graphic works employ the language of simplified geometric forms and high color intensity. His theoretical references to philosophical concepts have been manifested in his oeuvre with metaphysical asceticism, spreading the aura of mystical transcendence.

Modlitwa z Okuninki VIII/95 / Prayer from Okuninka VIII/95, 1995
olej, płótno / oil, canvas, 244 × 101 cm
MCH/S/M/1483
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

Poza Mediolańskie dni 11/94 / Beyond Mediolan days 11/94, 1994
tuszu, papier / ink, paper, 70 × 100 cm
MCH/S/M/1231
pozyskano z pleneru, Okuninka '93 / acquired from open-air, Okuninka '93

Teresa Miszkin

1947, Gdańsk

Studiowała w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku (obecnie Akademia Sztuk Pięknych). W 1973 uzyskała dyplom z malarstwa w pracowni Władysława Jackiewicza oraz z malarstwa ściennego u Kazimierza Ostrowskiego. W 1973 roku podjęła pracę jako pedagog w macierzystej uczelni. W 2003 roku uzyskała tytuł profesora zwyczajnego. Była prodziekanem, a następnie dziekanem Wydziału Malarstwa i Grafiki gdańskiej ASP. W 1986 otrzymała Grand Prix na XII Festiwalu Polskiego Malarstwa Współczesnego w Szczecinie, zaś w 1987 brała udział w Biennale w São Paulo. Jej sztukę zrodzoną z doświadczeń fotorealizmu, określano mianem „realizmu antropologicznego”. Interesuje ją człowiek i jemu dedykuje swoje przesłanie. Stosuje mocne skróty perspektywiczne, bohaterów swych sytuuje na neutralnym, pustym tle, malując ich z fotograficzną niemal dokładnością. Tworzy cykle (*Przemijanie-Przybliżanie*, *Próg*, *Odbicie*), poruszając w nich treści natury egzystencjalnej.

She studied at the State College of Fine Arts in Gdańsk (now the Academy of Fine Arts). In 1973 she received a diploma in painting in the studio of Władysław Jackiewicz and in mural painting from Prof. Kazimierz Ostrowski's studio. In 1973 she began working as a teacher at her alma mater. In 2003 she was awarded the title of full professor. She was a vice-dean and then dean of the Faculty of Painting and Graphics at the Academy of Fine Arts in Gdansk. In 1986 she received the Grand Prix at the 12th Festival of Polish Contemporary Painting in Szczecin. In 1987 Miszkin participated in the São Paulo Biennale. Her art, born of the experience of photorealism, has been described as "anthropological realism." She is interested in human beings and dedicates her message to them. She uses strong abbreviations of perspective, situating her characters on a neutral, empty background, painting them with almost photographic accuracy. Her cycles - *Passing-Proximation*, *Threshold*, *Reflection* deal with existential issues.

IX, 1983
akryl, płótno / acrylic, canvas, 140 x 120 cm
MCH/S/M/585
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1983

Adam Myjak

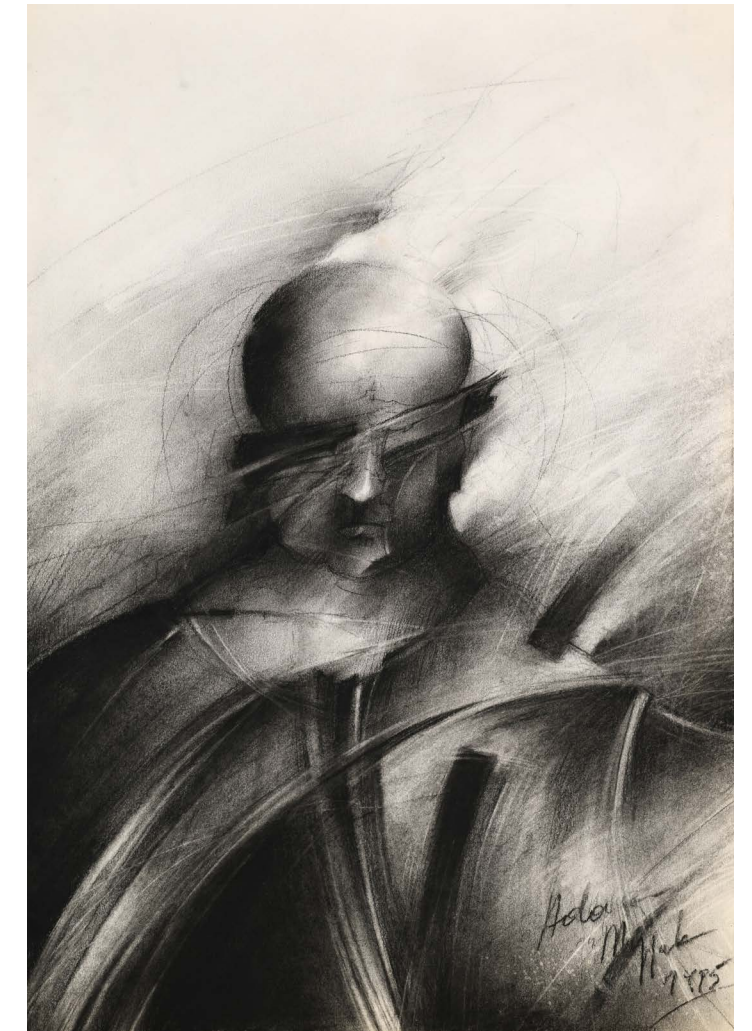
1947, Stary Sącz

W latach 1965–1971 studiował na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Zawodowo związany z macierzystą uczelnią, w której przeszedł wszystkie szczeble kariery akademickiej, od asystenta do profesora zwyczajnego. Wielokrotnie wybierany na rektora warszawskiej ASP (1990–1996; 1999–2006; 2012–2020). Jeden z najwybitniejszych rzeźbiarzy polskich. Jego sztuka, od początku koncentrując się na człowieku, akcentuje pesymistyczne wątki naszej egzystencji. Swoje prace porządkuje w cykle, m.in.: *Sen*, *Maski*, *Kolumny*, *Figury*, *Katedry*, *Pejzaż ludzki*. Artysta mierzy się z każdym materiałem: sięga po stół, beton, brąz, granit, terakotę, blachę cynkową, sztuczny kamień, marmur, drewno. Wielką wagę przykłada do kształtowania powierzchni swych prac, które nazywa „skórą” rzeźby. Ma na swym koncie przykłady rzeźby monumentalnej – pomnikowej i plenerowej. Autor rysunków, w których wyczuwamy rękę artysty rzeźbiarza. W 2005 uhonorowany został Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

From 1965 to 1971 he studied sculpture at the Academy of Fine Arts in Warsaw where he works. Myjak went through all levels of his academic career there - from an assistant to full professor. He was a rector of the Warsaw Academy of Fine Arts in 1990-1996, 1999-2006 and 2012-2020. Myjak is one of the most outstanding Polish sculptors. From the very beginning his oeuvre has been focused on a human being characterized by a pessimistic approach. The artist organizes his works into cycles such as: *Dream*, *Masks*, *Columns*, *Figures*, *Cathedrals*, *Human Landscape*. No material is outside his interest, whether it is stucco, concrete, bronze, granite, terracotta, zinc sheet, artificial stone, marble or wood. Myjak pays unusual attention to shaping the surface of his works, which he calls the "skin" of a sculpture. The artist is renowned for big size realisations - monumental and outdoor. In his drawings one can sense the hand of the artist-sculptor. In 2005 he was awarded the "Gloria Artis" Gold Medal.

Z cyklu Maski / From the series Masks, 1987
brąz / bronze, 70 x 60 x 50 cm
MCH/S/M/1023
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1990

Bez tytułu / Untitled, 1985
węgiel, papier / charcoal, paper, 71 x 50 cm
MCH/S/M/2561
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Sjoerd Buisman

1948, Gorinchem

W latach 1965–1967 studiował w Akademii Sztuk Wizualnych w Rotterdamie. W latach 1968–1970 uczęszczał do Atelier '63 w Haarlemie. Uprawia twórczość w zakresie rzeźby, rysunku, sztuki ziemi. Interesuje go natura i prawa nią rządzące. Od 1985 roku spiralny wzór wzrostu roślin przekłada na geometryczny rysunek swoich rzeźb realizowanych w materiałach takich jak brąz i beton. Tę zasadę przedstawia ogrodowa praca artysty wykonana w betonie, która znajduje się w parku rzeźby Kröller-Müller Museum w Otterlo w Holandii.

From 1965 to 1967 he studied at the Academy of Visual Arts in Rotterdam. From 1968 to 1970 he attended Atelier '63 in Haarlem. His art practice includes sculpture, drawing and land art. He is interested in nature and the laws that govern it. Since 1985, he has been translating the spiral pattern of plant growth into the geometric structure of his concrete and bronze sculptures. This principle is represented by the artist's concrete garden realization which can be found in the Kröller-Müller Museum's sculpture park in Otterlo, the Netherlands.

Z cyklu Babel / From the series Babel, 1990
brąz patynowany / patinated bronze, 43 x 19,5 x 19,5 cm
MCH/S/M/1119
dar autora / gift of the artist, 1992

Victor Lucena

1948, Caracas

W latach 1962–1966 uczęszczał do Szkoły Sztuk Plastycznych i Użytkowych Cristóbal Rojas w Caracas w Wenezueli. Naukę kontynuował w Europie: w Akademii Sztuk Pięknych w Rzymie (1966–1967), na Sorbonie w Paryżu (1967–1970) i na Uniwersytecie w Vincennes we Francji (1968–1970). W 1972 wrócił do Włoch, gdzie podjął studia na Wydziale Scenografii Akademii Sztuk Pięknych Brera w Mediolanie (1973–1977) oraz na Wydziale Architektury tamtejszej Politechniki (1978–1982). Jego pierwsze wystawy miały miejsce w Turynie i Varesze (1973). Należy do grona najbardziej rozpoznawalnych artystów wenezuelskich na świecie; w 1999 reprezentował swój kraj na 48. Biennale Sztuki w Wenecji. Od połowy lat 70. kontynuuje tradycje konstrukttywizmu i minimal-artu. Twórczość z zakresu malarstwa, grafiki, instalacji przestrzennych. Jego koncepcja sztuki jest racjonalna, oparta na głębokiej refleksji intelektualnej, badaniu relacji formy, przestrzeni, koloru. Tworzy serie prac, spośród których do najbardziej znanych należy *Space Shock*. Mieszka i tworzy w Lukce we Włoszech.

From 1962-1966 he attended the Cristóbal Rojas School of Fine and Applied Arts in Caracas, Venezuela. Lucena continued his studies in Europe - at the Academy of Fine Arts in Rome (1966-1967), the Sorbonne in Paris (1967-1970) and the University of Vincennes in France (1968-1970). In 1972 he returned to Italy where he studied at the Scenography Department of the Brera Academy of Fine Arts in Milan (1973-1977) and the Architecture Department of the Technical University in Milan (1978-1982). His first exhibitions were presented in Turin and Varese (1973). He is one of the most recognized Venezuelan artists in the world. In 1999 he represented his country at the 48th Venice Art Biennale. Since the mid-1970s his art practice has continued the tradition of constructivism and minimal art. His oeuvre features painting, graphic art and spatial installations. His conception of art is rational, based on deep intellectual reflection, the study of the relationship of form, space and color. The artist creates series of works, *Space Shock* being one of the most famous. He lives and works in Lucca, Italy.

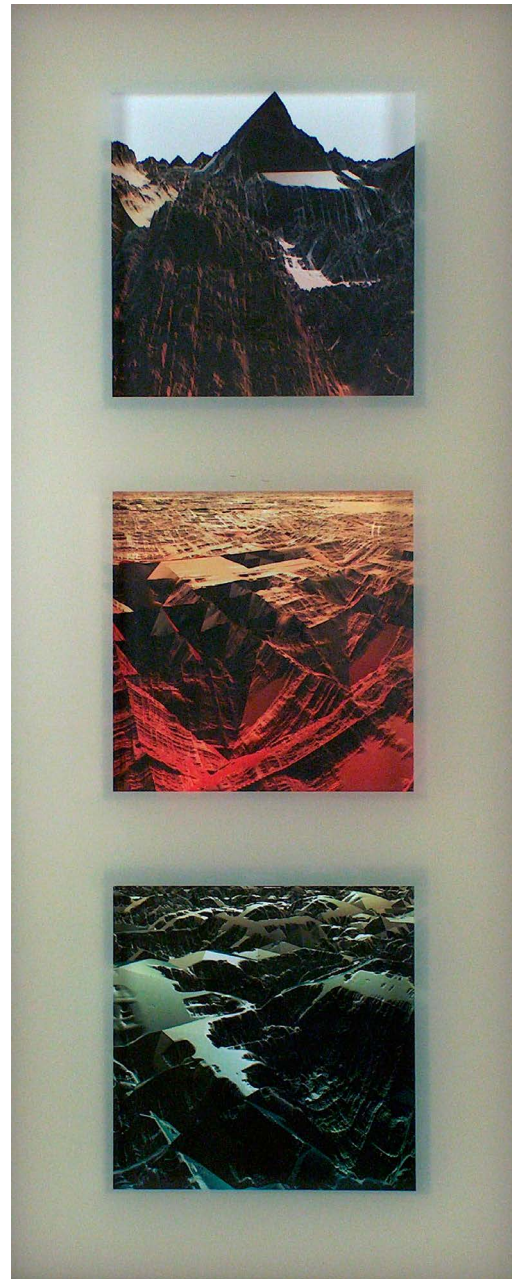
Space Shock dimension M.I.22, 1977/2022
technika mieszana, płótno / mixed technique, canvas, 2 x (33,5 x 67,5 x 5,5 cm)
MCH/S/M/2663
dar autora / gift of the artist, 2022

Krzysztof Kiwerski

1948, Poznań

Malarz, reżyser, scenarzysta, autor plastycznego opracowania filmów animowanych, twórca grafiki komputerowej i *motion graphics*. Ukończył Liceum Sztuk Plastycznych w Poznaniu. Studiował na Wydziale Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. W 1973 roku uzyskał dyplom z wyróżnieniem w pracowni prof. Adama Marczyńskiego. Od tego czasu pracował w macierzystej uczelni, przechodząc wszystkie szczeble kariery akademickiej. Przez lata był związany ze Studium Filmów Animowanych w Krakowie, gdzie zrealizował wiele produkcji filmowych. Kierował Pracownią Sztuki Animacji w Katedrze Intermediów na krakowskiej ASP. W jego twórczości malarskiej widoczne są wpływy zarówno techniki animacji obrazu, jak i bliskiej mu grafiki komputerowej. Tworzy cykle obrazów ukazując świat zdominowany przez współczesną cywilizację wielkomięjską, w których nawet natura przybiera kształt maszyn. Unika stereotypów, ukazując zarówno swych bohaterów, jak i świat przedmiotów w niecodziennym kontekście. Laureat wielu nagród w kraju i za granicą w dziedzinie malarstwa, grafiki, filmu animowanego.

A painter, director, scriptwriter, animator, computer graphics and *motion graphics* artist. He graduated from the Fine Arts Secondary School in Poznań, then studied painting at the Academy of Fine Arts in Cracow. In 1973 he received a diploma with honors in the studio of Prof. Adam Marczyński. Since then he has worked at his alma mater, passing through all levels of an academic career. For years he was associated with the Animation Film Studio in Cracow where he made many films. He headed the Animation Art Studio of the Intermedia Department at the Academy of Fine Arts in Cracow. His paintings show the influence of both image animation techniques and computer graphics. Kiwerski creates series of paintings showing the world dominated by modern metropolitan civilization in which even nature takes the shape of machines. The artist avoids stereotypes, showing both his characters and the world of objects in an unusual context. He has won numerous awards in Poland and abroad in the fields of painting, graphic design and animated film.

Bez tytułu / Untitled, 2006
technika komputerowa, papier / digital technique, paper, 3 x (17 x 17 cm)
MCH/S/M/1790
pozyskano z pleneru, Janowiec '06 / acquired from open-air, Janowiec '06

Izabella Gustowska

1948, Poznań

Malarka, graficzka, autorka fotografii, instalacji i performances. W latach 1967–1972 studiowała w poznańskiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych, dyplom w pracowni Tadeusza Jackowskiego, następnie została pedagogiem macierzystej uczelni. W latach 1970–1978 była członkiem grupy Od Nowa, która realizowała działania parateatralne i przestrzenno-plenerowe. W latach 1979–1992 prowadziła poznańską Galerię ON. Jej twórczość obejmuje zagadnienia przemijania czasu, rejestracji pamięci, procesów zmian fizycznych (z wątkami bodyart).

She is a painter, graphic artist, photographer, installation and performance artist. From 1967–1972 Gustowska studied at the Academy of Fine Arts in Poznań, receiving her diploma in Tadeusz Jackowski's studio. She became a teacher at her alma mater. In 1970–1978 the artist was a member of the Od Nowa group involved in paratheatrical and spatial-open air projects. From 1979 to 1992 she managed the ON Gallery in Poznań. Her work explores the issues concerning the passage of time, recording of memory and processes of physical transformation (featuring bodyart themes).

Względne cechy podobieństwa IX / Relative features of similarity IX, 1981
technika mieszana / mixed technique, 161 x 108 cm
MCH/S/M/533
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Względne cechy podobieństwa VI / Relative features of similarity VI, 1980
technika mieszana / mixed technique, 178 x 92 cm
MCH/S/M/534
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1982

Ewa Żelewska-Wsiołkowska

1948, Kraków

Dyplom na Wydziale Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych u prof. Jerzego Nowosielskiego w 1974 roku. Uczestniczyła w ponad 30 wystawach w Polsce i za granicą, miała 20 wystaw indywidualnych. Prace w zbiorach: Ministerstwo Kultury i Sztuki; Muzeum Historyczne Miasta Krakowa; Muzeum Częstochowskie; muzeum Mondriaanhuis w Amersfoort w Holandii oraz kolekcje prywatne. Tematyka jej malarstwa skupia się na pejzażu, wnętrzach, martwej naturze i portrecie. Przestrzeń tych opracowań raz bliska jest realizmowi, innym razem wypełnia ją abstrakcyjny rysunek form. Za każdym razem łączy je magia światła jako nieodłączny komponent tych utworów. Kontrasty światła i cienia nadają dynamiki kompozycjom.

She studied painting at the Academy of Fine Arts in Cracow; graduated from Prof. Jerzy Nowosielski's studio in 1974. The artist participated in more than 30 exhibitions in Poland and abroad. Her works were presented at 20 solo exhibitions. Her works are featured in the collections of Ministry of Culture and Art, the Historical Museum of the City of Cracow, the Częstochowa Museum; the Mondriaanhuis Museum in Amersfoort, the Netherlands, and private collections. Landscape, interiors, still life and portraiture are the major themes of her paintings. The space of these studies is sometimes close to realism, at other times is filled with abstract drawing of forms. Each time they are united by the magic of light as their integral component. The contrast of light and shadow adds special dynamics to these compositions.

Horyzont / Horizon, 2008
olej, płótno / oil, canvas, 33 × 41 cm
MCH/S/M/1884
pozyskano z pleneru, Janowiec '08 / acquired from open-air, Janowiec '08

Adam Wsiołkowski

1949, Kraków

Studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie w 1973 roku uzyskał dyplom w pracowni prof. Wacława Taranczewskiego. Od czasu ukończenia studiów związał swą karierę zawodową z macierzystą uczelnią. W latach 1981–1982 przebywał w USA na półrocznym stypendium Fundacji Kościuszkowskiej, uzyskując tam stypendium Fundacji Ford & Rockefeller. W 1992 roku został profesorem. Przez dwanaście lat prowadził pracownię rysunku (1981–1993), a przez kolejne lata – pracownię malarstwa (1993–2019). W latach 1996–2002 był dziekanem Wydziału Malarstwa ASP w Krakowie, zaś w latach 2008–2012 jej rektorem. Jego twórczość mieści się w nurcie abstrakcji geometrycznej, gdzie kolor, światło i cień stanowią główne komponenty dzieła. Poddane rygorowi ładu, proporcji, logiki i piękna stanowią jednocześnie potwierdzenie wielkiego przywiązania autora do solidnego i perfekcyjnego wręcz warsztatu malarskiego. W ostatnich latach tematyka prac związana jest z jego ulubieńcem – szorstkowłosym jamnikiem Felkiem II, które złożyły się na cykl utworów zatytułowanych *Felek i ja*.

He studied painting at the Academy of Fine Arts in Cracow, graduating from the studio of Prof. Wacław Taranczewski in 1973. His professional career has been connected with his alma mater. In 1981-1982 Wsiołkowski was in the US on a six-month scholarship received from the Kosciuszko Foundation, followed by the Ford & Rockefeller Foundation scholarship. In 1992 he became a professor. He ran the drawing studio for twelve years from 1981 to 1993 and the painting studio from 1993 to 2019. From 1996 to 2002 he was a dean of the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Cracow. From 2008 to 2012 he was a rector. His oeuvre follows a geometric abstraction trend where color, light and shadow are the main components of an artwork. Subjected to the rigor of order, proportion, logic and beauty, they are a confirmation of the artist's great commitment to a solid and perfect painting technique. In recent years, the subject matter of the works is related to his favorite, the rough-haired dachshund Felek II forming a series of works entitled *Felek and Me*.

Felek i ja [A] / Felek and me [A], 2008
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 40 × 40 cm
MCH/S/M/1886
pozyskano z pleneru, Janowiec '08 / acquired from open-air, Janowiec '08

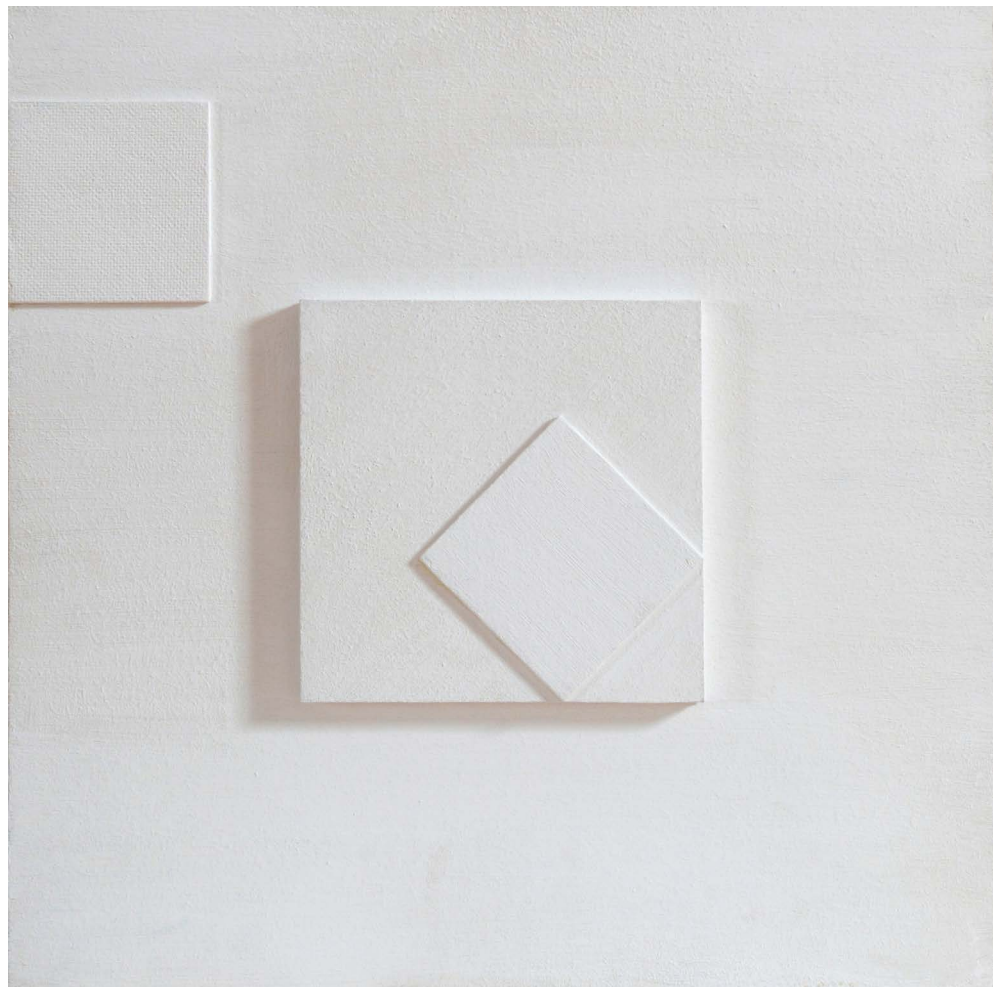
Felek i ja [B] / Felek and me [B], 2008
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 40 × 40 cm
MCH/S/M/1963
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

Jerzy Budziszewski

1950, Zawisy – 2006, Paryż

Malarz, rzeźbiarz, grafik i fotograf. Studiował w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, między innymi w pracowni Stefana Gierowskiego, uzyskując dyplom w 1975 roku. W latach 1973–1976 współpracował z Marianem Boguszem; w 1988 wyemigrował do Izraela, a w 1994 osiadł na stałe w Nowym Jorku. Jest autorem realizacji malarstwa ściennego, m.in.: w Krapkowicach, Lublinie, Mińsku Mazowieckim, Warszawie. W późniejszych latach, nawiązując do tradycji konstruktywizmu, tworzył obiekty z drewnianych elementów o prostych formach w geometrycznym rygorze.

A painter, sculptor, graphic artist and photographer. He studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw in the studio of Stefan Gierowski, among others. He graduated in 1975. In 1973–1976 he worked with Marian Bogusz. In 1988 he emigrated to Israel and in 1994 settled permanently in New York. His murals can be found in Krapkowice, Lublin, Mińsk Mazowiecki and Warsaw. In his later years he was constructing objects from wooden elements featuring simple forms with geometric rigour, referring to the tradition of constructivism.

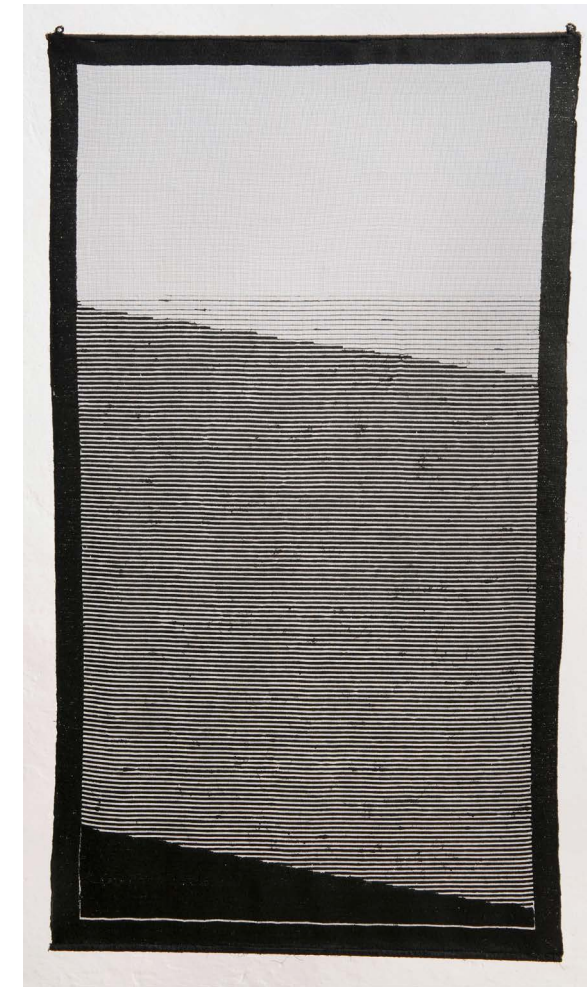
55/81, 1981
akryl, sklejka, płyta pilśniowa / acrylic, plywood, fibreboard, 50 x 50 cm
MCH/S/M/2051
dar Marka Sapetto / gift of Marek Sapetto, 2013

Dorota Grynczel

1950, Jacowlany – 2018, Warszawa

W latach 1972–1977 studiowała malarstwo w pracowni prof. Jana Tarasina i tkaninę w pracowni prof. Wojciecha Sadleya w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Dyplom z wyróżnieniem otrzymała w 1977 roku. Stypendystka The Pollock-Krasner Foundation w Nowym Jorku (1992) oraz Fundacji im. Stefana Batorego w Warszawie (1993). Była pierwszą kobietą, która została dziekanem Wydziału Malarstwa ASP w Warszawie (2012–2016). Zajmowała się tkaniną i malarstwem. Inspiracji szukała w naturze, zaś jej sztukę charakteryzował porządek, geometryczny rytm, wyraziste faktury, skłonność do monochromatycznych rozwiązań, a nade wszystko światło, któremu przypisywała rolę wiodącą. „Światło – jak mówiła – jest energią, informacją, treścią, formą i strukturą”. Jej tkaniny, dziergane nicią hafty na tiulu, miały rys odrębnych, niezwykle pracochońnych wypowiedzi, za które wielokrotnie była nagradzana zarówno w Polsce jak i na zagranicznych konkursach.

From 1972 to 1977 she studied painting in the studio of Prof. Jan Tarasin and textiles in the studio of Prof. Wojciech Sadley at the Academy of Fine Arts in Warsaw. Grynczel received her diploma with honors in 1977. She was awarded scholarships from The Pollock-Krasner Foundation in New York (1992) and the Stefan Batory Foundation in Warsaw (1993). She was the first woman to become a dean of the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw (2012–2016). Her textiles and paintings were inspired by nature, featuring order, geometric rhythm, expressive textures, monochromatic palette and light to which she assigned a leading role. "Light," she said, "is energy, information, content, form and structure". She received numerous awards at home and abroad for her extremely laborious textile works - embroideries on tulle - which had a character of distinct statements.

Kompozycja I/2000 / Composition I/2000, 2000
haft obustronny na tiulu / double-sided embroidery on tulle, 104 x 58 cm
MCH/S/M/1575
pozyskano z pleneru, Okuninka '99 / acquired from open-air, Okuninka '99

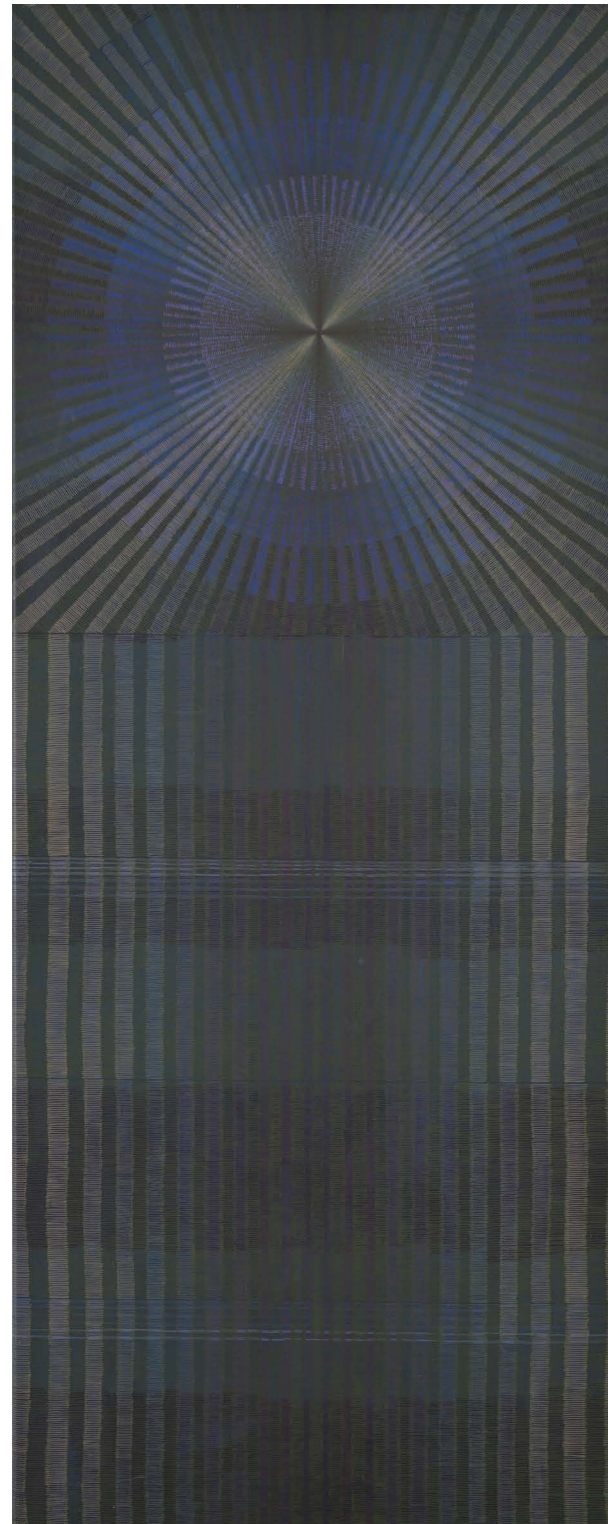
Kompozycja 7/90 / Composition 7/90, 1990
olej, płótno / oil, canvas, 79,5 x 55,5 cm
MCH/S/M/1104
pozyskano z pleneru, Okuninka '90 / acquired from open-air, Okuninka '90

Eugenia Gortchakova

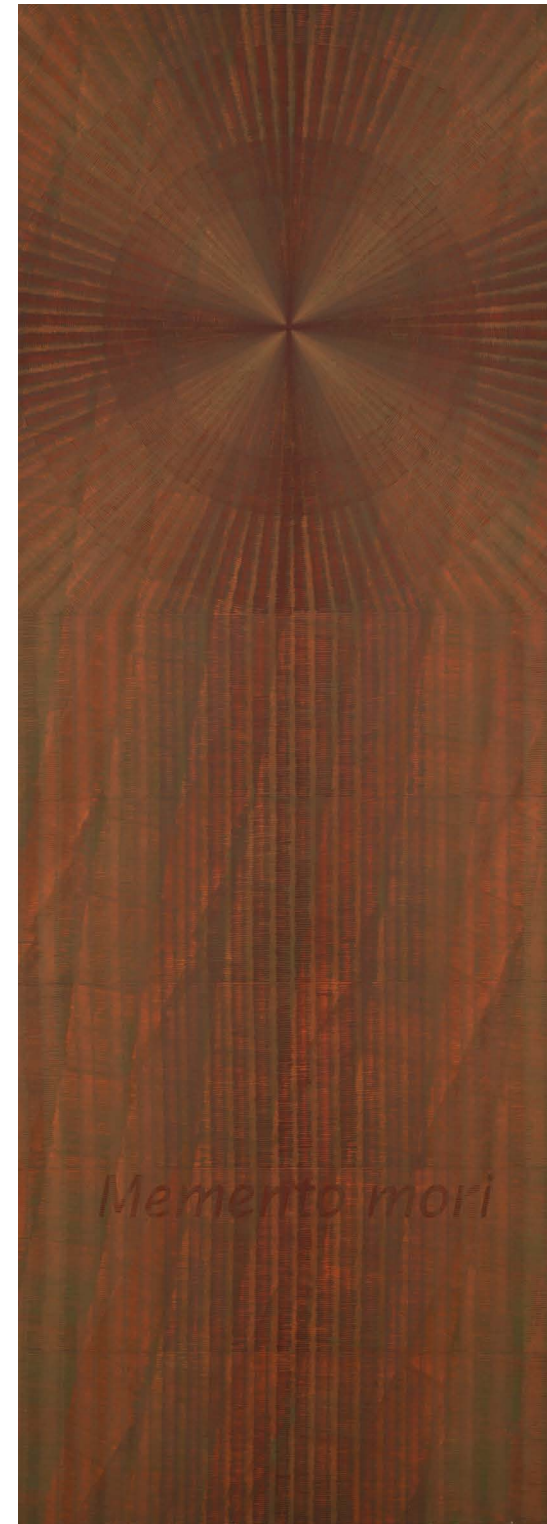
1950, Kirow – 2016, Oldenburg

W latach 1967–1972 studiowała filologię w Państwowym Uniwersytecie w Moskwie. Podjęła studia z zakresu historii sztuki w latach 1978–1982. W 1991 uczestniczyła w warsztatach w Leerdam w Holandii, a na przełomie 1991/1992 przebywała na stypendium w Paryżu. W 1992 zamieszkała na stałe w Oldenburgu w Niemczech. Twórczość w zakresie malarstwa, grafiki, filmu video, fotografii. Jürgen Weichardt – znany niemiecki krytyk sztuki a prywatnie mąż artystki, pisał o jej dokonaniach: „Od 1993 powstawały Struktury czasu, w których każde uderzenie pędzla jest elementem podstawowym dzieła i jednocześnie oznacza mgnienie życia”. Kompozycjom poddanym rygorowi geometrii, dynamiki nadaje promieniście rozchodzące się światło. Kolorystyka prac raz monochromatyczna, innym razem zaś o subtelnym i pastelowych zestawieniach tonalnych. Laureatka licznych nagród na międzynarodowych biennale i triennale grafiki, m.in.: w Katowicach, Kairze, Fredrikstad w Norwegii, Sapporo w Japonii. Autorka wielu wystaw indywidualnych prezentowanych w Rosji, w Niemczech i innych krajach Europy. Uczestniczka wystaw grupowych pokazywanych niemal w całej Europie, a także na Biennale w Wenecji (2005) oraz Documenta w Kassel (2002).

From 1967 to 1972 she studied philology at Moscow State University and from 1978 to 1982 art history 1978-1982. In 1991 Gortchakova participated in a workshop in Leerdam, the Netherlands and in 1991/1992 she was on a scholarship in Paris. In 1992 the artist settled permanently in Oldenburg, Germany. Her oeuvre featured painting, graphic art, video and photography. Jürgen Weichardt, a well-known German art critic and privately the artist's husband, wrote about her: "From 1993 Structures of Time were created in which each brushstroke is a basic element of the work and at the same time signifying a flicker of life". Gortchakova's compositions subjected to the rigor of geometry acquire their dynamics from radially spreading light. The color scheme of the works is at times monochromatic, at other times feature subtle and pastel tonal combinations. The artist is a winner of numerous awards at international biennials and triennials of graphic art, including Katowice, Cairo, Fredrikstad in Norway, Sapporo in Japan. Her works were presented at many solo exhibitions in Russia, Germany and other European countries. The artist participated in group exhibitions shown all over Europe, including the Venice Biennale (2005) and Documenta in Kassel (2002).

Light, 2000
akryl, płótno / acrylic, canvas, 100 × 40 cm
MCH/S/M/2589
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Memento mori, 2004
akryl, płótno / acrylic, canvas, 95 × 35 cm
MCH/S/M/2582
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Tagstruktur 86, 1994
akryl, płótno / acrylic, canvas, 80 × 40 cm
MCH/S/M/2588
dar Jürgen Weichardta / gift of Jürgen Weichardt, 2021

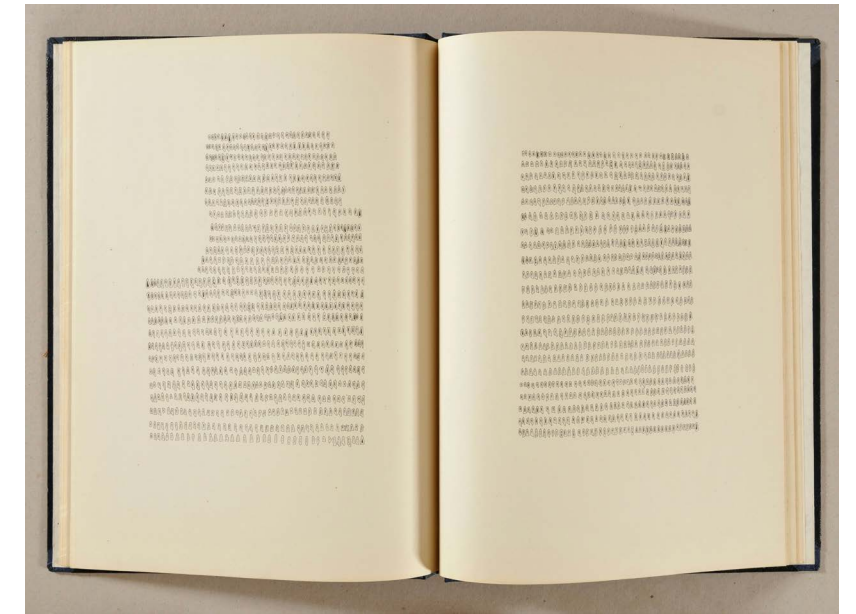
Andrzej Szewczyk

1950, Szopienice/Katowice – 2002, Cieszyn

Artysta sztuk wizualnych, w latach 1974–1978 studiował edukację artystyczną na Uniwersytecie Śląskim w Cieszynie. Mieszkał i pracował w Kaczycach Górnych koło Cieszyna. Od 1977 był związany z warszawską Galerią Foksal. Początkowo interesował się procesem neutralizacji malarstwa, doprowadzeniem malarstwa do punktu zerowego i zespojenia z rzeczywistością, upatrując jego sensu w samej czynności malowania (odnosił się również do pisania ikon). Realizował działania z pogranicza filozofii, performance, nie negował powtarzalności w malarstwie, a wręcz próbował jej szukać w sztuce i samym akcie tworzenia przez monotonną repetytywność gestów, powielanie motywów.

He was a visual artist, a student of art education at the Silesian University in Cieszyn from 1974–1978. He lived and worked in Kaczyce Górne near Cieszyn. Since 1977 he was associated with the Foksal Gallery in Warsaw. Initially, he was interested in the process of neutralization of painting, bringing painting to the point of zero and uniting it with reality, perceiving its meaning in the very act of painting (he also referred to the writing of icons). His oeuvre was located on the crossroads of philosophy and performance. Szewczyk did not negate repetitiveness in painting, but even tried to look for it in art and the very act of creation through the monotonous recurrence of gestures, duplication of motifs.

Soliloquia (zeszyt / notebook), 1985
tuszu, papier / ink, paper, 58 x (37,2 x 28,7 cm)
MCH/S/M/860
zakup od autora / purchased from the artist, 1987

Listy F. Kafki do F. Bauer / Letters from F. Kafka to F. Bauer, 1983
drewno, ołów / wood, lead, 4 x (30 x 17 x 4,5 cm)
MCH/S/M/709
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

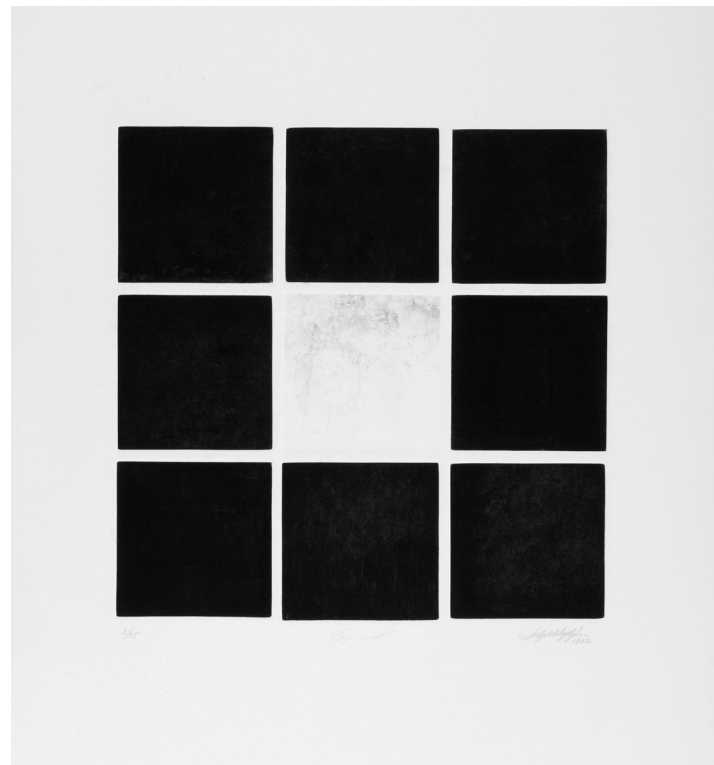
Listy F. Kafki do F. Bauer / Letters from F. Kafka to F. Bauer, 1983
drewno, ołów / wood, lead, 4 x (30 x 17 x 4,5 cm)
MCH/S/M/709
zakup z funduszy MKiS / purchased from the Ministry of Culture and Art funds, 1985

Leszek Wyczółkowski

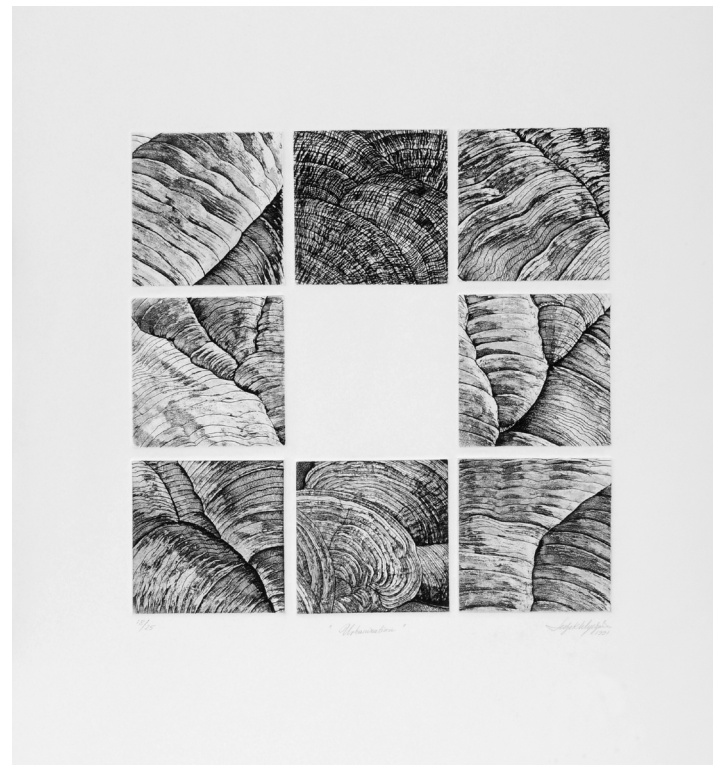
1950, Zielonka

Od najmłodszych lat w kształtowaniu zainteresowań sztukami plastycznymi pomagał mu ojciec – Witold Wyczółkowski – malarz i ilustrator. Niebagatelną rolę odgrywało również pielęgnowanie tradycji dokonań stryjecznego pradziadka artysty – Leona Wyczółkowskiego (1852–1936). W latach 1975–1977 studiował na Wydziale Grafiki w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W 1977 wyjechał do Paryża, a rok później osiadł na stałe w Kanadzie. W latach 1980–1982 kontynuował studia na Wydziale Sztuk Pięknych w Ontario College of Art & Design University w Toronto, które ukończył z wyróżnieniem. Specjalizuje się głównie w technikach druku wklęsłego (akwatinta, akwaforta). W swojej sztuce, co podkreśla słowem, łączy świat intelektu, geometrii i porządku ze światem miękkim, organicznym, pełnym uczuć i instynktów.

From an early age, his father, Witold Wyczółkowski, a painter and illustrator, helped him shape his interest in visual arts. Nurturing the tradition of the oeuvre of his great-uncle, Leon Wyczółkowski (1852–1936) was another significant factor. In 1975–1977 he studied at the Faculty of Graphic Arts at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 1977 Wyczółkowski left for Paris and a year later settled permanently in Canada. From 1980 to 1982 he continued his studies at the Faculty of Fine Arts at the Ontario College of Art & Design University in Toronto, graduating with honors. The artist specializes primarily in intaglio printing techniques (aquatint, etching). Wyczółkowski emphasizes that his oeuvre combines the world of intellect, geometry and order with a soft, organic world full of feelings and instincts.

Top secret, 1992
akwatinta, akwaforta, papier / aquatint, etching, paper, 46 × 45,8 cm
MCH/S/M/1901
dar autora / gift of the artist, 2008

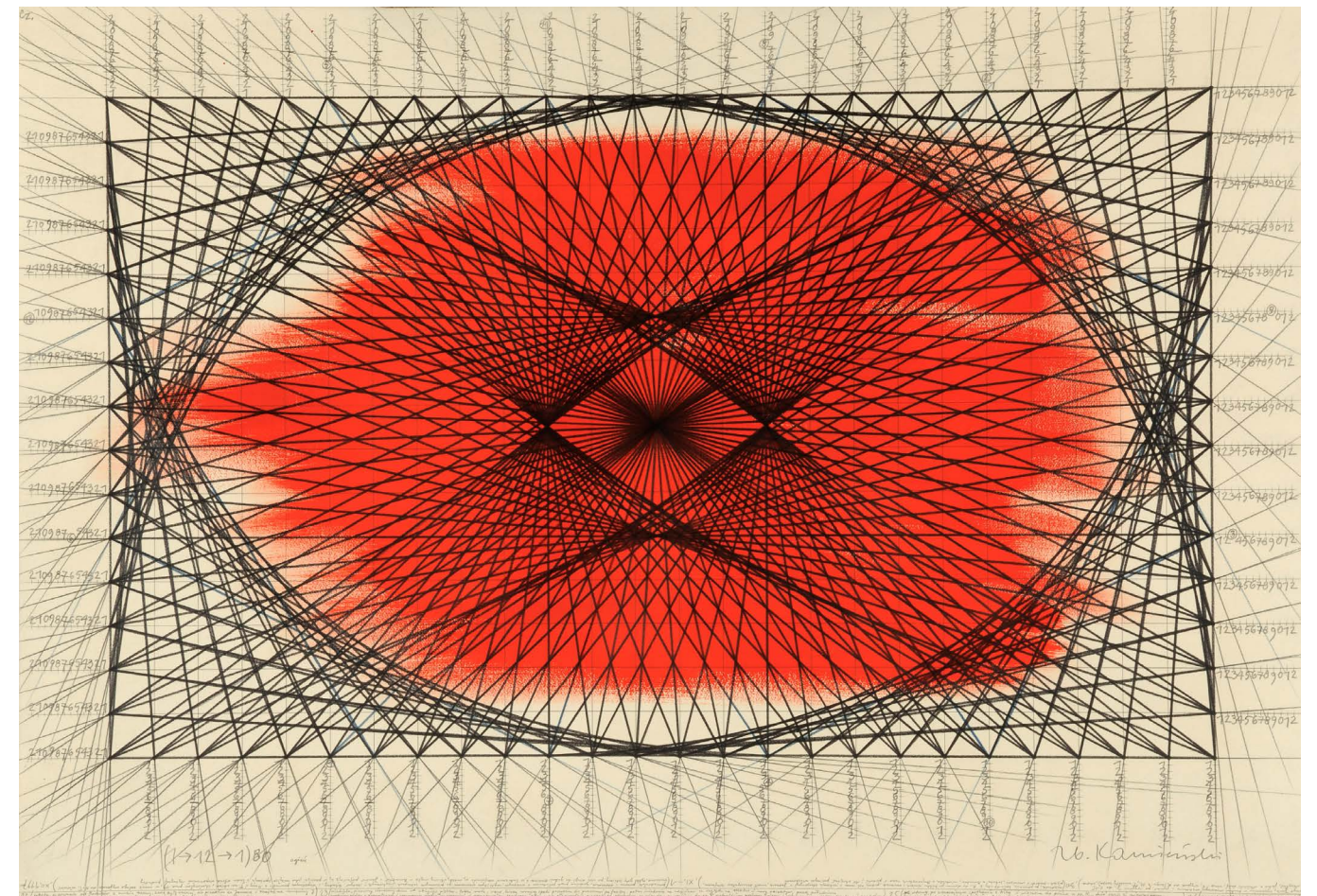
Urbanization, 1991
akwatinta, akwaforta, papier / aquatint, etching, paper, 46 × 45,5 cm
MCH/S/M/1900
dar autora / gift of the artist, 2008

Stanisław Zbigniew Kamiński

1951, Radom

Grafik i rysownik, także malarz, fotograf i autor plakatów. Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1970–1975, dyplom z wyróżnieniem na Wydziale Grafiki warszawskiej ASP. W 1989 rozpoczął pracę w Politechnice Radomskiej, od 1995 wykłada rysunek odręczny i malarstwo w Katedrze Wychowania Plastycznego (obecnie Katedra Sztuki) Wydziału Nauczycielskiego; w 2000 otrzymał tytuł profesora. Jest współzałożycielem Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Radomiu; w latach 1991–2008 pracował w Muzeum Sztuki Współczesnej w Radomiu, organizował wystawy polskiego rysunku współczesnego w latach 1978–2006. Głównym obszarem jego pracy artystycznej jest rysunek.

A graphic artist and illustrator, also a painter, photographer and poster designer. Kamiński studied at the Academy of Fine Arts in Cracow (1970–1975). He graduated with distinction from the Faculty of Graphics at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 1989 he started working at Radom Technical University. From 1995 he has been teaching freehand drawing and painting at the Department of Visual Education (now the Department of Art) of the Faculty of Education there. In 2000 he received the title of a professor. Kamiński is a co-founder of the State Art College in Radom. From 1991 to 2008 he worked at the Museum of Contemporary Art in Radom and organized exhibitions of Polish contemporary drawing (1978–2006). Drawing constitutes the principal area of his oeuvre.

(1–2–3) ogień / fire, 1997
akryl, ołówek, kredka, papier / acrylic, pencil, crayon, paper, 69 × 99 cm
MCH/S/M/1703
dar autora / gift of the artist, 2003

Ewa Zawadzka

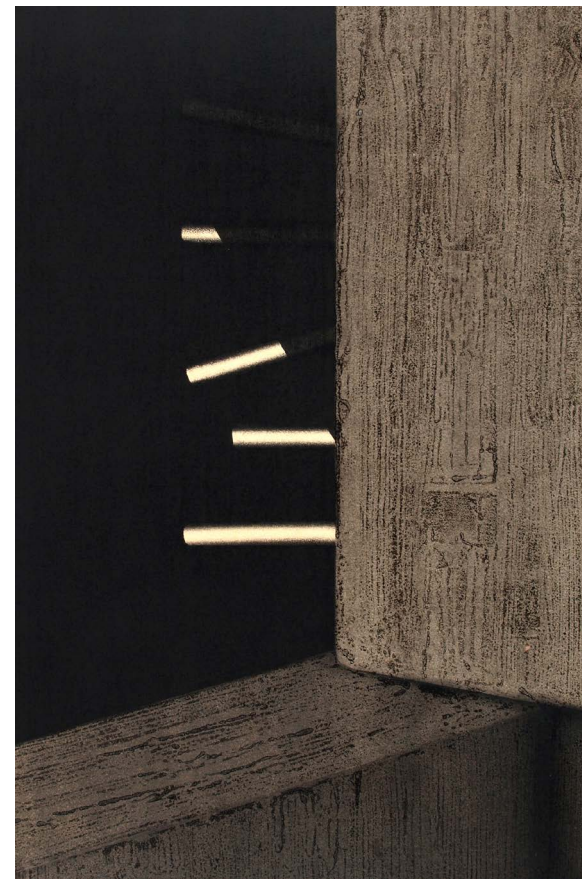
1950, Kolumna

W latach 1971–1976 studiowała na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, dyplom uzyskując w pracowni grafiki warsztatowej prof. Andrzeja Pietscha. Jako pedagog pracowała w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie. Obecnie jako profesor zwyczajny wykłada na Wydziale Intermediów i Scenografii ASP w Katowicach. Przez wiele lat uprawiała grafikę i rysunek, osiągając w tej dziedzinie międzynarodowe uznanie. W 2002 roku sięgnęła po pędzel, dedykując się w znacznej mierze malarstwu. W 2012 do uprawianych dyscyplin dodała fotografię. Jej sztukę operującą geometryzacją form nawiązujących do architektonicznych rozwiązań, charakteryzuje zawężona gama barwna (brązy, biele, szarości), zaś światło, jego magia, przyjmuje rolę głównego reżysera tych opracowań. Kuratorka międzynarodowych pokazów grafiki, była członkini rady programowej Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, laureatka wielu znaczących nagród, m.in.: Złotego Medalu Międzynarodowego Triennale Grafiki w Gizie (1986, 1994), Grand Prix Międzynarodowego Triennale Grafiki we Fredrikstad (1992), uhonorowana Medalem 40-lecia MTG w Krakowie (2007).

From 1971 to 1976 she studied at the Faculty of Graphic Arts of the Academy of Fine Arts in Cracow, graduating in the studio of print-making run by Prof. Andrzej Pietsch. She taught at the College of Pedagogy in Częstochowa and the European Academy of Fine Arts in Warsaw. Currently, as a full professor, she teaches at the Intermedia and Scenography Department of the Academy of Fine Arts in Katowice. For many years Zawadzka's internationally recognized art practice was focused on graphic art and drawing. In 2002 she reached for the brush and became a dedicated painter. In 2012 she started to pursue her interest in photography. Her art is characterized by the geometrization of forms with references to architecture. It features a limited range of colors (browns, whites, grays) while light with its magic assumes the major role in her works. Zawadzka is a curator of international graphic art exhibitions, a former member of the programming board of the International Graphic Art Triennial in Cracow and a winner of many significant awards, including the Gold Medal at the International Graphic Art Triennial in Giza (1986, 1994) and Grand Prix at the International Graphic Art Triennial in Fredrikstad (1992). In 2007 she was honored with the Medal of the 40th anniversary of MTG in Cracow.

Nokturn 25 / Nocturne 25, 2022
płótno, olej / oil, canvas, 30 x 62 cm
MCH/S/M/2664
dar autorki / gift of the artist, 2022

Z cyklu Opowieści pejzażu / From the series Tales of the landscape, 2001
druk wypukły, papier / relief printing, paper, 94 x 62 cm
MCH/S/M/1762
pozyskano z pleneru, Janowiec '05 / acquired from open-air, Janowiec '05

Z cyklu Neuronalne przestrzenie / From the series Neuronal spaces, 2008
olej, płótno / oil, canvas, 180 x 150 cm
MCH/S/M/2435
dar autorki / gift of the artist, 2020

Janusz Kapusta

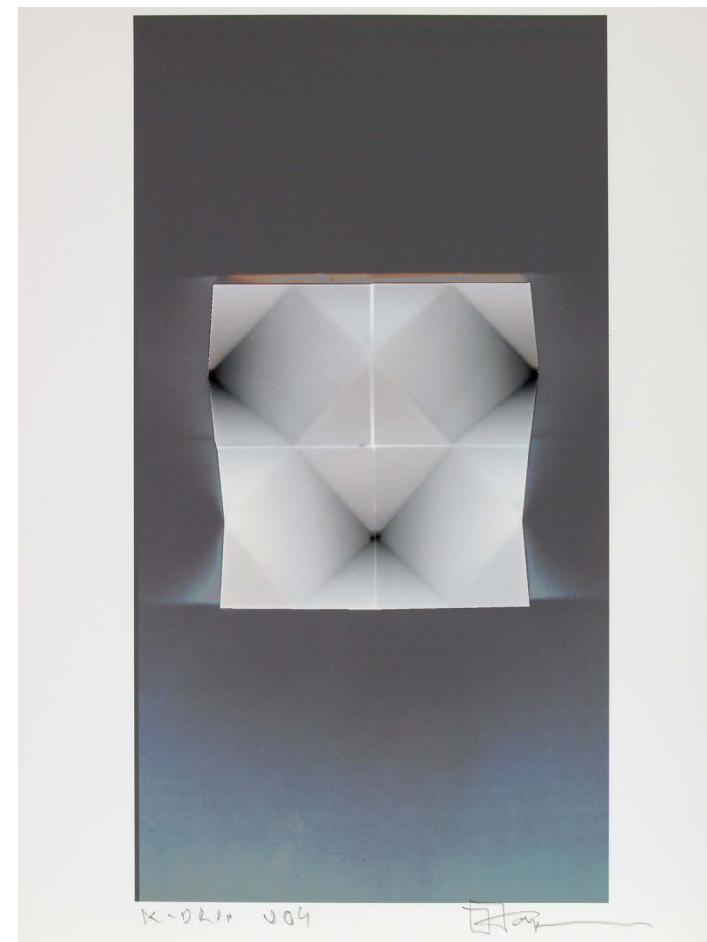
1951, Zalesie

Ukończył Liceum Plastyczne im. Piotra Potworowskiego w Poznaniu, a następnie Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej (dyplom w 1977). Przez krótki czas studiował historię filozofii na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Jego twórczość obejmuje grafikę, malarstwo, plakat, rysunek prasowy, opracowania graficzne, ilustrację książkową, scenografię teatralną. Jeszcze w czasie studiów publikował swoje rysunki m.in.: w *Szpilkach*, *Radarze*, *ITD*, *Forum*, *Literaturze*, a także na łamach prasy francuskiej i niemieckiej. W 1981 zamieszkał w Nowym Jorku; odtąd jego rysunki ukazywały się na łamach takich czasopism, jak *New York Times*, *The Wall Street Journal*, *The Washington Post*, *Graphis*, *Print*, *Nature*. Napisał książki: *Almost Everybody*, *Janusz Kapusta w New York Times*, *K-dron*. *Opatentowana nieskończoność*, *Janusz Kapusta. Plus Minus*. *Podręcznik do myślenia* oraz *Janusz Kapusta. Pion Poziom*. *Podręcznik do myślenia cd.* W 1985 odkrył jedenastościenną bryłę, której nadał nazwę „K-dron”. W 1998 otrzymał prestiżową nagrodę im. Alfreda Jurzykowskiego w dziedzinie sztuk pięknych. W 2000 odkrył nowe, nieznane wcześniej zasady złotego podziału. W 2010 w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie uzyskał stopień doktora. W 2011 został w Nowym Jorku laureatem konkursu Wybitny Polak w kategorii Kultura. W 2020 wrócił na stałe do Polski. Jako artysta o wielkim potencjale filozoficznym i matematycznym kontynuuje projekt K-dronu, podkreślając, że ten kształt jest znakomitym medium do mówienia o świecie.

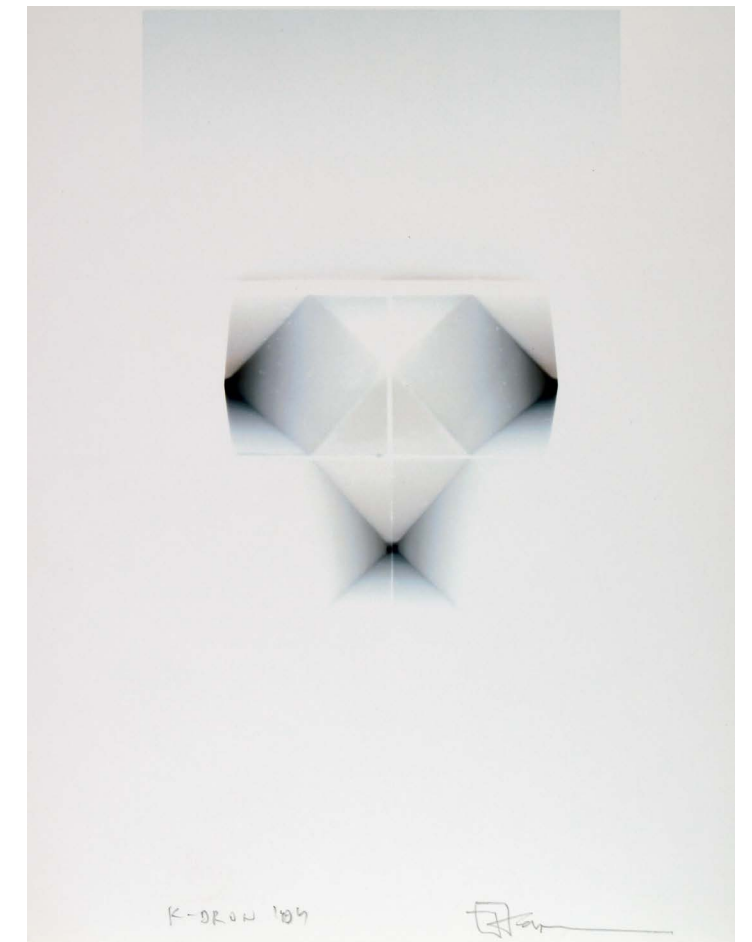
He graduated from the Piotr Potworowski Art School in Poznań, and then from the Faculty of Architecture at the Warsaw University of Technology (diploma in 1977). He briefly studied philosophy at the Academy of Catholic Theology in Warsaw. His oeuvre includes printmaking, painting, posters, drawings for press, graphic design, book illustration, and stage design. While still a student, he was publishing his drawings in several Polish magazines including *Szpilki*, *Radar*, *ITD*, *Forum*, *Literatura*, as well as in French and German journals. In 1981 he settled in New York. From then on his drawings have appeared in American press including *The New York Times*, *The Wall Street Journal*, *The Washington Post*, *Graphis*, *Print* and *Nature*. He is an author of several books: *Almost Everybody*, *Janusz Kapusta in the New York Times*, *K-dron*. *Patented Infinity*, *Janusz Kapusta. Plus Minus*. *A Handbook for Thinking* and *Janusz Kapusta. Vertical Level. Handbook for Thinking cont.* In 1985 the artist discovered an eleven-walled solid which he named "K-dron" and later patented it. In 1998 he was awarded the prestigious Alfred Jurzykowski Prize. In 2000 he discovered a new and previously unknown principles of golden division. In 2010 he received a doctoral degree from the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 2011 in New York he was awarded the Outstanding Pole title (in the category of Culture). In 2020 he returned to Poland. Being an artist with great philosophical and mathematical potential, he continues the K-drone project, emphasizing that this shape is an excellent medium for talking about the world.

K-dron, jeden w trzech / K-drone, one in three, 2010
technika własna / own technique, 3 x (50 x 50 x 2,8 cm)
MCH//S/M/2673
dar autora / gift of the artist, 2022

Z cyklu K-dron / From the series K-dron, 2004
technika multimedialna, papier / multimedia technique, paper, 3 x (26 x 14 cm)
MCH/S/M/1745/1-3
pozyskano z pleneru, Janowiec '04 / acquired from open-air, Janowiec '04

Z cyklu K-dron / From the series K-dron, 2004
technika multimedialna, papier / multimedia technique, paper, 3 x (26 x 14 cm)
MCH/S/M/1745/1-2
pozyskano z pleneru, Janowiec '04 / acquired from open-air, Janowiec '04

Julia Lohmann

1951, Dorsten

W latach 1971–1978 studiowała w Państwowej Akademii Sztuk Pięknych w Düsseldorfie u prof. Josepha Beuysa i prof. Erwina Heericha. W 1984 roku była współzałożycielką Museum Paula Pozozza w Düsseldorfie. W latach 1988–1989 wykładała w macierzystej uczelni. W kolejnych latach (1989–1993) pracowała w studio w Los Angeles. Na lata 1993–1995 przypadły jej podróże do Nowego Meksyku, Brazylii, Kuby, Pakistanu i Japonii. Interesują ją obrzeża innych kultur, co znajduje przełożenie na jej twórczość. W 1995 Akademia Sztuk Pięknych w Tianjin zaprosiła ją do prowadzenia warsztatów; od tego czasu regularnie współpracuje z uczelniami artystycznymi w Chinach. Od 2002 jest profesorem wizytującym w Tafa College of Contemporary Arts w Tianjin. Uprawia malarstwo, rzeźbę, tworzy obiekty i instalacje, realizuje prace w przestrzeniach publicznych. Kolor odgrywa w jej twórczości rolę dominującą. Intensywność doświadczeń, zapamiętanych przeżyć i zjawisk, składa się na jej własny krajobraz artystyczny. Swoje ekspresyjne abstrakcje realizuje z różnych pigmentów, substancji chemicznych, farb olejnych, werniksów. Kolory odważnie miesza na podłożu z aluminium, płótna, papieru. Jej sztuka oddaje złożoność przeżyć, wrażeń, których dostarcza szeroko postrzegany świat.

From 1971 to 1978 she studied at the State Academy of Fine Arts in Düsseldorf with Prof. Joseph Beuys and Prof. Erwin Heerich. In 1984 she co-founded the Paul Pozozza Museum in Düsseldorf. From 1988 to 1989 she taught at her alma mater. In the following years (1989–1993) Lohmann worked in a studio in Los Angeles. In 1993–1995 she traveled to New Mexico, Brazil, Cuba, Pakistan and Japan. Her interest in the fringes of other cultures gets translated into her work. In 1995 the Tianjin Academy of Fine Arts invited her to run workshops; since then she has regularly collaborated with art colleges in China. Since 2002 she has been a visiting professor at Tafa College of Contemporary Arts in Tianjin. Her oeuvre features paintings, sculptures, objects and installations. The artist also realizes works in public spaces. Color plays a dominant role in her oeuvre. The intensity of experiences, memories of impressions and phenomena make up her own artistic landscape. She creates her expressive abstractions with various pigments, chemicals, oil paints and varnishes. She courageously blends colors on the substrates of aluminum, canvas, paper. Her art captures the complexity of experiences and impressions provided by the widely perceived world

Bez tytułu / Untitled, 2012
akryl, aluminium / acrylic, aluminum, 30 x 30 x 9 cm
MCH/S/M/2045
dar autorki / gift of the artist, 2012

Apoloniusz Węglowski

1951, Piaseczno

Malarz i rysownik, w latach 1977–1982 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Otrzymał dyplom z wyróżnieniem w pracowni malarstwa prof. Stefana Gierowskiego w 1982, aneks z grafiki u prof. Haliny Chrostowskiej, z kompozycji u prof. Romana Owidzkiego. Prowadzi pracownię malarstwa i rysunku na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu oraz pracownię malarstwa i rysunku na ASP w Warszawie jako profesor zwyczajny. W swoich kompozycjach malarskich porusza zagadnienia światła, barwy i przestrzeni; buduje płaszczyzny z odcinków przypominających wiązki rozszczonego światła, w których barwy przenikają się od czerni do bieli, zestawia je kontrastowo lub łącząc podobne tonacje; uzyskuje subtelne złudzenia optyczne drgającej przestrzenności.

He is a painter and graphic artist. Węglowski studied at the Faculty of Painting of the Academy of Fine Arts in Warsaw from 1977 to 1982. He received his diploma with distinction in the painting studio of Prof. Stefan Gierowski in 1982, an annex in graphics from the studio of Prof. Halina Chrostowska and composition from the studio of Prof. Roman Owidzki. He heads the painting and drawing studios at the Kazimierz Pułaski UTH Art Department in Radom and the painting and drawing studios at the Academy of Fine Arts in Warsaw as a full professor. In his painting compositions the artist explores the issues of light, color and space building planes from sections resembling beams of split light in which colors intermingle from black to white, juxtaposing them by contrast or combining similar tones. As a result, Węglowski generates the subtle optical illusions of vibrating spatiality.

Kompozycja 160 / Composition 160, 1990
ołówki, papier / pencil, paper, 44 x 31,3 cm
MCH/S/M/1369
pozyskano z pleneru, Okuninka '95 / acquired from open-air, Okuninka '95

103, 1990
olej, płótno / oil, canvas, 90 x 60 cm
MCH/S/M/1052
pozyskano z pleneru, Okuninka '89 / acquired from open-air, Okuninka '89

Bogna Fogler

1952, Biała Podlaska

Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, dyplom w pracowni tkaniny prof. Wojciecha Sadleya oraz w pracowni malarstwa prof. Jana Tarasina uzyskała w 1978 roku. W latach 1978–1984 uczestniczyła w wielu wystawach tkaniny polskiej organizowanych poza granicami kraju przez Centralę Handlu Zagranicznego Ars Polona. Na przestrzeni lat 1985–2013 brała udział w wielu edycjach Ogólnopolskiej Wystawy Miniatur Tkackich w Łodzi. W 2011 za kompozycję z cyklu *Przeczytane...* uzyskała I nagrodę na VIII Międzynarodowym Konkursie Tkactwa i Włókiennictwa w Parmie, we Włoszech. Jej prace charakteryzuje połączenie nowoczesności technologii z elementami klasycznego tkactwa. W swojej twórczości wykorzystuje przetworzoną fotografię, druk na tkaninie, wzbogacając całość haftem, kolażem, aplikacją. W efekcie uzyskuje dzieło utrzymane w klimacie utworu malarskiego. Dużo podróżuje, szuka motywów w odległych krajach, inspirowaną dawnymi kulturami i najstarszymi formami pisma.

Bogna Fogler graduated from the Academy of Fine Arts in Warsaw in 1978, receiving two diplomas, one from Prof. Wojciech Sadley's textile studio and the other from Prof. Jan Tarasin's painting studio. In 1978–1984 she participated in numerous exhibitions of Polish textiles organized internationally by the Ars Polona Foreign Trade Company. Between 1985 and 2013 the artist participated in the successive editions of the National Exhibition of Weaving Miniatures in Łódź. In 2011 she was awarded the 1st prize for her composition from the series *Read...* at the 8th International Weaving and Fibre Competition in Parma, Italy. Her oeuvre combines modern technology with the elements of classical weaving. In her work Fogler uses processed photography, printing on fabric and enriches it with embroidery, collage and appliqué. It results in works that emanate with the atmosphere of painting. The artist travels a lot, looks for motifs in distant countries, and gets inspired by ancient cultures and the oldest forms of writing.

Z cyklu *Przeczytane...* / *From the series Read...*, 2012
technika własna / own technique, 20 × 20 cm
MCH/S/M/2655
dar autorki / gift of the artist, 2022

Małgorzata Żurakowska

1952, Kraków

Studiowała na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie pod kierunkiem prof. Jacka Gaja i prof. Andrzeja Pietscha. Dyplom uzyskała w 1980 roku. W latach 1988–1999 mieszkała w Kanadzie. W 1994 roku została wybrana na członka Kanadyjskiej Królewskiej Akademii Sztuki. Jest znaną szeroko mistrzynią mezzotinty. W swoich grafikach, zazwyczaj małego formatu, kreuje klimat tajemnicy, magii, gdzie formy wydobyte zostają światłem z czeluści głębokiego cienia. Tworzy cykle prac, m.in.: *Apokalipsa*, *Pasja*, *Uniwersum*. Dwukrotnie wyróżniona została Honorowym Medalem na Międzynarodowym Triennale Małe Formy Grafiki w Łodzi (1981 i 2002). Autorka kilkudziesięciu wystaw indywidualnych w Europie, Kanadzie i USA. Uczestnicząc w pokazach grupowych na całym świecie, zdobyła wiele nagród, w tym na najbardziej prestiżowych biennale i triennale grafiki. Obecnie mieszka i pracuje w Bostonie, USA, gdzie kieruje Wydziałem Ilustracji w Massachusetts College of Art and Design.

She studied at the Graphic Arts Department of the Academy of Fine Arts in Cracow in the studio of Prof. Jacek Gaia and Prof. Andrzej Pietsch. She received her diploma in 1980. From 1988 to 1999 Żurakowska lived in Canada. In 1994 she was elected a member of the Royal Canadian Academy of Arts. She is widely known as a master of mezzotint. In her prints, usually small in size, she creates an atmosphere of mystery, a kind of magic where forms are brought out by light from the depths of deep shadows. The artist has created series of works - *Apocalypse*, *Passion*, *Universe*. She was awarded the Honorary Medal at the International Triennial of Small Graphic Forms in Łódź in 1981 and 2002. Her works have been exhibited at dozens of solo exhibitions in Europe, Canada and the USA. She has participated in numerous group shows around the world. Żurakowska has won many awards at the most prestigious biennials and triennials of graphic art. She currently lives and works in Boston, USA where she heads the Illustration Department at Massachusetts College of Art and Design.

Regaty (odbicie) / Regattas (reflection), 1981
mezzotinta, papier czerpany / mezzotint, handmade paper, 15,5 × 11,3 cm
MCH/S/M/2498
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

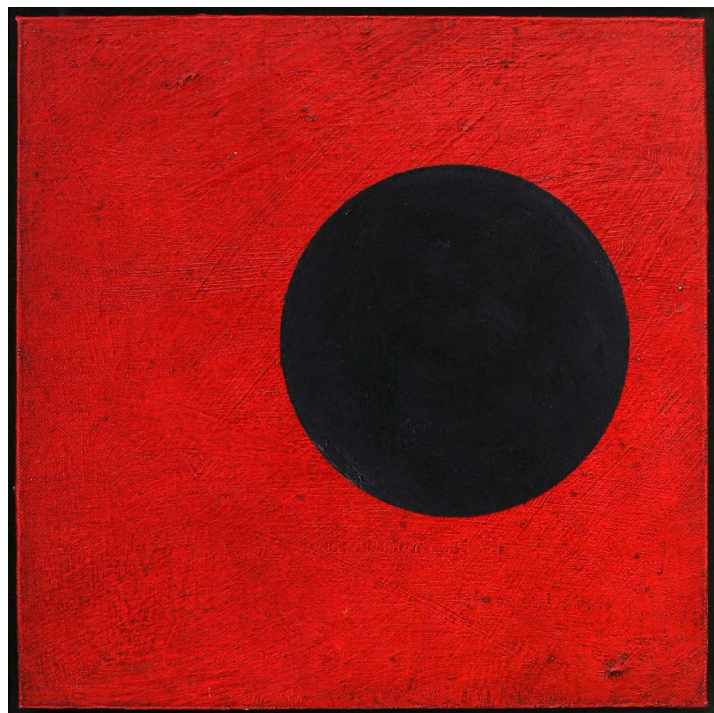
Regaty (Okno Raju) / Regattas (A window of paradise), 1981
mezzotinta, papier czerpany / mezzotint, handmade paper, 15,5 × 11 cm
MCH/S/M/2497
dar Jürgen Weichardt / gift of Jürgen Weichardt, 2021

Marek Radke

1952, Olsztyn

Studia z zakresu sztuki i pedagogiki odbył w latach 1972–1975 na Uniwersytecie Gdańskim i Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W grudniu 1983 wyemigrował do Finlandii, a następnie do Niemiec. W 2008 otrzymał stypendium The Pollock-Krasner Foundation. Uczestnik wielu pokazów grupowych i festiwali artystycznych, w tym dedykowanych medium światła. Uprawia malarstwo, grafikę, tworzy obiekty i rozrastające się przestrzennie instalacje wykorzystując do ich kreacji oświetlenie UV i farby fluorescencyjne. Jego twórczość zaliczamy do abstrakcji geometrycznej, jej odmiany miękkiej, gdzie faktury, kolor, niestrudzona wyobraźnia artysty w konstruowaniu obiektów i ich aranżacji w przestrzeni galerijnej, przenoszą nas w świat magii, zabawy, olśnienia kreacją, której doświadczamy. Umiejętność korzystania z potencjału nowych technologii, odgrywa tu rolę znaczącą.

He studied art and pedagogy from 1972–1975 at the University of Gdansk and Adam Mickiewicz University in Poznan. In December 1983, he emigrated to Finland and then to Germany. In 2008 he received a scholarship from The Pollock-Krasner Foundation. Participant in many group shows and art festivals, including those dedicated to the medium of light. His oeuvre features painting, graphics, art objects and spatially expanding installations made with UV lighting and fluorescent paints. His work is recognised as a soft variety of geometric abstraction where textures, color, the artist's tireless imagination in constructing objects and their arrangement in the gallery space, transport us into a world of magic and provide the viewer with dazzling experience. The ability to use the potential of new technologies plays a significant role here.

Wrażenie czerwone nr 7 / Red impression no. 7, 1994
olej, drewno / oil, wood, 25 x 25 cm
MCH/S/M/1856
pozyskano z pleneru, Janowiec '07 / acquired from open-air, Janowiec '07

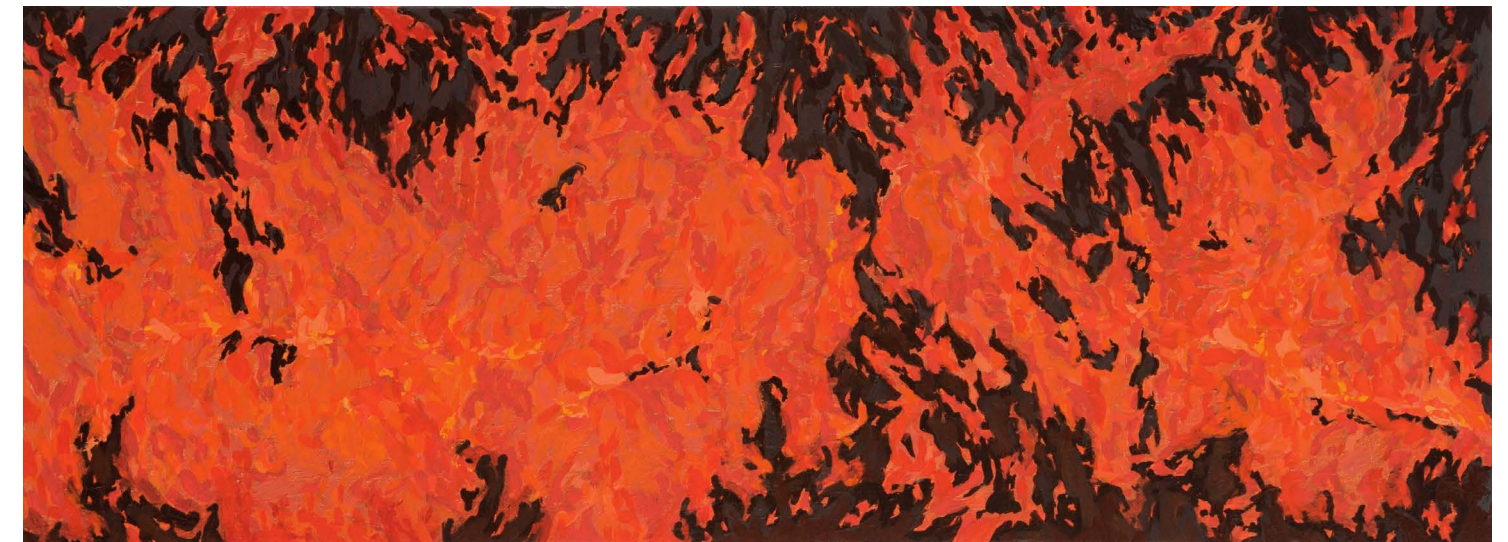
Obiekt 25/06 / Object 25/06, 2006
drewno, technika własna / wood, own technique, 15 x 15 x 7 cm
MCH/S/M/1793
pozyskano z pleneru, Janowiec '06 / acquired from open-air, Janowiec '06

Ewa Pełka

1952, Szczecin – 2018, Warszawa

W latach 1972–1977 studiowała na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie; dyplom uzyskała w pracowni prof. Jana Tarasina, zaś aneks z tkaniny w pracowni prof. Zbigniewa Gostomskiego. Jako pedagog w latach 1992–1999 prowadziła pracownię malarstwa w Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie. W 2003 roku uzyskała tytuł profesora zwyczajnego. W 1999 podjęła pracę w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Jej malarstwo stojące w opozycji do cywilizacyjnego chaosu współczesności, skłania do ciszy, skupienia, pogłębionej refleksji. Na obraz tej twórczości szeroko inspirowanej naturą, składają się wysmakowany kolor, subtelne faktury, światło i rytm. Nie brakuje w niej miejsca na dramat, ilustrowany pęknięciami skorupy ziemi, uskokami, czy wciągającymi nas w głąb przestrzeni, groźnie rysującymi się wąwozami. Laureatka wielu nagród w konkursach malarskich, m.in.: Grand Prix XVII Festiwalu Polskiego Malarstwa Współczesnego w Szczecinie (1996) i Lexmark European Art Prize w Londynie (2003).

From 1972 to 1977 Pełka studied at the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw, receiving her diploma in the studio of Prof. Jan Tarasin and an appendix in textiles in the studio of Prof. Zbigniew Gostomski. As a teacher, she ran a painting studio at the European Academy of Arts in started working at the Institute of Fine Arts at the Jan Kochanowski University in Kielce. Protesting against the civilizational chaos of modern times her oeuvre inclines the viewers towards silence, concentration and deep reflection. Her works inspired by nature feature sophisticated color, subtle textures, light and rhythm. They do not lack drama, illustrated by the cracks on the Earth surface or the menacing ravines that draw us deep down into the abyss. The artist won many awards in painting competitions, including the Grand Prix at the 17th Festival of Polish Contemporary Painting in Szczecin (1996) and the Lexmark European Art Prize in London (2003).

XI–MMVIII, 2008
akryl, olej, płótno / acrylic, oil, canvas, 30 x 80 cm
MCH/S/M/1873
pozyskano z pleneru, Janowiec '08 / acquired from open-air, Janowiec '08

Stanisław Baj

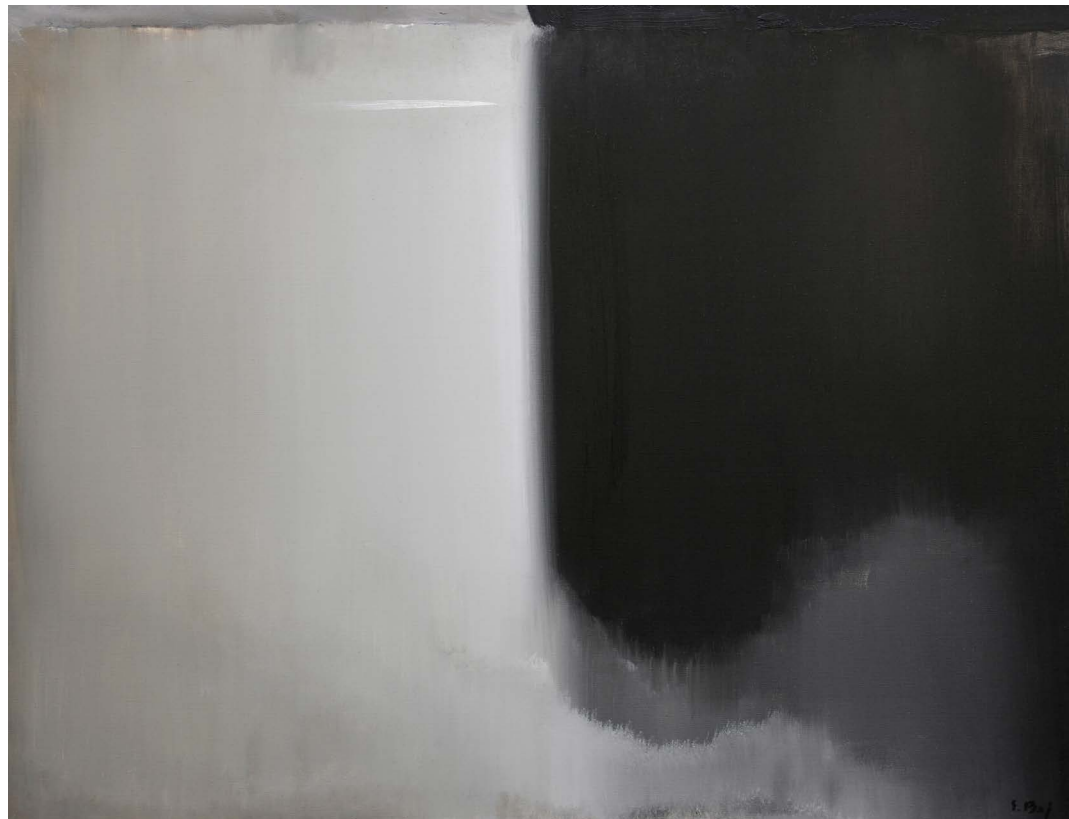
1953, Dołhobrody

Malarz, absolwent liceum plastycznego w Zamościu, studiował malarstwo w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych w latach 1972–1978, w pracowniach Michała Byliny, Jacka Siennickiego i Ludwika Maciąga, u którego obronił dyplom z wyróżnieniem. Od 1982 związany pracą dydaktyczną z macierzystą uczelnią oraz z Europejską Akademią Sztuk, mieszka i pracuje w Warszawie i w podlaskich Dołhobrodach. Od wielu lat głównym tematem jego twórczości stała się rzeka Bug z rodzinnymi stron, ukazywana w swojej zmienności i bogactwie koloru zależnego od światła i warunków atmosferycznych. Świetlistość wody, odbicia i padające cienie roślinności tworzą abstrakcyjny świat przenikających się płaszczyzn koloru.

He is a painter, graduate of art school in Zamosc who studied painting at the Warsaw Academy of Fine Arts (1972-1978) in the studios of Michał Bylina, Jacek Siennicki and Ludwik Maciąg. He received a diploma with distinction from Ludwik Maciąg studio. Since 1982 he has been teaching at his alma mater and the European Academy of Art. The artist lives and works in Warsaw and Dołhobrody in the Podlasie region. For many years the main theme of his work was the Bug River, the area where he comes from, shown in its changeability and abundance of color depending on light and atmospheric conditions. The luminosity of the water, reflections and shadows of plants create an abstract world of the interpenetrating planes of color.

Rzeka Bug / Bug River, 2009
olej, płótno / oil, canvas, 24,5 x 30 cm
MCH/S/M/1990
dar autora / gift of the artist, 2010

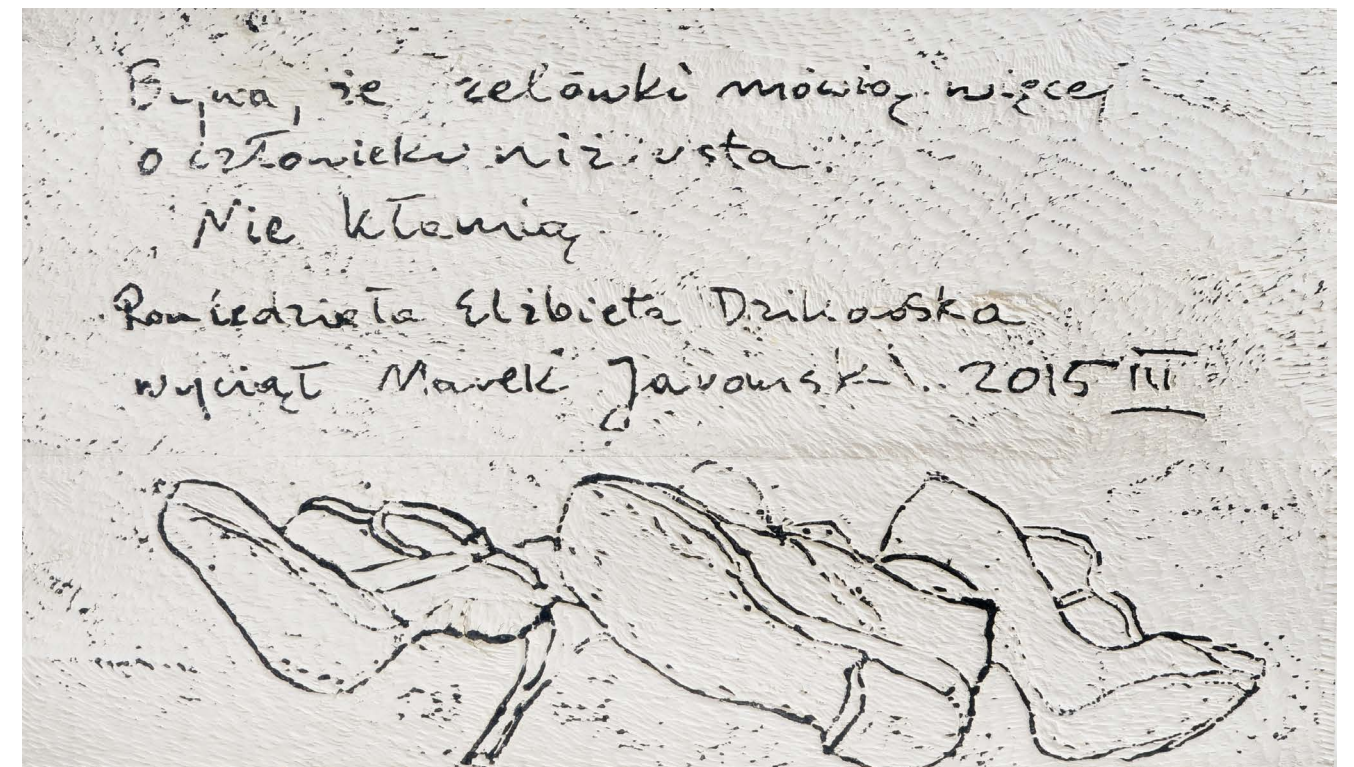
Rzeka Bug / Bug River, 2008
olej, płótno / oil, canvas, 89 x 116 cm
MCH/S/M/1956
dar autora / gift of the artist, 2009

Marek Jaromski

1953, Kutno

Uczył się w Technikum Mechanicznym w Siedlcach. W latach 1975–1980 studiował na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom uzyskał w Pracowni Technik Drzeworytniczych pod kierunkiem prof. Haliny Chrostowskiej. W latach 1980–1989 był pracownikiem naukowym w macierzystej uczelni, którą opuścił, by zamieszkać we wsi Ponikiew Duża (powiat ostrołęcki). Tutaj znalazł spokój i inspirację do dalszej twórczości. Jego dzieło ujawnia wiele biblijnych odniesień. Interesuje go angelologia, a aniołowie wypełniają wiele jego graficznych opracowań. Należy do grona wybitnych polskich grafików; wielokrotnie nagradzany i wyróżniany na najważniejszych konkursach graficznych w Polsce i za granicą. Jest prowadzącym i autorem wielu programów telewizyjnych i radiowych o tematyce kulturalnej i społecznej.

His early education began at the Mechanical Technical School in Siedlce. In 1975-1980 he studied at the Faculty of Graphic Arts at the Academy of Fine Arts in Warsaw. He obtained his diploma in the Woodcut Techniques Studio under the supervision of Prof. Halina Chrostowska. In 1980-1989 he was employed at his alma mater. Then he left to live in the village of Ponikiew Duża (Ostrołęka Province) where he found peace and inspiration for further artistic development. His work features numerous biblical references. He is interested in angelology and angels are present in many of his graphic works. He is considered to be one of the most outstanding Polish graphic artists. Jaromski has won many prizes and awards at significant graphic competitions at home and abroad. He is the host and author of many television and radio programs on cultural and social issues.

Bywa, że zelówki mówią więcej o człowieku niż usta... / Sometimes half-soles say more about a man than his mouth... 2015
technika własna / artist's own technique, 39,5 x 68 cm
MCH/S/M/2149
dar autora / gift of the artist, 2015

Mieczysław Knut

1953, Kartuzy

W latach 1972–1977 odbył studia artystyczne w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku (obecnie Akademia Sztuk Pięknych); dyplom z malarstwa przygotował pod kierunkiem prof. Władysława Jackiewicza. Doktorat obronił w ASP w Warszawie w 2005, zaś habilitację w ASP w Łodzi w 2012 roku. Jego wyciszone, nasycone medytacją malarstwo wyróżniają iluzyjne faktury i ascetyczna kolorystyka. Tworzy obrazy unikalną techniką rozwarstwiania farb akrylowych. Dr Bożena Kowalska ujęła tę twórczość w słowach: „Jego obrazy są ciszą, milczeniem. Są modlitewne i sakralne. Mistyczne”. Uczestniczył w Międzynarodowych Plenerach dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii, których kuratorką była B. Kowalska. Jest członkiem Naukowego Towarzystwa Tomistycznego.

From 1972 to 1977 he studied art at the State College of Fine Arts in Gdansk (now the Academy of Fine Arts). Knut received his diploma in painting from the studio of Prof. Władysław Jackiewicz. He got his PhD at the Academy of Fine Arts in Warsaw in 2005, and post doctorate degree at the Academy of Fine Arts in Łódź in 2012. His muted, meditation-saturated paintings are distinguished by their illusory textures and ascetic colors. He paints using a unique technique of stratifying acrylic paints. Dr. Bożena Kowalska comments on Knut's oeuvre: "His paintings are silence, silence. They are prayerful and sacred. Mystical". He participated in the International Open-Air for Artists Using the Language of Geometry, curated by B. Kowalska. He is a member of the Scientific Thomistic Society.

Okuninka 87/2, 1987
akryl, płótno / acrylic, canvas, 46,2 × 33,5 cm
MCH/S/M/922
pozyskano z pleneru, Okuninka '86 / acquired from open-air, Okuninka '86

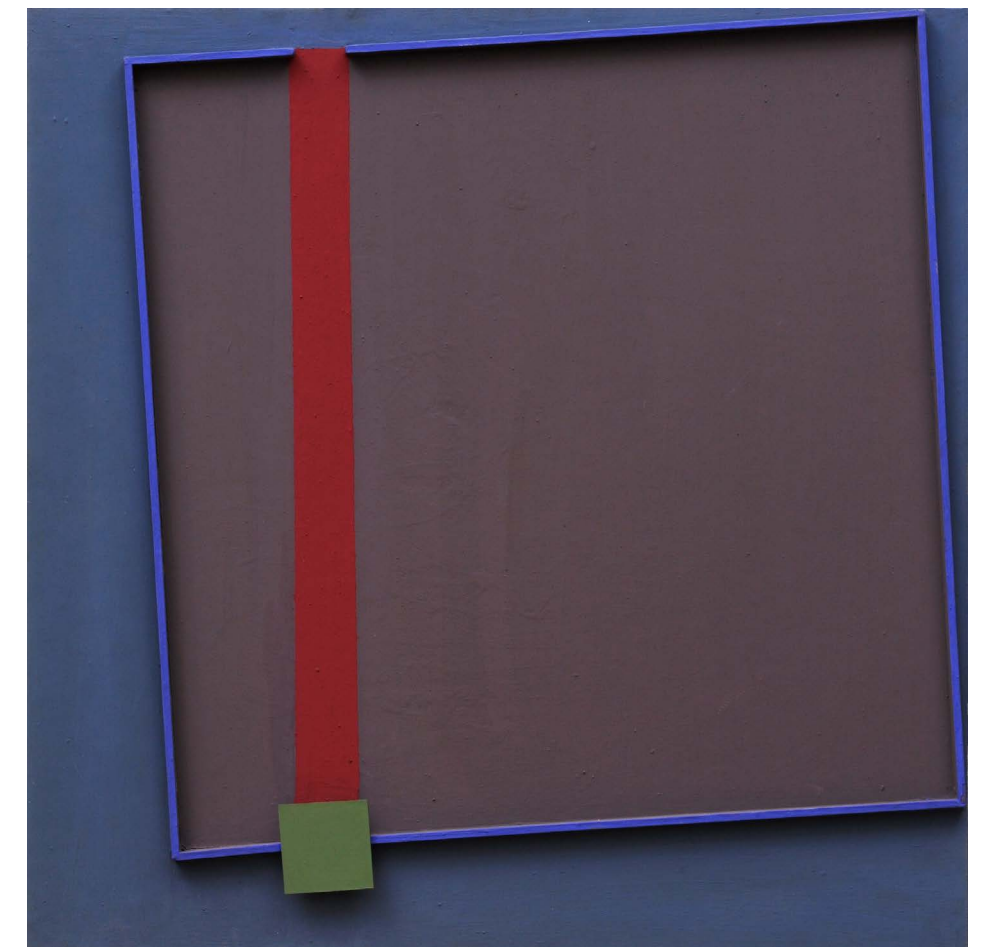
Okuninka 87/1, 1987
akryl, płótno / acrylic, canvas, 46 × 33 cm
MCH/S/M/921
pozyskano z pleneru, Okuninka '86 / acquired from open-air, Okuninka '86

Andrzej Nowacki

1953, Rabka-Zdrój

W 1977 roku wyjechał z Polski. Studiował skandynawistykę na uniwersytecie w Göteborgu w Szwecji oraz germanistykę i historię sztuki na uniwersytecie w Innsbrucku w Austrii. W latach osiemdziesiątych odwiedzał Henryka Stażewskiego w jego pracowni. Twórczość wybitnego polskiego pioniera abstrakcji geometrycznej znacząco wpłynęła na jego poszukiwania artystyczne. W 1984 przeniósł się do Berlina Zachodniego, gdzie dedykował się pracy twórczej, tam też miała miejsce jego pierwsza wystawa w 1987 roku. W 2001 był stypendystą Fundacji Pollock-Krasner w Nowym Jorku. Kontakt z galerią Heinza Teufela umożliwił mu poznanie prac Maxa Billa, Josefa Albersa, Bridget Riley, co stało się impulsem do własnych poszukiwań. Od 2000 tworzy reliefy liniowe z pionowo usytuowanych malowanych listew drewnianych, które generują silne doznania optyczne w duchu op-artu. Podstawową wartością jego pracy – co podkreśla sam autor – jest kolor, który jest źródłem energii, czy wręcz zastępuje światło. Obok obiektów reliefowych tworzy rysunki i pastele.

In 1977 he left Poland. Nowacki completed his Scandinavian studies at the University of Gothenburg in Sweden and German studies as well as art history at the University of Innsbruck in Austria. In the 1980s he visited Henryk Stażewski in his studio. The works of this outstanding pioneer of geometric abstraction significantly influenced his own artistic pursuits. In 1984 the artist moved to West Berlin where he dedicated himself to creative work. His first exhibition took place there in 1987. In 2001 he was granted a scholarship by the Pollock-Krasner Foundation in New York. His contact with the Heinz Teufel gallery enabled him to get acquainted with the works of Max Bill, Josef Albers, Bridget Riley. It provided an impetus for his further explorations. Since 2000 he has been creating linear reliefs from vertically positioned painted wooden slats which generate strong optical impressions in the spirit of op-art. The basic value of his work - as the artist emphasizes - is color constituting a source of energy or even replacing light. In addition to relief objects, his oeuvre features drawings and pastels.

Der rote Pfad, 1993
akryl, płyta pilśniowa / acrylic, fibreboard, 63 × 63 cm
MCH/S/M/1455
pozyskano z pleneru, Okuninka '97 / acquired from open-air, Okuninka '97

Ryszard Ługowski

1955, Warszawa

Studia na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie odbył w latach 1977–1982. Dyplom z wyróżnieniem uzyskał w pracowni prof. Stefana Gierowskiego. Od 1984 związany z macierzystą uczelnią, obecnie jako profesor prowadzi pracownię rysunku na Wydziale Grafiki. Jak podkreśla, rysunek to podstawowa forma przekazu osobistego postrzegania, interpretowania i opisywania świata. Uprawia rzeźbę, rysunek, instalację, performance i działania dźwiękowe, zajmuje się filmem eksperymentalnym. Od 2001 kieruje znaną Galerią XX1 w Warszawie, działającą w strukturze Mazowieckiego Instytutu Kultury. W latach 2003–2019 prowadził pracownię intermedii w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Od 2017 wraz z Pauliną Sylwestrowicz powołał formację artystyczną EX NIHILO – Muzyka Pustki, która z powodzeniem realizuje performance wizualno-dźwiękowe inspirowane filozofią zen. W 2010 otrzymał medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

He studied at painting of the Academy of Fine Arts in Warsaw from 1977 to 1982, graduating with honors from the studio of Prof. Stefan Gierowski. Since 1984 he has been affiliated with his alma mater and currently runs a drawing studio at the Faculty of Graphic Arts as a professor. As he emphasizes, drawing is the basic form of conveying personal perception, interpretation and description of the world. He works in sculpture, drawing, installation, performance, sound and experimental film. From 2001 he has been running the renowned XX1 Gallery in Warsaw, operating within the structure of the Mazovian Institute of Culture. From 2003 to 2019 he led the intermedia studio at the Institute of Fine Arts of Jan Kochanowski University in Kielce. In 2017, together with Paulina Sylwestrowicz, he established the artistic formation EX NIHILO - Music of the Void, which successfully realizes visual-sound performances inspired by Zen philosophy. In 2010 he was awarded the "Gloria Artis" Medal.

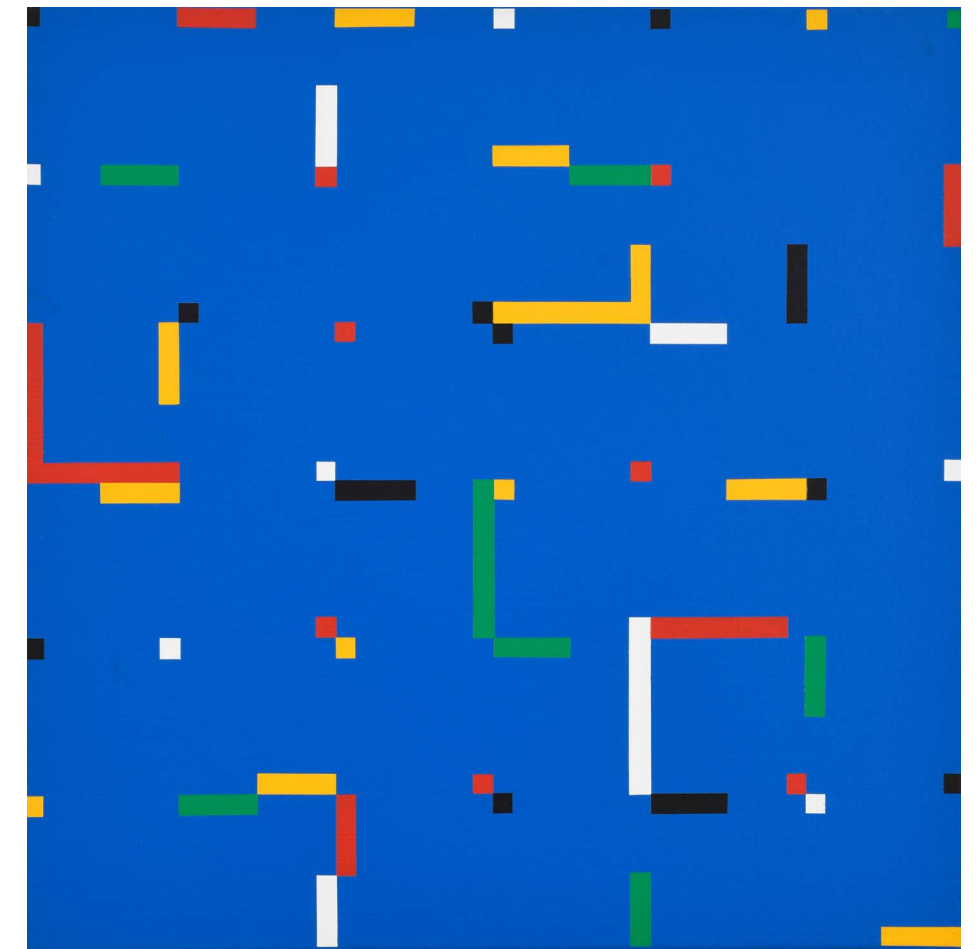
Dziennik 30–31.VIII.95 / Diary 30–31.VIII.95, 1995
drewno, mosiądz / wood, brass, 85 × 36 × 36 cm
MCH/S/M/1283
pozyskano z pleneru, Okuninka '93 / acquired from open-air, Okuninka '93

Rita Ernst

1956, Windisch

W latach 1972–1976 studiowała w Fachhochschule für Gestaltung w Bazylei (Wyższej Szkole Projektowania). W ramach programu rezydencji artystycznych przebywała w Cité internationale des Arts w Paryżu (1982), studiu gościnnym Miasta Zurych w Nowym Jorku (1983), Bar Bach Hamba w Tunezji (2008). Laureatka wielu nagród, m.in.: Conrad Ferdinand Meyer Prize, Zurych (1991), Primo Premio Trevi Flash Art Museum, Włochy (1996), Fontana-Gränacher Foundation Prize, Zurych (2006). Jest członkiem Visarte, profesjonalnego stowarzyszenia sztuk wizualnych w Szwajcarii. W latach 1990–1998 miała swoje studio w Umbrii, zaś od 1998 podróżuje między Zurychem a Sycylią, realizując swoje prace w studio w Trapani. Zajmuje się malarstwem, grafiką, rysunkiem, tworzy obiekty, instalacje, projekty w przestrzeni architektonicznej. W swojej sztuce kontynuuje tradycje konstrukttywizmu. Ułożenie linii czy podstawowych figur geometrycznych wypełnia żywy kolor, rytm, raz przystający do porządku tego świata, innym razem zaś ocierający się o jego chaos i emocje temu towarzyszące.

From 1972 to 1976 she studied at the Fachhochschule für Gestaltung in Basel (School of Design). Ernst participated in residency programme: at the Cité internationale des Arts in Paris (1982), the City of Zurich guest studio in New York (1983), Bar Bach Hamba in Tunisia (2008). She has won numerous prizes including the Conrad Ferdinand Meyer Prize, Zurich (1991), Primo Premio Trevi Flash Art Museum, Italy (1996), Fontana-Gränacher Foundation Prize, Zurich (2006). The artist is a member of Visarte, the professional association of visual arts in Switzerland. From 1990 to 1998 her studio was located in Umbria. Since 1998 she has traveled between Zurich and Sicily, realizing her works in Trapani. Her versatile oeuvre encompasses painting, graphics and drawing; she creates objects, installations and realizes projects in architectural spaces. Her art continues the tradition of constructivism. The arrangement of lines or basic geometric figures is filled with vivid color and rhythm, sometimes befitting the order of this world and sometimes rubbing up against its chaos and the emotions accompanying it.

Ritmo Blue, 1995/96
akryl, płótno / acrylic, canvas, 50 × 50 cm
MCH/S/M/1358
pozyskano z pleneru, Okuninka '96 / acquired from open-air, Okuninka '96

Tomasz Zawadzki

1956, Lublin

Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta) we Wrocławiu na Wydziale Malarstwa Grafiki i Rzeźby. W 1981 roku obronił dyplom z malarstwa w pracowni prof. Zbigniewa Karpińskiego oraz z malarstwa w architekturze i urbanistyce w pracowni prof. Mieczysława Zdanowicza. Od blisko czterdziestu lat związany z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Profesor, kierownik Katedry Malarstwa i Rysunku na Wydziale Artystycznym tej uczelni. Artysta wizualny, kurator wystaw, zajmuje się malarstwem, rysunkiem i fotografią. Swoje zainteresowania koncentruje na analizie języka malarskiego oraz jego możliwych formach przekazu. Często sięga do wnętrza obrazu, by w poszczególnych warstwach odnaleźć wcześniej zapamiętane treści. Tworzy cykle prac będące swego rodzaju zapisem kolejnych etapów doświadczeń w procesie nieustannego konstruowania malarskiego znaku. Jego prace znajdują się w wielu kolekcjach instytucjonalnych w kraju i za granicą.

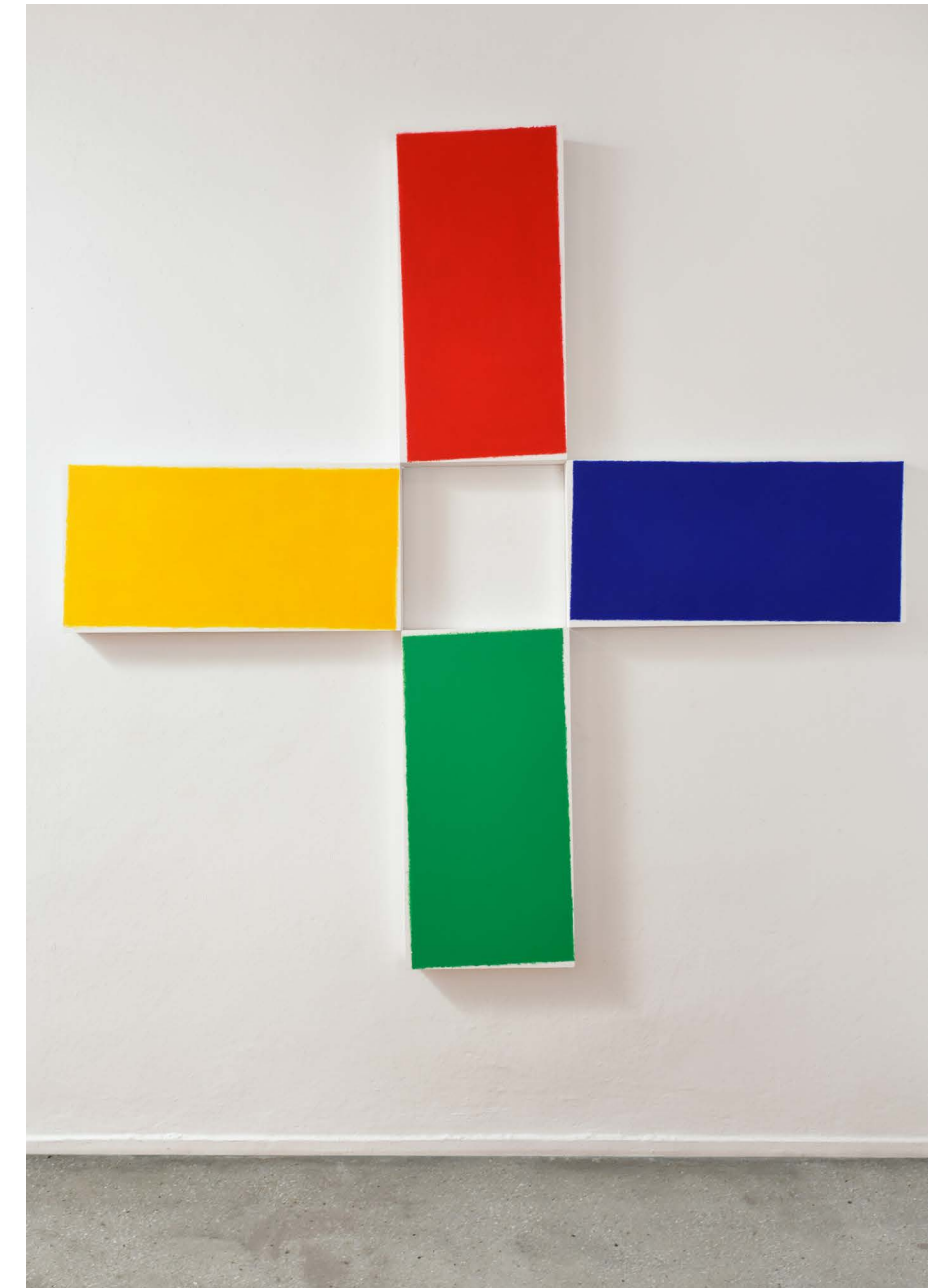
He studied at the State College of Visual Arts (now the E. Geppert Academy of Fine Arts) in Wrocław in the Faculty of Painting, Graphics and Sculpture. In 1981 he received a painting diploma in the studio of Prof. Zbigniew Karpiński and architecture and urbanism painting in the studio of Prof. Mieczysław Zdanowicz. For nearly forty years he has been associated with the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin where he is a head of the Department of Painting and Drawing at the Faculty of Arts. Zawadzki is a visual artist and exhibition curator in the field of painting, drawing and photography. He focuses his interests on the analysis of the language of painting and its possible formulas of communication. The artists often explores his paintings to find previously remembered content in their individual layers. He creates cycles of works that are a kind of record of successive stages of experience in the process of continuous construction of the painterly sign.

27.06.2005–7.07.2005, 2005
akryl, płótno / acrylic, canvas, 40,4 x 40,5 cm
MCH/S/M/1760
pozyskano z pleneru, Janowiec '05 / acquired from open-air, Janowiec '05

27.06.2005–7.07.2005, 2005
akryl, płótno / acrylic, canvas, 40,4 x 40,5 cm
MCH/S/M/1761
pozyskano z pleneru, Janowiec '05 / acquired from open-air, Janowiec '05

Pomiar bezpośredni / Direct measurement, 2019
akryl, sklejka, drewno / acrylic, plywood, wood, 4 x (100 x 50 x 8 cm)
MCH/S/M/2656
dar autora / gift of the artist, 2022

Zdzisław Kwiatkowski

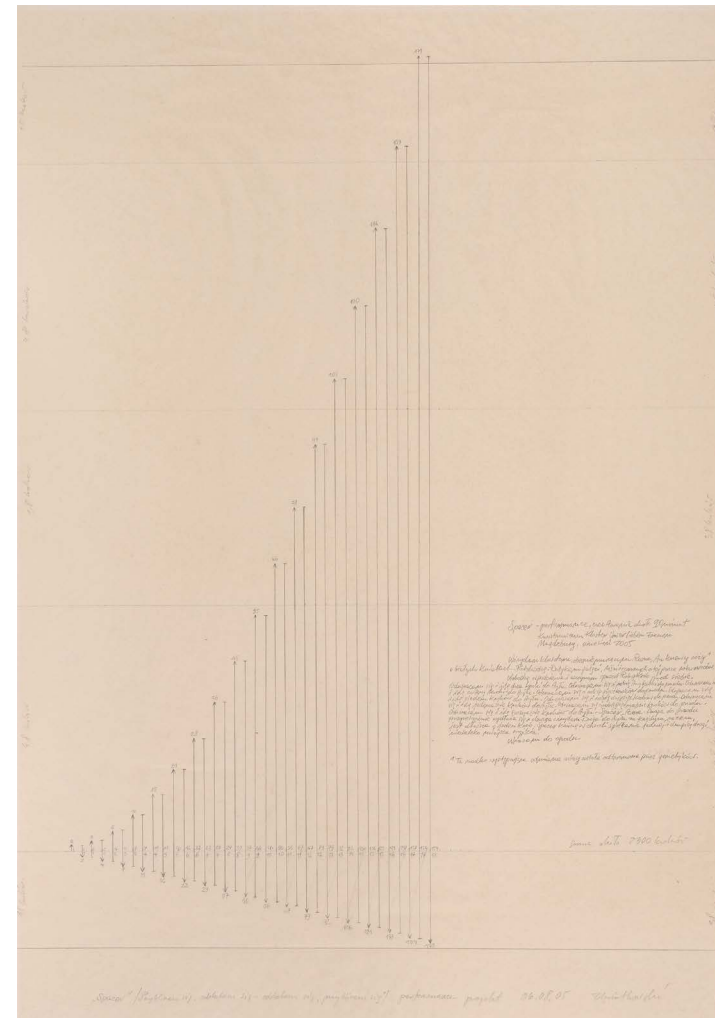
1956, Chełm

Studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W 1983 roku uzyskał dyplom w pracowni profesora Rajmunda Ziemskiego oraz w pracowni profesora Ryszarda Winiarskiego. Artysta obszaru konceptualnego. Zajmuje się sztuką performance, instalacją, rysunkiem. W swoich pracach porusza problem manipulacji symbolami, kwestie etyki sztuki, chwilowej wartości sukcesu oraz zagadnienia traktujące o naturze duchowości i twórczości. Mieszka i pracuje w Lublinie. Brał udział w wystawach, wystąpieniach indywidualnych oraz pokazach zbiorowych w kraju i za granicą (Kanada, Francja, Szwajcaria, Niemcy, Wielka Brytania, Białoruś, Ukraina).

He studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 1983 he received a diploma in the studio of Professor Rajmund Ziemski and in the studio of Professor Ryszard Winiarski. Kwiatkowski is a conceptual artist. His practice includes performance art, installation art and drawing. In his works he addresses the problem of symbol manipulation, issues of art ethics, the momentary value of success and issues pertaining to the nature of spirituality and creativity. He lives and works in Lublin. He has participated in numerous one-man and group exhibitions at home and abroad (Canada, France, Switzerland, Germany, United Kingdom, Belarus, Ukraine).

*Spacer [Przybliżam się, oddalam się – oddalam się, przybliżam się] / A walk [I am coming closer and leaving – I am leaving and coming closer], 2005
fot. Hans-Wulf Kunze, fotografia / photography, 30,5 × 40,5 cm
MCH/S/M/2425/16
dar autora / gift of the artist, 2020*

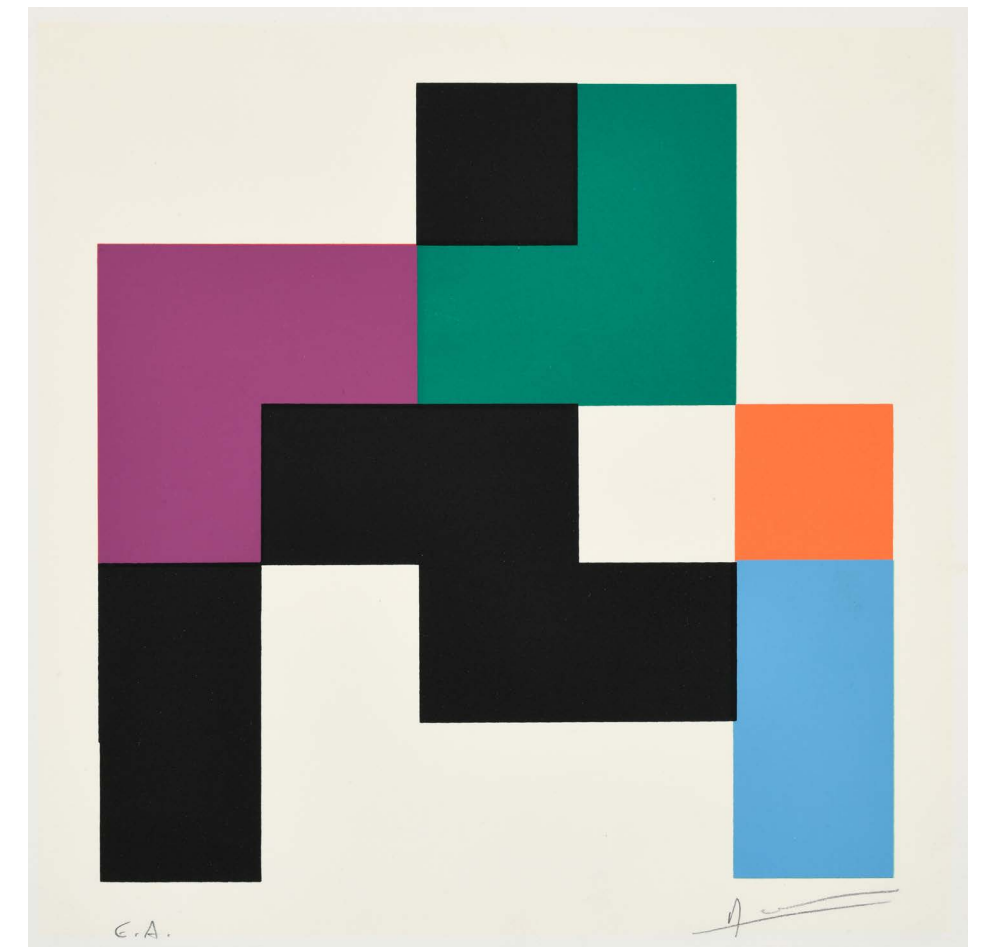
*Spacer [Przybliżam się, oddalam się – oddalam się, przybliżam się] projekt procesu performance / A walk [I am coming closer and leaving – I am leaving and coming closer] a performance project, 2005
ołówek, papier / pencil, paper, 100 × 69,5 cm
MCH/S/M/2425
dar autora / gift of the artist, 2020*

Jean Pierre Husquinet

1957, Ougrée

Belgijski malarz, rzeźbiarz, grafik. W latach 1973–1979 studiował w Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Liège. Na jego świadomość artystyczną duży wpływ miały doświadczenia i ideologia towarzyszące sztuce lat siedemdziesiątych. Od 1980 specjalizuje się w technice sitodruku. W 1982 powstały jego pierwsze grafiki o charakterze abstrakcji geometrycznej. W swojej twórczości łączy materiały przynależne do tradycyjnego warsztatu plastycznego z osiągnięciami najnowszych technologii. Zajmuje się również muzyką; stworzył system, dążąc do synchronizacji malarstwa z językiem muzyki i dźwięku. Prowadzi zajęcia w Ecole Supérieure d'Art et de Design w Valenciennes. W jego sztuce forma, a nade wszystko kolor odgrywają najdonioślejszą rolę. Forma generuje efekty wizualne, żywy zaś kolor, ma moc i siłę oddziaływania pokrewną intensywności dźwięku.

He is a Belgian painter, sculptor and graphic artist. From 1973 to 1979 Husquinet studied at the Royal Academy of Fine Arts in Liège. His artistic consciousness was heavily influenced by the experiences and ideology of the 70s art scene. Since 1980 the artist has specialized in screen printing. In 1982 his first prints of geometric abstraction saw the daylight. The artist combines materials featured in the traditional art studios with the most recent technology. He is also involved in music as he has created a system aiming to synchronize painting with music and sound. Husquinet teaches at the Ecole Supérieure d'Art et de Design in Valenciennes. Form and color play the most important role in his works. Form generates visual effects while vivid color has a power and impact akin to the intensity of sound.

*Hommage à Henryk Szażewski, 1989
serigrafia, papier / serigraphy, paper, 23 × 23 cm
MCH/S/M/2605
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021*

Włodzimierz Pawlak

1957, Korytów

W latach 1980–1985 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w pracowni Rajmunda Ziemskiego. Akademicki zakres edukacji poszerzał w pracowniach: rysunku Wiesława Kruczkowskiego, rzeźby Jana Kucza, kompozycji brył i płaszczyzn Romana Owidzkiego, grafiki warsztatowej Haliny Chrostowskiej, problemów malarstwa w architekturze Ryszarda Winiarskiego. W 1982, będąc studentem III roku, został członkiem Gruppy – słynnej formacji artystycznej, którą zawiązał wspólnie z Ryszardem Grzybem, Pawłem Kowalewskim, Jarosławem Modzelewskim, Markiem Sobczykem i Ryszardem Woźniakiem. W latach 1986–2006 prowadził działalność dydaktyczną w pracowni malarstwa na Wydziale Wzornictwa Przemysłowego macierzystej uczelni, uzyskując stopień doktora habilitowanego. Tworzy cykle malarskie. W 1989 powstają pierwsze *Dzienniki* – obrazy stanowiące swoisty rejestr upływającego czasu. W wielu realizacjach prowadzi dyskurs z przedstawicielami pierwszej awangardy, szczególnie bacząc na dokonania Kazimierza Malewicza i Władysława Strzemińskiego. Od 1996 tworzy małoformatowe prace z cyklu *Notatki o sztuce*, które pełnią rolę malarskiego szkicownika.

From 1980 to 1985 Pawlak studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw, in the studio of Rajmund Ziemiński. He expanded his academic education in the studios of drawing with Wiesław Kruczkowski, sculpture with Jan Kucz, composition of solids and planes with Roman Owidzki, graphic design with Halina Chrostowska, problems of painting in architecture with Ryszard Winiarski. In 1982 during his third year of studies he became a member of Gruppy, a famous art formation he founded together with Ryszard Grzyb, Paweł Kowalewski, Jarosław Modzelewski, Marek Sobczyk and Ryszard Woźniak. From 1986 to 2006 Pawlak ran his painting studio at the Industrial Design Department of his alma mater, earning a doctoral degree. Pawlak oeuvre features cycles of painting. In 1989 his first *Diaries*, paintings that are a kind of register of the passing of time, came into being. He engages in a discourse with the representatives of the first avant-garde, paying particular attention to Kazimierz Malewicz and Władysław Strzemiński. Since 1996 Pawlak has been creating a series of small format works – *Notes on Art* – which function as a painterly sketchbook.

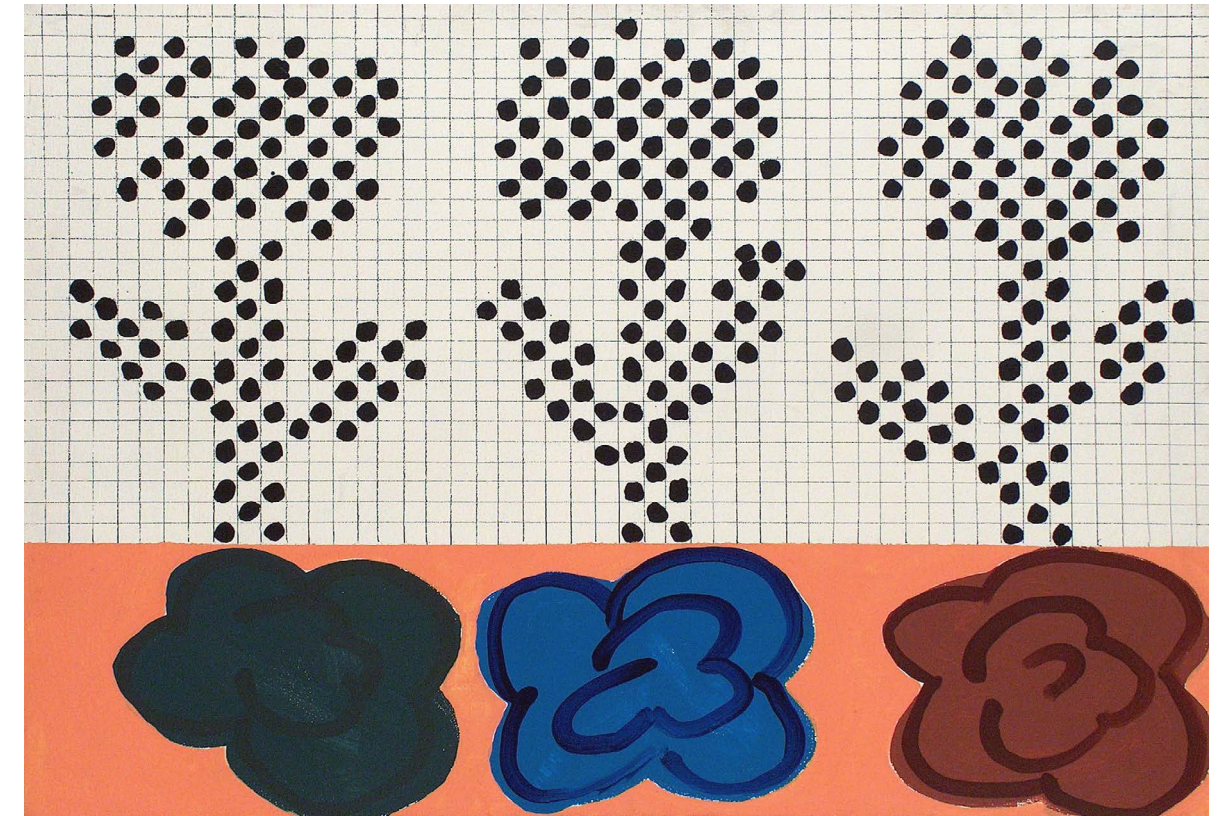
Polacy formują flagę narodową / Poles are forming the national flag, 2015
olej, płótno / oil, canvas, 24 × 33 cm
MCH/S/M/2166
dar autora / gift of the artist, 2016

Andrzej Rysiński

1958, Warszawa

W latach 1984–1989 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie; dyplom w pracowni prof. Tadeusza Dominika oraz aneks z malarstwa ściennego u prof. Edwarda Tarkowskiego. Uprawia malarstwo, rysunek, grafikę, sztukę komputerową. Od 1990 dydaktyk na Wydziale Malarstwa macierzystej uczelni, profesor ASP. Jego malarstwo określają grube, wyraziste pociągnięcia pędzla, które nadają tej twórczości pewnej swojskości. Twórca sięga po doświadczenia i ornamentykę różnych kultur, odmiennych epok, najchętniej stosując motywy ludowe rodzimej proweniencji. Synteza cytowanych kształtów i symboli, zbliża to malarstwo na pozycję abstrakcji. Powtórzenia form, rytm opracowań, harmonia i równowaga kompozycyjna, a do tego trafnie dobrana paleta barwna, określają czysto malarskie wartości tej sztuki.

In 1984–1989 Rysiński studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw and received his diploma in the studio of Prof. Tadeusz Dominik and an annex in wall painting in the studio of Prof. Edward Tarkowski. His oeuvre includes painting, drawing, graphics and computer-based art. Since 1990 he has been teaching painting at his alma mater. His paintings are characterized by thick and expressive brushstrokes which gives them a certain homely nature. The artist draws on the experience and ornamentation of different cultures, different eras, most often using folk motifs of a native provenance. The synthesis of quoted shapes and symbols brings this paintings closer to abstraction. The repetition of forms, the rhythm of elaborations, the harmony and compositional balance, as well as the aptly chosen color palette express the purely painterly values of this art.

Z cyklu Motyw / From the series Motive, 2001
akryl, płótno / acrylic, canvas, 81 × 100 cm
MCH/S/M/1737
pozyskano z pleneru, Janowiec '04 / acquired from open-air, Janowiec '04

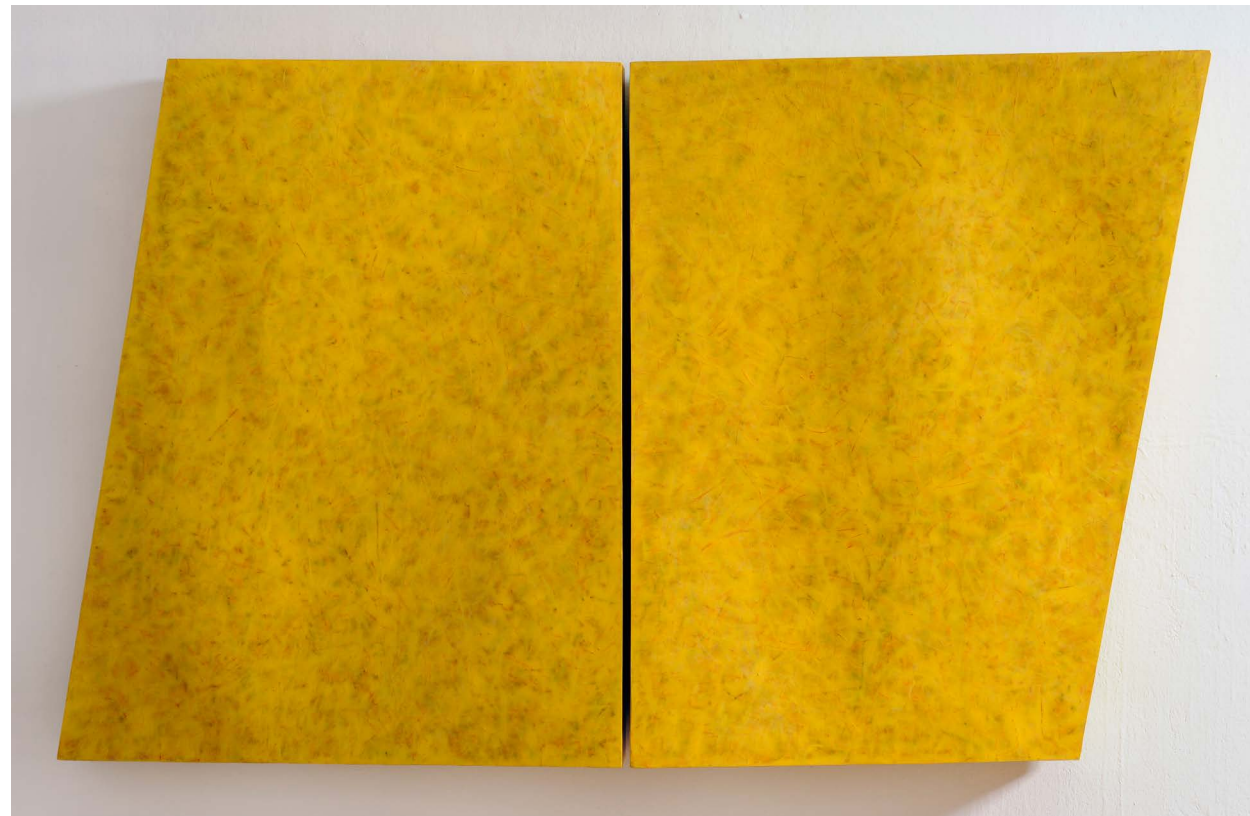
Karin Radoy

1957, Offenbach

Studiowała w Wyższej Szkole Sztuki i Designu w Offenbach oraz w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Frankfurcie nad Menem. Stypendystka m.in.: Johannes-Mosbach Stiftung (1986–1988), Donald Judd Foundation (2008). Uprawia twórczość w dziedzinie malarstwa i grafiki. Tworzy obrazy-objekty o mocno zarysowanej, niemal rzeźbiarskiej bryle. Łączy je w dyptyki, pokrywa kolorem, który uwypukla przestrzenny wymiar pracy. Relacja między dwiema – wyraźnie rozdzielonymi – częściami dyptyku, kreuje dodatkowo efekty gry światła i cienia. Swoimi dokonaniem w zakresie malarstwa i grafiki wpisuje się na listę kontynuatorów tradycji konstruktywistycznej. Po wspólnej – wraz z Klausem Staudtem – wystawie w Galerii 72, prezentowanej w 2013 roku, przekazała w darze dla chełmskiej kolekcji cenny zespół prac malarskich i graficznych.

She studied at the College of Art and Design in Offenbach and the State Academy of Fine Arts in Frankfurt am Main. The artist received scholarships from the Johannes-Mosbach Stiftung (1986-1988) and the Donald Judd Foundation (2008), among others. Radoy is a painter and graphic artist. She creates paintings-objects with strongly outlined almost sculptural forms. The artist combines them into diptychs and covers them with color paint, which emphasizes the spatial dimension of the work. The relationship between the two - clearly separated - parts of the diptych brings about the effect of the interplay of light and shadow. With her achievements in painting and graphic art, she joins the list of continuators of the constructivist tradition. After an exhibition of Karin Radoy and Klaus Staudt at the Gallery 72 in 2013, she donated a valuable set of paintings and graphic works to the Chełm collection.

Spotkanie – Begegnung / Meeting – Begegnung, 2000
monotypia, papier / monotype, paper, 50 x 50 cm
MCH/S/M/1974
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

Big yellow, 2005
akryl, płyta MDF, drewno / acrylic, MDF board, wood, 110 x 190 x 18 cm
MCH/S/M/2052
dar autorki / gift of the artist, 2013

Blau grau, 2009
akryl, płyta MDF / acrylic, MDF board, 2 x (57 x 42 x 9 cm)
MCH/S/M/2053
dar autorki / gift of the artist, 2013

Olga Wolniak

1957, Rangun

Studiowała w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, dyplom uzyskała w pracowni malarstwa Tadeusza Dominika w 1980 roku. Podobnie jak jej mistrza, fascynuje ją kolor. W latach 80. i 90. ub. wieku malowała akrylami na klejonych gazetowych podkładach ekspresyjne portrety w monumentalnej skali. Jednak jej twórczość stała się najbardziej rozpoznawalna dzięki obrazom, które dedykowała swemu zauroczeniu tkaniną. Powstają obrazy-dywany, malowane kobierce, inspirowane wschodnim klimatem, paletą barwną, fakturą, haftem, wzorem, który określa układ kompozycyjny dzieła. Swoje obrazy inspirowane wschodnimi kobierzami prezentowała na wielu wystawach – w 2000 roku pokazała je na wystawie indywidualnej w warszawskiej Zachęcie. Jeden z jej malowanych dywanów, podarowany przez autorkę, trafił do kolekcji Galerii 72.

She studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw, graduating from Tadeusz Dominik's painting studio in 1980. Like her master, the artist is fascinated by color. In the 1980s and 1990s she painted expressive monumental portraits with acrylics on glued newspaper ground. However, her work became most recognizable through paintings she dedicated to her infatuation with textiles. Wolniak creates paintings-carpets, painted carpets, inspired by the eastern atmosphere, color palette, texture, embroidery, pattern which determines the compositional arrangement of the work. She has presented her paintings inspired by Eastern carpets at numerous exhibitions. In 2000 she had one-man show at the Art Gallery Zachęta in Warsaw. One of her painted carpets was donated by the artist to the collection of the Gallery 72.

Dywan z cyklu Latające dywany / Carpet from the series Flying carpets, 2000
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 100 cm
MCH/SM/2653
dar autorki / gift of the artist, 2022

Wiesława Stachel

1958, Chełm

W latach 1978–1983 odbyła studia na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowni prof. Tadeusza Brzozowskiego oraz filmu animowanego prof. Jerzego Kuci. W 1984 otrzymała stypendium Ministerstwa Kultury i Sztuki. W tym samym roku jako wolny słuchacz podjęła studia w Akademii Sztuki w Düsseldorfie. Od tego czasu mieszka i pracuje w Kolonii w Niemczech. W 2000 roku odbyła studia w zakresie holografii w Wyższej Szkole Sztuki i Mediów w Kolonii. Brała udział w Art Basel i Art Cologne. Jej prace zaliczane do kręgu abstrakcji geometrycznej powstają na zróżnicowanym podłożu: płótnie, papierze, lustrze. Proces ich powstawania ma charakter intuicyjny, pozbawiony wstępnie opracowanych szkiców czy koncepcji. To rodzaj autonomicznego pisma, złożonego z barwnych o zmiennej grubości linii, wywołujących u odbiorcy wrażenie przemieszczania się czy pulsacji form. Sztuka ta sytuująca się w polu sztuki konkretnej, nosi wyraźnie emocjonalny rys.

From 1978 to 1983 she studied at the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Cracow in the studio of Prof. Tadeusz Brzozowski and animated film in the studio of Prof. Jerzy Kucia. In 1984 the artist was granted a scholarship by the Ministry of Culture. In the same year, as an unrolled student, she studied at the Academy of Art in Düsseldorf. Since then Stachel has lived and worked in Cologne, Germany. In 2000 she studied holography at the School of Art and Media in Cologne. The artist has participated in Art Basel and Art Cologne. Her works representing geometric abstraction are created on diverse substrates: canvas, paper, mirrors. The process is intuitive, devoid of pre-developed sketches or concepts. It is a kind of autonomous writing, composed of colorful lines of varying thickness, evoking in the viewer the impression of shifting or pulsating forms. Situated in the field of concrete art, it features an evidently emotional trait.

O.T., 1999
akryl, płótno / acrylic, canvas, 60 x 60 cm
MCH/S/M/1949
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

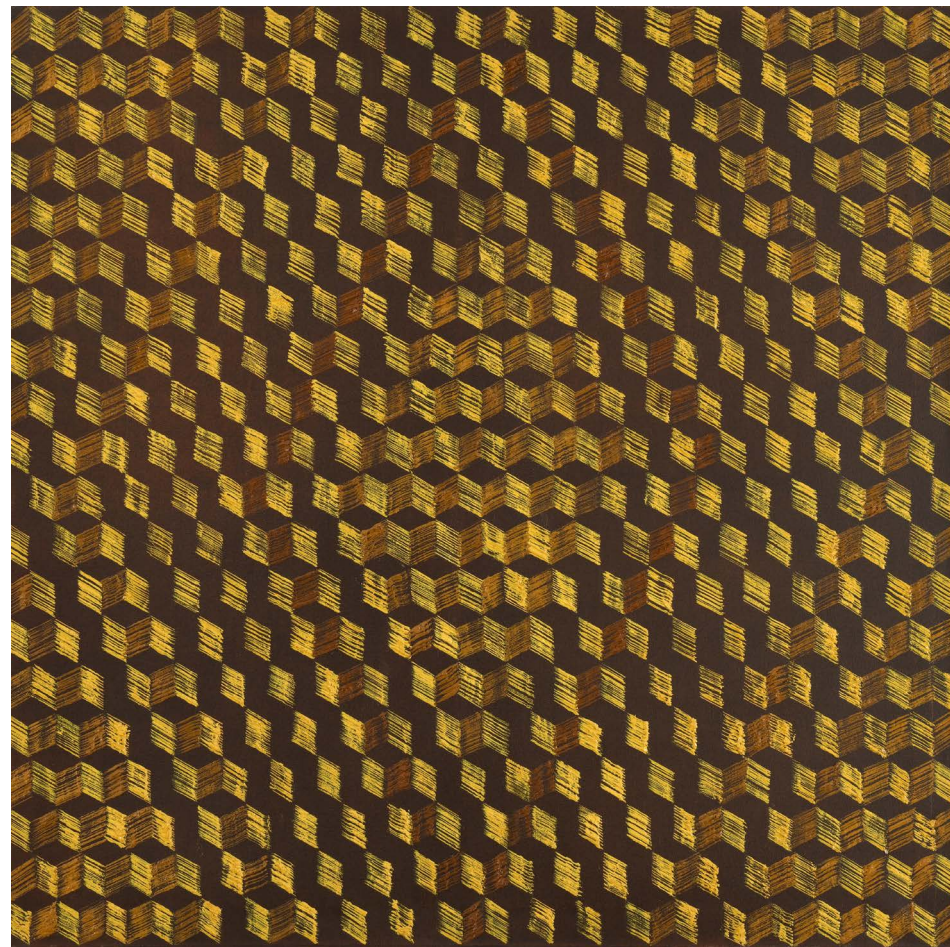
O.T., 1999
akryl, płótno / acrylic, canvas, 60 x 60 cm
MCH/S/M/1950
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

Mariusz Drzewiński

1959, Lublin

W latach 1979–1983 studiował w Instytucie Wychowania Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w pracowni prof. Mieczysława Hermana. Jest profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Malarstwa i Rysunku na Wydziale Artystycznym Instytutu Sztuk Pięknych UMCS; w latach 2009–2016 był prodziekanem ds. studenckich. Od 2020 pełni funkcję dyrektora ds. programowych w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie; jest kuratorem Ogólnopolskiego Triennale Akwareli, członkiem komisji jury i rad programowych. Jego sztuka w zakresie malarstwa i rysunku jest – jak podkreśla – próbą zharmonizowania tego, co zewnętrzne z tym, co wewnętrzne; tego, co materialne z tym, co duchowe. Obraz inspirowany chwilą, sytuacją, zdarzeniem przyjmuje formę geometrycznego zapisu o znacznej dynamice i optycznej pulsacji form.

From 1979 to 1983 he studied at the Institute of Art Education of the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin in the studio of Professor Mieczysław Herman. He is an associate professor at the Department of Painting and Drawing, the Faculty of Arts, Institute of Fine Arts, UMCS. From 2009 to 2016 he was an associate dean for student affairs. Since 2020 he has been the programme director at the Meeting of Cultures Center in Lublin. He is a curator of the National Watercolor Triennial, jury member and programme boards member. He stresses that his painting and drawing are an attempt to harmonize the external with the internal, the material with the spiritual. A painting inspired by a moment, situation or event takes the form of a geometric record with considerable dynamism and optical pulsation of forms.

Posadzka z Drohobycza / Flooring from Drohobycz, 2007
olej, płótno / oil, canvas, 100 x 100 cm
MCH/S/M/2670
dar autora / gift of the artist, 2022

Wiesław Łuczaj

1960, Bogatynia

W latach 1980–1985 studiował w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Od 1986 pracuje na Wydziale Malarstwa macierzystej uczelni, a od 2001 także w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, gdzie przez kilka lat pełnił funkcję dyrektora Instytutu. W 2012 został profesorem tytularnym sztuk plastycznych. Dwukrotny stypendysta Ministra Kultury i Sztuki. Razem z grupą artystów europejskich i polskich współtworzy międzynarodowy ruch i nurt artystyczny „Discursive Geometry”, którego jest pomysłodawcą. W nurcie geometrii dyskursywnej tworzy tzw. obrazy statystyczne, których podstawę stanowią wyniki badań statystycznych zagadnień związanych z problemami społecznymi. Rozety i koła statystyczne są wizualizacją konkretnych wartości i odniesień do rzeczywistości psychospołecznej.

From 1980 to 1985 he studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw. From 1986 he has worked at the Painting Department of his alma mater, and since 2001 also at the Institute of Fine Arts of the Jan Kochanowski University in Kielce, where he was its director for several years. In 2012 he became a titular professor of fine arts. Łuczaj is a recipient of two scholarships from the Minister of Culture and Art. Together with a group of European and Polish artists he has formed the international art movement and trend of “Discursive Geometry”, which is his own idea. Following the principles of discursive geometry he creates so-called statistical paintings based on the results of the statistical studies of the issues related to social problems. Rosettes and statistical circles constitute the visualizations of the concrete values and references to psychosocial reality.

Triticum III, 1990
akryl, płótno / acrylic, canvas, 61 x 46 cm
MCH/S/M/1142
pozyskano z pleneru, Okuninka '91 / acquired from open-air, Okuninka '91

Relief VIII z serii Konteksty / Relief VIII from the series Contexts, 1996
akryl, płyta MDF / acrylic, MDF board, 120 x 159,5 x 16,2 cm
MCH/S/M/1398
pozyskano z pleneru, Okuninka '96 / acquired from open-air, Okuninka '96

Małgorzata Kościelak-Królikowska

1962, Wrocław – 2021, Warszawa

Ukończyła Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych we Wrocławiu, z dyplomem na dwóch kierunkach: grafiki warsztatowej (1986) i ceramiki (1987), z aneksem malarskim przygotowanym pod kierunkiem prof. Wandy Gołkowskiej. W latach 1989–1992 była adiunktem w jej pracowni malarstwa. W latach 1992–1994 jako stypendystka Fundacji Fulbrighta ukończyła wydział multimediów w Szkole Instytutu Sztuki w Chicago (SAIC). W latach 1992–2021 mieszkała i tworzyła w Chicago, zmarła w Warszawie, a jej prochy spoczęły na Starych Powązkach. W swojej twórczości zajmowała się fenomenem światła i barwy w strukturze dzieła. Wykorzystując nowe technologie, m.in.: światło UV, hologramy, była polską pionierką zastosowania w sztuce technik wirtualnej rzeczywistości (VR). Jej instalacja przestrzenna *Wirtualny unizm* z 2005 roku należy do jednych z pierwszych, jeśli nie pierwszego tego typu przedstawienia w sztuce polskiej.

She graduated from the State College of Fine Arts in Wrocław, majoring in printmaking (1986) and ceramics (1987), with a painting annex in the studio of Prof. Wanda Gólkowska. In 1989-1992 she was an assistant professor collaborating with Prof. Wanda Gólkowska. In 1992-1994, as a Fulbright Foundation scholar, she studied at the Multimedia Department at the School of the Art Institute of Chicago (SAIC). From 1992 to 2021 she lived and worked in Chicago. She died in Warsaw in 2021 and her ashes were buried at the Old Powązki cemetery. Her oeuvre was focused on the phenomenon of light and color in the structure of an artwork. Using new technologies, including UV light and holograms, she was a pioneer in the application of virtual reality (VR) in Poland. Her spatial installation *Virtual Unism* of 2005 was one of the first, if not the first artwork using this technology in Polish art.

Bez tytułu / Untitled, 1991
akryl, tektura / acrylic, cardboard, 25,5 × 25,5 cm
MCH/S/M/2625
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

Bez tytułu / Untitled, 1991
akryl, tektura / acrylic, cardboard, 25,5 × 25,5 cm
MCH/S/M/2624
dar Małgorzaty i Elżbiety Kościelak / gift of Małgorzata and Elżbieta Kościelak, 2021

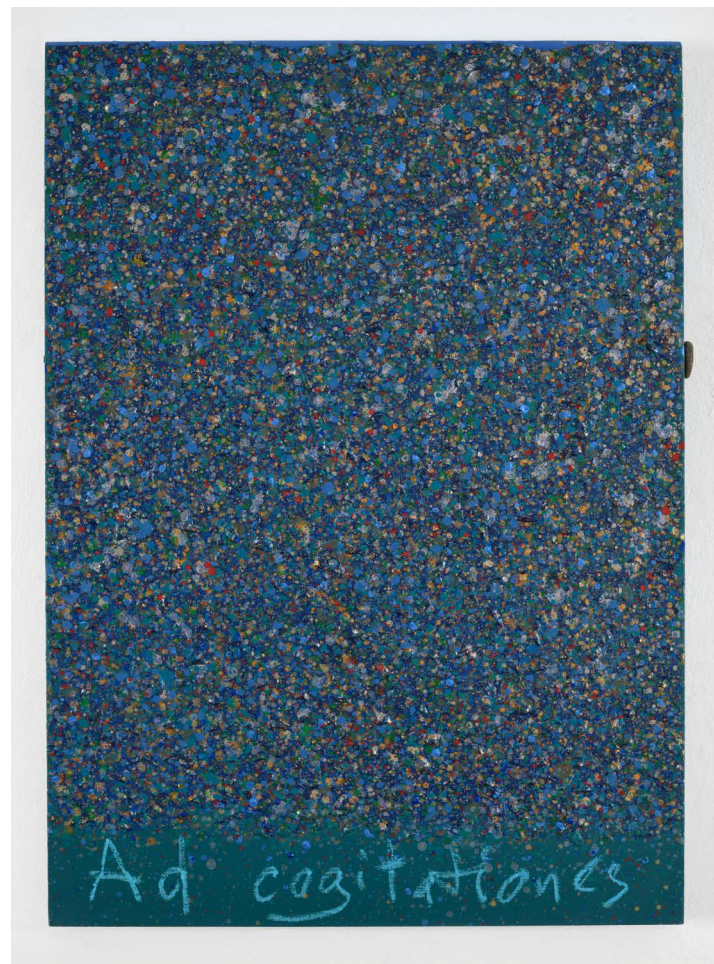
Z cyklu / from the series: Iscrizione verticale, 1988
technika mieszana / mixed technique, 50 × 50 cm
MCH/S/M/980
pozyskano z pleneru, Okuninka '88 / acquired from open-air, Okuninka '88

Sławomir Marzec

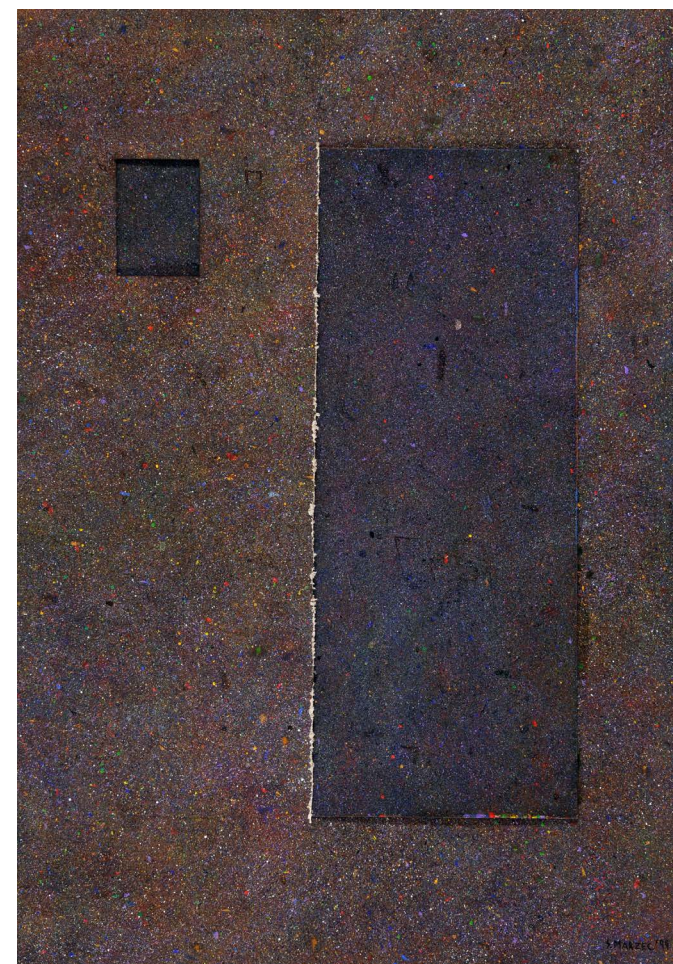
1962, Lublin

Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie i Kunstakademie w Düsseldorfie. Profesor w warszawskiej ASP, gdzie prowadzi Pracownię Malarstwa na Wydziale Grafiki. Praktykuje malarstwo, rysunek, instalację, fotografię przetworzoną, performance i film. Opublikował ponad 200 tekstów z pogranicza teorii i krytyki sztuki oraz pięć książek (ostatnio: *Zabobony sztuki najnowszej*). Autor licznych polemik walczących o nie/możliwą autonomię sztuki. Inicjator powołania Forum Nowych Autonomii Sztuk (2014–2018). Był wicenaczelnym kwartalnika *Aspiracje* (2019–2021). Sztuka w jego przekonaniu jest praktyką antyredukcyjną próbującą sprostać wielowymiarowej dynamicznej złożoności naszego istnienia. Wiodącym tematem wielu jego realizacji jest WSZYSTKO, pojmowane jako oscylacja między niemożliwą pełnią a nieostatecznością wszelkiej konkretyzacji.

He graduated from the Academy of Fine Arts in Warsaw and Kunstakademie in Düsseldorf. Marzec is a professor at the Warsaw Academy of Fine Arts running the Painting Studio at the Graphic Arts Department. His art practice includes painting, drawing, installation, processed photography, performance and film. He has published more than 200 texts located on the borderline of art theory and criticism and five books (most recently: *The Superstitions of Latest Art*). Marzec is an author of numerous polemics fighting for the im/possible autonomy of art. He initiated the Forum for New Art Autonomies (2014–2018) and was a deputy editor of the quarterly *Aspirations* (2019–2021). Art, in his view, is an anti-reductionist practice that attempts at coping with the multi-dimensional dynamic complexity of our existence. The leading theme of many of his realizations is EVERYTHING, conceived as an oscillation between the impossible completeness and non-finality of all concretization.

Obraz na skupienie myśli z cyklu *Obrazy użytkowe* / *Image for focusing thoughts* from the series *Utility paintings series*, 2021
akryl, płótno, kamyczek / acrylic, canvas, stone, 70 x 50 x 4 cm
MCH/S/M/2649
dar autora / gift of the artist, 2022

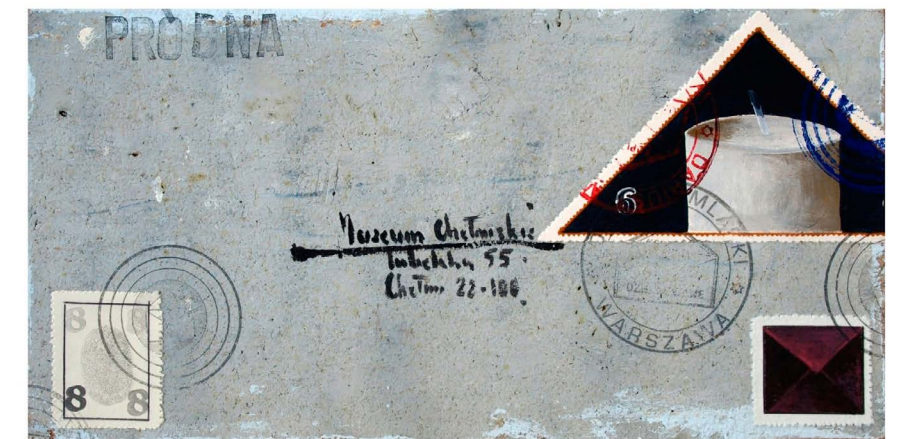
Z cyklu *Gwasze* / *From the series Gauches*, 1999
gwasz, karton / gouache, carton, 100 x 70 cm
MCH/S/M/1521
pozyskano z pleneru, Okuninka '98 / acquired from open-air, Okuninka '98

Dariusz Młacki

1963, Mińsk Mazowiecki

Studiował w latach 1985–1989 na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie; dyplom z wyróżnieniem uzyskał w pracowniach prof. Tadeusza Dominika i prof. Zbigniewa Gostomskiego. W latach 1992–2001 prowadził pracownię malarstwa na stanowisku profesora w Europejskiej Akademii Sztuk w Warszawie. O swojej sztuce artysta mówi: „Przedstawiane obrazy stają się przedmiotami, zawdzięczającymi istnienie portretowanym przedmiotom. Dlatego w wielu pracach stosuję iluzję, pozór, często konwencję malarską obrazu w obrazie. Poruszam się zawsze na granicy abstrakcji geometrycznej i realizmu, czasami łączę różne konwencje: magiczną, duchową, symboliczną”. Finalista prestiżowych konkursów artystycznych. Jego prace znajdują się w wielu znaczących kolekcjach krajowych i zagranicznych.

From 1985 to 1989 he studied painting of the Academy of Fine Arts in Warsaw; graduated with honors from the studios of Prof. Tadeusz Dominik and Prof. Zbigniew Gostomski. In 1992–2001 he run a painting studio as a professor at the European Academy of Arts in Warsaw. The artist comments on his art: “The depicted images become objects, owing their existence to the portrayed objects. That’s why in many of my works I use illusion, appearance and often the convention of a picture within a picture. I always move on the border between geometric abstraction and realism, sometimes combine different conventions: magical, spiritual, symbolic”. Młacki is a finalist of prestigious art competitions. His works can be found in many significant art collections internationally.

Koperta w kopercie / *Envelope in an envelope*, 2000
akryl, papier, korek / acrylic, paper, cork, 2 x (15 x 30 cm)
MCH/S/M/1608
pozyskano z pleneru, Okuninka 2000 / acquired from open-air, Okuninka 2000

Rainer Splitt

1963, Celle

W latach 1984–1991 studiował na Uniwersytecie Sztuki w Braunschweig w Niemczech pod kierunkiem Christiana Möbusa; w Szkole Sztuk Pięknych w Nîmes we Francji oraz w Szkole Sztuk Wizualnych w Nowym Jorku. Jest profesorem wizytującym w Akademii Sztuk Pięknych w Karlsruhe. Wielokrotny stypendysta i laureat wielu nagród. Autor sztuki obiektu i realizacji *in situ*. Zastąpił ze swoich „wylewek” farby – mieszanki żywicy syntetycznej i poliuretanu, która, zastygając na podłodze galerii i muzeów, tworzy barwne jeziora o niekontrolowanej linii konturu. Na gładkiej i połyskliwej plamie barwnej pojawiają się refleksy światła, odbicia architektury wnętrza oraz sylwetek odbiorców zaskoczonych kształtem dzieła. Obraz ze ściany przeniesiony na podłogę galerii staje się częścią przestrzeni i jednocześnie jej odbiciem.

From 1984 to 1991 he studied at the University of the Arts in Braunschweig, Germany at Christian Möbus' studio; the School of Fine Arts in Nîmes, France; and the School of Visual Arts in New York. Splitt is a visiting professor at the Academy of Fine Arts in Karlsruhe. He is a multiple scholarship recipient and winner of many awards. The artist creates objects and *in situ* realizations. He became famous for his "spouts" of paint - a mixture of synthetic resin and polyurethane which solidifying on the floor of galleries and museums creates colorful lakes with uncontrolled contour lines. Reflections of light, reflections of interior architecture and silhouettes of viewers surprised by the shape of the work appear on the smooth and glossy color area. The image from the wall transferred to the gallery floor becomes part of the space and at the same time its reflection.

Hanna Zawa-Cywińska z pracą artysty /
Hanna Zawa-Cywińska with the artist's work

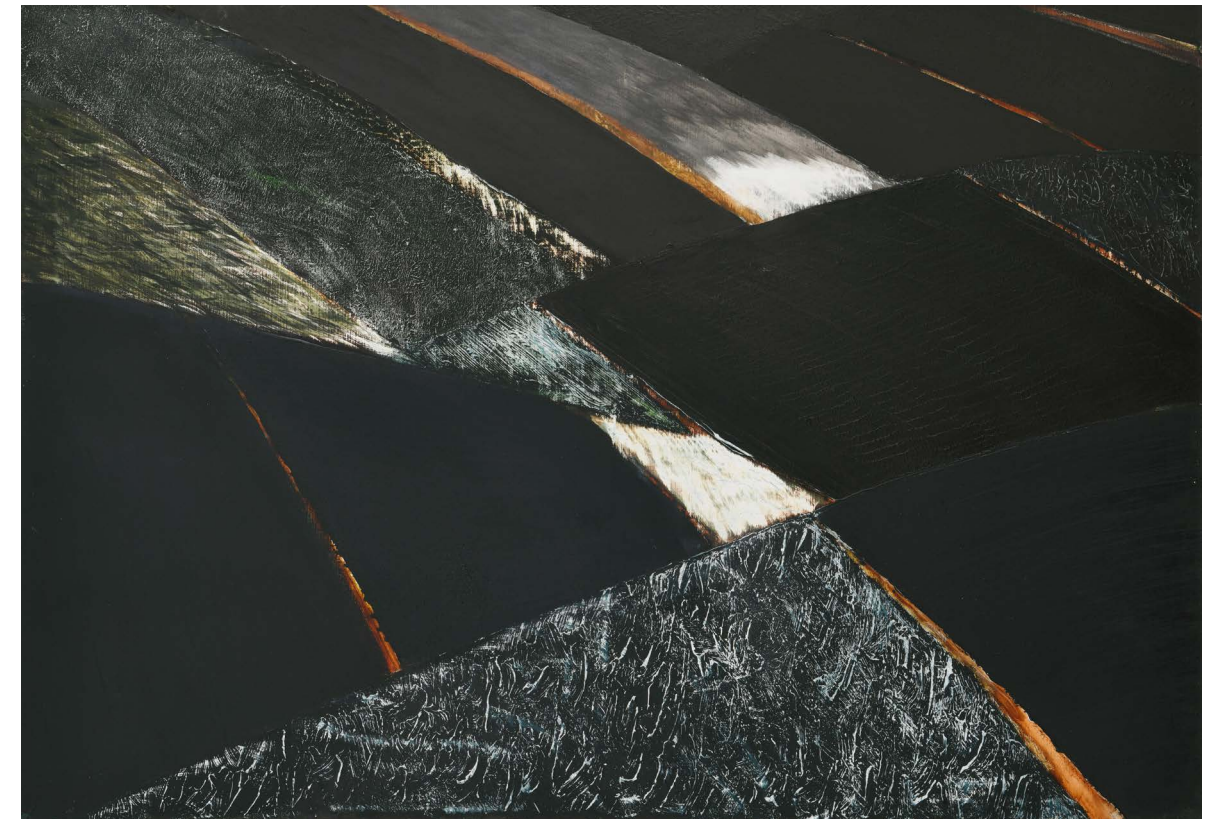
Bez tytułu / Untitled, 2007
pigment, płyta poliuretanowa / pigment, polyurethane board, 39 x 56,5 cm
MCH/S/M/1978
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

Janusz Oskar Knorowski

1964, Częstochowa

W grudniu 1981 – w trakcie nauki w liceum ogólnokształcącym w Częstochowie – założył wraz z Muńkiem Staszczkiem kultowy zespół punkrockowy T.LOVE. Do roku 1987 koncertował z nim jako pierwszy gitarzysta. W latach 1983–1988 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Tajniki malarstwa zgłębiał w pracowni prof. Ludwika Maciąga. Jego mentorami byli również prof. Wiesław Szamborski (rysunek) i prof. Adam Myjak (rzeźba). Od 1989 pedagog, obecnie profesor, na Wydziale Malarstwa warszawskiej ASP. Od początku interesował go rodzimy pejzaż, interpretował wybrany motyw, upraszczał, sprowadzał do znaku. Od 1990 tworzy cykl obrazów zatytułowany *Brzozy*, który dla jego twórczości przyjął postać emblematyczną. Tworzy z nich rozległe instalacje, dostosowując je do zaistniałej przestrzeni.

In December 1981 - while attending secondary school in Częstochowa - together with Muniek Staszczek, he founded the cult punk rock band T.LOVE. He was touring with the band as the lead guitarist till 1987. In 1983-1988 he studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw in Prof. Ludwik Maciąg's studio. His mentors were also Prof. Wiesław Szamborski (drawing) and Prof. Adam Myjak (sculpture). Since 1989 he has taught painting at the Warsaw Academy of Fine Arts. He has always been interested in the local landscape. The artist interpreted a chosen motif, simplifying and reducing it to a sign. Since 1990 he has been creating a series of paintings entitled *Birches*, an emblem of his oeuvre. They constitute the material of his installations which he adapts to the existing space.

Roztocze czarne pole z cyklu Ziemia / Roztocze black field from the series Earth,
1995/2022
akryl, płótno / acrylic, canvas, 90 x 130 cm
MCH/S/M/2671
dar autora / gift of the artist, 2022

Marcin Berdyszak

1964, Poznań

W latach 1983–1988 studiował malarstwo i rzeźbę w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Uniwersytet Artystyczny) w Poznaniu, w której pracuje od 1989 roku, pełniąc w latach 2008–2016, przez dwie kadencje, funkcję rektora tej uczelni. Uprawia twórczość multimedialną, stosując techniki mieszane, takie jak rysunek, malarstwo, relief, fotografię, a także rzeźbę, instalacje z użyciem przedmiotów gotowych (*ready made*), projekcji filmowych oraz dźwięku. W swoich dziełach rozważa zagadnienia filozofii sztuki i kultury, szczególnie ich wpływu cywilizacji na kondycję ludzką.

From 1983 to 1988 he studied painting and sculpture at the State College of Fine Arts (now University of Arts) in Poznań where he has worked since 1989. Berdyszak was its rector from 2008 to 2016. His art practice has been focused on multimedia art, using mixed techniques such as drawing, painting, relief, photography, as well as sculpture, installations of *ready-made* objects, film projections and sound. His oeuvre researches the issues pertaining to the philosophy of art and culture, especially their impact of civilization on a human condition.

45 lat syna człowieka Rene Magritte'a / 45 years of Rene Magritte's Son of Man, 2009
instalacja / installation
MCH/S/M/2444
dar autora / gift of the artist, 2020

Pamięć i zapomnienie – dialog z Casparem Davidem Friedrichem / Memory and Oblivion – dialogue with Caspar David Friedrich, 2017
instalacja / installation
MCH/S/M/2672
dar autora / gift of the artist, 2022

Wojciech Zubala

1964, Klarysew

Malarz i fotograf. W latach 1984–1989 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Od 1989 roku związany z macierzystą uczelnią. Profesor zwyczajny. Od 2008 prowadzi Pracownię Rysunku na Wydziale Malarstwa. W latach 2012–2020 prorektor ds. studenckich w ASP. Obok pracy artystycznej i dydaktycznej zajmuje się projektowaniem graficznym. W jego malarstwie realność zostaje zastąpiona kompozycjami kreowanymi ekspresyjnym gestem. Farba, pozostawiając wyraziste faktury, staje się tworzywem samym w sobie. Ważnym elementem obrazów jest sam proces kreacji.

A painter and photographer. In 1984–1989 he studied at the Faculty of Painting of the Academy of Fine Arts in Warsaw. Zubala has been affiliated with his alma mater since 1989. Since 2008 he has been a head of the Drawing Studio at the Faculty of Painting. He was a vice-rector for student affairs at the Academy of Fine Arts from 2012–2020. In addition to his artistic and didactic work, he is involved in graphic design. In his paintings reality gets replaced by compositions built with expressive gesture. While leaving vivid textures, paint becomes a material in itself. An important element of the paintings is their creative process.

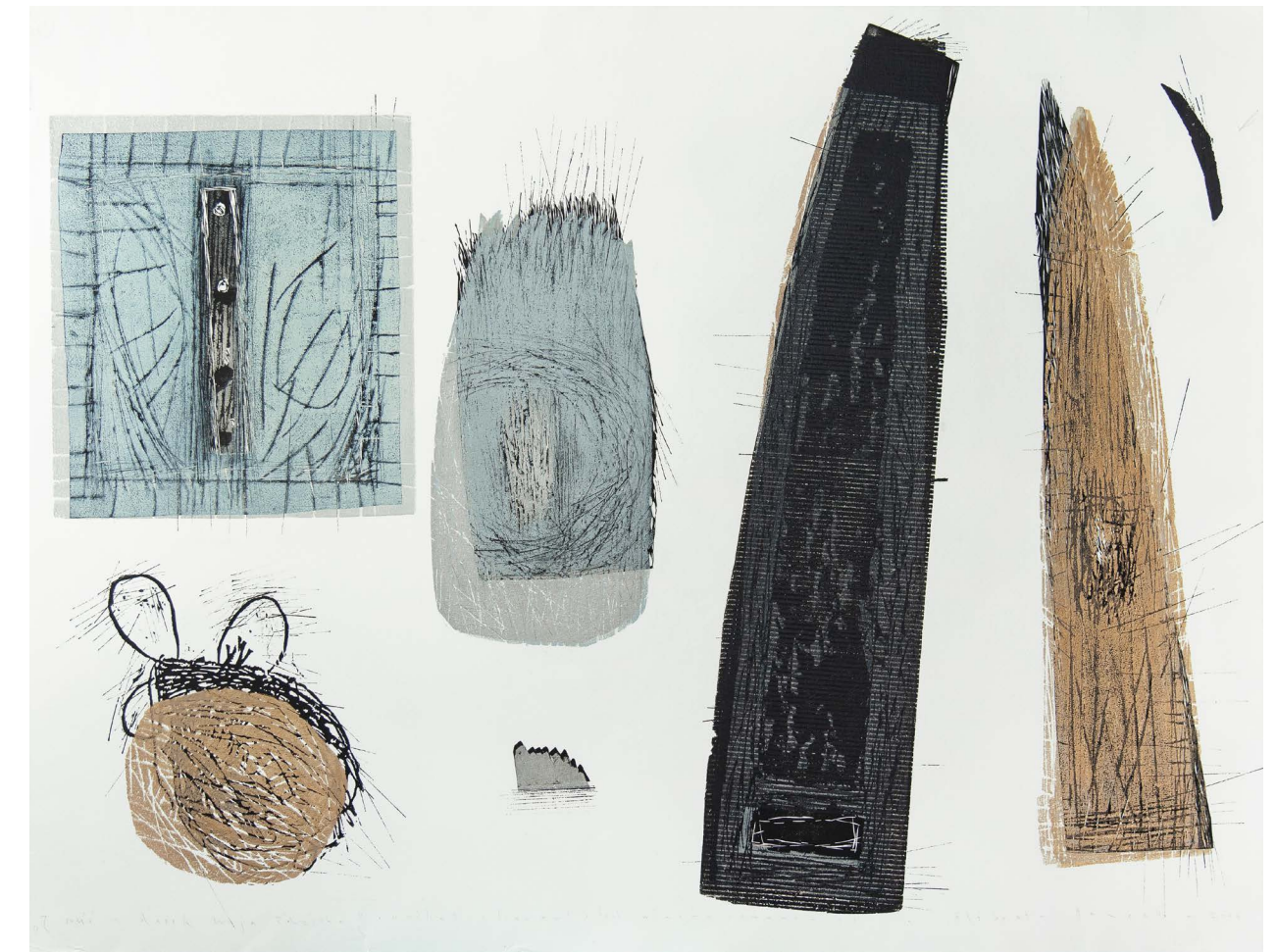
Bez tytułu / Untitled, 2019
olej, płótno / oil, canvas, 90 x 90 cm
MCH/S/M/2454
dar autora / gift of the artist, 2021

Elżbieta Banecka

1965, Piotrków Trybunalski

Ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Warszawie w 1991 roku. Dyplom z malarstwa uzyskała pod kierunkiem prof. Jana Tarasina, aneks z grafiki u prof. Haliny Chrostowskiej i prof. Rafała Strenta. Jest profesorem zwyczajnym w warszawskiej ASP, gdzie prowadzi Pracownię Rysunku i Koloru na Wydziale Scenografii. Laureatka ponad 60 prestiżowych nagród i wyróżnień o randze krajowej i międzynarodowej, m.in.: Brązowego Medalu na Triennale Grafiki w Osace, Japonia (1991); Grand Prix na Międzynarodowym Triennale Sztuki, Majdanek (2004). Uprawia twórczość w zakresie grafiki artystycznej i projektowej, malarstwa, książki artystycznej. Najważniejszym tworzywem artystki jest papier, fascynacją – kultura odległej Japonii. Jej dokonania cechuje dychotomia użytych środków wyrazu – od subtelności i minimalizmu form, po bogactwo koloru, złocień, wyszukany zestaw dekoracji, które wyszły spod ręki pewnej i giętkiej, prowadzonej mocą wyobraźni, wrażliwości estetycznej, intuicji i wycucia proporcji.

She graduated from the Academy of Fine Arts in Warsaw in 1991. Banecka obtained her diploma from Prof. Jan Tarasin's painting studio. She studied graphics under the supervision of Prof. Halina Chrostowska and Prof. Rafał Strent. She is a full professor at the Warsaw Academy of Fine Arts running the Drawing and Color Studio at the Stage Design Department. Banecka has won over 60 prestigious awards and prizes at national and international competitions, including the Bronze Medal at the Osaka Graphics Triennial, Japan (1991); Grand Prix at the International Art Triennial, Majdanek (2004). Her art practice includes graphics, applied graphics, painting and art books. The artist's most important material is paper. She is fascinated with the culture of distant Japan. Her oeuvre is characterized by the dichotomy of the means of expression – from the subtlety and minimalism of forms to the richness of color, gilding and a sophisticated set of decorations which came out of a confident and flexible hand, guided by the power of imagination, aesthetic sensitivity, intuition and sense of proportion.

Z serii: Z desek wuja Żdzicha / From the series: From uncle Żdzich's boards, 2006
linoryt, technika własna / linocut, own technique, 82 x 109 cm
MZCH/S/M/2662
dar autorki / gift of the artist, 2022

Urszula Ślusarczyk

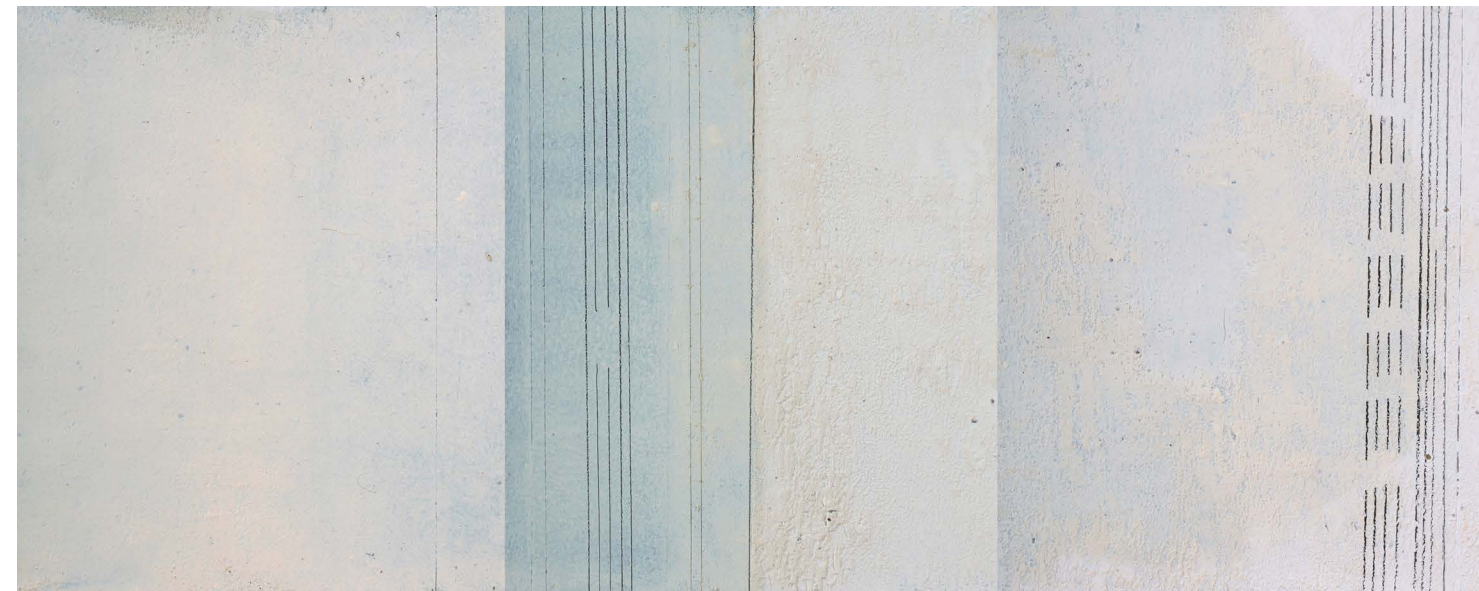
1968, Lublin

Studia ukończyła w Instytucie Wychowania Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (obecnie Instytut Sztuk Pięknych na Wydziale Artystycznym UMCS). Dyplom w pracowni prof. Mariana Stelmasika w 1994 roku. Uprawia malarstwo, rysunek, grafikę i fotografię. Profesor w Instytucie Sztuk Wizualnych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Jej malarstwo inspirowane naturą, wrażeniami i emocjami związanymi z jej odbiorem. To opowieść przełożona na język abstrakcji, narracja znacząca szorstkością faktur, syntezą postrzegania, subtelnością kolorystycznego programu. W twórczości tej wyraźnie skłaniającej się ku monochromatyzmowi, dominują gradacje szarości, błękitów, przełamanych bielami.

Z cyklu *Ślady czasu* / *From the serie Traces of time*, 2005

płyta pilśniowa, technika własna / fibreboard, own technique, 25 x 30 cm
MCH/S/M/1777

pozyskano z pleneru, Janowiec '05 / acquired from open-air, Janowiec '05

Tryptyk – Bez tytułu / *Triptych – Untitled*, 2009

olej, płyta pilśniowa / oil, fiberboard, 3 x (30 x 25 cm)

MCH/S/M/1965

pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

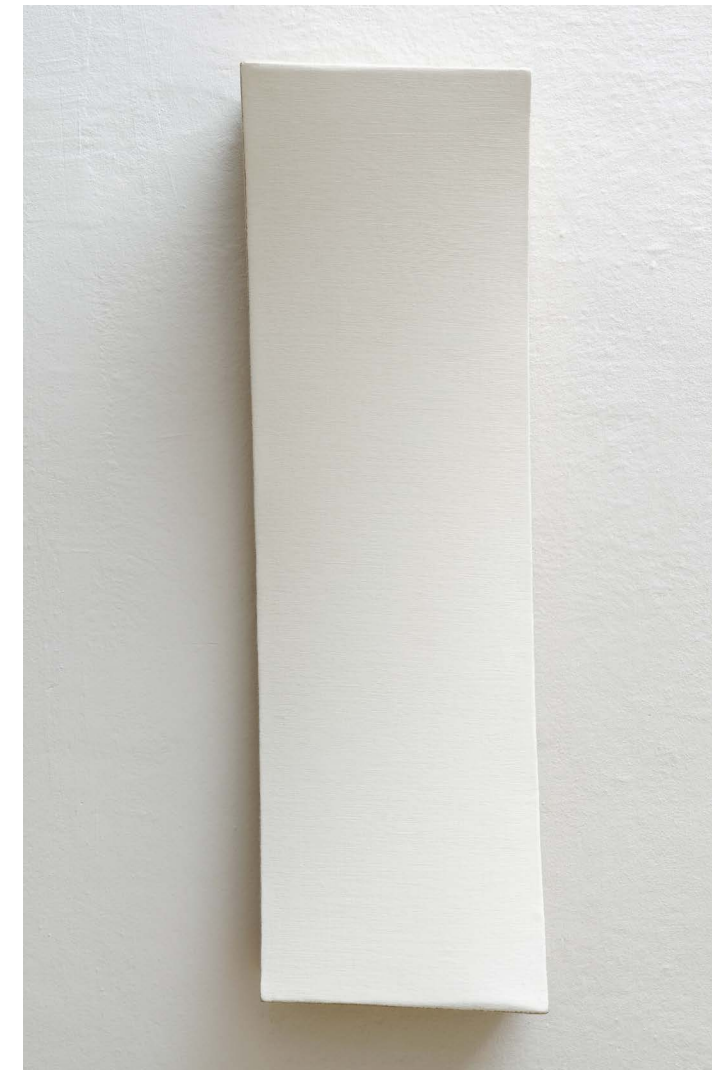
She graduated from the Institute of Artistic Education at the Maria-Curie Skłodowska University in Lublin (now the Institute of Fine Arts at the Faculty of Arts, UMCS), from the studio run by Prof. Marian Stelmasik in 1994. Her art practice includes painting, drawing, graphic art, and photography. She is a professor at the Institute of Visual Arts at the Jan Kochanowski University in Kielce. Her painting is inspired by nature, impressions and emotions associated with its perception. It is a story translated into the language of abstraction, a narrative marked by the roughness of textures, the synthesis of perception, the subtlety of the colour. Her monochromatic works are dominated by the gradations of grays, blues and off whites.

Dirk Rathke

1968, Poczdam

Studia artystyczne odbył w latach 1991–1997 w Hochschule der Künste w Berlinie u Raimunda Girke i Kuno Gonschiora. W 1994 roku, w ramach wymiany studenckiej, przebywał w Winchester School of Art w Wielkiej Brytanii. Tworzy obiekty malarskie, których charakterystyka wykracza poza granice klasycznego obrazu. Należy do młodej berlińskiej generacji twórców, którzy wzbogacili język malarstwa o nowe rozwiązania, wpisując się jednocześnie w tradycję abstrakcji geometrycznej. Ma w swym dorobku realizacje *in situ*, przyjmujące formę interwencji w przestrzeni architektonicznej. Interesują go relacje pomiędzy linią, płaszczyzną, przestrzenią a doznaniem iluzji ruchu. Znany głównie ze swego malarstwa utrzymanego w estetyce *shaped canvas*. Wystawia w Niemczech, Europie, Stanach Zjednoczonych. Mieszka i pracuje w Berlinie.

He studied art from 1991 to 1997 at the Hochschule der Künste in Berlin with Raimund Girke and Kuno Gonschior. In 1994 he was an exchange student at the Winchester School of Art in the UK. He creates painting objects that go beyond the boundaries of classical painting. Rathke belongs to the young generation of Berlin artists who have enriched the language of painting with new solutions, while at the same time subscribing to the tradition of geometric abstraction. His works include *in situ* realizations, taking the form of interventions in architectural space. He is interested in the relationship between line, plane, space and the sensation of the illusion of movement. The artist is known mainly for his paintings in *shaped canvas* aesthetics. Rathke has exhibited in Germany, Europe and the United States. He lives and works in Berlin.

587 Weiss, 2007

olej, płótno / oil, canvas, 42,5 x 39 cm

MCH/S/M/2003

dar autora / gift of the artist, 2011

486, 2004

olej, płótno, sklejka / oil, canvas, plywood, 34 x 31 x 3 cm

MCH/S/M/1962

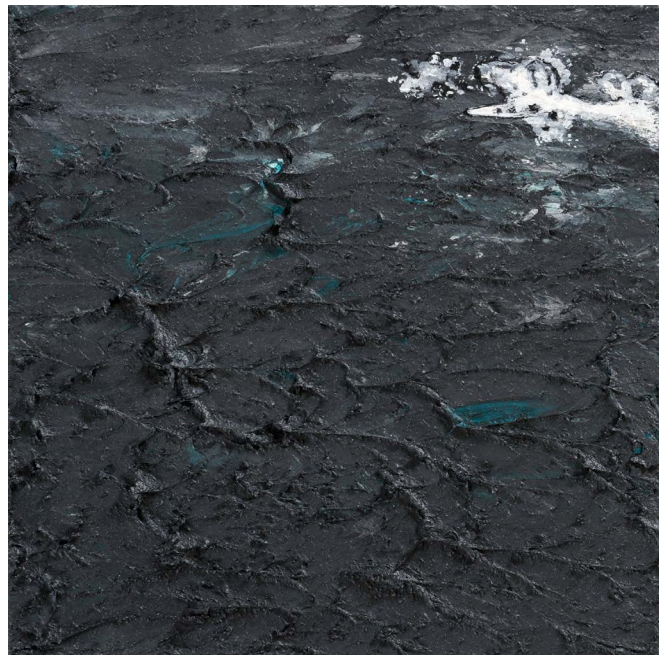
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

Łukasz Rudnicki

1973, Warszawa – 2020, Warszawa

W latach 1993–1998 studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w pracowni malarstwa prof. Wiesława Kruczkowskiego oraz rysunku prof. Marka Sapetty. Dyplom z malarstwa uzyskał pod kierunkiem prof. Zbigniewa Gostomskiego, aneks z grafiki warsztatowej u prof. Rafała Strenta. Zatrudniony został w macierzystej uczelni na Wydziale Malarstwa w pracowni rysunku prof. Ryszarda Sekuły. W 2013 uzyskał stopień doktora habilitowanego. Uprawiał malarstwo marynistyczne, do końca oddany scenarii bezkresnych morskich przestrzeni. Jego twórczość ewoluowała; na początku tworzył strukturalne, wyróżniające się wyrazistymi fakturami obrazy, które opatrywał wyszukаныmi, niepozabawionymi humoru tytułami. Z czasem jego malarstwo nabrało charakteru graficzno-rysunkowych opracowań na płótnie, nadal osadzonych w klimacie morskich wypraw, nieprzystających do konkretnej czasoprzestrzeni. Obrazy morza przełożone na język sztuki, podejmują dyskurs o samotności, odosobnieniu, trudnych, targających nami – jak wzburzone fale – emocjach.

From 1993 to 1998 Rudnicki studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw – painting with Prof. Wiesław Kruczkowski and drawing with Prof. Marek Sapetto. He got his painting diploma from the studio of Prof. Zbigniew Gostomski and an annex in graphic design from the studio of Prof. Rafał Strent. The artist taught painting in the drawing studio of Prof. Ryszard Sekula at his alma mater. In 2013 he was awarded a postdoctoral degree. Rudnicki's painting featured marine themes. He remained faithful to the images of boundless sea until the end. His oeuvre started with structural paintings, distinguished by their expressive textures and sophisticated, humorous titles. Later Rudnicki's works took a form of graphic-drawing studies on canvas with the atmosphere of sea expeditions located outside a specific spatial and temporal zone. The images of the sea translated into the language of art carried a discourse on loneliness, seclusion and difficult emotions that trouble us like rough waves.

Falklandy – Atak / Falklands – Attack, 2008
akryl, płótno / acrylic, canvas, 24 x 24 cm
MCH/S/M/1878
pozyskano z pleneru, Janowiec '08 / acquired from open-air, Janowiec '08

Dryf / Drift, 2008
akryl, płótno / acrylic, canvas, 24 x 30 cm
MCH/S/M/1879
pozyskano z pleneru, Janowiec '08 / acquired from open-air, Janowiec '08

Rafał Kowalski

1973, Warszawa

W latach 1994–1999 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom z wyróżnieniem uzyskał w pracowni malarstwa prof. Krzysztofa Wachowiaka oraz w pracowni wiedzy o działaniach i strukturach wizualnych prof. Jacka Dyrzyńskiego. Pracuje na Wydziale Malarstwa warszawskiej ASP, gdzie prowadzi pracownię rysunku. Uprawia twórczość w zakresie malarstwa i rysunku. W swojej pracy przywiązuje szczególną wagę do tradycji i jej związków z teraźniejszością. Jego obrazy są rodzajem notatek zatrzymanych w biegu, oddających spontaniczność myśli i idei, ubranych w kostium figurali. Inspiracją do prezentowanego obrazu były fotografie, a raczej zniekształcenia, jakim ulegają one w offsetowych przedrukach. Dała tu o sobie znać szorstka i pełna skaz estetyka młodzieżowych pism poświęconych muzyce niezależnej, które były wydawane w końcu minionego wieku.

From 1994 to 1999 Kowalski studied at the Faculty of Painting of the Academy of Fine Arts in Warsaw. He received his diploma with honors in the painting studio of Prof. Krzysztof Wachowiak and in the studio of visual activities and structures of Prof. Jacek Dyrzyński. Kowalski works at the Faculty of Painting of the Academy of Fine Arts in Warsaw where he runs a drawing studio. His oeuvre features paintings and drawings. The artist pays particular attention to tradition and its relationship with the present. His paintings are a kind of notes stopped on the run, reflecting the spontaneity of thoughts and ideas, dressed in the costume of figuration. The inspiration for the painting on display was provided by photographs or rather the distortions that they undergo in offset reprints. The coarse and blemished aesthetics of youth magazines on independent music published at the end of the last century is manifested here.

Bez tytułu / Untitled, 2016
akryl na płótnie / acrylic, canvas, 33 x 41 cm
MCH/S/M/2674
dar autora / gift of the artist, 2022

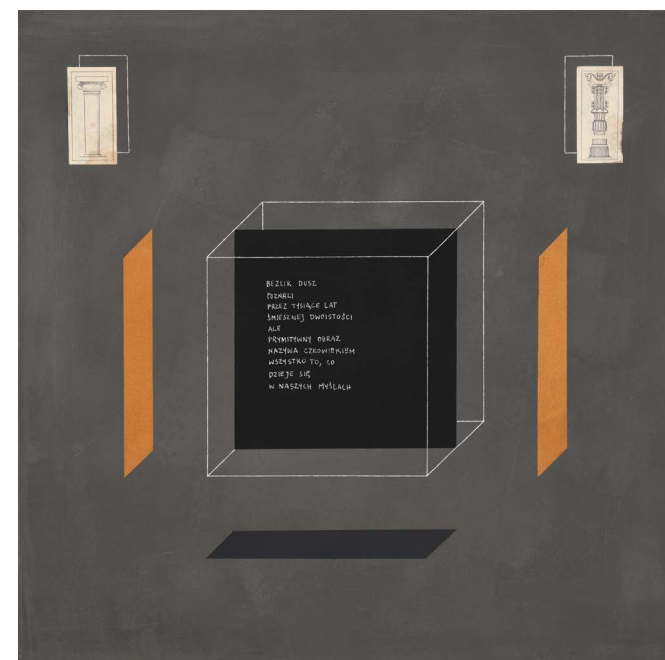
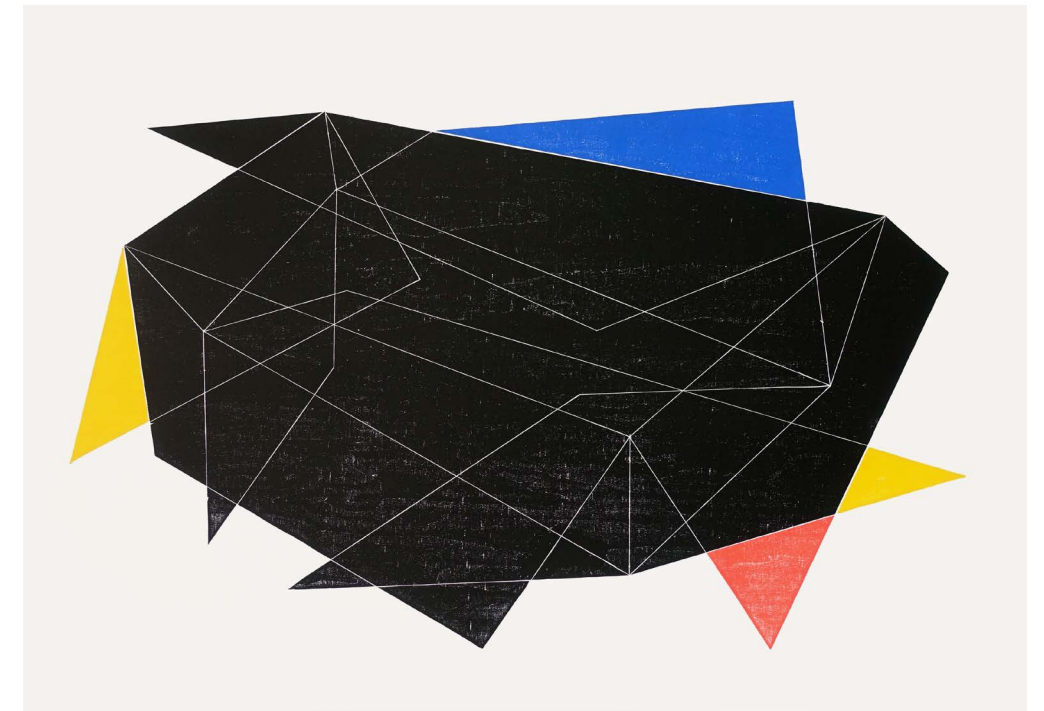
Tomasz Barczyk

1975, Chełm

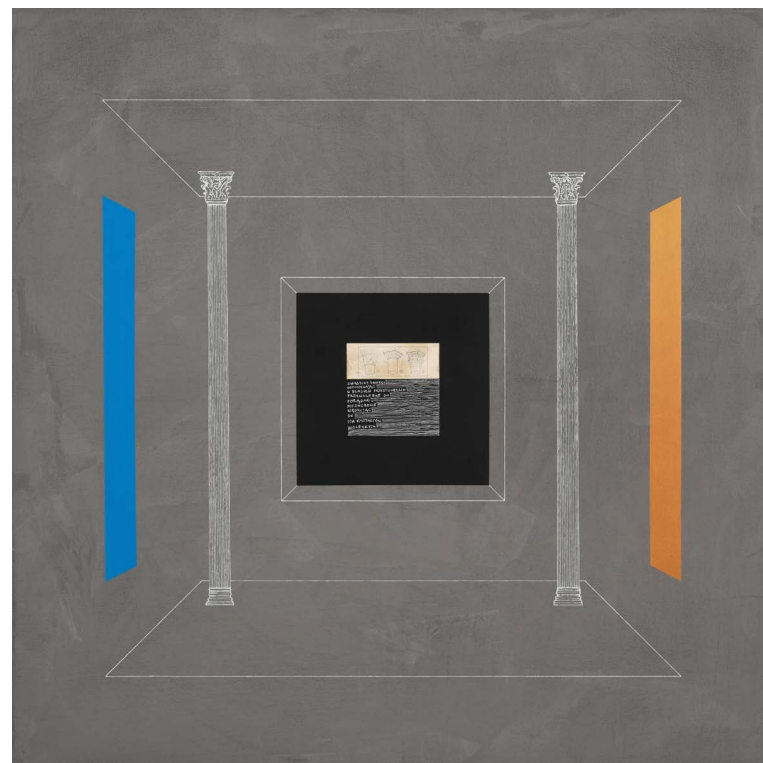
Studiował na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Dyplom z wyróżnieniem zdobył w 2001 roku na kierunku grafika w Pracowni Wypukłodruku. Uehonorowany Medalem Tymona Niesiołowicza za najlepszy dyplom artystyczny. Od 2002 wykładowca w Katedrze Grafiki w macierzystej uczelni, obecnie na stanowisku profesora. Uprawia twórczość w zakresie grafiki warsztatowej (litografia, linoryt, drzeworyt), malarstwa, zajmuje się również wizualną poezją automatyczną. Laureat wielu nagród i wyróżnień na konkursach grafiki i malarstwa. Ma na swym koncie realizacje z zakresu projektowania graficznego. Swoją twórczość ujmuje w cykle, w których z równą lekkością czerpie z języka figuralacji, jak i z repertuaru form wyabstrahowanych. Każdy z nich rządzi się swoimi prawami, posiada osobną poetykę i siłę ekspresji.

He studied at the Faculty of Fine Arts at the Nicolaus Copernicus University in Toruń, graduated with honors in 2001 at the Printmaking Studio and received the Tymon Niesiołowicz Medal for the best diploma. Since 2002 he has been a lecturer at the Graphic Arts Department at his alma mater, currently as a professor. His art practice includes printmaking (lithography, linocut, woodcut), painting, graphic design and visual automatic poetry. He has won numerous prizes and awards at graphic design and painting competitions. His oeuvre is organized into cycles in which he draws on the language of figuration as well as on the repertoire of abstracted forms with equal ease. Each of them is governed by its own rules featuring a separate poetics and expressive power.

BOX Symptom 0104, 2019
drzeworyt barwny, papier /
color woodcut, paper, 53,5 × 89 cm
MCH/S/M/2440
dar autora / gift of the artist, 2020

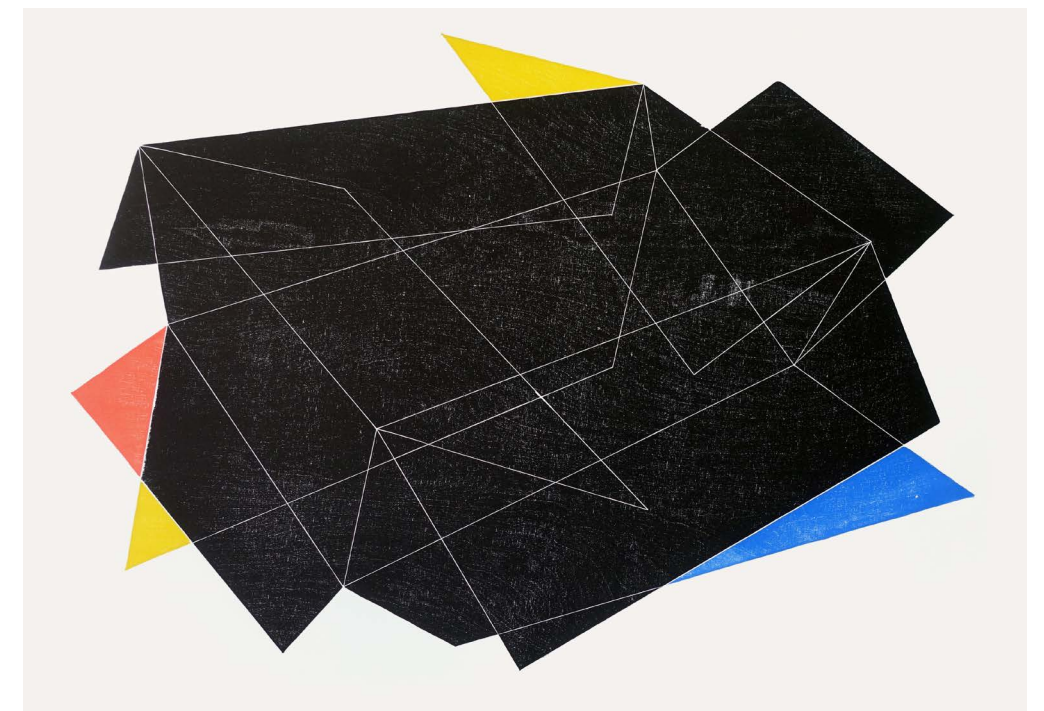

Bezlik dusz... z cyklu Wizualna poezja automatyczna / Infinite number of souls... from the series Visual Automatic Poetry, 2021
akryl, złoto, tusz, collage, płótno / acrylic, gold, ink, collage, canvas, 60 × 60 cm
MCH/S/M/2652
dar autora / gift of the artist, 2022

Zwiastuny śmierci odpoczywając... z cyklu Wizualna poezja automatyczna / Harbringers of Death Resting... from the series Visual Automatic Poetry, 2021
akryl, złoto, tusz, collage, płótno / acrylic, gold, ink, collage, canvas, 100 × 100 cm
MCH/S/M/2651
dar autora / gift of the artist, 2022

BOX Symptom 0102, 2019
drzeworyt barwny, papier /
color woodcut, paper, 62,8 × 90 cm
MCH/S/M/2439
dar autora / gift of the artist, 2022

Piotr Korol

1975, Lublin

Dyplom z malarstwa na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie uzyskał w 2001 roku. Zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Malarstwa i Rysunku na Wydziale Artystycznym UMCS. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem i fotografią. Jego twórczość balansuje na granicy malarstwa, rzeźby i sztuki obiektu. Jego prace ujawniają dwoistą naturę – oglądane na wprost zdają się należeć do minimalistycznych propozycji, dopiero wraz z ruchem odbiorcy ujawniają swoją nieokiełznaną materię farby, tęsknotę za intensywnością koloru oraz swobodą malarskiego gestu.

He obtained a diploma in painting from the Faculty of Arts at Maria Curie-Skłodowska University in Lublin in 2001. He is employed as an assistant professor at his alma mater. His oeuvre includes painting, drawing and photography. His work balances on the border of painting, sculpture and object art. His works reveal a dual nature - when a viewer stands in front of them, they seem to be minimalist, but when we move they reveal their untamed matter of paint, longing for the intensity of color and the freedom of a painterly gesture.

Obraz 18/2017 / Image 18/2017, 2017
drewno, olej, emalia alkidowa / wood, oil, alkyd enamel, 60 x 40 x 14 cm
MCH/S/M/2659
dar autora / gift of the artist, 2022

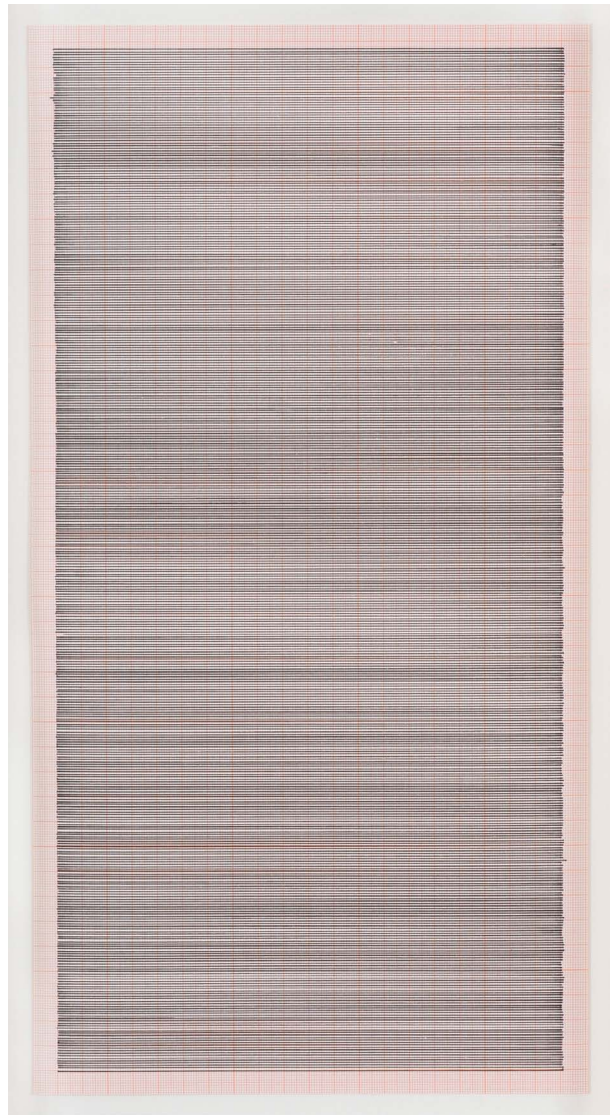
Obraz 19/2017 / Image 19/2017, 2017
drewno, olej, emalia alkidowa / wood, oil, alkyd enamel, 60 x 40 x 14 cm
MCH/S/M/2660
dar autora / gift of the artist, 2022

Arne Schreiber

1974, Babelsberg

Studiował na Uniwersytecie Sztuk Pięknych w Berlinie (1993–2000), w latach 2001–2002 był stypendystą New York Studio School w Stanach Zjednoczonych. Tworzy wielkoformatowe instalacje *site-specific*, jest autorem interwencji w przestrzeni publicznej. Wiele ze swych realizacji będących zapisem czasu, ruchu, rytmu, powtarzalności gestu wykonał bezpośrednio na ścianach galerii. Jego sztuka wpisuje się w estetykę minimalizmu, gdzie linia staje się jedynym nośnikiem przedstawieniowym dzieła. Przy tak zredukowanym programie artystycznym twórca zadziwia różnorodnością wypowiedzi, raz bliskich założeniom równowagi i statyki, innym razem pełnych optycznych odniesień sugerujących ruch, dynamikę, przyciągających oko swoistą pulsacją form.

He studied at the University of Fine Arts in Berlin (1993-2000) and was a fellow at the New York Studio School in the United States (2001-2002). The artist creates large-scale *site-specific* installations and interventions in public space. Many of his realizations recording time, movement, rhythm, repetition of gesture were made directly on the gallery walls. His oeuvre follows the aesthetics of minimalism where the line becomes the only representational medium of an artwork. With such a reduced artistic programme the artist amazes us with the variety of statements, sometimes close to the premises of balance and statics, at other times full of optical references suggesting movement, dynamics, attracting the eye with a peculiar pulsation of forms.

Rysunek #201 Z / Drawing #201 Z, 2009
tuszu, papier milimetrowy / ink, graph paper, 42,5 x 22 cm
MCH/S/M/1980
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

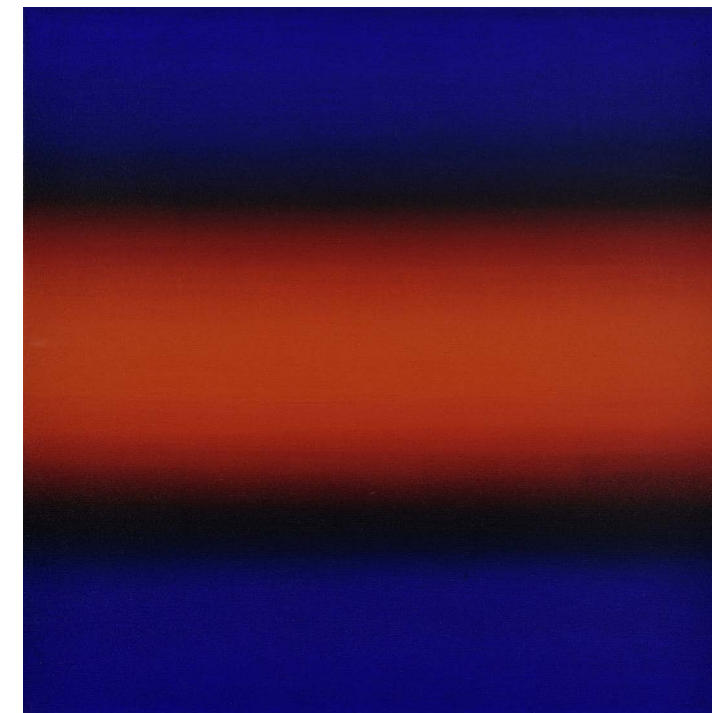
Rysunek #200 Z / Drawing #200 Z, 2009
tuszu, papier milimetrowy / ink, graph paper, 42,5 x 22 cm
MCH/S/M/1981
pozyskano z pleneru, Chełm '09 / acquired from open-air, Chełm '09

Jolanta Studzińska

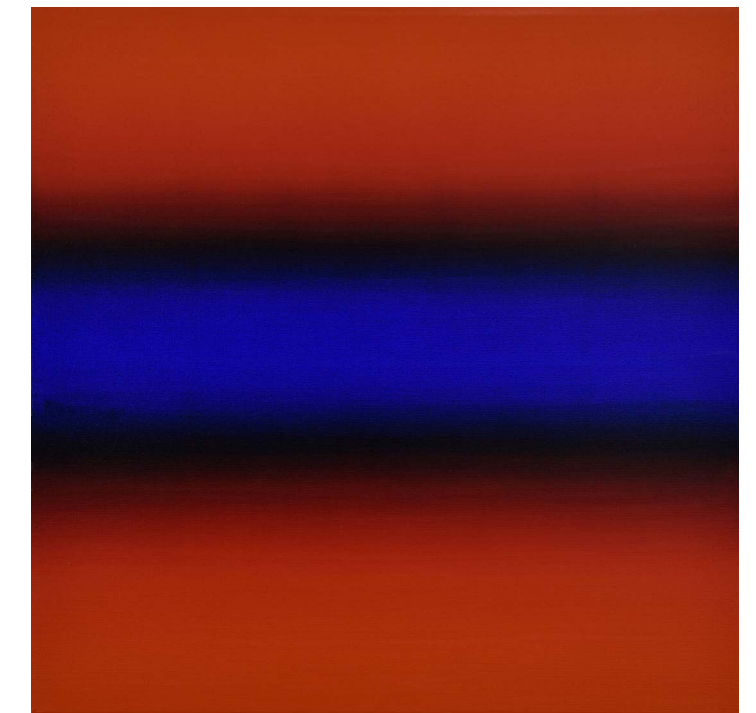
1975, Lublin

Studiowała we wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych w latach 1995–2000, w pracowni malarstwa prof. Wandy Gołkowskiej. W 2008 ukończyła studia doktoranckie na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych San Carlos Uniwersytetu Politechnicznego w Walencji (Hiszpania). W 2016 uzyskała tytuł doktora habilitowanego. Jest autorką publikacji *Socrealizm w malarstwie polskim* (PWN, Warszawa 2014) oraz *List pisany przez całe życie – Układ otwarty – Wandy Gołkowskiej* (Fundacja dla Sztuki Niezidentyfikowanej, Wrocław 2017). Oprócz pracy naukowej i badawczej zajmuje się pracą artystyczną oraz kuratorską. Jej twórczość obejmuje głównie malarstwo, w którym dominuje geometria jako forma wyrazu. Początkowo łączyła formy dynamiczne, płaskie, surowe płaszczyzny z planami zbliżonymi do swobodnej abstrakcji, uzyskując wrażenie przenikającej się iluzyjnie trójwymiarowości. W późniejszych cyklach zredukowała kompozycje do dużych płaszczyzn koloru, szukając przestrzenności w obrębie intensywności barwy.

She studied painting at the Academy of Fine Arts in Wrocław in the studio of Prof. Wanda Gołkowska from 1995 to 2000. In 2008 she completed her doctoral studies at the Painting Department of the San Carlos Academy of Fine Arts, the Technical University of Valencia (Spain). In 2016 she was awarded a postdoctoral degree. She wrote *Socialist Realism in Polish Painting*, PWN, Warsaw, 2014 and *A Letter Written All Life Open Letter - An Open System - By Wanda Gołkowska*, Foundation for Unidentified Art, Wrocław, 2017. In addition to her academic research, she has been involved in artistic and curatorial work. Studzińska's oeuvre is focused on painting dominated by geometry as a form of expression. Initially she combined dynamic forms, flat and rigorous planes with plans close to free abstraction, achieving an impression of illusory three-dimensionality permeating each other. In her later works she reduced her compositions to large planes of color seeking spatiality within the intensity of color.

Pustki 57 z serii Przestrzenie barwy / Voids 57 from the series Spaces of color, 2017
akryl, płótno / acrylic, canvas, 50 x 50 cm
MCH/S/M/2473
dar autorki / gift of the artist, 2021

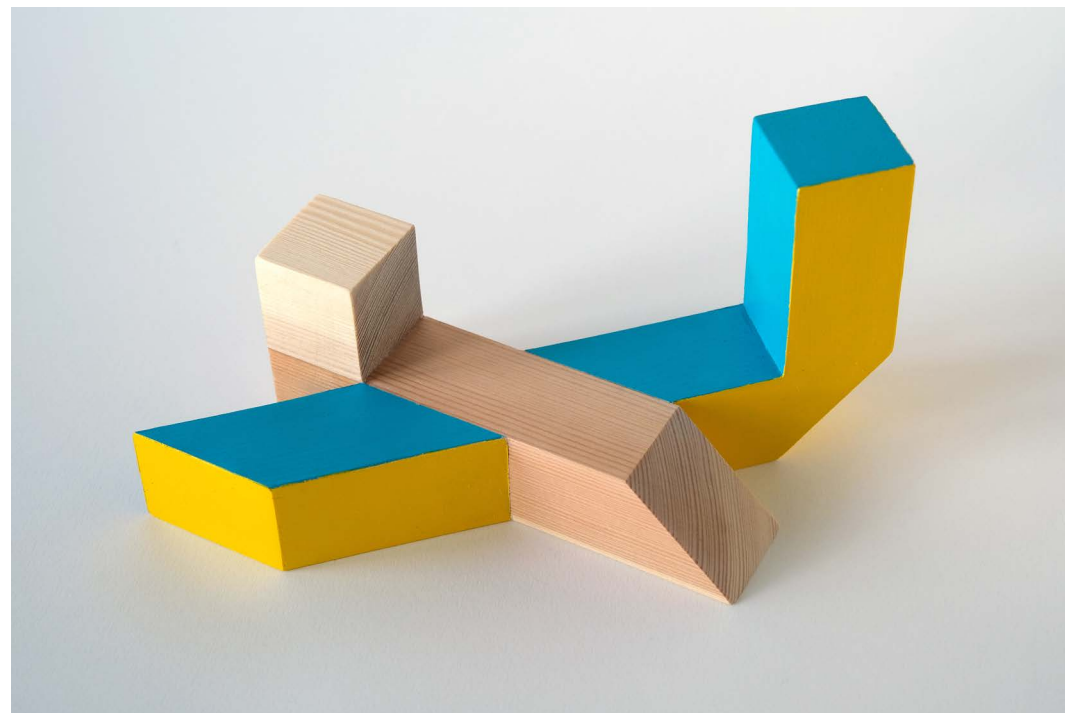
Pustki 58 z serii Przestrzenie barwy / Voids 58 from the series Spaces of color, 2017
akryl, płótno / acrylic, canvas, 50 x 50 cm
MCH/S/M/2473
dar autorki / gift of the artist, 2021

Marcin Chomicki

1976, Warszawa

Ukończył asyriologię w Instytucie Orientalistycznym na Uniwersytecie Warszawskim w 2000 roku. W latach 2000–2005 studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Od 2004 pracuje na Wydziale Malarstwa warszawskiej ASP na stanowisku profesora uczelni, pełni funkcję kierownika Katedry Malarstwa dla studentów II-V roku. Zajmuje się sztuką w przestrzeni publicznej, malarstwem, fotografią, animacją 3D. Od 2006 wspólnie z Justyną Wencel tworzy duet działający na polu sztuki w przestrzeni publicznej. Swoje rzeźby-objekty z cyklu *Cząstki elementarne* traktuje jako rozrastające się komórki organizmu, które mogą zmieniać przestrzeń miejską, wydobywając jej walory oraz inicjując proces integracji mieszkańców.

Chomicki studied assyriology at the Institute of Oriental Studies at the University of Warsaw, graduating in 2000. From 2000 to 2005 he studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw. Since 2004 he has been working at his alma mater. Holding the title of a professor, he is a head of the Faculty of Painting for 2nd-5th year students. Chomicki's oeuvre features painting, photography, 3D animation and site specific works. Since 2006 the artist has collaborated with Justyna Wencel realizing site specific works in public space. He approaches his sculptures-objects from the cycle *Elementary Particles* as growing cells of an organism that can change urban space, bringing out its qualities and initiating the process of integration of its residents.

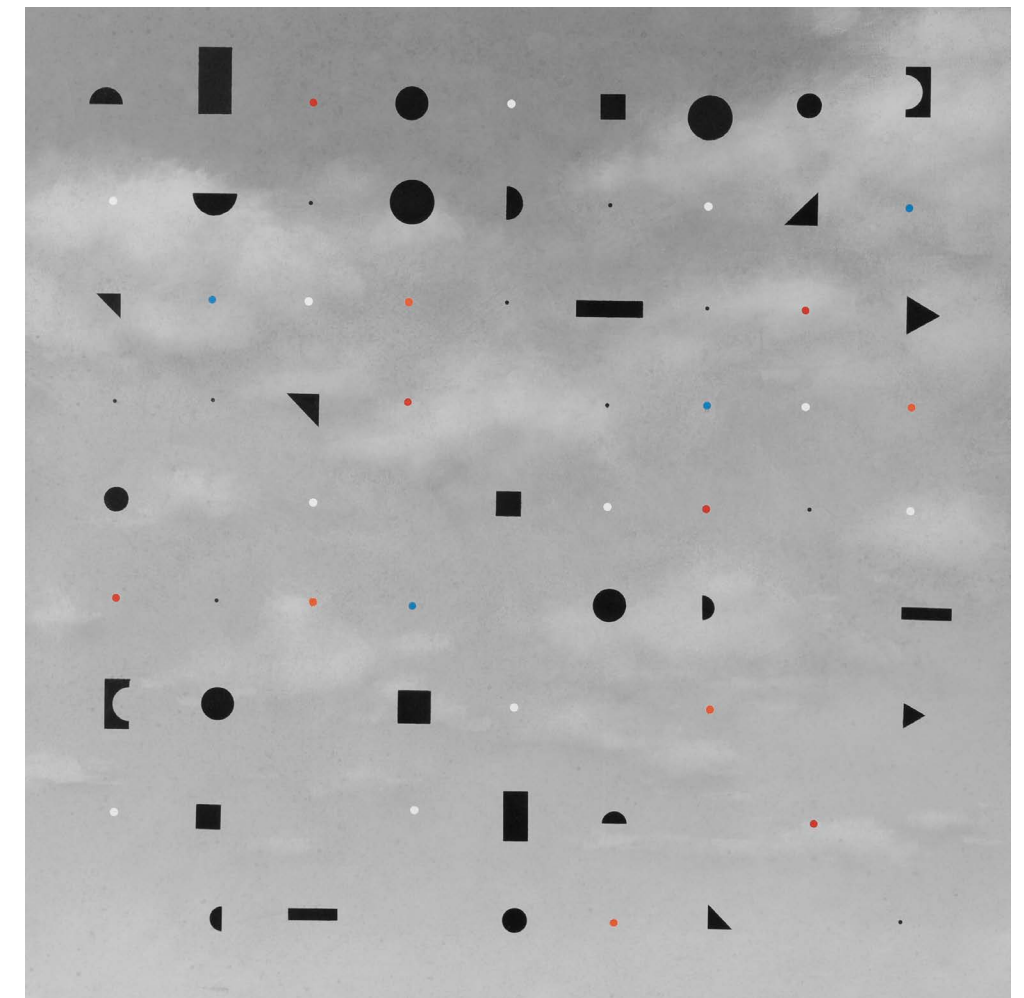
Z cyklu Cząstki elementarne / From the series Elementary particles, 2022
akryl, drewno, lakier / acrylic, wood, lacquer, 12 × 26 × 18 cm
MCH/S/M/2650
dar autora / gift of the artist, 2022

Kamil Stańczak

1980, Puławy

W latach 1999–2004 odbył studia w Instytucie Sztuk Pięknych na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Dyplom uzyskał w pracowni malarstwa prof. Stanisława Żukowskiego. Pracownik dydaktyczny w macierzystej uczelni, obecnie doktor habilitowany w Zakładzie Malarstwa i Rysunku. Zajmuje się malarstwem, instalacją, tworzy objekty strukturalne i kinetyczne. Jego twórczość czerpie szeroko z tradycji sztuki czasów minionych, sięgając jednocześnie po inspiracje dnia dzisiejszego. Proponuje dziwny i zagadkowy pejzaż wizualny, zawieszony między rzeczywistością a fikcją, naturalny i sztuczny, znajomy i obcy. W swojej sztuce pełnej ironii i podtekstów, nie waha się sięgać po różnorodne materiały, gotowe przedmioty, z których kreuje nową, zadziwiającą nas rzeczywistość artystyczną.

He studied at the Institute of Fine Arts at the Faculty of Arts of Maria Curie-Skłodowska University in Lublin from 1999 to 2004. He obtained his diploma in the painting studio of Prof. Stanisław Żukowski. Stańczak teaches at his alma mater, currently as a post-doctoral fellow at the Department of Painting and Drawing. His oeuvre covers the fields of painting, installations, structural and kinetic objects. It is based significantly on the art of the past while reaching for the inspirations of today. He proposes a strange and puzzling visual landscape, suspended between reality and fiction, natural and artificial, familiar and alien. In his art, full of irony and subtexts, he does not hesitate to use a variety of materials including also ready-made objects from which he creates a new and amazing artistic reality.

Niebo z cyklu Klocki / Sky from Blocks series, 2017
akryl, płótno / acrylic, canvas, 100 × 100 cm
MCH/S/M/2423
dar autora / gift of the artist, 2019

Maciej Duchowski

1981, Warszawa

Studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w latach 2000–2005. Dyplom uzyskał w pracowni prof. Wiesława Szamborskiego. W latach 2006–2008 odbył studia podyplomowe w Dutch Art Institute w Enschede w Holandii. Dwukrotny stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem, fotografią, dźwiękiem. Jego prace układają się w cykle, które osadzone w konkretnej przestrzeni tworzą różnego rodzaju narracje. Łączą one w sobie elementy abstrakcyjne odnoszące się do zmysłów oraz sposobów percepcji, z takimi, które wynikają z procesów i wydarzeń życia społeczno-politycznego.

He studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw from 2000 to 2005, graduating from the studio of Prof. Wiesław Szamborski. In 2006–2008 he continued his education at the Dutch Art Institute in Enschede, the Netherlands. Duchowski received a scholarship from the Minister of Culture and National Heritage twice. His art practice includes painting, drawing, photography and sound. His works form cycles and are set in a specific space which creates different kinds of narratives. They combine abstract elements relating to the senses and modes of perception with those that arise from the processes and events of socio-political life.

Bez tytułu z cyklu Teraz/ Now / Untitled from the series Teraz/ Now, 2017
technika własna / own technique, 70 × 70 cm
MCH/S/M/2648
dar autora / gift of the artist, 2022

Arkadiusz Karapuda

1981, Żyrardów

Studiował na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (2002–2007). Pracę dyplomową obronił z wyróżnieniem rektorskim w pracowni malarstwa prof. Marka Sapetto. Od 2007 zatrudniony w warszawskiej ASP, obecnie na stanowisku profesora uczelni na Wydziale Malarstwa. Uprawia twórczość w zakresie malarstwa, rysunku, obiektu, fotografii. W swoich utworach malarskich, od początku bliskich poetyce surrealizmu, umiejętnie łączy przykłady figuracji z językiem form zapożyczonych z abstrakcji geometrycznej. W ostatniej serii prac o charakterze epigraficznym zespół stosowanych środków wzbogacił tekstem, który w formie malowanej bordiury obwodzi główną scenę kompozycyjnego założenia.

*Obraz przedstawiając martwą postać nawiązuje do **Martwego żołnierza** Diego Velásqueza, **Martwego człowieka** Francisco Goyi, **Martwego torreadora** Edouarda Maneta i obrazu **The Devil's dress** Michaela Borremansa. Historia się powtarza, a wojna znów się dzieje. Georg Wilhelm Hegel miał rację: tezę cyklicznie zastępuje antyteza, tworząc swego rodzaju syntezę. Sentencja obecna na malowanej ramie, będącej immanentną składową obrazu, nawiązuje z jednej strony do ciągłości i nawiązań w sztuce i jej historii, a z drugiej do bieżącej wojny, dziejącej się w Ukrainie.*

From 2002 to 2007 he studied painting at the Academy of Fine Arts in Warsaw. In 2007 he defended his diploma in the painting studio of Prof. Marek Sapetto receiving Rector's distinction. Since 2007 the artist has been employed at his alma mater, and is currently a professor at the Faculty of Painting where he runs a drawing studio for first-year students. His art practice includes painting, drawing, object and photography, skillfully combining figuration with the language of forms drawn from the field of geometric abstraction. In his paintings, the layer of meaning focused on the study of the relationship between illusion and space is of vital relevance. In his latest series, Karapuda enriched the message with words framed by a border surrounding the main scene.

*The image of the dead figure refers to the Diego Velasquez's painting entitled **The dead soldier**, Francisco Goya's **The dead man**, Edouard Manet's **The dead toreador** and the painting of Michael Borremans entitled **The Devil's Dress**. History is repeating itself and war is happening again. Georg Wilhelm Hegel was right: the thesis is cyclically replaced by an antithesis, creating a kind of synthesis. The dictum located on the painted frame, which is an immanent component of the painting, refers to the covers and citations in history of art and, at the same time, to the war taking place in Ukraine now.*

It's happening again, 2022
olej, akryl, płótno / oil, acrylic, canvas, 70 × 130 cm
MCH/S/M/2654
dar autora / gift of the artist, 2022

Artyści w kolekcji Galerii 72 / Artists in the Collection of Gallery 72

Adler Karl-Heinz (1927–2018), Niemcy/Germany

Albers Anni (1899–1994), Niemcy/Germany, USA

Albers Josef (1888–1976), Niemcy/Germany, USA

Albert Klaus-Joachim, 1943, Niemcy/Germany

Alviani Getulio (1939–2018), Włochy/Italy

Anuszkiewicz Richard (1930–2010), USA

Artymowska Zofia (1923–2000)

Artymowski Roman (1919–1993)

Badur Frank, 1944, Niemcy/Germany

Baj Stanisław, 1953

Bak Imre, 1939, Węgry/Hungary

Ballocco Mario (1913–2008), Włochy/Italy

Banecka Elżbieta, 1965

Barczyk Tomasz, 1975

Barfuß Ina, 1949, Niemcy/Germany

Bartnig Horst, 1936, Niemcy/Germany

Beck Gerlinde (1930–2006), Niemcy/Germany

Behrendt Falko, 1951, Niemcy/Germany

Berdowska Tamara, 1962

Berdyszak Jan (1934–2014)

Berdyszak Marcin, 1964

Bereś Jerzy (1930–2012)

Bereźnicki Kiejstut, 1935

Bigoszewski Jacek (1945–1997)

Bill Max (1908–1994), Szwajcaria/Switzerland

Binder Danuta (1934–2009), Polska/ Poland, Słowacja/Slovakia

Binder Pavol (1935–2009), Słowacja/Slovakia

Blum-Kwiatkowski Gerard Jürgen (1930–2015), Polska, Niemcy

Błazejewski Piotr, 1950

Bogdanowicz Ignacy (1920–1989)

Bogusławski Piotr, 1941

Bogusz Marian (1920–1980)

Borkowska Krystyna, 1954, Polska/Poland, USA

Borowski Włodzimierz (1930–2008)

Božić Danino, 1961, Chorwacja/Croatia

Böhm Hartmut (1938–2021), Niemcy/Germany

Bréval José, 1946, Francja/France

Brogowski Leszek, 1955, Polska/Poland, Francja/France

Broniatowski Karol, 1945, Polska/Poland, Niemcy/Germany

Bruch Hellmut, 1936, Austria

Brunsz Artur, 1929

Brzozowski Tadeusz (1918–1987)

Bubán Stanislav, 1961, Słowacja/Slovakia

Budziejewski Wiesław, 1951

Budziszewski Jerzy/Joshua Ben’Or (1950–2006), Polska, Izrael, USA

Buisman Sjoerd, 1948, Holandia/Holland

Bukowski Jacek, 1948

Chomicki Marcin, 1976

Chatrny Dalibor (1925–2012), Czechy/Czech Republic

Chrostowska Halina (1929–1990)

Chwałczyk Jan (1924–2018)

Cruz-Diez Carlos (1923–2019), Wenezuela/Venezuela, Francja/France

Cybulski Andrzej (1926–1971)

Danil (Panagopoulos), (1924–2008), Grecja/Greece, Francja/France

Davou Bia (1932–1996), Grecja/Greece

Dennhardt Klaus, 1941, Niemcy/Germany

Dexel Walter (1890–1973), Niemcy/Germany

Dłubak Zbigniew (1921–2005)

Dłużniewski Andrzej (1939–2012)

Dobeš Milan, 1929, Słowacja/Slovakia

Dobkowski Jan, 1942

Dolphin Frank, 1944, Wielka Brytania/Great Britain

Domela Cézar (1900–1992), Holandia/Holland

Drzewiński Mariusz, 1959

Duchowski Maciej, 1981

Duda-Gracz Jerzy (1941–2004)

Dudkowiak Włodzimierz, 1941

Dwurnik Edward (1943–2018)

Dyrzyński Jacek, 1946

Dzikowska Elzbieta, 1936

Eck Ralph, 1951, Niemcy/Germany

Enzweiler Herman Josef, 1934, Niemcy/Germany

Ernst Rita, 1956, Szwajcaria/Switzerland

Esbjörnsson Torsten (1925–2012), Szwecja/Sweden

Eysymont Halina, 1932

Eysymont Janusz (1930–1991)

Fachling Norbert, 1959, Niemcy/Germany

Fajó János (1937–2018), Węgry/Hungary

Fałat Antoni, 1942

Fangor Wojciech (1922–2015)

Fedorowicz Jerzy (1928–2018)

Fijałkowski Stanisław (1922–2020)

Filipczuk Stanisław, 1951

Fogler Bogna, 1952

Friege Heinz (1923–2012), Niemcy/Germany

Gabrysiak Walenty (1920–2013)

Gajda Wiktor, 1938

Gaul Winfred (1928–2003), Niemcy/Germany

Gawdzik-Brzozowska Barbara (1927–2010)

Gaýor Tibor, 1929, Węgry/Hungary

Gieraga Andrzej, 1934

Gierowski Stefan (1925–2022)

Gieryszewski Ryszard (1936–2021)

Glass Ingo (1941–2022), Niemcy/Germany

Glöckner Hermann (1889–1987), Niemcy/Germany

Głaz Kazimierz, 1931, Polska/Poland, Kanada/Canada

Gołkowska Wanda (1925–2013)

Gortchakova Eugenia (1950–2016), Rosja/Russia, Niemcy/Germany

Grabowski Jerzy (1933–2004)

Graevenitz von Gerhard (1934–1983), Niemcy/Germany

Grochocki Jerzy, 1931, Polska/Poland, USA

Grüchot Heinz (1918–1994), Niemcy/Germany

Grygar Milan, 1926, Czechy/Czech Republic

Grynczel Dorota (1950–2018)

Gryt Alojzy, 1937

Gustowska Izabella, 1948

Haász István, 1946, Węgry/Hungary

Hajek Otto Herbert (1927–2005), Niemcy/Germany

Hałas Józef (1927–2015)

Hałasa Alfred, 1942, Polska/Poland, Kanada/Canada

HAMPL Josef (1932–2019), Czechy/Czech Republic

Hardung Marcel, 1958, Niemcy/Germany

Hasior Władysław (1928–1999)

Hawryłkiewicz Adam, 1939, Polska/Poland, Szwecja/Sweden

Hebler Hermann (1911–2007), Norwegia/Norway

Hencze Tomás, 1938, Węgry/Hungary

Hilgemann Ewerdt, 1938, Holandia/Holland

Hill Anthony (1930–2020), Wielka Brytania/Great Britain

Hughes Malcolm (1920–1997), Wielka Brytania/Great Britain

Husquinet Jean Pierre, 1957, Belgia/Belgium

Jachtoma Aleksandra, 1932

Janikowski Mieczysław Tadeusz (1912–1968), Polska, Francja

Jarema Maria (1908–1958)

Jarodzki Konrad (1927–2021)

Jaromski Marek, 1953

Jeal Douglas (1944–2015), Wielka Brytania/Great Britain

Jękot Jerzy (1942–2012)

Jurkiewicz Zdzisław (1931–2012)

Kaczmar Jaroslav, 1955, Ukraina/Ukraine	Kraupe-Świderska Janina (1921–2016)	Łukomski Józef (1920–1996)	Mroczkowski Grzegorz, 1966
Kaczmarski Janusz (1931–2009)	Krawczyk Jerzy (1921–1969)	Maciejowski Jerzy, 1965	Müller Wilhelm (1928–1999), Niemcy/Germany
Kałużcki Jerzy (1931–2022)	Krygier Stefan (1923–1997)	Mack Heinz, 1931, Niemcy/Germany	Munari Bruno (1907–1998), Włochy/Italy
Kamieński Stanisław Zbigniew, 1951	Kubiček Jan, (1927–2013), Czechy/Czech Republic	Makarewicz Maciej (1912–2009)	Murak Teresa, 1949
Kandinsky Wassily (1866–1944), Rosja/Russia, Francja/France	Kuhn Hans-Joachim (1905–1991), Niemcy/Germany	Makowski Tadeusz (1882–1932), Polska/Poland, Francja/France	Myjak Adam, 1947
Kantor Tadeusz (1915–1990)	Kunen Alfons (1923–2017), Niemcy/Germany	Malina Jerzy (1903–1989)	Mysłowski Tadeusz, 1943, Polska/Poland, USA
Kapusta Janusz, 1951, Polska/Poland, USA	Kunka Lech (1920–1978)	Mansouroff Pavel (1896–1983), Rosja/Russia, Francja/France	Nádler István, 1938, Węgry/Hungary
Karapuda Arkadiusz, 1981	Kutera Anna, 1953	Mańczak Aleksandra, 1948	Nitka Zdzisław, 1962
Karlewski Hanns, 1937, Szwecja/Sweden	Kwiatkowski Zdzisław, 1956	Marczyński Adam (1908–1985)	Nitka-Nikt Jolanta, 1961
Kasper Heinz, 1942, Niemcy/Germany	Kyndl František (1934–2011), Czechy/Czech Republic, Niemcy/Germany	Markowski Eugeniusz (1912–2007)	Nowacki Andrzej (1938–1996)
Kausel Thomas P., 1937, Niemcy/Germany	Lach-Lachowicz Natalia (1937–2022)	Markowski Wiesław (1938–1978)	Nowacki Andrzej, 1953, Polska/Poland, Niemcy/Germany
Kawiak Tomasz, 1943, Polska/Poland, Francja/France	Laidig Sabine, 1960, Niemcy/Germany	Marzec Sławomir, 1962	Nowosielski Jerzy (1923–2011)
Keijzer Ad de (1923–1998), Holandia/Holland	Landi Edoardo, 1937, Włochy/Italy	Massironi Manfredo (1937–2011), Włochy/Italy	Oestreicher Helly, 1936, Holandia/Holland
Keppler Meta, 1943, Niemcy/Germany	Lappas George (1950–2016), Grecja/Greece	Matuszewski Andrzej (1924–2008)	Opałka Roman (1931–2011), Polska/Poland, Francja/France
Kidner Michael (1917–2009), Wielka Brytania/Great Britain	Law John, 1941, Wielka Brytania/Great Britain	Mavignier Almir da Silva (1925–2018), Brazylia/Brazil, Niemcy/Germany	Orbitowski Janusz (1940–2017)
Kiwerski Krzysztof, 1948	Lenica Alfred (1899–1977)	Maziarska Jadwiga (1913–2003)	Osadczy Ryszard (1931–2013)
Kjaer Lise, 1967, Dania/Denmark	Lenk Thomas (1933–2014), Niemcy/Germany	Mazurkiewicz Alfons (1922–1975)	Ostrowski Kazimierz (1917–1999)
Klimczak-Dobrzaniecki Andrzej (1946–2020)	Lewandowska Danuta (1927–1977)	Mianowski Lucjan (1933–2009)	Otremba Willi, 1954, Niemcy/Germany
Kluska Stanisław, 1940	Lewczuk Sławomir (1938–2020)	Michałowska Maria (1925–2018)	Otręba Ryszard, 1932
Knorowski Janusz Oskar, 1964	Liberski Benon (1926–1983)	Michas Yannis (1937–2011), Grecja/Greece	Otto Ulrich, 1944, Niemcy/Germany
Knut Mieczysław, 1953	Lidén Anders, 1941, Szwecja/Sweden	Michniewicz Anna, 1953	Padmore Peter, 1946, Wielka Brytania/Great Britain
Kobzdej Aleksander (1920–1972)	Lipski Dariusz, 1960, Polska/Poland, USA	Mikołajczyk Antoni (1939–2000)	Pamuła Jan (1944–2022)
Komoji Koji, 1935, Japonia/Japan, Polska/Poland	Lohmann Julia, 1951, Niemcy/Germany	Mikulski Kazimierz (1918–1998)	Pasquer Claude, 1937, Francja/France
Konstantinov Aleksander, 1953, Rosja/Russia	Lohse Richard Paul (1902–1988), Szwajcaria/Switzerland	Minoli Paolo (1942–2004), Włochy/Italy	Pastra Nausica (1932–2011), Grecja/Greece
Konwerski Andrzej, 1941	Lowe Peter, 1938, Wielka Brytania/Great Britain	Mintoy, 1961, Włochy/Italy	Pawlak Włodzimierz, 1957
Korol Piotr, 1975	Lucena Victor, 1948, Wenezuela/Venezuela, Włochy/Italy	Miszkin Teresa, 1947	Pełka Ewa (1952–2018)
Kosowski Zbyszek (1961–2020)	Lussigny Guy de (1929–2001), Francja/France	Mizak Anna (1939–2019)	Pfahler Georg-Karl (1926–2002), Niemcy/Germany
Kościelak-Królikowska Małgorzata (1962–2021)	Lütkenhaus Erich, 1924, Niemcy/Germany	Mlącki Dariusz, 1963	Picelj Ivan (1924–2011), Chorwacja/Croatia
Kovács Attila (1938–2017), Węgry/Hungary, Niemcy/Germany	Łapiński Tadeusz (1928–2016), Polska/Poland, USA	Molnár Vera, 1924, Węgry/Hungary, Francja/France	Piersol Beverly, 1944, Austria
Kowalski Rafał, 1973	Łuczaj Wiesław, 1960	Morellet François (1926–2016), Francja/France	Pietsch Andrzej (1932–2010)
Kracht Friedrich (1925–2007), Niemcy/Germany	Łuczkiwiak Barbara, 1955	Mosley Tom (1927–2009), Great Britan/Germany	Pietsch Monika, 1960
Krasiński Edward (1925–2004)	Ługowski Ryszard, 1955	Möller Charlie, 1956, Niemcy/Germany	Pinińska-Bereś Maria (1931–1999)

Pipp Tomaž, 1961, Słowenia/Slovenia	Seuphor Michael (1901–1999), Belgia/Belgium, Francja/France	Sztabiński Grzegorz (1946–2020)	Waniek Eugeniusz (1906–2009)
Pol Jan van der, 1949, Holandia/Holland	Siara Tadeusz Michał, 1941	Szubińska Barbara, 1934	Warzecha Marian, 1930
Popet Yves, 1946, Francja/France	Sikora Rudolf, 1946, Słowacja/Slovakia	Szulc Marian (1922–1996)	Wąsowicz Waław (1891–1942)
Popiel Andrzej, 1952	Skarżyński Jerzy (1924–2004)	Szyba Stanisław (1935–2007)	Wąsowska Maria (1931–1993)
Popiel Ludmiła (1929–1988)	Skóra Adam, 1965	Szysz Waldemar (1958–2013)	Wdowicki Grzegorz (1924–2002)
Prodromidis Aris, 1947, Grecja/Greece	Smoliński Eugeniusz (1942–2022)	Szyszko Feliks (1940–2011)	Wejman Stanisław, 1944
Prodromidis Marianna, 1947, Grecja/Greece	Snelson Kenneth (1927–2016)	Ślusarczyk Urszula, 1968	Węglowski Apoloniusz, 1951
Przybylski Janusz (1937–1998)	Sosnowski Kajetan (1913–1987)	Świtka Jan, 1939	Wieczorek Stanisław, 1943
Pustelnik Karol (1918–2010)	Splitt Rainer, 1963, Niemcy/Germany	Tarabuła Janusz, 1931	Wierzbicki Wojciech (1953–2020)
Raczko Julian Henryk (1936–2019)	Sroka Jacek, 1957	Tarasin Jan (1926–2009)	Wiktor Tadeusz Gustaw, 1946
Radice Mario (1898–1987), Włochy/Italy	Szrednicki Konrad (1894–1993)	Tchórzewski Jerzy (1928–1999)	Wilding Ludwig (1927–2010), Niemcy/Germany
Radke Marek, 1952, Polska/Poland, Niemcy/Germany	Stachel Wiesława, 1958, Polska/Poland, Niemcy/Germany	Teisseyre Stanisław (1905–1988)	Winiarski Ryszard (1936–2006)
Radoy Karin, 1957, Niemcy/Germany	Staechelin Peter (1931–2004), Niemcy/Germany	Teuscher Kurt (1921–2016), Niemcy/Germany	Wiśniewski Bogdan Anastazy (1943–2011)
Rathke Dirk, 1968, Niemcy/Germany	Stańczak Kamil, 1980	Topolski Feliks (1907–1989), Polska/Poland, Anglia/England	Wiśniewski Mieczysław (1929–2018)
Ridell Torsten, 1946, Szwecja/Sweden, Francja/France	Starczewski Antoni (1924–2000)	Treliński Jerzy, 1940	Wolf-Rehfeldt Ruth, 1932, Niemcy/Germany
Roalkvam Terje, 1948, Norwegia/Norway	Staudt Klaus, 1932, Niemcy/Germany	Tryzno Andrzej, 1945	Wolniak Olga, 1957
Robakowski Józef, 1939	Stawiński Bolesław (1908–1983)	Trzebiatowski Janusz, 1936	Woszczyński Mariusz, 1965
Rosenstein Erna (1913–2004)	Stażewski Henryk (1894–1988)	Tumielewicz Czesław, 1942	Wsiołkowski Adam, 1949
Rosiak Barbara, 1955	Steele Jeffrey (1931–2021), Wielka Brytania/Great Britain	Turzeniecka Małgorzata, 1974, Polska/Poland, Włochy/Italy	Wyciółkowski Leszek, 1950, Polska/Poland, Kanada/Canada
Rosołowicz Jerzy (1928–1982)	Stein Joël (1926–2012), Francja/France	Tymochowicz Piotr, 1968	Yeris Vasilis, 1955, Grecja/Greece
Rostocka Maria, 1981	Steinbrenner Hans (1928–2008), Niemcy/Germany	Uecker Günther, 1930, Niemcy/Germany	Zawa-Cywińska Hanna, 1939, Polska, USA, Szwajcaria
Roy Reinhard, 1948, Niemcy/Germany	Stern Jonasz (1904–1988)	Urbanowicz Danuta (1932–2018)	Zawadzka Ewa, 1950
Rózga Leszek (1924–2015)	Studzińska Jolanta, 1975	Urbásek Miłoś (1932–1988), Słowacja/Slovakia	Zawadzka Iwona, 1981
Rudnicki Łukasz (1973–2020)	Styka Adam, 1940	Urbásek Robert, 1965, Słowacja/Slovakia	Zawadzki Tomasz, 1956
Rudolf Pavel, 1943, Czechy/Czech Republic	Szajdzińska-Krawczyk Barbara (1925–2005)	Valenta Rudolf (1929–2015), Czechy/Czech Republic, Niemcy/Germany	Ziemski Jan (1920–1988)
Rudowicz Teresa (1928–1994)	Szajna Józef (1922–2008)	Valoch Jiři, 1946, Czechy/Czech Republic	Zouni Opy (1941–2008), Grecja/Greece
Rysiński Andrzej, 1958	Szamborski Wiesław, 1941	Vanlandschoot Jacqueline, Belgia/Belgium	Zubala Wojciech, 1964
Sapetto Marek (1939–2019)	Szańkowski Maciej, 1938	Varisco Grazia, 1937, Włochy/Italy	Żelewska-Wsiołkowska Ewa, 1948
Sayler Diet, 1939, Rumunia/Romania, Niemcy/Germany	Szczęśniak Magdalena, 1959	Vasarely Victor (1908–1997), Węgry/Hungary, Francja/France	Żuławski Marek (1908–1985), Polska/Poland, Angila/England
Schoonhoven Jan (1914–1994), Holandia/Holland	Szczyrbuła Katarzyna, 1958	Veronesi Luigi (1908–1998), Włochy/Italy	Żurakowska Małgorzata, 1952, Polska/Poland, USA
Schrader Hans Dieter, 1945, Niemcy/Germany	Szewczyk Andrzej (1950–2001)	Vombek Rudolf (1930–2008), Słowacja/Slovakia, Niemcy/Germany	
Schreiber Arne, 1974, Niemcy/Germany	Szpakowski Marian (1926–1983)	Walter Hans-Albert (1925–2005), Niemcy/Germany	

Galeria 72**50 lat kształtowania przestrzeni dla sztuki / 50 Years of Shaping the Space for Art****1972–2022**

Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie

23 IX 2022 – 31 III 2023

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego****Kurator wystawy i koncepcja katalogu / Curator of the exhibition and catalogue concept**

Jagoda Barczyńska

Wydawca / Published by

Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie

ul. Lubelska 55, 22-100 Chełm

Redakcja tekstów / Text editing

Teresa Maciszewska

Projekt graficzny i DTP / Graphic design and DTP

Tomasz Barczyk

Fotografie / Photographs

Grzegorz Zabłocki

Teksty / Texts

Jagoda Barczyńska

Lechosław Lameński

Elżbieta Kościelak

Jürgen Weichardt

Noty biograficzne / Biographical notes

Jagoda Barczyńska

Noty katalogowe / Catalogue notes

Ireneusz Pradun

Tłumaczenie / Translated by

Małgorzata Sady

Nakład / Edition

600 egz.

Druk i oprawa / Printed by

ARTIS Poligrafia

ul. Granitowa 7/9, 87-100 Toruń

Na okładce wykorzystano motyw pracy *Espan*, 1987, serigrafia, autorstwa Georga Karla Pfahlera.The cover uses the motif of the work *Espan*, 1987, serigraph, by Georg Karl Pfahler.

© Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie 2022

ISBN 978-83-89942-64-4

Partner wydarzenia:
Stowarzyszenie Autorów ZAiKS

zaiks
sprzyjamy wyobraźni

Patronat honorowy

Jarosław Stawiarski Marszałek Województwa Lubelskiego

Jakub Banaszek Prezydent Miasta Chełm

Anna Dąbrowska-Banaszek Poseł na Sejm RP

Krzysztof Grabczuk Poseł na Sejm RP

Józef Zając Senator RP

Beata Mazurek Poseł do Parlamentu Europejskiego

Patronat medialny

TVP
KULTURA

TVP 3
LUBLIN

Polskie Radio Lublin

Super
tydzień
chełmiński

Radio
Benton
104.00 FM CHEŁM

nowy tydzień

